T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANA BİLİM DALI

SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI 2008 YILI KAZILARINDA BULUNAN GEÇ ROMA SERAMİKLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Onurcan YAVUZ

Danışman
Doç. Dr. Davut KAPLAN

SAMSUN
2021

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANA BİLİM DALI

SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI 2008 YILI KAZILARINDA BULUNAN GEÇ ROMA SERAMİKLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Onurcan YAVUZ

Danışman

Doç. Dr. Davut KAPLAN

SAMSUN
2021

TEZ KABUL VE ONAYI

Onurcan YAVUZ tarafından, **Doç. Dr. Davut KAPLAN** danışmanlığında hazırlanan **"Smintheion Büyük Roma Hamamı 2008 Yılı Kazılarında Bulunan Geç Roma Seramikleri"** başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 30.7.2021 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı **Üniversitesi** **Ana Bilim/Ana Sanat Dalı**	**İmza**	**Sonuç**
Başkan	Prof. Dr. Vedat KELEŞ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Arkeoloji Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye **(Danışman)**	Doç. Dr. Davut KAPLAN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Arkeoloji Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Doç. Dr. Oğuz KOÇYİĞİT Onsekiz Mart Üniversitesi Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY
… / … / …
Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

İmza
30 /07/ 2021
Onurcan YAVUZ

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: Smintheion Büyük Roma Hamamı 2008 Yılı Kazılarında Bulunan Geç Roma Seramikleri

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 17.06.2021 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 1

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

İmza
18/06/ 2021
Davut KAPLAN

ÖZET

SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI 2008 YILI KAZILARINDA BULUNAN GEÇ ROMA SERAMİKLERİ

Onurcan YAVUZ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Arkeoloji Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans, Temmuz/2021
Danışman: Doç. Dr. Davut KAPLAN

Apollon Smintheus Kutsal Alanı, Anadolu'nun kuzeybatısında, Çanakkale ilinin Gülpınar Köyünde yer almaktadır. Prehistorik Dönem'den günümüze değin iskan gören Gülpınar, MS 3. yüzyıl içerisine denk gelen Goth İstilasıyla yoğun bir tahribata maruz kalmıştır. Bu istilanın yanında dini inançların da yeniden şekillenmeye başlaması, kutsal alanda değişim rüzgarları estirmiştir. Bunun sonucunda Geç Roma Dönemi'nde erken dönem yapıları tahrip edilerek ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden kullanılmıştır.

Apollon kültü ile bağlantılı su ve ilgili yapıların dominant olduğu Kutsal Alanda 2008 yılında başlayan Büyük Roma Hamamı kazıları, 2011 yılında tamamlanmıştır. 2008 yılında Geç Roma Dönemi'ne tarihlendirilebilecek seramiklerin sayıca fazla ele geçmesi, bu buluntularının değerlendirme açısından yeterli veriye sahip olduğunu göstermektedir. Büyük Hamamın *Caldarium* ve *Tepidarium* bölümlerinde hamamın asıl işlevini kaybettikten sonraki evre ile ilişkilendirilen nitelikli olduğunu düşündüğümüz 191 adet seramik, çalışma konusunu oluşturmaktadır. Örneklerin incelenmesi sırasında bunların; 19 tanesinin Çandarlı geç dönem versiyonlarına (DSC), 33 tanesinin Afrika (ARS), 127 tanesinin Phokaia (LRC), 6 tanesinin Kıbrıs (DSD) ve 6 tanesinin de Açık Renkli (LCW) seramiklere ait olduğu anlaşılmıştır. Yapılan çalışmada form tipolojisi dışında Phokaia ve Afrika damga bezemeleri de kendi içerisinde değerlendirilmiştir. Toplamda beş farklı grubun tespit edildiği seramikler incelenirken her bir grup kendi içerisinde de alt gruplara ayrılmıştır. İncelenen seramikler arasında en yoğun grubun Phokaia seramiklerine ve form olarak da Form 3'e ait olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan bu çalışma ile MS 4-7. yüzyıllar arasına tarihlendirilen Geç Roma Dönemi seramiklerinin Batı Anadolu ve özelliklede Troas Bölgesi'ndeki diğer kentlerle olan ilişkilerine bakılmıştır. Bu bağlamda hangi seramik gruplarının, formların ve bezemelerin daha yoğun olarak kullanıldığı, bunların birbirleriyle olan benzerlik ve farklılıkları ortaya çıkarılmıştır. Çalışılan malzemenin bulunduğu dolgu ile ilişkisi ve Büyük Roma Hamamı'nda Geç Roma Dönemi'nde gerçekleşen değişim değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Smintheion, Kutsal Alan, Roma Hamamı, Geç Antik Çağ, Geç Roma Seramiği

ABSTRACT

THE LATE ROMAN POTTERY FOUND DURING THE EXCAVATIONS OF SMINTHEION LARGE BAHTS IN 2008

Onurcan YAVUZ
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Archaeology
Master, July/2021
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Davut KAPLAN

The sanctuary of Apollon Smintheus is located in the northwest of Anatolia, in the Gülpınar village of Çanakkale province. Gülpınar, which has been populated from the Prehistoric period to the present, was exposed to an intense destruction as result of an invasion by the Goth, which was taken place in the 3th century. Along with the invasion, the sacred area was gone through radical changes as a consequence of reshaping of beliefs. Consequently, the early period buildings were destroyed and then reutilized in accordance with the needs in the Late Roman Period.

The Great Roman Bath excavations, which began in 2008 in the Sacred Area, where water and related structures linked with the cult of Apollo are dominant, were completed in 2011. It shows that the large number of ceramics found in 2008 which can be dated back to the Late Roman Period provides sufficient data for evaluation from 2008 finds. In the Caldarium and Tepidarium sections of the Great Bath, 191 ceramics, which is thought are of quality, associated with the phase after the bath lost its original function, create the subject of study. During the examination of the samples; it was understood that 19 of them belong to the late period versions of Çandarlı (DSC), 33 of them belong to African (ARS), 127 of them to Phokaia (LRC), 6 of them to Cyprus (DSD) and 6 of them to light colored (LCW). In this study, apart from the form typology, the Phokaian and African stamp decorations were also evaluated within themselves. While the ceramics, in which five different groups were identified in total, were examining, each group was divided into subgroups within itself. It was determined that the most dense group among the examined ceramics belonged to Phokaia ceramics and Form 3 as a form.

In this study, the relations of the Late Roman period ceramics, between AD 4-7 centuries, with the other cities in Western Anatolia, especially in Troas Region were examined. Within this context, it has been revealed which ceramic groups, forms and decorations were used more intensively, and their similarities and differences with each other. In this study, the relationship of the material studied with the filling and the change of Great Roman Bath in the Late Roman Period were evaluated.

Keywords: Smintheion, The sanctuary, Roman Bath, Late Antiquity, Late Roman Pottery

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

"Smintheion Büyük Roma Hamamı 2008 Yılı Kazılarında Bulunan Geç Roma Seramikleri" adlı tez çalışmasında tez konusunun belirlenmesinden tamamlanmasına kadarki geçen zaman zarfında desteklerini esirgemeyen, Smintheion malzemesini çalışmama izin veren ve vesile olan sayın hocalarım Prof. Dr. Ahmet Coşkun Özgünel'e ve Doç. Dr. Davut Kaplan'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez konusunun belirlenmesinden önce konu seçiminde bana yardımcı olan ve kaynaklarını benimle paylaşan Arş. Gör. Murat Ay'a, tez yazım işlemi sırasında engin bilgileri ile bana yol gösteren ve her türlü desteğini esirgemeyen kıymetli hocam Doç. Dr. Oğuz Koçyiğit'e, gerek kaynak konusunda gerekse de malzemenin değerlendirilme sürecindeki katkılarından dolayı Doç. Dr. Hasan Ertuğ Ergürer'e ve tez jüri belirleme sürecinde jürim olmayı kabul eden Parion Antik Kenti Kazı Başkanı Sayın Prof. Dr. Vedat Keleş'e ayrıca teşekkür ederim.

Tez çalışmasında seramiklerin fotoğraflanması ve düzenlenmesi sırasında yardımlarını esirgemeyen değerli dostlarım Arkeolog İsmail Enes Tepe'ye, Uzman Arkeolog Şeyma Dervişoğlu'na ve her türlü manevi desteğini esirgemeyen Arkeolog Nesrin Pancar'a teşekkür ederim.

Smintheion kazılarında geçirdiğim 5 yıllık süre zarfında pek çok yeni bilgi öğrenme fırsatı buldum. Bu fırsat neticesinde seramikler benim için dönüm noktası oldu. Lisans eğitimimden itibaren ilgi duymaya başladığım seramik sanatı, yüksek lisans eğitimim sırasında da devam etti ve tez aşamasında konu seçiminde sevdiğim bir konu hakkında bilimsel araştırma yapmamın yolunu açtı. Elbette her birey gibi tez sürecinde zorluklarla karşılaştım. Ancak tez konuma duyduğum sevgi ve ilgi bu zorlukların üstesinden geldi. Tez yazım işlemini bir zorunluluk olarak görmekten ziyade kendimi geliştirmek adına bir fırsat olarak görerek bu çalışmadan keyif aldım.

Son olarak beni bugünlere getiren ve maddi manevi tüm imkânlarını kullanan aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Onurcan YAVUZ

Samsun, 2021

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **iii**

ABSTRACT ..... **iv**

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR ..... **v**

KISALTMALAR ..... **x**

ŞEKİLLER DİZİNİ ..... **xi**

HARİTALAR DİZİNİ ..... **xii**

TABLOLAR DİZİNİ ..... **xii**

LEVHALAR DİZİNİ ..... **xii**

1. GİRİŞ **1**

2. APOLLON SMINTHEUS KUTSAL ALANI **4**

2.1. Geç Antik Çağ'da Smintheion 5

2.2. Smintheion Seramik Çalışmaları 9

3. SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI **11**

3.1. Büyük Roma Hamamı'nın Geç Evresi 15

3.1.1. Buluntular 18

4. SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI 2008 YILI KAZILARINDA BULUNAN GEÇ ROMA SERAMİKLERİ **21**

4.1. Çandarlı Seramikleri (Doğu Sigillata C) 23

4.2. Smintheion Büyük Roma Hamamı Çandarlı Seramikleri 24

4.2.1. Hayes Form 1 (Kat. No. 1-4) 26

4.2.2. Hayes Form 2 (Kat. No. 5-11) 27

4.2.3. Hayes Form 3 (Kat. No. 12) 28

4.2.4. Hayes Form 4 (Kat. No. 13-17) 29

4.2.5. Hayes Form 5 (Kat. No. 18-19) 30

4.3. Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri (Geç Roma A-B) 32

4.4. Smintheion Büyük Roma Hamamı Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri 35

4.4.1. Hayes Form 50 A/B (Kat. No. 20) 36

4.4.2. Hayes Form 59 B (Kat. No. 21) 37

4.4.3. Hayes Form 61 (Kat. No. 22-24) 38

4.4.3.1. Hayes Form 61 A (Kat. No. 22-23) 39

4.4.3.2. Hayes Form 61 B (Kat. No. 24) 40

4.4.4. Hayes Form 73 A (Kat. No. 25) 40
4.4.5. Hayes Form 91 (Kat. No. 26-29) 41
4.4.5.1. Hayes Form 91 C (Kat. No. 26-27) 42
4.4.5.2. Hayes Form 91 D (Kat. No. 28-29) 43
4.4.6. Hayes Form 93 B (Kat. No. 30-31) 43
4.4.7. Hayes Form 94 B (Kat. No. 32) 44
4.4.8. Hayes Form 99 (Kat. No. 33-37) 44
4.4.8.1. Hayes Form 99 A (Kat. No. 33-34) 45
4.4.8.2. Hayes Form 99 B (Kat. No. 35-37) 46
4.4.9. Hayes Form 104 (Kat. No. 38-41) 46
4.4.9.1. Hayes Form 104 A (Kat. No. 38) 47
4.4.9.2. Hayes Form 104 C (Kat. No. 39-41) 47
4.4.10. Hayes Form 105 (Kat. No. 42-45) 48
4.4.11. Hayes Form 107 (Kat. No. 46) 49
4.4.12. Hayes Form 109 (Kat. No. 47-48) 50
4.4.13. Damga Bezemeliler (Kat. No. 49-52) 50
4.4.13.1. Bitkisel Damga Bezemeliler (Kat. No. 49) 53
4.4.13.2. Hayvan Damga Bezemeliler (Kat. No. 50) 53
4.4.13.3. Haç/Monogram Damga Bezemeliler (Kat. No. 51-52) 53
4.5. Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri 55
4.6. Smintheion Büyük Roma Hamamı Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri 58
4.6.1. Hayes Form 1 (Kat. No. 53-63) 58
4.6.1.1. Hayes Form 1 A (Kat. No. 53-56) 60
4.6.1.2. Hayes Form 1 B (Kat. No. 57-58) 61
4.6.1.3. Hayes Form 1 D (Kat. No. 59-63) 62
4.6.2. Hayes Form 2 (Kat. No. 64-75) 63
4.6.2.1. Hayes Form 2 A (Kat. No. 64-69) 64
4.6.2.2. Hayes Form 2 B (Kat. No. 70-72) 65
4.6.2.3. Hayes Form 2 C (Kat. No. 73-75) 66
4.6.3. Hayes Form 3 (Kat. No. 76-122) 66
4.6.3.1. Hayes Form 3 A (Kat. No. 76-78) 68
4.6.3.2. Hayes Form 3 B (Kat. No. 79-89) 69

4.6.3.3. Hayes Form 3 C (Kat. No. 90-94) 71
4.6.3.4. Hayes Form 3 D (Kat. No. 95-100) 73
4.6.3.5. Hayes Form 3 F (Kat. No. 101-119) 74
4.6.3.6. Hayes Form 3 (Küçük Versiyon) (Kat. No. 120-122) 76
4.6.4. Hayes Form 5 (Kat. No. 123-128) 77
4.6.4.1. Hayes Form 5 A (Kat. No. 123-126) 78
4.6.4.2. Hayes Form 5 B (Kat. No. 127-128) 79
4.6.5. Hayes Form 6 (Kat. No. 129-133) 80
4.6.6. Hayes Form 7 (Kat. No. 134-135) 81
4.6.7. Hayes Form 8 (Kat. No. 136-137) 82
4.6.8. Hayes Form 10 (Kat. No. 138-162) 83
4.6.8.1. Hayes Form 10 A (Kat. No. 138-153) 84
4.6.8.2. Hayes Form 10 C (Kat. No. 153-162) 86
4.6.9. Damga Bezemeliler (Kat. No. 163-179) 87
4.6.9.1. Geometrik Damga Bezemeliler (Kat. No. 163) 88
4.6.9.2. Bitkisel Damga Bezemeliler (Kat. No. 164-166) 89
4.6.9.3. Hayvan Damga Bezemeliler (Kat. No. 167-171) 90
4.6.9.4. İnsan Damga Bezemeliler (Kat. No. 172) 92
4.6.9.5. Haç/Monogram Damga Bezemeliler (Kat. No. 173-179) 92
4.7. Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri (Geç Roma D) 95
4.8. Smintheion Büyük Roma Hamamı Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri 96
4.8.1. Hayes Form 2 (Kat. No. 180-181)..... 96
4.8.2. Hayes Form 11 (Kat. No. 182-185)..... 97
4.9. Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (Light Colored Ware)..... 98
4.10. Smintheion Büyük Roma Hamamı Açık Renkli Geç Roma Seramikleri 101
4.10.1. Ergürer Form 2 (Kat. No. 186) 101
4.10.2. Ergürer Form 3 (Kat. No. 187) 102
4.10.3. Ergürer Form 5 (Kat. No. 188) 102
4.10.4. Ergürer Form 6 (Kat. No. 189) 103
4.10.5. Ergürer Form 11 (Kat. No. 190) 104
4.10.6. Kaide (Kat. No. 191) 104
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ 105
KAYNAKÇA 117

KATALOG 131
HARİTALAR 322
TABLOLAR 325
LEVHALAR 328
ÖZGEÇMİŞ 408

KISALTMALAR

ARS	: Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Çiz.	: Çizim
DSC	: Doğu Sigillata C
Ed.	: Editör
Fig.	: Figür
LRC	: Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri
Lev./lev.	: Levha
LRD	: Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri
LCW	: Açık Renkli Seramikler
JRA	: Journal of Roman Archaeology
Kat.	: Katalog
Kat. No.	: Katalog numarası
KST	: Kazı Sonuçları Toplantısı
m.	: Metre
cm.	: Santimetre
MÖ	: Milattan Önce
MS	: Milattan Sonra
s.	: Sayfa
Şek.	: Şekil
vd.	: ve diğerleri
yy.	: yüzyıl

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 4.1. Tez içerisine dahil edilmeyen malzemenin grup ve sayısal dağılımı 21

Şekil 4.2. Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda ele geçen ve tez kapsamında değerlendirilen seramiklerin grup ve sayısal dağılımı 22

Şekil 4.3. Smintheion Çandarlı Seramikleri form ve sayısal dağılımı 25

Şekil 4.4. Smintheion Afrika Geç Roma Seramikleri form ve sayısal dağılımı 36

Şekil 4.5. Smintheion Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri form ve sayısal dağılımı 58

Şekil 4.6. Smintheion Phokaia Form 1 sayısal ve alt grup dağılımı 59

Şekil 4.7. Smintheion Phokaia Form 2 sayısal ve alt grup dağılımı 67

Şekil 4.8. Smintheion Phokaia Form 3 alt grup ve sayısal dağılımı 68

Şekil 4.9. Smintheion Phokaia Form 5 alt grup ve sayısal dağılımı 78

Şekil 4.10. Smintheion Phokaia Form 10 alt grup ve sayısal dağılımı 83

Şekil 4.11. Smintheion Kıbrıs Form 2 ve 10 sayısal dağılımı 96

Şekil 4.12. Smintheion Açık Renkli Seramikler form ve sayısal dağılımı 101

Şekil 5.13. Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda ele geçen Geç Roma seramiklerinin yüzdelik dağılımı 114

Şekil 5.14. Smintheion Afrika ve Phokaia damga bezemelilerinin yüzdelik dağılımı ..... .114

Şekil 5.15. Smintheion Afrika ve Phokaia damga bezeme repertuarı 115

HARİTALAR DİZİNİ

Harita 2.1. Troas Bölgesi ve önemli bazı yerleşim yerleri 322

Harita 5.2. Smintheion buluntuları ışığında Çandarlı Seramiklerinin dağılım alanları 322

Harita 5.3. Smintheion buluntuları ışığında Afrika Seramiklerinin dağılım alanları 323

Harita 5.4. Smintheion buluntuları ışığında Phokaia Seramiklerinin dağılım alanları 323

Harita 5.5. Smintheion buluntuları ışığında Kıbrıs Seramiklerinin dağılım alanları 324

Harita 5.6. Smintheion buluntuları ışığında Açık Renkli Seramiklerin dağılım alanları 324

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 4.1. Smintheion, Afrika Bitkisel, Hayvan, Haç ve Monogram damga bezemeli örneklerinin karşılaştırması 325

Tablo 4.2. Smintheion, Phokaia Geometrik ve Bitkisel damga bezemeli örneklerinin karşılaştırması 325

Tablo 4.3. Smintheion, Phokaia Hayvan damga bezemeli örneklerinin karşılaştırması 326

Tablo 4.4. Smintheion, Phokaia Haç ve Monogram damga bezemeli örneklerinin karşılaştırması 327

LEVHALAR DİZİNİ

Levha 1. Apollon Smintheion Kutsal Alanı planı 328

Levha 2. Apollon Smintheion Kutsal Alanı hava fotoğrafı 329

Levha 3. a: Smintheion Büyük Roma Hamamı hava Fotoğrafı b: Smintheion Büyük Roma Hamımı planı 330

Levha 4. a 1-2: Geç Antik Çağ'da Apodyterium'un Kapatılan girişi ve Çevresinde Gelişim Gösteren Sivil Yapılaşma, b 1-2: Hamam'a Ait Kaidelerin Devşirme Malzeme Olarak Yeniden Kullanılması ve Hamam ve Çevresinin Yeniden Şekillendirilmesi, c 1-2: Su Deposu ve Büyük Hamam Arasında Gelişim Gösteren Geç Antik Çağ Mimarisinin İzleri 331

Levha 5. a 1-3: 2008 Yılı Büyük Roma Hamamı Çalışmalarında Tespit Edilen Geç Roma Kandilleri, **b:** 2008 Yılında Büyük Hamam'da Bulunan Ampulla.... 332

Levha 6. Kat. No: 1-4, Çandarlı Form 1, Kat. No: 5-7, Çandarlı Form 2..... 333

Levha 7. Kat. No: 1-4, Çandarlı Form 1, Kat. No: 5-7, Çandarlı Form 2..... 334

Levha 8. Kat. No: 8-11, Çandarlı Form 2, Kat. No: 12, Çandarlı Form 3 335

Levha 9. Kat. No: 8-11, Çandarlı Form 2, Kat. No: 12, Çandarlı Form 3 336

Levha 10. Levha 10. Kat. No: 13-17, Çandarlı Form 4, Kat. No: 18-19, Çandarlı Form 5 337

Levha 11. Levha 10. Kat. No: 13-17, Çandarlı Form 4, Kat. No: 18-19, Çandarlı Form 5 338

Levha 12. Kat. No: 20, Afrika Form 50 A/B, Kat. No: 21: Afrika Form 59 B, Kat. No: 22-23, Afrika 61 A, Kat. No: 24, Afrika 61 B, Kat. No: 25, Afrika 73 A ... 339

Levha 13. Kat. No: 20, Afrika Form 50 A/B, Kat. No: 21: Afrika Form 59 B, Kat. No: 22-23, Afrika 61 A, Kat. No: 24, Afrika 61 B, Kat. No: 25, Afrika 73 A ... 340

Levha 14. Kat. No: 26-27, Afrika Form 91 C, Kat. No: 28-29, Afrika Form 91 D, Kat. No: 30-31, Afrika Form 93 B, Kat. No: 32, Afrika Form 94 B 341

Levha 15. Kat. No: 26-27, Afrika Form 91 C, Kat. No: 28-29, Afrika Form 91 D, Kat. No: 30-31, Afrika Form 93 B, Kat. No: 32, Afrika Form 94 B 342

Levha 16. Kat. No: 33-34, Afrika Form 99 A, Kat. No. 35-37, Afrika Form 99 B, Kat No. 38, Afrika Form 104 A 343

Levha 17. Kat. No: 33-34, Afrika Form 99 A, Kat. No. 35-37, Afrika Form 99 B, Kat No. 38, Afrika Form 104 A 344

Levha 18. Kat. No: 39-41, Afrika Form 104 C, Kat. No: 42-43, Afrika Form 105. 345

Levha 19. Kat. No: 39-41, Afrika Form 104 C, Kat. No: 42-43, Afrika Form 105. 346

Levha 20. Kat. No: 44-45, Afrika Form 105, Kat. No: 46, Afrika Form 107, Kat. No: 47-48, Afrika Form 109, Kat. No: 49, Afrika Bitkisel Damga Bezeme, Kat. No: 50, Afrika Hayvan Damga Bezeme..... 347

Levha 21. Kat. No: 44-45, Afrika Form 105, Kat. No: 46, Afrika Form 107, Kat. No: 47-48, Afrika Form 109, Kat. No: 49, Afrika Bitkisel Damga Bezeme, Kat. No: 50, Afrika Hayvan Damga Bezeme..... 348

Levha 22. Kat. No: 51-52, Afrika Haç ve Monogram Damga Bezemeliler 349

Levha 23. Kat. No: 51-52, Afrika Haç ve Monogram Damga Bezemeliler 350

Levha 24. Kat. No: 53-56, Phokaia Form 1 A, Kat. No: 57-58, Phokaia Form 1B. 351

Levha 25. Kat. No: 53-56, Phokaia Form 1 A, Kat. No: 57-58, Phokaia Form 1B. 352

Levha 26. Kat. No: 59-63, Phokaia Form 1 D 353

Levha 27. Kat. No: 59-63, Phokaia Form 1 D 354

Levha 28. Kat. No: 64-69, Phokaia Form 2 A 355

Levha 29. Kat. No: 64-69, Phokaia Form 2 A 356

Levha 30. Kat. No: 70-72, Phokaia Form 2 B, Kat. No: 73-75, Phokaia Form 2C..357

Levha 31. Kat. No: 70-72, Phokaia Form 2 B, Kat. No: 73-75, Phokaia Form 2C..358

Levha 32. Levha 32. Kat. No: 76-78, Phokaia Form 3 A, Kat. No: 79-81, Phokaia Form 3 B 359

Levha 33. Levha 32. Kat. No: 76-78, Phokaia Form 3 A, Kat. No: 79-81, Phokaia Form 3 B 360

Levha 34. Kat. No: 82-87, Phokaia Form 3 B 361

Levha 35. Kat. No: 82-87, Phokaia Form 3 B 362

Levha 36. Kat. No: 88-89, Phokaia Form 3 B, Kat. No: 90-93, Phokaia Form 3C..363

Levha 37. Kat. No: 88-89, Phokaia Form 3 B, Kat. No: 90-93, Phokaia Form 3C..364

Levha 38. Kat. No: 94, Phokaia Form 3 C, Kat. No. 95-100, Phokaia Form 3 D ... 365

Levha 39. Kat. No: 94, Phokaia Form 3 C, Kat. No. 95-100, Phokaia Form 3 D ... 366

Levha 40. Kat. No: 101-106, Phokaia Form 3 F 367

Levha 41. Kat. No: 101-106, Phokaia Form 3 F 368

Levha 42. Kat. No: 107-112, Phokaia Form 3 F 369

Levha 43. Kat. No: 107-112, Phokaia Form 3 F 370

Levha 44. Kat. No: 113-118, Phokaia Form 3 F 371

Levha 45. Kat. No: 113-118, Phokaia Form 3 F 372

Levha 46. Kat. No: 119, Phokaia Form 3 F, Kat. No: 120-122, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon 373

Levha 47. Kat. No: 119, Phokaia Form 3 F, Kat. No: 120-122, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon 374

Levha 48. Kat. No: 123-126, Phokaia Form 5 A, Kat. No: 127-128, Phokaia Form 5B 375

Levha 49. Kat. No: 123-126, Phokaia Form 5 A, Kat. No: 127-128, Phokaia Form 5B 376

Levha 50. Kat. No: 129-133, Phokaia Form 6 377

Levha 51. Kat. No: 129-133, Phokaia Form 6 378

Levha 52. Kat. No: 134-135, Phokaia Form 7, Kat. No: 136-137, Phokaia Form 8...379

Levha 53. Kat. No: 134-135, Phokaia Form 7, Kat. No: 136-137, Phokaia Form 8...380

Levha 54. Kat. No: 138-142, Phokaia Form 10 A 381

Levha 55. Kat. No: 138-142, Phokaia Form 10 A 382

Levha 56. Kat. No: 143-147, Phokaia Form 10 A 383

Levha 57. Kat. No: 143-147, Phokaia Form 10 A 384

Levha 58. Kat. No: 148-153, Phokaia Form 10 A 385

Levha 59. Kat. No: 148-153, Phokaia Form 10 A 386

Levha 60. Kat. No: 154-159, Phokaia Form 10 C 387

Levha 61. Kat. No: 154-159, Phokaia Form 10 C 388

Levha 62. Kat. No: 160-162, Phokaia Form 10 C, Kat. No, 163, Phokaia Geometrik, Kat. No, 164: Phokaia Bitkisel Damga Bezeme 389

Levha 63. Kat. No: 160-162, Phokaia Form 10 C, Kat. No, 163, Phokaia Geometrik, Kat. No, 164: Phokaia Bitkisel Damga Bezeme 390

Levha 64. Kat. No: 165-166, Phokaia Bitkisel, Kat. No: 167-168, Hayvan Damga Bezeme 391

Levha 65. Kat. No: 165-166, Phokaia Bitkisel, Kat. No: 167-168, Hayvan Damga Bezeme 392

Levha 66. Kat. No: 169-172, Phokaia Hayvan Damga Bezeme 393

Levha 67. Kat. No: 169-172, Phokaia Hayvan Damga Bezeme 394

Levha 68. Kat. No: 173-176, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler..... 395

Levha 69. Kat. No: 173-176, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler..... 396

Levha 70. Kat. No: 177-179, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler..... 397

Levha 71. Kat. No: 177-179, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler..... 398

Levha 72. Kat. No: 180-181, Kıbrıs Form 2, Kat. No: 182-185, Kıbrıs Form 11 ... 399

Levha 73. Kat. No: 180-181, Kıbrıs Form 2, Kat. No: 182-185, Kıbrıs Form 11 ... 400

Levha 74. Kat. No: 186, Açık Renk Form 2, 187, Açık Renk Form 3, 188, Açık Renk Form 5, 189, Açık Renk Form 6, 190, Açık Renk Form 11, 191, Açık Renk Kaide ... 401

Levha 75. Kat. No: 186, Açık Renk Form 2, 187, Açık Renk Form 3, 188, Açık Renk Form 5, 189, Açık Renk Form 6, 190, Açık Renk Form 11, 191, Açık Renk Kaide ... 402

Levha 76. Smintheion Çandarlı Seramikleri Kronolojisi ... 403

Levha 77. Smintheion Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri Kronolojisi ... 404

Levha 78. Smintheion Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri Kronolojisi ... 405

Levha 79. Smintheion Kıbrıs Kırmızı Astarlı ve Açık Renkli Seramikleri Kronolojisi ... 406

Levha 80. Smintheion İncelenen Tüm Seramik Gruplarının Kronolojisi ... 407

1. GİRİŞ

Apollon Smintheus Kutsal Alanı'nda 2008 yılında Büyük Roma Hamamı'ndaki kazı çalışmaları sırasında hamamın *Caldarium* ve *Tepidarium* bölümlerinde çalışmalar yürütülmüştür. Büyük Roma Hamamı kazıları 2008-2011 yılları arasında sürdürülmüştür. Ancak 2008 yılında Geç Roma Dönemi'ne tarihlendirilebilecek seramiklerin oldukça fazla sayıda ele geçmesi ve çeşitli grup ve formların tespiti, 2008 yılı buluntularının değerlendirme açısından yeterli veriye sahip olduğunu göstermektedir. Çalışılan malzeme Büyük Roma Hamamı *Caldarium* ve *Tepidarium* dolgu alanında ele geçmiştir. Bu dolgu hamam asıl işlevini kaybettikten sonraki evreyle ilişkilendirilir. Geç Roma Dönemi'ne tarihlendirilen nitelikli olduğunu düşündüğümüz ve bu dolgu içerisinde bulunan 191 adet seramik çalışma konusunu oluşturmaktadır.

Çalışılacak malzeme ile Smintheion'da Geç Antik Çağ'da seramik açısından hangi seramik gruplarının yaygın olarak kullanıldığı, bu seramiklerin form ve bezeme çeşitliliğinin ortaya çıkarılması birincil amaçtır. Malzemenin bulunduğu dolgu ile olan ilişkisi değerlendirilerek hamamın orijinal kullanım evresini kaybettikten sonra başka bir yapıya ne zaman dönüştürüldüğü ve bu dönüşümün çalışılacak malzeme ile olan ilişkisine bakılacaktır. Bugüne kadar yapılan çalışmalar daha çok kutsal alanın kült ve mimarisine dönük çalışmalardı. Bu çalışma ile kutsal alanın bir kült merkezi kimliğinden sıyrıldıktan sonra Geç Antik Çağ'daki dönüşümün ortaya çıkarılması önem teşkil etmektedir. Bu doğrultuda Smintheion'un MS 4-7. yüzyıl arasındaki durumuna bakılacak ve malzemenin hem Akdeniz hem de Troas Bölgesi'nde yer alan diğer kentlerde bulunan örnekler ile benzerliklerinin ve farklılıklarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır.

Çalışma kapsamında nitelikli olduğunu düşündüğümüz 191 adet örnek hem kendi içerisinde hem de Troas, Batı Anadolu ve Akdeniz havzasındaki dağılımı ile değerlendirmeye alınmıştır. 191 adet örnek; Çandarlı (Geç Versiyonlar), Afrika, Phokaia, Kıbrıs ve Açık Renkli Geç Roma Dönemi Seramikleri'ne aittir. Bu seramikler kendi içerisinde değerlendirilmelerinin yanında Smintheion Kutsal Alanı'na komşu ve pek çok kentin durumuna bakılarak mevcut örneklerin karşılaştırması da tez kapsamı içerisindedir.

Tez kapsamında değerlendirilecek olan Geç Roma Seramiklerinin ilk olarak dijital ortamda tutulan kazı raporlarından kontrolü yapılarak malzemenin kazı eser deposundaki yeri saptanmıştır. Daha sonra eser deposundan malzeme ile ilişkilendirilen kasalara ulaşılarak malzeme ayırma işlemine geçilmiştir. Bu aşamada form çeşitliliği ön planda tutulacak şekilde ve tekrara düşmeden bir seçim yapılmıştır. Bu seçim sonucunda nitelikli olduğunu düşündüğümüz 191 adet seramik parçası tez kapsamına dahil edilmiştir. Dahil edilen bu parçaların daha sonra el çizimleri yapılarak örneklerin profilleri çıkarılmıştır. El çizimleri tamamlanan parçaların bilgisayar ortamındaki çizimlerine geçilmiştir. Bunun için, Corel Draw Graphics Suite X7 grafik ve çizim programı kullanılmıştır. Çizim işlemi tamamlandıktan sonra malzemenin fotoğraflama işlemi tamamlanmıştır. Tüm çizim ve fotoğraflama işleri bitirildikten sonra örneklerin kataloglaması yapılmıştır. Form belirleme işleminde Heyes'in Geç Roma Seramikleri üzerine geliştirdiği tipoloji esas alınmıştır. Bunun yanında Açık Renkli Seramikler için ise Ergürer'in geliştirdiği tipoloji kullanılmıştır. Form belirleme işleminde her örneğin hangi form repertuarına ait olduğu bulunarak her form kendi içerisinde değerlendirmeye alınmıştır. Form belirleme işlemi bittikten sonra referans verme işlemine geçilmiştir. Bu adım uygulanırken öncelik Troas Bölgesi'ndeki diğer kentlerde yapılan bilimsel çalışmalara yön verilecek şekilde yapılmıştır. Referans verme işlemi gerek katalogda gerekse de metin içerisinde kronolojik bir şekilde geçmişten günümüze uzanan bir periyotta verilmiştir. Kataloglama sırasında örneklerin hamur ve astar renklerinin belirlenebilmesi için Munsell Renk Kataloğu kullanılmıştır. Malzemenin kataloglama işlemi bittikten sonra metin kısmına geçilerek tanımlamaları yapılmıştır. Daha sonra malzemenin kontekstle ve Smintheion ile olan ilişkisi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Son olarak da Apollon Smintheus Kutsal Alanı'nın ve Troas Bölgesi'nin MS 4-7. yüzyıllar arasındaki durumunun buluntular açıdan değerlendirmesi yapılmıştır.

Giriş bölümünde; tezin konusu, amacı ve yöntemi ile tez kapsamı hakkında bilgilere yer verilmiştir. Birinci bölüm; Apollon Smintheus Kutsal Alanı başlığı altında, Geç Antik Çağ'da Smintheion ve Sminheion'da yapılan seramik çalışmaları ele alınmıştır. İkinci bölüm; Büyük Roma Hamamı başlığı altında 2008-2011 yılı arasında yapılan kazı çalışmalarına ve hamamın geç evresi ve bu evre ile ilişkilendirilen buluntular anlatılmıştır. Üçüncü bölüm, Smintheion Büyük Roma Hamamı 2008 Yılı Kazılarında Bulunan Geç Roma Seramikleri başlığı altında

çalışılmak üzere değerlendirmeye alınan seramiklerin neden çalışıldığına, nasıl bir malzeme seçimine gidildiğine, hangi seramik gruplarının ortaya çıkarıldığına, hangi form ve bezemelerin kullanıldığına ve yoğunluğun hangi grupta olduğuna değinilmiştir. Bu bölümde tespit edilen Çandarlı, Afrika, Phokaia, Kıbrıs ve Açık Renkli seramik grupları kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak incelenmiştir. Her grup öncelikle genel özellikleriyle anlatıldıktan sonra bu özellikler neticesinde çalışılan örnekler ile pekiştirilmiştir. Yapılan çalışmada sadece form tipolojisine bakılmamış olup Afrika ve Phokaia damgalıları da kendi arasında değerlendirilmiştir. Değerlendirme ve sonuç bölümünde; çalışılan malzemenin bir değerlendirmesi yapılmıştır. Tespit edilen her bir grubun kendi içerisinde sonuçları anlatılmıştır. Örneklerin birçok bölge yanında Troas Bölgesi'ndeki diğer merkezlerdeki örneklerle olan ilişkisi ele alınmıştır.

2. APOLLON SMINTHEUS KUTSAL ALANI

1980 yılından beri üzerinde çalışılan ve Troas coğrafyasının bir parçası olan Apollon Smintheus Kutsal Alanı; Anadolu'nun kuzeybatısında, Biga Yarımadası'nın güneybatı köşesindeki Gülpınar köyünde (**Harita 2.1**) yer almaktadır (Özgünel, 1982: 207-208). Prehistorik Dönem'den günümüze değin yerleşime sahne olan Gülpınar'ın Apollon Smintheus Kültü ile ön plana çıktığı görülmektedir. Bu kült yapılaşmanın su ve ilgili yapılar doğrultusunda şekillenmesine sebep olmuştur. Bu doğrultuda tapınağın öncüsü sayılan kutsal kaynak ve mağarada ilk tapınım gerçekleşmiştir. Özellikle de Hellenistik ve Roma Dönemi mimarisinde bu kültün ağırlığı hissedilmektedir. Hellenistik Dönem'den Apollon Smintheus Tapınağı, altar temeli ve bir cadde döşemesi ile kutsal alandaki en eski temenos duvarı tespit edilmiştir (Kaplan, 2013a: 102).

Kutsal kaynak ve mağara sadece Apollon kültüyle sınırlı kalmamış aynı zamanda Roma Dönemi'nde su, kaynağından alınarak kanallar aracılığıyla daha büyük su depolarına taşınmış ve Roma Dönemi'nde yoğun bir mimariye (**Levha 1-2**) ev sahipliği yapan kutsal alanın su ihtiyacı karşılanmıştır (Kaplan, 2013a: 103). Apollon kültünün popülerliği Troas Bölgesi'nden pek çok insanın kutsal alanı ziyaret etmesine sebep oluyordu. Bu popülerlik yeni ihtiyaçların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kutsal alana gelen ziyaretçilerin taleplerini karşılayabilmek adına su hiç kuşkusuz en önemli etkendi. Bunun için doğal kaynaktan gelen suyun bir şekilde saklanması gerekiyordu. Yukarıda ifade edildiği gibi yapılan kanallar aracılığıyla su, daha büyük su depolarına taşınmaktaydı. Bunun içindir ki kutsal alanda çok sayıda su deposu kompleksi ve bağımsız su depoları hamam ve diğer yapıların su ihtiyacını karşılamak adına alanı dört bir koldan sarmıştır. Bunlar Tapınak doğu, kuzey ve batısındaki depolar, Küçük Hamam, Podyumlu Yapı ve batıda tespit edilmiş su depolarıdır.

Görüldüğü üzere su depolarının kutsal alanı adeta dört koldan sarması, ilgili yapılara olan ihtiyacın nasıl karşılandığını bizlere anlatmaktadır. Bu doğrultuda su depoları dışında Kutsal Alan'da Roma Dönemi'ne ait iki hamamın kazısı tamamlanmıştır. Her iki hamamında çok evreli bir plan şemasına sahip oldukları görülmektedir. Üçüncü bir hamam ise 2020 yılında tespit edilmiş ve Batı Hamamı olarak isimlendirilmiştir. Tespit edilen Batı Hamamında çalışmalar devam etmektedir.

2.1. Geç Antik Çağ'da Smintheion

Kutsal alanın Hellenistik ve Roma dönemindeki ihtişamlı durumu Geç Antik Çağ'da sekteye uğrasa da varlığını bir kült merkezi olmaktan çıkıp bir kent olarak sürdürmeye devam etmiştir. Tez kapsamında değerlendirilen malzeme ile de çağdaş olan Geç Antik Çağ'da kutsal alanda erken dönem yapılarının tahrip edilerek yeniden kullanıldıkları görülmektedir. Bu doğrultuda Smintheion'daki Roma Dönemi yapılarının depo, işlik ve konutlara dönüştürüldüğü bununla da kalmayıp tek başına yeni sıfırdan sivil yapıların da yapıldığı tespit edilmiştir.

Yakın çevredeki Tuzla Ovası da dahil olmak üzere kutsal alanın etrafını saran alan, Geç Antik Çağ'dan kalma bir dizi tarıma dayalı kırsal yerleşim veya çiftlik ev ve dapoları içermektedir. Genel kanıtlar kutsal alanın Geç Antik Çağ'da bir tarım köyüne veya kasabasına dönüştürüldüğünü göstermektedir (Kaplan, 2018: 35).

Küçük Roma Hamamı'nın MS 4. yüzyıldan sonra demir atölyesine ve çeşitli dükkanlara dönüştürüldüğü MS 7. yüzyılın sonuna kadar farklı işlevde kullanıldığı tespit edilmiştir. Frigidarium'un en üst tabakasında iki altın sikke ele geçmiştir. Bu sikkeler MS 692-695 yılları arasında hükümdarlık yapmış İmparator II. Iustinianus ve MS 698-705 yılları arasında hükümdarlık etmiş İmparator III. Tiberius'a ait olduğu saptanmıştır (Kaplan, 2018: 67-72).

Bir diğer yapı kompleksi; Kutsal Yol ve Küçük Roma Hamamının doğusunda bulunan Podyumlu Yapı'dır (Heroon). Hellenisitk ve Roma Dönemlerinde kullanıldığı düşünülen bu yapı bir temenos duvarıyla sarılmıştır. Yapılan çalışmalarda bu yapının özellikle de temenosun sağlam ve kaliteli duvarlarının Geç Antik Çağ'da yeni konutların yapımında kullanıldığı, bu neticede yapının bazı kısımlarınında işlik, mahzen, şapel gibi yapılar yanında mozaik tabanlı konut ortaya çıkarılmıştır (Özgünel vd., 2017: 328-333). Bu mozaik tabanlı konutun mozaikleri incelendiğinde bunların MS 5-6. yüzyılın stilistik özelliklerini yansıttığı belirtilmiştir (Şener, 2020: 29-30). Podyumlu Yapının asıl işlevini kaybettikten sonra Smintheion'daki diğer tüm yapılar gibi Geç Antik Çağ'da ihtiyaçlar neticesinde yeniden şekillendirildiği görülmektedir.

2010 yılında yapılan çalışmalarda Smintheion ören yeri girişinde, Osmanlı çeşmesinin batısında ve kuzeydoğusuda iki ayrı konut alanı saptanmıştır. Batıdaki konut alanı çalışmalarında çeşitli ilaç kaşıkları, ilaç ezme tabletleri ve tıp aletleri

bulunmasına karşın buranın bir hekime ait olabileceği belirtilmektedir. Bunun dışında aynı konut alanında çöplük içerisinden çıkarılan kandil parçaları, gözyaşı şişeleri, kemik ve metal kaşıklar ve 26 adet bronz Roma sikke definesi bulunmuştur (Özgünel ve Kaplan, 2011: 156-157). Mimari, teknik ve tasarım açısından batı konut ile aynı döneme tarihlendirilen kuzeydoğu konutu ise birbirine paralel beş küçük odadan oluşmaktadır. Bu beş odanın zemini geometrik ve bitkisel motifli mozaikler ile dekore edilmiştir. Zemindeki birbirinden bağımsız konular her oda için farklı bir anlam ifade ediyor olmalıdır. (Özgünel ve Kaplan, 2011: 157). Bu beş mekanın mozaiklerinin değerlendirmesi sonucunda mozaiklerin MS. 5-6. yüzyıllara ait olduğu belirtilmiştir (Şener, 2020: 35-42).

Büyük Hamamın güneydoğu köşesinde su depoları ve hamam arasında kalan birbirine bağlı üç mekan tespit edilmiştir. Mekanın hamam caldarium duvarına kadar dayandığı görülmüştür. Yapılan çalışmalar sonucunda 2 numaralı mekanın bir işlik olduğu, depo olarak kullanılan 3 numaralı mekana bir kapı açıklığıyla bağlandığı tespit edilmiştir. İşlik olarak adlandırılan 2 numaralı makanda sağ ve solda iki duvar sırası ile sınrlandırılmış bir ocak ve bu ocağın önünde bir taş tekne tespit edilmiştir (**Levha 4: c 1-2**). (Özgünel ve Kaplan, 2010: 217-222).

Tapınağın kuzeybatısında bulunan kutsal yolda yürütülen çalışmalarda bazı döşeme taşlarının sökülerek tahrip edildiği ve çevresinin Geç Antik Çağ'da yeniden şekillendirildiği görülmektedir. Kutsal yolun devamının saptanabilmesi adına açılan kontrol sondajlarında Geç Antik Çağ mimarisine ait kalıntılar bulunmuştur. Mimari kalıntılar dışında çeşitli buluntular yanında yine Geç Roma Dönemi'ne tarihlendirilen kesme blok taşlarla örülmüş 2 mezar tespit edilmiştir (Özgünel ve Kaplan, 2008: 419-424).

Kutsal Alanda Geç Antik çağ'a ait mevcut yapılar içerisinde en görkemlisi sayılabilecek yapı, Büyük Hamam yağmur suyu tahliyesi için açılan ve batıya doğru devam eden kanal hattının en batı ucunda 2011 yılında tespit edilmiştir. Batı sondajı olarak adlandırılan yerde, doğu ve batıda olmak üzere dar bir koridorla birbirinden ayrılan iki mekana ulaşılır. Yapının duvarları Smintheion'daki diğer Geç Antik Çağ konutlarına oranla daha iyi korunmuştur. Buluntu olarak ise sütün parçaları, fresko parçaları, döşeme parçaları, bronz sikkeler ve iki adet Geç Roma Dönemi'ne ait altın sikke ele geçirilmiştir (Kaplan, vd., 2012: 395-396). 2011 yılında zaman

yetersizliğinden dolayı bir bölümü gün yüzüne çıkarılabilen Geç Antik Çağ konutunda çalışmalar 2019 yılında yeniden başlatılmıştır. 2019 yılındaki çalışmalarda konutun oldukça büyük bir plan şemasına sahip olduğu görülmüştür. Çeşitli mekanları ve iki adet su kuyusunu bünyesinde barındıran yapı da çeşitli buluntuların yanında en dikkat çekici olanı, konutun 6.30 x 6.30 cm'lik salonun doğu duvarı önünde yer alan seki yanında taban altına toplu olarak gömülmüş 68 adet Geç Roma Dönemi'ne ait altın sikke definesidir. Bu sikkelerin Zeynep Çizmeli Öğun tarafından tanımlamaları yapılmış olup 33 tanesinin MS 527-565 tarihlerinde hüküm sürmüş İmparator I. Iustinianus'a, diğer 35 sikkenin ise MS 565-578 yılları arasında hüküm sürmüş II. Iustius'a ait olduğu ortaya çıkarılmıştır (Smintheion 2019 Sonuç Raporu). Çıkan sikkeler dışında seramiklere bakıldığında sikkeler ile çağdaş oldukları görülmektedir. Çandarlı Geç Versiyonları, Afrika, Phokaia ve Açık Renkli seramikler yoğunluktadır. Bu seramikler MS 4-7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir.

Birçok buluntunun dışında kutsal alanda bulunan ve üzerinde Bizans geleneksel motifleriyle süslenmiş mimari bloklar, kutsal alanda Geç Antik Çağ'da bir kilisenin var olabileceğini göstermektedir. Bu blokların çoğunun tapınağa ait parçalardan devşirilmesi Geç Antik Çağ'da tapınağın kiliseye dönüştürülüp dönüştürülmedini düşünmemizi sağlamaktadır (Kaplan, 2018: 35). Büyük ihtimalle tapınağın sökülen parçalarıyla başka bir noktada boyutu küçültülmüş bir kilise ya da kiliseler yapılmıştı. Yapılan kazılarda kutsal alanın pek çok noktasından kilise kapı ve pencere sövelerinin, mermer vaftiz? tekne parçalarının bulunması da göz önüne alındığında devasa boyutlarda maliyeti yüksek kiliseler yerine daha küçük boyutlarda bir oluşumun izlenmesi gerekmektedir.

Geç Antik Çağ'da pek çok yerleşimde I. Constantinus öncesi döneme ait çok az sayıda kilisenin varlığı tespit edilebilmiştir. Hıristiyanların dini toplantıları daha çok basit konutlar içerisinde gerçekleştirilmiştir. Aziz Paulus'un Aleksandria Troas'da bir evde dini sohbetler adına toplantılar düzenlediği belirtilmektedir. MS 3. yüzyılla birlikte Hıristiyan nüfus artmış ancak dini toplantılar ve ibadet yine evlerde yapılmaya devam etmiştir. Kişilerin konutlarının zamanla bazı odalarının cemaatin kullanımı için düzenlenmeye başlamıştır. Roma'da yapılan MS 4-5. yüzyıla ait kilise kazılarında bazı kiliselerin bir ev temeli üzerinde yükseldiği tespit edilmiştir. Bu durum önceleri basit bir konutken zamanla Hıristiyanların kullanımı için yeniden tasarlandığını

göstermektedir (Koch, 2007: 21-22). Smintheion'da bugüne dek kiliselere ait olabilecek pencere söveleri ile vaftiz tekneleri bulunmasına karşın herhangi bir kilise kalıntısına rastlanılmamıştır. Bunun altında sonradan verilen tahribatlar, ekonomik sıkıntılar ve Smintheion'un kırsal bir yerleşime ev sahipliği yapması gösterilebilir. Smintheion'da bir kilise yapısından önce basit konutların dini toplantılar için kullanılmış olabileceği düşünülebilir. Bu konutlarda bulunan ampullalar, haç damgalı tabaklar ve amuletler bunu destekler niteliktedir. Podyumlu Yapı olarak adlandırılan yapının temenos duvarı içerisinde Geç Antik Çağ'da yeni bir mimari oluşumun izleri tespit edilmiştir. Burada mozaik tabanlı konut, işlik, su depoları, mahzen ve bir şapel olduğu düşünülen bir kompleks tespit edilmiştir. Şapel içerisinde ve çevresinde ele geçen çok sayıda çifte sütunlar ve üzerinde haç işareti olan çift sütun başlıklarından dolayı yapının bir şapel olabileceği üzerinde durulmuştur (Özgünel vd., 2017: 328-333).

Erken Hıristiyanlık Dönemi'ndeki mevcut eski yapılarda çeşitli değişiklikler yapılarak yeniden kullanılmışlardır. Genellikle Roma Dönemi'ne ait tapınaklar kilise olarak kullanılmak üzere değişime uğramıştır. Bu tarz değişimlerin yapılması I ve II. Theodosius zamanında yapılan reformlar sayesinde mümkün olmuştur. Bu yüzden bir yapının kiliseye çevrilerek ikincil kullanımı MS 5. yüzyılın ikinci yarısı ve sonlarında mümkün gözükmektedir. Tapınakların kiliseye dönüştürülme sürecinde mevcut tapınak yapısının bölümleri dönüştürülürken bazen tapınak tamamen yıkılıp malzemesinden yararlanılarak sıfırdan kilise yapıldığı da görülmektedir. Tapınaklar dışında çeşitli konut/saraylar ve hamamlarında kiliselere dönüştürüldüğü görülmektedir (Koch, 2007: 60-62). Smintheion'daki tapınağı baz aldığımızda tapınağın kiliseye dönüştürülme ihtimali düşük görülmektedir. muhtemeldir ki tapınak tamemen yıkılıp diğer tüm yapılarda olduğu gibi mevcut malzeme ihtiyacının karşılanmasında kullanıldı. Tapınakların kilise olarak yeniden tasarlanmasının altında Hıristiyanlık dinin yüceliğinin vurgulanması amaçlanmış olsa da asıl sebep var olan yapının ucuz bir şekilde ve kısa bir sürede kilise olarak kullanılmasının önünü açmaktır (Koch, 2007: 63).

2.2. Smintheion Seramik Çalışmaları

1980 yılından itibaren bilimsel kazı çalışmalarının yürütüldüğü Smintheus Kutsal Alanı'nda çalışmalar daha çok Hellenistik ve Roma mimarisi üzerine olmuştur. smintheion'da Geç Roma Dönemi'ne yönelik çalışmalar sınırlı kalmaktadır. 2020 yılından itibaren yürütülen çalışmalar bu eksikliğin giderilmesini amaçlamaktadır. Bu eksiklikten kaynaklı olarak Smintheion Geç Roma Seramikleri daha önce hiç çalışılmamış olup yapılan Roma Dönemi çalışmalarında oldukça az örnek ile varlığından söz edilmiştir. Oysa ki Smintheion'un Geç Roma Dönemi'nde yoğun bir yerleşime ev sahipliğini yaptığı gözlemlenmiştir. Kutsal alanda yapılan çalışmalar Geç Antik Çağ'da erken dönem yapılarının farklı amaçlar doğrultusunda yeniden şekillendirilerek kullanıldığını destekler nitelitedir.

Smintheion seramikleri üzerine yapılan ilk çalışmalar 1992 yılında yapılmıştır. N. Eda Akyürek, çalışmasında Hellenistik Dönem seramiklerinden başlayarak Doğu Sigillata A, B, C, Afrika ve Phokaia Geç Roma Seramiklerinden bahsetmiştir. Yapılan çalışma da 100 örnek içerisinde Geç Roma Seramikleri 14 örnek ile temsil edilmektedir. Bunların 3 tanesi Afrika, 11 tanesi Phokaia seramiklerine aittir (Akyürek, 1992: 125-165). 1997 Yılında Tüzün, Smintheion kandilleri üzerine bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında 43 adet kandil değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler neticesinde Kandillerin Hellenistik-Bizans Dönemlerini kapsadığı görülmüştür (Tüzün, 1997. Ss. 167-185).

2000 yılına gelindiğinde Gürdal tarafından Smintheion Hellenistik Dönem Seramikleri üzerine bir çalışma yapılmıştır. Bezemeli ve bezemesizler olarak ayrılan seramikler içerisinde Bergama üretimi seramiklerin büyük çoğunluğu oluşturduğu ve bundan yola çıkarak Bergama ile olan yakın ilişkiden söz edilmektedir (Gürdal, 2000). 2009 yılında Smintheion Terra Sigillataları üzerine ilk tez çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada Roma Dönemi Doğu Sigillataları A, B, C ve Geç Roma Dönemi Afrika ve Phokaia seramikleri işlenmiştir. Ancak Geç Roma seramikleri sınırlı sayıda örnek ile temsil (Afirka 2, Phokaia 14 örnek) edilmiştir. Yapılan çalışmada yoğunluğu Doğu Sigillata C (Çandarlı) seramikleri oluşturmaktadır (Çelem, 2009: 65). 2009 yılından itibaren Smintheion seramik buluntuları hakkındaki bilgilerimizi daha çok kazı raporlarından öğrenmekteyiz. Ancak bu bilgiler oldukça sınırlı olup malzemenin kimliğinin belirlenebilmesi adına bizleri doğru sonuca ulaştırmamaktadır.

"Smintheion Büyük Roma Hamamı 2008 Yılı Çalışmalarında Bulunan Geç Roma Seramikleri" adlı çalışma ile Apollon Smintheus Kutsal Alanı'nda bugüne değin bütünüyle Geç Roma Seramikleri üzerine yapılan ilk çalışmayı teşkil etmektedir. Smintheion'da bugüne dek sadece Hellenistik ve Roma Dönemi seramikleri çalışılmış olup çok az sayıda Geç Roma örneği bu çalışmalar içerisinde kataloglara eklenmiştir. Yapılan bu çalışma Troas Bölgesi'ndeki eksik kısmın tamamlanabilmesi adına önemli bir adımdır.

3. SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI

Büyük Roma Hamamı konum itibariyle Kutsal Alanın en üst noktasında bulunan kutsal kaynak suyunun kullanılabilmesi adına en uygun yere inşa edilmiştir. Tapınaktan 57-60 metre uzaklıkta daha düşük bir kotta bulunan hamam, güneybatıya ve kuzeydoğuya uzanmaktadır (Kaplan, 2013b: 83; Kaplan, 2018: 18). Büyük Roma Hamamı'nda çalışmalar 2008-2011 yılları arasında yapılmıştır. Yapı plan açısından, Anadolu ve diğer Roma egemenliği altındaki bölgelerde inşa edilen örneklerden farklıdır. Plan ve boyut olarak bakıldığında da bölge için üniktir. Asıl mekanlar hamam planına uygun olarak güney-batı kuzey-doğu yönde uzanmaktadır. Ana mekanlar birbirine bitişik ve paralel dört odadan oluşmaktadır (**Levha 3 a-b**). Sıra tipi hamamlar içerisinde değerlendirilmiştir (Kaplan, 2013b: 83).

Smintheion Büyük Roma hamamı bir dizi odadan oluşan standart bir plan izlemektedir. Yıkanma aynı aks üzerinde soğuktan sıcağa doğru şekillendirilmiştir. *Apodyterium, Frigidarium, Tepidarium, Caldarium, Praefurnium* ve *Hizmetli Kolidaru* gibi bölümlerden oluşmaktadır. *Apodyterium* (soyunma odası, giriş mekanı egzersiz salonu), tüm hamam sakinlerinin ana bölümlere girmeden önce soyunup buluştuğu tipik bir Roma hamamının ilk odasıdır. Bu odaya gelenler giysilerini çıkardıktan sonra, genellikle soğuk su dolu bir dalma havuzu içeren *Frigidarium*'a (soğuk oda) girmektedirler. Ardından *Tepidarium* (ılıklık) bölümüne daha sonrada *Caldarium* olarak adlandırılan en sıcak odaya geçilmekteydi. *Praefurnium* (fırın) hamamın ısıtmasının sağlandığı bölümdür. Smintheion örneğinde olmasa dahi *Sudatorium* (buhar odası) ve Palestra (egzersiz alanı) gibi diğer odalar da ihtiyaç doğrultusunda plan şemasına eklenebilmektedir (Yegül, 2011: 34-35; Kaplan, 2018: 17).

Smintheion Büyük Roma Hamamı *Apodyterium'u*, hamama gelen kişinin ilk olarak yaptığı iş olan soyunmanın ve yıkanmaya hazırlanmanın yapıldığı mekandır. Aynı zamanda bu mekanın bir giriş olduğu ve egzersiz alanı olarak kullanıldığıda düşünülebilir (Kaplan, 2013b: 93). *Apodyterium*'a giriş mermer cadde yönünden taş basamaklarla sağlanmaktadır. *Apodyterium*'a bu giriş, Erken Bizans döneminde yapının diğer amaçlarla yeniden modellenmesi sırasında molozla kapatılmıştır. Bir beşik tonozlu servis geçidine erişim *Apodyterium*'un güneybatı köşesinden sağlanmıştır. Burası aynı zamanda doğudan hamama birkaç basamakla alternatif bir

girişi sağlamaktadır. Kalın duvarları arasında dikdörtgen girintiler bulunmaktadır. Bu girintiler muhtemeldir ki yıkananların eşyalarını koymak için tasarlanmıştır. Duvarlar tamamıyla mermer kaplamalar ile kaplanmıştır (Kaplan, 2018: 24).

Apodyterium'da yapılan kazılarda dikkate değer sayıda ince mermer duvar kaplaması (crustae) ve az sayıda duvar mozaiği bulunmuştur. Mevcut buluntular, *Apodyterium*'un iç kısmının bir zamanlar çok detaylı bir dekoratif düzenlemeye sahip olduğunu açıkça göstermektedir. Bu alanların mermer kaplamalarla kaplandığını gösteren çok sayıda parça ele geçmiştir. Geç Roma Döneminden itibaren çoğu maalesef orijinal yerlerinden sökülerek tamamen kaldırılmıştır (Kaplan, 2018: 24).

Frigidarium, hamamın soğuk mekanıdır. *Tepiderium* ve *Apodyterium* arasında yer alır. Mekanın kuzeybatı bölümünde bir soğuk su havuzu, kuzeydoğu bölümünde bir yıkanma nişi, doğuda ise mozaikli tabana sahip mekan yer almaktadır (Kaplan, 2013b: 90). *Frigidarium*'un zemini *Apodyterium*'unkinden yaklaşık olarak 40 santimetre yüksektir. Kapının solunda, *Frigidarium*'u *Apodyterium*'dan ayıran masif duvara, mermerle kaplı yarı dairesel bir niş yerleştirilmiştir (Kaplan, 2018: 29).

Frigidarium kazılarında nispeten çok sayıda duvar kaplama parçası, oymalı mermer duvar kaplamaları, oluklu mermer kaplamalar ve korinth tarzı sütun başlıklarını taklit eden pilaster başlıkları bulunmuştur. Bunların çoğu ne yazık ki Geç Roma dönemiyle birlikte tahrip edilmiştir. *Frigidarium*'un batı tarafında, iki havuz bulunmaktadır (Kaplan, 2018: 29).

Frigidarium'un ana odası, birbirine bitişik iki mozaik zemine sahip L şeklinde bir odaya ve doğudan freskli küçük bir odaya açılır. İki soğuk havuz ve bir niş ile birleşen bu odalar, Hamamın *Frigidarium*'una alışılmadık bir düzenleme katmaktadır. Frigidarium'un doğu tarafındaki ana odasını ekleyen L şeklindeki oda bir tür uzantı işlevi görmektedir. Bu L şeklindeki odanın güney yarısında bir hypocaust sistemi vardı ve odanın iki farklı mozaik zemini bulunuyordu. Bu odanın bir tarafında esas olarak geometrik motiflerden oluşan iyi korunmuş bir mozaik, bünyesinde çeşitli geometrik motiflerin yanında gamalı haçlarında repertuara eklendiği görülmektedir (Kaplan, 2018: 29). Bir diğer mozağin sadece kuzey kenarı korunabilmiştir. İlk mozaikten daha küçük boyutlarda olduğu anlaşılan mozaik tabanın altında bir ısıtma sistemi bulunmaktadır. Bu mozaiğin korunan kısımlarından anlaşılacağı kadarıyla beyaz bir

plan üzerine siyah tonlarda tekrar eden kum saati motifi yapıldığı görülmektedir (Kaplan, 2018: 29; Şener, 2020: 12). *Frigidarium*'un güneydoğusunda bulunan bu mozaikli mekan, 2020 yılında yapılan çalışmalarda bezeme repertuarı, işçilik ve koruma durumu hakkında detaylı bilgiler vermektedir (Şener, 2020: 11-12: Kat. No. 1).

Tepidarium, doğuya doğru genişleyen bir plana sahiptir. 8.60 x 12.60 metre boyutlarındadır. Doğu iç cephesinde iki yıkanma nişine yer verilmiştir. Doğuda yer alan iki yıkanma nişi arasında tahrip olmuş *Preafurnium* girişindeki iki kemere ait tuğlalar tespit edilmiştir. Bunlardan birinin hamamın onarımı sırasında, Hypocaust'lu mekanın inşaasından sonra kapatıldığı anlaşılmaktadır (Kaplan, 2013b: 89-90). 2008 yılında *Tepidarium*'da yürütülen kazı çalışmaları neticesinde *Tepidarium*'un *Hypocaust Sistemi*'nin Erken Bizans Döneminde tamamen ortadan kaldırıldığı görülmektedir (Kaplan, 2018: 31).

Caldarium, hamamın asıl sıcak mekanıdır. Dikdörtgen bir plan şemasını izleyen bölüm aynı zamanda apsislidirde. Anadolu'daki diğer örneklerinin aksine bu apsis dışa taşmaktadır. Bu mekanın batı duvarında gömülü derin bir niş yer almaktadır. Nişli duvar, 2.80 metre kalınlığında kütlesel yapıdadır. Niş, ortada batı köşeye yakın merkezden kaymıştır. Nişin üstü yarım yıldız tonoz ve tuğla ile örülmüştür. Duvarların köşelerinde kesme blok taşlar, cephelerinde ise moloz taş ve tuğlanın kireç harçla beraber kullanıldığı görülmektedir. Kuzeyde su depolarına bakan cephede yer alan duvarlar daha dar tasarlanmıştır (Kaplan, 2013b: 88).

80 cm genişliğine sahip duvarda yer alan iki açıklık duvarı üç parçaya bölmektedir. Açıklıkların her iki yanında yer alan 65/80 cm yükseklik ve 100 cm uzunluğundaki tüf bloklar daha önce ifade edildiği gibi *Praefurnium'*dan *Hypocaust* sistemine geçişi sağlayan kemer açıklıkları olmalıdır. Bu duvarlarda duvardan ısıtma sistemine ait metal monte izleri tespit edilmiştir. Alttan ısıtılan taban suspensura olarak adlandırılır. Bu suspensurayı taşıyan her iki açıklığın önünde yer alan dikdörtgen tuğlalar zeminde korunur durumdadır. *Hypocaust* ayaklarına ait olması gereken bu tuğlalar hamamın tahribatı sırasında ana kaya seviyesine kadar sökülmüşlerdir (Kaplan, 2013b: 88-89).

Hizmetli Koridoru/servis geçidi, dışarıdan bir girişle hem *Apodyterium*'a hem de *külhana* bağlanmaktadır. Koridor, 15.25 m. uzunluğunda, 1.45 metre genişliğinde ve 1.90 metre yüksekliktedir. Koridorun üzeri moloz taş ve harçla örülü bir tonozla kapatılmıştır. Genel yapısı itibariyle hizmetli koridoru hamamın dışına sonradan eklenmiş ancak hamamla bir bütün iken alçak tutulması ile bir yerde hamam duvarları yanında gizlenmiştir. (Kaplan, 2013b: 87-88). Servis geçidinin her iki kapısını çevreleyen lentolar, harçla bağlanmış kare tuğlalardan inşa edilen boşluklarla kaplanmıştır. Geç Antik Çağ'da *Apodyterium*'un yanındaki giriş, molozlarla kapatılmıştır. Bu iki kapı, ateş için odun temini, sıcaklığı ve ateşi kontrol etme ve oda içinde biriken külü boşaltma gibi görevler için *praefumium*'a ana erişim sağlıyordu. Bu tür geçitler genellikle Roma hamamlarındaki fırından/külhandan sorumlu hizmetkarlara verilirdi (Kaplan, 2018: 33).

Külhan/Praefurnium, *Caldarium*'un güneydoğu duvarına bağlıdır (Kaplan, 2018: 33). Külhan olarak isimlendirilen ocakların bulunduğu mekan ısıtma sisteminin ana merkezi olmasına rağmen oldukça basittir ve birkaç tuğla kemerden meydana gelmektedir. Bu kemerler doğrudan zemin altındaki boşluğa açılır ve zemini alttan ısıtmak için sıcak havayı içeri gönderir. Bu tuğla kemerde ateşin yandığı bölüm genelde tüf taşla çevrilidir ve üst örtüsü de tüf taşındandır. Bu tüf taşları ateşe fazla dayanıklı ve erime ve çatlamayı önlediği için tercih edilmiştir (Kaplan, 2013b: 86).

İki evreli bir gelişim gösteren Smintheion Büyük Roma Hamamı'nın erken evresi kuzeye bakan kısa tarafında bir apsis ile *Caldarium*'un sadece bir kısmıyla temsil edilen bir öncüye sahiptir (Kaplan, 2018: 18). Daha eski bir hamamın kanıtı *Apodytyterium*'un kuzey duvarının altında ortaya çıkarılmıştır. Büyük Hamam'ın erken evresine ait duvarların çoğu, görünüşe göre kaldırılmış ve ayakta kalan duvarlar sonraki geç evre hamamının duvarları ve zeminleri ile örtülmüştür. Böylece, erken evre hakkında bildiklerimiz, *Apodyterium*'un kuzey duvarının altında tespit edilen kalıntılardan türetilmiştir. Burada, daha kısa olan kuzeydoğu tarafında bir apsis bulunan bir caldarium kalıntıları ile birlikte yerden ısıtma (*Hypocaust*) sistemine ait kalıntılar tespit edilmiştir. Ağırlıklı olarak moloz taştan inşa edilen erken evre *Caldarium* apsisi 2 metre yüksekliğe kadar korunabilmiştir. *Caldarium*'un ısıtma sistemi, dairesel tuğlalar, içi boş dairesel pişmiş toprak borular ve kare tüf blokları ile yükseltilmiş dar sütunlar ile temsil edilmektedir. Erken evrenin ısıtma sistemine ve ele

geçen küçük buluntulara da bakılarak önerilen tarih MÖ 1. yy sonu ya da MS 1. yy başıdır (Kaplan, 2018: 18-19).

3.1. Büyük Roma Hamamı'nın Geç Evresi

Smintheion Büyük Roma Hamamı'nın geç evresi mimari açıdan bakıldığında, Roma Cumhuriyeti'nin son on yıllarında ve İmparatorluk Dönemi'nin ilk yıllarında İtalya ve batı illerinde geliştirilen tek eksenli sıra tipi planı takip etmektedir. 53 metre uzunluğunda ve 30 metre genişliğindeki Büyük Hamam, Troas'ta bulunan bu hamam kategorisinin en eski örneklerindendir (Kaplan, 2018: 24). Hamam, Apollon Smintheus Tapınağı'ndan daha alçak bir kodda bulunmaktadır. Hamama erişim *Apodyterium*'un kuzeybatı tarafındaki bir girişten sağlanmaktadır. Bu hamam, kutsal alanda yapılan Apollon Smintheus (Smintheia Pauleia) onuruna düzenlenen oyunlar sırasında sporculara, ziyaretçilere ve tapınak personeline büyük bir özenle hizmet etmekteydi (Kaplan, 2018: 22). Büyük hamama girişi sağlayan mermer caddede yapılan çalışmalarda Smintheia Pauleia oyunlarında galip gelen sporcuları onurlandırmak için dikilmiş bir düzineden fazla iyi korunmuş heykel kaidesi ortaya çıkarılmıştır (Kaplan, 2018: 24).

Smintheion Büyük Roma Hamamı'nın kullanım evresinin MS 4. yüzyıl sonlarında son bulduğu bu tarihten itibaren ise gerek yapı gerekse de yapı etrafındaki açık arazi/alan; konut, atölye, depo gibi yapılara dönüştürülmüştür. Hamamın terk edilmesi değişen alışkanlıklara ve paganizmden Hıristiyanlığa geçiş sürecinde kutsal alanda düzenlenen agonistik oyunların sona ermesine bağlanabilmektedir. Apollon Smintheus kültünün ve onun kâhininin bu yüzyıllarda önemini kaybetmesi açıkça bir başka faktördür. İmparator I. Constantine'in Hıristiyanlığı devlet bünyesine katmasıyla Hıristiyanlığa olan yaklaşım güçlenmiştir. Roma İmparatorluğu açısından MS 3 ve 4. yüzyıllar pagan kültleri için bir gerileme dönemidir. Putperest dünya anlayışının ve yaklaşımlarının halkın ihtiyaçlarını dini açıdan karşılayamadığı görülmektedir. Yeni doğan ihtiyaçlar, yeni düşünce ve arzuların ancak Hıristiyanlıkla tatmin edilebileceği anlayışı benimsenmeye başlamıştır (Vasiliev, 1943: 52). MS 300'lere gelindiğinde Hıristiyanlık Akdeniz'de sağlamca kök salar. Cesur pagan batı eyaletleri üzerine bir sessizlik çökmüş, doğu eyaletleri ise konuşmaktan ve saklanmaktan çekinmeyen Hıristiyanlarla dolup taşmıştır (Brown, 2000: 49). Constantine zamanında paganizmin daha çok kırsal yerleşimlerde popüler olduğu

belirtilir. Constantine'den sonra gelen imparatorlar zamanında pagan inançların etkisi azalmış Hıristiyanlık güçlenmiştir. İmparator I. Theodosius zamanında ise paganizmin tamamen yasaklandığı görülür. Koyu bir Hıristiyan olan Theodosius (Palaz Erdemir, 2019: 35) paganlara karşı çeşitli fermanlar çıkararak kurban taktimi, büyücülük ve kehanet uygulamalarını ve dini toplantıları yasaklamıştır. Putperestliğin tekrar güçlenmemesi için pagan eserler tahrip edilmiştir. MS 382 yılında bazı pagan tapınakların kurban kesmemek şartıyla sınırlı faaliyet göstermesine izin verilmiştir. MS 391 yılında ise paganların kurban kesmeleri, heykellere tapınmaları ve tapınaklarda toplanmaları resmi olarak yasaklanmıştır (Morrisson, 2014: 72; Kassa, 2020: 85-91). Ancak I. Theodosius'un paganlara karşı koyduğu bu katı yasaklara rağmen bazı kesimler tarafından pagan inanışların sınırlıda olsa sürdürüldüğü belirtilir (Grant, 2000: 82). MS 5. yüzyılın ortalarında Hıristiyanlar büyük çoğunluğu oluşturmaktaydı. Bu yüzyılın sonuna doğru paganlık yok olmamakla beraber, bir kenara atılmıştır (Marrison, 2014: 68). Eğitimli paganların inanışı tekrar yaymak için çok çaba harcadıkları ancak MS 6. yüzyılda paganizm etkisini kaybettiği görülür. İnsanların gönülden Hıristiyanlığı seçmesinin yanında zorla dayatıldığı da bilinmektedir. II. Theodosius 416 yılında paganların yönetim içerisinde sivil ve askeri görevlerde bulunmalarını yasaklatır. Bu durum insanların yaşamlarını idame ettirebilmeleri için Hıristiyanlığı bir çıkış arayışı olarak görmelerini sağlamıştır (Grant, 2000: 82). Hıristiyanlığın zorla dayatıldığı bir dönemde paganların özgürce dolaşmalarını beklemek yanlış olacaktır. Hayatta kalabilmek adına görünüşte Hıristiyan olsalar da gönülden paganizmi destekleyenlerinde yeri yadsınmamalıdır.

Büyük Hamamın Geç Roma döneminden itibaren çamurlu moloz duvarlar eklenerek boyutunun küçültüldüğü görülmektedir. MS 5. ve 6. yüzyıldan kalma çanak çömlekler, tarım işleme aletleri ve pithoslar gibi buluntular hamamın farklı bir yapıya dönüştürülerek yeniden kullanıldığını göstermektedir. Geç Antik Çağ'da tarım ve tarım ürünlerinin işlenmesine dayalı bir teknoloji vardır. Özellikle Anadolu'nun Kuzeybatısında şarap üretimi için üzüm yetiştiriciliği tarım ekonomisi adına önemli bir bileşendir. Bunun yanında zeytin yetiştiriciliği ve zeytinin farklı kullanım amaçları da bu teknolojinin diğer ayağını oluşturmaktadır. Anadolu'nun kuzeybatısında yapılan çalışmalarda üzüm yetiştiriciliğinin Tunç Çağı'ndan itibaren yapıldığı belirtilmektedir. İncelemeler sırasında taş üzüm işleme tekneleri, presler, üzüm toplama tekneleri ile karşılaşılmıştır (Kaplan, 2007: 59-60). Bu yüzyıllara ait

sikkelerin sayısında gözlenen artış, bu dönemde belirgin olan değişimlerin de bir ifadesidir. Büyük Hamamın en üst katmanlarının enkazında, döner kalıplar, ezme tekneleri, havanlar, pişirme kapları ve metal tarım aletlerini içeren bir dizi tarımsal üretim ve mutfak gereçleri tespit edilmiştir (Kaplan, 2018: 35).

MS 4. yüzyılın sonlarında itibaren yıkanma ile ilgili işlevini kaybeden Büyük Roma Hamamı Geç Roma Dönemi'nde farklı amaçlar doğrultusunda tekrar kullanılmak adına yoğun bir tahribata mağruz kalmıştır. 2008 yılı çalışmalarında *Caldarium*'da bulunan *Hypocaust* ayaklarına ait olması gereken ayakların hamamın tahribatı sırasında ana kaya seviyesine kadar sökülerek tahrip edildikleri görülmüştür. *Tepidarium*'un doğusunda bulunan yıkanma nişleri arasında tahrip edilmiş bir *Praefurnium* girişi bulunur. Bu kısım üzerinde Geç Antik Çağ'da yapılmış duvarları toprak harç kullanılarak bağlanmış yapılaşmanın izleri görülebilmektedir. Temellerine kadar sökülen yapının her iki mekânı zemine kadar dolgudan oluşmaktadır. Seramik açısından MS 2-4. yüzyıl ve çoğunluğunu MS 5 ve 6. yüzyıl seramiklerinin oluşturduğu bulgular arasında üst seviyede MS 11. yüzyıl Bizans sırlı seramikleri bulunmaktadır (Özgünel ve Kaplan: 2009: 80-83).

2009 yılındaki çalışmalarda *Frigidarium*'un taban döşemelerinin Geç Antik Çağ'da yerlerinden sökülerek başka yapılarda devşirme olarak kullanıldığı görülmüştür. *Frigidarium*'da bulunun mozaikli mekan ve *Apodyterium* arasındaki mekanda taban döşemelerinin sonradan söküldüğü, her iki dar uzun mekanın asıl işlevini kaybettikten sonra hamamdan sökülen tuğlalar aracılığıyla yeni bir döşeme yapılarak bir işlik olarak kullanıldığı anlaşılmıştır. *Apodyterium*'a girişi sağlayan anıtsal cadde, Geç Antik Çağ'da kapatılarak yeni bir yapılaşmaya maruz kalmış ve çevresinde bu yeni yapılaşmanın izleri görülebilmektedir (**Levha 4: a 1-2**). Hamam asıl işlevini kaybettikten sonra bu caddenin iptal edildiği, sökülen döşeme taşlarından ve caddenin her iki yanında sıralanan kaidelerden anlaşılmaktadır. Yapılan çalışmalarda bu kaidelerin bir kısmının olduğu noktada yatay olarak yatırılarak üzerine duvar inşa edildiği, bazılarının ise yapıların köşe taşı olarak kullanılarak Geç Antik Çağ'da yeniden kullanılmak üzere şekillendirilmiştir **(Levha 4: b 1)** (Özgünel ve Kaplan, 2010: 217-222). 2009 yılında burada yarım kalan çalışmalara 2010 yılında tekrar devam edilmiştir. Buranın özel mekan, depo, ambar ve işlik gibi amaçlarda kullanılmış olabileceği yorumu yapılmıştır. Bu işlik ve depolara ait çok sayıda pithos

bulunmuştur (**Levha 4: b 2**) 2009 yılında bulunan iki ezgi taşı ve yarım taş teknenin varlığı bu mekanda zeytin ve yağının elde edildiğini düşündürmektedir (Özgünel ve Kaplan, 2011: 155).

Smintheion Büyük Roma Hamamı dışında Troas Bölgesi'nin önemli kentlerinden biri olan Parion Yamaç Hamamı'na bakıldığında hamamın erken evrelerinin MS 4. yüzyıldaki yoğun kullanım ile değiştiği MS 4. yüzyılda çeşitli onarımlarla kullanılmaya devam ettiği ve MS 5. yüzyılın sonlarına doğru asıl işlevini kaybetmeye başlayarak ihtiyaçlar doğrultusunde yeniden kullanıldığı belirtilmektedir. Orijinal kullanım evresinin MS 5. yüzyılın sonlarında son bulduğu düşünülmektedir (Keleş vd., 2018: 277). Parion Yamaç Hamamında gerek tarihlemeye yardımcı sikkelerin varlığı, gerekse MS 4. yüzyıl ve sonrasında kullanıldığı belirtilen boşluk tüpleri ve yerden ısıtma sisteminde bulunan pilaelerin birbirinden farklı formlarda kullanılması ilgili hamamın çeşitli onarım ve tadilatlar neticesinde kullanlmaya devam ettiğini (Keleş vd., 2018: 275-276) göstermesi açısından son derece önemli bulgulardır. Maalesef ki Smintheion Roma hamamındaki tahribatın büyüklüğü mevcut bulgulara ulaşılmasını neredeyse imkansız hale getirmiştir. Parion Yamaç hamamı'nın Smintheion Büyük Roma Hamamı'ndan neredeyse 1 yüzyıl daha asıl işlevinde kullanılması son derece normaldir. Troas Bölgesinin önemli bir kenti olan Parion nüfusuyla da orantılı olarak ihtiyaçlara bir müddet daha devam etmiş olmalıdır. Bu tip kamusal yapıların kullanımına devam edilmesi; ilgili yapıların korunma durumuna, dönemin ekonomik koşullarına göre değişim gösterebilmektedir.

3.1.1. Buluntular

Büyük Roma Hamamı'nda tez kapsamda değerlendirilen çoğunluğunun MS 5-6. yüzyıla tarihlendirilen kâse ve tabaklar dışında tarihlendirmeye yardımcı sikkelerin 2008 yılındaki çalışmalarda tespit edilememesi bizlere diğer buluntulara da göz atmanın faydalı olabileceğini düşündürmektedir. Bunların ilki kandillerdir. 2008 yılında tez malzemesinin de çıkarıldığı alandaki çalışmalarda ele geçen kandil parçalarının büyük çoğunluğu MS 5-6. yüzyıllar arasını işaret etmektedir **a 1'**de kalıp yapımı oval bir gövdesi olan kandilin omuz üzerinde üç sıra kabartma nokta bezeme uygulandığı görülmüştür (**Levha 5: a 1**). **a 2**'de tümü ele geçen örneğin omuz kısmında oldukça silik dört sıra kabartma nokta bezeme bulunmaktadır (**Levha 5: a 2**). Batı Anadolu üretimi kandiller içerisinde değerlendirilebilecek bu örneklerin

benzerlerini, Erythrai (Akyüz, 2019: 154-155, Kat. No. 121-122) ve Parion Roma Hamamı'nda (Pekgöz, 2020: 222, Kat. No. 61) görmekteyiz. Bunlar dışında yine Geç Roma Dönemi'ne tarihlendirilen (MS 5-6) Kuzey Afrika kökenli örnekler ile de karşılaşılmıştır. **a 3**'de omuz kısmı korunabilen örneğin omuz kısmında sınırlandırılmış bir bezeme dizisi vardır. Bu bezemeler tekrar eden içi nokta kabartmalı kalpler ve noktalı geometrik bezemelerden oluşmaktadır (**Levha 5: a 3**). Benzerleri, Patara Hurmalık Hamamı (Yıldırım, 2012: 171, Şekil 4: 38), Erythrai'da (Akyüz, 2019: 201, Kat. No. 240) ve Parion Roma Hamamı'nda (Pekgöz, 2020: 201-203, Kat. No. 40-42) görülmektedir. Batı Anadolu ve Afrika üretimi kandillerin birlikte bulunması çalışılan malzeme ile orantılıdır.

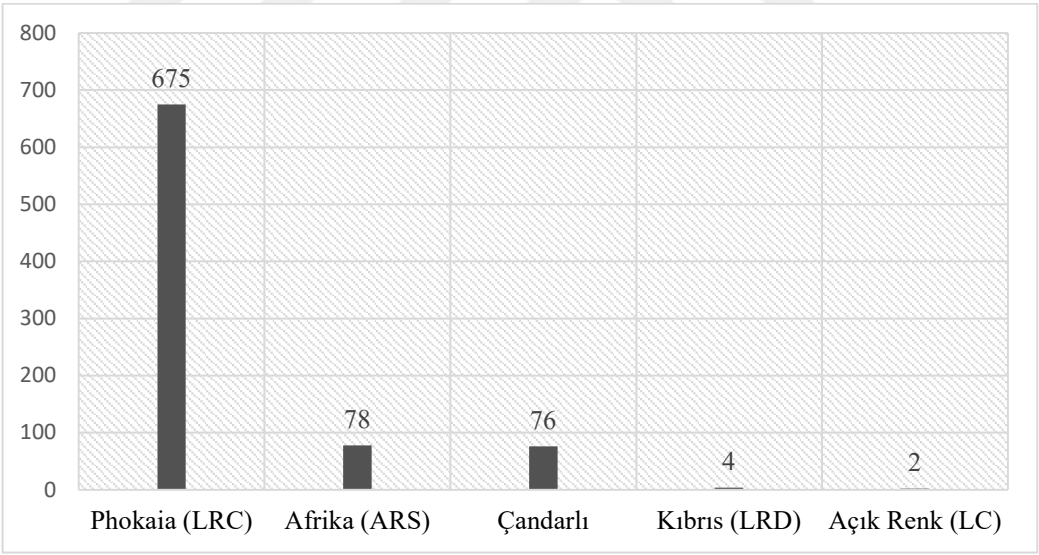
Kandiller dışında Geç Antik Çağ içerisinde değerlendirebileceğimiz bir diğer buluntu grubumuz ampullalardır. Ampulla, Hıristiyanlık inancı doğrultusunda içerisine kutsal yağ konan matara biçiminde yapılan kaplardır. Bu kapların üzerlerinde bezeme olarak genellikle de Hristiyanlıkla alakalı tasvirler yer almaktadır (Uysal, 2000: 73). Geç Antik Çağ'da kutsal yerleri ziyaret eden hacılar tarafından kullanılan ampullalar (Şimşek ve Duman, 2007: 75-76), kutsal sayılan yerlerin ziyareti sonrasında yaşadıkları yere yanlarında getirerek evlerinde kötülüklerden korunmak ve şifa bulmak amacıyla Amulet olarak kullanılabilmektedirler (Aydın, 2015: 489).

2008 yılında Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda bir örneği ile temsil edilen ampullanın dip kısmı korunamamıştır (**Lev. 5: b**). Ampullanın korunabilen yüzünde cepheden verilmiş bir figür (aziz/rahip/hacı) at üzerinde oturur vaziyettedir. Figürün gözleri, burnu ve ağzı büyük yapılmıştır. Figürün başı üzerinde yarım daire şeklinde yapılmış bir hale bulunmaktadır. Figürün başının vücuda oranı eşit verilmemiştir. Başın vücuda göre daha büyük yapıldığı görülmektedir. Ampulla üzerinde at profilden verilirken at binicisinin cepheden verildiği görülmektedir. Örneğin diğer yüzünde ise sadece atın ve figürün başları korunabilmiştir. Bu tip ampullalarda her iki yüzde aynı betimlemenin yanında birbirinden farklı kişiler de işlenebilmektedir. Bu yüzden diğer ele geçen örneklerinden yola çıkarak arka yüzdeki ata binen figürün bir elini kaldırarak balta tutmakta olabileceğini düşünebiliriz. Benzerleri, Jeruselam (Kudüs) (Maeir and Strauss, 1995: 238, Fig. 1), Leiden (Hollanda Ulusal Eski Eserler Müzesi) (Anderson, 2005: 14, Plate I-II: a/b) ve Leodikeia'da (Şimşek ve Yener, 2018: 227, Kat. No: 3) görülmektedir. 2009 yılında *Tepiderium'a* girişi salayan anıtsal caddenin etrafında

şekillenen Geç Roma yerleşiminde yapılan çalışmalarda bir Ampulla örneğiyle daha karşılaşılmıştır. Her iki yüzünde de haç motifi bulunmaktadır. MS 5-6 yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir. Tespit edilen bu ampullalar bizlere gerek kutsal alan gerekse de hamam işlevini kaybettikten sonra Hıristiyanlığın ve dönemin koşullarının etkisiyle bir kutsal alan kimliğinden uzaklaştığını ve ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden modellendiğini göstermektedir. Artik Smintheion pagan kimliğinden sıyrılmış ve boş kalan koltuk Hıristiyanlık inancıyla doldurulmaya çalışılmıştır. Hayatta kalabilmek adına devamlılık mekanizmasının işlemesi ve çarkların farklı tüzel kişiler tarafından kontrol edilmesi, devamlılığın hangi yönde olacağına en büyük etkenlerden birisidir. Smintheion'da bu çark önceleri Pagan unsurlar tarafından kontrol edilirken artık değişen düşünceyle paralel ilerleyen Hıristiyalık ilkesine bağlı kalarak çevrilmeye başlamıştır.

4. SMINTHEION BÜYÜK ROMA HAMAMI 2008 YILI KAZILARINDA BULUNAN GEÇ ROMA SERAMİKLERİ

2008 yılında başlayan Smintheion Büyük Roma Hamamı kazıları sırasında Geç Roma Dönemi'ne tarihlendirilebilecek çok sayıda seramik grubu ile karşılaşılması değerlendirme açısından yeterli veriye ulaşmamızı sağlamıştır. 2008 yılı içerisinde bulunmuş ve kazı eser deposunda üç kasa içerisinde (SMN 2008 Kasa No. 1, 5, 6) tasnif edilen 1026 adet seramik incelenmiştir. Bu inceleme sırasında örneklerin çeşitli gruplara ait oldukları tespit edilmiştir. Örnekler genellikle belirli gruplar içerisinde sürekli tekrar eden formlardan oluşmaktadır. Tekrardan kaçınabilmek adına ve grup ile form bütünlüğünü bozmayacak şekilde parça seçimine gidilmiştir. Bu doğrultuda nitelikli olduğunu düşündüğümüz 191 adet seramiğin kataloğa eklenmesi uygun görülmüştür. Tez kapsamında değerlendirmeye alınmayan 835 adet seramik kendi içerisinde incelendiğinde bunların; 675 tanesi Phokaia, 78 tanesi Afrika, 76 tanesi Çandarlı, 4 tanesi Kıbrıs ve 2 tanesinin Açık Renkli Seramikler grubuna ait olduğu tespit edilmiştir (**Şekil 4.1**).

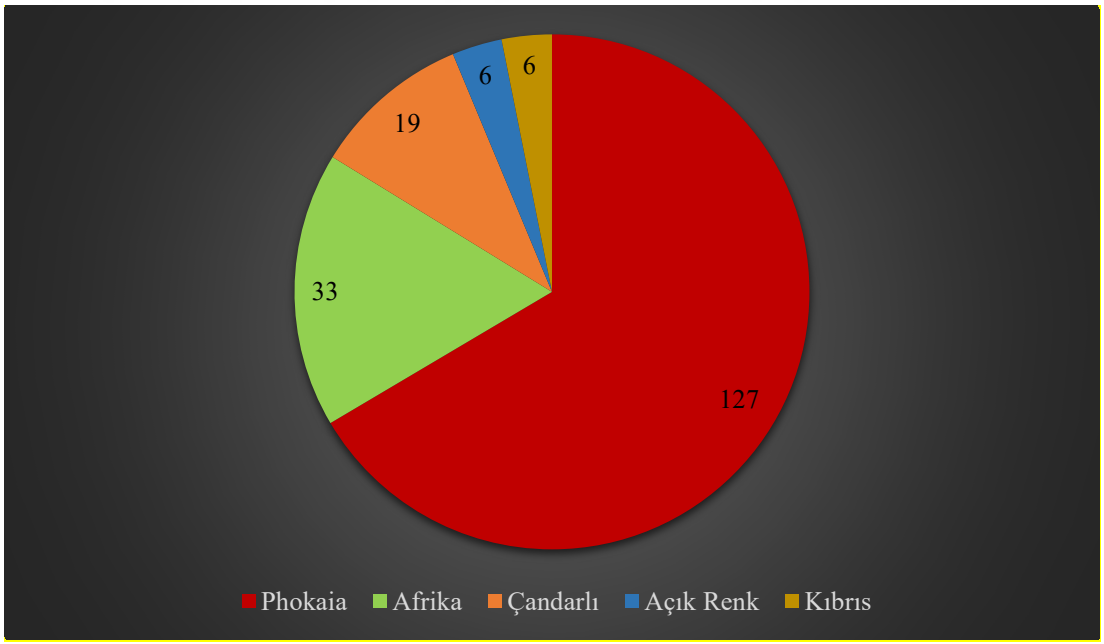

Şekil 4.1. Tez içerisine dahil edilmeyen malzemenin grup ve sayısal dağılımı

Yapılan bu çalışmada Çandarlı geç versiyonları da Geç Roma Dönemi seramikleri içerisinde çalışmaya dahil edilmiştir. Toplam 19 parçası çalışılmak üzere değerlendirmeye alınan Çandarlı seramikleri, Hayes'in geç versiyonların değerlendirmesinde kullandığı tipoloji (Form 1-5) esas alınarak yapılmıştır. Yapılan çalışmada çalışmaya dahil edilen toplam 33 adet Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri ikinci en yoğun grubu oluşturmaktadır. Sayıca az olmasına karşın 12 form ve damga

bezemeliler tespit edilmiştir. İncelenen seramikler arasında Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri en yoğun grubu oluşturmaktadır. Çalışmaya dahil edilen toplam 127 adet örnek çeşitli formları bünyesinde barındırmaktadır (Form 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 ve Damga Bezemeliler). Bu formlar arasında da form 3, en yoğun ele geçen grubu oluşturmaktadır. Troas Bölgesi'ndeki diğer kentlere bakıldığında da yoğunluğun Phokaia seramikleri üzerine olduğu görülmektedir. Kıbrıs örnekleri, en az örneği ele geçen grubu oluşturmaktadır. Toplamda 6 örnek çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmış ve sadece iki formu tespit edilebilmiştir (Form 2, 11). Açık Renkli Seramikler Smintheion'da şimdiye kadar ilk defa bu çalışma ile ortaya çıkarılmıştır. Çalışmaya dahil edilen 6 adet örnek toplamda 5 form ve kaideler adı altında değerlendirilmiştir (**Şekil 4.2**).

2008 yılında Büyük Roma Hamamı'nın *Caldarium* ve *Tepidarium* dolgu alanlarında ele geçen buluntular, hamamın yıkanmaya özgü asıl işlevini kaybettikten sonraki evre ile ilişkilendirilir ve MS 4-7. yüzyıl arasını kapsamaktadır. Hamamın kullanım evresi 4. yüzyıldan itibaren son bulmuştur. Bu tarihten itibaren hamam ve çevresi Geç Antik Çağ'da farklı amaçlarda kullanılmak üzere yeniden şekillenmeye başlamıştır.

Şekil 4.2. Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda ele geçen ve tez kapsamında değerlendirilen seramiklerin grup ve sayısal dağılımı

4.1. Çandarlı Seramikleri (Doğu Sigillata C)

MS 2. yüzyılın ikinci yarısında ve 3. yüzyılda Akdeniz pazarında Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin rakibi, Pergamon Bölgesi ürünü olan Çandarlı malları olarak bilinen kırmızı parlak astarlı mallardır. Doğu Sigillatalarının devamı niteliğindedir (Hayes, 1972: 316).

İlk olarak 1911'de Loeschcke tarafından Pergamon yakınlarındaki Pitane'de yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkarılır ve "*Çandarlı Kapları*" ifadesini kullanır (Loeschcke, 1912: 344-407; Hayes, 2008: 316). Kenyon'un 1957 yılındaki sınıflandırmasında "*Doğu Sigillata C*'ye" karşılık gelmektedir (Crowfoot, vd., 1957: 283; Hayes, 1972: 316). Schlichtmann 1988'de "*Pergamon Sigillataları"* olarak adlandırır (Schlichtmann*,* 1988: 13). Çandarlı'da bulunan buluntular ışığında erken ve geç olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Erken örnekler MS 1. yüzyıla geç örnekler ise MS 2-3 yüzyıla kadar tarihlense de 4. yüzyıla kadar üretildiği belirtilir (Hayes, 1972: 316). Üretimin bitiş tarihi çok açık değildir. Hayes, MS 3. yüzyılın ortalarında Çandarlı mallların yerini Afrika Kırmızı Astarlılarına bırakmış olabileceği üzerinde durur. Ancak Pergamon Bölgesi'nde daha sonrasında da kullanımın devam ettiği görülmektedir. Midilli'de MS 320-340 arasına tarihlenen sikke birikintisinde Çandarlı malları parçaları, MS 4. yüzyılın başlarına ait birkaç Afrika malı ile birlikte bulunmuştur. Afrika mallarının Çandarlı mallarına görece azlığı Çandarlı seramiklerinin MS 4. yüzyılın başlarında bu bölgede hâlâ hâkim olduğunu göstermektedir (Hayes, 1972: 317).

Hamurunda altın/gümüş mika kullanımı görülmektedir. Çandarlı malları daha kalın hamurlu olmasına, alçak kalın kaideli ve dekorasyon eksikliğiyle ayırt edilebilmesine rağmen çoğu zaman İtalyan Sigillataları'nın geç örnekleriyle benzerlik taşımaktadır (Hayes, 1972: 316). Çandarlı Seramiklerinin erken örnekleri Loeschcke tarafından çeşitli formlara ayrılmıştır. Bu tez çalışması içerisinde değerlendirilecek geç dönem Örnekleri ise Hayes (Hayes, 1972: 318-322) tarafından yapılan tipoloji bağlamında beş ana formda incelenmiştir. MS 2. yüzyılın ortalarından itibaren Çandarlı atölyeleri küçük değişikler dışında birkaç basit formun üretimine odaklanmıştır (Hayes, 1972: 317).

MS 1. yüzyıl ürünleri, parlak turuncu ve turuncu kırmızı arasında değişen parlak bir astarı vardır. İnce tanelidirler. 2. yüzyıl ve daha sonrasında Çandarlı malları İtalyan ve Galya sigillataları'na daha çok yaklaşır. Genellikle sert pişirimlidir. Astar kırmızı-kahverengi, kestane renktedir. Geç üretim ürünlerin iç kısımları normal olarak ince bir şekilde düzleştirilir ve aşınmaya karşı dirençlidirler. Kalın parlak yüzeyleri vardır. Öte yandan dış kısımları ise aletten kaynaklanan çiziklerle kaplı olabilir. Astar incelir ve parlaklık giderek azalmaya başlar (Hayes, 1972: 316-317).

MS 4. yüzyılda belirli bir zamana kadar yapılmaya devam edilen Çandarlı malları, daha sonraki aşamalarında muhtemelen sadece yerel bir pazara tedarik ediliyordu. 2. yüzyılın ikinci yarısında ve 3. yüzyılın ilk yarısı boyunca Çandarlı malları, kuzeyde Güney Rusya'dan güneyde Cyrenaica'ya kadar uzanan bir alanda yaygın olarak ihraç edildi. Örnekler özellikle, diğer sigillata mallarının son serisinin ortadan kalkmasının ardından, 3. yüzyılın ortalarında Afrika mallarının ince versiyonlarının piyasaya sürülmesine kadar ciddi bir rekabetle karşılaşmadığı Ege Bölgesi'nde yaygındır (Hayes, 1972: 317). Hayes'ın da belirttiği üzere Çandarlı Seramiklerinin MS 4. yüzyılda belirli bir süre üretimine devam edilmiş olsa da daha sonra iç pazarda (Batı Anadolu) varlığını devam ettirmiş olmalıdır. Phokaia Form 1 seramiklerinin üretiminin başlamasıyla üretimi giderek azalmaya başlamış çark Phokaia seramiklerine dönmüş olacaktır. Sonuç olarak da bu seramiklerin üretimi MS 4. yüzyılda dursa dahi Batı Anadolu'da bir müddet daha kullanılmaya devam etmiş olmalıdır. V. Gassner, Doğu Sigillata C üretiminin MS 4. yüzyıl başlarında ve ortasında sonlanarak MS geç 4. yüzyılda yerini Phokaia 1 A'ya bırakarak yeni bir serinin yerini aldığını belirtmektedir (Gassner, 1997: 137).

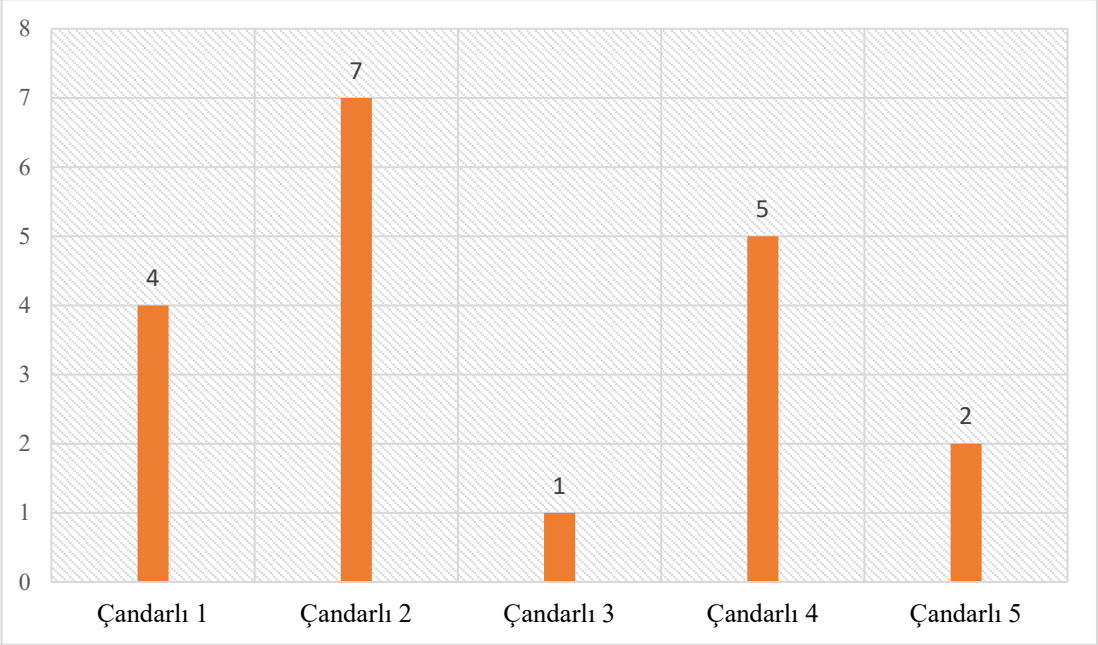
4.2. Smintheion Büyük Roma Hamamı Çandarlı Seramikleri

Apollon Smintheus Kutsal Alanı'nda Çandarlı Seramikleri üzerine ilk çalışmalar 1992 yılında yapılmıştır (Akyürek, 1992: 125-165). Akyürek, 1980-1990 yılları arasında Kutsal Alanda ve tapınağın 600 metre kuzeybatısında bulunan Karşılartepe Nekropolü buluntularını çalışmasına dahil etmiştir. Yapmış olduğu çalışmada diğer sigillata grupları dışında 61 adet örnek DSC içerisinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmesinde büyük çoğunluğu Çandarlı mallarının erken üretim örnekleri oluşturmaktadır. İncelemiş olduğu sigillata grupları içerisinde de büyük çoğunluğu DSC'ler oluşturmaktadır. Çelem, 2009 yılında yapmış olduğu çalışmada DSC

(Çandarlı) örneklerinin büyük çoğunluğu oluşturduğunu tespit etmiştir. İncelemiş olduğu bu örnekler diğer Geç Roma seramikleri ile birlikte dolgu toprak içerisinde tespit edilmiştir (Çelem, 2009: 38-55).

Yapılan her iki çalışmadan da anlaşılacağı üzere Smintheion'da Roma Dönemi'nde DSC (Çandarlı) mallarının ithal edilen en büyük seramik grubunu oluşturduğu görülmektedir. Bölgesel yakınlık da ele alındığında bu son derece normaldir. İncelemiş oldukları malzeme içerisinde Çandarlı mallarının tüm kontekstlerde bir baskınlığı söz konusudur. Erken örneklerde bu popülerlik zamanla azalacak ve yerini geç dönemde sınırlı sayıda da olsa üretilmeye devam ederek, MS 4. yüzyıldan sonra Phokaia seramiklerine bırakmaya başlayacaktır.

Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda 2008 yılında yapılan kazılar sırasında *Caldarium* ve *Tepidarium* dolgusu içerisinde bulunan ve Çandarlı'nın geç dönem üretimi olduğunu düşündüğümüz 19 adet örnek (**Kat. No. 1-19**) çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Formların değerlendirmesinde Hayes'ın Çandarlı geç dönem seramikleri için yaptığı tipoloji esas alınmıştır. Tespit edilen formlardan **Kat. No. 1-4** Form 1, **Kat. No. 5-11** Form 2, **Kat. No. 12**, Form 3, **Kat. No. 13-17** Form 4 ve **Kat. No. 18-19** Form 5'e karşılık gelmektedir (**Şekil 4.3**).

Şekil 4.3. Smintheion Çandarlı Seramikleri form ve sayısal dağılımı

4.2.1. Hayes Form 1 (Kat. No. 1-4) (Lev. 6-7)

Kâse/Leğen olarak adlandırılan formun genel özelliklerine bakıldığında gövdenin 45° lik bir açıyla ağıza doğru uzandığı görülür. Alçak ağır kaide ayakları vardır. İlk örnekler derin olup yüksek dik kenarlı ve kısa düz ağız kenarlı, alt taraftaki kenardan hafif içbükey veya kayıktır. Bunlar doğrudan Loeschcke tip 29'dan türetilmiştir. Daha sonraki örnekler daha açık dışa dönük bir forma ve daha kısa kare bir ağıza sahiptir. Form 2-4 kadar yaygın değildir (Hayes, 1972: 318-319). MS 3-4. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiştir.

Bu formda toplam 4 adet örnek çalışmaya dâhil edilmiştir. Bunlardan üç tanesi ağız (**Kat. No. 1-3**) ve bir tanesi kaide (**Kat. No. 4**) parçasına aittir. Örneklerin hamur renkleri açık kırmızıdan kırmızımsı sarıya değin değişmektedir. Sert dokulu hamurları ince taneli kireç içerirken bazı örneklerinde bunlara ek olarak mika ve kalker de kullanıldığı görülmüştür. Tüm örneklere uygulanan astar, hamur renginden daha koyu tondadır (kırmızı-koyu kırmızı). **Kat. No. 3** dışında orta seviyede kaygan ve parlak görünümdedirler. **Kat. No. 3** de ise astarın tamamen mat uygulandığı görülmektedir. Yer yer astarda dökülmeler gözlemlenir. İncelenen örneklerin ağız çapları 27-34 cm. arasında değişmektedir. Kalınlaştırılan ağız kısımları dışa dönüktür. Bu kısım **Kat. No. 2** dışında yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 2** ise köşeli profillendirilmiştir. Form 1 içerisinde değerlendirilen tek kaide örneği **Kat. No. 4**'e aittir. Alçak ağır bir kaidesi vardır. Kaide ayaklarının kalınlaştırıldığı görülür. Dış yüzeyde kaideden gövdeye keskin geçilir. İncelenen örneklerin benzerleri; Atina Agorası (Waagé, 1933: 289, Plate VIII: 92), Knossos (Hayes, 1983: 119, Fig. 2: 1-4), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 14, Fig. 1: CF14), Troia (Tekkök, 1996: 267, Fig. 81: F4), Assos (Zelle, 1997: 218, Abb. 48: 995, 998, 1005; Sezgin, 2010: 84, Kat. No: 145-147; Ayaz, 2014: 76, Kat. No: 8), Alexandria Troas (Tüzün, 1998: 29, 35, Kat. No: 51, 86-87), Amphipolis (Malamidou, 2005: 114, Fig. 12: 41), Knidos (Doksanaltı, 2006: 473, K181), Hadrianopolis (Edirne) (Akbuz, 2008: 111-112, Kat. No: 109, 111), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 357-365, Kat. No: 123, 125, 128, 131, 133, 145), Patara (Uygun, 2011: Plate 36: 528-529), Parion (Ergürer, 2012: 379, Kat. No: 191; Ergürer, 2016: 127, Fig. 2: 7; Ergül, 2019a: 108, Kat. No: 27), Antandros (Açar, 2017: 54-55, Kat. No: 5-6; Aktaş, 2018: 109, Kat. No: 204), Tekirdağ (Yeniköy Mermer Höyük) (Karakaş, 2019: 293, Res. 7: 14) ve Metropolis Tiyatrosu'nda (Makinist, 2019: 102, 109, Kat. No: 155, 174) görülmektedir.

4.2.2. Hayes Form 2 (Kat. No. 5-11) (Lev. 6-9)

Tabak, sığ orta veya küçük boyutlardadır. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız düz veya kalınlaştırılmıştır. Kaide Form 1'deki gibi alçak ve ağırdır ve genellikle içi çukur olarak yapılmıştır. Gövde üzerinde üretim aşamasında oluşan yivler bulunabilmektedir. Her ne kadar Form 1'e benzese de Form 2'de gövde daha yatay bir hal almaya başlar ve kaide yüksekliğinin kısaldığı görülür. Loeschcke (Loeschcke, 1912: Tafel XXVIII: 26 a, b) Tip 26'nın geç versiyonudur. 18-25 cm. arasında değişen ağız çapına sahiptirler. MS 3-4. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiştir (Hayes, 1972: 319).

Bu formda toplam 7 adet örnek ile Çandarlı Seramikleri içerisinde en fazla örneği bulunan formu oluşturmaktadır. Bunların 6 tanesi ağız (**Kat. No. 5-10**) 1 tanesi kaide (**Kat. No. 11**) parçasıdır. Örneklerin hamurları ince ve orta taneli kireç, kum katkılıdır. Bazı örneklerinde mika da katkı maddesi olarak kullanılmıştır. Kırmızımsı sarıdan açık kırmızıya değin değişen hamur rengine sahiptirler. Astar iç yüzeyde kaygan ve parlak olarak yapılırken dış yüzey daha mat görünümdedir. Uygulanan astar Koyu kırmızı ve kırmızımsı kahve arasında olup hamur renginden daha koyu tercih edilmiştir. Bazı örneklerde astarda aşınmalar görülebilmektedir. Dışa dönük ağız yapısına sahiptirler. **Kat. No. 7** ve **8** dışındaki örneklerde, dışa döndürülen ağız yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 7** ile **8** ise daha düz bir görünümdedir. **Kat. No. 10** da ağız neredeyse kanca şeklini almaya başlamıştır ve iyice dışarıya doğru çıkıntılıdır. Tüm örneklerde gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzandığı görülmektedir. Daha sığ bir tabak görünümünü görmek mümkündür. Örneklerde gövde üzerinde çark izleri ve yiv kullanımı görülür. Cidar kalınlığı ince ve orta arasında değişmektedir. **Kat. No. 7** ve **8**'in cidarı diğer örneklere oranla daha ince yapılmıştır. Form 2 içerisinde değerlendirmeye alınan tek kaide parçası **Kat. No. 11**'e aittir. Kaide ayaklarının alçaldığı ve kalınlaştığı görülmektedir. Merkezinde kazıma teknikte yapılmış bitkisel bir bezeme bulunmaktadır. Örneklerin benzerleri; Atina Agorası (Waagé, 1933: 289, Plate VIII: 92; Hayes, 2008: 200, Fig. 25: 797), Knossos (Hayes, 1983: 119, fig. 2: 6-13; Forster, 2005:128, Fig. 3: 2), Assos (Zelle, 1990: 131, Abb. 12: 58-59; Zelle, 1997: 214-215, Abb. 44: 932, 934, Abb. 45: 950, 953; Sezgin, 2010: 82, 84-86, Kat. No: 131, 148, 153, 155, 157-159; Ayaz, 2014: 79-80, Kat. No: 18-22, 26), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 15, fig. 2: CF19, CF23), Troia (Tekkök, 1996: fig. 82: F11; Heath and Tekkök, 2007-2008: 47, No: 22), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: 38, Kat. No: 103-

104), Halmyris (Topoleanu, 2000: 293, Planşa/ I: 5), Amphipolis (Malamidou, 2005: 114, Fig. 12: 43-44), Knidos (Doksanaltı, 2006: . 474, K182), Antandros (Sekban, 2007: 83-88, 91, Kat. No: 92-95, 98-99, 104, 111; Aktaş, 2018: 103-107, Kat. No: 156-157, 159, 163-166, 172, 174, 179, 182-185, 194), Hadrianopolis (Edirne) (Akbuz, 2008: 105-111, Kat. No: 91-97, 103-108), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 346-354, Kat. No: 90-92, 95-96, 109-112), Patara (Uygun, 2011: Plate 35: 524, 526), Parion (Ergürer, 2012: 382, Kat. No: 197-198; Ergürer, 2016: 129, Fig. 3: 22-23, 25-26; Ergül, 2019a: 112-113, Kat. No: 34-38), İzmir/Karaburun (Rabia Aktaş vd., 2019, s.408, Fig. 3: 5-6), Tekirdağ (Yeniköy Mermer Höyük) (Karakaş, 2019: 294, Res. 8: 18) ve Metropolis Tiyatrosu'nda (Makinist, 2019: 101-102, Kat. No: 152, 154) görülmektedir.

4.2.3. Hayes Form 3 (Kat. No. 12) (Lev. 8-9)

Genel olarak bakıldığında kâse formunda olup düşük ağır ayaklı yarı küresel gövdelidir. Loeschcke Tip 19'un devamı, ancak daha düşük daha geniş kenarlıdır. Dikey bir ağız kenarı vardır. Dudak kısmı yuvarlatılır. Ağız kenar dışında üçgenimsi bir çıkıntıya yer verilir. Erken örneklerde daha yüksek dikey bir ağız kenarı ve ince kaide yapısı vardır. MS 2. yüzyılın ortasından 3. yüzyılın ortasına kadar yaygın olarak görülmektedir. Boyut aralığı: 6.5-22 cm., çoğunlukla da 10-13 cm aralığında değişmektedir (Hayes, 1972: 321).

Bu formda 1 örnek tespit edilmiştir **Kat. No. 12**, Sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Kaygan yüzey yapısına sahiptir. Yarı küresel bir gövdesi vardır. Ağız kenarı dikey uzanır. Dudak uç kısmının yuvarlatıldığı neredeyse sivrileştirilerek profillendirildiği görülür. Oldukça ince bir cidarı vardır. Ağız kenarı dışında üçgenimsi bir çıkıntıya yer verilir. Örnek üzerinde sonradan yapılmış olabilecek kazıma yazı bulunmaktadır. Benzerleri; Knossos (Hayes, 1983: 120, Fig. 3: 30; Forster, 2005: 128, Fig. 3: 8), Stobi (Stojanovic, 1992: 54, Plate 40: 343), Assos (Zelle, 1997: 209, Abb. 39: 774, 822; Sezgin, 2010: 77-78, Kat. No: 101, 103; Ayaz, 2014: 83, Kat. No: 39), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: 32, Kat. No: 68-69), Halmyris (Topoleanu, 2000: 293, Planşa I: 6), Amphipolis (Malamidou, 2005: 115, Fig. 13: 51-53), Knidos (Doksanaltı, 2006: 474, K183), Antandros (Sekban, 2007: 43, 46, Kat. No: 3, 8; Açar, 2017: 55-56, Kat. No: 7-9; Aktaş, 2018: 96, Kat. No: 126), Atina Agorası (Hayes, 2008: 200, Fig. 25: 794), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008:

46: 18), Hadrianopolis (Edirne) (Akbuz, 2008: 114, Kat. No: 117), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 372, 377, Kat. No: 163, 165, 179), Patara (Uygun, 2011: Plate 34: 509, 514), Parion (Ergürer, 2012: 385, Kat. No: 203; Ergürer, 2016: 129, Fig. 3: 28-31; Ergül, 2019a: 115, Kat. No: 41) ve Metropolis Tiyatrosu'nda (Makinist, 2019: 97-98, Kat. No: 143, 145) görülmektedir.

4.2.4. Hayes Form 4 (Kat. No. 13-17) (Lev. 10-11)

Tabak, orta ya da büyük boyutludur. Sığ kavisli bir kaidesi vardır. Kaide üçgen biçimde aşağıya doğru incelerek uzanır. Geniş bir kaide çapına sahiptir. Yüzey üzerinde yivler görülmektedir. Dudak hafif içe dönük yapılmıştır ve yuvarlatılmıştır. Ağızdan gövdeye uzanım bazen keskin olabilmektedir. Geniş bir gövdesi vardır. Hamurunda gümüş mika katkısı olduğu belirtilir. Astar genellikle iç yüzey de parlak olurken dış yüzeyde mat uygulanabilmektedir. Loeschcke Form 6'dan türetilmiş olmalıdır. 17-38 cm arasında değişen ağız çapları vardır (Loeschcke, 1912: Tafel XXVII: 6; Hayes, 1972: 321).

Yapılan çalışmada bu formda 5 adet örnek (**Kat. No. 13-17**) çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Örneklerin hamurlarında katkı maddesi olarak ince ve normal taneli kireç, kum ve mika bulunmaktadır. Sert dokulu olup gözeneksizdirler. Pembeden kırmızımsı sarıya değin değişen hamur renkleri vardır. Astar hamur renginden daha koyu tonda uygulanmıştır. Kırmızı ve koyu kırmızı renk astar hakimdir. **Kat. No. 13, 14** ve **17**'de tüm yüzeye uygulanan astar parlak ve kaygan görünümdedir. **Kat. No. 15**'de astarın iç yüzeyde kaygan ve parlak dış yüzeyde mat uygulandığı, **Kat. No 16**'da ise tümüyle mat bir yüzeyin olduğu görülmektedir. İnce cidar kalınlıkları vardır. Dış yüzeylerinde çark izleri görülmektedir.

Kat. No. 13'de ağız kısmı yuvarlatılmıştır ve ağızdan gövdeye neredeyse keskin bir geçiş sağlanmıştır. **Kat. No. 14**, dikey olarak uzanan ağız kısmı yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 14-17**, yuvarlatılan ağız kısmı içe dönük yapılmıştır. Ağızdan gövdeye yumuşak geçişlidirler. Örneklerin geniş gövdeleri vardır. Benzerleri; Knossos (Hayes, 1983: 120, Fig. 3: 20-22; Forster, 2005: 128, Fig. 3: 5-7), Assos (Zelle, 1990: 131, Abb. 12: 51; Zelle, 1997: Abb. 41: 873, 875, 885, 887; Sezgin, 2010: 63, 67, 70, Kat. No: 3-4, 27-28, 47; Ayaz, 2014: 87, 89-90, Kat. No: 56, 65-69), Stobi (Stojanovic, 1992: Plate 40: 344-345), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 15-16, fig. 2: CF25-29), Ephesus (Gassner, 1997: Tafel 44: 528-530), Halmyris (Topoleanu, 2000: 293, Planşa

I: 7), Knidos (Doksanaltı, 2006: No: 539, 1797), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: 34, Kat. No: 80), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 49-50: 29, 31), Hadrianopolis (Edirne) (Akbuz, 2008: 119-128, Kat. No: 131, 136-137, 140, 144, 146-148, 150-151, 154-158, 161), Patara (Uygun, 2011: Plate 33: 495-500), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 339-340, Kat. No: 65, 67, 70), Parion (Ergürer, 2012: 388-389, Kat. No: 209-211; Ergürer, 2016: 129, Fig. 3: 38-40, 42-44, 47, 50; Ergül, 2019a: 120-122, Kat. No: 51, 53-54, 56), İbida (Mocanu, 2014a: 153, Fig. 2: 1-6), Amphipolis (Malamidou, 2005: 116, Fig. 14: 54-58), Miletos (Niewöhner, 2016: 245, 250, 253, Fig. 26: 8, Fig. 29: 47-48, Fig. 31: 73), Antandros (Aktaş, 2018: 82, Kat. No: 69-70), Tekirdağ (Yeniköy Mermer Höyük) (Karakaş, 2019: 296, Res. 10: 26) ve Metropolis Tiyatrosu'nda (Makinist, 2019: 105, Kat. No: 164) görülmektedir.

4.2.5. Hayes Form 5 (Kat. No. 18-19) (Lev. 10-11)

Küçük boyutlu kâse, dik uzanan bir ağız yapısına sahiptir. İnce bir cidar kalınlığı vardır. Dudak kısmı uçta giderek incelir. Kaide çapı daraltılmış ve Form 4'e göre hafif yükselmiştir. Form 4'ten türetilmiş olmalıdır. Nadir görülürler (Hayes, 1972: 322).

Bu formda 2 örnek (**Kat. No. 18-19**) çalışmaya dahil edilmiştir. Örneklerin hamurları sert dokulu olup kireç ve kum katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadırlar. Kırmızımsı sarı ve açık kırmızı arasında değişen hamur renkleri vardır. Hamur renginden daha koyu tonda uygulanan astar, **Kat. No. 18** de daha yoğun uygulanmış olup **Kat. No 19**'a göre daha parlak ve kaygan görünümdedir. Ağız kısmı her iki örnekte de dik uzanmaktadır. **Kat. No. 18**'de ağızdan gövdeye keskin geçilirken, **Kat. No. 19**'da daha yumuşak geçildiği görülmektedir. Cidar kalınlıkları oldukça ince yapılmıştır. Dış yüzeyde çark izleri görülebilmektedir. Dudak uç kısma gelindikçe incelmektedir. Benzerleri; Knossos (Hayes, 1983: 120, Fig. 3: 24), Assos (Zelle, 1990: Abb. 11: 40; Zelle, 1997: Abb. 40: 859-860; Sezgin, 2010: 69, 78, Kat. No: 45, 107-108; Ayaz, 2014: 95-96, Lev. 20: 87- 89, Lev. 21: 93), Amphipolis (Malamidou, 2005: 116, Fig. 14: 59), Knidos (Doksanaltı, 2006: No: 539), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 50: 32), Patara (Uygun, 2011: Plate 34: 507-508), Hadrianopolis (Edirne) (Akbuz, 2008: 117-118, Kat. No: 124-128), Parion (Ergürer, 2012: 390-391, Kat. No: 213-215; Ergürer, 2016: 129, Fig. 3: 55-56; Ergül, 2019a: 129-130, Kat. No: 70-72), Miletos (Niewöhner, 2016: 250, Fig. 29: 54), Tekirdağ (Yeniköy Mermer Höyük)

(Karakaş, 2019: 296, Res. 10: 30) ve Sebaste'de (Eyüboğlu, 2020: 48, Kat. No: 10) görülmektedir.

Smintheion da 19 örneği değerlendirilen Çandarlı Seramiklerinin Troas Bölgesi'ndeki diğer kentlerde olan örneklerine bakıldığında; Zelle, Assos'ta yaptığı çalışmalarda MS 2. yüzyıla ait Çandarlı sigillata ithalatının Pergamon üretimi sigillatalara göre arttığını belirtmektedir ve Assos buluntularını MS 2-3. yüzyıl arasına tarihlendirmiştir (Zelle, 1990: 24). Zelle'nin yine Assos'ta yaptığı çalışmalarda Nekropol alanında bazı Çandarlı seramiklerini MS 1-3. yüzyıl arasına tarihlendirdiği görülmektedir (Zelle, 1997: 138). Ayaz, Assos Kuzey Stoa'da yapılan çalışmalarda Stoanın zemin seviyesinden dolgunun en üst seviyesine kadar toplam 3 tabakada da Çandarlı seramiklerinin tespiti saptanmıştır. Tabakalanmanın tespiti ve tarihlemeye yardımcı diğer buluntularında saptanması neticesinde örneklerin MS 1-4. yüzyıl arasına ait olduğu görülmüştür. İncelemiş olduğu 216 adet örneğin sadece 5 tanesinin Loeschcke formlarına geriye kalan 211 tanesinin ise Hayes'in geç üretim örnekler için yaptığı formlara karşılık gelmektedir. Gerek Zelle gerekse de Ayaz'ın Assos'ta yaptığı çalışmalarda Çandarlı seramiklerinin Pergamon sigillatalarından daha yoğun olduğu görülmektedir (Ayaz, 2014: 30-31).

Aktaş, Antandros Yamaç Ev sektöründe diğer sigillata grupları içerisinde çoğunluğu DSC'lerin oluşturduğunu belirtir (Aktaş, 2018: 79). Bu çalışmasında Çandarlı'nın erken ve geç dönem örnekleri bir arada değerlendirmeye alınmıştır. Yamaç Ev'de yapılan çalışmada DSC örneklerinin büyük bir kısmı kuruluş aşamasında Apodyterium taban altı dolgusunda kullanıldığı belirtilir. Yamaç Ev'in mozaik ve freskolarının yardımıyla MS 3. yüzyılın sonu 4. yüzyılın başına verilen inşa tarihi, bu seramik grubu içinde bir terminus oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak, genel olarak MS 1-3. yüzyıl arasına verilen Doğu Sigillata C grubunun, Pergamon ve Parion'da MS erken 4. yüzyıla kadar çekilmesi, Antandros kronolojisiyle de ters düşmemektedir. Ayrıca, olasılıkla Pergamon/Çandarlı Bölgesine yakın olmasına bağlı olarak Antandros'ta yoğun olarak görülen bu malzeme grubunun, MS 1. yüzyıldan 3. yüzyıl sonuna kadar ithal edildiği düşünülmektedir (Aktaş, 2018: 112).

Ergürer, Parion'da ele geçen Çandarlı kaplarının kil ve astar özelliklerinin Çandarlı'nın geç dönem üretimlerine ait olabileceğini düşündüğünü belirtmektedir (Ergürer, 2012: 102). Gerçekten de Parion'daki örneklere bakıldığında bunların gerek

kil ve astar özellikleri gerekse de Hayes'ın geç örnekler için belirlediği 5 form tipine uymaları, bunların geç dönem üretimi olduğunu desteklemektedir. Parion'da bulunan Çandarlı Seramikleri sikkelerinde yardımıyla MS 2. yüzyılın ikinci yarısından 4. yüzyılın ilk çeyreğine değin tarihlendirilmiştir. Parion'un Pergamon'a olan yakınlığı, farklı atölyelerin kentin alışkanlıklarını etkilemediği ve Çandarlı mallarının MS 4. yüzyılda değin Parion'da kullanılmaya devam edildiği belirtilmiştir (Ergürer, 2012: 115).

Söz konusu bölgesel yakınlık Smintheion'unda içerisinde olduğu tüm Batı Anadolu'yu kapsamalıdır. Daha öncede belirtildiği gibi Çandarlı seramiklerinin üretimi MS 4. yüzyıl içerisinde sınırlı olsa da devam etmiş olmalıdır. Smintheion'daki diğer buluntularda ele alındığında tez kapsamında değerlendirdiğimiz Afrika Form 50, 59 ve 61 ile çağdaş sayılabileceklerini söylemek yanlış olmayacaktır. Bunun için Smintheion'da ele geçen Çandarlı örneklerinin MS 3-4. yüzyıl arasına çoğunluğunun da 4. yüzyılı kapsadığı düşünülmektedir. 4. yüzyıldan sonra ise Çandarlı Seramiklerinin yerini alarak LRC Form 1 ile yeni bir serinin gelişimi söz konusu olmuştur. Smintheion Büyük Roma Hamamı geç dönem dolgu alanları içerisinde değerlendirdiğimiz bu seramikler kutsal alanda pek çok geç dönem yapı ve dolgularında görülmektedir.

4.3. Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri (Geç Roma A-B)

1833 yılında Falbe (Falbe, 1833, 128-129, Plate V: 1; Hayes, 1972: 2) tarafından ilk çalışmaların yapılmaya başlandığı Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri ilk başlarda Lamboglia tarafından verilen "*Terra Sigillata Chiara"* ismiyle anılmaya başlamıştır (Hayes, 1972: 13; Hayes, 2008: 67). 1933 yılında Waage, Atina Agorası'ndan elde edilen ilk buluntuları yayınında "*Geç Roma A-B"* olarak isimlendirmiştir (Waagé, 1933: 293-304). 1948 yılında ise Waage, Antiocheia buluntuları üzerine yaptığı çalışmada kendi isimlendirmesi olan Geç Roma A-B sınıflandırmasını kullanmaya devam etmiş olup Atina Agorası'nda daha yüzeysel bahsettiği bu kapların; köken, bezeme ve form repertuarı üzerine daha geniş ve kapsamlı bir çalışma yapmıştır (Waagé, 1948: 43-51). 1959 yılında Robinson bu kapları "*Geç Roma Kırmızı Kapları"* olarak isimlendirmiştir (Robinson, 1959: 60, Plate 64: K1-K3). 1972 yılında ise Hayes, bu kapları "*Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri*" olarak adlandırır (Hayes, 1972: 13-315). Yapmış olduğu bu kapsamlı çalışmada kapları 200 form ve kendi içerisinde alt

gruplara ayırarak Geç Roma seramikleri içerisindeki en kapsamlı çalışmayı yapmıştır. Form tipolojisinin dışında bu seramiklere uygulanan damga bezemeler üzerine de bir tipoloji geliştirmiştir. 1993 yılında Mackensen (Mackensen, 1993: 21-661), Kuzey Tunus'ta üretilen Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri üzerine oldukça detaylı bir çalışma yapmıştır. Burada form tipolojisi dışında özellikle damga bezemelerin üretim, uygulama ve yapım teknikleri ile bezeme çeşitliliği üzerine çalışmıştır.

Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri Akdeniz dünyasında Geç Roma seramiklerinin en önemli sınıfını oluşturmaktadır. Çeşitli Galya ve İtalyan sigillatalarından üretilen bu seramiklerin kökeni Hellenistik Dönem'e kadar uzanmaktadır. Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri, birkaç yüzyıl boyunca Akdeniz dünyasının çoğu yerinde (Roma da dahil olmak üzere) önde gelen kaliteli mallardır. Kuzey Roma eyaletlerindeki Galya mallarının karşılığıdır ve bölgenin her yerinde seramik modasını dikte etmiş gibi görünmektedir (Hayes, 1972: 13).

Hamuru oldukça tanecikli bir görünüme sahiptir ve kabadır. Rengi turuncumsu kırmızından kiremit kırmızısına kadar değişmektedir. Daha ince parçalarda pembemsi bir ton vardır. En yaygın katkı maddesinden biri genellikle küçük parçacıklar halinde bulunan ve zaman zaman hamurun ilk yıkanmasıyla ortadan kaldırılamayan kireçtir. Kireç bazen patlayarak yüzeyde küçük kabarcık izleri bırakabilir. Bunun yanında ince kuvars parçacıkları ve az miktarda gümüş mikada görülebilmektedir (Hayes, 1972: 13-14). Kaplar iyi pişirilmiş ve tek tip renktedir. Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin başarılı pişirilmesinde terra sigillatalara göre çok daha az hassas sıcaklık kontrolünün gerekli olduğu belirtilmekte olup dolayısıyla Afrika malları belirli bir doğal avantaja sahiptir (Hayes, 2008: 68).

Kaliteli bir astarı vardır. Ancak nadir durumlar dışında terra sigillataların parlaklığından yoksundur. Astar genellikle hamur renginden bir veya iki ton daha koyudur. Yüzeye kalın uygulandığında pürüzsüz ve hafif parlak bir görünüme sahiptir. Daha ince uygulandığında mat ve hamur rengi ile birleşme eğilimindedir. Kaliteli astar hamurla iyi bir şekilde kaynaşır ve pullanmaya eğilimli değildir (Hayes, 1972: 14). MS 4. ve 5. yüzyıl malları, kenarın altında dış kısımda biten daha ince (daha fazla emilmiş) mat bir astara sahiptir. Bu astar ton olarak pembemsi tonlarda olabilmektedir. Daha sonraki mallarda daha kalın, cilalı astar geri döner. Ancak yalnızca iç kısma ve kenara uygulanır (Hayes, 2008: 69).

Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri üzerine uygulanan dekorasyon; damgalama, kazıma ve kabartmadan oluşmaktadır. Asla boya bezeme kullanılmamıştır. Örneklerin birçoğunda bir yiv sırası içerisinde zeminde damga bezeme yer almaktadır. Örneklerde çeşitli damga ve baskı tekniğiyle yapılmış dekorasyon öğeleri görmek mümkündür. Bunun dışında Arretine ve sonraki İtalyan mallarında yaygın olan aplike süsleme, oldukça farklı bir şekilde olsa da yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu teknik bazen büyük figürlü kompozisyonlar için kullanılır. Burada Galya mallarının etkisi görülebilir. Bezemeli örneklerin dışında pek çok kap bezemesiz olarak yapılmıştır. Bunların çekiciliği kaliteli üretilmeleri ve ince yapılarında saklıdır tıpkı Form 50 gibi (Hayes, 1972: 14).

MS 4. yüzyılın başlarında damgalı dekorasyon, tabakların ve büyük kâselerin zeminlerinde görünür. MS 6. yüzyılın sonlarına kadar düzenli olarak kullanılırlar. Bu damga bezemelerin ilk erken örnekleri basit bitkisel ve geometrik motiflerden oluşurken, MS 5. yüzyılın ortalarından itibaren Hıristiyan motifleri özellikle haç ve monogramlar ile hayvan motifleri kullanılmaya başlanmıştır. MS 6. yüzyıldan itibaren bunlara azizler, insan motifleri ve kuzu gibi çeşitli hayvanlar dahil edilmiştir (Hayes, 2008: 69-70). Bu motifler bezemeler bölümünde ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Kap formlarının gelişimi büyük ölçüde yerel faktörlerden kaynaklanmaktadır. En erken evredeki tipik formlar (MS 1. yüzyıl sonu 2. yüzyıl başı) oldukça küçük boyutlu tabaklardır. Bunlar genellikle 14-20 cm. arasında değişen ağız çaplarına sahiptirler. Terra Sigillataların taklitleridir ve Galya ve İtalyan ürünlerine benzemektedir. MS 2. yüzyıldan sonra terra sigillataların etkisi sona erer. Erken mallarda olduğu gibi aynı tip alçak ve kıvrımlı yüzeye sahip bir dizi kâse popüler hale gelir. Bunlarda zemin yerine dış yüzeyde ruletli süslemeler bulunur. Daha sonraki formlarda bu rulet bezemenin kaybolduğu görülür (Hayes, 1972: 15). MS 2. yüzyılın sonunda ağız çapı 20-30 cm arasında değişen yeni bir tabak türü ortaya çıkar. Bunların yanı sıra, yarım küre veya hafif omurgalı gövde, geniş düz ağız kenarlı ve alçak ayakla karakterize edilen bir küçük derin kâseler sınıfı ortaya çıkar. Bunlar 2. yüzyılın kâselerinden daha küçük ve tabaklar gibi bezemesizdir (Hayes, 1972: 15).

MS 3. yüzyılda piyasaya sürülen yeni, daha ince mal çeşitlerinin standart kap formları çoğunlukla aynı şekillerin değiştirilmiş versiyonlarıdır. MS 4. ve 5. yüzyıllarda geniş ağızlı küçük kâseler görülür. Bunların üzerlerinde çeşitli

süslemelerin yaygın olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. MS 5. yüzyıl örneklerinde kaide ayak yüksekliği artma eğilimindedir (Hayes, 1972: 15-16). MS 3. yüzyılın başlarından itibaren dışa dönük ağızlı ve neredeyse düz tabanlı büyük sığ kâseler de popülerdir. Genellikle üzerlerinde damgalı veya ruletli dekorasyon unsurları bulunur (Hayes, 1972: 16).

MS 5. yüzyılda ve daha sonra 6. yüzyılda ayaklı çanaklar, standart tip haline gelmek için düz tabanlı çeşitleri kademeli olarak devreden kalkarak geri döner (Hayes, 1972: 16). Bunların yanında daha az yaygın olan, düz ağızlı ve çoğunlukla oldukça yüksek ayaklı 25-30 cm arasında değişen ağız çapına sahip büyük çanaklar görülür (Hayes, 1972: 16). Geniş bezeme repertuarına sahip kapların içerisinde Form 91'in iç yüzeyine yapılan kuş tüyü dikkat çekicidir. Bunların dışında kapların kaidelerinde çeşitli bitkisel, geometrik, insan, hayvan, haç ve monogram damgaları da yaygın olarak kullanılmaktadır (Hayes, 1972: 16).

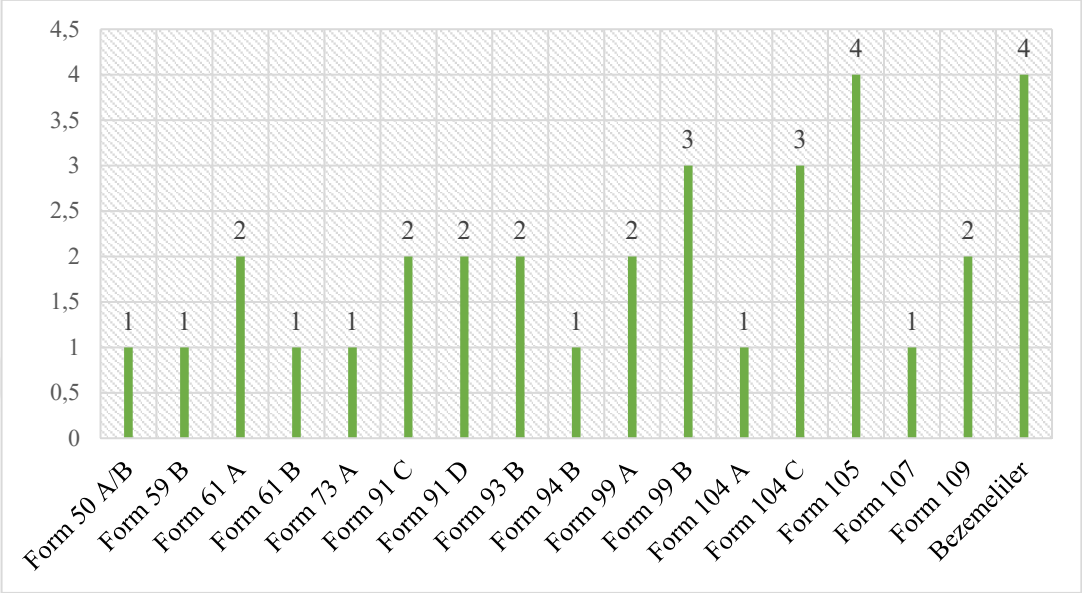
Afrika Geç Roma Seramikleri, Kuzey Afrika'da, aşağı yukarı günümüz Tunus ve Roma eyaleti Afrika sınırları içindeki çeşitli merkezlerde üretildiği kabul edilmektedir İhracat pazarı için üretilen bazı "Atölye" sahaları iyi belgelenmiştir (Medjerda vadisindeki el-Mahrine'de, Oudna'da, Sidi Marzouk Tounsi'de ve Tunus'un merkezindeki başka bölgelerde) (Hayes, 2008: 68).

4.4. Smintheion Büyük Roma Hamamı Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri

Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda 2008 yılında yapılan çalışmalarda bulunan Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri'ne ait 33 adet parça çalışmaya dahil edilmiştir. Parçaların form tespitinde Hayes'ın belirlemiş olduğu tipoloji esas alınmıştır. Bu bağlamda toplamda 12 form tespit edilmiştir. Tespit edilen her bir form kendi içerisinde alt gruplara ayrılmıştır. Bunların dışında bezemeliler başlığı altında damgalı seramiklerde çalışmaya dahil edilmiştir. Damgalı seramikler içerisinde değerlendirilen bazı kaide örnekleri her ne kadar form veriyor olsa da bu kaidelerin üzerlerinde bulunan damga bezemelerin tipolojisine bakılarak bir sınıflandırma yapılmıştır.

Tespit edilen formlara ve damga bezemelere bakıldığında bunlar; Form 50 A/B (**Kat. No. 20**), Form 59 B (**Kat. No. 21**), Form 61 A (**Kat. No. 22-23**), Form 61 B (**Kat. No. 24**), Form 73 A (**Kat. No. 25**), Form 91 C (**Kat. No. 26-27**), Form 91 D

(**Kat. No. 28-29**), Form 93 B (**Kat. No. 30-31**), Form 94 B (**Kat. No. 32**), Form 99 A (**Kat. No. 33-34**), Form 99 B (**Kat. No. 35-37**), Form 104 A (**Kat. No. 38**), Form 104 C (**Kat. No. 39-41**), Form 105 (**Kat. No. 42-45**), Form 107 (**Kat. No. 46**), Form 109 (**Kat. No. 47-48**) ve damga bezemelilerden (**Kat. No. 49-52**) oluşmaktadır (**Şekil 4.4**).

Şekil 4.4. Smintheion Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri form ve sayısal dağılımı

4.4.1. Hayes Form 50 A/B (Kat. No. 20) (Lev. 12-13)

Formun genel özelliklerine bakıldığında; düz kenarlı büyük bir tabak formundadır. İnce bir cidarı vardır. Yüksektir ve dışarıya eğimli açılmaktadır. Kaide ayakları Form 48 gibi oldukça alçaktır ve eğimlidir. Ağızdan kaideye gidildikçe gövdenin daralmaya başladığı görülür. İnce bir astarı vardır. Ağız çapı 20-40 cm. arasında değişmektedir. Herhangi bir dekorasyon unsuru görülmez. Çok yaygındır. İki alt tipe ayrılır (Hayes, 1972: 69);

Tip A: Dik kenarlıdır. Geniş bir kaide çapı vardır. Oldukça ince ve kalitelidir. Tip A'nın kendi içerisinde erken ve geç versiyonları vardır.

Tip B: A'ya göre kenar daha da genişler. Daha küçük bir kaideye sahiptir. Cidarın biraz daha kalınlaşmaya başladığı görülmektedir.

Tarih olarak Tip A erken versiyonları MS 230/240-325, geç versiyonları MS 300-360 arasına tarihlenirken Tip B MS 350-400 arasına tarihlendirilmektedir (Hayes, 1972: 73).

Büyük Roma Hamamı'nda bu formda 1 örnek **(Kat. No. 20)** bulunmuştur. Smintheion'da bugüne değin bulunan en erken Afrika formunu temsil etmektedir. Form 50 A geç versiyon ve 50 B içerisinde değerlendirilen **Kat. No. 20**'nin Sert dokulu hamuru ince taneli kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Parlak ve kaygan bir yüzeyi vardır. Astar hamur renginden daha koyu kırmızı tonlarındadır. Oldukça ince bir cidarı vardır. Dış yüzeyde ağız altında oldukça silik bir yiv yapılmıştır. Dik kenarlıdır. Dışarıya hafif eğimli açılır. Benzerleri; Antiocheia (Waagé, 1948: 49, Plate IX: 836 k, p, u, w, x), Atina Agorası (Robinson, 1959: Plate 64: KI-2; Hayes, 2008: Fig. 31-32: 985-998 (50 A-B)), Tunus (Salomonson, 1968: 115, Fig. 28: C1; Peacok vd., 1990: 71, Fig. 7: 19), Saloniki (Hayes, 1972: 71, Fig. 12: 55), Valencia (Reynalds, 1984: Plate 18.11: 225), Anemurium (Williams, 1989: 39, Fig. 18: 219 (50B)), Stobi (Stojanovic, 1992: 56, Plate 41: 353-354), Troia (Tekkök, 1996: Fig. 87: G79), Lizbon (Diogo and Trindade, 1999: 89, Fig. 3: 2), Magnesia ad Maendrum (Vapur, 2001, Kat. No: 22-28), Assos (Zelle, 2003: 100-101, Fig. 11: Form 50 A 1, 4; Ayaz, 2014: Kat. No: 99-101), Brindisi (İtalya) (A. Cocchiaro vd., 2005: 13, Fig. 12: 4-7), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 1, Kat. No: 8-9), Kelenderis (Tekocak, 2006: Lev. 5, Kat. No: 38-40), Demre (Kaya, 2007: Lev. 17, Kat. No: 62 (50B)), Torcello ve San Francesco (Venedik) (Grandi, 2007: 17, Plate 1: 5-6), Ashkelon (Johnson, 2008: 42-43: 134-138 (A-B)), Olbia (Ukrayna) (Крапивина and Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 1), Smyrna Agorası (Erol, 2011: Kat. No: 216), Patara (Yıldırım, 2012: 169, Şek. 2: 10-11 (A-B)), Ptolemais (Domzalski, 2012: 334, Plate 6: 8-9), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013: 34, Fig. 10: 1), Tripolis (Duman, 2016: 703, Fig. 5: 5), Miletos (Niewöhner, 2016: 245, 248, 251, Fig. 26: 12, Fig. 28: 37, Fig. 30: 70), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: Kat. No: 1-3), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 218-220), Stratonikeia (Karaca, 2019: Lev. 2, Kat. No: 8-11), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 252, Abbildung 11, No: 4-5) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 115, Resim 1: 2-3) görülmektedir.

4.4.2. Hayes Form 59 B (Kat. No. 21) (Lev. 12-13)

Geniş dipli tabak, Form 58'e her ne kadar benzese de daha sığ, geniş ve düz ağızlıdır. Düz uzanan bu ağız üzerinde iki çıkıntı bulunmaktadır. Aynı zamanda ağız kenarı hafif yukarı doğru yuvarlatılabilmektedir. Kavisli bir gövdeye sahiptir. Gözde üzerinde tüm gövdeyi kaplayan yivler kullanılabilir. Zemin üzerinde yivler ile birlikte damga bezemenin de bezeme unsuru olarak kullanıldığı görülmektedir. A ve B olmak üzere iki alt tipte incelenmiştir (Hayes, 1972: 96);

Tip A: Gövde üzerinde hamur henüz yaşken yapılmış yivler bulunmaktadır.

Tip B: Gövdenin düz bırakıldığı görülmektedir.

Tarih olarak Tip A için; MS 320-380/400, Tip B için; 320-420 arası önerilmektedir (Hayes, 1972: 99-100).

Yürütülen çalışmalarda bu formda 1 örnek ile karşılaşılmıştır. **Kat. No. 21** olan bu örnek Form 59 B içerisinde değerlendirilmiştir. Sığ, geniş ve düz bir ağız yapısı vardır. Düz uzanan ağız üzerinde iki adet derin yiv kullanılmış olup ağız uç kısmı hafif yuvarlatılmıştır. Sert dokulu hamur, gözeneksizdir. Orta seviyede kireç katkılıdır. Tüm yüzeyin astarlandığı örnek kaygan bir yapıdadır. Hamur ve astar açık kırmızı tonlarındadır. Formun benzer örnekleri: Antiocheia (Waagé, 1948: Plate VIII: 818 p), Labraunda (Hellström, 1965: 74, Plate 37: 324), Aleksandria (Rodziewicz, 1976: 36, Plate 4: B 13), Carthage (Hayes, 1976: 67, Fig. 8: 3), Knossos (Hayes, 1983: 121, Fig. 4: 52), Valencia (Reynolds, 1984: Fig: 18.13: 261, 263) , Hama (Lund, 1995: 153, Plate 3: 25) Habur (Römer, 1995: 362, Abb. 6: b), Chhim (Domzalski, 2002: 80, Plate 15: 954), Tunus (Mackensen and Schneider, 2002: 124, 146, Fig. 2: 2, Fig. 19: 6), Sparta (Pickersgill and Roberts, 2003: 572, Fig. 11: 69), Assos (Zelle, 2003: 101, Fig. 11: Form 59B), Kelenderis (Tekocak, 2006: 99, Kat. No: 41), Knidos (Doksanaltı, 2006: 485, K195, Çiz. 479-482), Balsa (Viegas, 2007: 80, Fig. 2: TA361.12), Torcelle ve San Francesco (Venedik) (Grandi, 2007: 18, Plate 2: 1-2), Atina Agorası (Hayes, 2008: 223, Fig. 33: 1052), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 65: 8), Olbia (Ukrayna) (Крапивина and Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 3), Ptolemais (Domzalski, 2012: 336, Plate 7: 1), Tripolis (Duman, 2016: 703, Fig. 5: 8-10), Miletos (Niewöhner, 2016: 247-248, 251, Fig. 27-28: 14, 38, Fig. 30: 71) ve Parion'da (Ergül, 2019a: 132, Kat. No: 75) görülmektedir. Form 59 B içerisinde değerlendirildiği için MS 320-420 arasına tarihlendirilmiştir.

4.4.3. Hayes Form 61 (Kat. No. 22-24)

Düz dipli çanak, dikey veya hafif eğimli tabaklarda ağız kenarı dış kısımda üçgen bir profil oluşturmak üzere düzleştirilmiştir. Tabağın merkezinde A Stiline dahil edilen baskı tekniğinde yapılmış bezemelere yer verilir. Form Hayes tarafından iki alt tipe ayrılır (Hayes, 1972: 100-101):

Tip A: Genellikle geniş ve yayvan bir kaideye sahiptir. İç kısma doğru kıvrılan dikey bir kenarı vardır. Dış kısımda keskin bir açı ile çıkıntı yaparak kalınlaşır. Bu kısım dışbükey kıvrımlı alçak gövdeye bağlanır.

Tip B: Dik olan ağız kısmından keskin bir açı ile gövdeye geçilir. A grubundan farklı olarak iç kısımda ağız altında derin bir yiv kullanılmıştır. Gövde yükselir ve biraz daha dışa doğru açılarak bir kâse formunu alır.

Önerilen tarih Tip A için MS 325-400/420, B için MS 400-450 arasıdır (Hayes, 1972: 106-107). Toplamda 3 örneği değerlendirilmek üzere çalışmaya dahil edilmiştir.

4.4.3.1. Hayes Form 61 A (Kat. No. 22-23) (Lev. 12-13)

Kat. No: 22-23, dış yüzey keskin bir profile ve içe dönük bir ağıza sahiptir. 61 A içerisinde değerlendirilen parçaların hamurları sert dokulu olup kireç ve bazen de ince taneli taşçık içermektedir. Astar ince uygulanmıştır. **Kat. No. 22**, **23**'e göre daha kaygan ve parlak görünümdedir. Ağız kısımlarında üçgen bir profil oluşturulmuştur. Parçaların iç yüzeyinde çark izleri görülebilmektedir. Formun benzer örnekleri: Antiocheia (Waagé, 1948: 48, plate VIII: 831m), Labraunda (Hellström, 1965: 74, Plate 37: 325), Iraklion (Hayes, 1972: 101, Fig. 17: 7), Carthage (Hayes, 1976: 67, Fig. 8: 6-7), Aleksandria (Rodziewicz, 1976: 35, Plate III: B5 a-b), Henchir es srira (Tunus) (Peacock vd., 1990: 77, Fig. 11: 5; Mackensen and Schneider, 2002: 124, Fig. 2: 3), Valencia (Reynolds, 1984: 476, Fig. 299-303), Hama (Lund, 1995: 153, Plate 3: 29), Troia (Tekkök, 1996: 139, Fig. 86: G78; Heath and Tekkök, 2007-2008: 65-66: 10), Ephesus (Gassner, 1997: 149, Tafel 49: 592), Halmyris (Topoleanu, 2000: 309, Planşa XVII: 140), Magnesia ad Meandurum (Vapur, 2001: Çizim 9: 39), Sparta (Pickersgill and Roberts, 2003: 566, 572, Fig. 8: 42, Fig. 11: 70 a-b), Knidos (Doksanaltı, 2006: 486, K196, Çiz. 483 - 485; Doksanaltı, 2010: Fig. 52: 1), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 2: 24-25, 27), Kelenderis (Tekocak, 2006: Kat. No: 42-43; Tekocak, 2009: 140, Fig. 7: 5-6), Balsa (Viegas, 2007: 80, Fig. 2: TA368.5, TA228.10), Lagos (Portekiz) (Ramos vd, 2007: 95, Fig. 5: 28), Torcello ve San Francesco (Venedik) (Grandi, 2007: 18, Plate 2: 3-4), Atina Agorası (Hayes, 2008: 224, Fig. 33: 1060-1061), Ashkelon (Johnson, 2008: 46, Kat. No: 146), Olbia (Ukrayna) (Крапивина and Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 4-5), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 391, Kat. No: 217.1), Parion (Ergürer, 2012: 394, Kat. No: 222; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 57: Ergül, 2019a: 132-133, Kat. No: 76-77), Patara (Yıldırım, 2012: 162, Şekil 2: 17), Ptolemais (Domzalski,

2012: 336, Plate 7: 3), Scythia-Minor (Mocanu, 2012a: 339, Fig. 5: 5), Assos (Ayaz, 2014: 100-101, Lev. 26: 115-116), Gadara (Umm Qais) (Khouri, 2014: 133, Fig. 7: 2), Bospor (Смокотина, 2015: 326, Рис. 5: 8), Miletos (Niewöhner, 2016: 248-251: Fig. 28-30: 39, 46, 72), Histria (Iliescu and Bottez, 2018: 164, Plate 1: 1-2), Tripolis (Duman, 2016: 704, Fig. 6: 11-12), Antandros (Açar, 2017: Kat. No: 12; Aktaş, 2018: Kat. No: 223-224), Nicaea (Ekin Meriç, 2018: 79, Plate 1: 7-8), Andriake (Öz, 2020: 216, Kat. No: 1-2) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 252, Abbildung 11, No: 7) görülmektedir. MS 325-400/420 arasına tarihlendirilir.

4.4.3.2. Hayes Form 61 B (Kat. No. 24) (Lev. 12-13)

Kat. No. 24'de kireç katkılı hamur sert dokulu olup gözeneksiz yapıdadır. Astar ince bir tabaka halinde sürülmüştür. Özellikle dış yüzey o kadar ince sürülmüştür ki hamurla bütünleşerek tozsu bir görünüm kazanmıştır. İç yüzeyi ise dış yüzeye oranla astarın daha kalın sürülmesinden mütevellit kaygandır. Dik olan ağız kısmından keskin bir açı ile gövdeye geçilir. Tip A'dan farklı olarak iç kısımda ağız altında derin bir yive yer verilmiştir. Benzerleri; Vatican (Museo Sacro) (Hayes, 1972: 105, Fig. 16: 30), Valencia (Reynolds, 1984: Fig: 18.14: 305), Stobi (Stojanovic, 1992: 57, Plate 42: 358), Ephesus (Gassner, 1997: 149, Tafel 49: 594), Tunus (Mackensen and Schneider, 2002: 124, Fig. 2: 4), Knidos (Doksanaltı, 2006: 486, K197, Çiz. 486-489), Gıbraltar (Casasola, 2007: 116, Fig. 3: 1), Atina Agorası (Hayes, 2008: 224, Fig. 33: 1064-1065), Ulmetum (Băjenaru, 2018: 503, 508, Fig. 2: 17, Fig. 6: 102) ve Stratonikeia'da (Karaca, 2019: 89, Lev. 2: Kat. No. 12) görülmektedir. MS 400-450 arasına tarihlendirilir.

4.4.4. Hayes Form 73 A (Kat. No. 25) (Lev. 12-13)

Küçük kâse, geniş yatay ağızlı bir kenarı vardır. Dudak, uç kısımda yükseltilmiş olup alt tarafı kanca şeklindedir. Dudak üzerinde çentik taşıyan örnekleri vardır. Dudak yapısına bakıldığında, kenardan geniş bir içbükeylik ile ayrıldığı görülür. Form 72'ye göre kili daha kalın yapıdadır. Bu yüzden cidar kısmında kalınlaşmalar gözlemlenebilir. İki alt tipe ayrılır (Hayes, 1972: 121, 123);

Tip A: Ağız kenarı bezemesiz olup dudakta çentik kullanılabilir.

Tip B: Dudak çıkıntılı olup topuz şeklindedir. Ağız kenarı ortasında yiv kullanımı görülebilmektedir.

Tarih olarak MS 420-475 arasına tarihlenirler (Hayes, 1972: 123-124).

Yapılan çalışmalardan bu formda 1 örnek ile karşılaşılmıştır. **Kat. No. 25**'in hamuru sert dokuludur ve mika ile kireç katkılıdır. Geniş yatay ağızlı bir kenara sahiptir. Dudak uç kısımda yükselir ve alt taraf çengel şeklini almıştır. Benzerleri: Atina Agorası (Waagé, 1933: Plate VIII: 172), Antiocheia (Waagé, 1948: Plate IX: 866 k), Leptis Magna (Hayes, 1972: 123, Fig. 21, 73: 2), Carthage (Riley, 1981: 93, Fig. 1: 2), Valencia (Reynolds, 1984: Fig: 18.16: 328, 330), El Mahrine (Tunus) (Mackensen, 1993: Tafel 61: 3-6; Mackensen and Schneider, 2002: 124, Fig. 2: 8), Hama (Lund, 1995: 154, Plate 4: 36), Lizbon (Diogo and Trindade, 1999: 89, Fig. 3: 1), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 6: 81), Ashkelon (Johnson, 2008: 47: 151), Ptolemais (Domzalski, 2012: 337, Plate 8: 1), Parion (Ergürer, 2012: 397, Kat. No: 227), Bospor (Смокотина, 2015: 326, Рис. 5: 11), Tripolis (Duman, 2016: 704, Fig. 6: 17), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 237) ve Andriake'de (Öz, 2020: 222, Kat. No: 16) görülmektedir.

4.4.5. Hayes Form 91 (Kat. No. 26-29)

4 örneğinin değerlendirmeye alındığı Form 91'in genel özelliklerine bakıldığında yarı küresel bir forma sahip olduğu görülmektedir. Formun en karakteristik özelliklerinden biri ağız kısmında ucu aşağıya doğru kıvrılan bir çıkıntıya (kanca) sahip olmasıdır. Alçak bir kaidesi vardır. Kaide iç kısmında rulet bezeme yaygın olarak kullanılır. Hayes Tarafından dört alt tipte incelenmiştir (Hayes, 1972: 140-141);

Tip A: Ağız kısmında bulunan dış çıkıntılı kanca şeklindeki bölüm köşeli ve incedir. Rulet bezeme ve iç kısımda iki adet yiv bulunmaktadır. Diğer tiplere göre daha sığ bir yapıdadır. Kaliteli ve ince bir astara sahiptir.

Tip B: Kenar ve kanca çıkıntısı Tip A' ya benzer ancak daha derin ve büyük yapılmiştir. Alçak bir kaideye sahiptir. Hamur kabadır. İç kısımda herhangi bir yiv görülmez. Astar yarı parlak yapıdadır. İç kısımda ve dışarıda çıkıntı uca kadar uygulanır.

Tip C: Kaba bir hamura sahiptir. Derindir. Dış kanca kısmı kısaltılmış ve aşağı kıvrılan bölüm yuvarlatılmıştır. Bu kancanın boyutu küçülmüştür. Zeminde önceki tiplere göre daralan bir rulet bezemeye sahiptir. Astar yarı parlak bir yapıdadır.

Tip D: Boyut küçülmüş ve hamur yapısı kabalaşmıştır. Astar kalitesini kaybetmeye başlamıştır. Dışarıya uzanan kanca kısmı küçülür ve kalınlaşır. İçinde iki veya üç sıra rulet bant kullanılan örnekler vardır.

Önerilen tarih Tip A için MS orta-geç 5. yüzyıl, Tip B MS 450-530, Tip C MS 530-600 ve Tip D MS 600-650'dir (Hayes, 1972: 144).

4.4.5.1. Hayes Form 91 C (Kat. No. 26-27) (Lev. 14-15)

2 örneği çalışmaya dahil edilen seramiklerin hamurları sert dokuludur. Hamurlarında katkı maddesi olarak az miktarda kireç, taşçık ve kum kullanıldığı görülmüştür. Her 2 örneğinde tüm yüzeyi astarlanmış olup **Kat. No. 27**'in astarı **26**'ya göre daha parlak ve kaygan görünümdedir. Kanca şeklindeki dış kısımları kısaltılmış ve yuvarlatılmıştır. Benzerleri; Antiocheia (Waagé, 1948: plate X: 883 f), Saraçhane (Hayes vd., 1968: 209, E: 51), Apollonia (Cyrenaica) (Hayes, 1972: 143, Fig. 26: 21), Tocra (Hayes, 1973: Fig. 50: 2496), Aleksandria (Rodziewicz, 1976: 35, Plate IV: B9 c), Carthage (Hayes, 1976: 55, 67, Fig. 3: 40, Fig. 8: 10 ; Riley, 1981: 105, Fig. 5: 6), Valencia (Reynolds, 1984: 521, Fig. 363-365, 368), Sardis (Rautman, 1995a: 52, Fig. 11: 2.8), Hama (Lund, 1995: 155, Plate 5: 44), Lizbon (Diogo and Trindade, 1999: 90, Fig. 4: 12), Thurbo Majus (Khader and Bonifay, 1998: 232-233, Fig. 1: 2, Fig. 2: 20), Knossos (Hayes, 2001: 439, Fig. 4: 20), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 7: 91, 93), Atina Agorası (Hayes, 2008: 231, Fig. 36: 1141-1142), Kuşadası Kadıkalesi/Anaia (Doğer, 2008: 52, Tab. I: I. h); İbida (Mocanu, 2011: 246, Plate 2: 4; Mocanu, 2014b: 303, Fig. 2: 4), Parion (Ergürer, 2012: 401, Kat. No 234-235; Ergül, 2019b: 53, Resim 6: 8; Yılmaz ve Keskin, 2020: 916, Kat. No: 2), Ptolemais (Domzalski, 2012: 337, Plate 8: 3), Apamea (Suriye) (Vokaer, 2013: 591, Fig. 10: 2), Assos (Ayaz, 2014: 101, Lev. 27: 120), Capidava, (Ratiu vd., 2017: 213, Plate II: 3-4), Hersonesos (Могаричев vd., 2017: 43, Рис. 1.6: 30), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 298, Lev. 3: Kat. No: 6), Akmonia (Taştemur ve Dinç, 2018: 2619, Kat. No: 18), Arykanda (Yaman, 2018: Lev. 9: Kat. No. 4), Olba (Aydın, 2019: 247-248, Kat. No: 1), Andriake (Öz, 2020: 222-223, Kat. No: 18-19), Argamum (Mocanu, 2020a: 123, Fig. 2: 5) ve Zeugma'da (Erol

ve Tamer, 2020: 115, Resim 1: 9) Görülmektedir. Her iki örnekte MS 530-600 arasına tarihlendirilir.

4.4.5.2. Hayes Form 91 D (Kat. No. 28-29) (Lev. 14-15)

Yapılan çalışmalarda 91 D olarak adlandırdığımız 2 örnekle **(Kat. No. 28-29)** karşılaşılmıştır. Her iki örneğin sert dokulu hamuru ince taneli kireç ve kum içermektedir. Açık kırmızı ile açık kırmızımsı kahve arasında değişen hamur rengine sahiptirler. Dudak kısmında bulunan ve dışarıya açılan kanca kısmı Tip C'ye göre daha da küçülmüştür. Bu kanca kısmı **Kat. No. 28**'de iyice küçülmüş, kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 29**'da ise bu kanca kısmı her ne kadar Tip C'ye benzese de kancanın kısılmaya başladığı görülmektedir. Astar kalitesinde bir düşüş yaşanmaktadır. Benzerleri, Tocra (Cyrenaica) (Hayes, 1972: 143, Fig. 26: 26; Hayes, 1973: 109, Fig. 48: 2465-2466), Carthage (Hayes, 1676: 71, Fig. 10: 15), Valencia (Reynolds, 1984: Fig. 18.18: 373), Ephesus (Gassner, 1997: Tafel 49: 596), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 7: 95-96), Beyrut (Reynolds, 2011: 218, Fig. 9: 138), Parion (Ergürer, 2012: Kat. No: 236- 237) ve Alabanda'da (Temel, 2015: 148, Kat. No: 36) görülmektedir. Her iki örnekte MS 600-650 arasına tarihlendirilir.

4.4.6. Hayes Form 93 B (Kat. No. 30-31) (Lev. 14-15)

Geniş bir kâse formundadır. Yüksek bir kaideye ve küresel bir gövde oranına sahiptir. Ağız kısmı geniş bırakılır ve dışarıya doğru uzatılır. Tonda kısmında yiv içerisinde merkeze konumlandırılmış baskı tekniğiyle yapılan bezeme unsurları görülür. Hayes tarafından iki alt tipe ayrılır (Hayes, 1972: 145-148);

Tip A: Oldukça geniş bir ağza sahiptir. Genelde yüksek bir kaidesi vardır. Astar bazı örneklerde yüzeye ince ve mat sürülür.

Tip B: Daha kısa bir kaideye sahiptir. Hamuru kabadır ve astarı kalın sürülmüştür.

Önerilen tarih MS 470-540 yıllarını kapsamakta olup, Tip A genel olarak MS 500'e tarihlendirilirken, Tip B, MS 500 ve sonrasına tarihlendirilir (Hayes, 1972: 148).

Yapılan çalışmalarda 93 B'ye ait 2 adet örnek **(Kat. No. 30-31)** çalışılmak üzere çalışmaya dahil edilmiştir. Her iki örnek de sert dokulu bir hamura sahiptir. Hamurunda az miktarda taşçık ve kireç bulunur. Tüm yüzey astarlanmış olup kaygan

bir görünüme sahiptir. Cidar kalınlığı gövdeden kaideye doğru kalınlaşmaya başlar. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 147, Fig. 27: 19; Hayes, 2008: 231, Fig. 36: 1143-1144), Corinth (Hayes, 1973: 109, Fig. 48: 2447), Valencia (Reynolds, 1984: 523, Fig. 18.19: 381), Anemurium (Williams, 1989: 40, Fig. 18: 231), Tunus (Mackensen and Schneider, 2002: 144, Fig. 18: 8), Beyrut (Reynolds, 2011: 217, Fig. 8: 118), Eriha (Golofast, 2016: 384, Fig. 31: 10) ve Chersonesos'da (Могаричев vd., 2017: 43, Рис.1.6: 24) görülmektedir.

4.4.7. Hayes Form 94 B (Kat. No. 32) (Lev. 14-15)

Kâse formundadır. Form 93'ün daha küçük bir versiyonudur. Yüksek bir kaideye sahiptir. Hayes tarafından MS Geç 5. yüzyıl- Erken 6. yüzyıl arasına tarihlenir ve iki alt tipte incelenir (Hayes, 1972: 148);

Tip A: Geniş bir ağza sahiptir ve bu kısım dışa dönük yapılmıştır.

Tip B: Ağız kısmı daha kısadır. Alt kısmı yuvarlatılmıştır.

Kat. No. 32, Form 94 B içerisinde değerlendirilmiştir. Bu örneğin hamurunda az miktarda kireç katkısı bulunur ve kırmızımsı sarı tonlarındadır. Açık kırmız renkteki astar tüm yüzeye sürülmüş olup oldukça kaygan bir yapıdadır. Ağız kısmı yuvarlatılmıştır. Benzerleri, Valencia (Reynolds, 1984: 523, Fig. 18.19: 392), Tunus (Henchir el Gallal) (Peacock vd., 1990: 67, Fig. 4: 15), Halmyris (Topoleanu, 2000: 310, Planşa XVIII: 155) ve Chersonesos'da (Crimea) (Sazanov, 2014: 422, Fig. 6: 23; Могаричев vd., 2017: 43, Рис.1.6: 25) görülmektedir.

4.4.8. Hayes Form 99 (Kat. No. 33-37)

Smintheion'da 5 örneği tez kapsamında değerlendirme alınan kâse formunun genel özelliklerine bakıldığında: Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır ve keskin bir içbükey profille gövdeye bağlanmaktadır. Gövde kısmı dışbükey olacak şekilde kavisli bir şekilde kaideye uzanır. Kaidede gittikçe incelen bir ayak yapısına sahiptir. Yarı küresel şekildedir. Merkezinde damga bezemeler veya yivler dekorasyon unsuru olarak kullanılabilmektedir. Hayes tarafından üç alt tipte incelenir (Hayes, 1972: 152):

Tip A: Kaide orta yükseklikte olup geniş bir çapı vardır. Ağız kısmı kalınlaştırılmış ve dış yüzeye doğru yuvarlatılmıştır. Yiv sırası içerisinde baskı tekniğiyle yapılmış bezemeler bulunur.

Tip B: Kaide çapı daraltılmıştır. Alçalan kaide kalın bir cidara sahiptir ve üçgen bir görünüm kazanmıştır. Kaidenin merkezinde Tip A'da olduğu gibi yivler arasında damga bezemeye yer verilmiştir. Önceki tipe göre hamuru biraz daha kabadır.

Tip C: Alçak kaide ayaklarına sahiptir. Tondosunda yivlere yer verilmiş olsa da herhangi bir damga bezemenin kullanıldığı görülmez. Dudak kısmı daha küçük ve kalınlaştırılmıştır.

Form 99 için önerilen tarih; Tip A için MS 510-540, Tip B için MS 530-580 ve Tip C için MS 560/580-60 arasıdır (Hayes, 1972: 155).

4.4.8.1. Hayes Form 99 A (Kat. No. 33-34) (Lev. 16-17)

Kat. No. 33-34'ün hamuru yoğun kireç ve çok az miktarda kum katkılıdır. Yüzey tümüyle kırmızı tonlarında astarlanmıştır ve oldukça kaygan bir yapıdadır. Kalınlaştırılan ağız kenarı dış yüzeye doğru yuvarlatılmıştır. Oldukça geniş bir yayılım gösteren Form 99 A'nın pek çok merkezde ele geçmesi yaygın olarak kullanıldığını göstermesi açısından önemlidir. Bu formun benzerleri; Atina Agorası (Waagé, 1933: 297-298, Plate IX: 163; Hayes, 2008: 232, Fig. 36: 1154), Antiocheia (Waagé, 1948: Plate X: 878 a, k), Lechaion (Greece) (Hayes, 1972: 153, Fig. 28: 7), Tocra (Hayes, 1973: 109, Fig. 48: 2459), Carthage (Hayes, 1976: 55, Fig. 3: 30; Riley, 1981: 101, Fig. 4: 3, s. 105, Fig. 5: 14-18; Fulford and Peacock, 1984: Fig. 19: 60.2), Valencia (Reynolds, 1984: 525, Fig. 397-399), Stobi (Stajanović, 1992: 58, Plate 43: 377), Halmyris (Topoleanu, 2000: 310, Planşa XVIII: 157-158), Knossos (Hayes, 2001: 439, Fig. 4: 21), Tunus (Mackensen and Schneider, 2002: 129, Fig. 4: 1), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 10: 120-122), Balsa (Viegas, 2007: 80, Fig. 2: TA155.2), Torcello ve San Francesco (Venedik) (Grandi, 2007: 23, Plate 7: 1), Lagos (Portekiz) (Ramos vd., 2007: 92, Fig. 2: 7), Ashkelon (Johnson, 2008: 49, Kat. No: 155), Antikythera (Quercia vd., 2011: 67, Fig. 2: 8), Parion (Ergürer, 2012: 404-405, Kat. No: 242-243; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 66; Ergül, 2019a: 135, Kat. No: 81; Ergül, 2019b: 53, Resim 6: 9-10; Yılmaz ve Keskin, 2020: 916, Kat. No: 4-5), Scythia-Minor (Mocanu, 2012a: 340, Fig. 6: 5), Hippos (Mlynarczyk, 2009: 124, Fig. 5: 73; Mlynarczyk, 2014: 198, Plate 2: 30), Bospor (Смокотина, 2015: 326, Рис. 5: 14), Alabanda (Temel, 2015: 153, Kat. No: 41), Capidava (Ratiu vd., 2017: 213, Plate II: 5-6), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 299, Lev. 4: Kat. No: 8), Akmonia (Taştemur ve Dinç, 2018: 2620, Kat. No:19), Histria (Iliescu and Bottez, 2018: 164, Plate 1: 8), Halmyris (Mocanu,

2018: 233, Fig. 3: 7, 10), Hadrianoupolis (Karabük) (Kan Şahin, 2019: 484, Lev. 32: 831) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 252, Abbildung 11, No: 10) görülmektedir. MS 510-540 arasına tarihlendirilir.

4.4.8.2. Hayes Form 99 B (Kat. No. 35-37) (Lev. 16-17)

Kat. No. 35-37, Form 99 B içerisinde değerlendirilmiştir. Hamurlarında az miktarda kireç katkı maddesi olarak kullanılmıştır. Açık Kırmızıdan kırmızımsı sarıya kadar değişen hamur rengine sahiplerdir. Sert dokulu yapıdadırlar. Tüm yüzey astarlanmış ve bazı örneklerde yer yer astarda dökülmeler vardır. Bazen iç yüzeyin dış yüzeyden daha parlak ve kaygan yapıldığı da görülmektedir. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır. Bu kısım dışarıya doğru hafif yuvarlatılmıştır. Alçak bir kaideye sahiptir ve içte kaide hizasında bir çıkıntı yapmıştır. Benzerleri; Antiocheia (Waagé, 1948: Plate X: 878 p), Atina Agorası (Hayes, 1972: 153, Fig. 28: 13; Hayes, 2008: 232, Fig. 36: 1153) Carthage (Riley, 1981: 104-105, Fig. 5: 11,14), Halmyris (Topoleanu, 2000: 310-311, Planşa XVIII-XIX: 159-162), Beyrut (Reynolds, 2011: 220, Fig. 10: 146-148), Parion (Ergürer, 2012: 406, Kat. No: 245; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 67), Histria (İliescu and Bottez, 2018: 164, Plate 1: 10), Stratonikeia (Tekocak, 2019: 98, Kat. No: 12, Res. 12) ve Olba'da (Aydın, 2019: 249-250, Kat. No: 4) görülmektedir. MS 530-580 arasına tarihlendirilir.

4.4.9. Hayes Form 104 (Kat. No. 38-41)

4 örneğin değerlendirmeye alındığı form 104, büyük boyutlu tabak/kâse görünümündedir. Formun kaidesinde yiv sıraları arasında baskı tekniğinde yapılmış damgalı dekorasyon unsurları görülür. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır. Orta yükseklikte bir kaideye sahiptir. Hayes tarafından üç alt tipe ayrılmıştır (Hayes, 1972: 160):

Tip A: Orta yükseklikte bir kaidesi vardır. Ağız kısmı dikey şekilde ve kalınlaştırılmıştır. Gövde eğimli bir şekilde yükselmektedir.

Tip B: Biraz daha derindir ve gövde kısmı daha eğimlidir. Alçak ve köşeli bir kaideye sahiptir. Ağız kısmı topuz şeklindedir. Ağır ve kaba bir görünümdedir.

Tip C: Önceki tipte topuz şeklinde olan ağız kısmının burada iyice yuvarlatıldığı görülür. Kısa bir kaideye sahiptir ve köşelidir. Eğimli bir gövdesi vardır.

Önerilen tarih A için; MS 530-580, B için; MS 570-600 ve C için MS 550-625'dir (Hayes, 1972: 166).

4.4.9.1. Hayes Form 104 A (Kat. No. 38) (Lev. 16-17)

Kat. No. 38, hamuru sert dokulu yapıda olup kireç ve az miktarda mika katkısı içermektedir. Astar iç yüzeyde kaygan bir yapı oluştursa da dış yüzey tozsu görünümdedir. Ağız kısmı dikey şekilde olup kalınlaştırılmıştır. Gövde eğimli bir şekilde yükselmektedir. Benzerleri: British Museum (Hayes, 1972: 161, Fig. 29: 2), Tocra (Hayes, 1973: 112, Fig. 50: 2504), Carthage (Riley, 1981: 101, Fig. 4: 6; Fulford and Peacock, 1984: 70, Fig. 20: 65.8), Demetrias (Eiwanger, 1981: 2, Tafel 2: II. 3,7), Valencia (Reynolds, 1984: Fig. 18.21: 417-420), Anemurium (Williams, 1989: 42, Fig. 19: 241), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 31, Fig. 12: CF168), Hama (Lund, 1995: 155, Plate 5: 52-53), Thuburbo Majus (Khader and Bonifay, 1998: 232, Fig. 1: 2), Halmyris (Topoleanu, 2000: 311, Planşa XIX: 164-166), Tunus (Mackensen and Schneider, 2002: 124, 144, Fig. 2: 12, Fig. 18: 13), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 12-13: 142-143), Lagos (Portekiz) (Ramos vd, 2007: 92, Fig. 2: 8), Gibraltar (Cebelitarık) (Casasola, 2007: 116, Fig. 4: 3), Parion (Ergürer, 2012, Kat. No: 251; Ergürer, 2019: 281, Fig. 7: 3; Ergül, 2019b: 53, Resim 6: 12), Ptolemais (Domzalski, 2012: 339, Plate 9: 1), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013: 34, Fig. 10: 9), Gadara (Umm Qais) (Khouri, 2014: 133, Fig. 7: 13) ve Tripolis'de (Duman, 2016: 705, Fig. 7: 20) görülmektedir. MS 530-580 arasına tarihlendirilmiştir.

4.4.9.2. Hayes Form 104 C (Kat. No. 39-41) (Lev. 18-19)

Kat. No. 39-41, az miktarda kireç ve mika katkılıdırlar. Gözenekli bir yapıya sahiptirler. Yüzey tümüyle astarlanmıştır. İç yüzeyin dışa göre daha parlak ve kaygan olduğu görülmektedir. Tozsu görünümdedir. Bazı kısımlarda yüzeyde aşınmalar gözlemlenmiştir. Ağız kısmı yuvarlatılmış olup gövdeye geçişte herhangi bir keskin hat yoktur. Ağız kısmı gövdeye yumuşak bağlanır. İç yüzeyde ağız kısmına yakın iki yiv bulunmaktadır. Benzerleri; Antiochea (Waagé, 1948: Plate VIII: 805 u), Saraçhane (İstanbul) (Hayes, 1968: 209, E: 46), Lechaion (Greece) (Hayes, 1972: 163, Fig. 30: 23), Tocra (Hayes, 1973: 109, 112, Fig. 48: 2450, Fig. 50: 2506), Carthage (Riley, 1981: 107, Fig. 6: 28-29), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 31, Fig. 12: CF170), Anemurium (Williams, 1989: 42, Fig. 19: 242), Hama (Lund, 1995: 156, Plate 6: 58), Halmyris (Topoleanu, 2000: 311, Planşa XIX: 169), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 14: 153-167; Adak Adıbelli, 2017: 14, Fig. 3: 17), Kelenderis (Tekocak, 2006: Kat.

No: 58), Myra (Demre) (Kaya, 2007: 126, Lev. 18: 65), Apamea (Suriye) (Vokaer, 2013: 573, Fig. 2: 4), Parion (Ergürer, 2012: 410, Kat. No: 253), Scythia-Minor (Mocanu, 2012a: Fig. 6: 7), Patara (Yıldırım, 2012: 163, Şekil 3: 25) Hippos (Mlynarczyk, 2009: 124, Fig. 5: 75-76; Mlynarczyk, 2014: 200, Plate 4: Fig. 77), Gadara (Umm Qais) (Khouri, 2014: 133, Fig. 7: 15), İbida (Mocanu, 2014b: 303, Fig. 2: 5), Olba (Aydın, 2019: 253-254, Kat. No: 7) ve Dara'da (Anastasiopolis) (Tosun, 2020: 697, Kat. No: 156) görülmektedir. MS 550-625 arasına tarihlendirilmiştir.

4.4.10. Hayes Form 105 (Kat. No. 42-45) (Lev. 18-21)

4 örneği çalışmaya dahil edilen Form 104, bir dizi geniş ve sığ tabaktan oluşmaktadır. Formun ağız bölümü dış kısma doğru topuz şeklini alır. Gövde derinleşmeden kaideye uzanır. Kaide orta yükseklikte yuvarlak ayaklara sahiptir. Tondo kısmı genellikle bezemesiz bırakılmıştır. Tüm yüzey astarlanmaz, dudak ve iç kısmın astarlandığı görülür. İç yüzeyin özenle perdahlanmasına karşın kaide alt kısmında fırça izleri vardır (Hayes, 1972: 166-167). Form 105 için önerilen tarih MS 580/600-660 arasıdır (Hayes, 1972: 169).

İncelenen örneklerin (**Kat. No. 42-45**) hepsi kireç ve taşçık katkılıdır. Hamur renkleri açık kırmızıdan kırmızımsı sarıya değin değişmektedir. Tüm yüzey astarlanmıştır. Astarda bazen yer yer dökülmeler görülebilmektedir. **Kat. No. 42** dışında astar parlak ve kaygandır. **Kat. No. 42**, Ağız kısmı dışa doğru topuz şeklini alır. İç kısımda ağızdan gövdeye uzanım daha düz bir hatla sağlanmıştır. **Kat. No. 43**, **42** ile benzerdir ancak iç kısımda ağızdan gövdeye uzanım bir çıkıntı ile sağlanmıştır. Ağız, dışa doğru topuz şeklini alır. **Kat. No. 45** ise diğer örneklerinin aksine (**Kat. No. 42-43**) ağız kısmı daha dik bir topuza sahiptir. Buda ağız kısmının uzatıldığını göstermektedir. **Kat. No. 44**, Ağız kısmı dışa doğru topuz şeklini alır. Kalın bir cidarı vardır. Benzerleri; Antiocheia (Waagé, 1948: Plate VII: 802 a, f, Plate VIII: 802 k), Saraçhane (İstanbul) (Hayes, 1968: 209, E: 40), Apollonia (Cyrenaica) (Hayes, 1972: 167, Fig. 31: 10), Tocra (Hayes, 1973: 111, Fig. 49: 2480), Atina Agorası (Hayes, 1972: Fig. 31: 7; Hayes, 2008: 233, Fig. 36: 1162), Alexandria (Rodziewicz, 1976: 35, Plate II: B2 a-b), Anemurium (Williams, 1977: 178, Fig. 1: 1; Williams, 1989: 43, Fig. 20: 244), Carthage (Riley, 1981: 100, Fig. 4: 7), Halieis (Rudolph and Sheehan, 1979: 311, Fig. 7: 20-22), Valencia (Reynolds, 1984: 529, Fig. 430-431.), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 31, Fig. 12: CF171-172), Ephesus (Gassner, 1997: 150,

Tafel 49: 600-601), Halmyris (Topoleanu, 2000: 311, Planşa XIX: 167-168 (104B)), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 267, 275, Fig. 8: 3.9, 3.10, Fig. 11: 4.4), Kelenderis (Tekocak, 2006: Kat. No: 60-61), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 19: 183, 186-187), Kourion (Hayes, 2007: 442, Fig. 14. 4: D1-D3), Venedik (Grandi, 2007: 23, Plate 7: 2, 4, 5, 7), Alexandria Troas (Japp, 2007: 58, Fig. 1: 6), Ashkelon (Johnson, 2008: 49-50: 156-159), Antikythera (Quercia vd., 2011: 67, Fig. 2: 10), Beyrut (Reynolds, 2011: 220, Fig. 10: 154-155), Parion (Ergürer, 2012: 410-411, Kat. No: 254, 256; Ergürer, 2019: 281, Fig. 7: 5; Ergül, 2019a: Kat. No: 84), Ptolemais (Domzalski, 2012: 339, Plate 9: 2), Jiyeh ve Chhim (Domzalski, 2013: 34, Fig. 10: 11, Fig. 11: 5), Nicopolis (Yunanistan) (Reynolds and Pavlidis, 2014: 458, Fig. 5: 1-6), Stratonikeia (Tekocak, 2019: 99, Kat. No: 13-15, Res. 13: 1-3; Karaca, 2019: Lev. 4-5, Kat. No. 22, 26), Sebaste (Eyüpoğlu, 2020: 57, Kat. No: 19), Olba (Aydın, 2019: 253-256, 259-262, Kat. No: 8-10, 14-16) ve Andriake'de (Öz, 2020: 218-219, Kat. No: 8-9) görülmektedir. MS 580/600-660 arasına tarihlendirilmişlerdir.

4.4.11. Hayes Form 107 (Kat. No. 46) (Lev. 20-21)

Geniş kâse, kalınlaştırılmış dışa dönük bir kaideye sahiptir. Form 93'ün geç bir varyasyonudur. Geniş çıkıntılı bir ağız kenarı vardır. Bu çıkıntı içbükey bir oluşum gösterir. Kenar ucu ise bir yumru oluşturarak kalınlaşır (Hayes, 1972: 171). **Kat. No. 46**, hamuru kırmızımsı sarı renklerindedir ve az miktarda kireç ve kum katkılıdır. İç yüzey ve ağız kısmı astarlanmıştır ve kaygan bir yapıdadır. Astar açık kırmızı tonlarındadır. Bunun dışındaki dış yüzeyde astar izi görülmemektedir. Ağız geniş ve çıkıntılı olup içbükeydir. Ağız kenar uç kısmı bir yumru oluşturacak şekilde kalınlaştırılmıştır. Benzerleri; Tocra (Hayes, 1972: 171, Fig. 33: 1; Hayes, 1973: 111, Fig. 49: 2469), Alexandria (Rodziewicz, 1976: 36, Plate V: B13 a, c), Carthage (Riley, 1981: 100-107, Fig. 4: 9, Fig. 5: 8, Fig. 6: 31), Carinth (Slane and Sanders, 2005: 275, Fig. 11: 4.5), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 183, Lev. 21: 194; Adak Adıbelli, 2017: 14, Fig. 3: 20), Kelenderis (Tekocak, 2006: Lev. 9: 62), Ashkelon (Johnson, 2008: 50: Kat. No: 160), Ptolemais (Domzalski, 2012: 339, Plate 9: Fig. 6), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 176, 1.7, Fig. 261) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 115, Resim 1: 11) görülmektedir. Bu form için Hayes (Hayes, 1972: 171) tarafından önerilen tarih; MS 600-650 arasıdır.

4.4.12. Hayes Form 109 (Kat. No. 47-48) (Lev. 20-21)

2 örneği değerlendirmeye alınan form 109 genel olarak Sığ tabak görünümünde olup basit düz bir ağız kenarına sahiptir. Ağızdan gövdeye geçişte bir yive yer verilir. Sığ/silik bir kaidesi vardır. Kaba taneli hamur yapısı hakimdir. İç ve ağız özensiz astarlanabilmektedir. Genellikle formun kaidesi sürekli bir sarmal oluşturan bantla kaplanır. Önerilen tarih, MS 580/600- 650 (Hayes, 1972: 172). Yapılan çalışmalarda bu formda 2 adet örnek (**Kat. No. 47-48**) ile karşılaşılmıştır. **Kat. No. 47**, hamuru sert dokuludur. Az miktarda taşçık ve mika katkılıdır. Astar iç yüzeyde orta derece bir kayganlık sağlarken dış yüzey tozsu yapıdadır. Sığ tabak formundadır. Basit düz bir ağız kenarı vardır. İç yüzeyde dudak altında yiv kullanılmıştır. **Kat. No. 48**'in hamurunda ince taneli kireç ve taşçık kullanıldığı görülür. Sığ bir formu vardır. Benzerleri: Antiocheia (Waagé, 1948: Plate VIII: 805 x), Saraçhane (Hayes, 1968: 209, E: 41-42), Tocra (Hayes, 1972: 172, Fig. 33: Form 109: 2; Hayes, 1973: 111, Fig. 49: 2471-72), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 32, Fig. 12: CF173), Sardes (Rautman, 1995a: 71, Fig. 24: 3.4, 3.5), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 275, Fig. 11: 4.6), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Kat. No: 202-213), Venedik (Grandi, 2007: 23, Plate 7: 8-12), Gibraltar (Cebelitarık) (Casasola, 2007: 117, Fig. 5: 4), Marsilya (Bien, 2007: 268-269, Fig. 1: 5, Fig. 2: 27), Beyrut (Reynolds, 2011: 220, Fig. 10: 158-160), Parion (Ergürer, 2012: Kat. No: 260), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 176, 189, 1.10-12, Fig. 264-266), Bospor (Смокотина, 2015: 326, Рис. 5: 16), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 239) ve Histria'da (Iliescu and Bottez, 2018: 167, Plate IV: 37-38) görülmektedir. MS 580-650 arasına tarihlendirilmiştir.

4.4.13 Damga Bezemeliler (Kat. No. 49-52)

Waage 1933 yılında Atina Agorası'ndaki buluntuları incelerken Afrika formları dışında damga bezemeli örnekleri de çalışmasına dahil etmiştir. Bu damga bezemeler bir haç dışında tümüyle bitkiseldir. Burada palmiye yaprakları ile birlikte konsantrik dairelerin kullanıldığı örnekler görülmektedir (Waage, 1933: 297-298). 1948 yılında ise Antiocheia buluntularını incelediğinde damga bezemeliler üzerine çeşitliliği artırmıştır. Bitkisel örneklerin dışında haç ve monogramları, hayvan ve insan motiflerini de çalışmasına dahil etmiştir (Waage, 1948: Fig. 29-32). Bu konudaki en kapsamlı çalışmayı ve tipolojiyi Hayes yapmıştır.

MS 4. ve 6. yüzyıllarda tabak ve kâselerin kaidelerinde baskı tekniğiyle yapılan damga bezemeler yaygın olarak kullanılmaktadır. Bezemelerin seçilmesi, düzenlenmesi ve değişiklikler uygulanması bezemeler arasındaki dönem farklılıklarını ve kap formlarını işaret eden stilleri belirleme olanağı vermektedir. Bu durum kaplar üzerindeki bezemelerin formlar kadar kesin tarih verebileceğini göstermektedir (Hayes, 1972: 217).

Afrika damgalılarının gelişimi üç ana aşamada izlenebilir. İlk evrede stilize olmuş bitkisel ve geometrik motifler yaygındır. Motifler, kâse ve tabakların tondosuna yapılan Palm-Branch serisi sonucu meydana gelen kombinasyonlardan oluşurlar ve aralarına alternatif olarak yapılmış konsantrik daireler ve rozetler eklenebilir. İkinci evrede; Palmetler, hayvanlar, Haç ve monogramları ortaya çıkar. Bu motifler genellikle bir bant içerisine dizilir ve yiv sıraları ile de sınırlandırılırlar. Üçüncü evrede motifler daha kaba işlenir. Motif olarak haç, insan ve hayvan motiflerinin yanı sıra farklı diğer motiflerde geniş sahneler ya da tek bir motifin tüm alanı kaplayacak şekilde yapıldığı görülür. Bunlara dayanarak Hayes, Afrika damgalılarının beş ana stile (A-B-C-D-E) ve bunlarında kendi içerisinde alt bölümlere ayrıldığını belirtmektedir (Hayes, 1972: 217-219).

A stilinde, yaygın olarak stilize palmiye dalları görülür. Bunların yanında çiçek ve rozetlerin ve eş merkezli dairelerde kullanılır. Kendi içerisinde A i, ii, iii olarak üç alt stile ayrılır: A i stilinde balmiye dalları yanında küçük boyutlarda rozetler ve küçük daireler kullanılır. A ii'de damgaların daha büyük ve daha kaba işlenmeye başladığı, görülmektedir. A iii'de ise bezemelerin bant sıraları ile sınırlandırıldığı ve damgaların büyük boyutlarda ayrıntısız yapıldığı görülür. Saçaklı daire motifi yaygındır. Bunun yanında modifiye edilmiş palmiye dalları, dişli daireler kullanılır. A stilinin üç evresi için önerilen tarihler; A (i); MS 320-350, A (ii); MS 350-420) ve A (iii); MS 410-470 olarak verilmiştir (Hayes, 1972: 218-219).

B stilinde; palmiye dallarının ve eş merkezli dairelerin kullanımına devam edilir. Daire motiflerinin tek ya da iç içe geçmiş dairelerden oluştuğu görülmektedir. Damgalar çift ruletlenmiş bir bant veya yiv sıraları ile çevrilidir. Örnekler Stil A'ya göre daha küçük ve ince işlenmiştir. önerilen tarih MS 350-425 arasıdır (Hayes, 1972: 219-220).

C Stilinde; dekorasyon şemasının Stil B'ninkine benzediği görülür. Palmiye dalları zemin boyunca tek bir bantta, yivler ile çevrili diğer motiflerle dönüşümlüdür. Merkezde dekore edilmemiş bir alan bırakılmıştır. Tipik palmiye dalı motifleri Stil B'deki gibi üçgendir. Ancak sapın her iki tarafında aşağıya doğru uzatıldığı görülür. Kullanılan diğer motifler arasında noktalı veya dişli çevreleri olan daireler ve küçük geometrik motifler bulunmaktadır. Önerilen tarihler MS 380-440 (Hayes, 1972: 220) arasıdır.

D Stilinde; hayvan motifleri, haç ve monogramlar kullanılır. Damgalar genellikle ince kabartma çizgileri ve küçük nokta sıralarından oluşan küçük detaylar olma eğilimindedir. Yiv grupları ile sınırlandırılmış bir veya daha fazla dar dekorasyon bandı kapların tabanını çevreler, merkezde geniş bir alanı serbest bırakır. Bazen yan yana iki veya daha fazla haç monogramı ile doldurulur. Önerilen tarih (Hayes, 1972: 221); MS 440-500 (C Stilinden geçiş 430-460) .

E Stili; büyük tabaklar ve kâseler üzerinde bulunan iki paralel seriden oluşur. Tabaklarda damgalar yiv sıraları ile sınırlandırılmış tekrarlanan tek bir motifle ya da farklı motiflerle kullanılır. büyük boyutlardadır. Kâselerde ise küçük boyutlarda tek bir damga bezemeye yer verilir. Bezeme olarak kuşlar, diğer hayvanlar, insan figürleri, büstler, haç ve monogramları kullanılır. Genel olarak en sevilen şemalar; merkezde bir haç veya figür etrafına yerleştirilmiş kuşlar, kuzular ve büstlerdir. Bu stil kendi içerisinde iki gruba (E i, ii) ayrılır; E (i); Ana motifler kuşlar ve haçlardır. Bunların yanında bazı geometrik desenler ve haç monogramlarıda kullanılır. Damgalar çoğunlukla orta büyüklüktedir. MS 480-540 arasına tarihlendirilir. E (ii); İnsan figürleri ve büstler dışında baklava dilimle bezenmiş haçlar, güvercinler ve kuzuların kullanıldığı görülür. Damgalar büyük boyutta olup detaylar kaba işlenmiştir. (Hayes, 1972: 221-222) tarih olarak MS 530-600 arası (e i'den ii'ye geçiş ise MS altıncı yüzyılın ikinci çeyreği) verilmiştir.

Toplam 4 adet örnek Afrika Geç Roma Dönemi damga bezemeli seramikleri içerisinde değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirilen bu örneklerin 1 tanesi bitkisel (**Kat. No. 49**), 1 tanesi hayvan (**Kat. No. 50**) ve 2 tanesi de haç ve monogramlara (**Kat. No. 51-52**) aittir.

4.4.13.1. Bitkisel Damga Bezemeliler (Kat. No. 49) (Lev. 20-21)

Kat. No. 49; üzerinde baskı tekniğiyle yapılmış iç içe geçmiş üç daire ile palmiye yaprağı yer almaktadır. A stili içerisinde değerlendirilen örnekte palmiye yaprağı ve üçlü konsantrik daire motifi bir arada kullanılmıştır. Konsantrik dairenin üç merkezli olduğu görülür. Tarih olarak MS 4-5. yüzyıl arasına tarihlendirilir. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 229, Fig. 38c; Hayes, 2008: 234, Plate 58: 1180), El Mahrine (Kuzey Tunus) (Mackensen, 1993: Tafel 26: 1, 3), Ptolemais (Domzalski, 2012: 337, Plate 8: 5-8), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.13-15: Fig. 267-269), Tripolis (Duman, 2016: 705, Fig. 7: 21-23), Leodikeia (Şimşek ve Bilgin, 2018: 181, Fig. 10), Eriha (Golofast, 2016: 379, Fig. 24: 17) ve Nicaea'da (Ekin Meriç, 2018: 73, Plate 2, 5: 15) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1317, Kat. No: 1) (**Tablo 4.1**).

4.4.13.2. Hayvan Damga Bezemeliler (Kat. No. 50) (Lev. 20-21)

Kat. No. 50; neredeyse yarım küre formuna sahip kâsenin merkezinde bir hayvan damgası bulunmaktadır. Hayvan damgası muhtemelen kuzu olmalıdır. E (i) stili içerisinde değerlendirilen örnek MS 480-540 arasına tarihlendirilir. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: Fig. 48: 166-169), Anemurium (Williams, 1989: Plate 6: 259), Kuzey Tunus (Bordj el Djerbi, Teburba) (Mackensen and Scneider, 2002: 126, Fig. 3: 5-6), Ptolemais (Domzalski, 2012: 337, Plate 8: 11) ve Eriha'da (Golofast, 2016: 374, Fig. 24: 19) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1317, Kat. No: 2) (**Tablo 4.1**).

4.4.13.3. Haç/Monogram Damga Bezemeliler (Kat. No. 51-52) (Lev. 22-23)

Kat. No. 51; dairesel yiv içerisinde sınırlandırılmış merkezde baskı tekniğiyle yapılmış bir haç damgası bulunmaktadır. Bu haç damgası baklava dilimleri ile doldurulmuştur. Baklava dilimlerinin içerisinde daireler bulunmaktadır. Style E (ii) içinde değerlendirilen örnek MS 530-600 arasına tarihlenindirilir. Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 279, Fig. 57: 333 e), İber Yarımadası (Prieto, 1984: 529, Fig. 443), Aleksandria Troas (Tüzün 1997: 44 Kat. No: 124), Carthage (Mackensen and Schneider, 2002: 148, Fig. 20: 20) Capidava (Opait, 2003: 78, Form 104) Parion (Ergürer, 2012: 408, 414, Kat. No: 249, 261) ve Eriha'da (Golofast, 2016: 379, Fig. 24: 23) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1318, Kat. No: 4) (**Tablo 4.1**).

Kat. No. 52; Stil D içerisinde değerlendirilmiştir. Genel olarak merkezi bir konumda, bazen yan yana çift veya grup halinde bulunan E (i) Stili'nde de yaygın

olarak kullanılır. P şeklindeki Haç monogramın (Hristogram) içerisinde ince nokta bezeme kullanılmıştır. Bazı durumlarda haçın kolları altına A ve W eklenebilir. MS 440-500 arasına tarihlendirilir. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 274, Fig. 54: 294 e), Tunus (Sidi Marzouk Tounsi) (Mackensen and Schneider, 2002: 133, Fig. 6: 9) ve Smyrna'da (Erol, 2011: 399, Kat. No: 237) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1318, Kat. No: 5) (**Tablo 4.1**).

Afrika Geç Roma Seramikleri üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda 33 adet örnek incelenmiş olup 12 farklı form ve 4 adet çeşitli damga bezemeler ortaya çıkarılmıştır. Tespit edilen 12 farklı form kâse ve tabakların çeşitli varyasyonlarından oluşmaktadır. İncelen örnekler MS 320-660 yılına değin bir tarih aralığını kapsamaktadır. En erken gelişim gösteren örnek Form 50 A/B'ye aittir. MS 350-400 arasında bir tarih verilmiştir. Genel olarak bakıldığında Smintheion'da Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin erken tiplerinin sayıca az oldukları, büyük çoğunluğu ise MS 5-7. yüzyıl örneklerinin oluşturduğu görülmektedir. Bu durum diğer seramik grupları içinde geçerlidir. Smintheion'da MS 4 yüzyıldan itibaren bir yoğunluğun yaşandığı, daha erken örneklerin (Çandarlı Geç versiyonlar ve Afrika erken versiyonlar) ise sayıca az oldukları gözlemlenmiştir.

Afrika Kırmızı Astarlı seramiklerinin Troas Bölgesindeki diğer kentlerle olan ilişkisine bakıldığında; Ergürer, Parion'da 2012 yılında yapmış olduğu çalışmada tez kapsamında değerlendirmeye aldığı 44 adet örnek içerisinden 20 farklı form ve bezemeliler ortaya çıkarmıştır. Örneklerin büyük bir kısmı Roma Hamamı'nda olmak üzere Odeion, Yamaç Yapısı ve dükkanlarda bulunmuştur (Ergürer, 2012: 121-149). 2016 yılında Parion Tiyatrosu'nda yapılan çalışmalarda 13 adet örnek toplamda 8 farklı form tespit edilmiştir (Ergürer, 2016: 130-134). 2019 yılında Parion Roma Hamamı'nda toplamda 5 adet örnek içerisinden 3 farklı form tespit edilmiştir (Ergürer, 2019: 264-265, 281, Fig. 7: 1-5). Ergül, 2019 yılındaki tez çalışmasında Parion Tiyatrosu geç dönem eklenti alanlarında toplam 12 adet örnek içerisinden 10 farklı form ve damga bezemeli örnek tespit etmiştir (Ergül, 2019a: 41-47). 2019 Yılında Parion Roma Hamamı'nda yaptığı çalışmada toplamda 17 adet örnek 9 farklı form ve damga bezemeli örnekler ortaya çıkarılmıştır (Ergül, 2019b: 34, 53-54, Fig. 6-7: 1-17). 2020 yılında Parion Roma Hamamı 5 numaralı salonda yapılan çalışmalarda toplamda

9 adet örnek ve 5 farklı form tespit edilmiştir (Yılmaz ve Keskin, 2020: 896, 916, Fig. 7: 1-9).

Zelle Assos'da yaptığı çalışmada çeşitli Afrika Kırmızı astarlı seramikleri ile karşılaşmıştır. (Zelle, 2003: 100-103), Assos Kuzey Stoa'da yapılan çalışmalarda incelenen toplam 30 adet örnek ve birbirinden farklı 7 form tespit edilmiştir (Ayaz, 2014: 42-48).

Antandros Yamaç Ev'de yapılan çalışmalarda toplamda 4 örnek Afrika Form 3 içerisinde değerlendirmeye alınmıştır (Sekban, 2007: 31-32, Kat. No: 86-89), Antandros Nekropol alanı Geç Roma yerleşiminde 1 örnek Afrika Form 61 içerisinde değerlendirilmiştir (Açar, 2017: 60, Kat. No: 61). 2018 yılında Antandros Yamaç Ev'de yapılan çalışmalarda toplamda 28 adet örnek ve birbirinden farklı 13 form ortaya çıkarılmıştır. (Aktaş, 2018: 122-146). Tüm bu örnekler MS 2-7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir (Aktaş, 2018: 145).

4.5. Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri

Phakaia Kırmızı Astarlı Seramikleri doğuda MS 4. yüzyıldan itibaren Afrika mallarının rakibi olmuştur. Bu seramiklerin üretim merkezinin Phokaia olduğu tespit edilmeden önce Waage (Waagé, 1933: 298), bu seramikleri "*Geç Roman C (Late Roman C)"* olarak adlandırarak bu konudaki ilk çalışmayı yapmıştır (Hayes, 1972: 323). Waage, Atina Agorası buluntularını incelediğinde hamurun, kahverengiden kırmızıya değin değiştiğini ve ince tanecikli yapıda olduğunu belirtir. Astar genellikle kırmızı tonlarında mat uygulanmıştır (Waage, 1933: 298). Daha sonra Waage, Antiocheia buluntularını incelemesi sırasında buradaki örneklerin Atina Agorası'ndaki örneklerle benzer özellikler taşıdığını gözlemlemiştir. Hamurun kırmızı-kahverengiden koyu morumsu kırmızısımsı kahverengiye kadar değiştiğini, kırmızı tonlarındaki astarın genellikle mat uygulandığını ancak astar koyu olduğunda, belli belirsiz görünen metalik bir parlaklık sergilediği tespit edilmiştir. Örneklerin dış yüzeyi çömlekçilerin ellerinin, aletin ve kum/kireç parçalarının dönüş sırasında bıraktığı izlerle kaplıdır. İç yüzey ise daha düzgündür (Waage, 1948: 51-52).

1972 yılında Hayes (Hayes, 1972: 323-370), Phokaia mallarının üretim yerinin saptanmasından önce Waage'nin isimlendirmesini kullanmış ve bu gruba ait seramikleri toplamda 10 gruba ve kendi içerisinde de alt tiplere ayırarak incelemiştir.

1980 (Hayes, 1980: 525) yılında ise üretim yerinin Phokaia olduğunun belirlenmesi sonucunda "*Late Roman C, Phocaean Red Slip Ware"* olarak anılmaya başlanmıştır.

Bu seramiklerin Anadolu'da üretildiği ve Çandarlı malları ile bağlantısı olduğu belirtilir. Afrika malları gibi kırmızı parlak astarlı sigillatalardan ziyade ince kırmızı astarlı mallar sınıfına aittir. Form aralığı belirgindir. Bazı formlar uzun ömürlüdür ve Afrika mallarının benzeri olmayan bir gelişim gösterir. Formlara uygulanan başlıca dekorasyon türleri rulet ve damga bezemelerdir. Damga bezemelerde Afrika mallarının etkisi görülmektedir. MS 5-7. yüzyıllar arasında Doğu Akdeniz'de yaygındır. Anadolu ve çevresinde daha erken meydana gelmiştir (Hayes, 1972: 323).

Sert dokulu hamuru ince tanelidir. Katkı maddesi olarak kireç, kum ve bazı örneklerde mika bulunur. Genellikle iyi pişirimlidirler. Hamur rengi kiremit kırmızısı, kırmızımsı kahve ve turuncu tonları arasında değişmektedir (Hayes, 1972: 323-324). Tüm yüzeyi kaplayan astar hamur renginin biraz koyusudur. Genellikle ince bir tabaka halinde sürülür. Bazen kalın yani yoğun uygulandığı da görülür. Astar bazı erken örneklerde daha parlak olmasına rağmen düzenli olarak tüm yüzeyi kaplar. Hamurdan daha koyu tonlarda olma eğilimindedir. Zaman zaman muhtemelen biraz daha yüksek ortalama ateşle sıcaklığın bir sonucu olarak Afrika ürünlerinde bulunmayan oldukça metalik bir parlaklık sergiler. Genellikle ince bir cidara sahiptir (Hayes, 1972: 323; Hayes, 2008: 84).

Hamurundaki kireç parçaları genellikle sert pişirimli örneklere benekli bir görünüm verir. Son düzleştirmeden gelen sığ spatula izleri genellikle iç yüzeyde görülür ve kireç parçacıklarının sürüklenmesinden kaynaklanan hafif çizikler sıklıkla dış yüzeyde kendini belli eder. İç yüzeylerde genellikle zeminin etrafında bir dizi geniş hafif içbükey bantlar şeklinde görülebilen izlerin bir tür spatula ile dikkatlice düzeltildiği görülmektedir. Form 10 gibi geç örneklerin iç kısımları, ince paralel yivler bırakarak sadece fırça ile düzleştirilir. Dış yüzeyde sürtünme sonucu oluşan çizgiler üretimin çarkta yapıldığını göstermektedir (Hayes, 1972: 324; Hayes, 2008: 84).

Yüksek ısıda pişirilmişlerdir. Afrika mallarına göre yüksek ve muhtemelen 1000 dereceden biraz daha yüksek bir pişirme sıcaklığı olmalıdır. Dış kenar yüzeyi haricinde fırınlama genel olarak eşittir. Dış kenar yüzeyi çoğunlukla renksizdir ve siyah veya kremsi beyaz bir görünüm verir. Bazı durumlarda yüzeyde pullanma meydana

gelebilir. Bu durum üst üste pişirmeden kaynaklanıyor olmalıdır. Pişirme sırasında farklı ateşleme koşulları nedeniyle kenarların dış kısımları sıklıkla kararır. Çoğunlukla erken olan bazı örnekler daha az pişmiş ve turuncu renklidir (Hayes, 1972: 324; Hayes, 2008: 84).

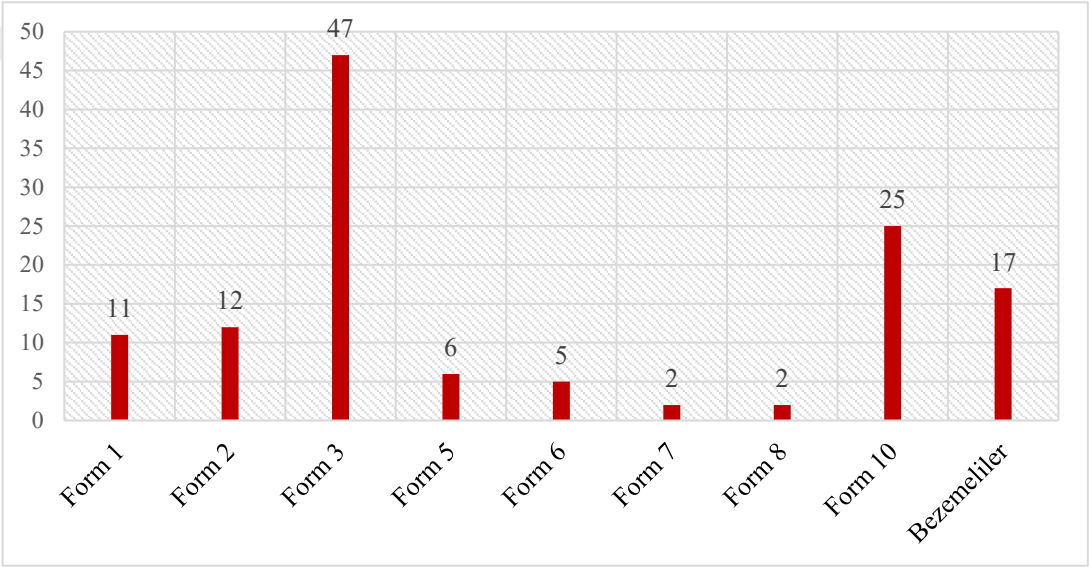
MS 5. ve 6. yüzyılın başlarında bu grupta yaygın olarak kullanılan rulet bezeme çoğunlukla aynı anda bütün bir bezeme bandı üretebilen iki, üç veya dört set dişe sahip çoklu bir aletle uygulanır. Tam dairenin tamamlandığı bazı durumlarda paralel üst üste binen vuruş kümeleri görülebilir. Vakit tasarrufu sağlayan bu aletin Anadolu dışında kullanılmadığı düşünülmektedir (Hayes, 1972: 324).

Kap formlarının çeşitliliği tabaklar ve açık kâselerle sınırlıdır. Açık farkla en yaygın olanı aşağı yukarı çıkıntılı bir kenarı olan bir tabak veya sığ çanaklardır (Hayes, 2008: 84). Phokaia seramikleri MS 5. yüzyılda birçok yerde giderek yaygın hale gelir ve neredeyse Afrika mallarının yerini almaya başlar. Atina Agorası gruplarında MS 5. yüzyıla tarihlendirilen ithal kaliteli çanak çömleğin yaklaşık %80-90'ını Phokaia seramikleri oluşturmaktadır. Bu durum MS 6. ve 7. yüzyıllarda da devam etmektedir. Ancak Afrika malları MS 6. yüzyılın ortalarından itibaren tekrar ciddi bir şekilde rakip olmaya başlayacaktır (Hayes, 2008: 85).

Phokaia seramikleri MS 5. yüzyıldan 7. yüzyılın başlarına kadar Doğu Akdeniz'in pekçok bölgesinde yaygın olarak kullanılmıştır. Bu bölgelerdeki ana rakibi, aynı zamanda popüler hale gelen Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri'dir. Bu iki ürün neredeyse bir asır boyunca Doğu'daki Afrika mallarının yerini alır ve 6. yüzyılda Afrika mallarının yeniden popüler olmasından sonra dahi pazardaki hakim konumunu korumaktadır. Phokaia seramikleri Sicilya'dan Suriye'ye ve Güney Rusya'dan Cyrenaica'ya kadar uzanan saha dağılımı, Suriye ve Filistin gibi bölgelerde iç kesimlere kadar yayılmış olsa da malların deniz taşımacılığıyla dağılımını işaret etmektedir. Phokaia seramiklerinin ana yoğunluğu Ege Bölgesi'dir. (Hayes, 1972: 368-369).

4.6. Smintheion Büyük Roma Hamamı Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri

Yapılan bu çalışma ile toplam 127 adet örnek Phokaia seramikleri içerisinde değerlendirmeye alınmıştır. İncelen seramikler arasında en yoğun grubu oluşturmaktadır. 127 adet örnek çeşitli formları içermektedir. Bunların; 11 tanesi Form 1 (**Kat. No. 53-63**), 12 tanesi Form 2 (**Kat. 64-75**), 47 tanesi Form 3, (**Kat. No. 76-122**), 6 tanesi Form 5 (**Kat. No. 123-128**), 5 tanesi Form 6 (**Kat. No. 129-133**), 2 tanesi Form 7 (**Kat. No. 134-135**), 2 tanesi Form 8 (**Kat. No. 136-137**), 25 tanesi Form 10 (**Kat. No. 138-162**) ve 17 tanesi (**Kat. No. 163-179**) damga bezemeliler içerisinde değerlendirilmiştir (**Şekil 4.5**). Değerlendirmeler sırasında Form 3'ün yoğun bir şeklide ele geçtiği bunu Form 10'un takip ettiği görülmektedir.

Şekil 4.5. Smintheion Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri form ve sayısal dağılımı

4.6.1. Hayes Form 1 (Kat. No. 53-63)

11 adet örneğinin çalışmaya dahil edildiği formun genel özelliklerine bakıldığında; tipik tabak formunda olduğu görülmektedir. Sığ bir gövdeye ve konik biçimli bir kaideye sahiptir. Ağız kısmı hafif içe dönük yapılmıştır. İnce bir cidarı vardır. Form olarak aslında Çandarlı Form 4 ile benzerlik taşımaktadır. Bazı örneklerin, iç yüzüne yapılan kalın parlak astar ve bu astarın ağız dış yüzünde sergilediği karakteristik renk değişimi ile ara bir üretim sergiler ve iki grup arasındaki benzerliği ve ilişkiyi gösterir. Büyük ve küçük boyutlarda olabilir. Kaidesinde damga tekniğinde yapılmış bezeme bulunmaz. Dört alt tipe ayrılır (Hayes, 1972: 325-327);

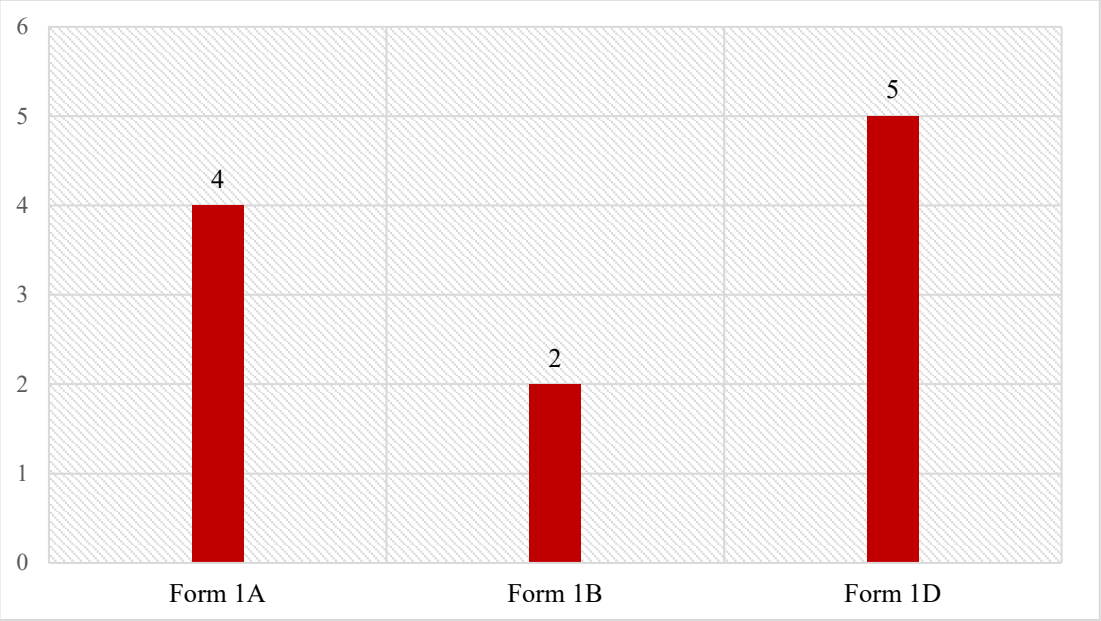
Tip A: Dikey bir ağıza sahiptir. İçeri doğru eğimli bir dudak bulunur. İnce bir cidarı vardır. Herhangi bir bezeme unsuru bulunmaz. Tarih olarak MS Geç 4. yüzyıl – MS Erken 5. yüzyıl içerisinde değerlendirilir.

Tip B: Alçak bir kaideye, kısa bir ağıza sahiptir. Bezeme kullanılmaz. MS 4. yüzyılın sonu 5. yüzyılın başına tarihlendirilir.

Tip C: Düz bir ağıza sahiptir ve hafif kalınlaşır. Ağız kısmının dışında rulet bezeme bulunur. MS 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir.

Tip D: Küçük varyant, düşük kaide ayaklarına sahiptir. Dışa dönük yuvarlatılmış ağız. Herhangi bir dekorasyon yoktur. MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilir.

2008 yılında Büyük Roma Hamamı'nda bu form içerisinde değerlendirilebilecek nitelikli olduğunu düşündüğümüz toplam 11 adet örnek, çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Bunlardan **Kat. No: 53-56** Form 1A, **Kat. No. 57-58** Form 1B ve **Kat. No: 59-63** Form 1D içerisinde değerlendirilmiştir. Değerlendirilen kapların ağız çapları 13-30 cm. arasında değişmektedir (**Şekil 4.6**).

Şekil 4.6. Smintheion Phokaia Form 1 sayısal ve alt grup dağılımı

4.6.1.1. Hayes Form 1 A (Kat. No. 53-56) (Lev. 24-25)

Örneklerin hamurları açık kırmızı (**Kat. No. 53-54**) ve kırmızımsı sarı (**Kat. No. 55**) renktedir. Hamurlarında katkı maddesi olarak kireç, taşçık ve kum kullanıldığı görülür. Sert dokuludurlar. Örneklerin tümünde astar, hamur renginden daha koyu renkte yüzeye mat olarak uygulanmıştır. Bu durum yüzeyin tozsu yapıda görünmesine sebep olmuştur. Bazı örneklerde astarda yer yer dökülmeler görülür. Örneklerin 15-36 cm. arasında değişen ağız çapları vardır. **Kat. No. 55**'in içe dönük bir ağızı vardır. Bu kısım kalınlaştırılmış olup keskin profillendirilmiştir. Ağızdan gövdeye geçiş keskin bir hat ile sağlanmaktadır. **Kat. No. 54**'de ağız dikey olarak uzanmaktadır. Bu kısım yuvarlatılmıştır. Ağızdan gövdeye geçiş yumuşak bir hatla sağlanmıştır. **Kat. No. 53**'de dikey uzanan ağız, hafif içe dönük yapılmıştır. Uç kısmı yuvarlatılmıştır. Ağız kısmının bir bölümünde yanık izleri görülmektedir. Konik bir gövdesi vardır. **Kat. No. 56**, İçe dönük ağızlıdır. Ağız ucu yuvarlatılmıştır.

Form 1 A'nın Doğu Sigillata C Form 4 ile benzerlik taşıdığı görülmektedir. Ancak Phokaia Form 1 gerek astarı gerekse de cidar kalınlığı ile Çandarlı örneklerinden ayrılmaktadır. Çandarlı'nın alışık olduğumuz parlak koyu kırmızımsı tonlarındaki kaliteli astarının yerini bu örneklerde açık kırmızı-kırmızı tonlarda yüzeye daha ince ve mat uygulanan astar almıştır. Burada Çandarlı seramiklerinin yerini Phokaia seramiklerine bırakmaya başladığını bu evrilmenin izleri gerek atölye gerekse de işçilik açısından Phokaia Form 1'de görülmektedir. İncelenen örneklerin benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 326, Fig. 65: 3; Hayes, 2008: 237, Fig. 37: 1232-1233), Saloniki (Hayes, 1972: 326, Fig. 65: 1-2), Anemurium (Williams, 1989: 47, Fig. 22: 262), Phokaia (Uslu, 1994: Kat. No: 1-13), Troia (Tekkök, 1996: 137, Fig. 84: 64-65; Heath and Tekkök, 2007-8: 70: 1-2), Halmyris (Topoleanu, 2000: 293-294, Planşa I-II: 8-13; Mocanu, 2018: 240, Fig. 6: 2-3), Ephesus (Gassner, 1997: 141, Tafel 44: 534, 537; Ladstater and Sauer, 2005: 187, Tafel 1: 8), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: Lev. XIII, Kat. No: 126), Magnesia ad Meandrum (Vapur, 2001: Çizim 10: 47-48), Tanais (Arsen'eva and Domzalski, 2003: 446, Fig. 14: 583-84), Jiyeh ve Chhim (Domzalski, 2013: 38, 38, Fig. 14: 1, 3, Fig. 15: 2-3), Assos (Zelle, 2003: 89, Fig. 5: 1-3; Ayaz, 2014: Lev. 28: 122-125), Scythia (Opait, 2004: 174, Plate 55: 1, 5), Knidos (Doksanaltı, 2006: 498, K210a), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 98, Lev. 23: 218, 220), Priapos (Rose Vd., 2007: 93, Plate IX: 112), Priene (Yılmaz, 2007: 126, Abb. 2: 1), Mangup (Иванова, 2009: 87, рис. 15: 94), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 108, Plate

II: Form 1), Aphrodisias (Hudson, 2008: 336, Fig. 14: 3.1), Ashkelon (Johnson, 2008: 63: 189), Olbia (Ukrayna) (Крапивина and Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 8-9), Salsovia (Florin Topoleanu vd., 2012: 137, Plate I: 2-3) Beirut (Reynolds, 2011: 209, Fig. 1: 2), Parion (Ergürer, 2012: 416, Kat. No: 265-266; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 70), Kelenderis (Tekocak, 2013: 167, Fig. 6: 1), Histria (Badescu and Iliescu, 2016: 150-151, Fig. 1: 7-8, 11, Fig. 2: 6, 8; Iliescu vd., 2017: 60-63, Plate I: 1, Plate II: 2, 9-10, Plate IV: 1, 4), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 131, Fig. 7: 3), Miletos (Niewöhner, 2016: 245, Fig. 26: 9), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 243, 245, 247), Klazomenai (Gürbüzer, 2018: 174, Fig. 13: 8), Arykanda (Yaman, 2018: Kat. No. 7-8) Ulmetum (Bajenaru, 2018: 502, Fig. 1: 4), İzmir (Karaburun) (Aktaş vd., 2019: 408, Fig. 3: 11), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 252, Abbildung 11, No: 14) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 116, Resim 2: 1) görülmektedir. MS Geç 4. yüzyıl – MS Erken 5. yüzyıl arasına tarihlendirilirler.

4.6.1.2. Hayes Form 1 B (Kat. No. 57-58) (Lev. 24-25)

Form 1B içerisinde değerlendirilebilecek 2 örnek (**Kat. No. 57-58**) çalışmaya dahil edilmiştir. **Kat. No. 57**, sert dokulu hamur mika ve kireç katkılıdır. Yüzeye astar kırmızı tonlarında mat uygulanmıştır. 13 cm. ağız çapıyla kendi grubunda incelenen örnekler arasında en küçük olanıdır. **Kat. No. 58**, Hamurunda ince taneli taşçık ve kireç katkı maddesi olarak kullanılmıştır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Astarlanan tüm yüzey ağız kısmında koyulaşmaktadır. Astarda aşınmalar gözlemlenir. Ağız çapları 13-29 cm. arasındadır. Her iki örnekte dik kısa ağızlıdır. Ağız kısmının uçta yuvarlatıldığı görülür. Ağızdan gövdeye geçiş keskin bir hat ile sağlanmıştır. Yüzeylerinde çark izleri görülmektedir. **Kat. No. 58**'de iç kısımda dudak altında yiv kullanılmıştır. Benzerleri: Abu Mena (Hayes, 1972: 326, Fig. 65: 4), Anemurium (Williams, 1989: 47, Fig. 22: 263), Ephesus (Gassner, 1997: 141, Tafel 44: 536; Ladstatter and Sauer, 2005: 187, Tafel 1: 5), Halmyris (Topoleanu, 2000: 294, Planşa II: 14-15; Mocanu, 2018: 240, Fig. 6: 5), Assos (Zelle, 2003: 89, Fig. 5: Form 1B: 1; Ayaz, 2014: Lev. 28: 125), Tanais (Arseneva and Domzalski, 2003: 446, Fig. 14: 584, 586), Scythia (Opait 2004: Plate 55: 5), Troia (Heath and Tekkök, 2007-8: 70-71; 5-6), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 108, Plate II: Form 1), Ashkelon (Johnson, 2008: 64: 190), Antikythera (Quercia vd., 2011: 69, Fig. 3: 13), İbida (Mocanu, 2011: 246, Plate 2: 10), Beyrut (Reynolds, 2011: 209, Fig. 1: 2), Jiyeh and Chhim (Domzalski 2013: 38, Fig. 14: 4-5), Kelenderis (Tekocak, 2013: 167, Fig. 6: 3), Hippos-Susita

(Mlynarczyk, 2014: 197, Plate 1: 1), Antandros (Açar, 2017: 74, Kat. No: 14; Aktaş, 2018: Kat. No: 248, 249, 251, 254), Histria (Badescu and Iliescu, 2016: 152, Fig. 3: 8; Iliescu vd., 2017: 63, Plate IV: 10, 12), Miletos (Niewöhner, 2016: 247-248, Fig. 27: 26, Fig. 28: 36), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 503, Fig. 2: 10, 19-21) ve İzmir-Karaburun'da (Aktaş vd., 2019: 408, Fig. 3: 12) görülmektedir. MS 4. yüzyılın sonu-5. yüzyılın başına tarihlendirilirler.

4.6.1.3. Hayes Form 1 D (Kat. No. 59-63) (Lev. 26-27)

1 D içerisinde değerlendirilen 5 adet örnek (**Kat. No. 59-63**) çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Hamur ve astar özellikleri açısından incelendiğinde örneklerin hamur rengi **Kat. No. 61** dışında kırmızımsı sarıdır. **Kat. No. 61**'de açık kırmızı renktir. Katkı maddesi olarak kireç ve kum ağırlıkta olup **Kat. No. 63**'de bunlara ek olarak mika kullanıldığı da görülmektedir. Hamur yapısal olarak sert dokuludur. **Kat. No: 62**'de ağız kenar dış yüzeyinde pişirmeden kaynaklı olabilecek koyulaşmalar gözlemlenmektedir. Açık kırmızı-kırmızı arasında değişen astar yüzeye mat uygulanmıştır. Tozsu görünümdedirler.

Form özellikleri açısından baktığımızda örneklerin ağız çapları 20-30 cm. arasında değişmektedir. Dışa dönük ağızlı olarak yapılmışlardır. Ağız kısmının hafif yuvarlatıldığı görülür. Konik daralan bir gövdeye sahiptirler. Cidar kalınlığı kaideye doğru incelmektedir. **Kat. No. 63**, iç yüzeyinde dudak altında dalgalanma görülür. Dış yüzeyde derin yivler kullanılmıştır. Benzerleri; Saloniki (Hayes, 1972: 325-326, Fig. 65: 7), Tocra (Hayes, 1973: 109, Fig. 48: 2452), Phokaia (Uslu, 1994: Kat. No: 18-26; Uğuz, 2015: Çiz. 2: 8-10), Halmyris (Topoleanu, 2000: 294, Planşa II: 17), Ephesus (Meriç, 2002: 68-69, Tafel 30: 332-333; Ladstatter and Sauer, 2005: 187, Tafel 1: 10-12; Turnovsky, 2005: 219, Fig. 2: 2), Tanais (Arsen'eva and Domzalski, 2003: 447, Fig. 15: 591-593, 597-601), Scythia (Opait, 2004: 174, Plate 55: Opait Type IX: 10), Atina Agorası (Hayes, 2008: 243, Fig. 41: 1304), Ashkelon (Johnson, 2008: 64: 191) Smyrna Agorası (Erol, 2011: 401, Kat. No 244), İbida (Mocanu, 2014a: 160, Fig. 4: 17-18), Hıstria (Badescu and Iliescu, 2016: 153, Fig. 4: 8-9; Iiescu vd., 2017: Plate IV: 8, Plate VI: 7), Miletos (Niewöhner, 2016: 247-248, Fig. 27: 27, Fig. 28: 34-35), Nicopolis (Reynolds and Pavlidis, 2017: 655, Fig. 6: 9) Ulmetum (Bajenaru, 2018: 503, 505, Fig. 2: 11, 22, Fig. 3: 40-41, 49-50), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 266,

268) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 252, Abbildung 11, No: 15) görülmektedir. MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilirler.

4.6.2. Hayes Form 2 (Kat. No. 64-75)

Tabak/çanak; eğimli geniş ve düz bir ağıza sahiptir. Dışbükey bir gövdesi vardır. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanarak bağlanır. Açık kiremit rengi tonlarındadır. Dip kısmı hafif çukurlaştırılmıştır. Bu durum kendinden bir nevi yalancı bir kaide oluşturulmaya çalışılmıştır. Büyük boyutlu örneklerde damgalı bir dekorasyonla karşılaşılabilir. 1972 yılında Hayes tarafından Form 2, üç alt tipe ayırmış olup (Hayes, 1972: 327-329) 2008 yılında Form 2'ye daha küçük boyutlu bir alt tip daha eklemiştir (Hayes, 2008: 238, Fig. 38; 1244-1247);

Tip A: Büyük boyuttadır. Zeminde bir veya iki yiv sırası içinde damga bezemeye yer verilir.

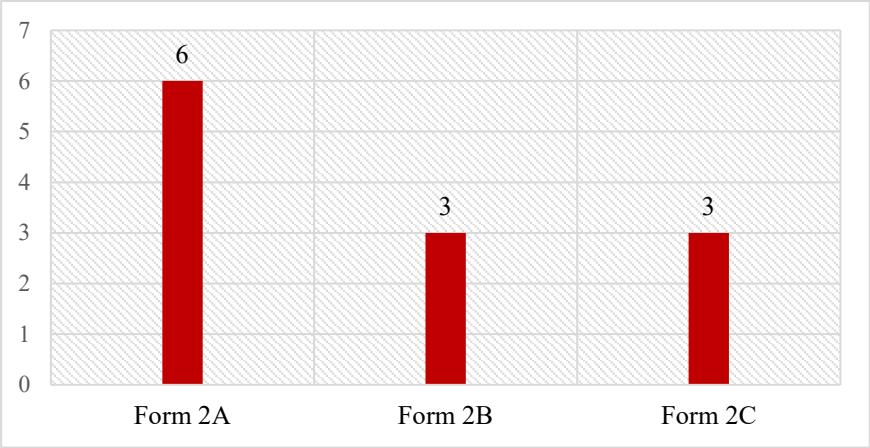
Tip B: Orta boy ve küçük çanaklardır. Bezeme kullanılmaz. Dudak kısmında bazen yiv kullanılabilir. Gövde kısmı daha dardır ve dışbükeydir.

Tip C: Ağız kısmında bir çıkıntıya yer verilir. Genişletilen ağız, gövdeye neredeyse dikey olarak bağlanır.

Tipi D: Tip olarak A'ya benzer. Daha küçük boyutlardadır. Dışa dönük olan ağız kısmı kısa tasarlanmıştır.

Bu formun en erken örneklerine MS 370'de Atina Agorası'nda görüyoruz. Formun MS 425-450 yıllarına kadar üretildiği, MS 5. yüzyıldan sonra ise Form 3'ün üretimine yoğunlaşıldığı görülmektedir (Hayes, 1972: 328-329).

Form 2 içerisinde değerlendirilebilecek 12 adet örnek çalışmaya dahil edilmiştir. Bunlardan **Kat. No. 64-69**, Form 2A, **Kat. No. 70-72** Form 2B, **Kat. No. 73-75** Form 2C içerisinde değerlendirilmiştir (**Şekil 4.7**).

Şekil 4.7. Smintheion Phokaia Form 2 sayısal ve alt grup dağılımı

4.6.2.1. Hayes Form 2 A (Kat. No. 64-69) (Lev. 28-29)

Büyük Roma hamamında bu formda 6 adet örnek (**Kat. No. 64-69**) çalışmaya dahil edilmiştir. Örneklerin hamurları genel olarak kireç ve kum katkılıdır. **Kat. No. 66**'da bunlara ek olarak gümüş mika eklendiği görülmektedir. Sert dokulu hamurları gözeneksiz yapıdadır. Kırmızımsı sarı rengin yoğunlukta olduğu hamur rengine sahiptirler. Buna ek olarak bazı örneklerde açık kırmızı da kullanılmıştır. Astar genel olarak hamur renginin bir ton koyusu olarak yapılmıştır. İnce bir tabaka halinde mat uygulanmıştır. Astarın hamurla bütünleştiği görülmektedir. incelenen örneklerde ağız dış kısımların astara oranla daha koyu oldukları görülmektedir. Bu durum muhtemelen pişirme sırasında kapların üst üste koyulmasından kaynaklanıyor olmalıdır.

Örneklerin form özelliklerine bakıldığında; ağız kısımları geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Eğimli uzanan ağız **Kat. No. 69**'da uç kısmının hafif yukarı döndürüldüğü görülmektedir. Ağız iç kısımlarında keskin bir yiv geçişi vardır. Ağızdan gövdeye dönüş keskindir. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanmaktadır. Dış yüzeyde çark izleri görülmektedir. Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 327-328, Fig. 66: 1-2; Hayes, 2008: 237-238, Fig. 37: 1237-1238), Anemurium (Williams, 1989: 47, Fig. 22: 265-266), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 18, Fig. 3: CF58-59), Troia (Tekkök, 1996: 271, fig. 85: G67; Heath and Tekkök, 2007-2008: 71: 8), Stobi (Stajanović, 1992: 60, Plate 46: 397) Ephesus (Gassner, 1997: 141, Tafel 45: 539-541; Ladstatter and Sauer, 2005: 187, Tafel 1: 15-16; Turnovsky, 2005: 219, Fig. 2: 5-6), Halmyris (Topoleanu, 2000: 294-295, Planşa II-III: 19-20), Assos (Zelle, 2003: 91, Fig. 6: 2A: 1,3; Ayaz, 2014: 103, Lev. 29: Kat. No: 126-127), Knosos (Forster, 2005: 129, Fig. 4: 6), Side (Yıldırım and Oransay, 2014: 106, Çizim 6: 14), Tanais (Arsen'eva and

Domzalski, 2003: 448, Fig. 16: 604), Scythia (Opait, 2004: 175, Plate 56: 3), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Levha 23: 223), Priene (Yılmaz, 2007: 126, Abb. 2: 2), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 108, Plate II: C; Erol, 2011: 402, Kat. No: 245, 247), Knidos (Doksanaltı, 2006: K211), Kelenderis (Tekocak, 2006: 104, Levha 10: 66; Tekocak, 2013: 167, Fig. 6: 4), Antikythera (Quercia vd., 2011: 69, Fig. 3: 16), Ptolemais (Domzalski, 2012: 341, Plate 10: Fig. 3), Parion (Ergürer, 2012: 417, Kat. No: 268; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 71; Ergürer, 2019: 281, Fig. 7: 6; Ergül, 2019a: 138, Kat. No: 87), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013: 38, Fig. 14: 6), İbida (Mocanu, 2014a: 160, Fig. 4: 19), Hippos (Mlynarczyk, 2014: 197, Plate 1: Fig. 2), Phokaia (Uğuz, 2015: Çiz. 4: 19), Miletos (Niewöhner, 2016: 245, Fig. 26: 11), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 131, Fig. 7: 4-5), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 300, Lev. 5: Kat. No: 10), Antandros (Açar, 2017: 78, Kat. No: 18; Aktaş, 2018: Kat. No: 272-276), Nicopolis (Reynolds and Pavlidis, 2017: 655, Fig. 6: 9), Klazomenai (Gürbüzer, 2018: 174, Fig. 13: 9-11), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 502, Fig. 1: 7-8) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 253, Abbildung 12, No: 19, 21) görülmektedir.

4.6.2.2. Hayes Form 2 B (Kat. No. 70-72) (Lev. 30-31)

3 örneği **(Kat. No. 70-72)** değerlendirmeye alınan Form 2B, Form 2A'ya göre daha küçük boyutlardadır. Bezeme kullanımı görülmez. Gövde kısmı daha dar tasarlanmıştır ve dış bükeydir. İncelenen örneklerin hamurları sert dokulu olup katkı maddesi olarak kireç kullanıldığı görülmektedir. Açık kırmızı hamur rengine sahiptirler. Hamur renginden daha koyu olan ve mat uygulanan astar sonucu tozsu bir görünüm kazanmışlardır. Form 2 A'ya oranla kısalan ağız eğimli uzanmaktadır. Ağızdan gövdeye keskin geçişli olabilmektedir. Gövde kaideye doğru dışbükey kavislidir. Benzerleri: Saloniki (Hayes, 1972: 327, Fig. 66: 4), Assos (Zelle, 1990: 133, Abb. 18: 75; Zelle, 2003: 91, Fig. 6: Form 2B: 1-2, 4; Ayaz, 2014: Lev. 29: Kat. No: 128), Stobi (Stojanovic, 1992: 60, Plate 46: 398), Ephesus (Gassner, 1997: 141-142, Tafel 45: 542-545), Tanais (Arseneva and Domzalski, 2003: 448, Fig. 16: 605, 607), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 252, Fig. 3: 1.9), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 190, Fig. 23: 225), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 108, PL. II: Form 2: a, b), Atina Agorası (Hayes, 2008: 238, Fig. 37: 1238), İbida (Mocanu, 2011: 246, Plate 2: 12), Histria (Badescu and Iliescu, 2016: 154, Fig. 5: 3), Miletos (Niewöhner, 2016: 248, 251, Fig. 28: 43, Fig. 30: 66), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 278-280), Ulmetum (Bajenaru,

2018: 505, Fig. 3: 52-54), Parion (Ergül, 2019: 54, Res. 7: 18) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 252, Abbildung 11, No: 18) görülmektedir.

4.6.2.3. Hayes Form 2 C (Kat. No. 73-75) (Lev. 30-31)

Yapılan çalışmada 3 örnekle (**Kat. No. 73-75**) temsil edilmektedir. İncelenen örneklerin hamurları kireç ve kum katkılıdır. **Kat. No. 74**'de bunlara ek olarak mika kullanıldığı görülür. Hamur renkleri kırmızımsı sarıdır. Astar mat uygulanmıştır ve tozsu görünümdedirler. Gözeneksizdirler. Form özelliklerine bakıldığında profillendirilen ağız iç kısmında çıkıntılara yer verilir. Ağızdan gövdeye dik uzanmaktadır. İç kısımda ağızdan gövdeye geçişte yivlerin kullanıldığı görülmektedir. Genişletilen ağız gövdeye neredeyse dikey olarak bağlanır. Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 328, Fig. 66: 7; Hayes, 2008: 238, Fig. 37: 1242, Fig. 38: 1243), Tocra (Hayes, 1973: 111, Fig. 49: 2483), Stobi (Stojanovic, 1992: Plate 46: 400), Ephesus (Gassner, 1997: 142, Tafel 45: 549-550), Tanais (Arsen'eva and Domzalski, 2003: 448, Fig. 16: 613, 615), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 252, Fig. 3: 1.10), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 108, Plate II: Form 2: d, e; Erol, 2011: 407, Kat. No: 260), Parion (Ergürer, 2012: 418-419, Kat. No: 270-271; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 72-74), Side (Yıldırım ve Oransay, 2014: 106, Çizim 6: 15), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013: 38, Fig. 14: 6) Ulmetum (Bajenaru, 2018: 505, Fig. 3: 43-45) görülmektedir.

4.6.3. Hayes Form 3 (Kat. No. 76-122)

Smintheion'da en fazla örneği ele geçen formdur. Form 3 genel özellikleriyle bir dizi tabak ve kâselerden oluşmaktadır. Kalınlaştırılmış bir ağıza ve dışta içbükey bir oluşum izlenir. Dışta oluşturulan dudak alt kısmı bir çıkıntı veya omuz haline getirilir. Ağız kısmında bir rulet bant bezemesi sıklıkla kullanılır. Gövde eğimli hafif çıkıntılı (dışbükey) yapılabildiği gibi dik olarak ta uzanabilir. Sığ ve yuvarlak bir kaidesi vardır. Kaide iç kısmında genellikle yiv ve rulet bezeme ile birleştirilmiş damga dekorasyon görülmektedir. 150 yıllık bir üretim ve gelişim göstermektedir. Gözlemlenen gelişime bakıldığında zaman içerisinde kenar kısmının kısalarak daha da kalınlaştırıldığı görülür. Hayes tarafından 8 alt tipte incelenmiştir (Hayes, 1972: 329-338);

Tip A: Form 1'den 3'e geçiş özelliği göstermektedir. Küçük ve büyük boyutlu örnekleri vardır. Kenar uca doğru incelir. Dış kısımda silik bir dudak oluşturulmuştur.

Tip B: Uzatılan ağız kenarına sahiptir ve dudak kısmı içbükeydir. Ağız kenarı altında orta bir çıkıntı vardır. Ağız kısmında dikey kenarda rulet banda yer verilir. Gövde kısmı kaideye düz bir eğimle bağlanır. Aynı zamanda sığ bir gövdeye sahiptir. Küçük bir çıkıntısı olan kaide üçgenimsi bir görünümdedir. Zeminde rulet bezeme kullanılabilir.

Tip C: Yüksek ve dik bir kenara sahiptir. Dudak kısmı kalınlaştırılır ve dışta burun yaparak gövdeden uzaklaşır ve iç yüzde içbükeylik görülür. Bir önceki tipe göre daha derindir ve cidar kalınlığı inceltilmiştir.

Tip D: Ağız dış kenar üzerinde çoğunlukla üç sıra halinde derin bir rulet bant kullanılır. Dudak altındaki çıkıntı daha belirgin ve yuvarlak olup bu şekilde gövdeye uzanır.

Tip E: Dudak ucundaki dışarıya çıkıntılı bölüm daha çıkıntılı ve sivridir. Ağız ve gövde kesişim noktasında da bir çıkıntı bulunur. Kenar yapısı C tipinin bir varyantıdır.

Tip F: D ve E tiplerinin devamı niteliğindedir. Kenar kısmı daha da kalınlaşır ve kısalır. Bu durumda kenar kalın ve basık görünür. Dudak altında bulunan çıkıntı daha da belirginleşir. Rulet bant bazı örneklerinde görülmeye devam eder.

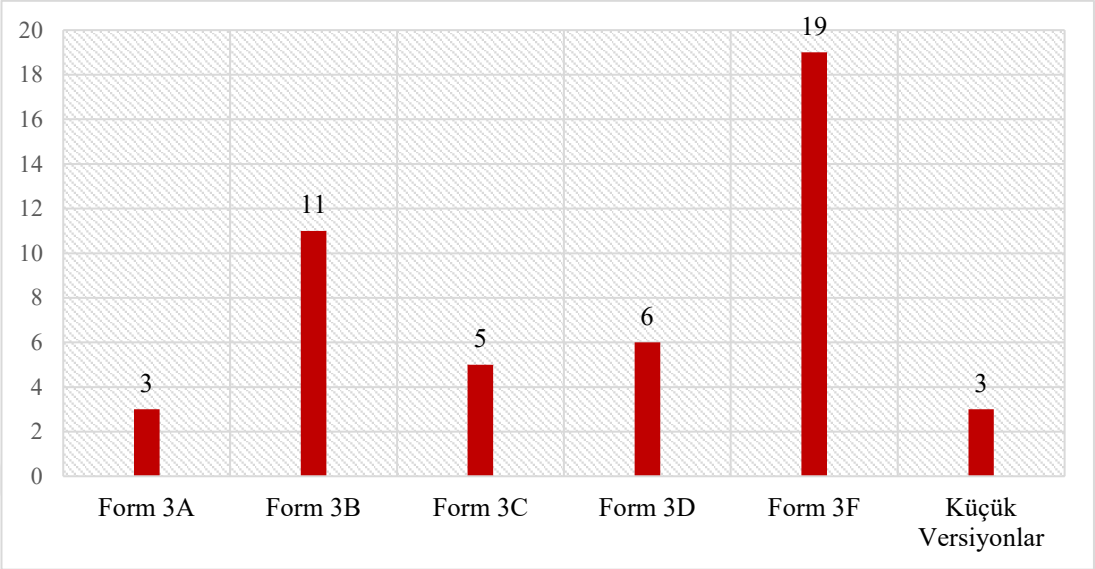
Tip G: Önceki formlarda yapılan içbükeylik, dışbükey yapılmaya başlanır. Dudak üzerinde rulet bant yoktur. İç kısımda dudak altında içe girinti görülür.

Tip H: Ağız kısmındaki rulet bant bazı örneklerde kendini gösterir. Ağız üçgenimsi bir hal alır. Ağız gövde birleşim noktasındaki çıkıntı arada kullanılmaktadır.

Bu alttipler dışında Küçük Versiyonlarda Form 3'ün bir diğer alt tipi olarak çalışma dahilinde incelemeye alınmıştır.

Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri içerisinde değerlendirilebilecek nitelikli olduğunu düşündüğümüz 47 adet örnek çalışmaya dahil edilmiştir. Bu örneklerin 3 tanesi Form 3A (**Kat. No. 76-78**), 11 tanesi 3B **(Kat. No. 79-89)**, 5 tanesi 3C **(Kat. No. 90-94)**, 6 tanesi 3D **(Kat. No. 95-100)**, 19 tanesi 3F **(Kat. No. 101-119)** ve 3 tanesi

de Küçük Versiyonlar **(Kat. No. 120-122)** içerisinde değerlendirmeye alınmıştır (**Şekil 4.8**).

Şekil 4.8. Smintheion Phokaia Form 3 alt grup ve sayısal dağılımı

4.6.3.1. Hayes Form 3 A (Kat. No. 76-78) (Lev. 32-33)

Bu formda 3 adet örnek (**Kat. No. 76-78**) değerlendirmeye alınmıştır. Örneklerin hamurları sert dokuludur. Katkı maddesi olarak kireç kullanıldığı görülmektedir. Genel olarak kırmızımsı sarı hamur renkleri vardır. **Kat. No. 78** dışında astarın mat uygulandığı görülmektedir. Uygulanan astar açık kırmızıdan koyu kırmızıya değin değişmektedir. **Kat. No. 76**'da astarda alacalı bir görünüm vardır. Ağız kısmı pişirme kaynaklı olabilecek koyu renktedir. Form olarak bakıldığında ağız yapıları Phokaia form 1'den geçiş özelliği gösterir. Artık ağız kenarı yavaş yavaş bant şeklini almaya başlayacaktır. **Kat. No. 77**'de dış yüzeyde gövde kısmında yoğunlaşan belirgin çark/yiv izleri görülür. Ağız uç kısmı yuvarlatılmıştır. Ağızdan gövdeye geçiş dış yüzeyde keskin bir hat ile sağlanmıştır. **Kat. No. 78**'de dikey uzanan ağız kısmı dışa dönük ve hafif köşeli profillendirilmiştir. Ağızdan gövdeye dış yüzeyde keskin bir hatla bağlanır. Benzerleri: Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 19, Fig. 3: CF60-63), Ephesus (Mitsopoulos-Leon, 1991: Tafel 197: M4 (Form 3B); Gassner, 1997: 142-143, Tafel 46: 551-553; Ladstatter and Sauer, 2005: 188, Tafel 2: 17), Halmyris (Topoleanu, 2000: 295, Planşa III: 21-22; Mocanu, 2018: 240, Fig. 6: 9-11), Atina Agorası (Hayes, 2008: 238, Fig. 38: 1248-1250), Aleksandria Troas (Feuser 2009: 73, Kat. No: 19), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 410-411, Kat. No: 269-270), Beyrut

(Reynolds, 2011: 212, Fig. 4: 46), Salsovia (Topoleanu vd., 2012: 137, Plate 1: 4), Assos (Ayaz, 2014: 104, Kat. No: 130-132), Phokaia (Uğuz, 2015: 120, Kat. No: 31), Parion (Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 77), Miletos (Niewöhner, 2016: 247, 250, Fig. 27: 25, Fig. 29: 49), Antandros (Açar, 2017: 81, Kat. No: 21), Klazomenai (Gürbüzer, 2018: 174, Fig. 13: 14), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 503, Fig. 2: 23) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 253, Abbildung 12, No: 26-28) görülmektedir. MS 5. yüzyılın ortasına tarihlendirilmişlerdir.

4.6.3.2. Hayes Form 3 B (Kat. No. 79-89) (Lev. 32-37)

11 adet örnek (**Kat. No. 79-89**) çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Form 3 içerisinde 3B, F tipinden sonra en fazla örneğin bulunduğu alt tipi oluşturmaktadır. Örneklerin hamurları genel anlamıyla kireç katkılıdır. Bazı örneklerde kirecin yanında taşçık kullanıldığı da görülmektedir. Bu kireç büyük oranda ince tanecikli yapıdadır. Örneklerin tümü kırmızımsı sarı renk bir hamura sahiptir. Sert dokuludurlar. Bazı örnekler dışında genel itibariyla gözeneksizdirler. İyi derecede pişirilmişlerdir. Uygulanan astar açık kırmızıdan kahvemsi kırmızıya değin değişmektedir. Uygulanma şekillerine göre de genellikle mat ve ince uygulanmışlardır. **Kat. No. 79**, açık kırmızı ve bazı bölgelerde kırmızımsı kahverengi astarlıdır. Dış yüzey orta derecede kaygan olup iç yüzey daha parlak ve kaygan görünümdedir. **Kat. No. 80**'in mat uygulanan astarı açık kırmızı renktir. İç yüzey orta derecede kaygan yapıdadır. **Kat. No. 81**, kırmızı tanlarında uygulanan astar ağız dış kısmında daha koyu görünümdedir. Bu durum büyük ihtimalle kapların üst üste konularak pişirilmesinden kaynaklanmaktadır. Dış yüzey mat görünümlü olup iç daha parlak ve kaygandır. **Kat. No. 82**, kırmızımsı kahve mat bir astarı olmasına karşın ağız dış kısmında pişirmeden kaynaklı olabilecek renk değişimi görülür. Bu durum ağız kısmının koyu gri tonlarında metalik bir görünüm kazanmasına sebep olmuştur. **Kat. No. 83-84**, Kırmızı tonlarında mat astar uygulanmıştır. Tozsu görünümlüdür. Astarda dökülmeler görülür. **Kat. No. 85**, açık kırmızı mat astarı vardır. **Kat. No. 86**, Dış yüzey pişirmeden kaynaklı olabilecek koyu gri rengindedir. Metalik bir görünüm kazanmıştır. İç yüzeyde ise mat kırmızı bir astar uygulanmıştır. **Kat. No. 87**, dış yüzeyde kırmızı astar uygulanmış olup yüzeyde aşınmalar görülmektedir. İç yüzeyde ise açık kırmızı astar kullanılmıştır. Orta derecede kaygan bir yüzeye sahiptir. **Kat. No. 88**, açık kırmızıdan turuncuya kaçan bir astar uygulanmıştır. Orta derecede kaygan

bir yüzdeyi vardır. **Kat. No. 89**, astar kaybolmaya yüz tutmuştur. Tozsu mat bir yüzeyi vardır.

Form ve bezeme özelliklerine bakıldığında, örneklerin ağız kısmının uzatıldığı görülmektedir. Ağız kenarı altında orta bir çıkıntı vardır. Ağız kısmı bazı örneklerde bezemesiz boş bırakılırken bazı örneklerde bir rulet bandı bezemesi sıklıkla görülür. **Kat. No. 79-81**'de ağız dış kısmında rulet bant bezeme kullanılmıştır. **Kat. No. 79**'da bu rulet çift sıra halindedir. Her 3 örnektede rulet bant yüzeysel yapılmış sığdır. Dudak içe eğimlidir. Dış yüzey ağız kenar altı hafif sivriltilerek profillendirilmiştir. Konik daralan bir gövdesi vardır. **Kat. No. 82**'te dik uzanan ağız üzerinde tek sıra rulet bant bezeme vardır. Gövde sığ uzanmaktadır. **Kat. No. 83-84**, yüksek dik ağızlıdır. Ağız kenar uzantısında herhangi bir bezeme görülmez. Ağız kenarı altında sivriltilmiş bir çıkıntı vardır. Konik daralan bir gövdesi vardır. **Kat. No. 85**, Dik uzatılmış bir ağızı vardır. Ağız dış kısmında hafif silik olarak yapılmış çift sıra rulet bant vardır. Dışta ağız kenar altında bir çıkıntı verilmiştir. **Kat. No. 86**, ağız kısmının diğer örneklere oranla iyice uzatıldığı görülür. Dik uzanan bir ağızı vardır ve tek sıra rulet bezeme uygulanmıştır. Dışta ağız kenar altında bir çıkıntı verilmiştir. Sığ bir gövdesi vardır. **Kat. No. 87**, uzatılan ağzın dış yüzeyinde dar bir rulet bant bezeme bulunur. **Kat. No. 88**, ağız dış kısmında tek sıra çentik rulet bant bulunur. Düz oturan ağız kısmı uzatılmıştır ve dışta kenar altında çıkıntı yapmaktadır. Dudak uç kısmı hafif dışa dönüktür. **Kat. No. 89**, dışa dönük ağızlıdır. Dışta kenar altında bir çıkıntı vardır. Bu çıkıntı hafif yuvarlatılmıştır. Ağız üzerinde silik durumda rulet bant vardır. Sığ gövdelidir. Benzerleri; Atina Agorası (Waage, 1933: Plate 8: 205; Hayes, 1972: 331, Fig. 67: 2, 5; Hayes, 2008: 239, Fig. 38: 1259-1260), Antiocheia (Waage, 1948: Plate XI: 940, 941F), Demetrias (Eiwanger, 1981: Tafel 3: II. 21-23, Tafel 6: II. 60-63, 69), İber Yarımadası (Barselona) (Prieto, 1984: 551, 19.3: 6), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 19, Fig. 3: CF64-67), Troia (Tekkök, 1996: 271, Fig. 85: G72), Ephesus (Mitsopoulos-Leon, 1991: Tafel 198: M5 (Form 3C); Gassner, 1997: Tafel 46: 555, 560; Ladstatter and Sauer, 2005: Tafel 2: 19-20), Chhim (Domzalski, 2002: 81, Plate 16: 70), Halmyris (Topoleanu, 2000: 295-296, Planşa III: 26, Planşa IV: 39 (3E); Mocanu, 2018: 242, Fig. 7: 1-2), Assos (Zelle, 2003: 93, Fig. 7:1, 3; Ayaz, 2014: Lev. 31: 134), Scythia (Opait, 2004: 175, Plate 56: 4), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 259, Fig. 5: 2.9), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 23, Kat. No: 226-227), Ashkelon (Johnson, 2008: 64:192), Kuşadası Kadıkalesi/Anaia (Doğer, 2005: 119, Tab. I: a;

Doğer, 2008: 52, Tab. I: I. a), Smyrna Agorası (Erol, 2011: Kat. No: 278, 280), Beyrut (Reynolds, 2011: 210, Fig. 2: 21-22), Antikythera (Greece) (Quercia vd., 2011: 71, Fig. 4: 19), Parion (Ergürer, 2012: 420, Kat. No: 273-274; Ergürer, 2016: 131, Fig. 4: 78; Yılmaz ve Keskin, 2020: 916, Kat. No: 11), Salsovia (Topoleanu vd., 2012: 137, Plate 1: 5, 9), Ptolemais (Domzalski, 2012: 341, Plate 10: 4), İbida (Mocanu, 2014a: 160, Fig. 4: 24-25; Mocanu, 2014b: 303-304, Fig. 2-3: 10-13), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 381, Estampa 1: 1), Antandros (Açar, 2017: 82, Kat. No: 23; Aktaş, 2018: Kat. No: 315, 318-319), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 131, Fig. 7: 6), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 508, Fig. 6: 99, 109), İzmir/Karaburun (Aktaş, vd., 2019: 408, Fig. 3: 17-18), Myra ve Andriake (Öz, 2020: 227-228, Kat. No: 28-31), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 253, Abbildung 12, No: 30) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 116, Resim 2: 2) görülmektedir. MS 5. yüzyıl içerisinde değerlendirilmiştir.

4.6.3.3. Hayes Form 3 C (Kat. No. 90-94) (Lev. 36-39)

Yapılan çalışmalar neticesinde 3 C içerisinde değerlendirilebilecek 5 örnek (**Kat. No. 90-94**) çalışmaya dahil edilmiştir. İncelenen örneklerin hamurları sert dokuludur. Kireç katkılıdır. Bazı örneklerde kirece ilaveten taşçık kullanımı da görülmektedir. Kırmızımsı sarıdan açık kırmızıya değin değişen hamur rengine sahiptirler. İyi pişirilmişlerdir. Tüm örneklerde astar yüzeye mat uygulanmıştır. Tozsu bir görünümleri vardır. Astar hamur rengine yakındır. Açık kırmızı ve kırmızı ağırlıktadır. **Kat. No. 90-91**'de ağız dış kısımlarında pişirme kaynaklı kararmalar görülür.

Formun özelliği yüksek ve dik bir kenara sahip olmasıdır. Kalınlaştırılan ağız kısmı dışta burun yaparak gövdeden uzaklaşır. İç yüzde içbükeylik vardır. Bir önceki tipe göre daha derindir. Cidarda incelme görülür. Bu grup içerisinde değerlendirilen tek rulet bezemeli örnek **Kat. No. 90**'a aittir. Örneğin ağız üzerinde iki sıra rulet bant bezeme vardır. Ağız dik uzanmaktadır. Gövdenin sığlıktan kurtulmaya başladığı görülür. Dışta kenar altında yuvarlatılmış bir çıkıntıya yer verilir. **Kat. No. 91**, içe dönük ağızlıdır. Dış kenar altında topuz şeklinde yuvarlatılmış bir çıkıntı vardır. **Kat. No. 92**, dik ağızlıdır. Dış kenar altında bir çıkıntı vardır. Oldukça ince bir cidarı vardır. **Kat. No. 93-94**, dik uzanan ağızın bir kısmı dışta çıkıntı yapmıştır. Dış yüzeyde kenar altındaki çıkıntının kalınlaştırıldığı görülür. Küresel bir gövdesi vardır. Benzerleri;

Atina Agorası (Waagé, 1933: Plate VI: 207, 209; Hayes, 1972: 333, Fig. 67: 7, Fig. 68: 10; Hayes, 2008: Fig. 39: 240-241, 1266-1273), Antiocheia (Waage, 1948: Plate XI: 941f), Anemurium (Williams, 1989: Fig. 22: 269-270), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: Fig. 3: CF66, Fig. 4: CF68, 73-75), Hama (Lund, 1995: 156, Plate 6: 66, 68), Ephesus (Gassner, 1997: Tafel 46: 556), Halmyris (Topoleanu, 2000: 295-296, Planşa III: 27, 29-30, Planşa IV: 31-34; Mocanu, 2018: 242, Fig. 7: 3, 5, 10), Tanais (Arseneva and Domzalski, 2003: 449, Fig. 17: 225-226), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 259, Fig. 5: 2.11), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 23, Kat. No: 230, 232), Kelenderis (Tekocak, 2006: Kat. No: 70-72; Tekocak, 2013: 167, Fig. 6: 7-9), Ashkelon (Johnson, 2008: 65, Fig. 194), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008, 72, Fig. 11), Beyrut (Paul Reynolds, 2011: 210-212, Fig. 2: 23, Fig. 3: 41, Fig. 4: 47), Parion (Ergürer, 2012: 421-423, Kat. No: 276, 278, 280; Ergürer, 2016: 136, Fig. 5: 81-87; Yılmaz ve Keskin, 2020: 917, Kat. No: 15-19), Salsovia (Topoleanu vd., 2012: Plate I: 16-17), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013, 38, Fig. 14: 8), Assos (Ayaz, 2014: 105-106, Kat. No: 135-140), İbida (Mocanu, 2011: 247-248, Plate 3: 18, 20; Plate 4: 27, 29; Mocanu, 2014a: 160, Fig. 4: 26; Mocanu, 2014b: 304, Fig. 3: 15-16), Philippi (Yunanistan) (Zachariadis, 2014: 711, Fig. 10: Form 3), Phokaia (Uğuz, 2015: Çiz. 11-12, Kat. No: 44, 50-51, 54-56, 62), Alabanda (Temel, 2015: 190, 194, Kat. No: 78, 82), Karpathos (Nelson vd., 2015: 28, Fig. 25), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 381, Estampa 1: 2-4), Miletos (Niewöhner, 2016: 251, Fig. 30: 67-68), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 131, Fig. 7: 6), Antandros (Açar, 2017: 83, Kat. No: 24; Aktaş, 2018: Kat. No: 322-323, 326), Capidava (Ratiu vd., 2017, 215, 217, Plate IV: 10, Plate VI: 23), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 103, Kat. No: 12), Chersonesos (Могаричев vd., 2017: 43, Рис.1.6: 36-37), Klazomenai (Gürbüzer, 2018: 174, Fig. 13: 17), Smyrna Agorası (Tunç, 2018, Kat. No: 49), Stratonikeia (Tekocak, 2019: 103, Res. 15: 5; Karaca, 2019: 93-97, Kat. No: 35, 39, 44, 59, 71), Olba (Aydın, 2019: 266-268, Kat. No: 20-22), İzmir/Karaburun (Aktaş vd., 2019: 408, Fig. 3: 19), Myra ve Andriake (Öz, 2020: 228-231, Kat. No: 32-39), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 253, Abbildung 12, No: 32-33) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 116, Resim 2: 4-5) görülmektedir. MS 5. yüzyıl içerisinde değerlendirilmiştir.

4.6.3.4. Hayes Form 3 D (Kat. No. 95-100) (Lev. 38-39)

Yapılan çalışmalarda 6 adet örnek (**Kat. No. 95-100**) değerlendirmeye alınmıştır. örneklerin hamurları sert dokulu olup kireç ve taşçık katkılıdır. Bazı örneklerde çok az mika kullanıldığı da görülür. Hamur rengi açık kırmızı ve kırmızımsı sarı arasında değişmektedir. Astar genel yapısı itibariyle ince ve tüm yüzeye mat uygulanmıştır. sadece **Kat. No. 96**'nın astarı orta seviyede parlak ve kaygandır. Astar hamur renginden biraz daha koyu açık kırmızı ve kırmızı aralığında uygulanmıştır.

Form ve bezeme özelliklerine baktığımızda 3D'nin ağız dış kenar uzantısında genellikle derin olarak yapılmış rulet bant bezeme kullanılır. Dış kenar çıkıntısı daha belirgin bir hale gelir ve yuvarlatılır. İncelenen örneklerde tüm bu özellikleri görmek mümkündür. **Kat. No. 95**, ağız dış kenar üzerinde üç sıra rulet bant bezeme vardır. Derin olarak yapılmıştır. Ağız hafif içe eğimlidir. Dış kenar çıkıntısı daha belirgin ve yuvarlatılmıştır. **Kat. No 96**, ağız dış kenar üzerinde iki sıra derin rulet bant ve buna ek olarak nokta bezeme kullanılmıştır. Ağız hafif içe eğimlidir. Dış kenar çıkıntısı yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 97**, ağız dış kenar üzerinde üç sıra rulet bezeme vardır. Dik ağızlıdır. **Kat. No. 98**, ağız dış kenar üzerinde üç sıra rulet bezeme vardır. Ağız hafif içe eğimlidir. Dış kenar topuz şeklinde yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 99**, ağız dış kenarında iki sıra rulet bezeme vardır. Bunun hemen altında sıralı nokta bezeme vardır. Dik ağızlıdır. Dış kenar çıkıntısı yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 100**, ağız dış kenar üzerinde üç sıra derin rulet bezeme vardır. Ağız hafif içe eğimlidir. Dış kenar çıkıntısı yuvarlatılmıştır. Benzerleri; Atina Agorası (Waage, 1933: Plate IX: 208; Hayes, 1972: 333, Fig. 68: 13; Hayes, 2008: 241-242, Fig. 39: 1274, Fig. 40: 1284), Demetrias (Eiwanger, 1981: Tafel 4: II.24-29), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 22, Fig. 5: CF81-82, Fig. 6: CF88), Phokaia (Uslu, 1994: 120-121, Kat. No: 112; Uğuz, 2015: 136-137, Çiz. 20, Kat. No: 86-87), Assos (Zelle, 2003: 93, Fig. 7: 3D 1), Ephesus (Ladstatter and Sauer, 2005: 189, Tafel 3: 37), Halmyris (Topoleanu, 2000: 296, Planşa IV: 35-38; Mocanu, 2018: 242-243, Fig. 7: 11, Fig. 8: 1, 4), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Levha 24: Kat. No: 235), Kelenderis (Tekocak, 2006: 105, Lev. 11, Kat. No: 74-75; Tekocak, 2013: 167, Fig. 6: 12), Ashkelon (Johnson, 2008: 65, Fig. 195), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 417-423, Kat. No: 296, 309-311), İbida (Mocanu, 2011: 248-249, Plate 4: 42, Plate 5: 51-52 (3E)), Beyrut (Reynolds, 2011: 217, Fig. 8: 120), Salsovia (Topoleanu vd., 2012: 138, Plate II: 18), Parion (Ergürer, 2012: 424,

430, Kat. No: 281, 294; Ergürer, 2016: 136, Fig. 5: 90; Ergül, 2019b: 55, Res. 8: 25, 27; Yılmaz ve Keskin, 2020: 918, Kat. No: 25), Ptolemais (Domzalski, 2012: 341, Plate 10: 5), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.29, Fig. 283), Hippos-Susita (Mlynarcyk, 2014: 197, Plate I: 5), Bospor (Смокотина, 2015: 328, Рис. 7: 2), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 381, Estampa 1: 5-6), Capidava (Ratiu vd., 2017: 216, Plate VI: 19), Histria (Iliescu vd., 2017: 66, Plate VII: 5), Klazomenai (Gürbüzer, 2018: 175, Fig. 14: 19, 22-23, 25-27), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 328), Stratonikeia (Tekocak, 2019: 103, Res. 16: 1-4; Karaca, 2019: 94-97, Kat. No: 42, 47, 53, 70, 72), Myra ve Andriake (Öz, 2020: 232-233, Kat. No: 44-46), Letoon (Mimaroğlu, 2020: 293, Lev. 1: 7), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 254, Abbildung 13, No: 34-35) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020:116, Resim 2: 6) görülmektedir. MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilir.

4.6.3.5. Hayes Form 3 F (Kat. No. 101-119) (Lev. 40-47)

Form 3 içerisinde en fazla örneği ile karşılaştığımız alt grubu oluşturmaktadır. Toplam 19 örnek (**Kat. No. 101-119**) çalışmaya dahil edilmiştir. Hamurları kireç ve kum katkılıdır. Bazı örneklerde bunlara ilaveten mikanın da eklendiği görülmektedir. Hamur rengi açık kırmızıdan kırmızımsı sarıya değin değişmektedir. İyi fırınlanmışlardır. Bazı örneklerde pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimleri gözlemlenir. **Kat. No. 108, 111, 112, 119**'un ağız dış yüzeylerinde kararmalar görülmektedir. **Kat. No. 103** ise dış yüzeyin tamamı ve iç yüzeyin bir kısmı koyu gri tonlarındadır. Örneklere uygulanan astar bazen hamur rengi ile bütünleşirken bazen de birkaç ton koyu yapılarak hamur renginden ayrılmaktadır. Astar ince bir tabaka halinde yüzeylere mat uygulanmıştır. tozsu görünümdedirler. Sadece **Kat. No. 107**, **115** ve **116**'da astar orta derecede kaygan ve parlak görünümdedir.

Form 3F'nin Tip D ve E'nin devamı oldukları görülmektedir. Artık kenar kısmı daha da kalınlaşmış ve kısalmıştır. Bazen ağız kısmında istisnalar olabilmektedir. Dudak altında bulunan çıkıntı çoğu örnekte belirgin hale gelir. Ağız dış kenar üzerinde rulet bant bezeme az da olsa bazı örneklerde kullanılmaya devam eder. **Kat. No. 101-102**'de ağız hafif dışa döndürülmüş olup kısa tutulmuştur. İç yüzeyde ağızdan gövdeye geçiş derin bir yiv ile sağlanmıştır. **Kat. No. 103**, dışa dönük ağızlıdır. Dudak içe eğimli yapılmıştır. Sığ bir gövdesi vardır. Kalınlaştırılan ağız yapısına oranla gövde kısmı oldukça ince cidarlıdır. Kenar dış kısmı yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 104-105**, dışa

dönük ağızlıdır. Dudak içe eğimli yapılmıştır. Ağız kenar kısmı kalınlaşmış olup kısaltığı görülmektedir. İnce olan cidar, kaideye doğru iyice inceltilmiştir. **Kat. No. 106**, kısaltılmış dik uzanan bir ağızı vardır. Dudak hafif içe eğimlidir. Cidar kalınlığı incedir. Ağız dış uç kısmı hafif uzatılmıştır. Ağız dış yüzeyinde rulet bant bezeme vardır. **Kat. No. 107**, içe eğimli dudaklı kısaltılmış ağızlıdır. Ağız dış kenar üzerinde rulet bant bezeme bulunur. İnce bir cidar kalınlığı vardır. **Kat. No. 108**, içe eğimli dudak hafif dışa çıkıntı yapmıştır. Derin bir gövdesi vardır. **Kat. No. 109**, dudak hafif içe eğimli dışa hafif çıkıntı yapar. Ağız dış kenarı yuvarlatılmıştır. **Kat. No. 110**, dışa dönük ağızlıdır. Dudak içe eğimlidir. Ağız kısmı kısaltılmıştır. **Kat. No. 114**, dik oturan ağız dış yüzeyinde üç sıra nokta bezeme vardır. Dudak içe eğimli yapılmıştır. **Kat. No, 115** dik ağızlıdır. **Kat. No. 116,** hafif içe eğimlidir. Her iki örnekte de kenar kısmının uzatıldığı ve dışta çıkıntı yaptığı görülür. **Kat. No. 111-112**, ağızın kalınlaştırıldığı görülür. Dışa dönüktür. Dudak hafif içe eğimlidir. **Kat. No. 113**, dışa dönük ağızlıdır. Dudak içe eğimli profillendirilmiştir. Dış yüzeyde ağız kenar altında iki yiv bulunur. **Kat. No. 117**, neredeyse dik oturtulan ağız hafif içe eğimli bir dudakla profillendirilmiştir. Ağız dış kenarı dışa çekilmiştir. Ağız kenar üzerinde üç sıra derin rulet bant bezeme bulunur. **Kat. No. 118-119**; dik oturtalan ağız kalınlaştırılmış ve kısaltılmıştır. Benzerleri; Atina Agorası (Waage, 1933: Plate XI: 211; Hayes, 1972: 335, Fig. 69: 23, 25; Hayes, 2008: 241-242, Fig. 39-40: 1280-91), Antiocheia (Waage, 1948: Plate XI: 944 f), Samaria (Crowfoot vd., 1957: 359, Fig. 84: 11), Tocra (Hayes, 1973: Fig. 48: 2432-2433, 2453), Demetrias (Eiwanger, 1981: Tafel 4: II.38, 42-43), İber Yarımadası (Prieto, 1984: 550, 19.2: 2), Anemurium (Williams, 1989: 48, Fig. 22: 274), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 21-23, Fig. 5: CF80-82, CF85, Fig. 6: CF86-88, CF90, 97, Fig. 7: CF99-100), Sardes (Rautman, 1995a: 52, Fig. 11: 2.24-2.26), Ephesus (Mitsopoulos-Leon, 1991: Tafel 200-201: M14, 16-17; Gassner, 1997: Tafel 47: 570-571; Meriç, 2002: 68-69, Tafel 30: 338; Ladsstatter and Sauer, 2005: Tafel 3: 40, Tafel 6: 73), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: Lev. XIV, Kat. No: 130; Feuser, 2009: 97: 29, 31-32), Halmyris (Topoleanu, 2000: 297, 299, Planşa V: 52, Planşa VI: 60-61, Planşa VII: 62; Mocanu, 2018: 243-244, Fig. 8: 2, Fig. 9: 6), Assos (Zelle, 2003: 93, Fig. 7: 2-4, 7, 15 (F); Koçyiğit, 2013: 254-255: Şek. 17-18; Ayaz, 2014: Kat. No: 154, 161-162), Knossos (Forster, 2005: 129, Fig. 4: 1, 4), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 23: 232, Lev. 24: 239, 241, 246-247, 251, Lev. 25: 267-268), Kelenderis (Tekocak, 2006: Lev. 12: 82; Tekocak, 2013: Fig. 7: 19), Ashkelon (Johnson, 2008: 67-68: 198, 203-204), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 73, Fig.

15), Kuşadası Kadıkalesi/Anaia (Doğer, 2008: 52, Tab. I: I. a), Hippos-Susita (Mlynarczyk, 2009: Fig. 6: 83; Mlynarczyk, 2014: Plate 1: Fig. 23), Knidos (Doksanaltı: 2010: 779, Fig. 51: 2-3), Beyrut (Reynolds, 2011: 216-217, Fig. 7: 94, 100-105, 108, Fig. 8: 131), İbida (Mocanu, 2011: 250-251, Plate 6: 68-69, Plate 7: 72-74; Mocanu, 2014b: 304, Fig. 3: 21 (3E); Mocanu, 2020b: 208, Fig. 4: 12), Parion (Ergürer, 2012: 427-443, Kat. No: 287, 290, 302, 304, 309, 311-313, 316, 319; Ergürer, 2016: 136, Fig. 5: 91-92; Ergül, 2019a: Kat. No: 99, 101, 104, 107-108; Ergül, 2019b: 55, Res. 8: 30, 32, 34; Ergürer, 2019: 282, Fig. 8: 10-12; Yılmaz ve Keskin, 2020: 918, Kat. No: 24, 29), Ptolemais (Domzalski, 2012: Plate 10: 7-8), Salsovia (Topoleanu vd., 2012: 138, Plate II: 22-25), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.25-26, Fig. 279-280), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013: Fig. 15: 2), Chersonesos (Crimea) (Sazanov, 2014: 421, Fig. 5: 1, 3-4; Могаричев vd., 2017: 34, 43, 50, 59, Рис.1.2: 6, Рис.1.6: 1, 4, 9, 11, Рис. 1.7: 6, Рис. 1.10: 1), Gadara (Umm Qais) (Khourı, 2014: 128, Fig. 3: 22), Philippi (Yunanistan) (Zachariadis, 2014: 711-712, Fig. 10: Form 3, Fig. 13: Form 3), Phokaia (Uğuz, 2015: Kat. No: 86, 93-94, 101-113, 125-131), Bospor (Смокотина, 2015: 328, Рис. 7: 6), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 383, 385-386, Estampa 3: 12-13, 17, Estampa 5: 25, 27, Estampa 6: 31), Histria (Badescu and Iliescu, 2016: 155, Fig. 6: 9-11; Iliescu vd., 2017: 69, Plate X: 3), Miletos (Niewöhner, 2016: 247, Fig. 27: 23, 30), Capidava (Ratiu vd., 2017, 216, Plate VI: 20), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 332-333), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 507, Fig. 5: 85, 87, 89-90), İzmir/Karaburun (Aktaş vd., 2019: 408, Fig. 3: 21), Stratonikeia (Tekocak, 2019: 104, Res. 17: 1), Myra ve Andriake (Öz, 2020: 236-238, Kat. No: 53, 57, 59), Dara (Anastasiopolis) (Tosun, 2020: 706-708, Kat. No: 165-167) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 254, Abbildung 13, No: 38, 40-41) görülmektedir. MS 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilirler.

4.6.3.6. Hayes Form 3 (Küçük Versiyon) (Kat. No. 120-122) (Lev. 46-47)

Hayes'ın A'dan G'ye kadar olan 8 alt tip dışında kalan 3 adet örnek (**Kat. No. 120-122**) Form 3 Küçük Versiyonlar içerisinde değerlendirilmiştir. Bunlar küçük ve orta boy kâselerden oluşmaktadır. İncelenen örneklerin ağız çaplarına bakıldığında kaplarda bir küçülme göze çarpmaktadır. Örneklerin sert dokulu hamurları kireç ve taççık katkılıdır. Kırmızımsı sarı ve açık kırmızı arasında değişen hamur renkleri vardır. Astar her bir örnekte yüzeye mat uygulanmıştır. renk olarak bazen hamurla bütünleşirken bazen bir iki ton daha koyu olma eğilimindedir. **Kat. No. 120**'de açık

kırmızı, **121**'de kırmızı ve **122**'de kırmızı ve ağızda koyu grimsi kahve renktedir. **Kat. No. 120-121**, ince bir cidarı vardır. Ağız kısmı iyice kısalmıştır. **Kat. No. 122**, dışa dönük olan ağız yuvarlatılmıştır. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 335-336, Fig. 69: 32, 37; Hayes, 2008: 242-244, Fig. 40: 1287, Fig. 41: 1310), Tocra (Hayes, 1972: 336, Fig. 69: 40), Demetrias (Eiwanger, 1981: Tafel 4: II. 33, 40), Anemurium (Williams, 1989: Fig. 23: 278), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 23, Fig. 7: CF99), Ephesus (Gassner, 1997: Tafel 47: 569; Ladstatter and Sauer 2005: Tafel 5: 63, 68), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: Lev. XIV, Kat. No: 133), Assos (Zelle, 2003: 95, Fig. 8: Form 3 Variante 1; Ayaz, 2014: Lev. 46, Kat. No: 194, 197), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 26: Kat. No: 285, 292-294), Ashkelon (Johnson, 2008: 68: 201), Kuşadası Kadıkalesi/Anaia (Doğer, 2008: 52, Tab. I: I. a), İbida (Mocanu, 2011: 251, Plate 7: 83, 88 (3G-H)), Beyrut (Reynolds, 2011: 213, Fig. 5: 63), Parion (Ergürer, 2012: 447-452, Kat. No: 327-29, 331, 337-38; Ergül, 2019a: Kat. No: 113; Yılmaz ve Keskin, 2020: 919, Kat. No: 32), Chersonesos (Crimea) (Sazanov, 2014: 421, Fig. 5: 6), Bospor (Смокотина, 2015: 327, Рис. 6: 9), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 384, Estampa 4: 23), Histria (Badescu and Iliescu, 2016: 154-155, Fig. 5: 4, 6-7, Fig. 6: 2), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 134, Fig. 8: 2), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 299), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 503, 506, Fig. 2: 24-25, Fig. 4: 62-64) ve Stratonikeia'da (Tekocak, 2019: 104, Res. 17: 2) görülmektedir. MS 5. yüzyıl ikinci yarısı ile MS 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilirler.

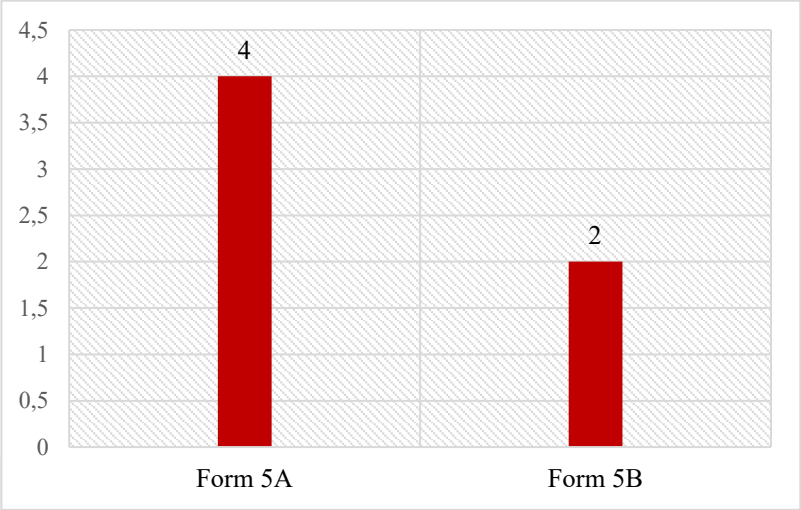
4.6.4. Hayes Form 5 (Kat. No. 123-128)

6 adet örneği çalışmaya dahil edilen Form 5'in genel özelliklerine bakıldığında; geniş yatay uzanan bir ağıza sahip olduğu görülür. Bir dizi tabaktan oluşan Form 5'in gövdesi alçak bir kaide ile sonlandırılır. Tondosunda damga tekniğinde yapılmış bezeme bulunur. Ancak küçük boyutlu örneklerinde damga dekorasyon yoktur. Ağız kısmı dışta kalınlaşır. Hayes tarafından iki alt tipe ayrılır (Hayes, 1972: 339-340);

Tip A: Dışa açılan ağız kenarı kalınlaştırılmıştır ve kısadır. MS 460-500 arasına tarihlendirilir.

Tip B: Daha geniş bir kenara sahiptir. Bazen form üzerinde rulet bezeme görülür. Gövde kısmı Tip A'ya göre daha derindir ve gövde kenar uzantısı bir çıkıntı ile belirginleştirilmiştir. MS 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir.

Yapılan çalışmada bu form içerisinde değerlendirilebilecek 6 adet örnek (**Kat. No. 123-128**) çalışmaya dahil edilmiştir. Bunlardan **Kat. No. 123-126** 5A, **Kat. No. 127-128** 5B içerisinde değerlendirilmiştir (**Şekil 4.9**).

Şekil 4.9. Smintheion Phokaia Form 5 alt grup ve sayısal dağılımı

4.6.4.1. Hayes Form 5 A (Kat. No. 123-126) (Lev. 48-49)

Yapılan çalışmada 4 adet örnek (**Kat. No. 123-126**) 5 A içerisinde değerlendirilmiştir. Örneklerin hamurları sert dokuludur. Katkı maddesi olarak kireç kullanılmıştır. Bazı örneklerde kirece ilaveten kum ve taşçık kullanıldığı da görülür (**Kat. No. 125-126**). Hamur rengi kırmızımsı sarıdan açık kırmızı arasında değişmektedir. Örneklerin astarları hamur renginden daha koyu tonda olup çoğunlukla kırmızı tondadır. Tüm örneklerde mat uygulanan astar yüzeyin tozsu görünmesine sebep olmuştur. **Kat. No. 123** ve **125**'in astarında aşınmalar vardır. Ağız profilleri geniş ve yatay uzanmaktadır. Ağız dış kısmının uçta kalınlaştırıldığı görülmektedir. Bu uç kısım **Kat. No. 125**'de hafif yuvarlatılmıştır. Yatay uzanan ağız kısmı üzerinde **Kat. No. 126**'da rulet bant bezeme kullanılmıştır. Bunun dışındaki örneklerde herhangi bir bezemeye yer verilmemiş sade tercih edilmiştir. Gövde kaideye içbükey/küresel bağlanır. Benzerleri: Antiocheia (Waage, 1948: Plate: X: 913 k, 913 u), Labraunda (Hellström, 1965: Plate 37: 336), Atina Agorası (Hayes, 1972: 339, Fig. 70: 1; Hayes, 2008: 243, Fig. 41: 1300-1301), Tocra (Hayes, 1973: Fig. 51: 2528), Lizbon (Diogo and Trindade, 1999: 91, Fig. 5: 13; Quaresma and Silva, 2019: 92, Fig. 7: 32), Ephesus (Mitsopoulos-Leon, 1991: Tafel 199: M18; Ladstatter and Sauer, 2005: 188, Tafel 2: 19-20), Halmyris (Topoleanu, 2000: 301-302, Planşa IX-X: 84-89), Assos (Zelle, 2003: 97, Fig. 9: Form 5: 4; Ayaz, 2014: 122-123, Lev. 50: Kat. No:

204-207), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Levha 27: Kat. No: 301-302), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 113, Plate VII: e, g; Erol, 2011: 427-428, Kat. No: 322-324), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 73: 19), Ashkelon (Johnson, 2008: 69: 208), Parion (Ergürer, 2012: 453, Kat. No: 340; Ergürer, 2016: 136, Fig. 5: 97-98; Ergül, 2019a: 151, Kat. No: 114; Ergül, 2019b: 56, Res. 9: 38-39), Chersonesos (Crimea) (Sazanov, 2014: 421, Fig. 5: 22), Phokaia (Uğuz, 2015: Çiz. 42: 179), Phanagoria (Голофаст and Ольховский, 2016: 73: Рис. 18: 28), Histria (Iliescu vd., 2017: 70, Plate XI: 7), Antandros (Açar, 2017: 91-92, Kat. No: 35-37; Aktaş, 2018: Kat. No: 346), İzmir-Karaburun (Aktaş vd., 2019: 408, Fig. 3: 28) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 116, Resim 2: 9) görülmektedir. MS 460-500 arasına tarihlendirilmişlerdir.

4.6.4.2. Hayes Form 5 B (Kat. No. 127-128) (Lev. 48-49)

Yapılan çalışmalarda 2 adet örnek (**Kat. No. 127-128**) 5 B içerisinde çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Her iki örnekte sert dokulu bir hamura sahiptir. **Kat. No. 127**, kireç katkılıdır. **Kat. No. 128**'de kireç yanında gümüş mika kullanıldığı görülmektedir. Genel anlamda her iki örneğinin de mat bir astarı vardır. Ancak **Kat. No. 127**'de astarın mat olmasına karşın orta seviyede kaygan ve parlak yapısı vardır. **Kat. No. 127**, birbirini tamamlayan iki parça halinde bulunmuştur. Ağız kenarı uzatılmıştır. Ağız kenarının üst bölümünde üç sıra ikili çentik grubundan oluşan rulet bezeme bulunmaktadır. Ağız dış kısmının kalınlaştırıldığı görülür. Gövdeden kaideye içbükey/küresel uzanır ve ince bir cidarı vardır. Ağız kısmında pişirmeden kaynaklı olabilecek koyulaşmalar görülür. **Kat. No. 128**, Ağız kenarı uzatılmıştır. Ağız dış kısımın kalınlaştırıldığı görülür. İnce bir cidarı vardır. Ağız altında bir çıkıntıya yer verilmiştir. Benzerleri: Antiocheia (Waage, 1948: Plate: X: 913 a, u), Lechaion (Hayes, 1972: 339. Fig. 70: 3), Tocra (Hayes, 1973: 112, Fig. 51: 2527), Assos (Zelle, 1990: 134, Abb. 19: 79; Zelle, 2003: 97, Fig. 9: Form 5: 1, 2; Ayaz, 2014: 123, Lev. 50: Kat. No: 207), Sardes (Rautman, 1995a: 52, Fig. 11: 2.19-20), Halmyris (Topoleanu, 2000: 301-302, Planşa IX-X: 84-89), Scythia (Opait, 2004: 176, Plate 57: 1), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 429-430, Kat. No: 328, 331), Ptolemais (Domzalski, 2012: Plate 10: 9), Parion (Ergürer, 2012: 455, Kat. No: 344; Ergürer, 2016: 136, Fig. 5: 99-100; Ergül, 2019b: 56, Res. 9: 40; Yılmaz ve Keskin, 2020: 919, Kat. No: 33), Phanagoria (Голофаст, and Ольховский, 2016: 73: Рис. 18: 29), Tarsus (Adak Adıbelli, 2017: 15, Fig. 4: 30) ve Klazomenai'de (Gürbüzer, 2018: 176, Fig. 15: 44) Görülmektedir. MS 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmişlerdir.

4.6.5. Hayes Form 6 (Kat. No. 129-133) (Lev. 50-51)

Sığ kâse/derin tabak, Ağız kısımları dışa dönük ve kalınlaştırılmıştır. Oval bir gövdeye sahiptir. Sığ bir kaidesi vardır. MS 6. yüzyıl başlarına (Hayes, 1972: 341) tarihlendirilirler. Bu formda 5 örnek (**Kat. No. 129-133**) değerlendirmeye alınmıştır.

Örneklerin sert dokulu hamurlarının ortak unsuru katkı maddesi olarak kireç bulunmasıdır. Bazı örneklerde kirece ek olarak taşçık, kum ve nadir de olsa mikanın katkı maddesi olarak kullanıldığı görülmektedir. Hamur renkleri kırmızımsı sarı ile açık kırmızı arasında değişmektedir. Astar rengi genel olarak hamur renginin bir ton daha koyusu olma eğilimindedir. **Kat. No. 130** dışında açık kırmızı renkte astarlanmışlardır. **130** ise kırmızı tonlardadır. Astar **Kat. No. 129** ve **132**'de kırmızı, diğer örneklerde açık kırmızı renk kullanılmıştır. İnce bir tabaka halinde sürülen astar mat uygulanmıştır. Bu durum örneklerin yüzeylerinin tozsu bir görünümde olmasına neden olmuştur. Sadece **Kat. No. 129**'un dış yüzeyinin mat olmasına karşın iç yüzey kaygan ve parlak görünümdedir. Genel anlamda iyi derecede pişirilmişlerdir. **Kat. No. 129-130** da ağız kısmında pişirmeden kaynaklanan renk değişimi görülür.

Kat. No. 129, İç kısımda ağız altında çentiklerden oluşan bir rulet bant bulunur. Birbirini tamamlayan iki parçası bulunup her iki parçası da birleştirilmiştir. Dışa dönük bir ağızı vardır. Gövde oval/içbükey uzanır. Dış yüzeyde çark izleri görülür. Bu örnek form 6 içerisinde incelenen örneklerden gerek bezeme gerekse de astar farklılık göstermektedir. **Kat. No. 130**, dışa dönük ağızlıdır. Gövde kaideye hafif dik uzanmaktadır. **Kat. No. 131**, küresel bir gövdesi vardır. Ağız kısmı kalınlaştırılmış olup dışa dönüktür. **Kat. No. 132**, kalınlaştırılan ağız dışa dönük profillendirilmiştir. İçe dönük oval uzanan gövdesi vardır. **Kat. No. 133**, ağız kısmı kalınlaştırılmış olup dışa dönüktür. Gövde oval uzanımlıdır. Benzerleri: Lechaion (Greece) (Hayes 1972: 341, Fig. 70: Form 6, 1), Ephesus (Mitsopoulos-Leon, 1991: Tafel 202: M19; Gassner, 1997: Tafel 48: 579-580; Ladstatter and Sauer, 2005: 193, Tafel 7: 86), Halmyris (Topoleanu, 2000: 302, Planşa X: 90-93), Assos (Zelle, 2003: Fig. 9: Form 6: 1: Ayaz, 2014: Kat. No: 208-209), Scythia (Opait, 2004: 176, Plate 57: 3-4), Ashkelon (Johnson, 2008: 70: 209), Miletos (Niewöhner, 2016: 251, Fig. 30: 69), Histria (Badescu and Iliescu, 2016: 156, Fig. 7: 7; Iliescu vd., 2017: 71, Plate XII: 1), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 134, Fig. 8: 6), Antandros (Açar, 2017: 92, Kat. No: 38), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 307, Lev. 12: Kat. No: 35-36) ve

Klazomenai'de (Gürbüzer, 2018: Fig. 15: 46) görülmektedir. MS 6. yüzyıl başlarına tarihlendirilmişlerdir.

4.6.6. Hayes Form 7 (Kat. No. 134-135) (Lev. 52-53)

Düşük dik kenarlı ve kısa dışa dönük ağızlı çanak. İç kenarı boyunca üstte küçük bir yaka taşır. Nadir görülürler. Yüksek ayakları hafif yumrulu şekle sahip bir dizi çanak kaidesi belki de bu formla (ve onun daha küçük varyantlarıyla) ilişkilendirilebilir. Bunlar, önceki formlarda olduğu gibi çoğunlukla zeminin ortasında tek bir damgalı motif taşır. MS 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilirler (Hayes, 1972: 341).

Bu form içerisinde değerlendirebileceğimiz 2 adet örnek (**Kat. No. 134-135)** tespit edilmiştir. Bunlardan biri ağız (**Kat. No. 134**), diğeri ise kaide parçasıdır (**Kat. No. 135**). **Kat. No. 134**, hamuru kireç katkılı olup sert dokuludur. Astar mat uygulanmıştır. Düşük dik kenarlı ve kısa dışa dönük ağızlıdır. İç kenar boyunca içte bir yaka taşır. Bu form pek yaygın olarak kullanım görmemiştir. Form 6'nın Form 7'ye göre daha geniş bir kullanım alanı gördüğü tespit edilmiştir. Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: Fig. 70, Form 7: 1), Ashkelon (Johnson, 2008: 70: 209) ve Klazomenai'de (Gürbüzer, 2018: Fig. 15: 47) görülmektedir. **Kat. No. 135**, hamuru az kireç ve kum katkılıdır. Yükseltilmiş halka biçimli bir kaidesi vardır. Yükseltilen ayaklar hafif yumru şeklini alır. Kaide dış kenarlarında sığ olarak yapılmış iki oluk bulunur. Phokaia örneklerinin diğer formlarına oranla kaide ayakları Form 7'de yüksek yapılmıştır. Kaide üzerinde bir haç damgasının bir kolu gözükmektedir. Oldukça benzerlerinin Smyrna ve Ephesus'da varlığı tespit edilmiştir. Her iki örnekte MS 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilirler. Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 341, Fig. 70, Form 7: 1-2; Hayes, 2008: 248, Fig. 42: 1413), Ephesus (Mitsopoulos-Leon, 1991: Tafel 202: M21), Halmyris (Topoleanu, 2000: 302, Planşa X: 92 (Form 6)), Smyrna Agorası (Erol, 2011: Kat. No: 597) ve Parion'da (Ergürer, 2012: 702, Kat. No. 348) görülmektedir.

4.6.7. Hayes Form 8 (Kat. No. 136-137) (Lev. 52-53)

Kâse, ağız dışa doğru uzanır. Bu uzantı aşağıya doğru sarkıktır ve uca doğru sivrileşir. Ağız kenar kısmında yivler ya da ince tümsekler bulunabilir. Kenar üstü konkavdır. Alçak bir kaideye sahiptir ve damga bezeme kullanılmaz. Hayes (Hayes, 1972: 342) tarafından önerilen tarih: MS 5. yüzyılın ikinci yarısı ile 6. yüzyıl başlarıdır.

Bu forma ait 2 örnek (**Kat. No. 136-137**) değerlendirmeye alınmıştır. **Kat. No. 136**, orta seviyede kireç ve mika katkılı, açık kırmızı renkte bir hamura sahiptir. Açık kırmızı ve kırmızı tonlarında astarı vardır. Bazı bölgelerde renk değişimleri gözlenir. Tozsu pürtüklü bir yüzeyi vardır. Dışa doğru sarkık uzanan ağız kısmında renk değişimi hakimdir. **Kat. No. 137**, kireç ve taşçık katkılı hamur, kırmızımsı sarı renktedir. Astar açık kırmızı olup mattır. Her iki örnekte de dışarıya doğru uzatılan ağız kısmı sarkık bir görüntüdedir ve uç kısım sivri/yuvarlatılmıştır. Benzerleri: Antiocheia (Waage, 1948: Plate X: 918), Atina Agorası (Hayes, 1972: 342, Fig. 70; Hayes, 2008: 244, fig. 41: 1315-1317), Assos (Zelle, 1990: 134, Abb. 19: 77; Zelle, 2003: 97, Fig. 9: Form 8: 1, 2; Ayaz, 2014: 123, Lev. 52: Kat. No: 211), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 24, Fig. 7: CF108), Halmyris (Topoleanu, 2000: 302-303, Planşa X-XI: 94-98), Ephesus (Ladstatter and Sauer, 2005: 193, Tafel 7: 88), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Levha 29: 333-334), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 114, Plate VIII: a) Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 73-74: 20-21), Kuşadası Kadıkalesi/Anaia (Doğer, 2008: 119, Tab. I: d; Doğer, 2008: 52, Tab. I: I.d), İbida (Mocanu, 2011: 252, Plate 8: 90-92) Beyrut (Reynolds, 2011: 211, Fig. 3: 42), Parion (Ergürer, 2012: 459, Kat. No: 351; Ergül, 2019a: 152, Kat. No: 115; Ergül, 2019b: 56, Res. 9: 42, 44; Yılmaz ve Keskin, 2020: 919, Kat. No: 34-36), Salsovia (Topoleanu vd., 2012: 138, Plate II: 28-30), Phokaia (Uğuz, 2015: Çiz. 44: 185), Karpathos (Nelson vd., 2015: 37: Fig. 45), Miletos (Niewöhner, 2016: 250, Fig. 29: 55), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 134, Fig. 8: 7), Antandros (Açar, 2017: 95, Kat. No: 40-41; Aktaş, 2018: Kat. No: 349), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 308, Lev. 13: Kat. No: 37), Ulmetum (Bajenaru, 2018: 507, Fig. 5: 92), Lizbon (Quaresma and Silva, 2019: 92, Fig. 7: 39), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 254, Abbildung 13, No: 46-47) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 116, Resim 2: 10) görülmektedir. MS 5. yüzyılın ikinci yarısı - 6. yüzyıl başlarına tarihlendirilirler.

4.6.8. Hayes Form 10 (Kat. No. 138-162)

25 adet örnek ile Form 3'den sonra en yoğun formu oluşturmaktadır. Formun genel özellikleri; Tabak ve kâselerin ağız kısmı düz ya da yumru şeklinde yuvarlatılarak yapılabilmektedir. 15-30 arasında değişen ağız çapları vardır. Gövde kaideye eğimli ya da düz uzanmaktadır. Dış yüzeyde gövde birleşiminde küçük çıkıntılar kullanılır. İç yüzey genellikle pürüzlü, ince fırça izleri görülür. Alçak bir kaidesi vardır. Bazı erken örneklerde damga bezeme kullanılır. Yaygın olarak kullanılırlar. Üç alt tipe ayrılırlar (Hayes, 1972: 343);

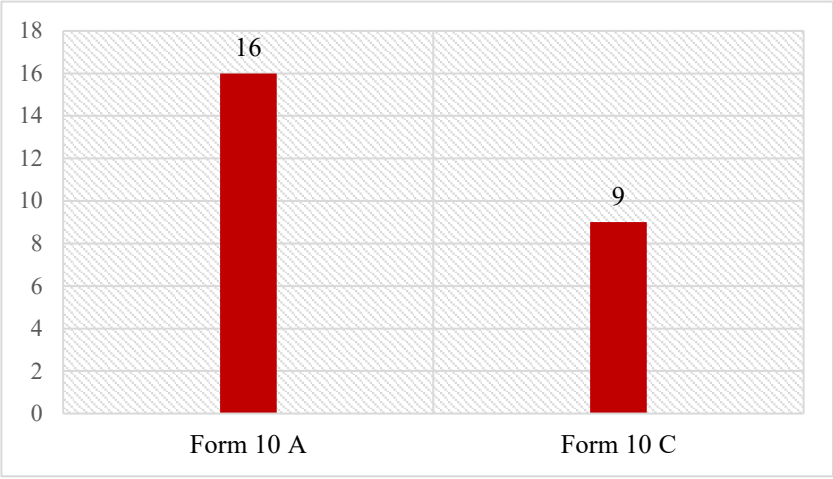
Tip A: Ağız yuvarlatılmış yumru şeklinde ya da düz köşeli olarak profillindirilir.

Tip B: Ağız kenarının hafif uzatıldığı görülür. Uzatılan bu kısım yuvarlatılmış ve çengel şeklinde olabilmektedir.

Tip C: Ağız kısmı önceki tiplere göre iyice uzatılmıştır ve yassılaşmıştır.

Tarih olarak Tip A ve B; MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başına Tip C; MS 7. yüzyıl ortasına tarihlendirilmiştir (Hayes, 1972: 345-346).

25 adet örnek Form 10 içerisinde değerlendirilmiş olup bunlardan 16 tanesi (**Kat. No. 138-153**) Tip A ve 9 tanesi (**Kat. No. 159-162**) Tip C'ye aittir (**Şekil 4.10**).

Şekil 4.10. Smintheion Phokaia Form 10 alt grup ve sayısal dağılımı

4.6.8.1. Hayes Form 10 A (Kat. No. 138-153) (Lev. 54-59)

Örneklerin sert dokulu hamurları kireç, taşçık ve kum katkılıdır. Kirecin genel olarak ince tanecikli yapıda olduğu görülmektedir. Orta seviyede gözeneklidir. Bazı örnekler gözeneksiz yapıdadır. Kırmızımsı sarıdan açık kırmızıya değin değişen hamur renkleri vardır. Astar genel olarak tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Bazı örneklerde iç yüzeyin dış yüzeye oranla daha kaygan ve parlak yapıldığı da görülmektedir. Tozsu mat görünümdedirler. Astar, hamur rengi ile bütünleşse de bazı örneklerde hamur renginden birkaç ton daha koyu tercih edilmiştir. Örneklerin bazılarında astarda dökülmeler gözlemlenir. İyi derecede fırınlanmışlardır. Ağız dış kenar üzerinde pişirme kaynaklı olabilecek renk farklılıkları (kararma/yanma) görülebilir.

Örneklerin ağız profillerinin yumru şeklinde ya da daha düz yapılarak profillendirildiği görülmektedir. Dış yüzeylerinde gövde birleşim noktasında genellikle çıkıntılara yer verilir. Kaide yüksekliğinin alçaltıldığı görülür. Örneklerin genelinde iç ve dış yüzeyde çark/yiv izleri bulunur. **Kat. No. 143, 146, 148**, ağız düz köşeli profillendirilmiştir. **Kat. No. 138, 141**, ağız kısmı kalın yuvarlatılmış yumru şeklindedir. Ağız dış kısım altında küçük bir çıkıntı vardır. Gövde eğimli neredeyse içbükey uzanır. Sığ kaidesi vardır. **Kat. No. 144**'de küresel/içbükey bir gövde uzantısı vardır. Ağız kısmı kısa tutulmuş olup yuvarlatılmıştır. Dış ağız altında bir çıkıntı vardır. **Kat. No. 149**, ağız kısmı kalınlaştırılmıştır ve dışa dönüktür. Ağızdan gövdeye keskin geçişlidir. **Kat. No. 139**, ağız gövdeye herhangi bir dış çıkıntı olmadan bağlanır. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı yuvarlatılmış yumru şeklindedir. Sığ bir kaidesi vardır. **Kat. No. 140, 142**, dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı yuvarlatılmış yumru şeklindedir. **Kat. No. 143**, dudak yüksekliği iyice daraltılmıştır. Neredeyse düz bir hat elde edilmiştir. İnce bir cidar kalınlığı vardır. Dış yüzeyde ağız dış kısım altında küçük bir çıkıntıya yer verilir. Yuvarlatılan ağız yumru şeklini almıştır. **Kat. No. 145**, birbiri ile örtüşen dokuz parçası bulunmuş ve bir araya getirilerek tamamlanmıştır. Değerlendirme içine alınan tüm buluntular arasında tümlemeye en yakın örnektir. Alçak bir kaideye sahiptir. Kabın iç yüzeyinde merkezde baskı tekniğiyle yapılmış bir bezeme parçasının uzantısı görülür. Ancak bezeme tam olarak tespit edilemediği için damga bezemeliler içerisinde değil form olarak değerlendirmeye alınmıştır. **Kat. No. 150**, ağız kısmı kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmıştır. Gövdeye küresel uzanır. **Kat. No. 151-153**, yuvarlatılmış yumru şeklinde bir ağız yapısı vardır. Ağızdan gövdeye dik

uzanmaktadır. Form 3 kadar yaygın olarak kullanılan bu kaplar geniş bir yayılım alanına sahiptir. Örneklerin benzerleri: Antiocheia (Waagé, 1948: 53, plate XI: 949 a, k), Saraçhane (Hayes, 1968: 209, Nos. 59-61), Corinth (Hayes, 1972: 343, Fig. 71; 4; Sanders, 1999: Fig. 7: 3; Slane and Sanders, 2005: 267, Fig. 8: 3.14, 3.15), Atina Agorası (Hayes, 1972: 343, Fig. 71; 2; Hayes, 2008: Fig. 40: 1298, fig. 42: 1329), Cyrenaica (Hayes, 1972: 343, Fig. 71; 1), Tocra (Hayes, 1973: 109-115, Fig. 48: 2464, Fig. 49: 2486, Fig. 51: 2533), Aleksandria (Rodziewicz, 1976: 41, Plate 8: C8-C9), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: fig. 7-8: CF109- 110, 112, 113), Hama (Lund, 1995: 157, Plate 7: 80), Ephesus (Gassner, 1997: 147, Tafel 48: 583-584; Ladstatter and Sauer, 2005: 193, Tafel 7: 89-90), Halmyris (Topoleanu, 2000: 303, Planşa XI: 100-105), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2002: 81, Plate 16: 6; Domzalski, 2013: Fig. 15: 4), Scythia (Opait, 2004: 77, Plate 57: 6), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Levha 30: Kat. No: 336, 341-342, 345-346, Lev. 31: Kat. No: 356), Kelenderis (Tekocak, 2006: Levha 14: Kat. No: 90; Tekocak, 2013: 168, Fig. 7: 27-28), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 114, Plate VIII: B; Erol, 2011: Kat. No: 335), Troia (Heth and Tekkök, 2007-2008: 74: 25), Kuşadası Kadıkalesi/Anaia (Doğer, 2008: 52, Tab. I: I. e), Hippos-Sussita (Mlynarczyk, 2009: 142, Fig. 13: 250; Mlynarczyk, 2014: 197-198, Plate 1: Fig. 10, 21, 25, Plate 2: Fig. 26, 39, Plate 4: Fig. 43), Pantikapaion-Bosporos (Fedoseev vd., 2010: 67, Fig. 5, Fig. 6: 6a), Beyrut (Reynolds, 2011: 222, Fig. 12: 179), Parion (Ergürer, 2012: 465-469, Kat. No: 363-364, 366, 368, 369, 371; Ergürer, 2016: 136, Fig. 5: 102, 103, 107-108; Ergürer, 2019: 282, Fig. 8: 17, 19; Ergül, 2019a: 155, Kat. No: 119, 121-122), Assos (Ayaz, 2014: 124, Lev. 53: Kat. No: 214), Gadara (Umm Qais) (Khouri, 2014: 128, Fig. 3: 26, 30, 33, 35), Philippi (Yunanistan) (Zachariadis, 2014: 712, Fig. 11: Form 10A), Karpathos (Nelson vd., 2015: 31, Fig. 32), Eriha (Golofast, 2016: 376, Fig. 23: 21-22), Histria (liescu vd., 2017: 71, Plate XII: 8, 10), Antandros (Açar, 2017: 68, Kat. No: 44), Chersonesos (Sazanov, 2014: 421, Fig. 5: 18; Голофаст, and Рыжов, 2011: 410, Рис. 19: 1-11; Могаричев vd., 2017: 43, 59, 75, Рис. 1.6: 27, Рис. 1.10: 3-8, 12-14, Рис. 1.12: 10), Miletos (Niewöhner, 2016: 245, Fig. 26: 1), Stratonikeia (Tekocak, 2019: 106, Res. 18: 1, 3), Letoon (Mimaroğlıu, 2020: 293, Lev. 1: 13), Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 254, Abbildung 13, No: 48) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 117, Resim 3: 1) görülmektedir. MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başına tarihlendirilirler.

4.6.8.2. Hayes Form 10 C (Kat. No. 154-162) (Lev. 60-63)

9 adet örnek (**Kat. No. 154-162**) bu çalışma içerisinde değerlendirmeye alınmıştır. Sert dokulu hamurları kireç, kum ve taşçık katkılıdır. Kırmızımsı sarıdan açık kırmızıya değin değişen hamur renkleri vardır. Astar genel olarak tüm yüzeye mat uygulanmıştır Tozsu mat görünümdedirler. Astar, hamur rengi ile bütünleşse de bazı örneklerde hamur renginden birkaç ton daha koyu yapıldığı da görülmektedir. Bazı örneklerde pişirme kaynaklı dış ağız kenarlarında renk değişimleri görülür.

Form özelliklerine bakıldığında 10 A'dan farklı olarak ağız kısmı önceki tiplere göre iyice uzatılmıştır. Uzatılan bu kısım giderek yassılaşmıştır. **Kat. No. 154**, Ağız kısmı içte yay şeklinde içbükey şekillendirilmiştir. Uzun yassı bir ağıza sahiptir. **Kat. No. 158**, Ağız kısmı iç kısımda hafif içbükey uzanır. Uzun yassı bir ağızı vardır. Ağız dış kısmında çıkıntı görülür. **Kat. No. 159-161**, Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır ve uzatılmıştır. Konik daralan bir gövdesi vardır. **Kat. No. 155-156**, Uzatılan ağız kısmı biraz daha yassılaşmıştır. **Kat. No. 157**, ağız kısmı iç kısımda yay şeklinde içbükey şekillendirilmiştir. Uzun yassı bir ağıza sahiptir. **Kat. No. 162**, dışa dönük ağız yassılaşmış ve yuvarlatılmıştır. Benzerleri: Antiocheia (Waage, 1948: Plate XI: 949 s, y), Saraçhane (İstanbul) (Hayes vd., 1968: 210, Nos. 62), Emporio, Chios (Hayes, 1972: 343, Fig. 71; 11), Tocra (Hayes, 1973: 115, Fig. 51: 2534), Aleksandria (Rodziewicz, 1976: 41, Plate 8: C10), Anemurium (Williams, 1989: 49, Fig. 23: 279-280), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 25, Fig. 8: CF115), Hama (Lund, 1995: 158, Plate 8: 84-85), Ephesus (Gassner, 1997: 147, Tafel 48: 585-586; Landstatter and Sauer, 2005: 193, 196, Tafel 7: 93-94, Tafel 10: 134), Halmyris (Topoleanu, 2000: 303, Planşa XI: 106), Jiyeh ve Chhim (Domzalski, 2002: 81, Plate 16: 10, 720, 730; Domzalski, 2013: 40, Fig. 16: 1-3), Assos (Zelle, 2003: 99, Form 10 C: 2), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Levha 31: 366, Levha 32: 373, 375, 379-380), Kelenderis (Tekocak, 2006: Levha 14: 92-93; Tekocak, 2013: 168, Fig. 7: 29), Ashkelon (Johnson, 2008: 71: 213), Hippos-Sussita (Mlynarczyk, 2009: 124, Fig. 5: 72; Mlynarczyk, 2014: 200, Plate 4: Fig. 65, 76), Antikythera (Greece) (Quercia vd., 2011: 71, Fig. 4: 25), Beyrut (Reynolds, 2011: 222, Fig. 12: 180-181, 183, 186), Parion (Ergürer, 2012: 475-481, Kat. No: 383-384, 389-391, 395; Ergürer, 2019: 282, Fig. 8: 20; Yılmaz ve Keskin, 2020: 920, Kat. No: 43), Chersonesos (Sazanov, 2014: 421, Fig. 5: 20; Могаричев vd., 2017: 50, Рис.1.7: 8), Philippi (Yunanistan) (Zachariadis, 2014: 710, 712, Fig. 7: Form 10C, Fig. 14: Form 10C), Eriha (Golofast, 2016: 376,

Fig. 23: 23-25) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 117, Resim 3: 3) görülmektedir. MS 7. yüzyıl ortasına tarihlendirilirler.

4.6.9. Damga Bezemeliler (Kat. No. 163-179)

Phokaia damgalılarında erken örneklerin düzenleme ve motif seçiminde Afrika damgalıları ile bir benzerlik görülmektedir (Hayes, 1972: 346). Damgalar bir veya daha fazla tekrarlanan motif bandı ya da merkezi bir bezeme olarak tek başına da kullanılmaktadır. Bezemeler yiv ve rulet bantların içerisine yapılmaktadır. Hayes tarafından üç alt grupta incelenmiştir. I. Grupta; bezeme olarak palmiye (hurma) dalları ve eş merkezli daireler yaygın olarak kullanılır. Bu örnekler MS 360-450 arasını kapsar. Grup II'de; tek başına ya da tekrarlanan küçük hayvanlar, bitkisel motifler ve haçlar rulet ve yiv içerisinde kombin edilmiştir. Kendi içerisinde üç alt gruba ayrılırlar. MS 440-490 arasına tarihlendirilmişlerdir. Grup III'de bezemeler daha büyük ve detaylı yapılmaya başlar. Merkezde tek bir damga (bazen daha fazla) olarak kullanılırlar. Çok çeşitli motifleri içerir. Haçlar ve Haç monogramları en yaygın olanıdır. Bunu hayvan ve bitkisel motifler izler. İnsan figürleri ortaya çıkmaya başlar. Tarih olarak MS 470-580 arasını kapsar (Hayes, 1972: 346-349). Damgalar kendi içerisinde bitkisel motifler, geometrik motifler, kantharos, hayvan, insan figürleri ve haç motifleri olarak gruplara ayrılmıştır.

Bitkisel ve geometrik bezemeler içerisinde en erken olanlar Hayes tarafından *"Palm-Branch Style"* olarak adlandırılan stilize palmiye dallarıdır. İlk örnekleri Grup I içerisinde değerlendirilir. Grup II içerinde ele alınan bitkisel ve geometrik motiflere baktığımızda çeşitliliğin arttığı görülür. Bu serinin damgalarının çoğu MS 5. yüzyıl ortalarına tarihlenir (Hayes, 1972: 347).

Hayvan motifleri, Grup II'de en yaygın ve belirgin olan motiftir. Bu motifler MS 6. yüzyıla kadar popülerliğini korur. İlk örneklerine bakıldığında bunların daha stilize yapıldıkları görülür. Hayes'in belirttiği üzere ilk işlenen figürler küçük boyutlarda ve stilize olurken daha sonraki örneklerde detaylara yer verildiği ve boyutlarının büyüdüğü görülmektedir. Bazı örneklerin Afrika damgalıları ile benzerlikleri dışında yerel özellikler taşıdıkları da görülmektedir. Yabani hayvan ve tavşan/tazılar Grup II'de en çok temsil edilen türdür. Bunlara çeşitli hayvan figürleri eklenmektedir (Hayes, 1972: 347).

İnsan figürleri nadir olarak karşımıza Grup III de çıkar. Figürlerin çoğunlukla vücut detayları kabaca işlenmiştir. MS 6. yüzyıldaki Afrika mallarında ortaya çıkan büyük insan figürleri burada görülmez. Phokaia'daki figürler küçük boyutlu olarak tercih edilmiştir (Hayes, 1972: 347).

Haç motifleri, Grup III'de yaygın olarak kullanılmaktadır. Bazı örneklerde Afrika etkisi sezilse de beklenildiği üzere Doğu modası baskın olmaya başlayacaktır. En erken haçlar Yunan tipindedir. Kolları uç kısma doğru genişler ve çift çizgilidir. Grup III'de çeşitli haç motifleri bulunur. Haçın kolları arasında iki veya dört konsantrik daireye ya da damlalara yer verilir. Phokaia damgalı örneklerin MS 4. yüzyılın sonlarında ortaya çıktığı ve 6. yüzyılın sonlarında giderek azalmaya başladığı ve kullanımdan kalktığı görülür (Hayes, 1972: 349).

Yapılan çalışmada 17 örnek çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır. Bunlardan 1 tanesi geometrik (**Kat. No. 163**), 3 tanesi bitkisel (**Kat. No. 164-166**), 5 tanesi hayvan (**Kat. No. 167-171**) 1 tanesi insan (**Kat. No. 172**) ve 7 tanesi de haç ve monogramlara (**Kat. No. 173-179**) aittir.

4.6.9.1. Geometrik Damga Bezemeliler (Kat. No. 163) (Lev. 62-63)

Kat. No. 163, sert dokulu hamuru kireç ve az miktarda mika katkılıdır. Astar dış yüzeyde mat içte parlak ve kaygan görünümdedir. Sığ bir kaidesi vardır. Örnek üzerinde derin yiv içerisine sınırlandırılmış iki adet konsantrik daire damgası vardır. Grup II A içerisinde değerlendirilen örnek MS 440-490 arasına tarihlendirilir. İlk örneklerini Grup I'de gördüğümüz konsantrik daireler grup II içerisinde de kullanılmaya devam eder. Genellikle bitkisel motiflerle birlikte kompozisyonu tamamlayıcı öğe olarak kullanıldıklarını görüyoruz Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 350-351, Fig. 72: 2 a, b; Hayes, 2008: 246, Plate 64: 1337-1338, 1341), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: Fig. 8/Plate I: a-CF117), Chersonesos (Голофаст, 2002: 198, Рис. 1: 16), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 205, Lev. 23: Kat. No: 303), Smyrna Agorası (Erol, 2011: Kat. No. 554), Parion (Ergürer, 2012: 481-482, Kat. No. 396-397), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 355) görülmektedir (**Tablo 4.2**).

4.6.9.2. Bitkisel Damga Bezemeliler (Kat. No. 164-166) (Lev. 62-65)

Toplam 3 örnek bitkisel (**Kat. No. 164-166**) damga bezemeliler içerisinde değerlendirmeye alınmıştır. Bunlardan **Kat. No. 164**, lotus, **Kat. No. 165-166** ise palmet ve türevlerinden oluşan damgalardır.

Kat. No. 164, hamuru ince tanecikli kireç katkılıdır. Sert dokuludur. Astarın dış yüzeyde mat uygulanmasına karşın iç yüzeyde parlak uygulanmıştır. Sığ bir kaidesi vardır. iki lotus tomurcuğu motifi görülebilmektedir. Bu iki motif arasındaki mesafe ve kaide çapı dikkate alındığında bir tümlemeye gidilmiş olup 8 adet lotus tomurcuğunun dairesel motif dizisini tamamladığı görülmektedir. Lotus tomurcukları lale şeklindedir ve tabanda hafif bir sapa yer verilir. İlk erken örnekleri Grup II A ve B'de (Hayes, 1972: 353) görülmektedir. Lotus tomurcuğu Grup II içerisine alınmış ve MS 440 - 490 arasına tarihlendirilmiştir (Hayes, 1972: 348-349). Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 353, Fig. 73: ı, m ve n: Hayes, 2008: 246, Plate 65: fig. 1350,1355), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 26, Fig. 8/Plate I: CF122, CF123), Chersonesos (Голофаст, 2002: 198, Рис. 1: 10 a; Ушаков, 2014: 75, Рис. 5: 36; Ушаков, 2017: 191, Рис. 7: 37), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 206, Lev. 27: 308), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 443, 526, Kat. No: 363, 563) ve Parion'da (Ergürer, 2012: 482, Kat. No: 398) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1320, Kat. No: 7) (**Tablo 4.2**).

Kat. No. 165'de palmet damga bezemesine yer verilmiştir. Tabağın iç yüzeyinde rulet bant içerisine sınırlandırılmış palmet dizisine ve onun hemen altında da dört sığ yiv kullanılmıştır. Palmet motifleri yiv ve rulet bant içerisinde sınırlandırılmıştır. Elimize geçen parça üzerinde üç palmet motifi görülmektedir. Bu palmet motiflerinin ikili kümeler halinde hareket ettiği düşünüldüğünde kabın kaidesinde toplamda sekiz adet palmet motifi dizisi olması gerekmektedir. MS 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilir (Hayes, 1972: 349-351). Benzerleri; Labraunda (Hellström, 1965: 74, Plate 16: Fig. 330), Atina Agorası (Hayes, 1972: 351, Fig. 73: e, f; Hayes, 2008: 239, 243, Plate 60: 1259, Plate 63: 1299), Chersonesos (Голофаст, 2002: 198, Рис. 1: 7), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 205, Lev. 27: Kat. No: 304), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 524-525, Kat. No: 560, 562), Ptolemais (Domzalski, 2012: 341, Plate 10: Fig. 2) ve Phokaia'da (Uğuz, 2015: 122, Çiz. 9 Kat. No: 39) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1321, Kat. No: 9) (**Tablo 4.2**).

Kat. No. 166'da parça üzerinde küçük bir miktarı korunabilmiş iki volüt kolu gözükmektedir. Muhtemelen bu volüt kolları devamında bir baklava dilimi ile birbirine bağlanıyor olmalıdır. Bu damga motifi bir baklava dilimine her iki ucundan birbirine zıt olarak bağlanmış çift volütlerden oluşmaktadır. Grup II A ve B içerisinde değerlendirilir. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 353, Fig. 73: 16 t, u; Hayes, 2008: 246, Plate 65: 1349), Halmyris (Topoleanu, 2000: 305, Planşa XIII: 117), Chersonesos (Голофаст, 2002: 198, Рис. 1: 11), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 27: Kat. No. 307), Ephesus (Ladstatter and Sauer, 2005: 177, Tafel 8, 15: 104) ve Smyrna'da (Erol, 2011: 445, Kat. No: 368) görülmektedir (**Tablo 4.2**).

4.6.9.3. Hayvan Damga Bezemeliler (Kat. No. 167-171) (Lev. 64-67)

Yapılan çalışmada 5 adet örnek (**Kat. No. 167-171**) hayvan Damga bezemeliler içerisinde değerlendirilmiştir. Bunlardan **Kat. No. 167-168**; geyik, **Kat. No. 169-170**; tavşan ve **Kat. No. 171** at damgası taşımaktadır.

Kat. No. 167'de baskı tekniği ile yapılmış hareket halinde bir geyik motifine yer verilmiştir. Grup II içerisinde değerlendirilen ilk örneklere bakıldığında bunların daha küçük boyutlarda ve şematik yapıldıklarını görüyoruz. Grup III'de ise figürler daha büyük, ayrıntılı ve hareketli işlenmeye başlamıştır (Hayes, 1972: 347). **Kat. No. 168**, merkezinde geyik damgası bulunur. Parça üzerinde sadece gövde ve arka ayakları gözükmektedir. Ayak hareketlerinden dolayı geyiğin koşar durumda olduğu görülür. Sminthion'daki örneklerin Grup III içerisinde değerlendirilmesi doğru olacaktır. Tarih olarak ta Grup III içerisinde değerlendirildikleri için MS 470-580 arası verilebilir (Hayes, 1972: 349). Benzerleri Atina Agorası (Hayes, 1972: 359, Fig. 76: 41 a,b), İber Yarımadası (Prieto, 1984: 550, Fig. 6), Halmyris (Topoleanu, 2000: 306, Planşa XI: 123, 125; Topoleanu, 2003: Planche CXIV: 19), Chersonesos (Zuhuravlev, 2002: 267, Fig. 21: 37; Голофаст, 2002: 200, Рис. 3: 5), Smyrna Agorası (Erol, 2011: 463, Kat. No: 405), Parion'da (Ergürer, 2012: 486, Kat. No: 405), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.37: Fig. 291) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 117, Resim 3: 4) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1322, Kat. No: 14) (**Tablo 4.3**). Ayrıca Hayes bu örneğin stilistik açıdan benzerinin Apollonia, Cyrenaica ve Byzantine Palace'da olduğunu da söylemektedir (Hayes, 1972: 359, Fig. 76: b).

Kat. No. 169'da, kaidenin iç yüzeyinde tekrar eden yivler ve bu yivlerin hemen altında baskı tekniğiyle yapılmış tavşan figürü yer almaktadır. Figür, genellikle daha basit ve stilize edilenlerin aksine daha gerçekçi işlenmiştir. Grup II ve III içerisinde örnekleri bulunan tavşan motiflerinin ilk örneklerinin stilize işlendiği, zamanla figürlerin tasvirlerinde detaylara yer verilmeye başlandığı görülmektedir. Genellikle tavşan, köpek ve tazı benzeri olarak tasarlanabilirler. Benzerleri; Demetrias (Eiwanger, 1981: Tafel 7: II. 85), Atina Agorası (Hayes, 2008: 239, 247, Plate 60: 1261, Plate 66: 1362), Chersonesos (Голофаст, 2002: 199, Рис. 2: 14, 17), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 28: Kat. No: 314-316), Parion (Ergürer, 2016: 141 Fig. 6: 110; Ergül, 2019b: Res. 9: 48) ve Antandros'da (Aktaş, 2018: Kat. No: 341) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1322-1323, Kat. No: 16) (**Tablo 4.3**).

Kat. No. 170'de Rulet bant içerisinde sınırlandırılmış koşar durumda tavşanın sadece ayakları ve kuyruğu gözükmektedir. Tavşan erken evre örneklerinden olabilir. Ayak ve kuyruk yapısına bakıldığından **Kat. No. 169**'a göre daha stilize yapıldığı görülmektedir. Bu yüzden grup II içerisinde değerlendirilebilir. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 357, Fig. 74: 35 ı-v; Hayes, 2008: 247, Plate 67: 1371, 1374), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 26-26, Fig. 9/Plate I: CF129), Chersonesos (Голофаст, 2002: 199, Рис. 2: 3, 5, 7, 9-11), Ephesus (Gassner, 1997: 147, Tafel 48: 587; Lastatter and Sauer, 2005: 194, Tafel 8: 102), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: Lev. 28: Kat. No. 314-316), Phokaia (Uğuz, 2015: Lev. 15, Kat. No: 170), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 136, Fig. 9: 1), Parion (Yılmaz ve Keskin, 2020: 919, Kat. No: 39) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 117, Resim 3: 5) görülmektedir (**Tablo 4.3**).

Kat. No. 171'de amorf parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış muhtemelen at olabilecek bir hayvan tasviri yer almaktadır. Figürün sadece arka ayakları ve gövdesi görülebilmektedir. Grup II içerisinde değerlendirilen örnek MS 440-490 arasına tarihlendirilir (Hayes, 1972: 349). Benzeri Chersonesos (Zuhuravlev, 2002: 267, Fig. 21: 39; Голофаст, 2002: 200, Рис. 3: 1-2), Antiocheia (Waage, 1948: Fig. 33) ve Smyrna'da (Erol, 2011: 462-463, Kat. No: 402-404) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1323, Kat. No: 20) (**Tablo 4.3**).

4.6.9.4. İnsan Damga Bezemeliler (Kat. No. 172) (Lev. 66-67)

Yapılan çalışmada 1 örnek (**Kat. No. 172**) ile karşılaşılmıştır. **Kat. No. 172**; Bezemeliler içerisinde ele geçen tek insan betimlemeli örnektir. Hareketli bir insan figürü ile yanında bir kuş motifine yer verilmiştir. Bu tip insan betimlemeleri sınırlı sayıdadır. Figürler çoğunlukla çok kaba özellikle yüz, el ve ayaklar orantıdan uzak işlenmiştir (Hayes, 1972: 348, 362). Parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış, tunik giymiş figür elini kaldırarak İmparatoru selamlıyor olmalıdır. Figürde kılıcında betimlenmesi venator olma ihtimalini de yükseltmektedir. Figürün bacakları profilden verilirken geri kalan kısmı cepheden verilmiştir. Örnek MS 6. yüzyıl içerisinde değerlendirilir (Hayes, 1972: 348-349). Phakaia üretimi insan figürleri Afrika örneklerinin aksine daha küçük boyutlarda ve özensiz yapıldıkları görülmektedir. Vücut hatları tutarsızlık gösterebilir. Baş bazen profilden verilirken gövde cepheden verilebilir. Afrika örneklerinde ise figürler genellikle kabın kaidesini kaplayacak şekilde yapılır. Genellikle Azizler ve din adamları betimlenir. Bu yönüyle Afrika damgalılarında kullanılan insan figürlerinde ağırlık dini unsurlarla pekiştirilirken, Phokaia örnekleri güncel hayattan insan figürleri de içerebilmektedir. Benzerleri; Atina Agorası (Hayes, 1972: 362, Fig. 77: 56 m; Hayes, 2008: 248, Plate 68: 1395-96) ve Smyrna'da (Erol, 2011: 170, Kat. No: 411) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1323-1324, Kat. No: 21) (**Tablo 4.3**).

4.6.9.5. Haç/Monogram Damga Bezemeliler (Kat. No. 173-179) (Lev. 68-71)

Yapılan çalışmada 7 adet örnek (**Kat. No. 173-179**) çalışmaya dahil edilmiştir. **Kat. No. 173**'de parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış dörtgen üzerinde haç işaretine yer verilmiştir. Grup II A-B içerisinde değerlendirilebilir ve tek başına merkezde ya da diğer motiflerle ortak olarak kullanılabilmektedir (Hayes, 1972: 357). Grup II içerisinde değerlendirildiği için MS 440-490 arasına tarihlendirilmiştir (Hayes, 1972: 348-349). Benzerleri; Antiocheia (Waage, 1948: 53-54 Fig. 34), Atina Agorası (Hayes, 1972: 357, Fig. 74: j; Hayes, 2008: 246, Plate 65: 1347), Chersonesos (Голофаст, 2002: 198, Рис. 1: 17), Beyrut (Reynolds, 2011: 210, Fig. 2: 21), Phokaia (Uğuz, 2015: 172, Çiz. 49, Kat. No: 208) ve Parion'da (Ergül, 2019b: 56, Res. 9: 47) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1324, Kat No: 22) (**Tablo 4.4**).

Kat. No. 174'de kabın merkezinde bulunan baskı tekniğiyle yapılmış haç motifi bulunmaktadır. Grup III'ün bir özelliği olan merkezinde genellikle tek bir damga

kuralının burada uygulandığı görülmektedir (Hayes, 1972: 348). Parçanın merkezinde bulunan haç motifi kolları altında konsantrik dairelerden birisi gözükmektedir. Parça kırık olduğu için diğer konsantrik daire gözükmemektedir. Ancak bu örnekte sadece iki kol altında konsantrik dairelere yer verilebilir. Grup III içersinde değerlendirildiği için MS 6. yüzyıl başına tarihlendirilir (Hayes, 1972: 365, Fig. 78: 68). Benzerleri: Antiocheia (Waagé, 1948: 53-54, Fig. 34), Atina Agorası (Hayes, 1972: 365, Fig. 78: 68 j, k), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 27, Plate II: CF136), Halmyris (Topoleanu, 2000: 307, Planşa XV: 132); Chhim (Domzalski, 2002: 82, Fig. 70), Chersonesos (Голофаст, 2002: 204, Рис. 7: 9-20), Ephesus (Ladstatter and Sauer, 2005: 188, 194, Taf. 2: 25, Taf. 8: 106), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 209, Lev. 28: Kat. No: 321), Troia (Heath ve Tekkök, 2007-2008: 75: 26), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 111, Plate V: d, h; Erol, 2011: Kat. No: 389, 599, 601), Ashkelon (Johnson, 2008: 72: 219-220), Güney Ukrayna (Смокотина , 2009: 170-171, рис. 8: 40 b1, рис. 9: 41, a-b, 45a), Parion (Ergürer, 2012: 489, Kat. No: 412; Yılmaz ve Keskin, 2020: 919, Kat. No: 40), İbida (Mocanu, 2012b: 110, Fig. 3: 13), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.35-36: Fig. 289-290), Assos (Koçyiğit, 2013: 257, 297, Şekil 20, Resim 73; Ayaz, 2014: 125, Lev. 55: Kat. No: 220-221), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 387, Estampa 7: 34-36), Myndos (Asar Adası) (Mimaroğlu, 2017: 345, Fig. 4), Antandros'da (Açar, 2017: 104, Kat. No: 57) ve Adramytteion (Balıkesir) (Şahin, 2020: 255, Abbildung 14, No: 53) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1324, Kat. No: 23) (**Tablo 4.4**).

Kat. No. 175, Kaidenin merkezindeki haç damgası bulunmaktadır. Haçın sadece bir kolu korunabilmiştir. Korunan kol üzerinde bir kancaya yer verilir. Hayes, bu motifi Grup III içerisinde değerlendirir ve MS 6. yüzyıl başı gibi bir tarih vermektedir (Hayes, 1972: 365). Benzerleri: Antiocheia (Waage, 1948: Fig. 34), Atina Agorası (Hayes, 1972: 364, Fig. 78: j, k), Xanthos (Carandini, 1981: Tavola CXVII: 13), Halmyris (Topoleanu, 2000: 308, Planşa XVI: 134), Chersonesos (Л. А. Голофаст, 2002, s. 204, Рис. 7: 11-18), Chhim'de (Domzalski, 2002: 82, Fig. 70), Ephesus (Ladstatter and Sauer, 2005: 188, Taf. 2: 26), Troia (Heath and Tekkök, 2007-2008: 75: 26), Pontikapaion – Bosporos'da (Fedoseev vd., 2010: 67: Fig. 5), Smyrna (Erol, 2011: Kat. No: 391), İbida (Mocanu, 2012b: 110, Fig. 3: 13), Assos (Koçyiğit, 2013: 257, 297, Şekil 20, Resim 73), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.35-36:

Fig. 289-290) ve Myandos'da (Mimaroğlu, 2017: 345, Fig. 4) görülmektedir (**Tablo 4.4**).

Kat. No. 176'da parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış haç motifine yer verilmiştir. Çift dış çizgili bir haç damgası vardır. Normalde düz kare uçlu kollarla, birkaç varyantın kolları vardır. MS 5. yüzyıl sonundan 6. yüzyıl başına tarihlendirilir (Hayes, 1972: 365). Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 365, Fig. 79: 71 c: Hayes, 2008: 246, Plate 68: 1404), Sardes (Rautman, 1995a: 44, Fig. 4: 1.10), Chersonesos (Голофаст, 2002: 203, Рис. 6: 21-22), Smyrna Agorası (Doğer, 2007: 111, PI. V: g) Bosporus (Смокотина , 2009: 168, рис. 6: 31 a, b), Parion (Ergürer, 2012: 488, Kat. No: 409-410), Deir Ain Abata (Grey and Politis, 2012: 177, 1.40: Fig. 294), ve İzmir Karaburun'da (Yukarı Boyabağ) (Aktaş vd., 2019: 410, Fig. 5: b) görülmektedir (Yavuz, 2020: 1324, Kat. No: 24) (**Tablo 4.4**).

Kat. No. 177, parça üzerinde yalın bir haç damgası bulunmaktadır. Bazı örneklerde genişleyen kollar, bazılarında ise uzantılar vardır. Grup III içerisinde değerlendirilir ve MS 5. ve 6. yüzyıl sonlarına tarihlenirler (Hayes, 1972: 367). Haç damgasının tek bir kol uzantısı korunabilmiştir. Bu durum işlenilen haç motifinin anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Benzerleri: Antiocheia (Waage, 1948: Fig. 34), Atina Agorası (Hayes, 1972: 366, Fig. 79: i), Thasos (Reynal and Sodini, 1992: Fig. 10: CF141), Chersonesos (Голофаст, 2002: 203, 205, Рис. 6: 1-2, Рис. 8: 2), Bosporus (Смокотина , 2009: 169, рис. 7: 36 a,b) ve Assos'da (Koçyiğit, 2013: 256-257, 296-297, Şekil 19-20, Resim 72-73) görülmektedir (**Tablo 4.4**).

Kat. No. 178, merkezi motif olarak muhtemelen çift çıkıntılı bir Yunan haçına yer verilmiştir ve kullanımı yaygındır. Hayes tarafından Grup IIA içerisinde değerlendirilir. Tarih olarak da MS 440-490 arasına tarihlendirilir (1972: 349, 365). Parçanın merkezinde yer alan haç motifinin tam olarak anlaşılamaması referans vermeyi zorlaştırmaktadır. Benzerleri: Atina Agorası (Hayes, 1972: 365, Fig. 78: o; Hayes, 2008: 246, Plate 68: 1403), Sardes (Rautman, 1995a: 55, Fig. 11: 2.21), Halmyris (Topoleanu, 2003: Planche CXV: 21), Chersonesos (Ушаков, 2014: 75, Рис. 5: 35) ve Antandros'da (Aktaş, 2018: 356, Kat. No: 356) görülmektedir (**Tablo 4.4**).

Kat. No. 179, amorf parçada damga tekniğiyle yapılmış bir haç motifi yer almaktadır. Damga üzerindeki aşınmadan kaynaklanan tarihbat, damganın tam olarak

yorumlanmasını zorlaştırmaktadır. Büyük ihtimalle haçın kolları altında iki konsantrik daireye yer verilmiştir.

4.7. Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri (Geç Roma D)

Kıbrıs Geç Roma Dönemi Kırmızı Astarlı Seramikleri hakkındaki ilk çalışmalar Waagé tarafından yapılmıştır. Antiocheia buluntuları üzerine yapmış olduğu çalışmada diğer Geç Roma seramikleri dışında bunlara ek olarak "*Late Roman D*" adlandırmasını kullanmıştır (Waagé, 1948: 52). Hayes, bu seramikleri Kıbrıs Sigillataları ile olan benzerliklerinden dolayı bunlarında Kıbrıs üretimi olduğunu düşünmüş ve "*Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri*" adı altında 12 Form ve kendi içerisinde alt gruplara ayırarak incelemiştir (Hayes, 1972: 371-386). Bu tez çalışmasında da Hayes'ın belirlediği tipoloji esas alınmıştır. 1976 yılında Rodziewicz, İskenderiye'den elde edilen buluntular temelinde, malların yeni ve bağımsız bir tipolojisini yayımlamıştır. Bu, Geç Roma çanak çömleklerinde görülenden çok daha geniş bir örnek yelpazesini göstermektedir. Bu geniş yelpaze Hayes'in tipolojisine uymaktadır (Rodziewicz, 1976: 42-47, Plate 10-16; Hayes, 1980: 528). Rodziewicz bu buluntuları "*D Grubu Seramikleri*" adı altında değerlendirmiştir.

İnce taneli bir hamuru vardır. Seramiklerin hamur rengi ısıdan kaynaklanan pişirme derecesine göre birtakım değişimler göstermektedir. Bu değişim; turuncudan sarıya, kahverengiden kırmızıya ve koyu kestaneden bordaya değin değişmektedir. Kaplar yığınlar halinde ateşlenmiş gibi görünmektedir. Biri doğrudan diğerinin üzerinde durmaktadır. Çünkü kenarları sık sık renk değiştirmiştir (kararmış veya kremsi beyaz) (Hayes, 1972: 371-372).

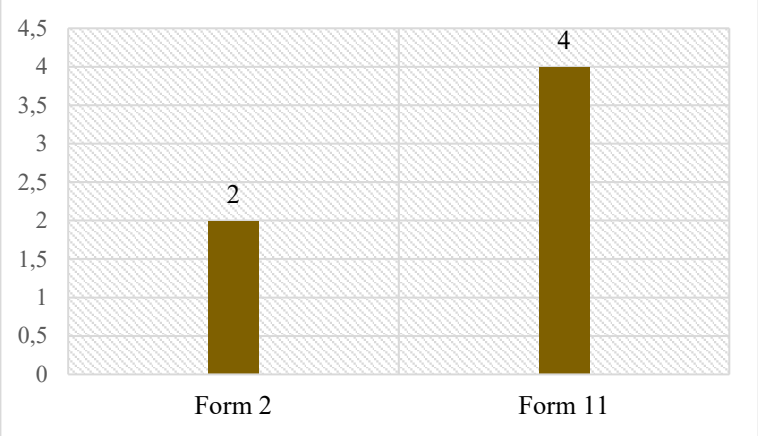
Astar bazı istisnalar dışında Phokaia mallarında olduğu gibi tüm yüzeye ince yapıda uygulanmıştır. Astar düşük ısıda pişirilmiş parçalarda mat bir görünüme sahipken, yüksek ateşte pişirilenler metalik bir parlaklık kazanır. Astar genellikle hamur renginden daha koyu tonda uygulanır. Kalın bir cidar kalınlığı vardır. Özensiz yapılmış yüzeye sahiptirler. İç yüzey yapılan rötuşlamadan sonra düzeltilmemiştir. Dış yüzeyde ise gövdenin kabaca düzeltildiği görülür (Hayes, 1972: 372). Çark izleri bazı noktalarda belirgin olarak gözükmektedir. Kaplar üzerine uygulanan bezemeler ya kapların tüm yüzeyini kaplar ya da bir veya daha fazla dar bant şeklinde olan düzensiz ve kaba uygulanabilen rulet bezeme ve yivler kullanılır. Kapların kaidesi ise genellikle

alçak yapılmıştır. Dip kısımları oyularak belirginleştirilebilmektedir (Hayes, 1972: 372; Rodziewicz, 1976: 43).

Kıbrıs örneklerinde uygulanan damga bezemelerin ilk örneklerinde de Phokaia örneklerinde olduğu gibi Afrika etkisi görülmektedir. Daha sonra yerel etkiler görülmeye başlayacaktır. Ancak Phokaia damgalıları kadar çeşitlilik görülmeyecektir. Damgalar basit bitkisel bezemeler ve çoğunlukla haçlarla sınırlı kalacaktır. Standart şema kapların merkezinde sevilerek kullanılan haç motiflerinden oluşmaktadır. Haçlar genellikle kısa çatallı kollara sahip Yunan Haçı tipindedir. Birkaçı dönemin sikkelerinde olduğu gibi ince ve uzun dikenlidir. Yapılan bu haç motifleri diğer Geç Roma çanak çömlekleriyle bağlantılı ve benzer değildir. Bunlar daha çok gümüş kaplar üzerindeki motiflerden etkilenerek yapılmış olmalıdır (Hayes, 1972: 381-382).

4.8. Smintheion Büyük Roma Hamamı Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri

incelenen diğer gruplara oranla en az formun bulunduğu gruptur. 2 Formu tespit edilebilmiştir. Bunlar, Form 2 ve 11'e aittir. Toplamda 6 örnek (**Kat. No. 180-185**) çalışılmak üzere değerlendirmeye alınmıştır (**Şekil 4.11**).

Şekil 4.11. Smintheion Kıbrıs Form 2 ve 10 sayısal dağılımı

4.8.1. Hayes Form 2 (Kat. No. 180-181) (Lev. 72-73)

Afrika Form 84'e karşılık gelen tabak, ruletli ve yivli tırtıklı/dalgalı bir ağıza sahiptir. Yüzey ve kaide Form 1 gibidir. Bazen yivlerle çevrili yerde damga bezeme kullanımı görülür. 15.5-29.5 cm arasında değişen ağız çapına sahiptir (Büyük ve Küçük Versiyon). Yaygın olarak kullanılmaktadır (Hayes, 1972: 373).

Yapılan çalışmalarda 2 örneği (**Kat. No. 180-181**) ile karşılaşılmıştır. Her iki örneğin hamurunda kireç katkısı bulunmaktadır. Tüm yüzey astarlanmış orta derece kaygan ve parlak bir görünümdedir. Gözenekli yapıdadır. Ağız dış yüzeyi tırtıklıdır. Dudak üzerinde derin yapılmış yivler bulunur. Kalın bir cidarı vardır. **Kat. No. 180**'nin Orta yükseklikte bir kaidesi vardır. Kaidenin hafif kalınlaştırıldığı görülmektedir. Geniş bir kaide çapına sahiptir. Benzerleri; Antiocheia (Waage, 1948: Plate XI: 930f-k), Abu Mena (Mısır) (Hayes, 1972: 373, Fig. 80: Form 2: 1, 10), Alexandrie (Rodziewicz, 1976: 46, Plate 12: D8 c, f), Anemurium (Williams, 1989: 30-31, Fig. 11: 162), Hama (Lund, 1995: 159, Plate 9: 97-99), Corinth (Slane and Sanders, 2005: 251-252, Fig. 3: 1.13), Knidos (Doksanaltı, 2006: 492, K208, Çiz. 516), Tarsus (Adak Adıbelli, 2006: 225, Lev. 33: Kat. No: 394), Kelenderis (Tekocak. 2006: 113, Lev. 19: Kat. No: 124; Tekocak, 2007: 24, Lev. 1: 9; Tekocak, 2009: 141, Fig. 8: 12), Kourion (Hayes, 2007: 449, Fig. 14.10: J2), Pednelissos (Kenkel, 2007: 136, Fig. 5 No: 6-7), Demre (Kaya, 2007: 70, Lev. 50: 202), Bat Galim (Oren Paskal, 2008: 34, Fig. 1: 10), Ashkelon (Johnson, 2008: 55: 167-168), Gebiz/Camii Yıkığı (Jackson vd., 2012: 99-100, Fig. 10: 7; Fig. 11: 1), Ptolemais (Domzalski, 2012: 343, Plate 11: Fig. 4), Jiyeh-Chhim (Domzalski, 2013: 44, Fig. 18: 3), Side (Yıldırım ve Oransay, 2013: 106, Çiz. 6: 2), Karpathos (Nelson vd., 2015: 32: Fig. 33); Parion (Ergürer, 2016: 141, Fig. 6: 112), Arykanda (Yaman, 2018: 348,349, Lev. 11: Kat. No. 26) ve Zeugma'da (Erol ve Tamer, 2020: 118, Resim 4: 4-5.) görülmektedir.

4.8.2. Hayes Form 11 (Kat. No. 182-185) (Lev. 72-73)

5 örneğinin çalışmaya dahil edildiği form 11 İki kulplu tekne görünümündedir. Dik dışa eğik dudaklı, hafif kalınlaştırılmış ağız kenarlı, düz dipli, üzerinde derin yivlerin olduğu bir gövdesi vardır. Ağız altına tutturulmuş iki yatay kulbu bulunur. Kulplar kısa ve ağırdır. Tutuşu sağlamak için hafifçe bastırılmıştır. Astar bazı kısımlara uygulanabilmektedir. Ağız çapı 29-42 cm. arasında değişir. Oldukça yaygın. MS 550-650 arasına tarihlendirilir (Hayes, 1972: 383).

Kat. No. 182-183, sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Astar özensiz uygulanmıştır. Üzerinde fırça izleri görülmektedir. Ağız kenarı hafif kalınlaştırılmıştır. Dik dışa eğik dudaklıdır. Gövde üzerinde derin yivler bulunur. **Kat. No. 184**, gövde üzerindeki çıkıntılar/dalgalanma artmıştır. Astarın yine özensiz uygulandığı görülür. **Kat. No. 185**, incelemiş olduğumuz diğer örneklere göre ağız kısmı yumuşatılmadan

profillendirilmiştir. Hamurunda kireç yanında yoğun altın mika katkısı gözlemlenir. Astarın tüm yüzeye uygulandığı görülür. Astarda renk değişimleri vardır. Tozsu bir yüzeye sahiptir. Benzerleri; Saraçhane (Hayes, 1968: 210, F: 69), Peyia (Hayes, 1972: 383, Fig. 83: 11.1), Anemurium (Williams, 1989: 36, Fig. 16: 202-204), Kalavasos (Rautman, 1995b: 342, Plate 4: 12-13), Beyrut (Paul Reynolds, 2011: 214, 218, 221, Fig. 6: 92, Fig. 9: 144, Fig. 11: 177-178), Parion (Ergürer, 2012: 493-494, Kat. No: 418-421), Jiyeh and Chhim (Domzalski, 2013: 46, Fig. 19: 9), Cascais (Portekiz) (Sepulveda vd., 2015: 389, Estampa 9: 50) ve Alanya-Kadıpaşa'da (Kısa, 2019: 130-131, Kat. No: 59-60) görülmektedir.

4.9. Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (Light Colored Ware)

Bu seramik grubu ilk olarak Waage tarafından herhangi bir sınıflandırmaya gidilmeden çalışılmıştır (Waage, 1948: 42). Hayes (Hayes, 1968: 211; Hayes, 2008: 91-92), Saraçhane ve Atina Agorası buluntuları sırasında "*Light-colored Late Roman ware"* adlandırmasını kullanır. 1972 yılında Anadolu Üretimi (Asia Minor Fabrics) (Hayes, 1972: 408-410) olduklarından ve Knidos'daki bazı Geç Roma seramikleri ile benzerliklerinden bahsetmektedir. Rautman (Rautman, 1995a: 54, Fig. 12: 2.36, 38), Sardes buluntularını incelerken bunları "*Asia Minor Fabrics"* adı altında incelemiştir. Tekkök (Tekkök, 1996: 140), Troia buluntularını incelerken bu seramikleri, "*West Asia Minor Pale*" olarak adlandırmıştır. Opait (Opait, 2004: 79), bu seramikleri *"Cnidian Fine Ware/Asia Minor Light Coloured Ware"* olarak isimlendirir ve bu kaplar üzerine ilk gruplandırmayı oluşturur. Bu gruplandırmaya göre üç alt tip belirlemiştir.

Bu seramikler adına en kapsamlı gruplandırma Ergürer tarafından yapılmıştır (Ergürer, 2012: 193-217). Parion'daki bu incelemeleri sırasında çalışılan malzeme içerisinden 16 form ve kaideler adı altında 17 grupta incelenmiştir. İncelenen bu malzemede büyük çoğunluğu Form 3, 5 ve 15 oluşturmaktadır. Ergürer (Ergürer, 2019: 269-271), 2019 yılındaki çalışmasında daha önceden yapmış olduğu 16 Forma 4 Form (17-20) daha eklemiştir. Parion'da yoğun olarak ele geçen örnekler dışında Troas bölgesindeki diğer kentlerde de (Assos, Smintheion, Alexandria Troas, Troia) bu seramik grubunun ortaya çıkması, bu seramiklerin Parion olmasa bile Troas bölgesinde üretilmiş olabileceği üzerinde durulmaktadır (Ergürer, 2012: 194). Tarih

olarak MS 5. yüzyıl ile 7. yüzyıl ortalarına tarihlendirilirler (Hayes, 1972: 409-410; Ergürer, 2012: 196).

Açık Renkli Geç Roma Dönemi Seramiklerinin hamurları kireç ve mika katkılıdır. Krem, açık kahverengi ve açık pembe tonlarındaki hamur kalitelidir. Astar bazı örneklerde kahverenginin farklı tonlarında olurken bazı örneklerde soluk kırmızı ve kiremit kırmızısı arasında değişmektedir (Ergürer, 2012: 196). Bazı durumlarda kapların hamurlarında katkı maddesi olarak altın mika katkısıda görülebilir. Dış kısımlar pürüzsüzdür, iç kısımlarda genellikle ince fırça izleri vardır. Profillerin çoğu köşelidir, keskin kesilmiş ayakları vardır ve genellikle bir veya iki taraftaki yivlerle vurgulanır (Hayes, 1968: 211; Hayes, 1972: 408).

Ergürer yapmış olduğu çalışmada Tekkök'ün Troas Bölgesi'ndeki yüzey araştırmasında Açık Renkli Seramiklerin Granikus Vadisinde (Biga çayı ve çevresi) sıklıkla görüldüğünü bildirmektedir (Ergürer, 2012: 194). Tekkök ve ekibinin Granikus Vadisinde pek çok merkezde yaptığı yüzey araştırmasında Açık Renkli Seramikler ile karşılaşılmıştır. Dedeliktepe mevkiğinde, özellikle de Karabiga'da Priapus/Priapos'a giden sahil yolu yakınlarında çok sayıda Geç Roma seramiği ile birlikte ele geçmiştir. Yapılan araştırmada Geç Roma çanak çömleğinin çoğu Priapus Kalesi'nin yamaçlarındaki Nekropol alanından gelmektedir. MS 5-7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmişlerdir (Rose vd., 2007: 89-102).

Zeytinliada'da (Balıkesir/Erdek) incelenen seramikler içerisinde en yoğun seramik grubunu Açık renkli seramiklerin oluşturduğu belirtilmektedir. Burada yapılan çalışmalarda 190 adet örnek 12 farklı form ve kaideler içerisinde değerlendirilmiştir (Kındığılı, 2017a: 47-62). Sayısal olarak büyük çoğunluğu elinde bulunduran Zeytinliada, Form çeşitliliği açısından Parion'un gerisinde kalmaktadır. Parça miktarı ve Form çeşitliliği açısından Parion Troas Bölgesi'nde lider durumdadır (Ergürer, 2014: 175).

Aktaş'ın Antandros Yamaç Ev'de yaptığı çalışmada Phokaia Kırmızı Astarlı Seramiklerinden sonra en yoğun grubu Açık Renkli seramiklerin oluşturduğundan bahsetmektedir. Toplamda 110 adet örnek Aktaş tarafından geliştirilen 11 alt grup içerisinde değerlendirilmiştir (Aktaş, 2018: 199).

Aleksandria Troas'da yapılan yüzey araştırmaları sırasında bulunan 2 adet örnek "*Krem Hamurlu Kaplar*" başlığı altında değerlendirilmiştir (Tüzün, 1998: 55-56, Lev. XVIIII, Kat. No: 170). Bunlardan 170 numaralı örneğin Açık Renkli Seramikler içerisinde Ergürer Form 2 ile örtüşmekte olduğu görülmektedir. Aynı zamanda Smintheion'da bulunan Form 2 ile de hamur ve astar rengi, astarın uygulanış biçimleri ve sürülme şekilleri ve dış ağız kenar üzerine uygulanan dalga bezeme benzerlik taşımaktadır.

Adramtteion'da 5 adet örnek Açık Renkli seramikler içerisinde değerlendirilmiş ve 3 farklı form (2, 11, 15) tespit edilmiştir (Şahin, 2020: 227-228, Abb. 14, 18; Nr. 54-58).

Assos Kuzey Stoa'da yapılan çalışmalarda Açık Renkli Seramikler içerisinde değerlendirilebilecek 7 adet örnek saptanmış, bunların 5 tanesi değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda Form 2, 8, 13 ve Phokaia Form 3 imitasyonu ile karşılaşılmıştır. Kuzey Stoa dışında kentteki pek çok noktada da Form 4, 6 ve 15 örnekleri de ele geçmiştir (Ayaz, 204: 69-72).

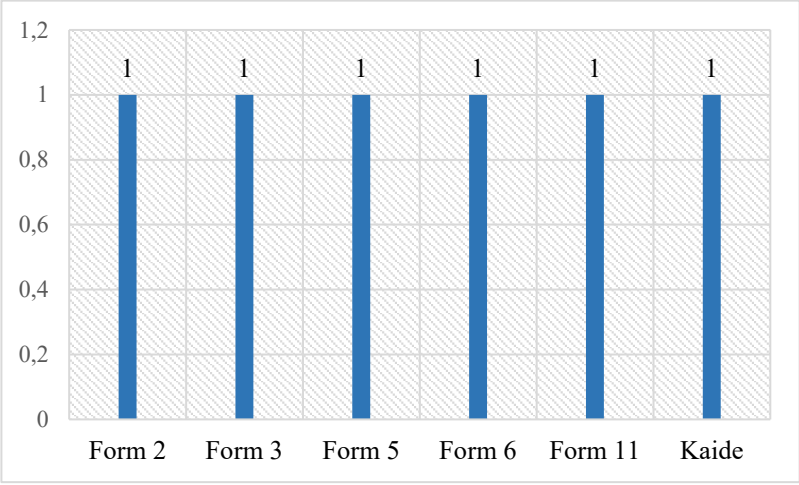
Aegyssus'da (Romanya/Tulcea) da bu seramiklerin bazı örnekleriyle karşılaşılmıştır. Önceleri Halmyris'de yapılan çalışmalarda da ortaya çıkarılan bu seramiklerin Opait ve Topolleanu tarafından Knidos kökenli oldukları düşünülüyordu (Mocanu and Nutu, 2017: 130). Halmyris'de daha sonra yapılan çalışmalarda az sayıda olsa da karşılaşılmıştır (Mocanu, 2018: 237-238). Ulmetum'da (Romanya) diğer Geç Roma seramikleriyle birlikte Açık Renkli sınıfına dahil edilmiş bir örnek görülmektedir. Burada Ergürer form 11 içerisinde değerlendirebileceğimiz bir örnek bulunmaktadır (Bajenaru, 2018: 506, Fig. 73-78). Bunun dışında tam olarak sınıflandırılmayan ancak bölgesel Trakya malları olarak adlandırılan örneklerde görülmektedir. Bu örneklere bakıldığında Açık Renkli seramikler ile benzerlikleri vardır. Burada Bölgesel Trakya malları olarak adlandırılan Kat. No. 76, Açık Renkliler Ergürer Form 3 içerisinde değerlendirilebilir. Argamum'da (Romanya), yapılan çalışmalarda da açık renkli seramikleri ile karşılaşılmıştır. Burada da Ergürer Form 11 içerisinde değerlendirebileceğimiz örnekler bulunmuştur (Mocanu, 2020a: 124, Fig. 3: 16-17). Genel olarak bakıldığında Romanya'daki çeşitli arkeolojik merkezlerde diğer Geç Roma seramikleri ile birlikte Açık Renkli seramiklerde görülmektedir.

Ancak bunlar sınırlı sayıdadır. Phokaia, Afrika ve Pontus seramikleri kadar yaygın değildir.

Açık Renkli seramiklerin dağılımı Propontis Bölgesini, tüm Ege havzasını, Cyrenaica'yı, Levantine Kıyıları ve Karadeniz'i kapsamaktadır. Ancak bu seramikler Kuzey Ege'de ve Propontis'te sayıca daha fazla bulunduğu için diğer bölgelere/merkezlere deniz ticareti ile taşınmış olabileceği üzerinde durulmaktadır (Ergürer, 2014: 176).

4.10. Smintheion Büyük Roma Hamamı Açık Renkli Geç Roma Seramikleri (Light Colored Ware)

Yapılan çalışmada Ergürer'in geliştirdiği tipoloji esas alınmıştır. Bu gruplandırma neticesinde toplam 5 form ve 1 kaide çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen 6 adet örnek (**Kat. No. 186-191**); Form 2, 3, 5, 6, 11 ve kaideden oluşmaktadır (**Şekil 4.12**). Çalışılan grubun sayıca az olmasına karşın çeşitli formlarla karşılaşılmıştır. Açık Renkliler üzerine yapılacak daha kapsamlı bir çalışmayla Smintheion'daki form repertuarı ve çeşitliliği arttırılabilir. Şuan incelenen gruplar arasında dördüncü sırada yer alsa da bu kadar az örnek içerisinden fazla sayıda formun bulunması ve Troas Bölgesi'nde yerel bir üretimin olabileceğinin düşünülmesi düşüncelerimizi destekler niteliktedir.

Şekil 4.12. Smintheion Açık Renkli (LC) Seramikler form ve sayısal dağılımı

4.10.1. Ergürer Form 2 (Kat. No. 186) (Lev. 74-75)

Bu kapların ağız dış kısmı bezemeli, dışa dönük ve yatay uzanan bir ağız kenarına sahiptir. **Kat. No. 186**, hamurunda az miktarda ince taneli kireç ve mika

bulunur. Gözeneksiz ve sert dokuludur. Tüm yüzeye uygulanan astar kaygan yapıdadır. Astarda akma izleri görülür. Yatay uzanan bir ağız kenarı vardır. Bu kısım kısa tutulmuş olup ucu yuvarlatılmıştır. Dış ağız kenar üzerinde dalga bezeme bulunmaktadır. Gödenin kaideye yaklaşan yüzeyinde tekrar eden çentik şerid bezeme bulunmaktadır. Gövde tümüyle yivlerle kaplıdır. Benzerleri; Saraçhane (Hayes, 1968: 210, F: 75), Aleksandria Troas (Tüzün, 1998: 56, Lev. XVIIII, Kat. No: 170), Aizanoi (Ateş, 2003: 241, Tafel 32: 187-189), Scythia (Opait, 2004: 178, Plate 59: 2-3), Parion (Ergürer, 2012: 496, Kat. No: 426; Ergürer, 2014: 178, Plate 1: 4-6; Ergürer, 2016: 141, Fig. 6: 116; Ergürer, 2019: 283, Fig. 9: 21), Assos (Ayaz, 2014: 126, Lev. 57, Kat. No: 227), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 324, Lev. 29: Kat. No: 94-95; Kındığılı, 2017b: 166, Kat. No: 3-4), Antandros (Aktaş, 2018: Kat. No: 362-365, 373; Aktaş, 2020: 71, Fig. 5, Kat. No: 8-9) ve Adramytteion'da (Balıkesir) (Şahin, 2020: 255, Abbildung 14, No: 57) görülmektedir.

4.10.2. Ergürer Form 3 (Kat. No. 187) (Lev. 74-75)

Form 2 ile benzerdir. Kısalan yatay ağız kenarı, rulet bezeme kullanımı ve derinliğin arttırılması açısından form 2'den ayrılır. Phokaia Form 5'e benzemektedir. İki alt tipte incelenmiştir (Ergürer, 2012: 199-200);

Tip A: Ağız kenarı kısadır. Derin bir gövdesi vardır. Cidar kalınlığı arttırılmıştır.

Tip B: Kısa olan ağız kenarı üzerinde ince yivler bulunur. İnce bir cidarı vardır. Geçişler keskindir.

Kat. No. 187, sert dokulu hamurunda kireç katkısı görülmektedir. Astar mat uygulanmıştır. Ağız üzerinde pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimi gözlemlenir. Yatay uzanan ağızın uç kısmı hafif yukarı kaldırılmıştır. Gövdeden kaideye dönüş iç yüzeyde keskin olurken dış yüzeyde daha yumuşak geçişlidir. Benzerleri, Parion (Ergürer, 2012: 499, Kat. No: 431, Ergül, 2019a: 167, Kat. No: 145), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 325, Lev. 30: Kat. No: 96) ve Antandros'da (Aktaş, 2018: Kat. No: 368-369; Aktaş, 2020: 71, Fig. 5, Kat. No: 5-6) görülmektedir.

4.10.3. Ergürer Form 5 (Kat. No. 188) (Lev. 74-75)

Kapların en belirgin özelliği ağız kenarının dikey olarak yapılmasıdır. Ergürer (Ergürer, 2012: 203)'in bu grup adı altında incelediği örneklerde dikey olarak yapılan

ağızın pek çok örnekte gövde ile birleştiği dış bölümde aşağı çekildiği görülmektedir. Hayes (Hayes, 1972, s. 409; Ergürer, 2012: 203), 1972 yılındaki çalışmasında bu tip kapların Phokaia Form 3B ve C'den etkilendiği, bu kapların bu etkileşim sayesinde üretilmiş olabileceğini söylemektedir. Bu etkileşim gerek dikey olarak yapılan ağız kenarından, gerekse de dış ağız kenarına uygulanan ve Phokaia Form 3 mallarında sıklıkla gördüğümüz rulet bant bezemeden anlaşılmaktadır (Hayes, 1972, s. 409).

Kat. No. 188, Sert dokulu bir hamuru, orta seviyede kaygan bir astarı vardır. Dikey olarak uzatılmış ağız kenarına sahiptir. Uzatılan bu ağız, gövde ile birleştiği dış bölümde aşağı çekilmiştir. Ağız dış yüzünde iki sıra rulet bant bezeme vardır. Gövde kaideye hafif bir eğimle bağlanmaktadır. Benzerleri; Sardis (Rautman, 1995a: 54, fig. 12: 2.36), Scythia (Opait, 2004: plate 59: 5- 7), Atina Agorası (Hayes, 2008: 250, Fig 43: 1431), Parion (Ergürer, 2012, 503, Kat. No: 440; Ergürer, 2014: 182, Plate 3: 12-13; Ergürer, 2016: 141, Fig. 6: 119-120; Ergül, 2019b: Res. 10: 53,54; Ergürer, 2019: 283, Fig. 9: 26-27; Yılmaz ve Keskin, 2020: 920, Fig. 11, Kat. No: 46), Aegyssus (Mocanu and Nutu, 2017: 131, Fig. 7: 2), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 326, Lev. 31: Kat. No: 99-101; Kındığılı, 2017b: 168, Kat. No: 7), Nicaea (Ekin Meriç, 2018: 82, Plate 4: 34) ve Antandros'da (Aktaş, 2018: Kat. No. 411-413; Aktaş, 2020: 72, Fig. 6, Kat. No: 28-30) görülmektedir.

4.10.4. Ergürer Form 6 (Kat. No. 189) (Lev. 74-75)

Bu formdaki kâselerin kalınlaştırılan dudak kısmı, üstten içbükey bir görünüm oluşturarak içe ve dışa çekildiği görülmektedir. Dışa çekilen kısım kalın ve yuvarlak hatlı olurken iç kısmın daha sivri yapıldığı görülmektedir. Böyle bir dudak yapısı olmasından dolayı kapaklı olma ihtimali üzerinde durulmaktadır (Ergürer, 2012: 205). **Kat. No. 189**, sert dokulu hamuru vardır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Dudak kısmı kalınlaştırılmıştır ve üstten içbükey bir görünüm oluşturarak içe ve dışa çekilmiştir. Dışa çekilen kısım yuvarlatılmıştır. Dışta gövde üzerinde nokta çentik ve rulet bezeme kullanımı vardır. Benzerleri; Priapos (Rose et al., 2007: 143, Plate IX: 119-120), Atina Agorası (Hayes, 2008: 251, fig. 43: 1441-1442), Parion (Ergürer, 2012: 506, Kat. No: 446; Ergürer, 2014: 184, Plate 4: 16; Ergürer, 2016: 141, Fig. 6: 122-123; Ergül, 2019a: 171, Kat. No: 153; Ergül, 2019b: 58, Res. 11: 59), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 328, Lev. 33: Kat. No: 106-108; Kındığılı, 2017b: 169, Kat. No: 9-

10) ve Antandros'da (Açar, 2017: 118, Kat. No. 67; Aktaş, 2020: 71, Fig. 5, Kat. No: 23), görülmektedir.

4.10.5. Ergürer Form 11 (Kat. No. 190) (Lev. 74-75)

Bu kapların en belirgin özelliği ağız bölümü altında gövdenin ilk olarak az eğimli ya da dikey uzandığı ardından keskin bir dönüşle kaideye bağlanmasıdır (Ergürer, 2012: 208). **Kat. No. 190**, sert dokulu hamur az miktarda kireç katkılıdır. Astarda renk değişim ve dalgalanmaları görülür. Kaygan bir yapıdadır. Ağız altında gövde ilk önce az eğimlidir ve bu kısımda yiv kullanımı görülür. Daha sonra keskin bir dönüş ile kaideye bağlanmaktadır. Örneğin kaideye en yakın kısmında bir rulet bant kullanımı görülür. Benzerleri; Thasos (Reynal and Sodini, 1992: 33; fig. 13: CF 182), Sardis (Rautman, 1995a: 54, Fig. 12: 2.38), Priapos (Rose vd., 2007: 143, Plate IX: 122), Atina Agorası (Hayes, 2008: 250, fig. 43: 1434), Parion (Ergürer, 2012: 509, Kat. No: 451; Ergürer, 2014: 186, Plate 5: 21; Ergül, 2019a: 172, Kat. No: 156; Ergül, 2019b: 58, Res. 11: 60), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 333-334, Lev. 38-39: Kat. No: 125, 130), Antandros (Açar, 2017: 119, Kat. No. 69; Aktaş, 2018: Kat. No. 399-400; Aktaş, 2020: 71, Fig. 5, Kat. No: 22, 24), Ulmetum (Băjenaru, 2018: 506, 509, Fig. 4: 73, Fig. 7: 111) ve Argamum'da (Mocanu, 2020a: 124, Fig. 3: 16-17) Görülmektedir.

4.10.6. Kaide (Kat. No. 191) (Lev. 74-75)

Değerlendirmeye alınan ancak Açık Renkliler içerisinde herhangi bir forma dahil edilemeyen örnekler kaideler adı altında incelenmiştir. İncelemeler sırasında 1 örnek çalışmaya dahil edilmiştir. **Kat. No. 191**, sert dokulu hamur gözeneksizdir ve az miktarda kireç katkılıdır. Sığ bir kaideye sahiptir. Kaide üzerinde geniş yiv sıraları ve rulet bant bezeme kullanımı görülmektedir. Kaygan bir yüzeyi vardır. Benzerleri; Parion (Ergürer, 2012: 502, Kat. No: 437; Ergül, 2019a: Kat. No. 164), Zeytinliada (Kındığılı, 2017a: 370, Lev. 75, Kat. No. 256) ve Antandros'da (Aktaş, 2018: Kat. No. 393; Aktaş, 2020: 71, Fig. 5, Kat. No: 16-21) görülmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Anadolu'nun Kuzeybatısında bulunan Apollon Smintheus Kutsal Alanı; Apollon kültüyle ilişkili pagan kimliğini MS 3. yüzyıl içerisinde gerçekleşen Goth İstilaları (Öğün, 2004: 29; Çizmeli Öğün, 2013: 140) nedeniyle kaybetmeye başlamış, bir kült merkezi kimliğinden Geç Antik Çağ'da bir kent kimliğine bürünmüştür. Gerçekleşen bu değişimin sebepleri arasında Goth İstilası dışında yaşanan yeni dini gelişmeler de bu değişimi hızlandırmıştır. Kutsal alanda erken dönem yapıları yeni inanç sistemi çerçevesinde pagan unsurlara birer tepki olarak yeni yapılaşma esnasında gerek malzeme ihtiyacının karşılanabilmesi gerekse de Hıristiyanlık düşüncesiyle egoların tatmin edilebilmesi adına tahrip edilmiştir. Geç Antik Çağ'da sıfırdan yeni yapılaşmanın ekonomik açıdan masraflı olması ve Roma Dönemi'nin mühendislik dehası yapılarının sürdürülemezliği, mevcut yapı ve malzemelerinin farklı şekillerde değerlendirilmesine yol açmıştır. Kutsal alanda yapılan çalışmalarda bu dönüşümün izleri görülebilmektedir. Bu tez kapsamında değerlendirilen seramikler de Roma Hamamı'nın yıkanmaya özgü asıl işlevini kaybettikten sonra Geç Roma Dönemi'nden itibaren konut ve işlik/depo gibi farklı amaçlarda kullanılan bir alan içerisinde tespit edilmiştir.

Büyük Roma Hamamı'nda yapılan çalışmalarda yapının Geç Antik Çağ'da taban seviyesine kadar sökülerek tahrip edildiği ve mevcut yapı malzemelerinin yeni yapıların yapımında kullanıldığı tespit edilmiştir. Büyük Roma Hamamı'nın bölümleri Küçük Hamam da olduğu gibi her bir mekan bağımsız ve farklı yapılara dönüştürülmüştür. Bir kısmının depo, işlik gibi hizmet amaçlı olarak kullanılmasının yanında konut olarak da kullanıldığı düşünülmektedir. Bu yapılaşma hamamın iç mekanları ile sınırlı kalmamış hamam dışına da taşarak yayılımını devam ettirmiştir. Büyük Roma Hamamının sağlam ve kaliteli duvarları Geç Antik Çağ insanına siper olmuştur. Bu kaliteli duvarlara basit toprak harçla yapılmış özensiz moloz duvarlar eşlik etmiştir. Geç Antik Çağ'da bu kaliteli duvarların yıkılmayarak yeni konutların yapımında bir nevi destek işlevi gördüğü bu sağlam duvarlara dayandırılan basit toprak harçlı duvarlardan anlaşılmaktadır. Taban seviyesine kadar tahrip edilen, *Hypocaust* sisteminin bile söküldüğü Büyük Roma Hamamında çalışılan malzeme, *Caldarium* ve *Tepidarium* dolgu alanlarında ele geçmiştir. Bu dolgu hamamın yıkanmaya özgü asıl işlevini kaybettikten sonraki Geç Roma evresi ile ilişkilendirilmiştir. Herhangi bir

tabakalaşmanın saptanamadığı dolguda, insan eliyle verilen tahribatın yanında hamamın eğimli bir arazi üzerindeki konumuda etkili olmuştur. Smintheion ve çevresinin yerel halk tarafından tarım arazisi olarak kullanıldığıda görülmektedir. Bu durum toprağın sürekli olarak işlenmesine sebep oluken dolgu alanların da tahribatının önü açılmıştır.

2008 yılı kazı sezonunda Smintheion Büyük Roma Hamamı'nın *Caldarium* ve *Tepidarium* bölümlerinde yapılan çalışmalarda ele geçen mahiyetli 191 adet örnek değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda toplamda 5 farklı seramik grubu (Çandarlı, Afrika, Phokaia, Kıbrıs, Açık Renkli) tespit edilmiştir. Her bir grubun da kendi içerisinde alt tiplere ayrılacak profil özellikleri gösterdiği görülmüştür.

Çalışmada ilk seramik grubunu Çandarlı Seramikleri oluşturmaktadır. Çandarlı'nın geç versiyonları olduğunu düşündüğümüz örnekler Geç Roma Dönemi seramikleri içerisinde çalışmaya dahil edilmiştir. Çandarlı Seramikleri erken ve geç olmak üzere iki evreli bir gelişim gösterir ve geç evre örnekleri 5 farlı forma ayrılmıştır (Hayes, 1972; 316-322). Smintheion örnekleri de Hayes'in gruplandırmasına göre Geç Roma seramikleri içerisinde değerlendirilmiştir. 5 farklı formdan da örneğin çalışmaya dahil edildiği seramikler arasında 19 adet örnekten 2 tanesi kaide, 17 tanesi ağız parçasıdır. Hayes'ın Geç evre örnekleri Loeschcke'nin bazı tiplerine karşılık gelmektedir. Bu durum erken tipler arasında bazı formların geç evrede de kullanılmaya devam ettiğini ve sonunda az sayıdaki forma yoğunlaşılıp üretimin bu yönde şekillenmiş olabileceğini göstermektedir. İncelediğimiz geç evre örnekleri MS 3-4. yüzyıl arasına ve büyük bir kısmının da MS 4. yüzyılı kapsadığı görülmektedir (**Levha 76**). Stratigrafinin tam olarak izlenemediği dolgu toprak içerisinde tespit edilen bu örnekleri tam anlamıyla tarihlendirecek diğer buluntuların yoksunluğu sebebiyle bunları bir yere yerleştirmek oldukça zordur. Bunun için Smintheion'da ele geçen bu seramiklerin; üretim yerine olan bölgesel yakınlığı, Troas'daki diğer örnekleri ve diğer Geç Roma Seramiklerine bakılarak bir tarihlendirmeye gidilmiştir. Hayes bu seramiklerin sınırlıda olsa üretim merkezi ve çevresinde MS 4. yüzyıla değin üretiminin devam etmiş olabileceğini belirtmektedir (Hayes, 1972: 317). Üretim yeri ile olan bölgesel yakınlık Çandarlı Seramiklerinin MS 4. yüzyıl içerisinde sınırlı da olsa üretilmeye devam edildiğini ve Batı Anadolu'da belirli bir süre daha kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir.

Çandarlı geç evre örneklerinin tez kapsamında değerlendirilen Afrika'nın elimize geçen erken formları ile (Form 50, 59, 61) çağdaş sayılabilirler. MS 4. yüzyıldan sonra ise Çandarlı Seramiklerinin yerini Phokaia Form 1 alarak yeni bir serinin gelişimi söz konusu olmuştur. Örneklerin çıkarıldığı kontekste tarihlemeye yardımcı diğer buluntu gruplarının eksikliği tarihlendirmeyi zorlaştırmaktadır. Bu sebeple ele geçen Afrika Form 50, 59 ve 61 tip seramikler ile Phokaia Form 1'in ortaya çıktığı tarih aralığını vermek yanlış olmayacaktır. Kutsal alandan bugüne değin yapılan çalışmalarda Çandarlı seramiklerinin erken evresine ait örneklerde bulunmuştur. Smintheion'da Çandarlı seramikleri diğer Doğu Sigillata grupları ile karşılaştırıldıklarında en yoğun grubu oluşturdukları görülmektedir (Akyürek, 1992: 125-165; Çelem, 2009: 44, 65). Bu durum Kuzeybatı Anadolu'daki Aleksandria Troas, Parion, Assos ve Antandros gibi pek çok merkezde aynı durumdadır (Tüzün, 1998: 27; Malfitana, 2002: 143; Ergürer, 2012: 240; Ayaz, 2014: 28-29; Aktaş, 2018: 463-464; Ergül, 2019: 83). Doğu Sigillata C grubunun Roma Dönemi'nde baskın olduğu Geç Roma Dönemi'nde yerini Afrika ve Phokaia Kırmızı Astarlı Seramiklere bıraktığı görülmektedir. Yapılan çalışmada Smintheion örnekleri ışığında Çandarlı seramiklerinin Batı Anadolu'da ve pek çok merkezde varlığı tespit edilmiştir (**Harita 5.2**).

Tez kapsamında değerlendirilen Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri toplam 33 adet örnek ile ikinci en yoğun grubu teşkil etmektedir. Toplamda 12 farklı formu ve çeşitli damga bezemeli örnekler tespit edilmiştir. Yaklaşık 700 yıl gibi geniş bir tarih aralığında kullanım gören Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin Smintheion'da tespit edilen örnekleri MS 320-660 yılları arasını kapsamaktadır (**Levha. 77**). İncelemiş olduğumuz Afrika örnekleri arasında Form 50 en erken gelişim gösteren formdur. MS 350-400 arasına tarihlendirilmiştir. Smintheion'da incelenen örnekler arasında Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin erken tiplerinin sayıca az oldukları büyük çoğunluğu ise MS 5-7. yüzyıl arasını kapsadığı görülmektedir. Bu durum ele geçen diğer seramik grupları içinde geçerlidir. Smintheion'da MS 5. yüzyıldan itibaren bir yoğunluğun yaşandığı, daha erken örneklerin (Çandarlı Geç versiyonlar ve Afrika erken örnekler) ise sayıca az oldukları tespit edilmiştir. Afrika Kırmızı Astarlı Seramiklerinin ele geçen en son örneği Form 109'a aittir. MS 580-650 arasına tarihlendirilmiştir. Yapılan çalışmada tabak ve kâselere ait çeşitli formlar dışında bu kapların kaide kısımlarını süsleyen damga bezemeli örneklerde çalışmaya dahil edilmiş ve toplam 4 adet örnek

sınıflandırmaya alınmıştır. Bu sınıflandırma neticesinde bitkisel, hayvan ve haç/monogram damga bezemeleri saptanmıştır. Damga bezemelerde sınıflandırma yapılırken Hayes'ın belirlemiş olduğu beş ana stil (A, B, C, D, E) referans alınmıştır. Bu sınıflandırma neticesinde **Kat. No 49**, A stilinin karakteristik bezemesi palmiye dalı, **Kat. No. 50**, E (ii) stilinde merkeze yapılmış bir kuzu, **Kat. No. 52**'de D stilinde bir haç monogramı ve **Kat. No. 51**'de E (ii) stilinde büyük boyutlu bir haç damgası bulunmaktadır. Bezemelerde detayların nokta ve baklava dilimi gibi bezeklerle dolduruldukları görülmektedir. Damgalar örnekler üzerine basılırken sınırlarından taşırılmamıştır. Phokaia'nın bazı örneklerinde gördüğümüz damga sınırlarının taşırılmasına Afrika damgalılarında karşılaşılmamıştır. Damgalar ince birer çizgi olma eğilimindedir. Bazı detayların keskinliği bunların kazıma ile de düzeltilmiş olabileceğini göstermektedir. Boyut olarak farklılık gösterebilmektedirler. Genellikle hayvan figürlerinin daha küçük boyutlarda yapıldıkları, haç ve monogramların ise kâse ve tabakların kaidelerini tamamıyla kaplayabildikleri görülmüştür. Çeşitli hayvanların yanında Phokaia bezeme repertuarında görmediğimiz farklı hayvan kombinasyonları da görülmektedir. Bunun sebebi bölgeler arası farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Bu damga bezemeler yapılırken doğanın yansımalarını örnekler üzerinde görmekteyiz. Bu kimi zaman çeşitli bitkisel motifler olurken bunlara, farklılık gösteren hayvan figürleri de eklenmiştir. Sanatçının doğadan ilham alması seramik dışında; mimari ve heykeltraşlık gibi farklı alanlarda da kendini göstermektedir. Doğadan alınan bu yansımalar ustasının elinde bir hamur gibi yoğurularak şekillendirilmekte, doğadan izlerin yanında ustasının yorumu birleşerek ortaya kusursuz ürünler çıkmaktadır. Bu yüzden seramik sanatı içerisinde damga bezemeli örneklerin yeri yadsınamayacak kadar önemli olmalıdır. Bu damgalar her ne kadar seri üretim sırasında çeşitliliğini kaybetmeye başlayıp monotonlaşsa da üzerlerinde taşıdıkları anlam bizlere Antik Çağ insanı hakkında önemli ip uçları vermektedir. Örneğin, bazı damgalıların diğer damgalara oranla daha popüler olması, Antik Çağ insanının karakteriyle ilişkilendirilebilmelidir. Üretimi şekillendirende insanların taleplerinin hangi noktada olduğuyla ilgilidir. Bu seramikleri yapan ustalarda ürünlerini pazarlayabilmek için bu talepleri değerlendirmek zorundadır. Bu taleplerin arasında haç/monogram damgalarında kişisel isteklerin yanında sosyal ve siyasi isteklerinde üretimi etkileyebileceği düşünülebilir. Her iki grupta da bulunan (Afrika-Phokaia) haç/monogram damgalı örnekleri sayıca büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Hıristiyanlığı daha geniş kitlere ulaştırmak belki de dayatmak adına damga haç

motiflerinin birer propaganda amacıyla da kullanılmış olabileceği yoruma açık olmalıdır. Tabi ki bunun yanında fanatik Hıristiyan kitlelerin varlığı ve talepleri de terazinin diğer kefesine konulması gerekmektedir. Sonuç olarak bakıldığında Afrika damgalılarının geniş bir bezeme repertuarına sahip olduğu görülmektedir. Phokaia damgalılarının ilk örneklerinde Afrika damgalılarını referans aldığı benzer bezeme repertuarlığıyla açıklanabilmektedir. Gerek damgalı örnekler gerekse de Afrika'nın form veren tabak ve kâseleri Smintheion örnekleri ışığında geniş bir kullanım alanı görmüştür (**Harita 5.3**). Yapılan çalışmada bazı formların diğer formlara oranla sayıca daha fazla bulunması (Form 91, 99, 104, 105), bunların işlevselliğiyle ilişkilendirilebilir. Bu işlevsellik üretimde belirli formlara yoğunlaşıldığını gösterebilmektedir.

Tespit edilen gruplar arasında Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri 127 adet örnek ile en yoğun grubu oluşturmaktadır. Bu 127 adet örnek içerisinden Form 4 ve 9 haricinde 8 farklı form (Form 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10) ve damga bezemeli örnekler ortaya çıkarılmıştır. İncelediğimiz ilk form Phokaia Form 1'e aittir. Toplamda 11 adet örneğin kendi içerisinde 3 alt tipe ayrıldığı (Tip: A, B, D) görülmüştür. Ancak Form 1 Hayes tarafından normalde 4 alt tip içerisinde incelenmiştir (Hayes, 1972: 325-327). Yapılan bu çalışmada Tip C içerisinde herhangi bir örnekle karşılaşılmamıştır. Form 1 içerisindeki ilk alt tipimiz 1 A'ya bakıldığında; formun gelişimini Çandarlı Form 4'den aldığı, astar kalitesinin Çandarlı örneklerine oranla düştüğü, astar renginin değiştiği ve matlaştığı ve de cidar kalınlığının arttığı görülmüştür. Bu yüzdendir ki Çandarlı Seramiklerinin MS 4. yüzyıl içerisinde üretim faaliyetlerinin durmasıyla yerini yeni bir grup olan Phokaia Kırmızı Astarlı Seramiklerine bıraktığı ve öncülüğü de Form 1 ile yaptığı görülmektedir. Form 1 A'ya oranla daha kısa ve dik oturtulan ağıza sahip olan Form 1 B, kimi zaman 1 A'ya olan benzerliği sebebiyle her iki grup içerisinde de değerlendirildiği görülmüştür. Yapılan bu çalışmada 2 örneği B grubu içerisinde değerlendirilmiştir. Ancak benzer örneklerin bazı antik kentlerde hem A hem de B içerisinde değerlendirildiği de görülmüştür. Form 1 içerisindeki son alt tipimiz 1 D'ye aittir. Ağız kısmı A ve B'ye göre daha farklı profillendirilmiştir. Genel olarak ağız kısmının dik uzandığı görülmektedir. Toplamda 5 örneği çalışma içerisinde değerlendirmeye alınmıştır. Phokaia Seramiklerinin ilk serisi olan Form 1 genel olarak MS Geç 4. yüzyıldan 5. yüzyılın 3. çeyreğine tarihlendirilmiştir.

Phokaia Form 2, toplamda 12 adet örnek çalışmaya dahil edilmiş ve 3 alt tip (A, B, C) içerisinde değerlendirilmiştir. Form 2 Hayes tarafından 4 alt tipte sınıflandırılmıştır (Hayes, 1972: 327-329). Ancak Tip D içerisine dahil edilebilecek bir örnek tespit edilememiştir. Tip 2 A, 6 örneği ile temsil edilmektedir. Ağız kısımları geniş, eğimli ve uzatılmıştır. 2 B içerisinde değerlendirilen 3 adet örneğin ağız profilleri her ne kadar Tip 2 A ile benzerlik gösterse de genel olarak 2 B ile birlikte Tip A'ya oranla boyutun küçüldüğü ve ağız profilinin hafif kısaltıldığı görülmektedir. 2 A ve B'nin yapılan bazı çalışmalarda benzerliklerinin farklılıklarından daha baskın olması bunların bir arada değerlendirilmesine de yol açabilmektedir. Tip 2 C, toplamda 3 örnekle değerlendirmeye alınmıştır. Profillendirilen ağız iç kısmında çıkıntılara yer verilmiştir. Form 2 genel olarak MS 4. yüzyılın sonundan 5. yüzyılın ortasına değin tarihlendirilmiştir.

Phokaia Form 3 toplamda 47 adet örnek ile en yoğun form grubunu oluşturmaktadır. Form 3 kendi içerisinde A, B, C, D, F ve Küçük Versiyonlar adı altında 6 alt tip içerisinde incelenmiştir. Form 3, Hayes tarafından oldukça detaylı ve karışık bir sınıfandırmaya sahiptir. Hayes Form 3'ü toplamda 8 alt tipe (A, B, C, D, E, F, G, H) ayırmıştır. (Hayes, 1972: 329-338). Bu tiplere Küçük Versiyonlarda eklenmiştir. Form 3'ün diğer tiplere oranla oldukça fazla alt tipe ayrılması malzemenin hangi alt tip içerisinde değerlendirilmesi gerektiğini zorlaştırmaktadır. Bir de bu alt tipler üzerine yapılan çalışmalar arasındaki sınıflandırma farklılıkları (bir başkasının Tip D olarak isimlendirmesini başkasının F olarak sınıflandırması) değerlendirilen örneklerin hangi alt tip içerisine dahil edilip edilmiceği hakkında karışıklıklara sebep olmaktadır. Bunun için yapılan bazı çalışmalarda Form 3'ün Hayes'ın alt tipleri altında değil de tarihsel olarak gruplandırmaya da gidilebilmektedir. Form 3'ün incelemiş olduğumuz ilk örneklerinde ağız kısmının Phokaia Form 1'den Form 3'e geçiş özelliği gösterdiği görülmektedir. Daha sonraki örneklerde ağız kısmının daha dik profilendirildiği ve bir bant görünümünü aldığı görülmektedir. Dik uzatılan ağız kısmının kimi zaman rulet bezeme ile doldurulurken bazen de boş bırakılmıştır. İncelemeler sonucunda en yoğun alt tipin Form 3 F'ye ait olduğu görülmüştür. Form 3 F ile birlikte daha önceki alt tiplerde dik uzatılan ağız kımının bazı istisnalar dışında farklılaşmaya başladığı görülür. Bu yüzdendir ki ağız kısalmış ve kalınlaştırılmıştır. Form 3 'ün bu kadar yaygın kullanılması, bu tabak ve kasalerin diğer formlara oranla daha işlevsel olması ve talepleri karşılıyabilmek adına yoğun bir üretime tabii

tutulduklarını göstermektedir. Phokaia seramikleri içerisinde Form 3'ün Batı Anadolu ve özellikle Troas Bölgesi'ndeki Assos, (Ayaz, 2014: 51, Resim 4.5), Parion (Ergürer, 2012: 153, Grafik 12; Ergül, 2019a: 50, Grafik 15), Antandros (Açar, 2017: 71, Tab. 2; Aktaş, 2018: 150, Grafik 7) ve Adramytteion (Şahin, 2020: 251, Abbildung: 10) gibi kentlerde de diğer formlara oranla daha yaygın kullanıldığı tespit edilmiştir. Form 3'ün erken örnekleri MS 5. yüzyılın ortalarına daha geç örnekleri ise MS 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir.

Phokaia Form 5 içerisinde 6 adet örnek değerlendirmeye alınmış olup bunların 4 tanesi Tip A, 2 tanesinin B'ye ait olduğu anlaşılmıştır. 5. yüzyılın sonlarından 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmişlerdir. Form 6 içerisinde 5 adet örnek ile karşılaşılmıştır. Ağız profilleri dışa dönük kalınlaştırılan örnekler içerisinde **Kat. No. 129**, iç yüzeye oldukça parlak uygulanan astar ve çentiklerden oluşan bir rulet bantla diğer örneklerinden ayrılmaktadır. Boyut olarak ta incelenen örneklerden daha küçük ağız çapına sahip örnek tipik bir kâse görünümündedir. MS 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilmişlerdir. Form 7 içerisinde 2 adet örnek değerlendirilmiş olup bunlardan biri ağız diğeri kaide parçasıdır. Form 7 içerisinde incelen kaide örneği diğer Phokaia kaidelerinden oldukça farklı ve karakteristik bir görünümdedir. Phokaia formlarından alışkın olduğumuz sığ kaide Form 7'de uygulanmamış yerine yüksek bir kaide tercih edilmiştir. Ağız profilli örnek ise her ne kadar form 6'ya benzese de ağız profilinin düşük dik kenarlı ve kısa olup dışa döndürüldüğü görülmektedir. Form 7'nin Form 6 kadar yaygın kullanılmadığı tespit edilmiştir. Belki de bu ara formlar bir önceki formların geliştirilme aşamalarına ait olabilir. MS 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilmişlerdir. Form 8, 2 örneği ile temsil edilmektedir. Formun ağız kısmının dışa doğru uzandığı görülür. Bu uzantı aşağı doğru sivrileşir. MS 6. yüzyılın başlarına tarihlendirilmişlerdir. Form 10 toplamda 25 adet örnekle Form 3'ten sonra en fazla örneğin ele geçtiği form grubunu oluşturmaktadır. Hayes tarafından 3 alt tipte (A, B, C) (Hayes, 1972: 343-346) değerlendirilen Form 10'un Smintheion'daki örnekleri iki alt tip içerisinde (A, C) incelenmiştir. Phokaia seramiklerinin son formunu oluşturan form 10'da ağızın A tipinde iyice kalınlaştırılıp yumru şeklini aldığı C tipinde ise bu kısmın uzatıldığı ve yassılaştırıldığı görülmektedir. Tip A içerisinde kalınlaştırılan bu ağız profilleri Form 3 içerisindeki bazı alt tipler ile de yakın benzerlikler göstermektedir. MS 6. yüzyılın sonu - 7. yüzyılın ortasına tarihlendirilmişlerdir.

Phokaia damga bezemeli örnekler toplamda 17 adettir. Çalışma sonucunda çeşitli geometrik, bitkisel, hayvan, insan ve haç/monogram damga bezemeleri tespit edilmiştir. Hayes tarafından 3 alt grupta (Grup I, II, III) (Hayes, 1972: 347-349) incelenen Phokaia damga bezemeli seramikler arasında Smintheion'daki örneklerin Grup II ve III'den oluşmakta olduğu tespit edilmiştir. Oldukça geniş bir bezeme repertuarına sahip Phokaia damga bezemelilerinin ilk örneklerinde Afrika damgalılarının etkisi görülmektedir. Ancak zamanla bu etki yerini Phokaia'nın yerel uslubuna bırakmaya başlamış ve bu durum bezemelere yansımıştır. İncelenen örnekler içerisinde Afrika etkilerini serinin ilk örnekleri olan bitkisel ve geometrik bezemelerde görmekteyiz. Gerek Afrika gerekse de Phokaia damgalarında palmiye dalları ve iç içe geçmiş konsantrik dairelerin stilleri ve diğer motiflerle olan kombinasyonları birbirlerine çok benzemektedir. Bu bezemelerin her iki grupta da örnekleriyle karşılaşılmaktadır. Hayvan motiflerinde ise her iki grupta da (Afrika ve Phokaia) oldukça geniş bir bezeme repertuarına yer verilmiştir. Smintheion'da hayvan figürleri arasında tavşan/tazı ve geyik damgalarının baskın olduğu görülmektedir. Çok fazla örneğine rastlamadığımız bir tane de at damgası tespit edilmiştir. Figürler Afrika örneklerine göre daha yalın ve küçük boyutlarda işlenmiştir. Afrika örneklerinde bazı figürler nokta bezeklerle doldurulsa da Phokaia örneklerinde detaylar çizgisellikle yakalanmaya çalışılmış, nokta bezemeler sınırlandırılarak bazı örneklerde kullanılmıştır. Figürler genellikle detaydan yoksundur. Ancak hareketli bir kompozisyona sahiptirler. Genellikle koşar vaziyette olup sahneye hareket katmak adına baş kısımları geri döndürülebilmektedir.

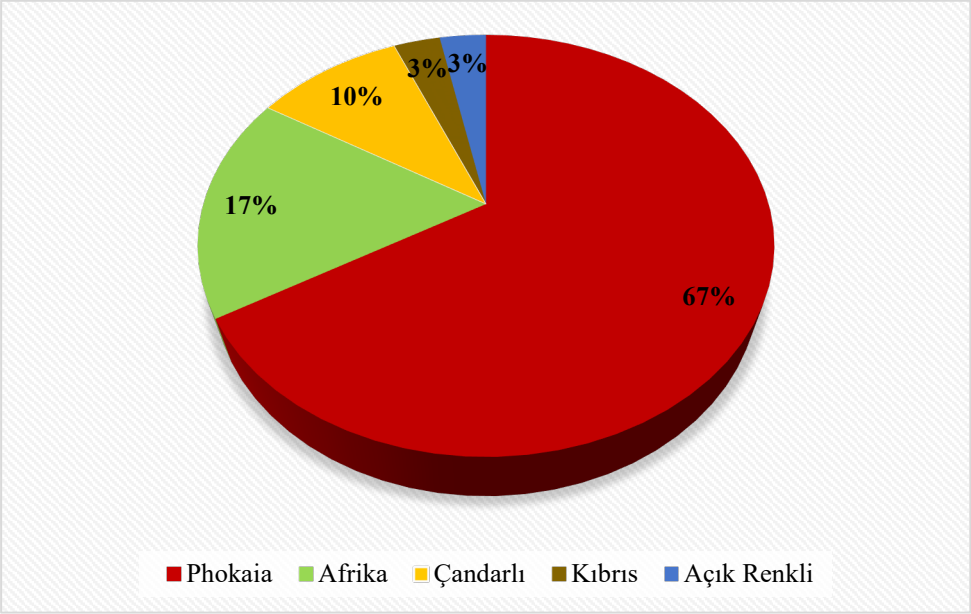
Phokaia damgalı seramikleri arasında 1 adet insan damgalı örnek ile karşılaşılmıştır. Bu aynı zamanda çalışmadaki tek insan damgasıdır. İnsan figürleri sınırlı sayıdadır. Yaygın olarak kullanılmadıkları görülmektedir. Figürlerin kaba orantıdan uzak işlendikleri detaylardan anlaşılmaktadır. Baş bazen profilden verilirken vücut cepheden verilebilmektedir. Genellikle bir el kaldırılarak imparatoru selamlar şekilde gösterilirler. Elimizdeki örnek ışığında işlenen insan figürlerinin küçük boyutlarda tercih edildiği ve orantıdan uzak olduğu görülmektedir. Bu figürler Afrika örneklerinde ise genellikle büyük boyutlarda yapılır ve kaideyi tümüyle doldurabilmektedir. Afrika damgalılarında işlenen insan örneklerin daha çok azizler ve din adamları gibi ağırlık dini unsurlarla pekiştirilirken, Phokaia insan damga bezemelerinde sıradan insanların da betimlendiği örneklerle de karşılaşılmıştır.

Yapılan çalışmada Phokaia haç damga bezemeli örnekler toplam da 7 örnek ile damgalılar arasındaki en yoğun stili oluşturmaktadır. Bu duruma paganizmin etkisini yitirmesiyle baskın hale gelen Hıristiyanlık sebep olmuş olmalıdır. Bu haç betimli örnekler sevilerek kullanılmalarının yanında Hıristiyanlığı yaymak adına birer propaganda amacı da taşıyabilmektedir. Bu sayede popüleritesi artan haç damgaları geniş kitlelerin sesi haline gelmiştir. Çeşitli bölgelere gerçekleşen ticari faaliyetler sırasında taşınan bu seramikler gerek iç gerekse de dış pazarda önemi yadsınamaz bir noktadaydı. İşlenen haç betimleri Afrika örneklerinden ayrılarak kendine özgü özellikler göstermektedir. Afrika damgalılarındaki kaideyi tümüyle kaplayan haçlar bırakılmış yerine daha küçük boyutlarda ve sade haçlar gelmiştir. Bazı haç damgalarında haçın tek başına yapılmasının yanında kolları arasında bazen 4 bazen de 2 konsantrik daireye yer verilebilmektedir. Bazen kollar düz profillendirilirken yukarıya bakan dikey kol ucuna bir kanca eklenebilmektedir. Haçlar bazen tipik Yunan haçı özellikleri de gösterebilmektedir. Afrika örneklerinde haçların içlerinin baklava dilimleri ve nokta bezemelerle doldurularak kullanıldıklarını biliyoruz. Phokaia örneklerinde ise haçlar daha sade yapılmış nadir örnekler dışında içleri boş tercih edilmiştir. Haçların kolları bazen genişleyerek düz profillendirilirken bazen de tüm kolların kıvrılarak uzatıldığı görülmektedir.

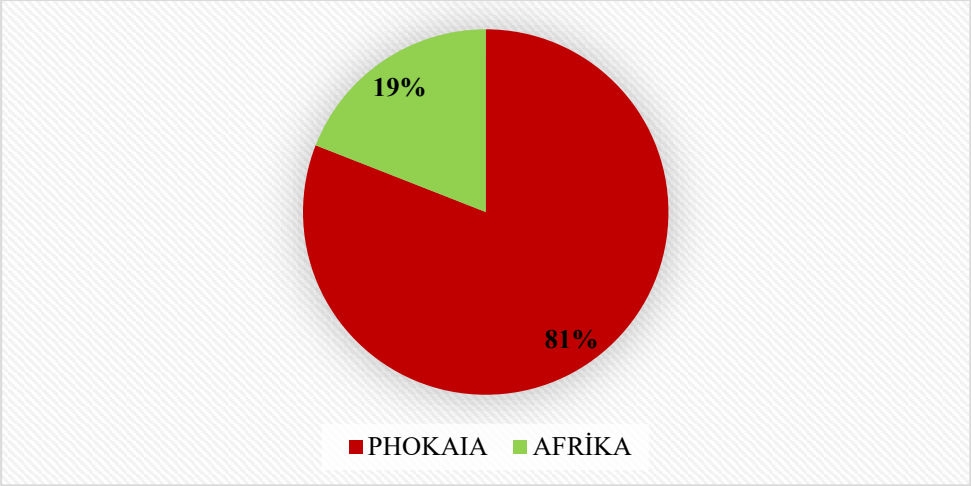
Sonuç olarak Phokaia Kırmızı Astarlı Seramiklerinin Smintheion'da ele geçen örneklerin % 67'sini oluşturduğu görülmektedir (**Şekil 5.13**). Bu durum Batı Anadolu'da pek çok merkezde aynıdır. Roma Dönemi'nde yoğunluk Çandarlı Seramikleri lehine iken Geç Roma Dönemi'nde Phokaia Kırmızı Astarlı Seramikleri baskın hale gelmiştir (Ergürer, 2012: Açar, 2017: 70; 116, 153; Ergül, 2019a: 50; Şahin, 2020: 249, Abbildung: 7). Bu durum bölgesel yakınlıkla açıklanabilmektedir. Bir de Troas Bölgesi'nin dış pazara açılan bir kapı olduğu düşünüldüğünde ticari faaliyeler neticesinde uğranılan durakları bünyesinde barındırıyor olmalıdır. Yapılan çalışmada çeşitli formlar arasında Form 3 ve 10'un daha yoğun ele geçtiği tespit edilmiştir. Bu durum bu formlardaki tabak ve kâselerin işlevselliği ile ilşkilendirilebilir. Piyasada bazı formların daha uzun süre kalmaları ve üretimlerinin de bu doğrultuda arttığı görülmektedir.

Yapılan bu çalışmada Phokaia damga bezemeli örnekleri gerek sayıca gerekse de repertuar çeşitliliğiyle ilk sırayı alırken Afrika damga bezemeli örnekler ele geçen

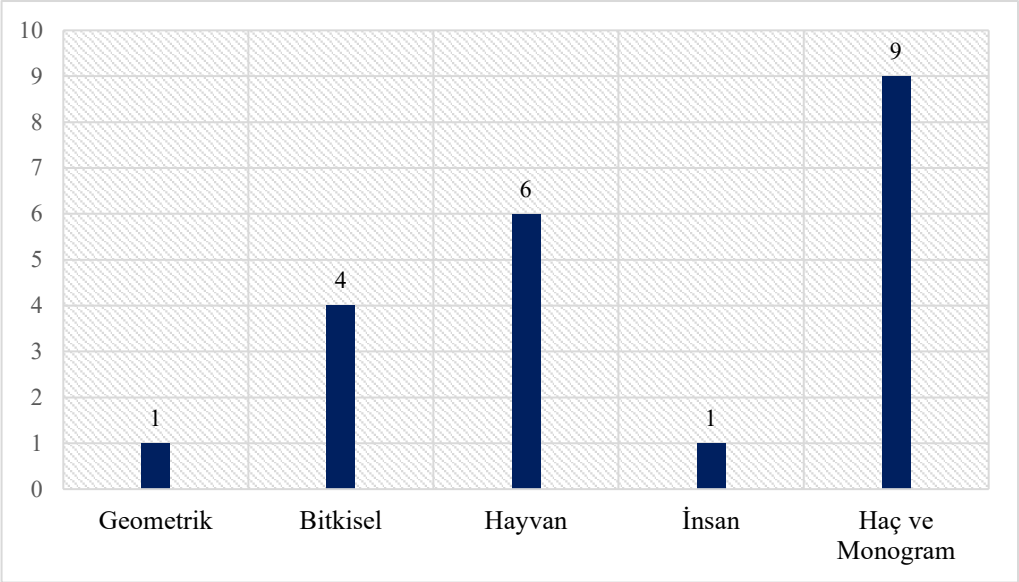
kâse ve formlarla orantılı olarak az sayıda bulunmuştur. Her iki grup geniş bir bezeme repertuarına sahiptir. Her iki grupta da bitkisel, hayvan, haç/monogram damga bezemeleri de görülmektedir. Phokaia ve Afrika damga bezemeleri içerisinde haç damgaları ilk sırayı alırken bunu hayvan ve bitkisel damga bezemeli örnekler takip etmektedir (**Şekil 5.14-15**). Yapılan bu çalışmada değerlendirilen Phokaia örneklerinin (Form 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, Damga Bezemeliler) pek çok merkezde benzerleri ile karşılaşılmıştır (**Harita 5.4**). İncelenen Phokaia örnekleri, MS erken 4. yüzyıldan başlayarak MS 7. yüzyıl başına değin tarihlendirildirilmiştir (**Levha 78**).

Şekil 5.13. Smintheion Büyük Roma Hamamı'nda ele geçen Geç Roma Seramiklerinin yüzdelik dağılımı

Şekil 5.14. Smintheion Afrika ve Phokaia damga bezemelilerinin yüzdelik dağılımı

Şekil 5.15. Smintheion Afrika ve Phokaia damga bezeme repertuarı

Kıbrıs Kırmızı Astarlı Seramikleri'ne bakıldığında Smintheion'da en az formu ele geçen grubu oluşturdukları görülmektedir. 2 formu tespit edilmiştir (Form 2 ve 11). Form 2, Afrika Form 84 ile profil yapıları ve gövde üzerine uygulanan bezeme stili ile oldukça benzer özellikler göstermektedirler. İncelenen örneklere bakıldığında astar kalitesinin düştüğü gözlemlenmiştir. Özellikle Form 11'e ait örneklerin astarında renk değişimleri ve fırça izleri görülmektedir. Bazı kısımlar astarlanmamıştır. Hamurunda yoğun mika katkısı bulunmaktadır. Değerlendirmeye alınan bu örnekler MS 550-650 arasına tarihlendirilmiştir (**Levha 79**). Yapılan bu çalışmada Smintheion'da tespit edilen formların özellikle Kıbrıs ve çevresinde pek çok merkezde örnekleri ile karşılaşılmıştır (**Harita 5.5**).

Bu çalışma içerisinde değerlendirilen son grubumuz Açık Renki Seramiklere aittir. Açık Renkli seramiklerin Smintheion'daki varlığı ilk defa bu çalışma ile kanıtlanmış olup, Troas Bölgesi'ndeki eksik parça tamamlanmıştır. Toplamda 6 adet örneğin ele geçmesine rağmen 5 farklı form ve bir kaide örneği sınıflandırılmıştır. Açık Renkli seramikler adına bugüne dek en kapsamlı çalışma H. E. Ergürer tarafından yapılmıştır. Form tespitinde de Ergürer'in geliştirmiş olduğu tipoloji esas alınmıştır. Parion ve Antandros'da bu seramiklerin sayıca fazla bulunmasıyla orantılı olarak üretim yerinin Troas bölgesindeki bir merkezde olması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Genel olarak bakıldığında Parion ve Antandros dışında Zeytinliada'da da çalışılan malzeme içerisinde en yoğun seramik grubunu Açık renkli seramiklerin oluştuğu belirtilmektedir. Tüm bu buluntular üretim merkezinin Toras merkezli

olduğunu destekler niteliktedir. Ancak örneklerin sayıca fazla çıktığı merkezlerde yerel bir seramik atölyesinin henüz saptanamaması sebebiyle üretim merkezi olarak bir yeri göstermek oldukça güçtür. İncelemeler sırasında Açık Renkli seramiklerin Troas Bölgesi dışında Romanya'daki pek çok merkezde ele geçtiğide görülmektedir (**Harita 5.6**). Bu durum ticari faaliyetlerle açıklanabilir. Troas Bölgesi konum itibariyle dışarıya açılan bir kapı niteliğindedir. Pek çok seramiğin Çanakkale ve İstanbul Boğazı aracıyla dış pazara aktarıldığı görülmektedir. Öyle ki Romanya, Ukrayna ve Rusya'da pek çok arkeolojik kontekste Çandarlı, Afrika, Phokaia ve Açık Renkli seramiklerin bulunması ticari faaliyetlerde Çanakkale ve İstanbul Boğazı'nın aktif olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu seramikler çalışılırken bazı formların Phokaia ve Pontus örnekleriyle benzer özellikler gösterdiği görülmektedir. Genel olarak bu seramikler için MS 5. yüzyıl ile 7. yüzyıl ortaları önerilmektedir. Yapılan çalışmada da örnekler bu tarih aralığı içerisinde değerlendirilmiştir (**Levha 79**).

Sonuç olarak bu tez kapsamında değerlendirmiş olduğumuz seramikler Büyük Roma Hamamı'nın *Caldarium* ve *Tepidarium* bölümlerini kapsayan dolgu alanında ele geçmiştir. Geç Roma Dönemi ile ilişkilendirdiğimiz bu dolgu, hamamın asıl işlevini kaybettikten sonraki evreye aittir. Bu dolgu içerisinde tespit edilen seramik grupları MS 4-7. yüzyıl arasını kapsamaktadır **(Levha 80)**. İncelenen örneklerin Batı Anadolu ve Troas Bölgesi'ndeki birçok kent ile yakın benzerlik taşıdıkları ve bu benzerliklerin çalışılan verilere yansıdığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

Abadie-Reynal, C. And Sodini, J. P. (1992). *La Céramique Paléochrétienne De Thasos (Aliki, Delkos, Fouilles Anciennes)*. Études Thasiennes XIII. Athens.

Açar, E. (2017). *Antandros Nekropolü Geç Roma Yerleşimi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Adak-Adıbelli, I. (2006). *Tarsus Geç Roma Seramiği* Basılmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.

Adak-Adıbelli, I. (2017). "Tarsus Kırmızı Astarlı Geç Roma Dönemi Seramiği". Işık Adak Adıbelli vd. (ed.). *Barış Salman Anı Kitabı*. (1-18). İstanbul: Ege Yayınları.

Anderson-Stajanović, V. R. (1992). *Stobi: The Hellenistic and Roman Pottery,* Stobi, Results of the Joint American-Yugoslav Arc. Investigations 1970-1981, Stobi I. Princeton Universty Press, New Jersey.

Anderson, W. (2005). Asia Minor Ampullae: Late Antique Pilgrim Flasks in the Rijksmuseum van Oudheden, Leiden. *ECA 2*. 9-18.

Atlı Akbuz, L. (2008). *Hadrianopolis Roma Dönemi Seramiği*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Atik, N. (1995). *Die Keramik aus den Südthermen von Perge*. IstMitt- BH 40. Tübingen.

Ates, G. (2003). *Die Rote Feinkeramik von Aizanoi als lokaler Kulturträger.* Basılmamış Doktora Tezi. Ruprecht-Karls-Unıversıtät Zentrum für Altertumswissenschaften Institut für Klassische Archäologie, Heidelberg.

Akyürek, N. E. (1992). Terra Sigillata aus dem Heiligtum des Apollon Smintheios. *AMSt 8. Studien zum Antiken Kleinasien* II. 125-166.

Aktaş, R. (2018). *Antandros Kazısı Yamaç Ev Roma Dönemi Seramikleri*. Basılmamış Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Aktaş, R. vd. (2019). ''İzmir-Karaburun Yüzey Araştırmasında Ele Geçen Roma Dönemi Seramikleri''. *OLBA* XXVII: 369-412.

Aktaş, R. (2020). "Antandros Yamaç Ev Sektörü'nde Ele Geçen Açık Renkli Seramikler". Vedat Keleş (Haz.). *Propontis ve Çevre Kültürleri*. İstanbul: Ege Yayınları.

Akyüz, E. (2019). *Erythrai Cennettepe Roma ve Erken Bizans Dönemi Kandilleri.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Muğla.

Arsen'eva, T. M. And Domzalski, K. (2003). "Late Roman Red Slip Pottery from Tanais 2001", *Eurasia Antiqua* Band 8: 415-491.

Ayaz, M. (2014). *Assos Kuzey Stoası Kırmızı Astarlı Roma Seramiği*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Çanakkale.

Aydın, A. (2015). İzmir Arkeoloji Müzesi İle Tarih ve Sanat Müzesi'nde Bulunan Ampullalar. *OLBA XXIII*. 487-513.

Aydın, S. (2019). *Olba Geç Roma Dönemi Seramik Buluntuları*. Basılmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.

Ben Khader, A. B. A. and Bonifay, Michel. (1998). La céramique de l'édifice des Asclépeia À Thuburbo Majus (Tunisie). In: *Antiquités africaines.* 34:231-249.

Bădescu, A. And Ilıescu, I. (2016). Late Roman pottery discovered at Histria in the Acropolis Centre-South sector (2015). Vasa escaria – Late Roman C wares. *MATERIALE ŞI CERCETĂRI ARHEOLOGICE* (serie nouă). XII: 141–157.

Băjenaru, C. (2018). Fine wares from the excavations of the late Roman fort at Ulmetum (province of Scythia). *REI CRETARIÆ ROMANÆ FAVTORVM ACTA.* 45: 501-510.

Başaran, C. ve Ergürer, H. E. (2012). Parıon Odeion'u (Bouleuterıon?) 2010 Çalışmaları Ve Odeion'da Bulunan Seramikler. *OLBA* XX: 245- 289.

Bien, S. (2007). "La vaissele et les amphores en usage a Marseille au VII s. Et au debut du VII siecle: Premiere ebauche de typologie evolutive". Michel Bonifay and Jean-Christophe Treglia (eds.). LRCW 2, BAR International Series 1662 (I): 263-264.

Brown, P. (2000). *Geç Antik Çağ'da Roma ve Bizans Dünyası*. Turhan Kaçar (Çev.), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Bernal Casasola, D. (2007). "Contextos Ceramicos En El Area Del Estrecho De Gıbraltar (ss. V-VII d.C.): Hacia El Replanteo De La Dinamica Urbana, Economica Y Comercial Tardorromana". LRCW 2 BAR International Series 1662 (I): 109-118.

Carandini, A. And Tortorella, S. (1981). "Ceramica Africana", Atlante dell forme ceramiche I. Ceramic Fine Romana Nel Bacino Mediterraneo, Enciclopedia Dell'Arte Antica Classica E Orientale. Roma.

Cocchiaro, A. et al. (2006). ''La ricerca archeologica nell'ager Brundisinus: lo scavo della villa di Giancola". Giuliano Volpe and Maria Turchiano (Eds.). *Paesaggi e insediamenti rurali in Italia meridionale fra Tardoantico e Altomedioevo*. Italy: EDIPUGLIA.

Смокотина, А. В. (2015). Импорт краснолаковой керамики в г. Боспор в конце IV – первой половине VII вв, *Древности Боспора.* 19: 312-339.

Çelem, M. M. (2009). *Apollon Smintheion Terra Sigillataları*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.

Çizmeli Öğün, Z. (2004). Smintheion Kazıları Sikke Buluntuları. *Anadolu/Anatolia 26*. 25-37.

Çizmeli Öğün, Z. (2013). "Smintheion'da Ele Geçen Sikke Buluntuları". C. Özgünel (ed.). *Smintheion, Apollon Smintheus'un İzinde.* (135-140). İstanbul: Ege Yayınları.

Cocchiaro, A. et al. (2005). "La ricerca archeologica nell'ager Brundisinus: lo scavo della villa di Giancola". *Paesaggi e İnsediamenti Rurali in Italia Meridionale fra Tardoantico e Altomedioevo.* G.Volpe and M. Turchiano (eds.). Bari: Primo Seminario sul Tardoantico e l'Altomedioevo in İtalia Meridionale.

Crowfoot, J. W. et al. (1957). *The Object from Samaria. Samaria- Sebaste III*. Londra: The Chiswick Press.

Diogo, A. M. D. and Trindade, L. (1999). Anforas e Sigillatas Tardias (Claras, Foceenses e Cipriotas) Provenientes das Escavaçöes de Teatro Romano de Lisboa. *Revista Portuguesa De Arquelogia, Vol. 2, No. 2*. 83-95.

Doğer, L. (2005). Kuşadası, Kadıkalesi (Anaia) Kazısı 2003 Yılı Bizans Dönemi Seramik Buluntuları. *Sanat Tarihi Dergisi*. Sayı/XIV-1:105-133.

Doğer, L. (2007). "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora". B. Böhlendorf-Arslan, A. O. Uysal, J. Witte- Orr. (eds.). *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği. Byzas* 7. (s. 97-121). İstanbul: Ege Yayınları.

Doğer, L. (2008, Kasım). ''Kuşadası, Kadıkalesi/Anaia Kazısı 2001-2007 Yılı Bizans ve Çağdaşi Diğer Seramik Buluntular Üzerine Bazı Gözlemler''. *II. Geçmişten Geleceğe Kuşadası Sempozyumu*, Kuşadası Belediyesi, Kuşadası.

Domzalski, K. (2002). Preliminary information on terra sigillata and red slip wares from Chhîm. *BAAL 6.* 77-88.

Domzalski, K. (2012). "At the Crossroads of Trade Routes: Terra Sigillata, Red Slip Wares and Related Fine Pottery From the Polish Excavations in Ptolemais (2002-2009)". J. Żelazowski (ed.). *Ptolemais in Cyrenaica: Studies in Memory of Tomasz Mikocki*. (319-345). Warsaw.

Domzalski, K. (2013). Terra Sigillata, Red Slip and Glazed Wares From Jiyeh (Porphyreon) and Chhim in Lebanon. *Archeologia 64*. 23-51.

Doksanaltı, E. (2006). *Knidos Kap – Krio Kazı Alanı*. Basılmamış Doktara Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Konya.

Doksanaltı, E. (2010). "The Coarse Ware From A 'Late Roman House' In Knıdos". Simonetta Menchelli et al. (eds.). LRCW 3 BAR International Series 2185 (II): 769-780.

Duman, B. (2016). African Red Slip Ware in Lydian Tripolis. *REİ CRETARİÆ ROMANÆ FAVTORVM ACTA 44.* 699-706.

Ergürer, H. E. (2012). *Parion Roma Dönemi Seremiği*. Basılmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum.

Ergürer, H. E. (2013). "Seramik". Cevat Başaran (ed.). *Antik Troas'ın Parlayan Kenti Parion, 1997-2009 Yılları Yüzey Araştırmaları, Kazı ve Restorasyon Çalışmaları*. (s. 137-150). İstanbul: Ege Yayınları.

Ergürer, H. E. (2014). "Late Roman Light Coloured Ware from Parion". H. Meyra and K. Domzalski (eds.). *Late Hellenistic to Mediaeval Fine Wares of the Aegean*

Coast of Anatolia Their Production, Imitation and Use. (175-192). Neriton: Varsovie.

Ergürer, H. E. (2016). "Sigillata ve Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri". C. Başaran ve H. E. Ergürer (ed.). *Parion Roma Tiyatrosu*. (123-164). Ankara: İçdaş Yayınları.

Ergürer, H. E. (2019). "Parion Roma Hamamı'nda 2012 Yılında Bulunan Roma Dönemi Sikkeleri". Eds. Vedat Keleş vd. (ed.). *Cevat Başaran'a 60. Yaş Armağanı*. (263-284). Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları.

Ergül, G. (2019a). *Parion Tiyatrosu Geç Dönem Alanları Roma Seramikleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Kocaeli.

Ergül, G. (2019b). Parion Roma Hamamı 2014 Kazı Çalışmalarından Bir Grup Geç Roma Seramiği. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (1). 32-58.

Eiwanger, J. (1981). *Keramik und Kleinfunde aus der Damokratia- Basilika in Demetrias, Demetrias IV*, Teil 1- 2, Bonn.

Erol, D. (2011). *Smyrna Devlet Agorasında Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Seramiği*. Basılmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Erol, A. F. ve Tamer, D. (2020). Zeugma'dan Ele Geçen Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri. *Anatolia* 46. 49-121.

El-Khouri, L. (2014). Late Roman Fıne Pottery From Gadara (Umm Qais), 2011 Season of Excavation. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry*. Vol. 14. No 2. 115-138.

Ekin Meriç, A. (2018). Late Roman Pottery from the Theatre of Nicaea in Bithynia. *Anatolia Antiqua [Online*], XXVI. 69-87.

Eyüboğlu, M. A. (2020). *Sebaste Antik Kenti Yüzey Araştırmaları'nda Ele Geçen Terra Sigillata ve Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri (2016-2019)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Uşak.

Falbe, C. T. (1833). *Recherches Sur L'emplacement De Carthage*. Paris.

Feuser, S. (2009). Der Hafen von Alexandria Troas. DR. RUDOLF HABELT GMBH – Band 63, BONN.

Fedoseev, N. F. et al. (2010). Post-Justinian Pottery Deposit From Pantikapaion-Bosporos: Rescue Excavations At 12, Teatral'naja st. In Kerch, 2006. *ARCHEOLOGIA* LXI. 63-94.

Forster, G. (2005). "The Roman City of Knossos, Colonia Julia Nobilis- the nature of the imported fine wares". M. B. Briese and L.E. Vaag (eds.). *Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence*. *Halicarnassian Studies III*. (124-131). Denmark: University Press of Southern Denmark.

Fulford, M. G. and Peacock, D. P. S. (1984). Excavations at Carthage: The British Mission Vol. 1, 2, The Pottery and Other Ceramic Object from The Site. London.

Gassner, V. (1997). *Das Südtor der Tetragonos- Agora. Keramik und Kleifunde, Forschungen in Ephesos XIII/1/1*. Wien.

Grant, M. (2000). *Roma'dan Bizans'a*. Z. Zühre İlkgelen (Çev.). İstanbul: Homerkitabevi.

Golofast, L. A. (2016). "Pottery Assemblage and The Glass Fınds". N. A. Makarov (ed.). *Byzantine Jericho Excavations After A Century. Russıan Academy Of Scıences Instıtute Of Archaeology*. (359-492). Moscow: Indrik.

Голофаст, Л. А. (2002). Штампы V-VII вв. на посуде группы Фокейской краснолаковой из раскопок Херсонесского городища. Материалы по археологии, истории и этнографии Таврии: Сб. научн. Тр. Вып. IX. 135-216.

Голофаст, Л. А. and Рыжов, С. Г. (2011). Северный Район Херсонеса В Ранневизантийское Время (кварталы VIII и IX). *24 МАИЭТ-XVII*. 363-411.

Голофаст, Л. А. and Ольховский, С.В. (2016). Комплекс Керамики Из Подводного Фундамента В Акватории Фанагории. ФАНАГОРИЯ РЕЗУЛЬТАТЫ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ Том 4. РОССИЙСКАЯ АКАДЕМИЯ НАУК ИНСТИТУТ АРХЕОЛОГИИ: Москва. 46-82.

Grandi, E. (2007). "Late Antique and Early Medieval Fine Pottery From Lagoon of Venice". B. Böhlendorf vd. (eds.). *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7*. (1-24). İstanbul: Ege Yayınları.

Grey, A. D. and Politis, K. D. (2012). "The Late Antique Period: The Pottery*". Sanctuary of lot at Deir Ain Abata in Jordan Excavations 1988-2003*. (175-201). Jordan Distribution Agency ın association with the British Museum.

Gürbüzer, M. (2018). Late Roman Pottery from a Building in Klazomenai. *OLBA* XXVI. 135-176.

Gürdal, T. (2000). *Smintheion Hellenistik Dönem seramiği.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.

Hayes, J. W. et al. (1968). Excavations at Saraçhane in Istanbul Fifth Preliminary Report, with a Contribution on A Seventh-Century Pottery Group. *DOP* 22. 195-216.

Hayes, J. W. (1972). *Late Roman Pottery*. London: British School at Rome.

Hayes, J. W. (1973). The Pottery, Excavation at Tocra 1963- 1965: The Archaic Deposits II and Later Deposits. *BSA Supp*. 10. London. 431-454.

Hayes, J. W. (1976). "3. Pottery: Stratified Groups and Typology". J.H. Humphre (ed.). *Excavations at Carthage 1975*. (47-123). Tunis: Conducted by the University of Michigan Volume I.

Hayes, J. W. (1983). *The Villa Dionysos Excavations, Knossos: The Pottery. BSA* 78. 97-169.

Hayes, J. W. (2001). Early Christian Pottery from Knossos: The 1978-1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site. *BSA 96.* 431-454.

Hayes, J. W. (2007). "Pottery". A. H. S Megaw (ed.). *Kourion, Excavations in the Episcopal Precinct*. (435-475). USA: Dumbarton Oaks Studies XXXVIII, USA.

Hayes, J. W. (2008). *Roman Pottery Fine-Ware Imports,* The Athenian Agora XXXII. New Jersey: Princeton.

Heath, S. and Tekkök, B. (2007-2008). Greek, Roman and Byzantine Pottery at Ilion (Troia), 2007- 2008 Project Troia (http://classics.uc.edu/troy/grbpottery/).

Hellström, P. (1965). *Pottery of Classical and Later Date, Terracotta, Lamp and Glass, Labraunda*. Lund: Swedish Excavations and Researches II. 1.

Hudson, N. (2008). Three Centuries of Late Roman Pottery. JRA,Supplementary Series Number 70. (319-345). Christopher Ratte and R. R. R. Smith (Ed.). Aphrodisias Paper 4.

Ilıescu, I. and Bottez, V. (2018). Late Roman Ware From The Acropolis Centre-South Sector (Histria). *Materiale Şi Cercetări Arheologice (Serie Nouă)*. XIV. 155-167.

Iliescu, I. et al. (2017). Late Roman C Wares Discovered at Histria in the Acropolis Centresouth Sector (2013-2014). *MATERIALE ŞI CERCETĂRI ARHEOLOGICE (serie nouă). XIII*: 47–72.

Иванова, О. С. (2009). Краснолаковая Керамика Из Раскопок Могильника В Алке Алмалык-Дере (МАНГУП). Материалы по археологии, истории и этнографии Таврии. Вип. XV. 26-88.

Japp, S. (2007). "Late Roman, Byzantine and Ottoman Pottery From Alexandria Troas". B. Böhlendorf vd, (eds*.), Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve 282 Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7* (55-72). İstanbul: Ege Yayınları.

Jackson, M. et al. (2012). Primary evidence for Late Roman D Ware production in southern Asia Minor: a challenge to 'Cypriot Red Slip Ware'. *Anatolian Studies* 62: 89-114.

Johnson, B. L. (2008). *Ashkelon 2, Imported Pottery of the Roman and Late Roman Periods*. U.S.A.

Karaca, N. (2019). *Stratonikeia Kazılarında Bulunan Roma Dönemi Kırmızı Astarlı Seramikleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Konya.

Karakaş, G. (2019). "Tekirdağ Yeniköy Mermer Höyük Kırmızı Astarlı Seramikleri". Bülent Öztürk vd. (ed.). *Mnemes Kharin ve Filiz Dönemez-Öztürk Anısına Makaleler*. (271-298). İstanbul: Homer Kitabevi.

Kan Şahin, G. (2019). *Hadrianopolis Seramik Buluntuları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Kaya, İ. (2007). *Demre Aziz Nikolas Kilisesi Kazılarında Ele Geçen Terra Sigillata ve Kırmızı Astarlı Seramikler (1998-2004)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara.

Kassa, T. T. (2020). *İmparator I. Konstantin ve Hıristiyanlık Tarihindeki Yeri.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Bursa.

Kaplan, D. (2007). “Traditional Modes of Viticulture in Coastal Northwestern Anatolia”. Turan Takaoğu (ed.). *Ethno Archaeological Investigations in Rural Anatolia* Volume 4. (59-72). İstanbul: Ege Yayınları.

Kaplan, D. vd. (2012). “2011 Yılı Gülpınar / Smintheion Kazı Çalışmaları (32. Yıl)”. 34. KST 2. 393-396.

Kaplan, D. (2013a). “Smintheion Roma Dönemi Su Depoları”. C. Özgünel (ed.). *Smintheion, Apollon Smintheus’un İzinde.* (101-116). İstanbul: Ege Yayınları.

Kaplan, D. (2013b). “Smintheion Roma Hamamı”. C. Özgünel (ed.). *Smintheion, Apollon Smintheus’un İzinde*. (81-100). İstanbul: Ege Yayınları.

Kaplan, D. (2018). *Roman Baths and Related Structures/*Smintheion Studies I. Ankara.

Kavaz Kındığılı, B. (2017a). *Zeytinliada Geç Roma ve Bizans Seramikleri.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum.

Kavaz Kındığılı, B. (2017b). Zeytinliada Light Colored (Açık Renkli) Geç Roma Seramikleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, Sayı 38. 151-176.

Keleş, V. vd. (2018). Bir Grup Geç Roma Sikkesi Işığında Parion Yamaç Hamamının Son Kullanım Evresi Hakkında Görüşler. *Seleucia*, Sayı 8. 269-304.

Kenkel, F. (2007). “Cypriot Red Slip Ware and İts Derivatives from Pednelissos”. B. Böhlendorf-Arslan et al (ed.), *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas* 7. (131-146). İstanbul: Ege Yayınları.

Kısa, A. (2019). *Alanya – Kadıpaşa Roma Dönemi Sigillata ve Kırmızı Astarlı Seramikleri.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Erzurum.

Koçyiğit, O. (2013). *Geç Antik Çağ’da Assos Konut Mimarlığı*. Basılmamış Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Çanakkale.

Koch, G. (2007). *Erken Hıristiyanlık Sanatı Giriş*. Ayşe Aydın (Çev.). İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Крапивина В.В. and. Домжальский, К. (2008). Позднеантичная Ольвия в свете находок краснолаковой керамикн. *The Bosporus and The Northern Black Sea Region Under The Ancient Age*. Saint-Petersburg: Nestor-History Editors House. 73-81.

Ladstatter, S. And Sauer, R. (2005). *Late Roman C Ware und Lokale Spatantike Feinware Aus Ephesos. Spantantike und Mittelalterliche Keramik Aus Ephesos.* Wien: Archaologısche Forschungen Band 13.

Loeschcke, S. (1912). Die Arbeiten zu Bergama 1910-1911. Sigillata-Töpfereien in Tschandarli. AM XXXVII. 344-407.

Lund, J. (1995). “A Fresh Look at the Roman and Late Roman Fine Wares from the Danish Excavations Hama, Syria”. H. Meyza and J. Mlynarczyk (eds.). *Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Metiterranean- Advances in Scientific Studies* (135-161). Warsaw.

Mackensen, M. (1993). *Die Spaetantiken Sigillata und Lampentöpfereien von El Mahrine (Nord Tunusien).* Studien Zur Nordafricanischen Feinkeramik des 4. Bis 7. Jhr., Münchner Beitrage Zur Vor und Frühgeschischte. Band 50. Münih.

Mackensen M. And Schneider, M. (2002). Production Centers of African Red Slip Ware (3rd- 7th c.) in northern and Central Tunisia. *JRA* 15. 121-158.

Mackensen, M. (2006). "Late Roman Afrıcan Red Slıp Ware From The Frontier Region In The Province Of Thebais (Upper Egypt)". R. J. Wilson (ed.). *ROMANITAS*. (211-229). Oxford.

Malfitana, D. (2002). Eastern Terra Sigillata Wares in The Eastern Mediterranean Notes On a Initial Analysis. *Ceramiques Hellenistiquees Et Romaines. MOM* 35: Lyon. 133-157.

Maden, E. (2019). *Thyateira Antik Kenti Roma Dönemi Seramikleri (2012-2015) Yılları Arası).* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Aydın.

Makinist, Ö. (2019). *Metropolis Tiyatrosunda Bulunmuş Olan Terra Sigillatalar*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Malamidou, V. (2005). "Four Middle Roman Ceramic Groups from Eastern Macedonia". M. B. Briese- L.E. Vaag (Eds.). *Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Hellenistic Period to Late Antiquity: Ceramic Evidence, Halicarnassian Studies III*. (98-116). Denmark: University Press of Southern Denmark.

Marrison, C. (2014). *Bizans Dünyası Doğu Roma İmparatorluğu 330-641*. Aslı Bilge (Çev.). Ayrıntı Yayınları: İstanbul.

Meriç, R. (2002). *Spathellenistisch - Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos*, Wien.

Meyer-Schlichtmann, C. (1988). *Die Pergamenische Sigillata aus Der Statgrabung von Bergama*, PF 6. Berlin-New York: Walter De Gruyter.

Maeir, A. M. and Strauss, Y. (1995). A Pilgrim Flask of Anatolian Origin from Late Byzantine/Early Ummayyad Jerusalem. *Anatolian Studies* Vol. 45. 237-241.

Mlynarczyk, J. (2009). "Pottery Report". *Hippos-Sussita Tenth Season of Excavations. Published by the Zinman Institute of Archaeology* (104-156). Haifa, İsrael: University of Haifa.

Mlynarczyk, J. (2014). LRC (Phocaean) ware pottery in the urban context of Hippos – Susita. H. Meyza (ed.). *Late Hellenistic to Mediaeval Fine Wares of The Aegean Coast of Anatolia*. (193-219) Warszawa: Wydawnictwo Neriton.

Mocanu, M. (2011). Consideraţii Privind Ceramica De Masă De La (L) Ibida. Studiu De Caz. Sectorul Extramuros Vest III. *PEUCE, S.N. IX*. 225- 252.

Mocanu, M. (2012a). Notes On The "African Red Slip Ware" Ceramics İn Scythia Minor. *Studia Antiqua et Archaeologica XVIII*. 319-340.

Mocanu, M. (2012b). Late Roman Fine pottery with stamped decoration discovered at (L?)ibida (Province of Scythia). *REI CRETARIÆ ROMANÆ FAVTORVM ACTA 42*. 107-112.

Mocanu, M. (2014a). Considerații privind ceramica de masă de la (L)Ibida (II). Sectorul Extra muros nord I. *PEUCE, S.N. XII*: 147–168.

Mocanu, M. (2014b). Consıderatıons On Tableware Pottery Of (L)Ibıda III. X Research Area. *Studia Antiqua et Archaeologica* XX: 283-305.

Mocanu, M. and Nutu, G. (2017). Late Roman Red Slıp Ware From Aegyssus. *NOVENSIA 28*. Warszawa. 121-140.

Mocanu, M. (2018). Ceramıca De Masă Romană Târzıe Descoperıtă La Halmyrıs. *PEUCE, S.N. XVI*. 227-250.

Mocanu, M. (2020a). Late Roman Tableware From Argamum- "Falezǎ Est", African, Cypriot, Egeean and Pontic Wares. *Studia Antiqua et Archaeologica* 26 (1). 119-127.

Mocanu, M. (2020b). Ceramica de masă de la Ibida – Baza 3. *PEUCE,* Serie Nouă XVIII: 203–214.

Morrisson, C. (2014). *Bizans Dünyası Doğu Roma İmparatorluğu 330-641*. Aslı Bilge (Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Могаричев, Ю. М. et al. (2017). *Крым в «хазарское» время (VIII – середина X вв.): вопросы истории и археологии.*

Mimaroğlu, S. (2017). Myndos (Asar Adası) Geç Antik Dönem Seramikleri. *Sanat Tarihi Dergisi.* 26 (2). 333-361 .

Mimaroğlu, S. (2020). Letoon Geç Roma–Erken Doğu Roma Dönemi Kırmızı Astarlı Seramikleri'nin Ön Değerlendirilmesi. *Cedrus* VIII. 279-297.

Mitsopoulos-Leon, V. (1991). *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos Kleifunde, 1. Teil: Keramik Hellenistischer und Römischer Zeit*, FİE IX, 2/2. Wien.

Nelson, M. C. et al. (2015). The Early Byzantıne Settlement At Leukos, Karpathos. *The Annual of the British School at Athens / FirstView Article*. 1 – 47.

Niewöhner P. (2016). The Byzantine Settlement History of Miletus and Its Hinterland – Quantitative Aspects. Stratigraphy, Pottery, Anthropology, Coins, and Palynology. *Archaologischer Anzeiger* 2. 225-290.

Oransay, B. S. A. (2012). Side 2009-2011 Yılı Kazılarında Ele Geçen Doğu Sigillatası D (Kıbrıs Sigillatası) Seramikleri. *Anatolia 38*. 109-138.

Oren Paskal, M. (2008). Excavation at Bat Galim: The Pottery. *Contract Archaeology Reports III.* 32-53.

Öz, C. (2020). *Myra ve Andriake Geç Roma Dönemi Seramikleri*. Basılmamış Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Antalya.

Özgünel, C. (1982). "Chryse-Apollon Smintheus Tapınağı 1980-1981 Yılı Kazıları". KST. IV.207-224.

Özgünel, C. (2001). *Smintheion, Troas'ta Kutsal Bir Alan*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınevi.

Özgünel, C. ve Kaplan, D. (2008). "2007 Yılı Gülpınar/Smintheion Kazı Çalışmaları (28. Yıl)". 30. KST 4. 409-432.

Özgünel, C. ve D. Kaplan. (2009). “2008 Yılı Gülpınar/Smintheion Kazı Çalışmaları (29.Yıl)”. 31. KST 2. 75-90.

Özgünel, C. ve D. Kaplan. (2010). “2009 Yılı Gülpınar Kazıları (30.Yıl)”. 32. KST 1. 212-229.

Özgünel, C. ve Kaplan, D. (2011). “2010 Yılı Gülpınar/Smintheion Kazı Çalışmaları (31.Yıl)”. 33. KST 1. 145-172.

Özgünel, C. vd. (2017). “2014-2016 Yılı Gülpınar Kazıları (35-37. Yıl)”. 39. KST 2. 321-346.

Palaz Erdemir, H. (2019). *Roma’dan Doğu Roma’ya Değişim ve Dönüşüm*. İstanbul: Çizgi Kitabevi.

Peacock, D. P. S. et al. (1990). Roman Pottery Production in Central Tunisia. *Journal of Roman Archaeology.* Volume: 3. 59-84.

Pekgöz, S. (2020). *Parion Roma Hamamı Kandilleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Samsun.

Pickersgill, C. and Roberts, P. (2003). New Light on Roman Sparta: Roman Pottery from the Sparta Theatre and Stoa*. BSA 98*. 549-597.

Prieto, F. J. N. (1984). “Algunos datas sobre las importaciones de ceramica ‘Late Roman C’ en la Peninsula İberica”. T. F. C. Blagg et al. (eds.). *Papers in Iberian Archaeology* (540-548). Great Britain: BAR-IS 193 (ii).

Ramos, A. C. et al. (2007). "Les Céramiques Communes Du Vie S. Du Complexe Industriel De Salaisons De Poisson De Lagos (Portugal)” M. Bonifay and J. J. Treglia (eds.). *LRCW* . (85-98). Vol. I, BAR- IS 1662 (I). England: Chalvington Digital.

Rautman, M. L. (1995a). Two Late Roman Wells at Sardis. *AASOR 53*. 37-84.

Rautman, M. L. (1995b). “Neutron Activation Analysis of Cypriot and Related Ceramics at the University of Missouri”. H. Meyza and J. Mlynarczyk (eds.). *Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean-Advances in Scientific Studies.* (331-349). Warsaw.

Rațiu, A. et al. (2017). Fine Wares From The Late Roman ‘Prıncipia’ At Capidava (I). *Cercetări Arheologice, XXIV, MNIR*: 209–227.

Reynolds, P. (1984). “African Red Slip and Late Roman Imports in Valencia”. T. F. C. Blagg et al. (eds.). *Papers in Iberian Archaeology* (574-584). Great Britain: BAR-IS 193 (ii).

Reynolds, P. (2011). Fine wares from Beirut contexts, c. 450 to c. 600. *LRFW I.* 207-230.

Reynolds, P. and Pavlidis, E. (2014). Nicopolis (Epirus Vetus): an Early 7th Century Pottery Assemblage From The ‘Bishop’s Hause’ (Greece). Natalia Poulou-Papadimitriou et al. (eds.). *LRCW 4.* (451-467). Oxford: BAR International Series 2616 (I).

Reynolds, P. and Pavlidis, E. (2017). An Early 5th Century Ad Pottery Deposıt From A Cloaca Cleanıng Shaft Of The Cardo Next To Basılıca A, Nİcopolıs (Greece). *AΘHNA.* 651-666.

Riley, J. A. (1981). “The Pottery from Cisterns 1977. 1, 1977. 2, and 1977. 3”. J. H. Humphrey (ed.). *Excavations at Carthage 1977*. (85-124). Conducted by the University of Michigan Volume VI, Ann Arbor.

Robinson, H. S. (1959). *Pottery of the Roman Period: Chronology, The Athenian Agora*. vol. 5, New Jersey.

Rodziewicz, M. (1976). *Alexandrie I, La Ceramique Romaine Tardive D’Alexandrie*. Varsovie.

Rose, B. et al. (2007). Granicus River Valley Survey Project, 2004- 2005. *Studia Troica 17*. 65- 150.

Römer, C. (1995). “Die rot engobierte Keramik im unteren Habur-Gebiet” H. Meyza and J. Mlynarczyk (eds.). *Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Metiterranean- Advances in Scientific Studies*. (351-364). Warsaw.

Rudolph, W. W. and Sheehan, M. C. (1979). Excavations at Porto Cheli and Vicinity Preleminary Report V: The Early Byzantine Remains. *Hesperia* 48. No. 3. 294-324.

Sanders, G. D. R. (1999). A Late Roman Bath at Corinth: Excavations in the Panayia Field, 1995-1996. *Hesperia 64*. No. 4. 441- 480.

Salomonson, J. W. (1968). “Etudes sur la Ceramique Romaine d’Afrique. Sigillee Claire et Ceramique Commume de henchir el Ouiba (Raqqada) en Tunisia Centrale”. *Bulletin Antieke Beschaving. Annual Paper on Classical Archaeology*. XLIII. 80-145.

Sazanov, A. (2014). “The Deposıt Of The End Of The 6th Century Ad From Chersonesos (Crımea)”. Natalia Poulou-Papadimitriou et al. (eds.). *LRCW* 4. (411-423). BAR International Series 2616 (I).

Sekban, M. B. (2007). *Antandros Yamaç Ev Terra Sigillata Buluntuları*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Sezgin, K. (2010). *Assos Kuzey Stoasının İnşası ve Kullanım Evreleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Çanakkale.

Sepelveda, E. D. et. al. (2015). LRC (PRSW) e LRD (CRSW) provenientes da escavação de emergência efetuada na villa romana do Alto do Cidreira (Cascais). *O Arqueólogo Português, Série* V, 4/5. 357-393.

Slane, K. W. and Sanders, G. D. R. (2005). Late Roman Horizons. *Hesperia 7. No. 2*. 243- 297.

Soslu, A. (2020). Alabanda Payandalı Sarnıç Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Cilt 13 (72). 485-504.

Смокотина, А. В. (2009). “Штампы На Ранневизантийской Краснолаковой Керамике Из Раскопок г. Боспора”. Материалы по археологии, истории и этнографии Таврии. Вип. XV. 132- 173.

Şener, K. (2020). *Smintheion Mozaikleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Samsun.

Şen Yıldırım, D. (2012). Hurmalık Hamamı Buluntuları Işığında Patara'nın Geç Roma-Erken Bizans Dönemi Kuzey Afrika Kökenli Seramikleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.* 12/4. 151-171.

Şen, D. ve Oransay, B. S. A. (2013). "Seramik Çalışmaları". *Side 2013 Yılı Kazı ve Araştırmaları. ANMED*. 105-106.

Şahin, R. (2020). Spätantike Sigillaten aus Adramytteion (Ören/Balıkesir): Eine Überregionale Materialanalyse. *Anadolu Araştırmaları-Anatolian Research.* 23*:* 215-259.

Şimşek, C. ve Bilgin, M. (2018). "Leodikeia Geç Antik Çağ Seramikleri". C. Şimşek ve T. Kaçar (ed.). *Leodikeia Çalışmaları Ek Yayın Dizisi, Geç Antik Çağ'da Lykos Vadisi ve Çevresi.* (175-199). İstanbul: Ege Yayınları.

Şimşek, C. ve Yener, B. (2018). Geç Antik Çağ Leodikeiası'ndan Figürlü Ampullalar. *Leodikeia Çalışmaları*. İstanbul: Ege Yayınları. 217-232.

Şimşek, C. ve Duman, B. (2007). Leodikeia'da Bulunan Ampullalar. *OLBA XV*. 73-101.

Tekocak, M. (2006). *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*. Basılmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Konya.

Tekocak, M. (2007). Kelenderis Aşağı Şehir Sondajında Bulunan Kıbrıs Kırmızı Astarlı (Geç Roma D) Kapları. *İDOL-Arkeologlar Derneği Dergisi*. Sayı: 33 (9). 16-25.

Tekocak, M. (2009). "African and Cypriot Red Slip Wares From Kelenderis". H. Öniz (ed.). *SOMA* (132-142). Oxford: BAR İnternational Series 1909.

Tekocak, M. (2013). "Late Roman C (Phocean Red Slip) Ware from the lower city sondage in Kelenderis". Y. Morozova and H. Oniz (eds.). *SOMA 2010*. (161-169). Oxford: BAR International Series 2525.

Tekocak, M. (2019). "Stratonikeia Kazılarında Bulunan Kırmızı Astarlı Seramikler". Bilal Söğüt (ed.). *Stratonikeia Çalışmaları 4 Mimari, Heykel ve Küçük Buluntu Araştırmaları*. (85-122). İstanbul: Ege Yayınları.

Tekkök-Biçken, B. (1996). The Hellenistic and Roman Pottery From Troia: Second Century B.C. To Sixth Century A.D. UMI Company, Columbia.

Tosun, M. (2020). *Dara (Anastasiopolis) Roma ve Geç Antik Dönem (Parth-Sasani) Seramikleri*. Basılmamış Doktora Tezi. Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

Taştemur, E. ve Dinç, M. (2018). Akmonia Yüzey Araştırmalarında Ele Geçen Terra Sigillatalar ve Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikleri. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.* Sayı 3 (11). 2605-2620.

Temel, A. (2015). *Alabanda Payandalı Sarnıç Hellenistik ve Roma Dönemi Seramikleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Aydın.

Topoleanu, F. (2000). *Roman and Roman-Byzanthine Pottery from Halmyris st th (1 – 7 centuries AD)*. Tulcea.

Topoleanu, F. (2003). "La Diffusion De La Ceramique D' Asie Mineure A Halmyris A L' Epoque Romaien Tardive: Importations Et Imitations Locales". Catherine

Abadie- Reynal (ed.). *Les Ceramiques En Anatolia Aux Epoques Hellenistique Et Romaine*. (210-217). Paris: Varia Anatolica XV.

Topoleanu, F. et al. (2012). Salsovia: Chronologıcal Landmarks. *PEUCE*, S.N. X. 101-144.

Turnovsky, P. (2005). Late Antique and Byzantine Pottery of the Church of St. Mary in Ephesos, An Introduction. *RCRFActa* 39. 217- 224.

Tunç G. (2018). *Smyrna Agorası Mozaikli Yapı ve Seramikleri.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Tüzün, B. (1998). *Alexandria Troas Yüzey Seramikleri.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji ve Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Klasik Arkeoloji Bilim Dalı, Ankara.

Tüzün, B. (1997). Les Lampes De Smintheion. *Anatolia Antiqua* V: 167-185.

Uğuz, G. (2015). *Phokaia'nın Kuzeyinde Geç Roma Dönemi Bir Terra Sigillata Atölyesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Uslu, S. (1994). *Phokaia Kazılarında Bulunmuş Terra Sigillatalar*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, İzmir.

Ушаков, С.В. (2014). Базилика "Крузе" В Херсонесе: Новые Исследования. Основные Итоги. Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. Вып. 6. 64-83.

Uygun, Ç. (2011). *IV. 2 Tepecik Kırmızı Astarlı Seramikleri (İ. Ö. 2. YY – İ. S. 4. YY)*. İstanbul: Ege Yayınları.

Uysal, E. (2000). *Demre Aziz Nikolaos Kilisesi Kazılarında Ele Geçen Geç Roma – Erken Bizans Dönemine Ait Sırsız Seramikler (Kırmızı Astarlı ve Terra Sigillatalar, 1989-1997*). Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara.

Vapur, Ö. (2001). *Magnesia Ad Maendrum Gymnasion'u Roma Dönemi Seramikleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji (Klasik Arkeoloji) Anabilim Dalı, Ankara.

Vasiliev, A. A. (1943). *Bizans İmparatorluğu Tarihi*. Arif Müfid Mansel (Çev.). Ankara: Maarif Matbaası.

Vokaer, A. (2013). Pottery Productıon and Exchange In Late Antıque Syrıa (Fourth-Eıghth Century A.D.). A Study Of Some Imported And Local Wares. *Late Antique Archaeology 10* (1). 567-606.

Viegas, C. (2007). "Les Céramiques Tardives Dans Les Sites Du Sud-Ouest De La Péninsule İbérique (Algarve - Portugal)". M. Bonifay and J. C. Treglia (eds.). *LRCW 2*. (71-84). England: BAR International Series 1662 (I).

Waagé, F. O. (1933). The American Excavations in the Athenian Agora: First Report. Hesperia 2, No. 2.

Waagé, F. O. (1948). "Hellenistic and Roman Tableware of North Syria". F. O. Waage (ed.). *Antioch on the Orontes IV. Ceramic and Islamic Coins,* Princeton: University Press Princeton.

Williams, C. (1977). A Byzantine Well- Deposit from Anemurium (Rough Cilicia). *Anatolian Studies 27*. 195-190.

Williams, C. (1989*). Anemurium The Roman and Early Byzantine Pottery*. Toronto: Pontifical Institude of Mediaeval Studies.

Yaman, A. (2018). *Arykanda Geç Antik Mahallesi Seramikleri*. Basılmamış Doktora Tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Muğla.

Yavuz, O. (2020). Smintheion Büyük Roma Hamamı Damga Bezemeli Geç Roma Seramikleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22 (4). 1315-1346

Yegül, F. (2011). *Roma Dünyasında Yıkanma*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

Yılmaz, Z. (2007). "Spätantike Sigillaten aus Priene". B. Böhlendorf-Arslan et al (ed.). *Çanak, Akdeniz ve Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği, Byzas 7*. (123-130). İstanbul: Ege Yayınları.

Yılmaz, A. ve Keskin, A. L. (2020). "Parion Roma Hamamı 5 Numaralı Salonda Ele Geçen Bir Grup Geç Roma Seramiği". Vedat Keleş (Haz.). *Parion Studies III / Propontis ve Çevre Kültürleri.* (895-921). İstanbul: Ege Yayınları.

Yeşilova, H. (2007). *Allianoi Antik Kenti Ilıcası Erken Bizans Dönemi Seramikleri (Kırmızı Astarlı Kaplar ve Günlük Kullanım Kapları, 1999-2005).* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara.

Zelle, M. (1990). Terra Sigillata von Assos. *AMSt 2*. 97-13.

Zelle, M. (1997). Die Terra Sigillata aus der Westtor- Nekropole in Assos. Bonn: *AMSt* 27.

Zelle, M. (2003). "Funde spätantiker Sigillata in Assos". B. Liesen- U. Brandl (eds.). *Römische Keramik Herstellung und Hande*l. (107-106). Kolloquium Xanten, 15.-17.6.2000, 2003.

Quercia, A. et al. (2011). Roman pottery from an intensive survey of Antikythera, Greece. *BSA 106*. 47-98.

Quaresma, J. C and SILVA, R. B. D. (2019). An overview on oriental commerce in the Tagus estuary region: 5th and 6th century AD late Phocaean (lrc) and Cypriot (lrd) Tableware*. Res Antiquitatis, 2nd series, vol. 1*. 82-103.

Zachariadis, S. (2014). "Pottery From The Workshop Buildıng, In The Early Byzantıne City Of Philippi, Greece". N. P. Papadimitriou et al. (eds.). *LRCW4*. (705-713). BAR International Series 2616 (I).

Zhuravlev, D. V. (2002). Terra Sigillata And Red Slip Pottery In The North Pontic Region (A Short Bibliographical Survey). *Ancient Civilizations from Scythia to Siberia 8. 3- 4.* 237- 309.

KATALOG

ÇANDARLI SERAMİKLERİ

Kat. No **:** 1

Form **:** Kâse **-** Çandarlı Form 1

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda ince tanecikli kalker, kireç ve mika içermektedir. Tüm yüzeye uygulanan astara karşın orta seviyede kaygan bir görünümü vardır. Dudak kısmı kalınlaştırılmış olup dışa dönüktür.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl-MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, fig. 64: Form 1; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 1-2; C. Abadie- Reynal and J. P. Sodini, 1992, fig. 1: CF14; N. Eda Akyürek, 1992, Abb. 11: 69; Binnur Tekkök Biçken, 1996, s. 267, fig. 81: F4; Michael Zelle, 1997, s. 218, Abb. 48: 995; Burak Tüzün, 1998, s. 35, Kat. No: 87; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 114, Fig. 12: 41; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 473, K181; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 109; M. Mirem Çelem, 2009, s. 73, Kat. No: 25; Kudret Sezgin, 2010, s. 84, Kat. No: 147; Derya Erol, 2011, K-125, 128; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 191; Mehmet Ayaz, 2014, s. 76, Lev. 2: 8; Ertuğ Ergürer, 2016, Fig. 2: 7; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 204; Gülçin Karataş, 2019, s. 293, Res. 7: 14; Gözde Ergül, 2019a, s. 108, Kat. No: 27; Özlem Makinist, 2019, s. 102, Kat. No: 155.

Kat. No **:** 2

Form : Kâse **-** Çandarlı Form 1

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.5 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 4/6-4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur ince taneli kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Astarda yer yer dökülmeler gözlemlenir ve orta seviyede bir kayganlığa sahiptir. Dudak kısmı kalınlaştırılmış olup dışa dönüktür. Uç kısım yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl- MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, fig. 64: Form 1; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 1-4; C. Abadie- Reynal and J. P. Sodini 1992, fig. 1: CF14; N. Eda Akyürek 1992, Abb. 11: 69; Binnur Tekkök Biçken, 1996, s. 267, fig. 81: F4; Michael Zelle, 1997, s. 218, Abb. 48: 995, 998; Burak Tüzün, 1998, s. 35, Kat. No: 86-87; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 114, Fig. 12: 41; Ertekin Doksanaltı 2006, s. 473, K181; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 111; M. Mirem Çelem, 2009, s. 73, Kat. No: 25; Kudret Sezgin, 2010, s. 84, Kat. No: 145-146; Derya Erol, 2011, K-128; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 191; Mehmet Ayaz, 2014, s. 76, Lev. 2: 8; Ertuğ Ergürer, 2016, Fig. 2: 7; Gülçin Karataş, 2019, s. 293, Res. 7: 14; Gözde Ergül, 2019a, s. 108, Kat. No: 27; Özlem Makinist, 2019, s. 102, Kat. No: 155.

Kat. No **:** 3

Form **:** Kâse **-** Çandarlı Form 1

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.8 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 3/6 Koyu Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu bir hamur yapısına sahiptir. Az miktarda ince tanecikli kireç ve mika katkı maddesi olarak kullanılmıştır. Astar mat uygulanmış olup iç yüzeyde aşınmalar görülmektedir. Tozsu yüzey yapısı vardır. Dudak kısmı kalınlaştırılmıştır ve dışa dönüktür. Dik uzanan bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl- MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, fig. 64: Form 1; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 1-4; C. Abadie- Reynal and J. P. Sodini 1992, fig. 1: CF14; N. Eda Akyürek, 1992, Abb. 11: 69; Binnur Tekkök Biçken, 1996, s. 267, fig. 81: F4; Michael Zelle, 1997, s. 218, Abb. 48: 995, 998, 1005; Burak Tüzün, 1998, s. 35, Kat. No: 87; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 114, Fig. 12: 41; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 473, K181; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 109; M. Mirem Çelem, 2009, s. 73, Kat. No: 25; Kudret Sezgin, 2010, s. 84, Kat. No: 147; Derya Erol, 2011, K-123; Çilem Uygun, 2011, Plate 36: 529; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 191; Mehmet Ayaz, 2014, s. 76, Lev. 2: 8; E. Ergürer 2016, Fig. 2: 7; Gözde Ergül, 2019a, s. 108, Kat. No: 27; Özlem Makinist, 2019, s. 102, Kat. No: 155.

Kat. No **:** 4

Form **:** Kâse **-** Çandarlı Form 1

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Taban Çapı **:** 11 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/4 Kırmızımsı Kahverengi

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kaide parçasının hamuru sert dokuludur. Az miktarda mika ve kireç içermektedir. Astar tüm yüzeye yoğun olarak uygulanmıştır. Kaygan yapıdadır. Alçak ağır bir kaidesi vardır. Kaide ayaklarının kalınlaştırıldığı görülür. Dış yüzeyde kaideden gövdeye keskin geçilmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl- MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Frederick, O. Waagé, 1933, s. 289, Plate VIII: 92; John. W. Hayes, 1972, fig. 64: Form 1; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 4; Burak Tüzün, 1998, s. 29, Kat. No: 51; J. W. Hayes, 2008, s. 200, Fig. 25: 197, 801; Derya Erol, 2011, K-131, 133, 145; Çilem Uygun, 2011, Plate 36: 528; Ertuğ Ergürer, 2012, s. 189, Kat. No: 189; Mehmet Ayaz, 2014, s. 78, Lev. 3: 13; Evren Açar, 2017, ss. 54-55, Kat. No: 5-6; Gözde Ergül, 2019a, s. 109, Kat. No: 30; Özlem Makinist, 2019, s. 109, Kat. No: 174.

Kat. No **:** 5

Form **:** Tabak – Çandarlı Form 2

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 22 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç ve mika katkılı bir hamuru vardır. Astar orta seviyede kaygan yapıda olup yer yer aşınmalar gözlemlenir. dışa dönük ağız hafif yuvarlatılmıştır. Gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzantığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl- MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Loeschcke, 1912, Tafel XXVIII: 26b; John W. Hayes, 1983, s. 119, fig. 2: 6-7; Michael Zelle 1990, Abb. 12: 58; C. Abadie- Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 15, fig. 2: CF19; Michael Zelle, 1997, Abb. 44: 932; Florin Topoleanu, 2000, s. 293, Planşa I: 5 (Form 1); Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 114, Fig. 12: 43-44; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 474, K182; Mükerrem Burcu Sekban, 2007, ss. 83-84, Lev. 32: 94; J. W. Hayes, 2008, s. 200, Fig. 25: 797; Kudret Sezgin, 2010, s. 82, Kat. No: 131; Derya Erol, 2011, K-90; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 197; Mehmet Ayaz, 2014, s. 79, Lev. 5: 18-19; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 23, 25; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 159; Rabia Aktaş vd., 2019, s.408, Fig. 3: 5; Gözde Ergül, 2019a, s. 113, Kat. No: 37; Özlem Makinist, 2019, ss. 101-102, Kat. No: 152, 154.

Kat. No **:** 6

Form **:** Tabak – Çandarlı Form 2

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç ve mika katkılı bir hamuru vardır. Astar orta seviyede kaygan yapıda olup yer yer aşınmalar gözlemlenir. dışa dönük ağız yuvarlatılmıştır. Gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzantığı görülmektedir. Gövde üzerinde orta derinlikte yivler görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl- MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Loeschcke 1912, Tafel XXVIII: 26b; J. W. Hayes 1983, s. 119, fig. 2: 6; M. Zelle 1990, Abb. 12: 58; C. Abadie- Reynal and J. P. Sodini 1992, s. 15, fig. 2: CF19; M. Zelle 1997, Abb. 44: 932; Florin Topoleanu, 2000, s. 293, Planşa I: 5; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 474, K182; Mükerrem Burcu Sekban, 2007, ss. 88-90, Lev. 35: 104, Lev. 36: 108; J. W. Hayes, 2008, s. 200, Fig. 25: 797; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 91-94, 103-108; Kudret Sezgin, 2010, s. 85, Kat. No: 153, 155; Derya Erol, K-90-92; Ertuğ Ergürer 2012, Kat. No: 197; Mehmet Ayaz 2014, s. 79, Lev. 5: 18-19; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 23, 25; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 156-157, 185; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 5; Gözde Ergül, 2019a, s. 113, Kat. No: 38; Özlem Makinist, 2019, s. 101, Kat. No: 152.

Kat. No **:** 7

Form **:** Tabak – Çandarlı Form 2

Levha No **:** 6-7

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** İç: 2.5 YR 5/8 Kırmızı Dış: 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda mika ve kireç bulunmaktadır. Az gözenekli yapıdadır. Astar dış yüzeyde mat uygulanırken iç yüzey orta derecede parlak ve kaygandır. Dışa dönük ağızlıdır. Gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzantığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl-MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 2; John W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 7-8; Michael Zelle, 1990, Abb. 12: 58-59; C. Abadie - Reynal and J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF23; Binnur Tekkök Biçken, 1996, fig. 82: F11; Michael Zelle, 1997, Abb. 45: 950; Burak Tüzün, 1998, s. 38, Kat. No: 103-104; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 2; E. Doksanaltı, 2006, K182; Mükerrem Burcu Sekban, 2007, ss. 85-86, Lev. 33: 98-99; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 91-94, 103-108; Kudret Sezgin, 2010, s. 86, Kat. No: 157-159; Derya Erol, 2011, K-95-96; Çilem Uygun, 2011, Plate 35: 524; Ertuğ Ergürer 2012, Kat. No: 197; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 22; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 22; Rabia Aktaş 2018, Kat. No: 163-166; Gülçin Karataş, 2019, s. 294, Res. 8: 18; Gözde Ergül, 2019a, s. 112, Kat. No: 34-36.

Kat. No **:** 8

Form : Tabak **-** Çandarlı Form 2

Levha No **:** 8-9

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 21 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Astar Rengi **:** 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu gözeneksizdir. Hamurunda ince taneli kireç ve kum vardır. Astar dış yüzeyde mat uygulanırken iç yüzeyde parlak ve kaygandır. Astarda yer yer dökülmeler gözlemlenir. Gövde üzerinde yiv kullanımı görülür. İnce bir cidarı vardır. Dışa dönük ağızlıdır. Gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzantığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl- MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 2; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 8; Michael Zelle 1990, Abb. 12: 58-59; C. Abadie- Reynal and J. P. Sodini,1992, fig. 2: CF23; Binnur Tekkök Biçken, 1996, fig. 82: F11; Michael Zelle, 1997, Abb. 45: 950; Burak Tüzün, 1998, s. 38, Kat. No: 103-104; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 2; E. Doksanaltı 2006, K182; Mükerrem Burcu Sekban, 2007, s. 85, Lev. 33: 98; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 91-94, 103-108; Kudret Sezgin, 2010, s. 86, Kat. No: 157-159; Derya Erol, 2011, K-95-96; Çiem Uygun, 2011, Plate 35: 526; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 198; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 22; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 179, 182-183; Gözde Ergül, 2019a, s. 112, Kat. No: 35-36; Gülçin Karataş, 2019, s. 294, Res. 8: 18.

Kat. No **:** 9

Form : Tabak **-** Çandarlı Form 2

Levha No **:** 8-9

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 22 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı / 2.5 YR 3/6 Koyu Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda ince taneli kireç ve kum vardır. Astar dış yüzeyde mat uygulanırken iç yüzeyde parlak ve kaygandır. Gövde üzerinde yiv kullanımı görülür. Dışa dönük ağız yuvarlatılmıştır. Gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzantığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 2; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 8-12; Michael Zelle 1990, s. 131, Abb. 12: 58; N. Eda Akyürek, 1992, s. 160, Abb. 10: 65; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, fig. 2: CF19, CF23; Binnur Tekkök Biçken, 1996, Fig. 82: F11; Michael Zelle, 1997, Abb. 45: 953; Burak Tüzün, 1998, s. 38, Kat. No: 103-104; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 2; Mükerrem Burcu Sekban, 2007, ss. 83-84, Lev. 31: 92, Lev. 32: 95; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 91-94, 103-108; Kudret Sezgin, 2010, s. 86, Kat. No: 157-159; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 197; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 5: 20-21, Lev. 6: 22; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 22, 26; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 172, 174, 184.

Kat. No **:** 10

Form **:** Tabak – Çandarlı Form 2

Levha No **:** 8-9

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.3 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 3/6 Koyu Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur gözeneksizdir. İnce taneli kireç katkısı içermektedir. Yoğun uygulanan astar koyu kırmızı tonlarındadır ve kaygan bir yüzeyi vardır. Yüzeyde ara ara çark/yiv izleri görülmektedir. Dışa dönük ağız yuvarlatılmıştır. Gövdenin Form 1'e göre daha yatay uzantığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Loeschcke 1912, Tafel XXVIII: 26b; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 6; M. Zelle, 1997, Abb. 44: 932, 934; Kudret Sezgin, 2010, s. 84, Kat. No: 148; R. Aktaş 2018, Kat. No: 159; Özlem Makinist, 2019, s. 102, Kat. No: 154.

Kat. No **:** 11

Form **:** Tabak – Çandarlı Form 2

Levha No **:** 8-9

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.5 cm

Taban Çapı **:** 11.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/4 Kırmızımsı Kahverengi

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kaide parçası. Sert dokulu hamuru mika ve kireç katkılıdır. Astar tüm yüzeye yoğun uygulanmıştır. parlak bir yüzeyi vardır. Merkezde kazıma ile yapılmış bitkisel bezeme bulunmaktadır. Kaide ayakları alçalmış ve kalınlaşmıştır.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Loeschcke 1912, Tafel XXVIII: 26b; Frederick, O. Waagé, 1933, s. 289, Plate VIII: 92; John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 2; J. W. Hayes, 1983, s. 119, Fig. 2: 9-13; N. Eda Akyürek, 1992, s. 160, Abb. 10: 65-67; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 114, Fig. 12: 43-44; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 2; Mükerrem Burcu Sekban, 2007, s. 91, Lev. 37: 111; Sebastian Heath and Billur Tekkök 2007-2008, No: 22; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 95-97; Derya Erol, 2011, K109-112; Mehmet Ayaz 2014, Kat. No: 26; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 194; Rabia Aktaş vd., 2019, s.408, Fig. 3: 6.

Kat. No **:** 12

Form : Kâse - Çandarlı Form 3
Levha No **:** 8-9

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.6 cm

Ağız Çapı **:** 15 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 4/8 Kırmızı 2.5 YR 3/6 Koyu Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Kaygan bir yüzey yapısı vardır. Yarı küresel bir gövdeye sahiptir. Ağız kenarı dikey uzanır. Dudak uç kısmı yuvarlatılarak neredeyse sivrileştirilmiştir. Oldukça ince bir cidarı vardır. Ağız kenarı dışında üçgenimsi bir çıkıntıya yer verilir. Gövde üzerinde sonradan yapılmış olabilecek kazıma harflere yer verilmiştir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 3; J. W. Hayes, 1983, s. 120, Fig. 3: 30; E. Akyürek 1992, s. 156, Abb. 6: 29, 32; Virginia R. Anderson-Stojanovic, 1992, s. 54, Plate 40: 343; M. Zelle 1997, s. 209, Abb. 39: 774, 822; Burak Tüzün, 1998, s. 32, Kat. No: 68-69; Florin Topoleanu, 2000, s. 293, Planşa I: 6; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 115, Fig. 13: 51-53; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 8; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 474: K183; M. Burcu Sekban, 2007, ss. 43-44, Lev. 1: 3, s. 46, Lev. 3: 8; J. W. Hayes 2008, s. 200, fig. 25: 794; Sebastian Heath-Billur Tekkök, 2007-2008, s. 46: 18; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 117; M. Mirem Çelem, 2009, s. 68, Kat. No: 14; K. Sezgin, 2010, ss. 77-78, Kat. No: 101, 103; D. Erol, 2011, K-163, 165, 179; Ç. Uygun, 2011, Plate 34: 509, 514; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 203; Mehmet Ayaz, 2014, s. 83, Lev. 9: 39; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 28-31; Evren Açar, 2017, ss. 55-59, Kat. No: 7-9; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 126; Gözde Ergül, 2019a, s. 115, Kat. No: 41; Özlem Makinist, 2019, ss. 97-98, Kat. No: 143, 145.

Kat. No **:** 13

Form **:** Tabak - Çandarlı Form 4

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın hamurunda kireç ve mika katkısı vardır. Gözeneksiz yapıdadır. Astar tüm yüzeye uygulanmıştır ve kaygandır. Cidar kalınlığı oldukça incedir. Dış yüzeyde çark izleri görülür. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır. Ağızdan gövdeye keskin uzanmaktadır.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes 1972, Fig. 64: Form 4; J. W. Hayes, 1983, s. 120, Fig. 3: 20-22; Virginia R. Anderson – Stojanovic 1992, Plate 40: 344; C. Abadie Reynal-J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF25-29; Michael Zelle 1997, Abb. 41: 875, 885; Verena Gassner, 1997, Tafel 44: 528-530; Vaitsa K. Malamidou 2005, s. 116, Fig. 14: 54, 55, 58; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 7; E. Doksanaltı 2006, No: 539; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 131, 146-147, 150; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 210-211; Mehmet Ayaz, 2014, s. 89, Lev. 15: 65-66, s. 90, Lev. 16: 69; Marian Mocanu, 2014a, s. 153, Fig. 2: 3; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Kat. No: 42-44, 47.

Kat. No **:** 14

Form **:** Tabak - Çandarlı Form 4

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 21 cm

Hamur Rengi: 5 YR 8/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç, kum ve çok az mika katkılıdır. Astarlanan tüm yüzey parlak görünümdedir. Ağız dikey uzanmaktadır ve yuvarlatılmıştır. Dış yüzeyde yiv/çark izleri görülür. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes 1972, Fig. 64: Form 4; J. W. Hayes, 1983, s. 120, Fig. 3: 20-22; Virginia R. Anderson – Stojanovic 1992, Plate 40: 344-345; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF25-29; N. Eda Akyürek, 1992, s. 159, Abb. 9: 53; Michael Zelle 1997, Abb. 41: 875, 887; Verena Gassner, 1997, Tafel 44: 528-530; Vaitsa K. Malamidou 2005, s. 116, Fig. 14: 54, 55, 58; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 7; E. Doksanaltı 2006, No: 539; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 144, 146, 150; Deya Erol, 2011, s. 339, K-65; Çilem Uygun, 2011, Plate 33: 499; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 210-211; Mehmet Ayaz 2014, s. 90, Lev. 16: 68-69; Marian Mocanu, 2014a, s. 153, Fig. 2: 3; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Kat. No: 42-44, 47; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 69; Gözde Ergül, 2019a, s. 121, Kat. No: 53-54; Özlem Makinist, 2019, s. 105, Kat. No: 164.

Kat. No **:** 15

Form **:** Tabak - Çandarlı Form 4

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın hamurunda kireç ve mika katkısı vardır. Gözeneksiz yapıdadır. Astar tüm yüzeye uygulanmıştır ve dış yüzeyde mat iç yüzeyde parlak uygulanmıştır. Astarda renk değişimleri gözlemlenir. Yüzeyde çark izleri görülür. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır ve içe dönüktür. Ağızdan gövdeye yumuşak geçişlidir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Loeschcke 1912, Tafel XXVIII: 6; John W. Hayes 1972, Fig. 64: Form 4: J. W. Hayes, 1983, s. 120, Fig. 3: 20-22; C. Abadie Reynal- J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF25-29; N. Eda Akyürek, 1992, s. 159, Abb. 9: 51-56; Michael Zelle 1997, s. 211, Abb. 41: 873; Verena Gassner, 1997, Tafel 44: 528-530; Florin Topoleanu, 2000, s. 293, Planşa I: 7; Vaitsa K. Malamidou 2005, s. 116, Fig. 14: 54, 57; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 5; E. Doksanaltı 2006, No: 1797; Sebastian Heath-Billur Tekkök, 2007-2008, ss. 49-50: 29, 31; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 137, 140, 148, 151; M. Mirem Çelem, 2009, s. 83, Kat. No: 44; Kudret Sezgin, 2010, s. 67, 70, Kat. No: 27-28, 47; Deya Erol, 2011, K-67, K-70; Çilem Uygun, 2011, Plate 33: 495-500; E. Ergürer 2012, Kat. No: 209-210; Mehmet Ayaz, 2014, s. 87, Lev. 13: 56; Marian Mocanu, 2014a, s. 153, Fig. 2: 1; Ertuğ Ergürer 2016, Fig. 3: 40; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, 250, Fig. 26: 8, Fig. 29: 47; Gözde Ergül, 2019a, s. 122, Kat. No: 56.

Kat. No **:** 16

Form **:** Tabak - Çandarlı Form 4

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru vardır. Kireç ve kum katkılıdır. Gözeneksizdir. Astar mat uygulanmıştır. Kalın bir cidarı vardır. Yuvarlatılan dudak, içe dönüktür. Gövde dış yüzeyde yiv/çark, dudak iç yüzey altında sığ yiv kullanımı gözlemlenir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** Loeschcke, 1912, Tafel XXVIII: 6; John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 4: J. W. Hayes, 1983, s. 120, Fig. 3: 20-21; N. Eda Akyürek, 1992, s. 159, Abb. 9: 53; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, fig. 2: CF25-29; Michael Zelle, 1997, s. 211, Abb. 41: 887; Verena Gassner, 1997, Tafel 44: 528-530; Burak Tüzün, 1998, s. 34, Kat. No: 80; Florin Topoleanu, 2000, s. 293, Planşa I: 7; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 116, Fig. 14: 54-58; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 5-6; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 136-137, 147, 154, 156-158, 161; M. Mirem Çelem, 2009, ss. 82-83, Kat. No: 43-44; Kudret Sezgin, 2010, s. 67, 70, Kat. No: 27-28, 47; Deya Erol, 2011, K-67, K-70; Çilem Uygun, 2011, Plate 33: 497-498; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 210; Mehmet Ayaz, 2014, ss. 89-90, Lev. 15: 65, Lev. 16: 67; Marian Mocanu, 2014a, s. 153, Fig. 2: 1-6; Ertuğ Ergürer, 2016, Fig. 3: 38-39; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, 250, 253, Fig. 26: 8, Fig. 29: 48, Fig. 31: 73; Gülçin Karataş, 2019, s. 296, Res. 10: 26; Gözde Ergül, 2019a, s. 120, Kat. No: 51.

Kat. No **:** 17

Form **:** Tabak - Çandarlı Form 4

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda ince taneli kum ve kireç vardır. Gözeneksiz yapıdadır. Tüm yüzeye uygulanan astar parlak görünümlüdür. Astarda aşınmalar görülür. İçe dönük ağız uç kısmı yuvarlatılmıştır. Ağızdan gövdeye yumuşak geçişlidir. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 4; Michael Zelle, 1990, s. 131, Abb. 12:51; N. Eda Akyürek, s. 159, Abb. 9: 53; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini 1992, fig. 2: CF25-29; Michael Zelle, 1997, Abb. 41: 887; Verena Gassner, 1997, Tafel 44: 528-530; Burak Tüzün, 1998, s. 34, Kat. No: 80; Florin Topoleanu, 2000, s. 293, Planşa I: 7; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 116, Fig. 14: 54-58; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 5-7; E. Doksanaltı, 2006, No: 1797; Sebastian Heath and Billur Tekkök, 2007-2008, ss. 49-50: 31; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No: 136-137, 147, 154, 156-158, 161; M. Mirem Çelem, 2009, ss. 82-83, Kat. No: 43-44; Kudret Sezgin, 2010, s. 63, 67, 70, Kat. No: 3-4, 27-28, 47; Deya Erol, 2011, K-67, K-70; Çilem Uygun, 2011, Plate 33: 495-498; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 15: 65; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 210-211; Marian Mocanu, 2014a, s. 153, Fig. 2: 1-6; Ertuğ Ergürer 2016, Fig. 3: 50; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, 250, 253, Fig. 26: 8, Fig. 29: 48, Fig. 31: 73; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 70; Gözde Ergül, 2019a, s. 120, Kat. No: 51; Gülçin Karataş, 2019, s. 296, Res. 10: 26.

Kat. No **:** 18

Form **:** Kâse - Çandarlı Form 5

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 12 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve kum katkılıdır. Gözeneksizdir. Yoğun olarak tüm yüzeye uygulanan astar parlak bir görünümdedir. Dik uzanan bir ağızı vardır. Dudak uçta giderek incelmektedir. Ağızdan gövdeye keskin geçişlidir. İnce bir cidarı vardır. Dış yüzeyde çark izleri görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: Form 5; J. W. Hayes, 1983, s. 120, Fig. 3: 24; Michael Zelle 1990, Abb. 11: 40; Michael Zelle, 1997, Abb. 40: 860; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 116, Fig. 14: 59; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 9; E. Doksanaltı, 2006, No: 539; Sebastian Heath and Billur Tekkök, 2007-2008, s. 50: 32; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No:124-128; Kudret Sezgin, 2010, s. 78, Kat. No: 107-108; Çilem Uygun, 2011, Plate 34: 507-508; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 213-214; Mehmet Ayaz, 2014, s. 95, Lev. 20: 87- 89; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 55-56; Gülçin Karataş, 2019, s. 296, Res. 10: 30; Gözde Ergül, 2019a, s. 129, Kat. No: 70; Mehmet Ali Eyüboğlu, 2020, s. 48, Kat. No. 10.

Kat. No **:** 19

Form **:** Kâse - Çandarlı Form 5

Levha No **:** 10-11

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 13 cm

Ağız Çapı **:** 3.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve kum katkılıdır. Gözeneksizdir. Astar hafif parlak görünümdedir. Dik uzanan bir ağızı vardır. Dudak uçta giderek incelmektedir. İnce bir cidarı vardır. Dış yüzeyde çark izleri görülmektedir.

Tarih **:** MS 3. yüzyıl - MS 4. yüzyıl ilk çeyreği

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 64: 5; M. Zelle, 1997, s. 210, Abb. 40: 859; Vaitsa K. Malamidou, 2005, s. 116, Fig. 14: 59; Gary Forster, 2005, s. 128, Fig. 3: 9; E. Doksanaltı 2006, No: 539; Leyla Atlı Akbuz, 2008, Kat. No:124-128; Kudret Sezgin, 2010, s. 69, 78, Kat. No: 45, 107-108; Çilem Uygun, 2011, Plate 34: 507-508; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 215; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 21: 93; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 129, Fig. 3: 55-56; Philipp Niewöhner, 2016, s. 250, Fig. 29: 54; Gülçin Karataş, 2019, s. 296, Res. 10: 30; Gözde Ergül, 2019a, s. 130, Kat. No: 71-72; Mehmet Ali Eyüboğlu, 2020, s. 48, Kat. No. 10.

AFRİKA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ

Kat. No **:** 20

Form **:** Tabak - ARS Form 50 A/B

Levha No **:** 12-13

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.9 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur ince taneli kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Parlak ve kaygan bir yüzeyi vardır. Dış yüzeyde ağız altında oldukça silik bir yiv yapılmıştır. Dik kenarlıdır. Dışarıya hafif eğimli açılır.

Tarih **:** MS 350-400

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, s. 49, Plate IX: 836 k, p, u, w, x; Henry S. Robinson, 1959, Plate 64: K1-2; J. W. Salomonson, 1968, s. 115, Fig. 28: C1; J. W. Hayes, 1972, Fig. 12: 55; P. Reynalds, 1984, Plate 18.11: 225; C. Williams, 1989, s. 39, Fig. 18: 219; D. P. S. Peacok vd., 1990, s. 71, Fig. 7: 19; V. R. Anderson-Stojanovic, 1992, s. 56, Plate 41: 353-354; B. Tekkök, 1996, Fig. 87: G79; Özlem Vapur, 2001, Kat. No: 22-28; M. Zelle, 2003, s. 100, Fig. 11: Form 50A 1, 4; A. Cocchiaro vd.., 2005, s. 13, Fig. 12: 4-7; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 1, Kat. No: 8-9; M. Tekocak, 2006, Lev. 5, Kat. No: 38-40; İ. Kaya, 2007, Lev. 17, Kat. No: 62 ; E. Grandi, 2007, s. 17, Plate 1: 5-6; J. W. Hayes, 2008, Fig. 31-32: 985-998, B. L. Johnson, 2008, ss. 42-43: 134-138; В. В. Крапивина and К. Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 1; D. Erol, 2011, K-216; D. Ş. Yıldırım, 2012, s. 169, Şek. 2: 10-11; K. Domzalski, 2012, Plate 6: 8-9; A. Vokaer, 2013, s. 573, Fig. 2: 1; K. Domzalski, 2013, s. 34, Fig. 10: 1; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 10-101; B. Duman, 2016, s. 703, Fig. 5: 5; P. Niewöhner, 2016, s. 245, 248, 251, Fig. 26: 12, Fig. 28: 37, Fig. 30: 70; B. K. Kındığılı, 2017a, Kat. No: 1-3; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 218-220; N. Karaca, 2019, Lev. 2, Kat. No: 8-11; R. Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 4-5; A. F. Erol ve D. Tamer, 2020, s. 115, Resim 1: 2-3.

Kat. No **:** 21

Form **:** Tabak - ARS Form 59 B

Levha No **:** 12-13

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.7 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur gözeneksiz yapıdadır. Orta seviyede ince taneli kireç katkılıdır. Kaygan bir yüzeye sahiptir. Sığ, geniş ve düz bir ağızı vardır. Düz uzanan ağız üzerinde iki adet derin yiv kullanılmış olup ağız uç kısmı hafif yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 320-420

Benzerleri **:** F. O. Waagé 1948, Plate VIII: 818 p; Pontus Hellström, 1965, s. 74, Plate 37: 324; J. W. Hayes, 1972, Fig. 15, Form 59: Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate IV: B13; J. W. Hayes, 1976, s. 67, Fig. 8: 3; J. W. Hayes, 1983, s. 121, Fig. 4: 52; Paul Reynolds, 1984, Fig: 18.13: 261, 263; John Lund, 1995, s. 153, Plate 3: 25; Christiane Römer, 1995, s. 362, Abb. 6: b; Krzystof Domzalski, 2002, s. 80, Plate 15: 954; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 124, Fig. 2: 2, s. 146, Fig. 19: 6; Clare Pickersgill and Paul Roberts, 2003, s. 572, Fig. 11: 69; 1; Michael Zelle, 2003, s. 101, Fig. 11: Form 59B:1; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 41; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 485, K195, Çiz. 479-482; Catarina Viegas, 2007, s. 80, Fig. 2: TA361.12; Elena Grandi, 2007, s. 18, Plate 2: 1-2; J. W. Hayes, 2008, Fig. 33: 1052; Sebastian Heath – Billur Tekkök, 2007-2008, s. 65: 8; В. В. Крапивина and К. Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 3; Krzystof Domzalski, 2012, s. 336, Plate 7: 1; Анна В. Смокотина, 2015, s. 326, Рис. 5: 7; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247-248, 251, Fig. 27-28: 14, 38, Fig. 30: 71; Bahadır Duman, 2016, s. 703, Fig. 5: 8-10; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 75.

Kat.No **:** 22

Form **:** Tabak - ARS Form 61 A

Levha No **:** 12-13

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm

Ağız Çapı **:** 39 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda kireç katkılıdır. Kaygan ve parlak bir yüzeyi vardır. İç kısma doğru kıvrılan dikey bir kenara sahiptir. Dış kısımda keskin bir açı ile çıkıntı yaparak kalınlaşmaktadır.

Tarih **:** MS 325-400/420

Benzerleri **:** F. O. Waagé 1948, plate VIII: 831m; P. Hellström, 1965, s. 74, Plate 37: 325; J. W. Hayes, 1972, Fig. 17: 7; J. W. Hayes, 1976, Fig. 8: 6-7; M. Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate III: B5 a-b; P. Reynolds, 1984, Fig: 18.14: 299-303; C. Williams, 1989, s. 39, Fig. 18: 221; D. P. S. Peacock vd., 1990, Fig. 11: 5; J. Lund, 1995, s. 153, Plate 3: 29; B. T. Biçken, 1996, s. 139, Fig. 86: G78; V. Gassner, 1997, s. 149, Tafel 49: 592; F. Topoleanu, 2000, s. 309, Planşa XVII: 140; Ö. Vapur 2001, Çiz. 9: 39; C. Pickersgill and P. Roberts, 2003, s. 566, Fig. 8: 42, s. 572, Fig. 11: 70 a-b; E. Doksanaltı, 2006, s. 486, K196, Çiz. 483-485; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 2: 24-25; M. Tekocak, 2006, Kat. No: 42-43; E. Grandi, 2007, s. 18, Plate 2: 3-4; J. W. Hayes, 2008, Fig. 33: 1060-1061; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, s. 66: 10; M. Tekocak, 2009, Fig. 7: 5-6; E. Doksanaltı, 2010, Fig. 52: 1; D. Erol, 2011, s. 391, K217.1; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 221; D. Ş. Yıldırım 2012, s. 169, Şekil 2: 15-17; K. Domzalski, 2012, s. 336, Plate 7: 3; M. Mocanu, 2012a, Fig. 5: 5; M. Ayaz 2014, Kat. No: 115-116; A. В. Смокотина 2015, Рис. 5: 8; E. Ergürer, 2016, Fig. 4: 57; B. Duman, 2016, Fig. 6: 11-12; P. Niewöhner, 2016, s. 248-251: Fig. 28-30: 39, 46, 72; E. Açar, 2017, Kat. No: 12; R. Aktaş 2018, Kat. No: 223-224; A. E. Meriç, 2018, s. 79, Plate 1: 7; G. Ergül 2019a, Kat. No: 76-77; C. Öz, 2020, s. 216, Kat. No: 1; R. Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, Kat. No: 7.

Kat. No **:** 23

Form **:** Tabak - ARS Form 61 A

Levha No **:** 12-13

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 38 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Tozsu yüzeyi vardır. Formun dış yüzeyi keskin bir profile ve içe dönük bir ağıza sahiptir. Dış kısımda keskin bir açı ile çıkıntı yaparak kalınlaşmaktadır.

Tarih **:** MS 325-400/420

Benzerleri **:** F. O. Waagé 1948, plate VIII: 831M; P. Hellström, 1965, s. 74, Plate 37: 325; J. W. Hayes, 1972, Fig. 16-17; M. Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate III: B5 a-b; J. W. Hayes, 1976, s. 67, Fig. 8: 7; P. Reynolds, 1984, Fig: 18.14: 299-303; C. Williams, 1989, s. 39, Fig. 18: 221; D. P. S. Peacock vd., 1990, Fig. 11: 5; J. Lund, 1995, s. 153, Plate 3: 29; B. T. Biçken, 1996, s. 139, Fig. 86: G78; V. Gassner, 1997, s. 149, Tafel 49: 592; Ö. Vapur 2001, Çizim 9: 39; M. Mackensen and G. Schneider, 2002, s. 124, Fig. 2: 3, s. 144, Fig. 18: 6; E. Doksanaltı, 2006, s. 486, K196, Çiz. 483-485; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 2: 27; M. Tekocak, 2006, Kat. No: 42-43; C. Viegas, 2007, s. 80, Fig. 2: TA228.10; E. Grandi, 2007, s. 18, Plate 2: 3-4; J. W. Hayes, 2008, Fig. 33: 1060-1061; B. L. Johnson 2008, s. 46: 146; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, s. 66: 10; M. Tekocak 2009, Fig. 7: 5-6; E. Doksanaltı, 2010, s. 779, Fig. 52: 1; D. Erol, 2011, s. 391, K217.1; D. Ş. Yıldırım, 2012, s. 169, Şekil 2: 15-17; E. Ergürer 2012, Kat. No: 222; K. Domzalski, 2012, s. 336, Plate 7: 3; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 115-116; L. El Khouri, 2014, s. 133, Fig. 7: 2; А. В. Смокотина, 2015, s. 326, Рис. 5: 8; B. Duman, 2016, s. 704, Fig. 6: 11-12; E. Ergürer 2016, Fig. 4: 57; P. Niewöhner, 2016, s. 248-251: Fig. 28-30: 39, 46, 72; E. Açar, 2017, Kat. No: 12; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 223; I. Iliescu and V. Bottez, 2018, s. 164, Plate 1: 1-2; ; A. E. Meriç, 2018, s. 79, Plate 1: 8; G. Ergül, 2019a, Kat. No: 77; C. Öz, 2020, s. 216, Kat. No: 2.

Kat. No **:** 24

Form **:** Tabak - ARS Form 61 B

Levha No **:** 12-13

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.5 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Tozsu dış yüzeye oranla iç yüzey daha kaygandır. Dik olan ağız kısmından gövdeye geçiş keskin bir açı ile sağlanır. Ağız iç kısım altında derin bir yiv kullanılmıştır. Gövde yükselir ve biraz daha dışa doğru açılarak bir kâse formunu almaya başlar.

Tarih **:** MS 400-450

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 16: 30; Paul Reynolds, 1984, Fig: 18.14: 305; Virginia R. Anderson – Stojanovic, 1992, s. 57, Plate 42: 358; Verena Gassner, 1997, s. 149, Tafel 49: 594; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 124, Fig. 2: 4; Ertekin Doksanaltı, 2006, s. 486, K197, Çiz. 486-489; Dario Bernal Casasola, 2007, Fig. 3: 1; J. W. Hayes, 2008, Fig. 33: 1064-1065; Constantin Băjenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 17, s. 508, Fig. 6: 102; Nevzat Karaca, 2019, Lev. 2: Kat. No: 12.

Kat. No **:** 25

Form **:** Kâse ARS - Form 73 A

Levha No **:** 12-13

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.9 cm

Ağız Çapı **:** 18 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, ince taneli kum ve mika katkılıdır. Orta seviyede kaygan bir yüzeyi vardır. Gözeneksiz yapıdadır. Geniş yatay uzanan ağızlı bir kenara sahiptir. Dudak uç kısımda yükselmiştir. Ağız kenarı ortasında yiv kullanıldığı görülür.

Tarih **:** MS 420-475

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, plate VIII: 172; F. O. Waagé 1948, plate IX: 866 k; J. W. Hayes, 1972, Fig. 21, 73: 2; John A. Riley, 1981, s. 93, Fig. 1: 2; Paul Reynolds, 1984, Fig: 18.16: 328, 330; Michael Mackensen, 1993, Tafel 61: 3-6; John Lund, 1995, s. 154, Plate 4: 36; A. M. Dias Diogo and Laura Trindade, 1999, s. 89, Fig. 3: 1; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 124, Fig. 2: 8; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 6: 81; Barbara L. Johnson 2008, s. 47: 151; Krzystof Domzalski, 2012, s. 337, Plate 8: 1; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 227; Анна В. Смокотина, 2015, s. 326, Рис. 5: 11; Bahadır Duman, 2016, s. 704, Fig. 6: 17; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 237; Cüneyt Öz, 2020, s. 222, Kat. No: 16.

Kat. No **:** 26

Form **:** Kâse ARS - Form 91 C

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.4 cm

Ağız Çapı **:** 15 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Az miktarda kireç katkılıdır. Tüm yüzey astarlanmıştır ve yarı parlak bir görünüm kazandırılmıştır. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır. Kabın gövde kısmına doğru uzanan kanca şeklindeki kısım ince yapıda ve yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 530-600

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate X: 883 f; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 51; J. W. Hayes, 1972, fig. 26: 21; J. W. Hayes, 1973, Fig. 50: 2496; . W. Hayes, 1976, s. 55, 67, Fig. 3: 40, Fig. 8: 10; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate IV: B9 c; John A. Riley, 1981, s. 105, Fig. 5: 6; Paul Reynolds 1984, Fig. 364, 368; John Lund, 1995, s. 155, Plate 5: 44; Marcus L. Rautman 1995a, Fig. 11: 2.8; A. Ben Abed dv., 1998, ss. 232-233, Fig. 1: 2, Fig. 2: 20; A. M. Dias Diogo and Laura Trindade, 1999, s. 90, Fig. 4: 12; J. W. Hayes, 2001, s. 439, Fig. 4: 20; I. Adak- Adıbelli 2006, Levha 7: 91; J. W. Hayes 2008, Fig. 36: 1141; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. h; Marian Mocanu, 2011, s. 246, Plate 2: 4; E. Ergürer 2012, Kat. No: 235; Krzystof Domzalski, 2012, s. 337, Plate 8: 3; M. Ayaz 2014, Lev. 27: 120; Marian Mocanu, 2014b, s. 303, Fig. 2: 4; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 213, Plate II: 3-4; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис. 1.6: 30; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 298, Lev. 3: Kat. No: 6; Emre Taştemur ve Münteha Dinç 2018, s. 2620, Kat. No 18; Asil Yaman, 2018, Lev. 9: Kat. No. 4; Gözde Ergül, 2019b, s. 53, Resim 6: 8; Safiye Aydın, 2019, s. 248, Kat. No: 1; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 2; Cüneyt Öz, 2020, s. 222, Kat. No: 18; Marian Mocanu, 2020a, s. 123, Fig. 2: 5; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 115, Resim 1: 9.

Kat. No **:** 27

Form **:** Kâse - ARS Form 91 C

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1 cm

Ağız Çapı **:** 15.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda ince taneli kum ve kireç katkısı vardır. Gözeneksiz, sert dokulu bir yapıdadır. Astarlanan yüzey kaygan bir görünüm sergilemektedir. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır. Kabın gövde kısmına doğru uzanan kanca kısaltılmış olup ince yapıda ve yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 530-600

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate X: 883 f; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 51; J. W. Hayes, 1972, Fig. 26: 23; J. W. Hayes, 1973, s. 112, Fig. 50: 2496; J. W. Hayes, 1976, s. 55, 67, Fig. 3: 40, Fig. 8: 10; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate IV: B9 c; John A. Riley, 1981, s. 105, Fig. 5: 6; Paul Reynolds, 1984, Fig. 18.18: 363-365; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 52, Fig. 11: 2.8; John Lund, 1995, s. 155, Plate 5: 44; A. M. Dias Diogo and Laura Trindade, 1999, s. 90, Fig. 4: 12; J. W. Hayes, 2001, s. 439, Fig. 4: 20; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 7: 93; J. W. Hayes, 2008, Fig. 36: 1141-1142; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. h; Marian Mocanu, 2011, s. 246, Plate 2: 4; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 234-235; Krzystof Domzalski, 2012, s. 337, Plate 8: 3; Agnes Vokaer, 2013, s. 591, Fig. 10: 2; M. Ayaz 2014, Lev. 27: 120; Marian Mocanu, 2014b, s. 303, Fig. 2: 4; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 213, Plate II: 3-4; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис. 1.6: 30; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 298, Lev. 3: Kat. No: 6; Emre Taştemur ve Münteha Dinç, 2018, s. 2620, Kat. No:18; Asil Yaman, 2018, Lev. 9: Kat. No. 4; Gözde Ergül, 2019b, s. 53, Resim 6: 8; Safiye Aydın, 2019, s. 248, Kat. No: 1; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 2; Cüneyt Öz, 2020, s. 223, Kat. No: 19; Marian Mocanu, 2020a, s. 123, Fig. 2: 5; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 115, Resim 1: 9.

Kat. No **:** 28

Form **:** Kâse - ARS Form 91 D

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Ağız Çapı **:** 18 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda ince tanecikli yapıda kireç ve kum bulunur. Astarın kalitesinde bir düşüş gözlemlenmektedir. Kaygan yapıdaki iç yüzeye göre dış yüzey tozsu bir görünüm sergilemektedir. Kanca kısmının bir önceki gruba oranla giderek küçüldüğü görülmektedir.

Tarih **:** MS 600-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 26: 26; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2466; J. W. Hayes, 1676, s. 71, Fig. 10: 15; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 7: 96**;** Paul Reynolds, 2011, s. 218, Fig. 9: 138; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 237; Ayşegül Soslu, 2020, s. 493, Fig. 10: 10.

Kat. No **:** 29

Form **:** Kâse - ARS Form 91 D

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 16 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/3 Açık Kırmızımsı Kahve

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Dudak kısmında bulunan ve dışarıya açılan kanca kısmının Tip C'ye göre küçüldüğü görülmektedir. Bu kısım yuvarlatılmış ve daha kalın yapılmıştır. Astarın kalitesini kaybetmeye başladığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 600-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 26: 25-26; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2465-66; M. G. Fulford, 1984, s. 198, Fig. 76: 5.1; Paul Reynolds, 1984, Fig. 18.18: 373; Verena Gassner, 1997, s. 149, Tafel 49: 596; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 7: 95-96; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 236; Ayşegül Temel, 2015, s. 148, Kat. No: 36; Ayşegül Soslu, 2020, s. 493, Fig. 10: 10.

Kat. No **:** 30

Form **:** Kâse - ARS Form 93 B

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.1 cm

Ağız Çapı **:** 16 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kâsenin hamurunda az miktarda taşçık ve kireç bulunmaktadır. Gözeneksiz ve sert dokuludur. Kalın sürülen astar tüm yüzeye kaygan bir görünüm kazandırmıştır. Dudak kısmı dışarıya doğru uzatılmıştır. Gövde küresel bir uzanım sergilemektedir. İnce olan cidar kalınlığı kaideye doğru gidildikçe kalınlaşmaya başlamaktadır.

Tarih **:** MS 470-540

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 27: 19; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2447; M. G. Fulford, 1984, s. 66, Fig. 18: 50. 9; Paul Reynolds, 1984, s. 523, Fig. 18.19: 381; Caroline Williams, 1989, s. 40, Fig. 18: 231; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 144, Fig. 18: 8; J. W. Hayes, 2008, Fig. 36: 1143-44; Paul Reynolds, 2011, s. 217, Fig. 8: 118; L. A. Golofast, 2016, s. 384, Fig. 31: 10; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 24.

Kat. No **:** 31

Form **:** Afrika Form 93 B

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 19 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kaygan yüzey, az miktarda kireç ve taşçık katkılıdır. Gözeneksiz ve sert dokuludur. Kalın sürülen astar tüm yüzeye kaygan bir görünüm kazandırmıştır. Dudak kısmı dışarıya doğru uzatılmıştır. Gövde küresel bir uzanım sergilemektedir. İnce olan cidar kalınlığı kaideye doğru gidildikçe kalınlaşmaya başlamaktadır.

Tarih **:** MS 470-540

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 27: 19; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2447; M. G. Fulford, 1984, s. 66, Fig. 18: 50. 9; Paul Reynolds, 1984, s. 523, Fig. 18.19: 381; Caroline Williams, 1989, s. 40, Fig. 18: 231; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 144, Fig. 18: 8; J. W. Hayes, 2008, Fig. 36: 1143-44; Paul Reynolds, 2011, s. 217, Fig. 8: 118; L. A. Golofast, 2016, s. 384, Fig. 31: 10; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 24.

Kat. No **:** 32

Form **:** Kâse - ARS Form 94 B

Levha No **:** 14-15

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 18 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda kireç katkısı bulunur. Kırmızımsı sarı renk hamuru vardır. Açık kırmızı renkteki astar tüm yüzeye uygulanmış olup parlak ve kaygan görünümdedir. Yatay olarak uzatılan ağız kısmının yuvarlatıldığı ve aşağı çekildiği görülmektedir.

Tarih **:** MS Geç 5. yüzyıl - Erken 6. yüzyıl

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 27; Paul Reynolds 1984, s. 523, Fig. 18.19: 392; D. P. S. Peacock vd., 1990, s. 67, Fig. 4: 15; Florin Topoleanu, 2000, s. 310, Planşa XVIII: 155; Andrei Sazanov, 2014, s. 422, Fig. 6: 23; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1.6: 25.

Kat. No **:** 33

Form **:** Kâse - ARS Form 99 A

Levha No **:** 16-17

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.5 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru yoğun kireç ve az miktarda kum katkılıdır. Tümüyle kırmızı renkte astarlanan yüzey oldukça kaygandır. Kalınlaştırılan ağız kenarı dış yüzeye doğru yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 510-540

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, Plate IX: 163; F. O. Waagé, 1948, Plate X: 878 a, k; J. W. Hayes, 1972, Fig. 28: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2459; J. W. Hayes, 1976, s. 55, Fig. 3: 30; J. A. Riley, 1981, Fig. 4: 3; M. G. Fulford and D. P. S. Peacock 1984, Fig. 19: 60.2; P. Reynolds, 1984, 18.20, F ig. 399; V. R. Anderson – Stojanovic 1992, s. 58, Plate 43: 377; F. Topoleanu, 2000, s. 310, Planşa XVIII: 157-158; J. W. Hayes 2001, Fig. 4: 21; M. Mackensen and G. Schneider 2002, Fig. 4: 1; I. A. Adıbelli 2006, Levha 10: 120; C. Viegas 2007, Fig. 2: TA155.02; Elena Grandi, 2007, s. 23, Plate 7: 1; A. Cristina Ramos vd, 2007, s. 92, Fig. 2: 7; J. W. Hayes 2008, Fig. 36: 1154; Barbara L. Johnson, 2008, s. 49; 155; J. Mlynarczyk 2009, Fig. 5: 73; A Quercia vd., 2011, s. 67, Fig. 2: 8; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 242-243; M. Mocanu, 2012a, Fig. 6: 5; J. Mlynarczyk, 2014, Plate 2: Fig. 30; A. B. Смокотина, 2015, Рис. 5: 14 (99B); A. Temel, 2015, s. 153, Kat. No: 41; E. Ergürer, 2016, Fig 4: 66; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 213, Plate II: 5-6; B. K. Kındığılı, 2017a, s. 299, Lev. 4: Kat. No: 8; E. Taştemur ve M. Dinç, 2018, s. 2620, Kat. No:19; I. İliescu and V. Bottez 2018, Plate 1: 8; G. Ergül 2019, Kat. No: 81; G. Kan Şahin, 2019, s. 484, Lev. 32: 831; G. Ergül 2019b, Res. 6. 9-10; M. Mocanu, 2018, s. 233, Fig. 3: 7, 10; A. Yılmaz-A. L. Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 4-5; R. Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 10.

Kat. No **:** 34

Form **:** Kâse - ARS Form 99 A

Levha No **:** 16-17

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.5 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Açık kırmızı renkteki hamurunda taşçık ve kireç katkı maddesi olarak kullanılmıştır. Sert dokulu bir yapısı vardır. Açık kırmızı renk astarlanan tüm yüzey kaygan bir görünümdedir. Kalınlaştırılan ağız kenarı dış yüzeye doğru yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 510-540

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, Plate IX: 163; F. O. Waagé, 1948, Plate X: 878 a; J. W. Hayes, 1972, Fig. 28: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2459; J. W. Hayes, 1976, s. 55, Fig. 3: 30; J. A. Riley, 1981, s. 101, Fig. 4: 3-5, s. 105, Fig. 5: 14-18; M. G. Fulford and D. P. S. Peacock, 1984, Fig. 19: 60.2; P. Reynolds, 1984, Fig. 18.20: 397-399; V. R. Anderson – Stojanovic, 1992, s. 58, Plate 43: 377; F. Topoleanu, 2000, s. 310, Planşa XVIII: 157-158; J. W. Hayes 2001, Fig. 4: 21; M. Mackensen and G. Schneider 2002, Fig. 4: 1; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 10: 120-122; C. Viegas 2007, Fig. 2: TA155.02; E. Grandi, 2007, s. 23, Plate 7: 1; A. C. Ramos vd., 2007, s. 92, Fig. 2: 7; B. L. Johnson 2008, s. 49: 155; ; J. Mlynarczyk 2009, Fig. 5: 73; A Quercia vd., 2011, s. 67, Fig. 2: 8; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 243; M. Mocanu, 2012a, Fig. 6: 5; J. Mlynarczyk 2014, Plate 2: Fig. 30; Анна В. Смокотина, 2015, s. 326, Рис. 5: 14; A. Temel, 2015, s. 153, Kat. No: 41; E. Ergürer, 2016, Fig 4: 66; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 213, Plate II: 5-6; B. K. Kındığılı, 2017a, s. 299, Lev. 4: Kat. No: 8; E. Taştemur ve M. Dinç, 2018, s. 2620, Kat. No:19; G. Ergül, 2019, Kat. No: 81; I. Iliescu and V. Bottez, 2018, s. 164, Plate I: 8; G. K. Şahin, 2019, s. 484, Lev. 32: 831; G. Ergül, 2019b, s. 53, Resim 6: 9; M. Mocanu, 2018, s. 233, Fig. 3: 7, 10; A. Yılmaz ve A. L. Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 4-5; R. Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 10.

Kat. No **:** 35

Form **:** Kâse - ARS Form 99 B

Levha No **:** 16-17

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda kireç bulunmaktadır. Tüm yüzey astarlanmış olup yüzeyde aşınma ve dökülme izleri görülebilmektedir. Kalınlaştırılan ağız kenarı dışa doğru hafif yuvarlatılmıştır. Kaide alçaktır ve içte kaide hizasında çıkıntı yapmıştır.

Tarih **:** MS 530-580

Benzerleri **:** John W. Hayes 1972, Fig. 28: 13; J. A. Riley 1981, Fig. 5: 11, 14; Florin Topoleanu, 2000, s. 310-311, Planşa XVIII-XIX: 159-162; J. W. Hayes 2008, Fig. 36: 1153; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 146-148; E. Ergürer 2012, Kat. No: 245; E. Ergürer 2016, Fig. 4: 67; Iulia İliescu and Valentin Bottez 2018, Plate 1: 10; Mehmet Tekocak 2019, Kat. No: 12, Res. 12; Safiye Aydın, 2019, s. 249, Kat. No: 4.

Kat. No **:** 36

Form **:** Kâse - ARS Form 99 B

Levha No **:** 16-17

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:**4.7 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda kireç katkılıdır. Gözeneksiz sert dokulu bir yapıdadır. Astarda dış yüzeyde yer yer dökülmeler gözlemlenir. İç yüzey kaygan ve parlak görünümdedir. Kalınlaştırılan ağız kenarı dışa doğru hafif yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 530-580

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 28: 13; Florin Topoleanu, 2000, s. 310-311, Planşa XVIII-XIX: 159-162; J. W. Hayes, 2008, Fig. 36: 1153; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 146-148; Mehmet Tekocak, 2019, s. 99, Res. 12, Kat. No: 12; J. A. Riley 1981, Fig. 5: 11, 14; Iulia İliescu and Valentin Bottez, 2018, Plate 1: 10; Safiye Aydın, 2019, s. 249, Kat. No: 4.

Kat. No **:** 37

Form **:** Kâse - ARS Form 99 B

Levha No **:** 16-17

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.8 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda kireç bulunmaktadır. Tüm yüzey astarlanmış olup yüzeyde aşınma ve dökülme izleri görülebilmektedir. Kalınlaştırılan ağız kenarı dışa doğru hafif yuvarlatılmıştır. Kaide alçaktır ve içte kaide hizasında çıkıntı yapmıştır.

Tarih **:** MS 530-580

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, Plate X: 878 p; John W. Hayes, 1972, Fig. 28: 13; J. A. Riley, 1981, Fig. 5: 11, 14; Florin Topoleanu, 2000, s. 310-311, Planşa XVIII-XIX: 159-162; J. W. Hayes, 2008, Fig. 36: 1153; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 146-148; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 245; E. Ergürer, 2016, Fig. 4: 67; Iulia İliescu and Valentin Bottez, 2018, Plate 1: 10; Mehmet Tekocak, 2019, Kat. No: 12, Res. 12; Safiye Aydın, 2019, s. 249, Kat. No: 4.

Kat. No **:** 38

Form **:** Tabak - ARS Form 104 A

Levha No **:** 16-17

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.8 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamurun kilinde az miktarda mika ve kireç bulunmaktadır. Dış yüzey tozsu yapıdadır. İç yüzey ise kaygandır. Kalın bir cidara sahiptir. Ağız kısmı dikey şekilde olup kalınlaştırılmıştır.

Tarih **:** MS 530-580

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 29: 2; J. W. Hayes, 1973, s. 112, Fig. 50: 2504; John A. Riley, 1981, s. 101, Fig. 4: 6; Josef Eiwanger, 1981, s. 2, Tafel 2: II. 3,7; M. G. Fulford-D. P.S. Peacock, 1984, s. 70, Fig. 20: 65.8; Paul Reynolds, 1984, Fig. 18.21: 417-420; Caroline Williams, 1989, s. 42, Fig. 19: 241; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 31, Fig. 12: CF168; John Lund, 1995, s. 155, Plate 5: 52-53; A. Ben Abed vd., 1998, s. 232, Fig. 1: 2; Florin Topoleanu, 2000, s. 311, Planşa XIX: 164-166; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 124, Fig. 2: 12, s. 144, Fig. 18: 13; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 12-13: 142-143; Ana Cristina Ramos vd, 2007, s. 92, Fig. 2: 8; Dario Bernal Casasola, 2007, s. 116, Fig. 4: 3; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 251; Krzystof Domzalski, 2012, s. 339, Plate 9: 1; Krzystof Domzalski, 2013, s. 34, Fig. 10: 9; Lamia El Khouri, 2014, s. 133, Fig. 7: 13; Bahadır Duman, 2016, s. 705, Fig. 7: 20; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 281, Fig. 7: 3; Gözde Ergül, 2019b, s. 53, Resim 6: 12.

Kat. No **:** 39

Form **:** Tabak - ARS Form 104 C

Levha No **:** 18-19

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5.3 cm

Ağız Çapı **:** 39 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve az miktarda mika katkılıdır. Gözenekli bir yapıya sahiptir. Yüzey tümüyle astarlanmıştır. Bazı kısımlarda yüzeyde aşınmalar vardır. Tozsu pürtüklüdür. Ağız kısmı yuvarlatılmıştır. İç yüzeyde ağız kısmına yakın iki yiv bulunmaktadır. Dış yüzeyde gövde üzerinde de yivler görülmektedir.

Tarih **:** MS 550-625

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, Plate VIII: 805 u; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 46; J. W. Hayes, 1972, Fig. 30: 23; J. W. Hayes 1973, Fig. 50: 2506; J. A. Riley, 1981, Fig. 6: 28; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 31, Fig. 12: CF170; John Lund, 1995, s. 156, Plate 6: 58; Florin Topoleanu, 2000, s. 311, Planşa XIX: 169; I. Adak Adıbelli 2006, Lev. 14: 153-167; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 58; İlkgül Kaya, 2007, s. 126, Lev. 18: 65; Jolanta Mlynarczyk 2009, Fig. 5: 75-76; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 150-153; E. Ergürer 2012, Kat. No: 253; Dilek Şen Yıldırım 2012, Şekil 3: 25; Agnes Vokaer, 2013, s. 573, Fig. 2: 4; Lamia El Khouri, 2014, s. 133, Fig. 7: 15; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 4: Fig. 77; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 2: 5; I. Adak Adıbelli, 2017, Fig. 3: 17; Safiye Aydın, 2019, ss. 253-254, Kat. No: 7; Murat Tosun, 2020, s. 697, Kat. No: 156.

Kat. No **:** 40

Form **:** Tabak **-** ARS Form 104 C

Levha No **:** 18-19

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.4 cm

Ağız Çapı **:** 33 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve az miktarda mika katkılıdır. Gözenekli bir yapıya sahiptir. Yüzey tümüyle astarlanmıştır. Bazı kısımlarda yüzeyde aşınmalar vardır, tozsu pürtüklüdür. Ağız kısmı yuvarlatılmıştır. İç yüzeyde ağız kısmına yakın iki yiv bulunmaktadır. Kalın bir cidara sahiptir.

Tarih **:** MS 550-625

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, Plate VIII: 805 u; J. W. Hayes, 1972, Fig. 30: 23; J. W. Hayes, 1973, Fig. 50: 2506; J. A. Riley, 1981, Fig. 6: 28; Caroline Williams, 1989, Fig. 19: 242; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 31, Fig. 12: CF170; John Lund, 1995, s. 156, Plate 6: 58; Florin Topoleanu, 2000, s. 311, Planşa XIX: 169; I. Adak Adıbelli ,2006, Lev. 14: 153-167; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 58; İlkgül Kaya, 2007, s. 126, Lev. 18: 65; Jolanta Mlynarczyk, 2009, Fig. 5: 75-76; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 150-153; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 253; Marian Mocanu, 2012a, Fig. 6: 7; Dilek Şen Yıldırım, 2012, Şekil 3: 25; Agnes Vokaer, 2013, s. 573, Fig. 2: 4; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 4: Fig. 77; Lamia El Khouri, 2014, s. 133, Fig. 7: 15; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 2: 5; I. Adak Adıbelli, 2017, Fig. 3: 17; Safiye Aydın, 2019, ss. 253-254, Kat. No: 7; Murat Tosun, 2020, s. 697, Kat. No: 156.

Kat. No **:** 41

Form **:** Tabak - ARS Form 104 C

Levha No **:** 18-19

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:**4.8 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç ve mika vardır. Sert dokulu bir yapıdadır. Orta seviyede gözeneksizdir. iç yüzey orta derecede kaygan yapıdadır. Dış yüzey ise tozsudur. Ağız kısmı yuvarlatılmıştır. İç yüzeyde ağız kısmına yakın iki yiv bulunmaktadır. Ağızdan gövdeye geçişte cidar kalınlaşmaktadır.

Tarih **:** MS 550-625

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate VIII: 805 u; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 46; J. W. Hayes, 1972, Fig. 30: 23; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2450, s. 112, Fig. 50; 2506; J. W. Hayes, 1976, s. 55, Fig. 3: 7; Caroline Williams, 1989, s. 42, Fig. 19: 242; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 31, Fig. 12: CF170; John Lund, 1995, s. 156, Plate 6: 58; Florin Topoleanu, 2000, s. 311, Planşa XIX: 169; I. A. Adıbelli 2006, Lev. 14: 153-167; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 58; İlkgül Kaya, 2007, s. 126, Lev. 18: 65; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 150-153; Dilek Şen Yıldırım, 2012, s. 170, Şekil 3: 25; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 253; Agnes Vokaer, 2013, s. 573, Fig. 2: 4; Lamia El Khouri, 2014, s. 133, Fig. 7: 15; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 2: 5; Safiye Aydın, 2019, ss. 253-254, Kat. No: 7; Murat Tosun, 2020, s. 697, Kat. No: 156.

Kat. No **:** 42

Form **:** Tabak – ARS Form 105

Levha No **:** 18-19

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.4 cm

Ağız Çapı **:** 31 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8-10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç katkılıdır. Tüm yüzey astarlanmış olup bazı yerlerde dökülmeler görülmektedir. Az gözenekli yapıdadır. Tozsu pürtüklü bir yüzeye sahiptir. Ağız kısmı dışa doğru topuz şeklini alır. İç kısımda ağızdan gövdeye uzanım daha düz bir hatla sağlanmıştır. İç kısımda dudak altında yiv kullanılmıştır.

Tarih **:** MS 580-660

Benzerleri **:** John W. Hayes ,1972, Fig. 31: 10; John W. Hayes, 1973, Fig. 49: 2480; Caroline Williams, 1977, s. 178, Fig. 1: 1; J. A. Riley 1981, Fig. 4: 7; Paul Reynolds, 1984, 1.22, fig. 431; Florin Topoleanu, 2000, s. 311, Planşa XIX: 167-168 (104B); I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 19: 187; John W. Hayes, 2007, Fig. 14.4: D1 – D3; J. W. Hayes, 2008, Fig. 36: 1162; Barbara L. Johnson, 2008, s. 49: 158; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 154-155; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 254,256; Krzysztof Domzalski, 2012, Plate 9, Fig. 2; Krzystof Domzalski, 2013, Fig. 10: 11, Fig. 11: 5; Paul Reynolds and E. Pavlidis, 2014, Fig. 5: 1-6; Mehmet Tekocak, 2016, Kat. No: 13, Res. 13: 1; Safiye Aydın, 2019, ss. 255-256, Kat. No: 10.

Kat. No **:** 43

Form **:** Tabak – ARS Form 105

Levha No **:** 18-19

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.1 cm

Ağız Çapı **:** 35 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8-2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru az miktarda taşçık ve kireç katkısı içermektedir. Sert dokuludur. Tozsu bir yapısı vardır. İç yüzey hafif kaygan, dışta mat astar uygulanmıştır. İç kısımda ağızdan gövdeye uzanım bir çıkıntı ile sağlanmıştır. Ağız, dışa doğru topuz şeklini alır.

Tarih **:** MS 580-660

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, Plate VII: 802 f, Plate VIII: 802 k; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 40; J. W. Hayes, 1972, Fig. 31: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 111, Fig. 49: 2480; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate II: B2 a-b; Caroline Williams, 1977, s. 178, Fig. 1: 1; Wolf W. Rudolph and Mark C. Sheehan, 1979, s. 311, Fig. 7: 22; Paul Reynolds, 1984, Fig. 18.22: 430-431; Caroline Williams, 1989, s. 43, Fig. 20: 244; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 31, Fig. 12: CF171-172; Verena Gassner, 1997, s. 150, Tafel 49: 600; K. Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 267, Fig. 8: 3.9, s. 275, Fig. 11: 4.4; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 60-61; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 19: 184-185; Elena Grandi, 2007, s. 23, Plate 7: 4; Barbara L. Johnson 2008, s. 50: 159; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 154-155; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 256; Krzystof Domzalski, 2012, s. 339, Plate 9: 2; Krzystof Domzalski, 2013, s. 34, Fig. 10: 11, s. 36, Fig. 11: 5; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2014, s. 458, Fig. 5: 1-3; Mehmet Tekocak, 2019, s. 99, Res. 13, Kat. No: 15; Mehmet Ali Eyüpoğlu, 2020, s. 57, Kat. No: 19; Safiye Aydın, 2019, ss. 261-262, Kat. No: 16; Nevzat Karaca, 2019, Lev. 5, Kat. No. 27; C. Öz, 2020, ss. 218-219, Kat. No: 8-9.

Kat. No : 44

Form : Tabak – ARS Form 105

Levha No : 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik : 30 cm

Ağız Çapı : 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu hamur orta miktarda kireç ve taşçık katkılıdır. Gözeneksizdir. İç yüzey ve ağız kısmı astarlanmış olup kaygan bir yüzeyi vardır. Ağız kısmı dışa doğru topuz şeklini alır. Kalın bir cidarı vardır.

Tarih : MS 580-660

Benzerleri : F. O. Waagé, 1948, Plate VII: 802 a; J. W. Hayes, 1972, Fig. 32: 19; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 35, Plate II: B2 a; Caroline Williams, 1977, s. 178, Fig. 1: 1; Wolf W. Rudolph and Mark C. Sheehan, 1979, s. 311, Fig. 7: 20-22; Caroline Williams, 1989, s. 43, Fig. 20: 244; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 31, Fig. 12: CF171-172; Verena Gassner, 1997, s. 150, Tafel 49: 600-601; Florin Topoleanu, 2000, s. 311, Planşa XIX: 167-168 (104B); Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 267, Fig. 8: 3.10, s. 275, Fig. 11: 4.4; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 60-61; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 19: 183, 186; Elena Grandi, 2007. 23, Plate 7: 5, 7; Barbara L. Johnson, 2008, s. 49: 157; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 154-155; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 254; Krzystof Domzalski, 2012, s. 339, Plate 9: 2; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2014, s. 458, Fig. 5: 1-3; Mehmet Tekocak, 2019, s. 99, Res. 13, Kat. No: 13; Safiye Aydın, 2019, ss. 259-262, Kat. No: 14-15; Nevzat Karaca, 2019, Lev. 4-5, Kat. No. 22, 26; Cüneyt Öz, 2020, ss. 218-219, Kat. No: 8-9.

Kat. No **:** 45

Form **:** Tabak – ARS Form 105

Levha No **:** 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 36 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda ince taneli kireç bulunmaktadır. Sert dokulu olup gözeneksiz yapıdadır. Kaygan bir yüzeyi vardır. Ağız kısmı daha dik bir topuza sahiptir. Bu durum ağız kısmının uzatıldığını göstermektedir.

Tarih **:** MS 580-660

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 31: 17; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 19: 186; Elena Grandi, 2007, s. 23, Plate 7: 2; Sarah Japp, 2007, s. 58, Fig. 1: 6; Barbara L. Johnson 2008, s. 49: 156; A Quercia vd., 2011, s. 67, Fig. 2: 10; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 281, Fig. 7: 5; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 84; Safiye Aydın, 2019, ss. 253-256, Kat. No: 8-9.

Kat. No **:** 46

Form **:** Kâse - ARS Form 107

Levha No **:** 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru az miktarda kireç ve kum katkılıdır. Astarlanan yüzey kaygan bir yapıdadır. Dış gövde üzerinde astar izi görülmemektedir. Astar iç yüzey ve ağız kısmında yoğunlaşır. Geniş çıkıntılı bir ağız kenarı vardır. Kenar uç kısmı yumru oluşturacak şekilde kalınlaştırılmıştır.

Tarih **:** MS 600-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 33: 107.1; J. W. Hayes, 1973, Fig. 49; 2469; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 36, Plate V: B13 a, c; J. A. Riley, 1981, Fig. 4: 9, Fig. 5: 8, Fig. 6: 31; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 275, Fig. 11: 4.5; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 21: 194; Barbara L. Johnson, 2008, s. 50: 160; Krzysztof Domzalski, 2012, Plate 9, Fig. 6; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 176, 1.7, Fig. 261; I. Adak Adıbelli, 2017, Fig. 3: 20; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 115, Resim 1: 11.

Kat. No **:** 47

Form **:** Tabak - ARS Form 109

Levha No **:** 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.9 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8-5/8 Kırmızı-Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, az miktarda taşçık ve mika katkılıdır. Gözeneksizdir. İç yüzey orta seviyede kaygan, dış yüzey tozsu görünümdedir. Sığ tabak formundadır. Basit düz bir ağız kenarı vardır. İç yüzeyde dudak altında yiv kullanılmıştır.

Tarih **:** MS 580-650

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate VIII: 805 x; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 41-42; J. W. Hayes, 1972, Fig. 33: Form 109: 2; J. W. Hayes, 1973, s. 111, Fig. 49: 2471-72; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 32, Fig. 12: CF173; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 71, Fig. 24: 3.4, 3.5; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 275, Fig.11: 4.6; Işık Adak Adıbelli, 2006, Kat. No: 202-213; Mehmet Tekocak, 2006, Lev. 9: 62; Elena Grandi, 2007, s. 23, Plate 7: 8-12; Dario Bernal Casasola, 2007, s. 117, Fig. 5: 4; Stephane Bien, 2007, s. 268-269, Fig. 1: 5, Fig. 2: 27; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 158-160; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 260; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 176, 1.10-12, Fig. 264-266; Анна В. Смокотина, 2015, s. 326, Рис. 5: 16; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 239; Iulia Iliescu and Valentin Bottez, 2018, s. 167, Plate IV: 37-38.

Kat. No **:** 48

Form **:** Tabak – ARS Form 109

Levha No **:** 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.1 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu bir yapıya sahip olan hamurunda ince taneli kireç ve taşçık bulunmaktadır. İç yüzey kaygan olup dış yüzey tozsu görünümdedir. Diğer örneklere göre ağız kısmı düz olarak yapılmış olup tam olarak yuvarlatılmadığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 580-650

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate VIII: 805 x; J. W. Hayes, 1968, s. 209, E: 41-42; J. W. Hayes, 1972, Fig. 33: Form 109: 2; J. W. Hayes, 1973, s. 111, Fig. 49: 2471-72; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 32, Fig. 12: CF173; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 71, Fig. 24: 3.4, 3.5; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 275, Fig.11: 4.6; Işık Adak Adıbelli, 2006, Kat. No: 202-213; Mehmet Tekocak, 2006, Lev. 9: 62; Elena Grandi, 2007, s. 23, Plate 7: 8-12; Dario Bernal Casasola, 2007, s. 117, Fig. 5: 4; Stephane Bien, 2007, s. 268-269, Fig. 1: 5, Fig. 2: 27; Paul Reynolds, 2011, s. 220, Fig. 10: 158-160; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 260; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 176, 1.10-12, Fig. 264-266; Анна В. Смокотина, 2015, s. 326, Рис. 5: 16; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 239; Iulia Iliescu and Valentin Bottez, 2018, s. 167, Plate IV: 37-38.

Kat. No **:** 49

Form **:** ARS - Bitkisel Damga Bezeme

Levha No **:** 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 5.5 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda orta seviyede kireç ve çok az taşçık bulunur. Tüm yüzey astarlanmış olup aynı zamanda kaygandır. Üzerinde baskı tekniğiyle yapılmış iç içe geçmiş üç daire ile palmiye yaprağı bulunmaktadır. Palmiye yaprağı ve üçlü konsantrik daire motifi kullanılmıştır. Konsantrik daire üç merkezlidir.

Tarih **:** MS 4-5. yüzyıl

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1933, Fig. 3: 151; J. W. Hayes, 1972, Fig. 38: 1c, Fig. 40: 25 d; J. W. Hayes 2008, Plate 58: 1180 (P32156); C. Şimşek ve M. Bilgin 2018, Fig. 10; Carandini 1981, Tavola: LXI (a): 12, Tavola: LXVII (b): 49; Michael Mackensen, 1993, Tafel 26: 1, 3; K. Domzalski, 2012, s. 337, Plate 8: 5-8; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.13-15: Fig. 267-269; Golofast, 2016, s. 379, Fig. 24: 17; Bahadır Duman, 2016, s. 705, Fig. 7: 21-23; Aygün Ekin Meriç, 2018, s. 73, Plate 2, 5: 15.

Kat. No : 50

Form : ARS – Hayvan Damga Bezeme

Levha No : 20-21

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik : 2 cm

Taban Çapı : 8.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Hamuru az miktarda kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzeyi iyi astarlanmış olup oldukça kaygan bir zemine sahiptir. Neredeyse yarım küre şeklinde işlenmiş kâsenin merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış bir hayvan figürü bulunmaktadır. Hayvan damgası muhtemelen kuzu olmalıdır.

Tarih : MS 480-540

Benzerleri : John W. Hayes, 1972, Fig. 48: 166-169; C. Williams, 1989, Plate 6: 259; Michael Mackensen and Gerwulf Scneider, 2002, s. 126, Fig. 3: 5-6; K. Domzalski, 2012, s. 337, Plate 8: 11; Larissa A. Golofast, 2016, s. 374, Fig. 24: 19.

Kat. No **:** 51

Form **:** ARS – Haç/Monogram Damga Bezeme

Levha No **:** 22-23

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Taban Çapı **:** 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda orta seviyede kireç ve çok az taşçık bulunur. Tüm yüzey astarlanmış olup aynı zamanda kaygandır. Dairesel yiv içerisinde kabın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış bir haç damgası işlenmiştir. Bu haç damgasının içerisinde baklava dilimleri bulunmaktadır. Her bir kolda bir baklava dilimine yer verilir. Baklava dilimlerinin içerisinde daireler bulunmaktadır.

Tarih **:** MS 530-600

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, s. 279, Fig. 57: 333e; F. J. Prieto, 1984, s. 529, Fig. 443; S. Tortorella 1981, Tovala LX: 13; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 148, Fig. 20: 20; M. G. Fulford and D. P. S. Peacock, 1984, Fig. 31: 152; Michael Mackensen, 1993, Tafel 84, Fig. 1. Burak Tüzün, 1998, s. 44, Kat. No: 124; Andrei Opait, 2003, s. 78: Form 104; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 249, 261; L. A. Golofast, 2016, s. 379, Fig. 24: 23.

Kat. No **:** 52

Form **:** ARS – Haç/Monogram Damga Bezeme

Levha No **:** 22-23

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tarih **:** MS 440-500

Tanım **:** Hamuru kireç ve kum katkılıdır. Amorf olarak ele geçen parça kaygan bir yüzeye sahiptir. Parça üzerinde bir Haç monogramı bulunmaktadır. Haç monogramın içerisinde ince noktalı süsleme kullanılmıştır.

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, s. 274, Fig. 54: 294 e; Michael Mackensen and Gerwulf Schneider, 2002, s. 133, Fig. 6: 9; Derya Erol, 2011, s. 399, Kat. No: 237.

PHOKAİA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ

Kat. No **:** 53

Form **:** Tabak - LRC Form 1 A

Levha No **:** 24-25

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Tozsu mat görünümdedir. Astarda bazı noktalarda aşınmalar görülür. Dudak kısmının bir bölümünde yanık izleri vardır. Dikey uzanan ağız, hafif içe dönük yapılmıştır. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır. Konik bir gövde yapısına sahiptir.

Tarih **:** MS Geç 4. yüzyıl – MS Erken 5. yüzyıl

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 65: 2; N. Eda Akyürek, 1992, Abb. 15; 87; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 1, 4, 12-13; B. Tekkök Biçken, 1996, s. 137, Fig. 84: 65; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 537; B. Tüzün, 1998, Lev. XIII, Kat. No: 126; F. Topoleanu, 2000, ss. 293-294, Planşa I-II: 8-13; Ö. Vapur, 2001, Çizim 10: 47-48; K. Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 103, 153; M. Zelle, 2003, s. 89, Fig. 5: 1A.1; M. Arsen'eva and Krzysztof Domzalski, 2003, Fig. 14: 584; A. Opait, 2004, Plate 55: 5; E. Doksanaltı, 2006, K210a; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 23: 220; Z. Yılmaz, 2007, s. 126, Abb. 2: 1; В. В. Крапивина and К. Домжальский, 2008: 77, Рис. 2: 8-9; О. С. Иванова 2009, s. 87, рис. 15: 94; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate I: 2-3; M. Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 1; Krzysztof Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 1, 3; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu 2016, s. 150, Fig. 1: 7-8; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 3; Iulia Iliescu vd., 2017, ss. 60-61, Plate I: 4, Plate II: 9; R. Aktaş 2018, Kat. No: 245; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 174, Fig. 13: 8; Constantin Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 4; A. Yaman, 2018, Kat. No. 8; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 11; R. Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 14.

Kat. No **:** 54

Form **:** Tabak - LRC Form 1 A

Levha No **:** 24-25

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 16 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Astarda dökülmeler vardır. Dış yüzeyde azda olsa görülen astar, iç yüzeyde tamamen soyulmuştur. Tozsu bir yapıdadır. Kalın bir cidarı vardır. Ağız kısmı dikey uzanır. Dudak kısmının yuvarlatıldığı görülür. İç kısımda dudak altında yiv kullanılmıştır. Ağızdan gövdeye geçiş keskin değil yumuşatılarak sağlanmıştır. Herhangi bir bezeme unsuru görülmez.

Tarih **:** MS Geç 4. yüzyıl – MS Erken 5. yüzyıl

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 1-2; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 3, 9; Verena Gassner, 1997, s. 140, Tafel 44: 534; B. Tüzün, 1998, Lev. XIII, Kat. No: 126; Florin Topoleanu, 2000, ss. 293-294, Planşa I-II: 8-13; Michael Zelle, 2003, s. 89, Fig. 5: 1, 3; Andrei Opait, 2004, Plate 55: 5; Lale Doğer, 2007, s. 108, Plate II: Form 1; Barbara L. Johnson, 2008, s. 63: 189; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate I: 2-3; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 28: 122-125; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 151, Fig. 2: 6, 8; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 9; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 61, Plate II: 2, 10; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 247; Constantin Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 4.

Kat. No **:** 55

Form **:** Tabak - LRC Form 1 A

Levha No **:** 24-25

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 19 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve kum katkılıdır. Kırmızı tonlarındaki astar mat uygulanmıştır. Dış yüzeyde astarda yer yer dökülmeler görülür. İçe dönük ağızlıdır. Keskin dudak yapısı kalınlaştırılmıştır. İç kısımda dudakta yiv kullanıldığı görülür. Neredeyse sığ bir gövdesi vardır. Ağızdan gövdeye geçiş keskin bir hat ile sağlanmıştır. Herhangi bir bezeme unsuru görülmez.

Tarih **:** MS Geç 4. yüzyıl – MS Erken 5. yüzyıl

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 3; Caroline Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 262; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 3-6; Binnur Tekkök Biçken, 1996, s. 137, Fig. 84: 64; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 534; Florin Topoleanu, 2000, ss. 293-294, Planşa I-II: 8-13; T. M. Arsen'eva and Krzysztof Domzalski 2003, Fig. 14: 583; Michael Zelle, 2003, s. 89, Fig. 5: 2; Andrei Opait, 2004, Plate 55: Böttger type II: 1 I. Adak Adıbelli 2006, Levha 23: 218; Charles Brian Rose vd., 2007, Plate IX: 112 (Form 1c); J. W. Hayes 2008; Fig. 37: 1232; Sebastian Heath and Bilur Tekkök, 2007-8; s. 70: 1-2; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate I: 2-3; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 265-266; Krzysztof Domzalski, 2013, Fig. 15: 2-3; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu 2016, s. 150, Fig. 1: 7, 11; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 70; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 60, s. 63, Plate I: 1, Plate IV: 1, 4; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 243; Marian Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 2-3.

Kat. No **:** 56

Form **:** Tabak - LRC Form 1 A

Levha No **:** 24-25

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 36 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 4/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Kırmızı tonlarındaki astar mat uygulanmıştır. İçe dönük ağızlıdır. Ağız ucu yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS Geç 4. yüzyıl – MS Erken 5. yüzyıl

Benzerleri **:** Serap Uslu, 1994, Kat. No: 6-7; Florin Topoleanu, 2000, ss. 293-294, Planşa I-II: 8-13; Sabine Ladstater and R. Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 8; Nicolas Hudson, 2008, s. 336, Fig. 14: 3.1; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1232-1233; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate I: 2-3; Paul Reynolds, 2011, s. 209, Fig. 1: 2; Asil Yaman, 2018, Kat. No. 8; Marian Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 2-3; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 1.

Kat. No **:** 57

Form **:** Tabak - LRC Form 1 B

Levha No **:** 24-25

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.4 cm

Ağız Çapı **:** 15 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur mika ve kireç katkılıdır. Astar mat uygulanmıştır. Dik kısa ağızlıdır. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır. Dış kısımda ağızdan gövdeye geçiş keskin bir profil ile sağlanmıştır. Dış yüzeyde yüzeysel çark izleri gözlemlenir.

Tarih **:** MS 4. yüzyılın sonu - 5. yüzyılın başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 4; Caroline Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 263; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 536; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 14-15; M. Zelle, 2003, s. 89, Fig. 5: Form 1B: 1; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 446, Fig. 14: 584, 586; Andrei Opait, 2004, Plate 55: 5; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 5; Sebastian Heath and Bilur Tekkök, 2007-8; ss. 70-71; 5-6; Lale Doğer, 2007, s. 108, Plate II: Form 1; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64: 190; A. Quercia vd., 2011, s. 69, Fig. 3: 13; Marian Mocanu, 2011, s. 246, Plate 2: 10; Paul Reynolds, 2011, s. 209, Fig. 1: 2; Krzysztof Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 4-5; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 3; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 28: 125; Jolanta Mlynarczyk, 2014, s. 197, Plate 1: 1; Evren Açar, 2017, s. 74, Kat. No: 14; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 152, Fig. 3: 8; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247-248, Fig. 27: 26, Fig. 28: 36; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 63, Plate IV: 10, 12; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 248, 249, 251, 254; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 10, 19-21; Marian Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 5; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 12.

Kat. No **:** 58

Form **:** Tabak - LRC Form 1 B

Levha No **:** 24-25

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 - 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru ince taneli taşçık ve kireç katkılıdır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Astarlanan tüm yüzey ağız kısmında koyulaşmaktadır. Astarda aşınmalar gözlemlenir. Dik kısa ağızlıdır. Dudak kısmı yuvarlatılmıştır. İç kısımda dudak altında yiv kullanımı vardır. Dış kısımda ağızdan gövdeye geçiş keskin bir profil ile sağlanmıştır.

Tarih **:** MS 4. yüzyılın sonu - 5. yüzyılın başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 4; Caroline Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 263; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 18: Fig. 3: CF56; V. Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 536; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 14-15; M. Zelle, 2003, s. 89, Fig. 5: Form 1B: 1; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 446, Fig. 14: 584, 586; Andrei Opait, 2004, Plate 55: 12; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 5; S. Heath and Bilur Tekkök, 2007-8; ss. 70-71; 5-6; L. Doğer, 2007, s. 108, Plate II: Form 1; B. L. Johnson, 2008, s. 64: 190; A.Quercia vd., 2011, s. 69, Fig. 3: 13; M. Mocanu, 2011, s. 246, Plate 2: 10; Paul Reynolds, 2011, s. 209, Fig. 1: 2; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 264; F. Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 2; K. Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 4-5; M. Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 3; M. Ayaz, 2014, Lev. 28: 125; J. Mlynarczyk, 2014, s. 197, Plate 1: 1; E. Açar, 2017, s. 74, Kat. No: 14; A. Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 152, Fig. 3: 11; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247-248, Fig. 27: 26, Fig. 28: 36; I. Iliescu vd., 2017, s. 63, Plate IV: 10; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 248,249, 251, 254; M. Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 5; C. Bajenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 10, 19-21; R. Aktaş vd.., 2019, s. 408, Fig. 3: 12.

Kat. No **:** 59

Form **:** Tabak - LRC Form 1 D

Levha No **:** 26-27

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.8 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kırmızımsı sarı tonlarındaki sert dokulu hamur, kireç ve kum katkılıdır. Kırmızı tonlarında uygulanan mat astar, parça üzerinde tozsu bir görünüm oluşturmuştur. Dışa dönük ağızlıdır. Bu kısım dış yüzeyde kendini göstermektedir. Ağız kısmı hafif yuvarlatılmıştır. Kaideye doğru daralan bir gövdeye sahiptir

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes 1972, Fig. 65: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2452; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 18-26; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 538; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 17; Recep Meriç, 2002, ss. 68-69, Tafel 30: 332-333; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 447, Fig. 15: 591, 593, 597; Andrei Opait, 2004, Plate 55: Opait type IX: 10; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 1: 10, 12; Petra Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 3-4; J. W. Hayes 2008, Fig. 41: 1304; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 17-18; Gözde Uğuz 2015, Çiz. 2: 8-10; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, Fig. 4: 9; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247-248, Fig. 27: 27, Fig. 28: 34-35; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 65, Plate IV: 7-8; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 268; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, 505, Fig. 2: 11, 22, Fig. 3: 40-41, 49-50; Reyhan Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 15.

Kat. No **:** 60

Form **:** Tabak - LRC Form 1 D

Levha No **:** 26-27

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kırmızımsı sarı tonlarındaki sert dokulu hamur, kireç ve kum katkılıdır. Açık Kırmızı tonlarında uygulanan mat astar, parça üzerinde tozsu bir görünüm oluşturmuştur. Astarda bazı noktalarda aşınmalar gözlemlenir. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı hafif yuvarlatılmıştır. Konik daralan bir gövdeye sahiptir. Cidar kalınlığı kaideye doğru daralmaktadır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2452; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 18-26; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 538; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 17; Recep Meriç, 2002, ss. 68-69, Tafel 30: 332-333; M. Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 447, Fig. 15: 593, 598; Andrei Opait, 2004, Plate 55: Opait type IX: 10; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 1: 10, 12; Petra Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 2-3; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 17-18; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 2: 8-10; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 153, Fig. 4: 8-9; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247-248, Fig. 27: 27, Fig. 28: 34-35; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 65, Plate IV: 7; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 268; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, 505, Fig. 2: 11, 22, Fig. 3: 40-41, 49-50; Reyhan Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 15.

Kat. No **:** 61

Form **:** Tabak - LRC Form 1 D

Levha No **:** 26-27

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Açık Kırmızı tonlarındaki sert dokulu hamur kireç ve kum katkılıdır. Aynı renk tonlarında uygulanan mat astar, parça üzerinde tozsu bir görünüm oluşturmuştur. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı hafif yuvarlatılmıştır. Konik daralan bir gövdeye sahiptir. Cidar kalınlığı kaideye doğru daralmaktadır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2452; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 18-26; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 17; Recep Meriç, 2002, ss. 68-69, Tafel 30: 332-333; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 447, Fig. 15: 593, 597, 599, 600; Andrei Opait, 2004, Plate 55: Opait type IX: 10; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 1: 11; Petra Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 2, 4; Ertekin Doksanaltı, 2006, K210c; J. W. Hayes 2008, Fig. 41: 1304; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64: 191; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 17-18; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 2: 8-10; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247-248, Fig. 27: 27, Fig. 28: 34-35; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 65, Plate IV: 7-8; Rabia Aktaş 2018, Kat. No: 266; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, 505, Fig. 2: 11, 22, Fig. 3: 40-41, 49-50; Reyhan Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 15.

Kat. No **:** 62

Form **:** Tabak **-** LRC Form 1 D

Levha No **:** 26-27

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.8 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve kum katkılıdır. Mat bir astarı vardır. Bu durum parçanın tozsu yapıda gözükmesine sebep olmuştur. Ağız kenar dış yüzeyinde pişirmeden kaynaklı olabilecek renk değişimleri gözlemlenmektedir. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı hafif dışa doğru kalınlaştırılmıştır. Konik daralan bir gövdeye sahiptir. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** Serap Uslu, 1994, Kat. No: 18-26; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 44: 537; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 17; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 449, Fig. 17: 618-620; Andrei Opait, 2004, Plate 55: Opait type IX: 2; Petra Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 2-3; Derya Erol, 2011, Kat. No: 244; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 17-18; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 153, Fig. 4: 8-9; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 65, Plate IV: 7-8; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 268; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, 505, Fig. 2: 11, Fig. 3: 40-41, 49-50; Reyhan Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 15.

Kat. No **:** 63

Form **:** Tabak - LRC Form 1 D

Levha No **:** 26-27

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 20 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda mika ve kireç vardır. Sert dokuludur. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı hafif yuvarlatılmıştır. İç yüzeyde dudak altında dalgalanma görülür. Dış yüzeyde derin yivler kullanılmıştır. Konik daralan bir gövdeye sahiptir. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 65: 7; Serap Uslu, 1994, Kat. No: 18-26; Florin Topoleanu, 2000, s. 294, Planşa II: 17; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 447, Fig. 15: 597-601; Andrei Opait, 2004, Plate 55: Opait type IX: 10; Petra Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 2; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 11-12; Derya Erol, 2011, Kat. No: 244; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 17-18; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 153, Fig. 4: 8-9; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 65, Plate IV: 8; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 268; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, 505, Fig. 2: 11, Fig. 3: 40-41, 49-50; Reyhan Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 15.

Kat. No **:** 64

Form **:** Tabak - LRC Form 2 A

Levha No **:** 28-29

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5.7 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve kum katkılıdır. Sert dokuludur. İki parça halinde bulunmuş ve birleştirilmiştir. İç kısımda ağız kenarında keskin bir yiv geçişi vardır. Ağız kısmı geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Ağızdan gövdeye dönüş keskindir. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanmaktadır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 1; C. Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 265; C. A. Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 18, Fig. 3: CF58; V. R. Anderson Stojanovic, 1992, Plate 46: 397; B. Tekkök Biçken, 1996, s. 271, Fig 85: G67; V. Gassner, 1997, Tafel 45: 539-540; F. Topoleanu, 2000, s. 294-295, Planşa II-III: 19-20; M. Zelle 2003, Fig. 6: 2A: 1,3; T. M. Arseneva and K. Domzalski, 2003, s. 448, Fig. 16: 604; A. Opait, 2004, s. 175, Plate 56: 3; S. Ladstatter and R. Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 16; P. Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 5; Z. Yılmaz, 2007, s. 126, Abb. 2: 2; I. A. Adıbelli 2006, Levha 23: 223; M. Tekocak, 2006, Levha 10: 66; L. Doğer 2007, s. 108, PL. II: Form 2; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1237-1238; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, s. 71: 8; D. Erol, 2011, Kat. No: 245,247; K. Domzalski, 2012, Plate 10, Fig. 3; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 268; M. Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 4; K. Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 6; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 127; D. Ş. Yıldırım and B. S. A. Oransay, 2013, Çizim 6: 14; M. Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 19; J. Mlynarczyk, 2014, Plate 1: Fig. 2; G. Uğuz, 2015, Çizim 4: 19; P. Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 11; E. Açar, 2017, Kat. No: 18; R. Aktaş 2018, Kat. No: 272; M. Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig 13: 11; E. Ergürer, 2019, s. 281, Fig. 7: 6; G. Ergül, 2019a, Kat. No: 87; R. Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 19, 21.

Kat. No **:** 65

Form **:** Tabak - LRC Form 2 A

Levha No **:** 28-29

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda kireç ve kum katkılıdır. Ağız kısmına doğru pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimi görülür. İç yüzeyde ağız kenarında yiv kullanılmıştır. Ağız kısmı geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 1; C. Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 266; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 18, Fig. 3: CF58-59; V. R. Anderson Stojanovic, 1992, Plate 46: 397; B. Tekkök Biçken, 1996, s. 271, Fig 85: G67; V. Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 539- 540; F. Topoleanu, 2000, s. 294-295, Planşa II-III: 19-20; A. Opait 2004, s. 175, Plate 56: 3; S. Ladstatter and R. Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 16; P. Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 5; Z. Yılmaz 2007, s. 126, Abb. 2: 2; I. A. Adıbelli, 2006, Levha 23: 223; E. Doksanaltı 2006, K211; M. Tekocak, 2006, Levha 10: 66; L. Doğer, 2007, s. 108, PL. II: Form 2; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1237-1238; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, s. 71: 8; D. Erol ,2011, Kat. No: 245,247; K. Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 3; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 268; M. Tekocak 2013, s. 167, Fig. 6: 4; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 127; M. Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 19; G. Uğuz, 2015, Çizim 4: 19; P. Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 11; M. Mocanu and G. Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 4-5; E. Açar, 2017, Kat. No: 18; B. K. Kındığılı, 2017a, s. 300, Lev. 5: Kat. No: 10; P. Reynolds and E. Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 272; M. Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 13: 11; C. Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 7-8; E. Ergürer, 2019, s. 281, Fig. 7: 6; G. Ergül, 2019a, Kat. No: 87; R. Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 19, 21.

Kat. No **:** 66

Form **:** Tabak - LRC Form 2 A

Levha No **:** 28-29

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Gözeneksizdir. Sert dokulu hamur az miktarda kireç ve gümüş mika katkılıdır. Ağız kısmı geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı renk farklılığı görülür. Gövde kaideye kavisli uzanır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 1; Caroline Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 265-266; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 18, Fig. 3: CF58-59; Virginia R. A. Stojanovic, 1992, Plate 46: 397; B. Tekkök Biçken, 1996, s. 271, Fig 85: G67; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 539; Florin Topoleanu, 2000, s. 294-295, Planşa II-III: 19-20; T. M. Arseneva and K. Domzalski, 2003, s. 448, Fig. 16: 604; A. Opait, 2004, s. 175, Plate 56: 3; S. Ladstatter and R. Sauer, 2005, s. 187, Tafel 1: 16; Z. Yılmaz 2007, s. 126, Abb. 2: 2; I. A. Adıbelli, 2006, Levha 23: 223; E. Doksanaltı, 2006, K211; M. Tekocak, 2006, Levha 10: 66; L. Doğer 2007, s. 108, PL. II: Form 2; J. W. Hayes 2008, Fig. 37: 1237-1238; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, s. 71: 8; D. Erol, 2011, Kat. No: 245,247; K. Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 3; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 268; M. Tekocak 2013, s. 167, Fig. 6: 4; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 127; M. Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 19; J. Mlynarczyk, 2014, s. 197, Plate 1: Fig. 2; G. Uğuz 2015, Çizim 4: 19; E. Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 71; P. Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 11; E. Açar, 2017, Kat. No: 18; P. Reynolds and E. Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 272; M. Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 13: 11; C. Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 7-8; E. Ergürer, 2019, Fig. 7: 6; G. Ergül, 2019a, Kat. No: 87; R. Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 19, 21.

Kat. No **:** 67

Form **:** Tabak - LRC Form 2 A

Levha No **:** 28-29

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.1 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda kireç katkılıdır. Yüzey tozsu ve mattır. İç kısımda ağız kenarında keskin bir yiv geçişi vardır. Dış yüzeyde çark izleri görülmektedir. Ağız kısmı geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Ağızdan gövdeye dönüş keskindir. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 2; C. Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 265-266; Virginia R. Anderson Stojanovic, 1992, Plate 46: 397; B. Tekkök Biçken, 1996, s. 271, Fig 85: G67; V. Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 540; F. Topoleanu, 2000, s. 294-295, Planşa II-III: 19-20; M. Zelle, 2003, s. 91, Fig. 6: Form 2A: 1, 3; S. Ladstatter and R. Sauer 2005, s. 187, Tafel 1: 15; P. Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 6; G. Forster, 2005, s. 129, Fig. 4: 6; I. A. Adıbelli, 2006, s. 190, Fig. 23: 223; L. Doğer, 2007, s. 108, PL. II: Form 2; Z. Yılmaz, 2007, s. 126, Abb. 2: 2; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1237; S. Feuser, 2009, s. 96: 18; A. Quercia vd., 2011, s. 69, Fig. 3: 16; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 268; K. Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 3; M. Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 4; K. Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 6; M. Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 19; M. Ayaz, 2014, Lev. 29: 126-127; M. Mocanu and G. Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 4; B. K. Kındığılı, 2017a, s. 300, Lev. 5: Kat. No: 10; P. Reynolds and E. Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 272-276; D. Şen Yıldırım ve B. S. Alptekin Oransay, 2013, s. 106, Çizim 6: 14; M. Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig 13: 9-10; C. Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 7-8; E. Ergürer, 2019, s. 281, Fig. 7: 6; R. Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 19, 21.

Kat. No **:** 68

Form **:** Tabak - LRC Form 2 A

Levha No **:** 28-29

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda ince taneli kireç içermektedir. Oldukça ince uygulanan mat astar sebebiyle tozsu bir yüzeyi vardır. İç yüzeyde ağız kenarında yiv kullanılmıştır. Ağız kısmı geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı olabilecek renk farklılığı gözlemlenir. Dışta ağız altında belirgin yiv kullanımı görülmektedir. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 1-2; Caroline Williams, 1989, s. 47, Fig. 22: 266; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 539; Florin Topoleanu, 2000, s. 294-295, Planşa II-III: 19-20; Michael Zelle, 2003, s. 91, Fig. 6: Form 2A: 1, 3; Petra Turnovsky, 2005, s. 219, Fig. 2: 6; Gary Forster, 2005, s. 129, Fig. 4: 6; Lale Doğer 2007, s. 108, PL. II: Form 2; Zeynep Yılmaz, 2007, s. 126, Abb. 2: 2; Mehmet Ayaz 2014, Kat. No: 127; D. Şen Yıldırım ve B. S. Alptekin Oransay, 2013, s. 106, Çizim 6: 14; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 4; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 19; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 71; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 4; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 300, Lev. 5: Kat. No: 10; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; Constantin Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 7-8; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 19, 21.

Kat. No **:** 69

Form **:** Tabak - LRC Form 2 A

Levha No **:** 28-29

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.6 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Mat uygulanan astar neticesinde yüzey tozsu görünümdedir. Ağız uç kısmı hafif yukarı döndürülmüştür. İç yüzeyde ağız kenarında yiv kullanılmıştır. Ağız kısmı geniş, eğimli ve uzatılmıştır. Gövde kaideye kavisli bir şekilde uzanır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 2; Billur Tekkök Biçken, 1996, s. 271, Fig 85: G67; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 540-541; Florin Topoleanu, 2000, s. 294-295, Planşa II-III: 19-20; Gary Forster, 2005, s. 129, Fig. 4: 6; Lale Doğer, 2007, s. 108, PL. II: Form 2: J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1238; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 4; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 19; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 126; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 4; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 300, Lev. 5: Kat. No: 10; Paul Reynolds and Evangelos Pavlidis, 2017, s. 655, Fig. 6: 9; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 274,276; Constantin Bajenaru, 2018, s. 502, Fig. 1: 7-8; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 19, 21.

Kat. No : 70

Form : Tabak - LRC Form 2 B

Levha No : 30-31

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik : 2.5 cm

Ağız Çapı : 18 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Hamurunda kireç katkısı bulunmaktadır. Sert dokulu bir yapısı vardır. Mat uygulanan astar sonucu tozsu bir görünüm kazanmıştır. Form 2 A'ya oranla boyutun küçüldüğü görülür. Ağız kısmı 2 A'ya göre daha kısa ve düz bir hal almaya başlamıştır. İç yüzeyde ağız kenarında ve dış gövde üzerinde yiv kullanılmıştır. Ağızdan gövdeye keskin geçişlidir. Gövde kaideye doğru dışbükey kavislidir. Herhangi bir bezeme unsuru görülmez.

Tarih : MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri : J. W. Hayes, 1972, Fig. 66; Michael Zelle, 1990, s. 133, Abb. 18: 75; Virginia R. Anderson Stojanovic 1992, Plate 46: 398; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 542; Michael Zelle, 2003, s. 91, Fig. 6: Form 2B: 2; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski 2003, s. 448, Fig. 16: 607; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 252, Fig. 3: 1.9; I. Adak Adıbelli, 2006, s. 190, Fig. 23: 225; Lale Doğer, 2007, s. 108, PL. II: Form 2: b; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1238; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 5; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 29: 128; Philipp Niewöhner, 2016, s. 248, 251, Fig. 28: 43, Fig. 30: 66; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 278-280; Constantin Bajenaru, 2018, s. 505, Fig. 3: 52-54.

Kat. No **:** 71

Form **:** Tabak - LRC Form 2 B

Levha No **:** 30-31

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.5 cm

Ağız Çapı **:** 19 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç katkısı kullanılmıştır. Sert dokulu bir yapısı vardır. Mat uygulanan astar sonucu tozsu bir görünüm kazanmıştır. Kısaltılan ağız eğimli uzanmaktadır. İç yüzeyde ağız kenarında yiv kullanılmıştır. Ağızdan gövdeye keskin geçişlidir. Gövde kaideye doğru dışbükey kavislidir. Herhangi bir bezeme unsuru görülmez.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 4; Virginia R. Anderson Stojanovic 1992, Plate 46: 398; Verena Gassner, 1997, ss. 141-142, Tafel 45: 543-545; Michael Zelle, 2003, s. 91, Fig. 6: Form 2B: 1, 4; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 448, Fig. 16: 605, 607; I. Adak Adıbelli, 2006, s. 190, Fig. 23: 225; Lale Doğer 2007, s. 108, PL. II: Form 2: a, b; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1238; Stefan Feuser, 2009, s. 96: 16; Marian Mocanu, 2011, s. 246, Plate 2: 12; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 29: 128; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 154, Fig. 5: 3; Philipp Niewöhner, 2016, s. 248, 251, Fig. 28: 43, Fig. 30: 66; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 278-280; Constantin Bajenaru, 2018, s. 505, Fig. 3: 52-54; Gözde Ergül, 2019b, s. 54, Res. 7: 18; Reyhan Şahin, 2020, s. 252, Abbildung 11, No: 18.

Kat. No **:** 72

Form **:** Tabak - LRC Form 2 B

Levha No **:** 30-31

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.2 cm

Ağız Çapı **:** 17 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8

Astar Rengi **:** 10 R 5/6

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve kum katkılıdır. Sert dokulu bir yapısı vardır. Mat uygulanan astar sonucu tozsu bir görünüm kazanmıştır. Kısaltılan ağız eğimli uzanmaktadır. Ağızdan gövdeye keskin geçişlidir. Gövde kaideye doğru dışbükey kavislidir.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66; Verena Gassner, 1997, s. 141, Tafel 45: 543; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 448, Fig. 16: 605, 607; Lale Doğer 2007, s. 108, PL. II: Form 2: a; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1244; Marian Mocanu, 2011, s. 246, Plate 2: 12; Philipp Niewöhner, 2016, s. 248, 251, Fig. 28: 43, Fig. 30: 66; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 278-280; Constantin Bajenaru, 2018, s. 505, Fig. 3: 52-54.

Kat. No **:** 73

Form **:** Tabak - LRC Form 2 C

Levha No **:** 30-31

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve kum katkılıdır. Sert dokulu bir yapısı vardır. Hamurla aynı tonlarda uygulanan astar mattır ve parçaya tozsu bir görünüm kazandırmıştır. Profillendirilen ağız iç kısmında çıkıntılara yer verilir. Ağızdan gövdeye dik uzanmaktadır. İç kısımda ağızdan gövdeye geçişte yivlerin kullanıldığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 111, Fig. 49: 2483; Verena Gassner, 1997, s. 142, Tafel 45: 549-550; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, Fig. 16: 613, 615; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1242, Fig. 38: 1243; Lale Doğer, 2007, s. 108, PL. II: Form 2: e; Derya Erol, 2011, Kat. No: 260; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 270-271; D. Şen Yıldırım, ve B. S. Alptekin Oransay, 2013, Çizim 6: 15; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 72-74; Constantin Bajenaru, 2018, s. 505, Fig. 3: 43-45.

Kat. No **:** 74

Form **:** Tabak - LRC Form 2 C

Levha No **:** 30-31

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve az miktarda mika katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Açık kırmızı tonlarında uygulan mat astar sebebiyle yüzey tozsu görünümdedir. Profillendirilen ağız iç kısmında çıkıntılara yer verilir. Ağızdan gövdeye dik uzanmaktadır. İç ve dış kısımda ağızdan gövdeye geçişte yivlerin kullanıldığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 7; J. W. Hayes, 1973, s. 111, Fig. 49: 2483; Verena Gassner, 1997, s. 142, Tafel 45: 550; Tat'jana M. Arsen'eva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 448, Fig. 16: 613-615; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 252, Fig. 3: 1.10; Lale Doğer 2007, s. 108, PL. II: Form 2: d, e; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1242, Fig. 38: 1243; Derya Erol, 2011, Kat. No: 260; Ertuğ Ergürer 2012, Kat. No: 270-271; D. Şen Yıldırım ve B. S. Alptekin Oransay, 2013, s. 106, Çizim 6: 15; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 74; Constantin Bajenaru, 2018, s. 505, Fig. 3: 43-45.

Kat. No **:** 75

Form **:** Tabak - LRC Form 2 C

Levha No **:** 30-31

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve kum katkılıdır. Sert dokulu bir yapısı vardır. Hamurla aynı tonlarda uygulanan astar mattır ve parçaya tozsu bir görünüm kazandırmıştır. Profillendirilen ağız iç kısmında çıkıntılara yer verilir. Ağızdan gövdeye dik uzanmaktadır. İç kısımda ağızdan gövdeye geçişte yivlerin kullanıldığı görülmektedir.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 66: 7; Virginia R. Anderson Stojanovic, 1992, Plate 46: 400; Verena Gassner, 1997, s. 142, Tafel 45: 549-550; Tat'jana M. Arsen'eva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 448, Fig. 16: 613, 615; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 252, Fig. 3: 1.10; Lale Doğer, 2007, s. 108, PL. II: Form 2: d, e; J. W. Hayes, 2008, Fig. 37: 1242, Fig. 38: 1243; Derya Erol, 2011, Kat. No: 260; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 270-271; D. Şen Yıldırım ve B. S. Alptekin Oransay, 2013, s. 106, Çizim 6: 15; Krzysztof Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 6; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 72-73; Constantin Bajenaru, 2018, s. 505, Fig. 3: 43-45.

Kat. No **:** 76

Form **:** Tabak **-** LRC Form 3 A

Levha No **:** 32-33

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.8 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızısı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Ağız Form 1'den Form 3'e geçiş özelliği gösterir. Sert dokulu ve kireç katkılı bir hamura sahiptir. Yüzey tozsu pürtüklü mattır. Kırmızımsı sarı hamura ve açık kırmızı renk astar uygulanmıştır. Astarında alacalı bir görünüm vardır. Ağız kısmı daha koyu renktedir. Ağız iç kısmında yiv kullanılmıştır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF 60-63; Verena Gassner, 1997, Tafel 46: 551-553; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 21-22; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 2: 17; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1248-1250; Stefan Feuser, 2009, s. 73, Kat. No: 19: Derya Erol, 2011, Kat. No: 269-270; Paul Reynolds, 2011, s. 212, Fig. 4: 46; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 4; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 30: 130-132; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 77; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247, Fig. 27: 25; С. В. Ушаков, 2017, s. 185, Рис. 4: 7; Evren Açar, 2017, Kat. No: 21; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 174, Fig. 13: 14; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 23; Marian Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 9-11; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 26-28.

Kat. No **:** 77

Form **:** Tabak - LRC Form 3 A

Levha No **:** 32-33

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Ağız Form 1'den Form 3'e geçiş özelliği gösterir. Kireç katkılı hamur gözeneksizdir. Tozsu pürtüklü mat bir yüzeyi olan hamur, sert yapıdadır. Dış yüzeyde gövde kısmında yoğunlaşan belirgin çark izleri görülür. Kırmızımsı sarı hamur ve kırmızı astar uygulanmıştır. Orta seviyede dışa çekik ağızlıdır. Ağız bandı içbükey profillidir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, Fig. 3: CF60; Verena Gassner, 1997, Tafel 46: 553; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 21-22; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 2: 17; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1248-1250; Derya Erol, 2011, K-269-270; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 174, Fig. 13: 14; Stefan Feuser, 2009, s. 73, Kat. No: 19: Paul Reynolds, 2011, s. 212, Fig. 4: 46; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 4; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 30: 130-132; Gözde Uğuz, 2015, s. 120, Kat. No: 31; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 77; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247, 250, Fig. 27: 25, Fig. 29: 49; С. В. Ушаков, 2017, s. 185, Рис. 4: 7; Evren Açar, 2017, Kat. No: 21; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 23; Marian Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 9-11; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 26-28.

Kat. No **:** 78

Form **:** Tabak - LRC Form 3 A

Levha No **:** 32-33

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Ağız Form 1'den Form 3'e geçiş özelliği gösterir. Sert dokulu hamurun kilinde kireç bulunmaktadır. Astar orta seviyede kaygan ve parlaktır. Astarda yer yer dökülmeler görülür. Dikey uzanan ağızın dudak kısmı dışa döndürülmüştür.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 197: M4 (Form 3B); C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF60-63; Verena Gassner, 1997, Tafel 46: 551, 553; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 21-22; J. W. Hayes 2008, Fig. 38: 1248-1250; Stefan Feuser, 2009, s. 73, Kat. No: 19: Derya Erol, 2011, K-269-270; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 30: 130-132; Evren Açar, 2017, Kat. No: 21; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 23; Marian Mocanu, 2018, s. 240, Fig. 6: 9-11.

Kat. No **:** 79

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 32-33

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.6 cm

Ağız Çapı **:** 24 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 : Açık Kırmızı 2.5 YR 4/4: Kırmızımsı Kahverengi

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur ince taneli kireç ve taşçık parçalıdır. Dış yüzey orta derecede kaygan olup iç yüzey daha kaygan görünümdedir. Ağız dış kısmında çift sıralı rulet bant kullanılmıştır. Rulet bant yüzeysel yapılmış derin değildir. Dudak içe eğimli gelir. Ağız kenarı altında hafif sivriltilmiş bir çıkıntı vardır. Konik daralan bir gövdesi vardır. İnce bir cidara sahiptir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1933, Plate 8: 205; F. O. Waage, 1948, Plate XI: 940; John W. Hayes, 1972, fig. 67: 5; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 3: II. 21-23, Tafel 6: II. 61; F. Javier Nieto Prieto, 1984, s. 551, 19. 3: 6; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF67; Binnur Tekkök Biçken, 1996, s. 271, Fig. 85: G72; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 39 (3E); Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 2: 19-20; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 23: 226; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1260; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64:192; Derya Erol, 2011, Kat. No: 278, 280; Paul Reynolds, 2011, s. 210, Fig. 2: 22; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 274; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 24-25; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 78; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 318-319; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 29-31; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 11; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 2.

Kat. No **:** 80

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 32-33

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 24 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Kırmızımsı sarı renk hamuru ve açık kırmızı renkte astarı vardır. Astar hafif mat uygulanmıştır. orta seviyede kaygan yüzeyi vardır. İyi fırınlanmıştır. Ağız dış kısmında rulet bant kullanılmıştır. Dudak içe eğimli gelir. Ağız kenarı altında sivriltilmiş bir çıkıntı vardır. Konik daralan bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, plate 8: 205; F. O. Waage, 1948, Plate XI: 940; J. W. Hayes, 1972, Fig. 67: 5; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 3: II. 21-23, Tafel 6: II. 61; F. Javier Nieto Prieto, 1984, s. 551, 19.3: 6; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF67; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 39 (3E); I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 23: 226-227; J. W. Hayes, 2008; Fig. 38: 1260; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64:192; Paul Reynolds, 2011, s. 210, Fig. 2: 22; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 274; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 24-25; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 318-319; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 29-31; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 11; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 2.

Kat. No **:** 81

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 32-33

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** İç: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı Dış: 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Ser dokulu hamur kireç katkılıdır. Kırmızmsı sarı renk bir hamuru vardır. Astar kırmızı tonlarında uygulanırken ağız kısmında daha koyu görünümdedir. Dış yüzey tozsu olup iç yüzey daha parlak ve kaygandır. Ağız dış kısmında rulet bant kullanılmıştır. Dudak içe eğimli gelir. Ağız kenarı altında sivriltilmiş bir çıkıntı vardır. Konik daralan bir gövdesi vardır. İnce bir cidara sahiptir. Sığ bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1933, Plate 8: 205; F. O. Waage, 1948, Plate XI: 940; John W. Hayes, 1972, Fig. 67: 5; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 3: II. 21-23, Tafel 6: II. 61; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF67; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 39 (3E); Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 2: 19-20; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 23: 226-227; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1260; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64:192; Paul Reynolds, 2011, s. 210, Fig. 2: 22; Ertuğ Ergürer 2012, Kat. No: 274; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 24-25; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 318; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 29-31; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 11; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 2.

Kat. No **:** 82

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 34-35

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 4/1 Kahvemsi Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç katkılı olup sert dokudadır. Gözeneksiz bir yapıdadır. Düz bir ağıza sahiptir. Ağız dış yüzeyinde tek sıradan oluşan rulet bant bezemeye yer verilmiştir. Ağız dış kısmında pişirmeden kaynaklı olabilecek renk değişimi görülür. Bu durum ağız kısmının koyu gri tonlarında metalik bir görünüm kazanmasına sebep olmuştur. Sığ bir gövdeye sahiptir. Dış yüzeyin mat olmasına karşın iç yüzey orta seviyede kaygandır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate XI: 941F; J. W. Hayes, 1972, fig. 67: 2; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 3: II. 22-23; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini 1992, s. 19, Fig. 3: CF66; Verena Gassner, 1997, Tafel 46: 560; Lale Doğer, 2005, s. 119, Tab. I: a; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 23: 227; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. a; D. Erol 2011, Kat. No: 278; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 273; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 31: 134; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 24-25; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 315; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 17.

Kat. No **:** 83

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 34-35

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Taban Çapı **:** 37 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 4-5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve taşçık katkılıdır. Gözeneksizdir. Kırmızı tonlarında mat astar uygulanmıştır. Tozsu görünümlüdür. Astarda yer yer dökülmeler görülür. Yüksek dik ağızlıdır. Herhangi bir bezeme görülmez. Ağız kenarı altında sivriltilmiş bir çıkıntı vardır. Konik daralan bir gövdesi vardır. Cidarı incedir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 67: 5; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 6: II. 63, 69; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 198: M5 (Form 3C); C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: 67; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 26; Krzystof Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 70; CF65-66; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 259, Fig. 5:2.9; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64: 192; A. Quercia vd., 2011, s. 71, Fig. 4: 19; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 5; Krzystof Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 4; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 31: 134; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 78; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 68, Рис. 15: 4, 13; Evren Açar, 2017, s. 82, Kat. No: 23; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 318-319; Constantin Bajenaru, 2018, s. 508, Fig. 6: 99; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 17-18; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 916, Kat. No: 11; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 30; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 2.

Kat. No **:** 84

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 34-35

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm

Taban Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 4-5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, ince taneli kireç katkılıdır. Tozsu mat yüzeyi vardır. Astarda yer yer dökülmeler görülür. Yüksek dik ağızlıdır. Herhangi bir bezeme görülmez. Ağız kenarı altında hafif sivriltilmiş bir çıkıntı vardır. Konik daralan bir gövdesi vardır. Cidarı ince yapıdadır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 67: 5; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 3: II. 21-23; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF64-67; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 26; Krzystof Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 70; Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 1 (3B); Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 259, Fig. 5:2.9; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64: 192; A. Quercia vd., 2011, s. 71, Fig. 4: 19; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 5; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 31: 134; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 78; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 68, Рис. 15: 4; s. 70, Рис. 16: 1; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 6; Constantin Bajenaru, 2018, s. 508, Fig. 6: 99; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 17; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 30.

Kat. No **:** 85

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 34-35

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2. 5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve az miktarda taşçık katkılıdır. Orta seviyede gözenekli yapıdadır. Yüzey tozsu görünümdedir. Dik uzatılmış bir ağızı vardır. Ağız dış kısmında hafif silik olarak yapılmış çift sıra rulet bant bezeme yapılmıştır. Dışta ağız kenar altında bir çıkıntı verilmiştir. Konik daralan bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, Fig. 67; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 3: II. 21-23; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, Fig. 3: CF66; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 26; Andrei Opait, 2004, s. 175, Plate 56: 4; Kathleen Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 259, Fig. 5:2.9; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1259; Barbara L. Johnson, 2008, s. 64:192; Derya Erol, 2011, Kat. No: 278; A. Quercia vd., 2011, s. 71, Fig. 4: 19; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 5; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 134; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 24-25; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 131, Fig. 4: 78; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 68, Рис.15: 21; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 6; Evren Açar, 2017, s. 82, Kat. No: 23; Constantin Bajenaru, 2018, s. 508, Fig. 6: 109; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3:17; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 30.

Kat. No **:** 86

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 34-35

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı ve sert dokulu bir hamuru vardır. Gözeneksizdir. Dış yüzey pişirmeden kaynaklı olabilecek koyu gri rengindedir. Metalik bir görünüm kazanmıştır. İç yüzeyde ise kırmızı bir astar uygulanmıştır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Ağız Kısmının diğer örneklere oranla iyice uzatıldığı görülür. Dik uzanan bir ağızı vardır ve tek sıra rulet bezeme uygulanmıştır. Dışta ağız kenar altında bir çıkıntı verilmiştir. Sığ bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, fig. 67: 5; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 6: II.63; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 19, Fig. 3: CF64-65; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 26; I. Adak- Adıbelli, 2006, Levha 23: 227; J. W. Hayes, 2008, fig. 38: 1259-1260; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 273; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 31: Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; 134; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 315; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31.

Kat. No **:** 87

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 34-35

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.6 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** Dış: 10 R 5/8 Kırmızı İç: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı sert dokulu bir hamuru vardır. Uzatılan ağız dış yüzeyinde dar bir rulet bant bezeme bulunmaktadır. Dış yüzeyde kırmızı astar uygulanmış olup yüzeyde aşınmalar görülmektedir. İç yüzeyde ise açık kırmızı astar kullanılmıştır. Orta derecede kaygan bir yüzeye sahiptir. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** John W. Hayes 1972, fig. 67: 5; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini 1992, Fig. 3: CF64-65; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 26; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1259-1260; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 273; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Evren Açar, 2017, s. 82, Kat. No: 23; Marian Mocanu, 2018, s. 242, Fig. 7: 1-2; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31.

Kat. No **:** 88

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 36-37

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı hamur sert dokulu yapıdadır. Gözeneklidir. Ağız dış kısmında tek sıra çentik rulet bant bulunur. Düz oturan ağız kısmı uzatılmıştır ve dışta kenar altında çıkıntı yapılmıştır. Dudak uç kısmı hafif dışa dönüktür.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, fig. 67: 5; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini 1992, Fig. 3: CF64-65; J. W. Hayes, 2008, Fig. 38: 1259-1260; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate 1: 9; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 273; Krzystof Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 4; Marian Mocanu, 2014b, ss. 303-304, Fig. 2-3: 10-13; Evren Açar, 2017, s. 82, Kat. No: 23; Marian Mocanu, 2018, s. 242, Fig. 7: 1-2, 5; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31.

Kat. No **:** 89

Form **:** Tabak - LRC Form 3 B

Levha No **:** 36-37

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.8 cm

Taban Çapı **:** 31 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6,8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Sarımsı Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur ince tanali kireç ve taşçık katkılıdır. Astar kaybolmaya yüz tutmuştur. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Dışa dönük ağızlıdır. Dışta kenar altında bir çıkıntı vardır. Bu çıkıntı hafif yuvarlatılmıştır. Ağız üzerinde silik durumda rulet bant uygulanmıştır. Sığ bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** Josef Eiwanger, 1981, Tafel 6: II. 60, 62; Michael Zelle, 1990, s. 134, Abb. 19: 80; Verena Gassner, 1997, Tafel 46: 555; Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 3 (3B); Paul Reynolds, 2011, s. 210, Fig. 2: 21; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 68, Рис.15: 2-3; Cüneyt Öz, 2020, ss. 227-228, Kat. No: 28-31.

Kat. No **:** 90

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 C

Levha No **:** 36-37

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.1 cm

Ağız Çapı **:** 33 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı renk değişimi görülür. Dış yüzey tozsu ve mattır. İç yüzey ise orta derecede kaygan yapılıdır. Ağız üzerinde iki sıra sığ rulet bant bezeme kullanılmıştır. Ağız dik uzanmaktadır. Gövdenin Tip 2 A ve B'ye göre sığlıktan kurtulmaya başladığı görülür. Dışta kenar altında yuvarlatılmış bir çıkıntıya yer verilir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate XI: 941f; Caroline Williams, 1989, Fig. 22: 270; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, Fig. 3: CF66; John Lund, 1995, s. 156, Plate 6: 68; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 23: 230; J. W. Hayes, 2008, fig. 39: 1270; Sebastian Heath and Billur Tekkök, 2007-2008, s. 72: 11; Barbara L. Johnson, 2008, s. 65: 194; Marian Mocanu, 2011, s. 246, Plate 3: 20; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 278; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 135-140; Stavros Zachariadis, 2014, s. 711, Fig. 10: Form 3; Michael C. Nelson vd., 2015, s. 28: Fig. 25; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 12, Kat. No: 50-51; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 4; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 68; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 6; Evren Açar, 2017, s. 83, Kat. No: 24; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 326; Constantin Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 87; Nevzat Karaca, 2019, s. 96, Kat. No: 59; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 917, Kat. No: 16; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 4-5.

Kat. No **:** 91

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3C

Levha No **:** 36-37

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Hamur renginden daha koyu olan astar, yüzeye mat uygulanmıştır. Tozsu görünümlüdür. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı kararmalar vardır. İçe dönük ağızlıdır. Dış kenar altında topuz şeklinde yuvarlatılmış bir çıkıntı vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 67: 7, Fig. 68: 10; J. W. Hayes, 2008, Fig. 39: 1266-73; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 62; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 5: II.49; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, Fig. 4: CF74; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 27; Tat'jana M. Arseneva and Krzysztof Domzalski, 2003, s. 449, Fig. 17: 225-226; Kathleen W. Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 259, Fig. 5: 2.11; Mehmet Tekocak, 2006, Kat. No: 72; Marian Mocanu, 2011, s. 248, Plate 4: 27; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 7-9; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 135-140; Marian Mocanu, 2014a, s. 160, Fig. 4: 24-26; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 3: 15-16; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 13, Kat. No: 54; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 1 (3B); Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 82-83, 87; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1.6: 36; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 322; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 174, Fig. 13: 17; Marian Mocanu, 2018, s. 242, Fig. 7: 10; Safiye Aydın, 2019, s. 268, Kat. No: 21; Cüneyt Öz, 2020, ss. 228-231, Kat. No: 32-39; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 33.

Kat. No **:** 92

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 C

Levha No **:** 36-37

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.6 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı sert dokulu bir hamuru vardır. Hamurla aynı tondaki astar yüzeye mat uygulanmıştır. Dik ağızlıdır. Dış kenar altında bir çıkıntı vardır. Cidar kalınlığı ince yapıdadır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, plate 6: 209; J. W. Hayes, 1972, Fig. 67: 7; Caroline Williams 1989, Fig. 22: 269; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, ss. 19-20, Fig. 4: CF68, 73; Verena Gassner, 1997, Tafel 46: 556; Florin Topoleanu, 2000, s. 295, Planşa III: 29; J. W. Hayes, 2008, Fig. 39: 1271; Marian Mocanu, 2011, s. 247, Plate 3: 20; Paul Reynolds, 2011, s. 212, Fig. 4: 47; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 276; Krzystof Domzalski, 2013, s. 38, Fig. 14: 8; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 1355; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 3: 15-16; Ayşegül Temel, 2015, s. 190, 194,Kat. No78, 82; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 13-14, Kat. No: 54-56; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 2-4; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 68, Рис. 15: 21; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 81, 86; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 67; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 215, Plate IV: 10; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 103, Kat. No: 12; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 323; Nevzat Karaca, 2019, s. 95, 97, Kat. No: 44, 71; Safiye Aydın, 2019, s. 266, Kat. No: 20; Cüneyt Öz, 2020, ss. 228-231, Kat. No: 32-39; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 917, Kat. No: 15; Reyhan Şahin, 2020, s. 253, Abbildung 12, No: 32.

Kat. No **:** 93

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 C

Levha No **:** 36-37

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Orta seviyede gözeneklidir. Yüzey mat ve tozsu görünümdedir. Dik uzanan ağızın bir kısmı dışta çıkıntı yapmıştır. Dış yüzeyde kenar altındaki çıkıntının kalınlaştırıldığı görülür. Küresel bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, plate VI: 207; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 20, Fig. 4: CF74-75; John Lund, 1995, s. 156, Plate 6: 66; Florin Topoleanu, 2000, ss. 295-296, Planşa III: 30, Planşa IV: 31-34; Işık Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 232; M. Tekocak, 2006, Kat. No: 70-71; J. W. Hayes, 2008, s. 240, Fig. 39: 1268-1270; Marian Mocanu, 2011, s. 247-248, Plate 3: 18, Plate 4: 29; Paul Reynolds, 2011, ss. 211, Fig. 2: 23, Fig. 3: 41; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 280; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate I:16-17; M. Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 7-9; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 135-140; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 3: 15-16; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 11, Kat. No: 44; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 2-4; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 84-86; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 217, Plate VI: 23; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1.6: 37; Gizem Tunç, 2018, Kat. No: 49; Constantin Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 89-90; Marian Mocanu, 2018, s. 242, Fig. 7: 3; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 19; M. Teocak, 2019, s. 103, Res. 15: 5; Nevzat Karaca, 2019, ss. 93-94, Kat. No: 35, 39; Safiye Aydın, 2019, s. 268, Kat. No: 22; Cüneyt Öz, 2020, ss. 228-230, Kat. No: 32-37; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 917, Kat. No: 17-19.

Kat. No **:** 94

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3C

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Orta seviyede gözeneklidir. Yüzey mat ve tozsu görünümdedir. Dik uzanan ağızın bir kısmı dışta çıkıntı yapmıştır. Dış yüzeyde kenar altındaki çıkıntı kalınlaştırılmıştır. Gövde küresel uzanımlıdır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1933, plate VI: 207; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 20, Fig. 4: CF74-75; John Lund, 1995, s. 156, Plate 6: 66; ; Florin Topoleanu, 2000, ss. 295-296, Planşa III: 30, Planşa IV: 31-34; Işık Adak- Adıbelli 2006, Levha 23: 232; M. Tekocak, 2006, Kat. No: 70-71; J. W. Hayes, 2008, s. 240, Fig. 39: 1268-1270; Marian Mocanu, 2011, s. 247-248, Plate 3: 18, Plate 4: 29; Paul Reynolds, 2011, ss. 210-211, Fig. 2: 23, Fig. 3: 41; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 280; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 137, Plate I:16-17; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 7-9; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 135-140; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 3: 15-16; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 11, Kat. No: 44; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 2-4; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 84-86; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 217, Plate VI: 23; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1.6: 37; G. Tunç, 2018, Kat. No: 49; Constantin Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 89-90; Marian Mocanu, 2018, s. 242, Fig. 7: 3; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 19; M. Teocak, 2019, s. 103, Res. 15: 5; Nevzat Karaca, 2019, ss. 93-94, Kat. No: 35, 39; S. Aydın, 2019, s. 268, Kat. No: 22; Cüneyt Öz, 2020, ss. 228-230, Kat. No: 32-37; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 917, Kat. No: 17-19.

Kat. No. **:** 95

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3D

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.1 cm

Ağız Çapı **:** 31 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Hamurdan daha koyu tondaki astar yüzeye mat uygulanmıştır. Ağız dış kenar üzerinde üç sıra halinde derin rulet bant vardır. Dış kenar çıkıntısı daha belirgin ve yuvarlatılmıştır. Ağız hafif içe eğimli profillendirilmiştir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 68: 13; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 35-38; Marian Mocanu, 2011, s. 249, Plate 5: 51 (3E); А. В. Смокотина, 2015, s. 328, Рис. 7: 2; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 12; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 68, Рис.15: 25, 38, s. 73, Рис. 18: 18; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 6; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 90; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 14: 25-26; Marian Mocanu, 2018, s. 243, Fig. 8: 4; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 27; Nevzat Karaca, 2019, ss. 94-97, Kat. No: 42, 47, 72; Cüneyt Öz, 2020, ss. 232-233, Kat. No: 44-46.

Kat. No **:** 96

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3D

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.5 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Tüm yüzey astarlanmış olup orta derecede kaygandır. Ağız dış kenar üzerinde iki sıradan oluşan rulet bant bezeme bulunur. Rulet bandın dışında ağız kenarında rulete ek olarak nokta bezeme kullanılmıştır. Dış kenar çıkıntısı daha belirgin ve yuvarlatılmıştır. Hafif içe eğimli ağızlıdır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1933, Plate IX: 208; J. W. Hayes, 1972, Fig. 68: 13; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 24-29; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 22, Fig. 6: CF88; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 35-38; Adak- Adıbelli, 2006, Levha 24: 235; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 3: 37; J. W. Hayes 2008, Fig. 39: 1274; B. L. Johnson, 2008, s. 65: 195; Derya Erol, 2011, Kat. No: 309; M. Mocanu, 2011, s. 248, Plate 4: 42, s. 249, Plate 5: 52 (3E); Paul Reynolds, 2011, s. 217, Fig. 8: 120; F. Topoleanu vd., 2012, s. 138, Plate II: 18; Jolanta Mlynarcyk, 2014, s. 197, Plate I: 5; E. De Sepulveda vd., 2015, s. 381, Estampa 1: 5; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 70, Рис.16: 13, 38, s. 72, Рис. 17: 12, s. 73, Рис. 18: 8, 18, 21; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 90; I. İliescu vd., 2017, Plate VII: 5 (Type E); M. Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 14: 23, 26; Mehmet Tekocak, 2019, s. 103, Res. 16: 2, 4; G. Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 27; Nevzat Karaca, 2019, ss. 94-97, Kat. No: 42, 47, 72; C. Öz, 2020, ss. 232-233, Kat. No: 44-46; A. Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 918, Kat. No: 25; R. Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 34-35; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 6.

Kat. No **:** 97

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3D

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Astar açık kırmızı tonlarda tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Ağız dış kenar uzantısında üç sıra halinde rulet bant vardır. Bu rulet bant derin yapılmıştır. Dik ağızlıdır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 24, 28 Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 35-38; J. W. Hayes, 2008, Fig. 40: 1284; Derya Erol, 2011, K-310-311; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 294; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.29, Fig. 283; Mehmet Tekocak, 2013, s. 167, Fig. 6: 12; Jolanta Mlynarcyk, 2014, s. 197, Plate I: 5; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 20, Kat. No: 86-87; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 90; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 14: 22-27; Marian Mocanu, 2018, s. 242, Fig. 7: 11, 13; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 27; Mehmet Tekocak, 2019, s. 103, Res. 16: 2-4; Nevzat Karaca, 2019, ss. 94-97, Kat. No: 42, 70, 72; Cüneyt Öz, 2020, ss. 232-233, Kat. No: 44-46; Reyhan Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 34-35.

Kat. No **:** 98

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3D

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 25 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Ağız dış kenar üzerinde üç sıra rulet bant bezeme vardır. Bu rulet derin yapılmıştır. Hafif içe eğimli dudağı vardır. Dış kenar çıkıntısı daha belirgindir ve topuz şeklinde yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes 1972, Fig. 68: 13; Abadie Reynal and J. P. Sodini 1992, Fig. 5: CF81; S. Uslu, 1994, Kat. No. 112; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 35-38; M. Zelle 2003, Fig. 7: 3D:1; Mehmet Tekocak, 2006, Levha 11: 74; J. W. Hayes 2008, Fig. 39: 1274; Derya Erol, 2011, K-296; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 281; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 90; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 66, Plate VII: 5 (3E)); Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 14: 24, 27; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 328; Marian Mocanu, 2018, s. 243, Fig. 8: 1; Mehmet Tekocak, 2019, s. 103, Res. 16: 1; Nevzat Karaca, 2019, s. 94, Kat. No: 47, 53; Cüneyt Öz, 2020, ss. 232-233, Kat. No: 44-46; Reyhan Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 34-35.

Kat. No **:** 99

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 D

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.4 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Yüzey tozsu görünümdedir. Ağız dış kenar uzantısında iki sıra rulet bant bezeme yapılmıştır. Hemen altında sıralı nokta bezeme uzantısı vardır. Dik ağızlıdır. Dış kenar çıkıntısı yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 68: 13; Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, Fig. 5: CF81; S. Uslu, 1994, Kat. No. 112; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 35-38; Michael Zelle, 2003, Fig. 7: 3D: 1; Mehmet Tekocak, 2006, Levha 11: 74; J. W. Hayes, 2008, Fig. 39: 1274; Derya Erol, 2011, K-296; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 281; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 216, Plate VI: 19; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 14: 24, 27; R. Aktaş 2018, Kat. No: 328; Marian Mocanu, 2018, s. 243, Fig. 8: 1; Mehmet Tekocak, 2019, s. 103, Res. 16: 1; Nevzat Karaca, 2019, s. 94, 97, Kat. No: 47, 53, 72; Cüneyt Öz, 2020, ss. 232-233, Kat. No: 44-46; Reyhan Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 34-35.

Kat. No **:** 100

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 D

Levha No **:** 38-39

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.5 cm

Ağız Çapı **:** 38 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 4/6, 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Mat uygulanan astar ağız kısmında soyulmaya başlamıştır. Ağız dış kenar üzerinde üç sıra rulet bezeme bulunur. Rulet bezeme derin yapılmıştır. Hafif içe eğimli bir dudağı vardır. Dış kenar çıkıntısı yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 68: 13; Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, Fig. 5: CF81-82; Florin Topoleanu, 2000, s. 296, Planşa IV: 35-38; Michael Zelle, 2003, Fif. 7: 3D 1; Mehmet Tekocak, 2006, Lev. 11, Kat. No: 74-75; J. W. Hayes, 2008, Fig. 39: 1274; Derya Erol, 2011, K-296; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 281; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 138, Plate II: 18; Krzystof Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 5; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 90; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 328; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 175, Fig. 14: 19, 27; Marian Mocanu, 2018, s. 243, Fig. 8: 1; Mehmet Tekocak, 2019, s. 103, Res. 16: 1-3; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 25; Nevzat Karaca, 2019, s. 94, Kat. No: 47, 53; Sinan Mimaroğlu, 2020, s.293, Lev. 1: 7; Cüneyt Öz, 2020, ss. 232-233, Kat. No: 44-46.

Kat. No **:** 101

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 40-41

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Tüm yüzeye uygulanan astar mat uygulanmıştır. Hamur renginden daha koyu kırmızı bir astarı vardır. Hafif dışa döndürülen ağız kısa tutulmuştur. İç yüzeyde ağızdan gövdeye geçiş derin bir yivle sağlanmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 23; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 52, Fig. 11: 2.24-2.26; Gary Forster, 2005, s. 129, Fig. 4: 4; J. W. Hayes, 2008, Fig. 39: 1280-81; Stefan Feuser, 2009, s. 97: 29, 32; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 311; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 3; Stavros Zachariadis, 2014, s. 712, Fig. 13: Form 3; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 3: 21 (3E); Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 385, Estampa 5: 25; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 11; Rabia Aktaş 2018, Kat. No: 332-333; Constantin Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 85.

Kat. No **:** 102

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 40-41

Buluntu Yeri : Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.6 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Hamur renginden daha koyu kırmızı bir astarı vardır. Hafif dışa döndürülen ağız kısa tutulmuştur. İç yüzeyde ağızdan gövdeye geçiş derin bir yivle sağlanmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 23; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 52, Fig. 11: 2.24-2.26; Gary Forster, 2005, s. 129, Fig. 4: 4; J. W. Hayes, 2008, Fig. 39: 1280-81; Stefan Feuser, 2009, s. 97: 29, 32; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 311; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 3; Stavros Zachariadis, 2014, s. 712, Fig. 13: Form 3; Marian Mocanu, 2014b, s. 304, Fig. 3: 21 (3E); Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 385, Estampa 5: 25; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 11; R. Aktaş 2018, Kat. No: 332-333; Constantin Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 85.

Kat. No **:** 103

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 40-41

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.3 cm

Ağız Çapı **:** 24 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 Soluk kırmızı

Astar Rengi **:** İç: 2.5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kahve Dış: 2.5 YR 4/1 Koyu Gri

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç katkılıdır. Yüksek derecede pişirilmeden kaynaklı dış yüzeyin tamamı ve iç yüzeyin bir kısmı koyu gri tonlarındadır. İç yüzeyde ağız ve ağız altına kadar açık kırmızımsı kahve mat bir astarı vardır. Dış yüzey tümüyle koyu gridir. Yüzey tozsu pürtüklüdür. Dışa dönük ağızlıdır. Dudak kısmı içe eğimlidir. Sığ bir gövdesi vardır. Ağızdan gövdeye geçiş oldukça ince bir cidarla sağlanmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 25; Caroline Williams, 1989, Fig. 22: 274; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, Fig. 5: CF82, Fig. 7: CF99; Michael Zelle, 2003, Fig. 7: 3F; Gary Forster, 2005, s. 129, Fig. 4: 1; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 23: 232; J. W. Hayes, 2008, Fig. 40: 1282; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. a; Ertekin Doksanaltı, 2010, s. 779, Fig. 51: 3; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 309, 319; Lamia El Khouri, 2014, s. 128, Fig. 3: 22; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 37, Kat. No: 161; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 385, Estampa 5: 29; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 69, Plate X: 3; Marian Mocanu, 2018, s. 244, Fig. 9: 6; Gözde Ergül, 2019b, Res. 8: 30.

Kat. No **:** 104

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 40-41

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.5 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın hamurunda kireç ve kum bulunur. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Yüzeyde belirgin çark izleri vardır. Dışa dönük ağızlıdır. Dudak içe eğimli gelmektedir. Ağız kenar kısmı kalınlaşmış olup kısaldığı görülmektedir. İnce olan cidar, kaideye doğru iyice inceltilmiştir.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Crowfoot vd., 1957, s. 359, Fig. 84: 11; J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 25; F. Javier Nieto Prieto, 1984, s. 550, 19. 2: 2; N. Eda Akyürek, 1992, s. 165, Abb. 16: 95; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini 1992, s. 22, Fig. 6:CF90; Verena Gassner, 1997, tafel 47: 570; Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 3F 4; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 6: 73 (Küçük Version); I. Adak- Adıbelli, 2006, Levha 24: 247; Mehmet Tekocak, 2006, Levha 12: 82; Barbara L. Johnson, 2008, s. 68: 203; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 287; Krzysztof Domzalski, 2012, Plate 10: Fig. 8 (3G); Krzysztof Domzalski, 2013, Fig. 15: 2; Oğuz Koçiğit, 2013, s. 254: Şekil 17; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No. 162; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 1; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 101-105; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 73, Рис.18: 14; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 4, 9; Cüneyt Öz, 2020, s. 236, Kat. No: 53.

Kat. No **:** 105

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 40-41

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.3 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kabın hamurunda kireç bulunur. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Yüzeyde belirgin çark izleri görülür. Ağız dış kenar uzantısı dışa dönüktür. Dudak uç kısımda içe eğimlidir. Ağız kenar kısmı kalınlaşmış olup kısaldığı görülmektedir. İnce olan cidar, kaideye doğru iyice incelmektedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Crowfoot vd., 1957, s. 359, Fig. 84: 11; J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 25; F. Javier Nieto Prieto, 1984, s. 550, 19. 2: 2; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 22, Fig. 6:CF90; Verena Gassner, 1997, tafel 47: 570; Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 3F 4;I. Adak- Adıbelli, 2006, Levha 24: 247; Barbara L. Johnson, 2008, s. 68: 203; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 287; Krzysztof Domzalski, 2013, Fig. 15: 2; Oğuz Koçiğit, 2013, s. 254: Şekil 17; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 1; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 101-105; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 73, Рис. 18: 16; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 4, 9; Cüneyt Öz, 2020, s. 236, Kat. No: 53.

Kat. No **:** 106

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 40-41

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Kısaltılmış dik uzanan bir ağızı vardır. Dudak hafif içe eğimlidir. Cidar kalınlığı incedir. Ağız dış uç kısmı hafif uzatılmıştır. Ağız dış yüzeyinde rulet bant bezeme vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 38: Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 200: M14; N. Eda Akyürek, 1992, s. 165, Abb. 16: 95; Verena Gassner, 1997, tafel 47: 571; Michael Zelle, 2003, Fig. 7: 3F: 7, 15; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 24: 246; J. W. Hayes, 2008, s. 242, Fig. 40: 1288; Marian Mocanu, 2011, s. 251, Plate 7: 73-74; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 94; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 319; Krzysztof Domzalski, 2012, Plate 10: Fig. 7; Oğuz Koçiğit, 2013, s. 254: Şekil 17; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 162; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 3; A. B. Смокотина, 2015, s. 328, Рис. 7: 6; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 105-110; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 73, Рис.18: 6; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 155, Fig. 6: 10; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 34, Рис.1. 2: 6, s. 43, Рис.1. 6: 1; Murat Tosun, 2020, ss. 706-707, Kat. No: 165-166.

Kat. No **:** 107

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 42-43

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksiz yapıdadır. Orta seviyede kaygan bir yüzeye sahiptir. İçe dönük ağız kısaltılmıştır. Ağız dış kenar üzerinde rulet bent bezeme bulunur. İnce bir cidar kalınlığı vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate XI: 944 f; J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 25; J. W. Hayes, 1973, Fig. 48: 2432-2433; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 38; N. Eda Akyürek, 1992, s. 164, Abb. 15: 92; Verena Gassner, 1997, Tafel 47: 570; M. Zelle 2003, Fig. 7: 3F: 7; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 24: 245,247; J. W. Hayes 2008, Fig. 40: 1282; Sebastian Heath and Billur Tekkök, 2007-2008, s. 73: 15; Marian Mocanu, 2011, s. 251, Plate 7: 72; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 100; Krzysztof Domzalski, 2012, Plate 10: Fig. 7; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 104-110; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 383, Estampa 3: 12; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 69, Plate X: 3; Ю. М. Могаричев, 2017, s. 34, Рис.1. 2: 2, s. 43, Рис.1. 6: 1; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 11-12; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 34; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 408, Fig. 3: 21; Murat Tosun, 2020, s. 706, Kat. No: 165; Reyhan Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 38, 41.

Kat. No **:** 108

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 42-43

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.7 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Az gözeneklidir. Tozsu bir yüzeyi vardır. İçe dönük ağız kısaltılmıştır. Ağız dış kenarı bu sefer bezemesiz bırakılarak sade yapılmıştır. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı renk değişimi görülür. İnce bir cidar kalınlığı vardır. Derin bir gövde yapısına sahiptir.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1933, Plate XI: 211; F. O. Waage, 1948, Plate XI: 944 f; J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 25; N. Eda Akyürek, 1992, Abb. 15: 91; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 22, Fig. 6: CF97; Michael Zelle, 2003, Fig. 7: 3F: 7; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 24: 245,247; J. W. Hayes, 2008, Fig. 40: 1282; Barbara L. Johnson, 2008, s. 68: 204; Jolanta Mlynarczyk, 2009, Fig. 6: 83; Ertekin Doksanaltı, 2010, s. 779, Fig. 51: 2; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 108; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.25-26, Fig. 279-280; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 1: Fig. 23; Stavros Zachariadis, 2014, s. 711, Fig. 10: Form 3; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 101-113; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 383, Estampa 3: 17; A. Badescu and I. Iliescu, 2016, Fig. 6: 11 (Type G); Iulia Iliescu vd., 2017, s. 69, Plate X: 3; Л. А. Голофаст-С. В. Ольховский, 2016, s. 73, Рис. 18: 12; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 11-12; Cüneyt Öz, 2020, s. 236, Kat. No: 53; Marian Mocanu, 2020b, s. 208, Fig. 4: 12; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 918, Kat. No: 24.

Kat. No **:** 109

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 42-43

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Ağız hafif içe döndürülmüş ve yuvarlatılmıştır. Ağız dış kenar üzerinde herhangi bir bezeme kullanılmamış sade yapılmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 25; J. W. Hayes, 1973, Fig. 48: 2453; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 22, Fig. 6: CF97; Florin Topoleanu, 2000, s. 297, Planşa V: 52; Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 3F 3; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 3: 40; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 24: 239, 241; J. W. Hayes, 2008, Fig 40: 1285, 1289; Barbara L. Johnson, 2008, s. 67: 198; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 101; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 138, Plate II: 25; M. Tekocak 2013, Fig. 7: 19; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 309,312; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.26, Fig. 280; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 154; Stavros Zachariadis, 2014, s. 711, Fig. 10: Form 3; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 93; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 383, Estampa 3: 13, 17; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 92; Alexandru Ratiu vd., 2017, s. 216, Plate VI: 20; Marian Mocanu, 2018, s. 243, Fig. 8: 2; G. Ergül, 2019a, Kat. No: 99, 107, 108; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 30; Cüneyt Öz, 2020, s. 236, Kat. No: 53; Reyhan Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 40.

Kat. No **:** 110

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 3 F

Levha No **:** 42-43

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 19 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve kum katkılıdır. Mat bir astarı vardır. Yüzeyi tozsu görünümlüdür. Dışa dönük ağızlıdır. Dudak içe eğimlidir. Ağız kısmı kısaltılmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Verena Gassner, 1997, Tafel 47: 571; Florin Topoleanu, 2000, s. 298, Planşa VI: 60-61 (3G); J. W. Hayes, 2008, Fig. 40: 1285-90; Stefan Feuser, 2009, s. 97: 31; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 102-103; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 290, 316; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 162; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 128-131; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 386, Estampa 6: 31; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 50, Рис.1.7: 6; Cüneyt Öz, 2020, s. 237, Kat. No: 57.

Kat. No **:** 111

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3 F

Levha No **:** 42-43

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.4 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamur sert dokuludur ve kireç katkılıdır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimi görülür. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır. Dışa dönük ağızlıdır. Dudak hafif içe eğimlidir ve uç kısmı yuvarlatılmıştır. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 42-43; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 200: M17; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 21, Fig. 6: CF86-87; Florin Topoleanu, 2000, s. 298, Planşa VI: 60-61 (3G); I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 24, 251, Lev. 25, Kat. No: 267-268; J. W. Hayes, 2008, s. 242, Fig. 40: 1285-1291; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 104; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No. 304; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 94, 130-131; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 386, Estampa 6: 31; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 91; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247, Fig. 27: 23; Mehmet Tekocak, 2019, s. 104, Res. 17:1 (3E); Murat Tosun, 2020, s. 708, Kat. No: 167; Cüneyt Öz, 2020, s. 238, Kat. No: 59.

Kat. No **:** 112

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No **:** 42-43

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.5 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5-6/8 Açık Kırmızı-Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç ve taşçık katkılı hamur sert dokudadır. Gözeneksizdir. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimleri görülür. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır ve dışa dönüktür. Dudak içe eğimlidir.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 42-43; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 200: M17; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 21, Fig. 6: CF86-87; Florin Topoleanu, 2000, s. 298, Planşa VI: 60-61 (3G); Recep Meriç, 2002, ss. 68-69, Tafel 30: 338; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 24, 251, Lev. 25, Kat. No: 267-268; J. W. Hayes, 2008, s. 242, Fig. 40: 1285-1291; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 104; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No. 304**;** Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 94, 130-131; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 386, Estampa 6: 31; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247, Fig. 27: 23; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 10; Murat Tosun, 2020, s. 708, Kat. No: 167.

Kat. No **:** 113

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3 F

Levha No **:** 44-45

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Astarda yer yer soyulmalar görülür. Dışa dönük ağız kalınlaştırılmıştır. Dudak içe eğimlidir ve gövdeden yiv aracılığıyla ayrılırlar. Dış yüzeyde ağız altında iki yiv bulunur.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II. 42-43; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 21, Fig. 6: CF86-87; Florin Topoleanu, 2000, s. 299, Planşa VII: 62 (3G); Recep Meriç, 2002, ss. 68-69, Tafel 30: 338; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 24, 251-252, Lev. 25, Kat. No: 267-268; . W. Hayes, 2008, s. 242, Fig. 40: 1285-1291; Paul Reynolds, 2011, s. 216, Fig. 7: 105; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No. 302**;** Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 94, 130-131; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 1; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 10.

Kat. No **:** 114

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No **:** 44-45

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.4 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Dik oturan ağız dış yüzeyinde üç sıra nokta bezeme vardır. Dudak içe eğimli yapılmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarsı

Benzerleri **:** Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 201: M16; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini 1992, s. 21, Fig. 6:CF87; J. W. Hayes 2008, fig. 39, 40: 1280-1291; Paul Reynolds, 2011, s. 217, Fig. 8: 131; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No. 313; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 4; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 125-126; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 385, Estampa 5: 27; Philipp Niewöhner, 2016, s. 247, Fig. 27: 30; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 1; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 101, 104.

Kat. No **:** 115

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No **:** 44-45

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 36 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve kum katkılıdır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Tozsu bir görünümü vardır. Dik ağızlıdır. Ağız dış kenar kısmı hafif çıkıntı yapmıştır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Burak Tüzün, 1998, Lev. XIV, Kat. No: 130; Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 3F 2; John W. Hayes, 2008, fig. 39, 40: 1280-1291; Ertuğ Ergürer, 2012, 311; A. Badescu and I. Iliescu, 2016, s. 155, Fig. 6: 9; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 32.

Kat. No **:** 116

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No **:** 44-45

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm

Ağız Çapı **:** 31 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve kum katkılıdır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Dudak hafif içe eğimlidir. Dışa dönük ağızlıdır. Dış kenar hafif çıkıntı yapmaktadır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** Michael Zelle, 2003, s. 93, Fig. 7: 3F 2; J. W. Hayes, 2008, fig. 39, 40: 1280-1291; Ertuğ Ergürer, 2012, 311; A. Badescu and I. Iliescu, 2016, s. 155, Fig. 6: 9; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 32.

Kat. No :117

Form : Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No : 44-45

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik : 3.7 cm

Ağız Çapı : 31 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu hamur kireç ve mika katkılıdır. Astarlanan tüm yüzey mat görünümlüdür. Neredeyse dik oturtulan ağız hafif içe eğimli bir dudakla profillendirilmiştir. Ağız dış kenarı dışa çekilmiştir. Ağız kenar üzerinde üç sıra derin rulet bant bezeme bulunur.

Tarih : MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri : C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, , s. 21-23, Fig. 5: CF85, Fig. 6: CF88, Fig. 7: CF100; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 52, Fig. 11: 2.24; Marian Mocanu, 2011, s. 250, Plate 6: 69; Florin Topoleanu vd., 2012, s. 138, Plate II: 22-24; Oğuz Koçiğit, 2013, s. 255: Şekil 18; Gözde Uğuz, 2015, Kat. No: 86; Л. А. Голофаст and С. В. Ольховский, 2016, s. 72, Рис. 17: 5; A. Badescu and I. Iliescu, 2016, s. 155, Fig. 6: 10; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 31; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 918, Kat. No: 29.

Kat. No **:**118

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No **:** 44-45

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 21 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Astar ince bir tabaka halinde yüzeye mat uygulanmıştır. Ağızın dik oturtulduğu görülür. Kısalan ağız dışa doğru yuvarlatılarak çıkıntı yapmaktadır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, Fig. 5: CF80-81; Marian Mocanu, 2011, s. 250, Plate 6: 68; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 30.

Kat. No :119

Form : Tabak/Kâse – LRC Form 3F

Levha No : 46-47

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik : 2.8 cm

Ağız Çapı : 20 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Astar Rengi : 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Astar ince bir tabaka halinde yüzeye mat uygulanmıştır. Pişirme kaynaklı renk değişimi görülür. Dik oturtalan ağız kalınlaştırılmış olup yuvarlatılmış ve dışa doğru çıkıntı yapmıştır.

Tarih : MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri : C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, Fig. 5: CF80-81; Marian Mocanu, 2011, s. 250, Plate 6: 68; Gözde Ergül, 2019b, s. 55, Res. 8: 30.

Kat. No **:** 120

Form **:** Kâse - LRC Form 3 (Küçük Versiyon)

Levha No **:** 46-47

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.1 cm

Ağız Çapı **:** 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve taşçık katkılıdır. Yüzey mat ve tozsu görünümdedir. Küçük boyutlu olup dış ağız üzeri bezemesiz bırakılmıştır. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ikinci yarısı - MS 6. yüzyıl ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 40; Josef Eiwanger, 1981, Tafel 4: II.33, 40; Caroline Williams, 1989, Fig. 23: 278; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, s. 23, Fig. 7: CF99; Verena Gassner, 1997, Tafel 47: 569; Tüzün, 1998: Lev. XIV, Kat. No: 130; M. Zelle, 2003, s. 95, Fig. 8: Form 3 Variante: 1; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 5: 63, 68; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 26: 293-294; J. W. Hayes 2008, Fig. 40: 1287; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. a; Marian Mocanu, 2011, s. 251, Plate 7: 83-88 (3G-H); Paul Reynolds, 2011, s. 212-213, Fig. 4: 46, Fig. 5: 63; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 331; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 6; M. Ayaz, 2014, Lev. 46, Kat. No: 194; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 384, Estampa 4: 23; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, ss. 154-155, Fig. 5: 4, 6 Fig. 6: 2; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 134, Fig.8: 2; Constantin Bajenaru, 2018, s. 506, Fig. 4: 62-64; Mehmet Tekocak, 2019, s. 104, Res. 17: 2 (3E); Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 32.

Kat. No **:** 121

Form **:** Kâse - LRC Form 3 (Küçük Versiyon)

Levha No **:** 46-47

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm

Ağız Çapı **:** 15 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Form 3 Küçük Versiyon içerisinde değerlendirilmiştir. Sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Mat uygulanan astarda dökülmeler görülür. Orta seviyede gözeneklidir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ikinci yarısı - MS 6. yüzyıl ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 69: 32, 37, 40; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 26: Kat. No: 285; Marian Mocanu, 2011, s. 251, Plate 7: 83, 88 (3G-H); Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 337-338; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 197; Constantin Bajenaru, 2018, s. 506, Fig. 4: 63; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 32.

Kat. No **:** 122

Form **:** Kâse – LRC Form 3 (Küçük Versiyon)

Levha No **:** 46-47

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm

Ağız Çapı **:** 16 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı 2.5 YR 4/2 Koyu grimsi kahve

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru kireç ve taşçık katkılıdır. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Astarda ağız kenarına doğru aşınmalar görülür. Dışa dönük olan ağız yuvarlatılmıştır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ikinci yarısı - MS 6. yüzyıl ilk yarısı

Benzerleri **:** I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 26: 292; J. W. Hayes, 2008, fig. 41: 1310; Barbara L. Johnson, 2008, s. 68: 201; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 327-329; A. B. Смокотина, 2015, s. 327, Рис. 6: 9; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 154, Fig. 5: 7; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 299; Constantin Bajenaru, 2018, s. 503, Fig. 2: 24-25; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 113.

Kat. No **:** 123

Form **:** Tabak - LRC Form 5 A

Levha No **:** 48-49

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2 cm

Ağız Çapı **:** 33 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç katkısı vardır. Sert dokuludur. Astar mat uygulanmıştır. Astarda aşınma ve soyulmalar görülmektedir. Tozsu bir yüzeyi vardır. Ağız kısmı geniş ve yatay uzanmaktadır. Dış kısımda kalınlaştırıldığı görülür. Ağızdan gövdeye keskin bir hat ile uzanır.

Tarih **:** MS 460-500

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 70: 1; J. W. Hayes, 1973, Fig. 51: 2528; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 199: M18; A. M. Dias Diogo and Laura Trindade, 1999, s. 91, Fig. 5: 13; Florin Topoleanu, 2000, ss. 301-302, Planşa IX-X: 84-89; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 6: 83: I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 27: 302; J. W. Hayes, 2008, fig. 41: 1300; Derya Erol, 2011, Kat. No: 322-324; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 340; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 22; Mehmet Ayaz, 2014; Kat. No: 204, 206-207; Gözde Uğuz, 2015, Çiz. 42: 179; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 97; Л.А. Голофаст and С.В. Ольховский, 2016, s. 73: Рис. 18: 28; Evren Açar, 2017, Kat. No: 35-37; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 346; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 114; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 39; Rabia Aktaş vd., 2019, Fig. 3: 28; Jose Carlos Quaresma and Rodrigo Banha da Silva, 2019, s. 92, Fig. 7: 32; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 9.

Kat. No **:** 124

Form **:** Tabak - LRC Form 5 A

Levha No **:** 48-49

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru ince taneli kireç katkılıdır. Sert dokuludur ve arta seviyede gözenekli yapıdadır. Astar mat uygulanmıştır. Ağız kısmı geniş ve yatay uzanmaktadır. Dış kısımda kalınlaştırıldığı görülür. Ağızdan gövdeye keskin bir hat ile uzanır.

Tarih **:** MS 460-500

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate: X: 913 u; Pontus Hellström, 1965, Plate 37: 336; J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 199: M18; A. M. Dias Diogo and Laura Trindade, 1999, s. 91, Fig. 5: 13; Florin Topoleanu, 2000, ss. 301-302, Planşa IX-X: 84-89; Michael Zelle, 2003, s. 97, Fig. 9: Form 5: 4; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 27: 301; Lale Doğer, 2007, s. 113, Plate VII: e; J. W. Hayes, 2008, Fif. 41: 1300; Sebastian Heath and Billur Tekkök, 2007-2008, s. 73: 19; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 340; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 22; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 97-98; Л.А. Голофаст and С.В. Ольховский, 2016, s. 73: Рис. 18: 28; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 70, Plate XI: 7; Evren Açar, 2017, s. 91, Kat. No: 35-36; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 38; Jose Carlos Quaresma and Rodrigo Banha da Silva, 2019, s. 92, Fig. 7: 32; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 9.

Kat. No **:** 125

Form **:** Tabak - LRC Form 5 A

Levha No **:** 48-49

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda kireç ve taşçık katkılıdır. Kırmızı tonlarında mat bir astarı uygulanmıştır. Astar neredeyse tamamen aşınmıştır. Ağız kısmı geniş ve yatay uzanmaktadır. Dış kısımda kalınlaştırıldığı görülür. Uç kısım hafif yuvarlatılmıştır. Gövde kaideye içbükey/küresel uzanır.

Tarih **:** MS 460-500

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate: X: 913 k; J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 199: M18; Florin Topoleanu, 2000, ss. 301-302, Planşa IX-X: 84-89; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 27: 301; Lale Doğer, 2007, s. 113, Plate VII: e; J. W. Hayes, 2008, Fig. 41: 1300; Barbara L. Johnson, 2008, s. 69: 208 (Form 5B); Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 50: 205; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 97; Evren Açar, 2017, s. 91, Kat. No: 35-36; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 9.

Kat. No **:** 126

Form **:** Tabak - LRC Form 5 A

Levha No **:** 48-49

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.8 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve kum katkılıdır. Astar mat uygulanmış olup tozsu görünümdedir. Ağız kenarı uzamıştır. Ağız kenarının üst bölümünde rulet bant bezeme bulunmaktadır. Ağız dış kısmın kalınlaştırıldığı görülür. Gövdeden kaideye içbükey/küresel uzanır.

Tarih **:** MS 460-500

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate: X: 913 k; J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 1; A. M. Dias Diogo and Laura Trindade, 1999, s. 91, Fig. 5: 13; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 199: M18; Florin Topoleanu, 2000, ss. 301-302, Planşa IX-X: 84-89; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 27: 301; Lale Doğer, 2007, s. 113, Plate VII: g; J. W. Hayes, 2008, Fig. 41: Sebastian Heath and Billur Tekkök, 2007-2008, s. 73: 19 (5B);1301; Derya Erol, 2011, K-322-323; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 340; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 22; Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 50: 205; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 97; Evren Açar, 2017, s. 91, Kat. No: 35-36; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 39; Jose Carlos Quaresma and Rodrigo Banha da Silva, 2019, s. 92, Fig. 7: 32; Rabia Aktaş vd., 2019, Fig. 3: 28.

Kat. No **:** 127

Form **:** Tabak - LRC Form 5 B

Levha No **:** 48-49

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 33 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Birbirini tamamlayan iki parça halinde bulunmuştur. Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Astarın mat olmasına karşın orta seviyede kaygan bir yapısı vardır. Ağız kenarı uzamıştır. Ağız kenarının üst bölümünde üç sıra rulet bezeme bulunmaktadır. Ağız dış kısım kalınlaştırılmıştır. Gövdeden kaideye içbükey/küresel uzanır ve ince bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate: X: 913 a, u; J. W. Hayes, 1972, fig. 70: 3; J. W. Hayes, 1973, Fig. 51: 2527; Michael Zelle, 1990, s. 134, Abb. 19: 79; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 52, Fig. 11: 2.19; Florin Topoleanu, 2000, ss. 301-302, Planşa IX-X: 84-89; Michael Zelle, 2003, s. 97, Fig. 9: Form 5: 1,2; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 1; Derya Erol, 2011, Kat. No: 328-331; Krzysztof Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 9; Ertuğ Ergürer, 2012; Kat. No: 344; Mehmet Ayaz, 2014; Kat. No: 207; A. B. Смокотина, 2015, s. 329, Рис. 8: 7; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 99-100; Л.А. Голофаст, and C. B. Ольховский, 2016, s. 73: Рис. 18: 29; I. Adak Adıbelli, 2017, Fig. 4: 30; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 176, Fig. 15: 44; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 40: Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 33.

Kat. No **:** 128

Form **:** Tabak - LRC Form 5 B

Levha No **:** 48-49

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.5 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve gümüş mika katkılıdır. Gözeneksizdir. Mat uygulanan astar tozsu bir yüzey oluşturmuştur. Ağız kenarı uzamıştır. Ağız dış kısımın kalınlaştırıldığı görülür. İnce bir cidarı vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **: :** F. O. Waage, 1948, Plate: X: 913 a, u; J. W. Hayes, 1972, fig. 70: 3; J. W. Hayes, 1973, Fig. 51: 2527; Michael Zelle, 1990, s. 134, Abb. 19: 79; Marcus L. Rautman, 1995a, s. 52, Fig. 11: 2.19-2.20; Florin Topoleanu, 2000, ss. 301-302, Planşa IX-X: 84-89; Michael Zelle, 2003, s. 97, Fig. 9: Form 5: 1; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 1; Derya Erol, 2011, Kat. No: 328-331; Krzysztof Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: 9; Ertuğ Ergürer, 2012; Kat. No: 344; Mehmet Ayaz, 2014; Kat. No: 207; A. B. Смокотина, 2015, s. 329, Рис. 8: 7; Л.А. Голофаст and С.В. Ольховский, 2016, s. 73: Рис. 18: 28-29; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 100; I. Adak Adıbelli, 2017, Fig. 4: 30; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 176, Fig. 15: 44; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 40; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 33.

Kat. No **:** 129

Form **:** Kâse - LRC Form 6

Levha No **:** 50-51

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm

Ağız Çapı **:** 19 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Orta seviye mika ve kireç katkılı bir hamura sahiptir. Ağız dış kısmında pişirme kaynaklı renk değişimi gözlemlenir. Kabın iç yüzeyinin kaygan bir yapıda olmasına karşın dış yüzey tozsu bir yapıdadır. İç kısımda ağız altında çentiklerden oluşan bir rulet bant bulunur. Birbirini tamamlayan iki parçası bulunup her iki parçası da birleştirilmiştir. Dışa dönük bir ağızı vardır. Gövde oval/içbükey uzanır. Dış yüzeyde çark izleri görülür.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 6.1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 202: M19; Verena Gasner, 1997, Tafel 48: 580; Florin Topoleanu, 2000, s. 302, Planşa X: 90-93; Michael Zelle, 2003, Fig. 9: Form 6: 1; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 4; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 208; А. В. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 1; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 69; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 156, Fig. 7: 7; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 71, Plate XII: 1; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 307, Lev. 12: Kat. No: 35.

Kat. No **:** 130

Form **:** Tabak - LRC Form 6

Levha No **:** 50-51

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.4 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru kireç ve kum katkılıdır. Yüzey tozsu görünümdedir. Dudak dış kısmında pişirmeden kaynaklı olabilecek ya da sonradan oluşan kararmalar gözlemlenir. Dışa dönük bir ağızı vardır. Gövde kaideye hafif dik uzanmaktadır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 6.1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 202: M19; Verena Gssner, 1997, Tafel 48: 579; Florin Topoleanu, 2000, s. 302, Planşa X: 90-93; Michael Zelle, 2003, Fig. 9: Form 6: 1; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 3-4; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 208-209; А. В. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 2; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 69; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 156, Fig. 7: 7; Evren Açar, 2017, s. 92, Kat. No: 38; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 71, Plate XII: 1; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 307, Lev. 12: Kat. No: 35.

Kat. No **:** 131

Form **:** Tabak - LRC Form 6

Levha No **:** 50-51

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamur, taşçık ve kireç katkılıdır. Sert dokuludur. Küresel bir gövdesi vardır. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır ve dışa dönüktür.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 6.1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 202: M19; Verena Gasner, 1997, Tafel 48: 579; Florin Topoleanu, 2000, s. 302, Planşa X: 90-93; Michael Zelle, 2003, Fig. 9: Form 6: 1; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 3-4; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 208-209; А. В. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 2; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 69; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 156, Fig. 7: 7; Evren Açar, 2017, s. 92, Kat. No: 38; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 134, Fig. 8: 6 (Form 5); Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 307, Lev. 12: Kat. No: 35-36.

Kat. No **:** 132

Form **:** Tabak - LRC Form 6

Levha No **:** 50-51

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.4 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, ince kum ve kireç taneli olup az miktarda da mika içermektedir. Tozsu bir yüzeyi vardır. Hamur kırmızımsı sarıdır. Astar mat olup açık kırmızı tonlarındadır. Ağız kısmı kalınlaştırılmış olup dışa dönüktür. İçe dönük oval uzanan bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 6.1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 202: M19; Verena Gssner, 1997, Tafel 48: 579; Florin Topoleanu, 2000, s. 302, Planşa X: 90-93; Michael Zelle, 2003, Fig. 9: Form 6: 1; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 3-4; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 208-209; А. В. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 1-2; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 69; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 156, Fig. 7: 7; Evren Açar, 2017, s. 92, Kat. No: 38; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 134, Fig. 8: 6 (Form 5); Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 307, Lev. 12: Kat. No: 35-36.

Kat. No **:** 133

Form **:** Tabak - LRC Form 6

Levha No **:** 50-51

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.6 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kırmızısı sarı renkteki hamur, taşçık ve kum katkılıdır. Açık kırmızı astar mattır. Ağız kısmı kalınlaştırılmış olup dışa dönüktür. Gövde içe dönük oval uzanmaktadır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: 6.1; Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 202: M19; Verena Gassner, 1997, Tafel 48: 579; Florin Topoleanu, 2000, s. 302, Planşa X: 90-93; Michael Zelle, 2003, Fig. 9: Form 6: 1; Andrei Opait, 2004, s. 176, Plate 57: 3-4; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 208-209; А. В. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 2; Philipp Niewöhner, 2016, s. 251, Fig. 30: 69; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 156, Fig. 7: 7; Evren Açar, 2017, s. 92, Kat. No: 38; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 134, Fig. 8: 6; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 307, Lev. 12: Kat. No: 35-36.

Kat. No **:** 134

Form **:** Tabak - LRC Form 7

Levha No **:** 52-53

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm

Ağız Çapı **:** 25 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Orta seviyede kireç katkılıdır ve açık kırmızı bir hamuru vardır. Kırmızı bir astara sahiptir. Ağız kısmı siyah tonlarındadır. İç ve dışta belirgin çark izleri görülmektedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 70, Form 7: 1; Florin Topoleanu, 2000, s. 302, Planşa X: 92 (Form 6); Barbara L. Johnson, 2008, s. 70: 209 (Form 6); Mehmet Gürbüzer 2018, Fig. 15:47.

Kat. No **:** 135

Form **:** Kâse – LRC Form 7

Levha No **:** 52-53

Buluntu Yeni: Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.1 cm

Taban Çapı **:** 9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/2 Pembemsi Gri

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/2 Soluk Kırmızı

Fırınlama **:** iyi

Tanım **:** Hamuru az kireç ve kum katkılıdır. Yüzey tozsu pürtüklüdür yükseltilmiş bir kaidesi vardır. Küçük boyutlu bir kâseye ait olmalıdır. Kaide ayağı yuvarlatılmış olup hafif çıkıntılarla kaplıdır. Kaidenin diğer formlara oranla yükseltildiği görülür.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri : J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: Form 7; A. Carandini, 1981, Tavola: CXIV: 8. Veronika Mitsopoulos-Leon, 1991, Tafel 202: M21; J. W. Hayes, 2008, Fig. 42: 1413 (P12084); Derya Erol, 2011, K-597; Ertuğ Ergürer, 2012, s. 702, Lev. 148: Kat. No. 348.

Kat. No **:** 136

Form **:** Kâse - LRC Form 8

Levha No **:** 52-53

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, orta seviyede kireç ve mika katkılıdır. Tozsu pürtüklü bir yüzeyi vardır. Geniş olan ağız dışa doğru uzanmaktadır. Bu uzantı aşağı doğru sarkar ve ucu sivrileşir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın ikinci yarısı - 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate X: 918; J. W. Hayes, 1972, fig. 70; M. Zelle, 1990, s. 134, Abb. 19: 77; N. E. Akyürek, 1992; Abb. 15: 87; C. A. Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 7: CF108; F. Topoleanu, 2000, ss. 302-303, Planşa X-XI: 94-98; M. Zelle, 2003, s. 97, Fig. 9: Form 8: 1,2 ; L. Doğer, 2005, s. 119, Tab. I: d; S. Ladstatter-R. Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 88; I. A. Adıbelli, 2006, Levha 29: 333-334; L. Doğer 2007, s. 114, Plate VIII: a; J. W. Hayes, 2008, fig. 41: 1315, 1317; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, ss. 73-74: 20-21; L. Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I.d; M. Mocanu, 2011, s. 252, Plate 8: 90-92; P. Reynolds, 2011, s. 211, Fig. 3: 42; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 351; F. Topoleanu vd., 2012, s. 138, Plate II: 28-30; M. Ayaz, 2014, Kat. No: 211; G. Uğuz, 2015, Çizim 44: 185; A. B. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 5; M. C. Nelson vd., 2015, s. 37, Fig. 45; P. Niewöhner, 2016, s. 250, Fig. 29: 55; E. Açar, 2017, s. 95, Kat. No: 40-41; M. Mocanu and G. Nutu, 2017, s. 134, Fig. 8: 7; B. K. Kındığılı, 2017a, s. 308, Lev. 13: Kat. No: 37; R. Aktaş, 2018, Kat. No: 349; C. Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 92; G. Ergül 2019a, Kat. No: 115; G. Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 42, 44; J. C. Quaresma and R. B. da Silva, 2019, s. 92, Fig. 7: 39; A. Yılmaz ve A. L. Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 34-36; R. Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 46-47; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 10.

Kat. No **:** 137

Form **:** Kâse - LRC Form 8

Levha No **:** 52-53

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu kireç ve taşçık katkılı hamur, kırmızımsı sarı renktedir. Astar açık kırmızı olup mattır. Gözenekli bir yapıdadır. Geniş olan ağız dışa doğru uzanmaktadır. Bu uzantı aşağı doğru sarkar ve ucu sivrileşir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın ikinci yarısı - 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Plate X: 918; J. W. Hayes, 1972, Fig. 70: Form 8: 1-2; M. Zelle, 1990, s. 134, Abb. 19: 77; C. A. Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 7: CF108; N. E. Akyürek, 1992; Abb. 15: 87; F. Topoleanu, 2000, ss. 302-303, Planşa X-XI: 94-98; M. Zelle, 2003, s. 97, Fig. 9: Form 8: 1,2; L. Doğer, 2005, s. 119, Tab. I: d; S. Ladstatter and R. Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 87-88; I. A. Adıbelli, 2006, Lev. 29: 333-34; L. Doğer, 2007, s. 114, Plate VIII: a; J. W. Hayes, 2008, Fig. 41: 1315-1316; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, ss. 73-74: 20-21; L. Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I.d; P. Reynolds, 2011, s. 211, Fig. 3: 42; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 351-352; F. Topoleanu vd., 2012, s. 138, Plate II: 28-30; M. Ayaz, 2014, Lev. 52: 211; A. B. Смокотина, 2015, s. 330, Рис. 9: 5; M. C. Nelson vd., 2015, s. 37, Fig. 45; P. Niewöhner, 2016, s. 250, Fig. 29: 55; M. Mocanu and G. Nutu, 2017, s. 134, Fig. 8: 7; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 308, Lev. 13: Kat. No: 37; C. Bajenaru, 2018, s. 507, Fig. 5: 92; Jose Carlos Quaresma-Radrigo Banha da Silva, 2019, s. 92, Fig. 7: 39; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 348-349; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: 42, 44; J. C. Quaresma and R. B. da Silva, 2019, s. 92, Fig. 7: 39; A. Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 34-36; R. Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 46-47; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 116, Resim 2: 10.

Kat. No **:** 138

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 54-55

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 7.2 cm

Taban Çapı: **:** 16.5 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç ve az miktarda kum katkılı, sert dokulu bir hamuru vardır. Dış yüzey tümüyle çark ve benzeri sığ yiv izleri ile kaplıdır. Ağız dış yüzeyinde pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimi gözlenir. Dış yüzeyde ağız dış kısım altında küçük bir çıkıntıya yer verilir. Eğimli bir gövdeye sahiptir. Oldukça sığ bir kaidesi vardır. Ağız kısmı yuvarlatılmış yumru şeklindedir. Yüzey tozsu pürtüklüdür.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** F. O. Waagé 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 1; J. W. Hayes, 1973, Fig. 51: 2533; C. Abadie- Reynal- J. P. Sodini, 1992, fig. 7: CF110; V. Gassner, 1997, tafel 48: 583; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 30: 342; M. Tekocak, 2006, Levha 14: 90; J. W. Hayes, 2008, fig. 42: 1329; Л. А. Голофаст - С. Г. Рыжов, 2011, Рис. 19: 2, 6; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 371; M. Tekocak, 2013, Fig. 7: 27; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 1; Evren Açar, 2017, Kat. No: 44; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 4, 8; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 122.

Kat. No **:** 139

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 54-55

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 6.4 cm

Taban Çapı **:** 12.5 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Az miktarda kireç katkılıdır. Sert dokulu ve gözeneksizdir. İç yüzeyde çark izleri, dış yüzeyde ise tümüyle çark ve yiv olabilecek izler formun dış yüzünü tamamen kaplar. Astar açık kırmızıdır. Ağız kısmında renk farklılıkları vardır. Ağız gövdeye herhangi bir dış çıkıntı olmadan bağlanır. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı yuvarlatılmış yumru şeklindedir. Sığ bir kaidesi vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 1; I. Adak- Adıbelli, 2006, Levha 31: 356; J. W. Hayes, 2008, fig. 42: 1329; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, Рис. 19: 2, 6; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 1; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 4, 8.

Kat. No **:** 140

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 54-55

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.5 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur, kireç ve taşçık katkılıdır. İnce gözenekli yapıdadır. Hamurda pişirme kaynaklı renk değişimleri görülür. Mat uygulanan astarda aşınma izleri vardır. Ağız gövdeye herhangi bir dış çıkıntı olmadan bağlanır. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı yuvarlatılmış yumru şeklindedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1948, Plate XI: 949a; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 1,2; J. W. Hayes, 1973, s. 109, Fig. 48: 2464; Verena Gassner, 1997, s. 147, Tafel 48: 583; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 104-105; Krzystof Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 6; J. W. Hayes, 2008, Fig. 42: 1329; Nikolaj F. Fedoseev vd., 2010, s. 67, Fig. 6: 6a; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 179; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, Рис. 19: 2, 6; Philipp Niewöhner, 2016, s. 245, Fig. 26: 1; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 71, Plate XII: 8; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 4, 8.

Kat. No **:** 141

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 54-55

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru kireç ve az miktarda kum katkılıdır. Orta seviyeye gözenekli bir yapıdadır. Yüzey tozsu pürtüklü. Hamur ve astar rengi açık kırmızı. Ağız kısmı kalın yuvarlatılmış yumru şeklindedir. Ağız dış kısım altında küçük bir çıkıntıya yer verilir. Eğimli bir gövdeye sahiptir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate XI: 949a; J. W. Hayes, 1968, nos. 61; J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 2; J. W. Hayes, 1973, Fig. 49: 2486, Fig. 51: 2533; C. Abadie-Reynal and J. P. Sodini, 1992, fig. 7: CF110; V. Gassner, 1997, tafel 48: 583; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 104-105; K. Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 267, Fig. 8: 3.15; I. A. Adıbelli, 2006, Levha 30: 341,342; M. Tekocak, 2006, Levha 14: 90; J. W. Hayes, 2008, fig. 42: 1329; N. F. Fedoseev vd., 2010, S. 67, Fig. 5: Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 179; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, Рис. 19: 2; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 368,371; M. Tekocak, 2013, Fig. 7: 27; Mehmet Ayaz, 2014, Kat. No: 214; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 18; I. İliescu vd., 2017, Plate XII: 8; Ю. М. Могаричев vd., s. 59, Рис. 1. 10: 12-13; Ertuğ Ergürer, 2019, Fig. 8: 19; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 121; Reyhan Şahin, 2020, s. 254, Abbildung 13, No: 48.

Kat. No **:** 142

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 54-55

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.9 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Orta seviyede kireç katkılı hamur sert dokuludur. Oldukça ince bir cidar kalınlığına sahiptir. Ağız kısmında bazı noktalarda bölgesel kararma/yanık izleri vardır. Kırmızımsı sarı renkte hamuru vardır. Astar kırmızı tonlarında mat uygulanmıştır. Tozsu görünümlü bir yüzeyi vardır. Dışa dönük ağızlıdır. Ağız kısmı yuvarlatılmış yumru şeklindedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1948, Plate XI: 949k; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 2; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 105; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. e; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, Рис. 19: 3, 10; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 71, Plate XII: 10; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 13; Marian Mocanu, 2018, s. 244, Fig. 9: 25; Sinan Mimaroğlu, 2020, s. 293, Lev. 1: 13.

Kat. No **:** 143

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 56-57

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.1 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı bir hamuru vardır. Sert dokuludur. Gözenekli bir yapıya sahiptir. Dudak yüksekliği iyice daraltılmıştır. Neredeyse düz bir hat elde edilmiştir. İnce bir cidar kalınlığı vardır. Dış yüzeyde ağız dış kısım altında küçük bir çıkıntıya yer verilir. Ağız yuvarlatılmış yumru şeklindedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate XI: 949k; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 2; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, Plate 8: C9; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 7: CF110; V. Gassner, 1997, tafel 48: 583; Guy D. R. Sanders, 1999, Fig. 7: 3; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 105; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 7: 90; Kathleen W. Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, Fig. 8: 3. 14; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 30: 341; M. Tekocak, 2006, Levha 14: 90; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. e; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, Рис. 19: 3, 10-11; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 366; Krzysztof Domzalski, 2013, Fig. 15: 4; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 2: Fig. 26; Stavros Zachariadis, 2014, s. 712, Fig. 11: Form 10A; E. Ergürer, 2016, Fig 5: 107; Ю. М. Могаричев vd., s. 59, Рис. 1. 10: 5-6, 12-13.

Kat. No **:** 144

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 56-57

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5.7 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Orta miktarda kireç katkılı ve sert dokulu bir hamuru vardır. Yüzey tozsu pürtüklüdür. Astar mat uygulanmıştır. Ağız dış kısmında açık renkte ton farklılıkları vardır. Küresel içbükey bir gövde uzantısı vardır. Ağız kısmı kısa tutulmuş olup yuvarlatılmıştır. Dış ağız altında bir çıkıntı görülmektedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, plate XI: 949k; John W. Hayes 1968, Nos. 59; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 2; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, Plate 8: C 9; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, fig. 7-8: CF110, 113; V. Gassner, 1997, tafel 48: 583; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 100; K. Warner Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, s. 267, Fig. 8: 3.15; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 30: 346; Lale Doğer, 2008, s. 52, Tab. I: I. e; N. F. Fedoseev vd., 2010, s. 67: Fig. 6a; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 8, 10-11; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 368, 371; Jolanta Mlynarczyk, 2014, s. 198, Plate 2: Fig. 25; Stavros Zachariadis, 2014, s. 712, Fig. 11: Form 10A; Larissa A. Golofast, 2016, s. 376, Fig. 23: 22; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 14.

Kat. No **:** 145

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 56-57

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 6.3 cm

Taban Çapı **:** 13 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Birbiri ile örtüşen dokuz parçası bulunmuş ve bir araya getirilerek tamamlanmıştır. Değerlendirme içine alınan tüm buluntular arasında tümlemeye en yakın örnektir. Kireç katkılı bir hamura sahiptir. Dış yüzeyde çark ve sığ yiv izleri görülmektedir. Sert dokuludur. Alçak bir kaideye sahiptir. Kabın iç yüzeyinde merkezde baskı tekniğiyle yapılmış bir bezeme parçasının uzantısı görülür. Ancak bezeme tam olarak tespit edilemediği için damga bezemeliler içerisinde değil form olarak değerlendirmeye alınmıştır. Kabın dış kaide merkezinde ise, sonradan kazıma ile yapılmış bazı harf ve işaret benzeri öğeler bulunmaktadır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 1; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 102; Andrei Opait, 2004, s. 77, Plate 57: 6; J. W. Hayes, 2008, Fig. 40: 1298; Stefan Feuser, 2009, s. 74: 34.

Kat. No **:** 146

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 56-57

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.9 cm

Ağız Çapı **:** 25 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu ve kireç katkılı bir hamura sahiptir. Hamur rengi kırmızımsı sarı olup orta seviyede gözenekli yapıdadır. Açık kırmızı tonlarındaki astarda kabın iç yüzeyinde dökülmeler izlenir. Tozsu pürtüklü bir yüzeyi vardır. Ağız düz köşeli olarak profillendirilmiştir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** John W. Hayes vd.,1968, nos. 60; J. W. Hayes 1972, fig. 71: 4; V. Gassner 1997, tafel 48: 584; 2; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 100, 103; Sabine Ladstatter and Roman Sauer, 2005, Tafel 7: 89; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 30: 345; Л. А. Голофаст, С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 8, 10-11; E. Ergürer, 2012, Kat. No: 363-364; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 2: Fig. 39; Lamia El-Khouri, 2014, Fig. 3: 26; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 43, Рис.1. 6: 27.

Kat. No **:** 147

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 56-57

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Az miktarda kireç ve kum katkılıdır. Sert dokulu hamur, açık kırmızı renktedir. Gözeneksizdir. Dışta çark izleri görülmektedir. Açık kırmızı renk mat astara sahiptir. Ağızdan gövdeye herhangi bir çıkıntı olmadan bağlanır. Ağız düz köşeli olarak profillendirilmiştir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 4; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 7: CF109-110; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 30: 346; Jolanta Mlynarczyk, 2009, s. 142, Fig. 13: 250; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 4-5; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 369; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 107; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, 75, Рис.1.10: 3, 7, Рис. 1.12: 10; Mehmet Tekocak, 2019, s. 106, Res. 18: 1, 3.

Kat. No **:** 148

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A (Small)

Levha No **:** 58-59

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.3 cm

Ağız Çapı **:** 15 cm

Taban Çapı **:** 6.3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç ve az miktarda kum katkılıdır. Hamur sert dokuludur. Dış yüzey tozsu bir yapıda iç yüzey hafif kaygandır. Küresel gövde yapısı vardır. Ağız düz köşeli kare profillendirilmiştir. İç yüzeyde ağız altında yiv kullanılmıştır. Ağızdan gövdeye geçişte herhangi bir çıkıntı bulunmaz. Oldukça sığ bir kaidesi vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 4; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 103; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 30: 346; J. W. Hayes, 2008, Fig. 42: 1329; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 4-5; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 369; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 1: Fig. 21; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 103; Larissa A. Golofast, 2016, s. 376, Fig. 23: 21; М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис.1.10: 3, 7.

Kat. No **:** 149

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 58-59

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 23cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Tozsu yüzey yapısı vardır. Mat uygulanan astarda dökülmeler gözlemlenir. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır. Kalınlaştırılan ağız dışa dönüktür. Ağızdan gövdeye keskin geçişlidir. Yüzeysel çark izleri gözlemlenir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** John Lund, 1995, s. 157, Plate 7: 80; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 100, 103; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 89; Lale Doğer, 2007, s. 114, Plate VIII: B; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 4; Jolanta Mlynarczyk, 2014, ss. 197-198, Plate 1: Fig. 10, Plate 2: 39; Lamia El Khouri, 2014, s. 128, Fig. 3: 33; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, Рис. 1. 10: 6-7.

Kat. No **:** 150

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 58-59

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 23 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Orta seviyede gözeneklidir. Astar mat uygulanmış olup tozsu bir yapıdadır. Astarda aşınmalar gözlemlenir. iç ve dış yüzeyde belirgin çark izleri görülür. Ağız kısmı kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmıştır. Gövdeye küresel uzanır. İnce bir cidar kalınlığı vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, Plate 8: C8; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 102.

Kat. No **:** 151

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 58-59

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.9 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı sert dokulu bir hamura sahiptir. Tozsu pürtüklüdür. Kırmızımsı sarı renk hamuru vardır. Açık kırmızı tonlarda astar uygulanmıştır. Yuvarlatılmış yumru şeklinde bir ağız yapısı vardır. Ağızdan gövdeye dik uzanmaktadır. İç ve dış yüzeyde belirgin çark izleri vardır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 1; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 7-8: CF109, 112; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 102, 105; Mehmet Tekocak, 2013, Fig. 7: 28; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 1: Fig. 10; Lamia El-Khouri, 2014, Fig. 3: 35; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 59, 74, Рис. 1. 10: 13, Рис. 1.12: 12, 14; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 19; Mehmet Tekocak, 2019, s. 106, Res. 18: 1; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 117, Resim 3: 1.

Kat. No **:** 152

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 58-59

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.4 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı, sert dokulu hamur. Dış yüzeyde sığ yiv ve çark izleri vardır. Ağız kısmında bazı noktalarda renk değişimi görülür. Astar yüzeye ince bir tabaka halinde mat uygulanmıştır. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır. Gövdeye dikey uzanmaktadır.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 7: CF109; I. Adak Adıbelli, 2006, Lev. 30: 336; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 1; Mehmet Tekocak, 2013, s. 168, Fig. 7: 27-28; Jolanta Mlynarczyk, 2014, Plate 4: Fig. 43; Lamia El Khouri, 2014, s. 128, Fig. 3: 30; Michael C. Nelson vd., 2015, s. 31: Fig. 32; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 108; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 19; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 117, Resim 3: 1.

Kat. No **:** 153

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 A

Levha No **:** 58-59

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/4 Kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Az miktarda kireç katkılıdır. Hamur sert dokuludur. Açık kırmızı bir astar kullanılmasına karşın, dudak dış kısmında renk daha açıktır. Dış yüzeyde yivler ve gövde boyunca uzanan çıkıntılar vardır. Bazı noktalarda yanık izleri görülmektedir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başı

Benzerleri **:** N. Eda Akyürerk, 1992, s. 165, Abb. 16: 97; Sebastian Heth and Billur Tekkök, 2007-2008, s. 74: 25; Stefan Feuser, 2009, s. 74: 44; Derya Erol, 2011, Kat. No: 335; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 1; Mehmet Tekocak, 2013, s. 168, Fig. 7: 28; Gözde Ergül, 2019, Kat. No 119; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 136, Fig. 5: 108; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 17; Jolanta Mlynarczyk, 2014, s. 199, Plate 3: Fig. 43.

Kat. No **:** 154

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 60-61

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.4 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi : 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı ve sert dokuludur. Orta seviyede gözeneklidir. Kırmızımsı sarı hamur rengine ve açık kırmızı astara sahiptir. Mat/tozsu bir yüzeyi vardır. Ağız kısmına doğru astarda bölgesel dökülmeler izlenir. Ağız iç yüzü iyice uzatılmış ve yassılaşmıştır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 11**;** I. Adak- Adıbelli, 2006, Levha 32: 379; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 391; A. Badescu and I. Iliescu, 2016, Fig. 8: 1 (Type B); Krzystof Domzalski, 2013, s. 40, Fig. 16: 1 (10B).

Kat. No **:** 155

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 60-61

Buluntu Yeni: Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5.1 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi : 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı, sert dokulu bir hamur yapısı vardır. Dış yüzeyde belirgin çark izleri görülür. Orta seviyede gözeneklidir. Yüzey tozsu pürtüklüdür. Uzatılan ağız kısmı biraz daha yassılaşmıştır. Küresel bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 11; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, Plate 8: C10; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 196, Tafel 10: 134; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 31: 366, Levha 32: 375; Mehmet Tekocak, 2006, Levha 14: 92-93; Stefan Feuser, 2009, s. 75: 51; A. Quercia vd., 2011, s. 71, Fig. 4: 25; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 186; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 383,395; Mehmet Tekocak, 2013, Fig. 7: 29; Lamia El Khouri, 2014, s. 128, Fig. 3: 31; Stavros Zachariadis, 2014, s. 710, Fig. 7: Form 10C; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 50, Рис.1.7: 8.

Kat. No **:** 156

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 60-61

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 29 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Az miktarda kireç katkılıdır. Hamur sert dokuludur. Ağız dış yüzeyinde astarın yer yer döküldüğü görülür ve ağız kısmı daha koyu tondadır. Dış yüzeyde çark izleri gözlemlenir. Uzatılan ağız kısmı biraz daha yassılaşmıştır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1968, nos. 62; J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 11; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 41, Plate 8: C10; Verena Gassner, 1997, tafel 48: 585-586; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 196, Tafel 10: 134; I. Adak- Adıbelli, 2006, Levha 32: 373; Mehmet Tekocak, 2006, Levha 14: 92; Stefan Feuser, 2009, s. 75: 51; A. Quercia vd., 2011, s. 71, Fig. 4: 25; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 186; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 395; Lamia El Khouri, 2014, s. 128, Fig. 3: 31; Stavros Zachariadis, 2014, s. 710, Fig. 7: Form 10C; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 50, Рис.1.7: 8; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 72, Plate XIII: 10; Mehmet Gürbüzer, 2018, Fig. 15: 57.

Kat. No **:** 157

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 60-61

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Kireç katkılı hamur sert dokudadır. Tozsu pürtüklü bir yüzeyi vardır. İç ve dışta çark izleri görülür. Ağız iç kısımda yay şeklinde içbükey şekillendirilmiştir. Uzun yassı bir ağıza sahiptir. Kırmızımsı sarı hamur ve astarı vardır. Astarın mat uygulandığı görülür.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 71; Caroline Williams, 1989, s. 49, Fig. 23: 279; John Lund, 1995, s. 158, Plate 8: 84; Verena Gassner, 1997, tafel 48: 586; I. Adak Adıbelli, 2006, Levha 32: 380; Mehmet Tekocak, 2006, Lev. 14: 92-93; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 181, 183; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 390; Krzysztof Domzalski, 2013, Fig. 16: 2-3 (10B); Stavros Zachariadis, 2014, s. 712, Fig. 14: Form 10C; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 157, Fig. 8: 9; Larissa A. Golofast, 2016, s. 376, Fig. 23: 23; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 72, Plate XIII: 6; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 176, Fig. 15: 49; Mehmet Tekocak, 2019, s. 107, Kat. No: 38, Res. 20: 5.

Kat. No **:** 158

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 60-61

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.7 cm

Ağız Çapı **:** 22 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Tozsu mat yüzeyi vardır. Ağız kısmı içte hafif içbükey uzanır. Uzun yassı bir ağızı vardır. Ağız dış kısmında çıkıntı görülür.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1948, Plate XI: 949s; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 11;John Lund, 1995, s. 157, Plate 8: 84; Verena Gassner, 1997, s. 147, Tafel 48: 585-586; Krzystof Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 730; Michael Zelle, 2003, s. 99, Form 10 C: 2; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 93; Stefan Feuser, 2009, s. 75: 50; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 181, 183; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 389; Krzystof Domzalski, 2013, s. 40, Fig. 16: 2-3; Jolanta Mlynarczyk, 2014, s. 200, Plate 4: Fig. 65; Stavros Zachariadis, 2014, s. 712, Fig. 14: Form 10C; А. В. Смокотина, 2015, s. 329, Рис. 8: 6; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 157, Fig. 8: 9; Larissa A. Golofast, 2016, s. 376, Fig. 23: 24; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 72, Plate XIII: 6; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 176, Fig. 15: 49, 51; Mehmet Tekocak, 2019, s. 107, Res. 20: 5.

Kat. No **:** 159

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 60-61

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Ağız dış kısmında renk farklılığı görülür. Yüzey tozsu bir yapıdadır ve çark izleri görülebilmektedir. Ağız kısmı kalınlaştırılmıştır ve uzatılmıştır. Düz uzanmaktadır. Konik daralan bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1948, Plate XI: 949y; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 11-13; John Lund, 1995, s. 158, Plate 8: 85; Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 106; Krzystof Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 10; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 94; Barbara L. Johnson, 2008, s. 71: 213; Stefan Feuser, 2009, s. 75: 52; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 186; А. В. Смокотина, 2015, s. 329, Рис. 8: 5; Larissa A. Golofast, 2016, s. 376, Fig. 23: 24-25; Ю. М. Могаричев vd., 2017, s. 50, Рис.1.7: 8; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 352-353; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 176, Fig. 15: 51-52; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 20; Mehmet Tekocak, 2019, s. 107, Res. 20: 2; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 117, Resim 3: 3.

Kat. No **:** 160

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 62-63

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.1

Ağız Çapı **:** 33 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Mat tozsu yapıdadır. Ağız dış kısmında beyaz renk kullanımı görülür. Gövde üzerinde çark izleri vardır. Ağız kısmı kalınlaştırılmış ve uzatılmıştır. Düz uzanmaktadır. Konik daralan bir gövdesi vardır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1948, Plate XI: 949y; J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 13; J. W. Hayes, 1973, s. 115, Fig. 51: 2534; Caroline Williams, 1989, s. 49, Fig. 23: 280; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 25, Fig. 8: CF115; Krzystof Domzalski, 2002, s. 81, Plate 16: 720; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 94; Stefan Feuser, 2009, s. 75: 53; Jolanta Mlynarczyk, 2009, s. 124, Fig. 5: 72; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 384; A. B. Смокотина, 2015, s. 329, Рис. 8: 5; Larissa A. Golofast, 2016, s. 376, Fig. 23: 25; Iulia Iliescu vd., 2017, s. 72, Plate XIII: 9; Mehmet Gürbüzer, 2018, s. 176, Fig. 15: 52; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 20; Mehmet Tekocak, 2019, s. 107, Res. 20: 4; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 920, Kat. No: 43; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 117, Resim 3: 3.

Kat. No **:** 161

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Form 10 C

Levha No **:** 62-63

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.1 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Yüzey mat tozsu görünümdedir. Kalınlaştırılan ağız kısmı hafif düz uzanmaktadır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 71: 13; Sabine Landstatter and Roman Sauer, 2005, s. 193, Tafel 7: 94; Jolanta Mlynarczyk, 2014, s. 200, Plate 4: Fig. 76; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 282, Fig. 8: 20; Mehmet Tekocak, 2019, s. 107, Res. 20: 2.

Kat. No **:** 162

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Hayes Form 10 C

Levha No **:** 62-63

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.9 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Tozsu pürtüklü bir yüzeyi vardır. Kireç ve az miktarda kum katkısı görülür. Kırmızımsı sarı hamur ve açık kırmızı renkte astara sahiptir. Astar ince bir tabaka halinde mat uygulanmıştır.

Tarih **:** MS 7. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, fig. 71: 11; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 24, Fig. 8: CF113 (10A); Florin Topoleanu, 2000, s. 303, Planşa XI: 106; Andrei Sazanov, 2014, s. 421, Fig. 5: 20; Л. А. Голофаст and С. Г. Рыжов, 2011, s. 410, Рис. 19: 3; Paul Reynolds, 2011, s. 222, Fig. 12: 180; Alexandru Badescu and Iulia Iliescu, 2016, s. 157, Fig. 8: 3; I. İliescu vd., 2017, Plate XIII: 9; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 138.

Kat. No **:** 163

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Bitkisel Damga Bezeme

Levha No **:** 62-63

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.4 cm

Taban Çapı **:** 12 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve az miktarda mika katkılıdır. Dış yüzeyin mat ve tozsu görünmesine karşın iç parlak ve kaygandır. Sığ bir kaidesi vardır. İnce cidarlıdır. Parça üzerinde derin bir yiv içerisine sınırlandırılmış tekrarlı iki konsantrik daire damgası vardır. Grup II A içerisinde değerlendirilmiştir.

Tarih **:** MS 440-490

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 72: 2 a, b; C. A. Reynal and J. P. Sodini, 1992, Plate I: a-CF117; Л. А. Голофаст, 2002, s. 198, Рис. 1: 16; J. W. Hayes, 2008, Plate 64: 1337-1338, 1341; Derya Erol, 2011, Kat. No: 554; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No. 396-397; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 355.

Kat. No **:** 164

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Bitkisel Damga Bezeme

Levha No **:** 62-63

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.2 cm

Taban Çapı **:** 10 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 Kırmızımsı Kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur ince taneli kireç katkılıdır. Gözeneksizdir. Astarın dış yüzeyde mat uygulanmasına karşın iç yüzey daha parlak ve kaygan yapıdadır. Oldukça sığ bir kaidesi vardır. Cidar incedir. İki lotus tomurcuğu motifi görülebilmektedir. Bu iki motif arasındaki mesafe ve parçanın kaide çapı dikkate alındığında bir tümlemeye gidilerek tabağın kaidesinde sekiz adet lotus tomurcuğunun dairesel motif sırasını oluşturduğu görülmektedir.

Tarih **:** MS 440-490

Benzerleri **:** John W. Hayes, 1972, s. 353, Fig. 73: ı, m: John W. Hayes, 2008, s. 246, Plate 65: fig. 1350,1355; C. A. Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 26, Fig. 8, Plate I: CF122, CF123; Л. А. Голофаст, 2002, s. 198, Рис. 1: 10 a; Işık Adak Adıbelli, 2006, s. 206, Lev. 27: 308; Derya Erol, 2011: s. 443, Kat. No: 363, s. 526, Kat. No: 563; Ertuğ Ergürer, 2012, s. 482, Kat. No: 398; С. В. Ушаков, 2014, s. 75, Рис. 5: 36; С. В. Ушаков, 2017, s. 191, Рис. 7: 37.

Kat. No **:** 165

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Bitkisel Damga Bezeme

Levha No **:** 64-65

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.2 cm

Taban Çapı **:** 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Astar mat uygulanmıştır. sığ kaidesi vardır. Kabın iç kısmında rulet bant sırası altında palmet dizisine ve onun hemen altında da dört yive yer verilmiştir. Palmet motifleri yiv ve rulet bant içerisinde sınırlandırılmıştır. Elimize geçen parça üzerinde üç palmet motifi vardır. Bu palmet motiflerinin birbirlerine olan mesafeleri, ikili kümeler halinde oluşturulduklarını göstermektedir. Buradan yola çıkarak toplamda sekiz adet palmet motifi örneğin kaidesini süslemelidir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** P. Hellström, 1965, s. 74, Plate 16: Fig. 330; J. W. Hayes, 1972, s. 351, Fig. 73: e, f; Л. А. Голофаст, 2002, s. 198, Рис. 1: 7; J. W. Hayes, 2008, s. 239, Plate 60: 1259, s. 243, Plate 63: 1299; Işık Adak Adıbelli, 2006, s. 205, Lev 27: Kat. No: 304; Derya Erol, 2011, ss. 524-525, Kat. No: 560, 562; K. Domzalski, 2012, s. 341, Plate 10: Fig. 2; Gözde Uğuz, 2015, s. 122, Çiz. 9 Kat. No: 39.

Kat. No **:** 166

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Bitkisel Damga Bezeme

Levha No **:** 64-65

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.3 cm

Taban Çapı **:** 16 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kahverengi

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve mika katkılıdır. İç yüzey orta derecede kaygan olup parlak bir astarı vardır. Kaidesi sığdır. Kaide kabın merkezine doğru yükselir. Baskı tekniğiyle yapılmış birbirine zıt bakan volüt motifi görülmektedir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın ilk yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, s. 353, Fig. 73: 16 t, u; Işık Adak Adıbelli, 2006, Lev. 27: Kat. No. 307; J. W. Hayes, 2008, s. 246, Plate 65: 1349, Florin Topoleanu, 2000, s. 305, Planşa XIII: 117; Л. А. Голофаст, 2002, s. 198, Рис. 1: 11; Sabine Ladstatter and R. Sauer, 2005, s. 177, Tafel 8, 15: 104; Derya Erol, 2011, s. 445, Kat. No: 368.

Kat. No **:** 167

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Hayvan Damga Bezeme

Levha No **:** 64-65

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 8.3 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç ve taşçık katkılıdır. Gözeneksizdir. Astar dış yüzeyde mat uygulanırken iç yüzey daha parlak ve kaygan görünümdedir. Baskı tekniğiyle yapılmış hareket halinde bir geyik damgası yer almaktadır. Bu geyik motifi merkeze konumlandırılmıştır.

Tarih **:** MS 470-580

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, s. 359, Fig. 76: 41 a,b; Prieto, 1984, s. 550, Fig. 6; Florin Topoleanu, 2000, s. 306, Planşa XI: 123, 125; Л. А. Голофаст, 2002, s. 200, Рис. 3: 5; F. Topoleanu, 2003, Planche CXIV: 19; D. Zuhuravlev, 2002, s. 267, Fig. 21: 37; Derya Erol, 2011, s. 463, Kat. No: 405; Ertuğ Ergürer, 2012, s. 486 Kat. No: 405; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.37: Fig. 291; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 117, Resim 3: 4.

Kat. No : 168

Form : Tabak/Kâse - LRC Hayvan Damga Bezeme

Levha No : 64-65

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik : 1.5 cm

Taban Çapı : 10 cm

Hamur Rengi: 5YR 7/4 Kırmızı

Astar Rengi : 2.5 YR 5/6 Açık Kırmızı

Fırınlama : İyi

Tanım : Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Bir geyik damgası görülmektedir. Merkeze konumlandırılmış bu geyik damgasının sadece gövdesi ve arka ayakları gözükmektedir. Geyiğin ayak duruşlarından hareket halinde olduğu anlaşılmaktadır. Koşar durumda hareketli yapılmıştır.

Tarih : MS 470-580

Benzerleri : Frederick O. Waagé, 1948, Fig.33; J. W. Hayes, 1972, Fig. 76b; A. Carandini, 1981, Tavola: CXVI:15 ; Lale Doğer, 2005, Pl: IV; Derya Erol, 2014, K-405; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.37: Fig. 291.

Kat. No **:** 169

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Hayvan Damga Bezeme

Levha No **:** 66-67

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Taban Çapı **:** 15 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda kireç, ince taneli taşçık ve mika bulunmaktadır. Yüzey tümüyle astarlanmıştır ve orta düzeyde bir kayganlığa sahiptir. Kaidenin iç yüzeyinde üç sığ yiv ve bu yivlerin hemen altında baskı tekniğiyle yapılmış tavşan figürü yer almaktadır. Figürün korunabilen detaylarından yola çıkarak genellikle daha basit ve stilize edilenlerin aksine daha gerçekçi işlendiği görülmüştür.

Tarih **:** MS 440-490

Benzerleri **:** J. Eiwanger, 1981, Tafel 7: II. 85; Л. А. Голофаст, 2002, s. 199, Рис. 2: 14, 17; J. W. Hayes, 2008, s. 239, Plate 60: 1261, s. 247, Plate 66: 1362; Işık Adak Adıbelli, 2006, Lev. 28: 314-316; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 141 Fig. 6: 110; Gözde Ergül, 2019b, Res. 9: 48; Rabia Aktaş, 2018, s. 341, Kat. No: 341.

Kat. No **:** 170

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Hayvan Damga Bezeme

Levha No **:** 66-67

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.3 cm

Taban Çapı **:** 11.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru gözeneksizdir. Kireç katkılıdır. Astar dış yüzeyde mat uygulanırken içde daha parlak ve kaygandır. Rulet bant içerisinde sınırlandırılmış koşar durumda tavşan motifinin sadece ayakları ve kuyruğu gözükmektedir. Tavşan erken evre örneklerinden olabilir. Grup II içerisinde değerlendirilir.

Tarih **:** MS 440-490

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 74: 35 ı-v; C. Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, ss. 26-26, Fig. 9, Plate I: CF129; V. Gassner, 1997: s. 147, Tafel 48: 587; Л. А. Голофаст, 2002, s. 199, Рис. 2: 3, 5, 7, 9-11; Sabine Lastatter and Roman Sauer, 2005, s. 194, Tafel 8: 102; Işık Adak Adıbelli, 2006, Lev. 28: Kat. No. 314-316; J. W. Hayes, 2008, Plate 67: 1371, 1374; Gözde Uğuz, 2015, Lev. 15, Kat. No: 170; Marian Mocanu and G. Nutu 2017, s. 136, Fig. 9: 1; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 39; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 117, Resim 3: 5.

Kat. No **:** 171

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Hayvan damga Bezeme

Levha No **:** 66-67

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 4.8 cm

Hamur Rengi: 5YR 7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Amorf parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış at damgası bulunmaktadır. At damgasının sadece gövde ve ayakları korunabilmiştir. Figür bacakları hareketli işlenmiş olup durağanlıktan uzaktır.

Tarih **:** MS 440-490

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, Fig. 33; D. Zuhuravlev, 2002, s. 267, Fig. 21: 39; Л. А. Голофаст, 2002, s. 200, Рис. 3: 1-2; Derya Erol, 2011, ss. 462-463, Kat. No: 402-404.

Kat. No **:** 172

Form **:** Tabak/Kâse - LRC insan Damga Bezeme

Levha No **:** 66-67

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 7.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç ve taşçık vardır. Sert dokuludur. Yüzey tümüyle astarlanmıştır ve orta düzeyde bir kayganlığa sahiptir. Amorf parça üzerinde bir insan figürü ile yanında bir kuş motifine yer verilmiştir Parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış, tunik giymiş figür, elini kaldırarak İmparatoru selamlıyor olmalıdır. Figürün üzerinde kılıç taşıması venator olma ihtimalini de yükseltmektedir. Figürün bacakları profilden verilirken geri kalan kısmı cepheden verilmiştir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl ortası

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, s. 362, Fig. 77: 56 m; J. W. Hayes, 2008: s. 248, Plate 68: 1395-96; Derya Erol, 2011, s. 170, Kat. No: 411.

Kat. No **:** 173

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Haç-Monogram Damga Bezeme

Levha No **:** 68-69

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 7.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** MS 440-490

Tarih **:** Hamurunda az miktarda kireç, küçük taneli taşçık ve kum vardır. İç yüzey tümüyle astarlanmıştır. Parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış dörtgen üzerinde haç işaretine yer verilmiştir.

Benzerleri **:** F. O. Waage, 1948, ss. 53-54 Fig. 34; J. W. Hayes, 1972, s. 357, Fig. 74: j; Л. А. Голофаст, 2002, s. 198, Рис. 1: 17; J. W. Hayes, 2008: s. 246, Plate 65: 1347; Paul Reynolds, 2011, s. 210, Fig. 2: 21; Gözde Uğuz, 2015, s. 172, Çiz. 49, Kat. No: 208; Gözde Ergül, 2019b, s. 56, Res. 9: K-47.

Kat. No **:** 174

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Haç Damga Bezeme

Levha No **:** 68-69

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.9 cm

Taban Çapı **:** 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Sarımsı Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamuru az kireç ve kum katkılıdır. Yüzey tozsu yapıdadır. Merkeze konumlandırılmış bir haç motifi vardır. Haç motifi yan kol uzantısı altında konsantrik daireye yer verilmiştir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başı

Benzerleri **:** F. O. Waagé, 1948, ss. 53-54, Fig. 34; J. W. Hayes, 1972, s. 365, Fig. 78: 68 j, k; C. A. Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 27, Plate: CF136; Florin Topoleanu, 2000, s. 307, Planşa XV: 132; K. Domzalski, 2002, s. 82, Fig. 70; Л. А. Голофаст, 2002, s. 204, Рис. 7: 9-20; S. Ladstatter and R. Sauer, 2005, s. 188, Taf. 2: 25, s. 194, Taf. 8: 106; I. A. Adıbelli, 2006, s. 209, Lev. 28: 321; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, s. 75: 26; Lale Doğer, 2007, s. 111, Plate V: d, h; Derya Erol, 2011, Kat. No: 389, 599, 601; B. L. Johnson, 2008, s. 72: 219-220; А. Смокотина , 2009, ss. 170-171, рис. 8: 40 b1, рис. 9: 41, a-b, 45a; Ertuğ Ergürer, 2012: s. 489, Kat. No: 412; M. Mocanu, 2012b, s. 110, Fig. 3: 13; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.35-36: Fig. 289-290; Oğuz Koçyiğit, 2013, s. 257: Şekil 20, s. 297: Resim 73; Mehmet Ayaz, 2014, s. 125, Lev. 55: Kat. No: 220-221; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 387, Estampa 7: 34-36; Sinan Mimaroğlu, 2017, s. 345, Fig. 4; Açar, 2017, s. 104, Kat. No: 57; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 919, Kat. No: 40; Reyhan Şahin, 2020, s. 255, Abbildung 14, No: 53.

Kat. No **:** 175

Form **:** Tabak/Kâse – LRC Haç Damga Bezeme

Levha No **:** 68-69

Buluntu Yeni: Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.1 cm

Taban Çapı **:** ?

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** iyi

Tanım **:** Kireç ve kum katkılı bir hamuru vardır. Yüzey tozsu pürtüklüdür. Yüzeyin tümüyle astarlanmasına karşın orta seviyede bir kayganlığa sahiptir. Kaidenin merkezinde haç damgası bulunur. Haçın sadece bir kolu korunabilmiştir. Grup III içerisinde değerlendirilmiştir.

Tarih **:** MS 6. yüzyıl başı

Benzerleri **:** Frederick O. Waage, 1948, Fig. 34; J. W. Hayes, 1972, Fig. 78: 67 j-k; Florin Topoleanu, 2000, s. 308, Planşa XVI: 134; Krzysztof Domzalski 2002, s. 82, Fig. 70; Л. А. Голофаст, 2002, s. 204, Рис. 7: 11-18; Derya Erol, 2011, K-390, 391; S. Heath and B. Tekkök, 2007-2008, 26. Sinan Mimaroğlu, 2017, Fig: 4; A. Carandini, 1981, Tavola CXVII: 13; Marian Mocanu, 2012b, Fig. 3: 13; Sauel Ladstatter 2005, Tafel 2: 26; N. F. Fedoseev vd., 2010, s. 67: Fig. 5; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.35-36: Fig. 289-290; Koçyiğit, 2013: 257, 297, Şekil 20, Resim 73; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 387, Estampa 7: 34-36; Reyhan Şahin, 2020, s. 255, Abbildung 14, No: 53.

Kat. No **:** 176

Form **:** Tabak/Kâse - LRC Haç Damga Bezeme

Levha No **:** 68-69

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.9 cm

Taban Çapı **:** 10 cm

Hamur Rengi: 5 YR 8/4 Pembe

Astar Rengi **:** 10 R 6/6 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda kireç ve taşçık bulunmaktadır. Yüzey tozsu pürtüklüdür. Parçanın merkezinde baskı tekniğiyle yapılmış haç motifine yer verilmiştir. Bu haç çift dış çizgilidir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl sonu 6. yüzyıl başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, s. 365, Fig. 79: 71 c: J. W. Hayes, 2008, s. 246, Plate 68: 1404; M. Rautman, 1995a, s. 44, Fig. 4: 1.10; Л. А. Голофаст, 2002, s. 203, Рис. 6: 21-22; Lale Doğer, 2007: s. 111, PI. V: g; A. B. Смокотина , 2009, s. 168, рис. 6: 31 a, b; Ertuğ Ergürer, 2012, s. 184, Lev. 167-168, Kat. No: 409-410; Anthony D. Grey and Konstantinos D. Politis, 2012, s. 177, 1.40: Fig. 294; Rabia Aktaş vd., 2019, s. 410, Fig. 5: b; A. Carandini, 1981, Tavola: CXVII: 24.

Kat. No **:** 177

Form **:** Amorf LRC – Haç Damga Bezeme

Levha No **:** 70-71

Buluntu Yeni: Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 3.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** iyi

Tanım **:** Katkı maddesi olarak kireç kullanılmıştır. Orta seviyede gözeneklidir. Astar orta derecede kaygan olup aşınmaya yüz tutmuştur. Amorf parça üzerinde merkeze konumlandırılmış yalın bir haç damgası bulunmaktadır. Bu damganın tek bir kol uzantısı korunabilmiştir. Yatay kolların daha kısa olduğu düşünülürse muhtemelen dikey kollardan birisine ait olmalıdır.

Tarih **:** MS 5. ve 6. yüzyıl sonları

Benzerleri : Frederick O. Waage, 1948, Fig. 34; J. W. Hayes, 1972, Fig. 79: i; C. Abadie Reynal and J. Paul Sodini, 1992, Fig. 10: CF141: A. Carandini, 1981, Tavola: CXVII Fig. 30; ; Л. А. Голофаст, 2002, s. 203, Рис. 6: 1-2, s. 205, Рис. 8: 2; А. В. Смокотина, 2009, s. 169, рис. 7: 36 a,b; Oğuz Koçyiğit, 2013, ss. 256-257, Şekil 19-20, ss. 296-297, Resim 72-73.

Kat. No **:** 178

Form **:** Amorf LRC – Haç Damga Bezeme

Levha No **:** 70-71

Buluntu Yeni: Roma Hamamı

Genişlik **:** 10.1 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 Pembe

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** iyi

Tanım **:** Hamuru ince taneli kum ve taşçık yanında az miktarda kireç katkılıdır. Yüzeyde çark izleri görülmektedir. Merkezi motif olarak çift çıkıntılı bir Yunan Haçı kullanılmış olmalıdır. Grup II A geç versiyonlar içerisinde değerlendirilmiştir.

Tarih **:** MS 440-490

Benzerleri : J. W. Hayes, 1972, Fig. 78: 69o; : Marcus L. Rautman, 1995a, Fig. 11: 2. 21; Florin Topoleanu, 2003, Planche CXV: 21; J. W. Hayes, 2008, Plate 68: 1403 (P5438); С. В. Ушаков, 2014: 75, Рис. 5: 35; Rabia Aktaş, Kat. No: 356.

Kat. No **:** 179

Form **:** Amorf LRC – Haç Damga Bezeme

Levha No **:** 70-71

Buluntu Yeni: Büyük Roma Hamamı

Genişlik **:** 6.1 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Fırınlama **:** iyi

Tanım **:** Amorf parçada damga tekniğiyle yapılmış bir haç motifi yer almaktadır. Damga üzerindeki aşınmadan kaynaklanan tahribat, damganın tipolojisini zorlaştırmaktadır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl sonu - 6. yüzyıl başı

Benzerleri : J. W. Hayes, 1972, Fig. 78: j-n.

KIBRIS KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ

Kat. No **:** 180

Form **:** Tabak/Kâse – LRD Form 2

Levha No **:** 72-73

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.7 cm

Taban Çapı **:** 16 cm

Ağız Çapı **:** 26 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç bulunmaktadır. Tüm yüzey astarlanmış orta derecede kaygan bir yüzeyi vardır. Gözenekli yapıdadır. Ağız dış yüzeyi tırtıklıdır. Dudak üzerinde derin yapılmış yivler bulunur. Kalın bir cidarı vardır. Orta yükseklikte bir kaidesi vardır.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın başları- MS 6. yüzyılın ortaları

Benzerleri **:** : F. O. Waage, 1948, Plate XI: 930f-k, J. W. Hayes, 1972, Fig. 80: Form 2: 1, 10; Mieczyslaw Rodziewicz, 1976, s. 46, Plate 12: D8 c, f; Caroline Williams, 1989, Fig. 11: 162; John Lund, 1995, s. 159, Plate 9: 97-99; K. W. Slane and G. D. R. Sanders, 2005, Fig. 3: 1. 13; E. Doksanaltı, 2006, s. 492, K208, Çiz. 516; I. A. Adıbelli, 2006, s. 225, Lev. 33: 394; M. Tekocak 2006, Lev. 19: 124; J. W. Hayes 2007, Fig. 14. 10: J2; Frauke Kenkel, 2007, s. 136, Fig. 5 No: 6-7; M. Tekocak 2007, Lev. 1: 9; İ. Kaya, 2007, s. 70, Lev. 50: 202; M. Oren-Paskal, 2008, Fig. 1: 10; B. L. Johnson, 2008, s. 55: 167-168; M. Tekocak, 2009, s. 141, Fig. 8: 12; M. Jackson vd., 2012, Fig. 10: 7; Fig. 11: 1; K. Domzalski, 2012, Plate 11: Fig. 4; K. Domzalski, 2013, Fig. 18: 3; D. Şen ve B. S. A. Oransay, 2013, s. 106, Çiz. 6: 2; M. C. Nelson vd., 2015, s. 32: Fig. 33; E. Ergürer ,2016, Fig. 6: 112; A. Yaman, 2018, Lev. 11: Kat. No. 26; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 118, Resim 4: 4-5.

Kat. No **:** 181

Form **:** Tabak/Kâse – LRD Form 2

Levha No **:** 72-73

Buluntu Yeni : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.2 cm

Ağız Çapı **:** 27.3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 8/4 Pembe

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/4 Açık Kırmızımsı Kaverengi

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç bulunmaktadır. Tüm yüzey astarlanmış orta derece kaygan bir yüzeyi vardır. Gözenekli yapıdadır. Ağız dış yüzeyi tırtıklıdır. Dudak üzerinde derin yapılmış yivler bulunur. Kalın bir cidara sahiptir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın başları- MS 6. yüzyılın ortaları

Benzerleri : F. O. Waage, 1948, Plate XI: 930f-k, J. W. Hayes, 1972, Fig. 80: Form 2. 1; M. Rodziewicz, 1976, s. 46, Plate 12: D8 c, f; C. Williams, 1989, Fig. 11: 162; John Lund, 1995, s. 159, Plate 9: 97-99; Kathleen W. Slane and Guy D. R. Sanders, 2005, Fig. 3: 1. 13; E. Doksanaltı, 2006, s. 492, K208, Çiz. 516; I. A. Adıbelli, 2006, s. 225, Lev. 33: 394; M. Tekocak, 2006, Lev. 19: 124; J. W. Hayes, 2007, Fig. 14. 10: J2; F. Kenkel 2007, s. 136, Fig. 5 No: 6-7; M. Tekocak 2007, Lev. 1: 9; İlkgül Kaya, 2007, s. 70, Lev. 50: 202; M. Oren-Paskal 2008, Fig. 1: 10; B. L. Johnson, 2008, s. 55: 167-168; M. Tekocak, 2009, s. 141, Fig. 8: 12; M. Jackson vd., 2012, Fig. 10: 7; Fig. 11: 1; K. Domzalski 2012, Plate 11: Fig. 4; K. Domzalski, 2013, Fig. 18: 3; D. Şen ve B. S. Alptekin Oransay, 2013, s. 106, Çiz. 6: 2; M. C. Nelson vd., 2015, s. 32: Fig. 33; E. Ergürer, 2016, Fig. 6: 112; A. Yaman, 2018, Lev. 11: Kat. No. 26; Ayşe F. Erol ve Deniz Tamer, 2020, s. 118, Resim 4: 4-5.

Kat. No **:** 182

Form **:** Tekne - LRD Form 11

Levha No **:** 72-73

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.7 cm

Ağız Çapı **:** 33 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Astar özensiz uygulanmıştır. Üzerinde fırça izleri görülmektedir. Tozsu mat bir yüzeyi vardır. Ağız kenarının hafif kalınlaştırıldığı görülür. Dik dışa eğik dudaklıdır. Gövde üzerinde derin yivler bulunur.

Tarih **:** MS 550-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1968, s. 210, F: 69; J. W. Hayes, 1972, Fig. 83: 11.1; Caroline Williams, 1989, Fig. 16: 202; Marcus Rautman, 1995b, s. 342, Plate 4: 12; Paul Reynolds, 2011, s. 221, Fig. 11: 177; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 418. Aylin Kısa, 2019, ss. 130-131, Kat. No: 59-60.

Kat. No **:** 183

Form **:** Tekne - LRD Form 11

Levha No **:** 72-73

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5.1 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 4/4 Kırmızımsı kahverengi

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamuru kireç katkılıdır. Astar özensiz uygulanmıştır. Bazı bölgelerde astar kullanılmamıştır. Üzerinde fırça izleri görülmektedir. Ağız kenarının hafif kalınlaştırıldığı görülür. Dik dışa eğik dudaklıdır. İç yüzeyde dudak altında yiv kullanımı vardır. Gövde üzerinde derin yivler bulunur.

Tarih **:** MS 550-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1968, s. 210, F: 69; J. W. Hayes, 1972, Fig. 83: 11.1; Caroline Williams 1989, Fig. 16: 202; Marcus Rautman, 1995b, s. 342, Plate 4: 12; Paul Reynolds, 2011, s. 221, Fig. 11: 177; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 418, 421; Aylin Kısa, 2019, ss. 130-131, Kat. No: 59-60.

Kat. No **:** 184

Form **:** Tekne - LRD Form 11

Levha No **:** 72-73

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 5 cm

Ağız Çapı **:** 36 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8,4/6 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur kireç katkılıdır. Gövde üzerindeki çıkıntılar/dalgalanma artmıştır. Astarın özensiz uygulandığı görülür. Mat tozsu bir yapısı vardır.

Tarih **:** MS 550-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1968, s. 210, F: 69; J. W. Hayes, 1972, Fig. 83: 11.1; Caroline Williams, 1989, Fig. 16: 202; Marcus Rautman, 1995b, s. 342, Plate 4: 12-13; Paul Reynolds, 2011, s. 214, 221, Fig. 6: 92, Fig. 11: 178; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 418; Krzysztof Domzalski, 2013, s. 46, Fig. 19: 9; Aylin Kısa, 2019, ss. 130-131, Kat. No: 59-60.

Kat. No **:** 185

Form **:** Tekne - LRD Form 11

Levha No **:** 72-73

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4.3 cm

Ağız Çapı **:** 34 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 5/8 Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda kireç yanında yoğun altın mika katkısı gözlemlenir. Astarın tüm yüzeye uygulandığı görülür. Astarda renk değişimleri vardır. Tozsu bir yüzeye sahiptir. Ağız kısmı yumuşatılmadan profillendirilmiştir.

Tarih **:** MS 550-650

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 83: 2 ; Marcus Rautman, 1995b, s. 342, Plate 4: 13; Paul Reynolds, 2011, s. 218, Fig. 9: 144; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 420; Eurico De Sepulveda vd., 2015, s. 389, Estampa 9: 50.

AÇIK RENKLİ SERAMİKLER (LCW)

Kat. No **:** 186

Form **:** Tabak – LCW Form 2

Levha No **:** 74-75

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.8 cm

Ağız Çapı **:** 27 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/4 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/6-6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Hamurunda az miktarda ince taneli kireç ve mika bulunur. Gözeneksiz ve sert dokuludur. Tüm yüzeye uygulanan astar, kaygandır. Astarda akma izleri görülür. Yatay uzanan bir ağız kenarı vardır. Bu kısım kısa tutulmuş olup ucu yuvarlatılmıştır. Dış ağız kenar üzerinde dalga bezeme bulunmaktadır. Gövdenin kaideye yaklaşan yüzeyinde tekrar eden çentik şerit bezeme bulunmaktadır.

Tarih **:** MS 4. yüzyıl sonu - MS 6. yüzyıl başı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1968, s. 210, F: 75; Burak Tüzün, 1998, Lev. XVIIII, Kat. No: 170; Güler Ateş, 2003, Tafel 32: 187-189; Andrei Opait, 2004, plate 59: 2-3; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 426; Ertuğ Ergürer, 2014, s. 178, Plate 1: 4-6; M. Ayaz, 2014, Lev. 57, Kat. No: 227; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 141, Fig. 6: 116; B. Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 324, Lev. 29: 94-95; Berna Kavaz Kındığılı, 2017b, s.166, Kat. No: 3-4; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No: 362-365, 373; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 283, Fig. 9: 21; Rabia Aktaş, 2020, s. 71, Fig. 5, Kat. No: 8-9; Reyhan Şahin, 2020, s. 255, Abbildung 14, No: 57.

Kat. No **:** 187

Form **:** Tabak – LCW Form 3

Levha No **:** 74-75

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.2 cm

Ağız Çapı **:** 28 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 10 R 6/8-5/8 Açık Kırmızı-Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamurunda kireç katkısı görülmektedir. Astar mat uygulanmıştır. Ağız üzerinde pişirme kaynaklı olabilecek renk değişimi gözlemlenir. Yatay uzanan ağızın uç kısmı hafif yukarı kaldırılmıştır. Gövdeden kaideye dönüş iç yüzeyde keskin olurken dış yüzeyde daha yumuşak geçişlidir.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl başları- MS 6. yüzyıl başları

Benzerleri **:** Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 431, Mehmet Ayaz, 2014, Lev. 57, Kat. No: 228; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 325, Lev. 30: 96; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No:368-369;Gözde Ergül, 2019a, Kat.No:145; Rabia Aktaş, 2020, s. 71, Fig. 5, Kat. No:5-6.

Kat. No **:** 188

Form **:** Tabak – LCW Form 5

Levha No **:** 74-75

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 4 cm

Ağız Çapı **:** 32 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı 5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Ser dokulu bir hamuru, orta seviyede kaygan bir astarı vardır. Dikey olarak uzatılmış ağız kenarına sahiptir. Uzatılan bu ağız, gövde ile birleştiği dış bölümde aşağı çekilmiştir. Ağız dış yüzünde iki sıra rulet bant bezeme vardır. Gövde kaideye hafif bir eğimle bağlanmaktadır.

Tarih **:** MS 5. yüzyıl ilk yarısı- MS 6. yüzyıl ilk yarısı

Benzerleri **:** M. L. Rautman, 1995b, s. 54, fig. 12: 2.36; Andrei Opait, 2004, plate 59: 5- 7; John W. Hayes, 2008, Fig 43: 1431; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 440; Ertuğ Ergürer, 2014, s. 182, Plate 3: 12-13; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 141, Fig. 6: 119-120; Marian Mocanu and George Nutu, 2017, s. 131, Fig. 7: 2; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 326, Lev. 31: 99-101; Berna Kavaz Kındığılı, 2017b, s. 168, Kat. No: 7; Aygün Ekin Meriç, 2018, s. 82, Plate 4: 34; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No. 411-413; Gözde Ergül, 2019b, Res. 10: 53,54; Ertuğ Ergürer, 2019, s. 283, Fig. 9: 26-27; Alper Yılmaz ve A. Levent Keskin, 2020, s. 920, Kat. No: 46; Rabia Aktaş, 2020, s.72, Fig. 6, Kat. No: 28-30.

Kat. No **:** 189

Form **:** Kâse – LCW Form 6

Levha No **:** 74-75

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 2.3 cm

Ağız Çapı **:** 22 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Astar Rengi **:** 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı / 2.5 YR 6/8 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda mika katkılıdır. Astar tüm yüzeye mat uygulanmıştır. Dudak kısmı kalınlaştırılmıştır ve üstten içbükey bir görünüm oluşturarak içe ve dışa çekilmiştir. Dışa çekilen kısım yuvarlatılmıştır. Dışta gövde üzerinde nokta çentik ve rulet bezeme kullanımı görülmektedir.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın ikinci yarısı

Benzerleri **:** Brian Rose vd., 2007, s. 143, Plate IX: 119-120; J. W. Hayes, 2008, fig. 43: 1441- 1442; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 446; Ertuğ Ergürer, 2014, s. 184, Plate 4: 16; Ertuğ Ergürer, 2016, s. 141, Fig. 6: 122-123; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 328, Lev. 33: 106-108; Evren Açar, 2017, s. 118, Kat. No. 67; Berna Kavaz Kındığılı, 2017b, s. 169, Kat. No: 9-10; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 153; Gözde Ergül, 2019b, s. 58, Res. 11: 59; Rabia Aktaş, 2020, s. 71, Fig. 5, Kat. No: 23.

Kat. No **:** 190

Form **:** Tabak/Kâse – LCW Form 11

Levha No **:** 74-75

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 3.7 cm

Ağız Çapı **:** 30 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 2.5 YR 6/6 Açık Kırmızı

Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur az miktarda kireç katkılıdır. Astarda renk değişim ve dalgalanmaları görülür. Kaygan bir yapıdadır. Ağız altında gövde ilk önce az eğimlidir ve bu kısımda yiv kullanımı görülür. Daha sonra keskin bir dönüş ile kaideye bağlanmaktadır. Kaideye en yakın kısmında bir rulet bant kullanımı görülür.

Tarih **:** MS 5. yüzyılın ikinci yarısı

Benzerleri **:** J. W. Hayes, 1972, Fig. 92: 2; Abadie Reynal and J. P. Sodini, 1992, s. 33; fig. 13: CF 182; Marcus Rautman, 1995a, s. 54, Fig. 12: 2. 38; Brian Rose and Billur Tekkök, 2007, s. 143, Plate IX: 122; J. W. Hayes, 2008, s. 250, fig. 43: 1434; Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 451; Ertuğ Ergürer, 2014, s. 186, Plate 5: 21; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, ss. 333-334, Lev. 38-39: 125, 130; Evren Açar, 2017, s. 119, Kat. No. 69; Constantin Băjenaru, 2018, s. 506, Fig. 4: 73, s. 509, Fig. 7: 111; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No. 399-400; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No: 156; Gözde Ergül, 2019b, s. 58, Res. 11: 60; Marian Mocanu, 2020a, s. 124, Fig. 3: 16-17; Rabia Aktaş, 2020, s. 71, Fig. 5, Kat. No: 22, 24.

Kat. No **:** 191

Form **:** Tabak/Kâse - LCW Kaide

Levha No **:** 74-75

Buluntu Yeri : Büyük Roma Hamamı

Yükseklik **:** 1.2 cm

Kaide Çapı **:** 8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 Kırmızımsı Sarı

Astar Rengi **:** 7.5 YR 7/6 Kırmızımsı Sarı

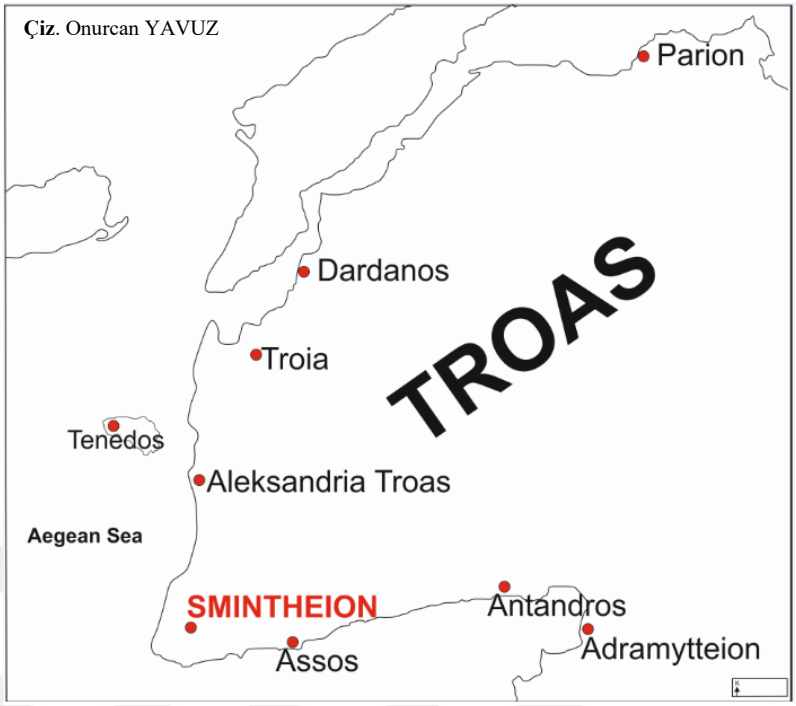
Fırınlama **:** İyi

Tanım **:** Sert dokulu hamur gözeneksizdir ve az miktarda kireç ile kum katkılıdır. Sığ bir kaideye sahiptir. Kaide üzerinde geniş yiv sıraları ve rulet bant bezeme kullanımı görülmektedir. Kaygan bir yüzeyi vardır.

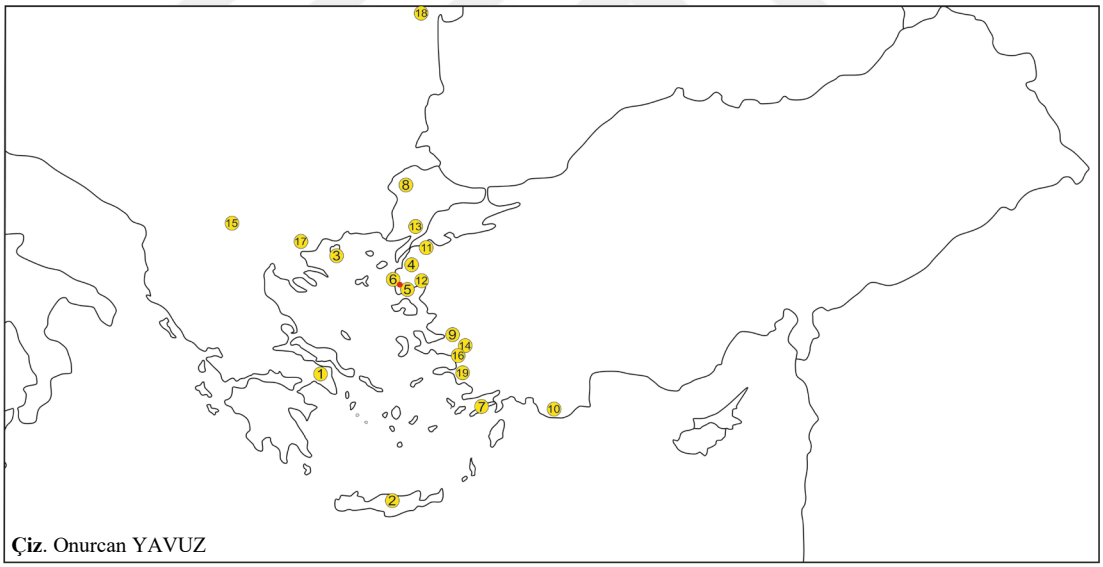
Tarih **:** MS 5. yüzyıl

Benzerleri **:** Ertuğ Ergürer, 2012, Kat. No: 437; Berna Kavaz Kındığılı, 2017a, s. 370, Lev. 75, Kat. No. 256; Rabia Aktaş, 2018, Kat. No. 393; Gözde Ergül, 2019a, Kat. No. 164; Rabia Aktaş, 2020, s. 71, Fig. 5, Kat. No: 16-21.

HARİTALAR

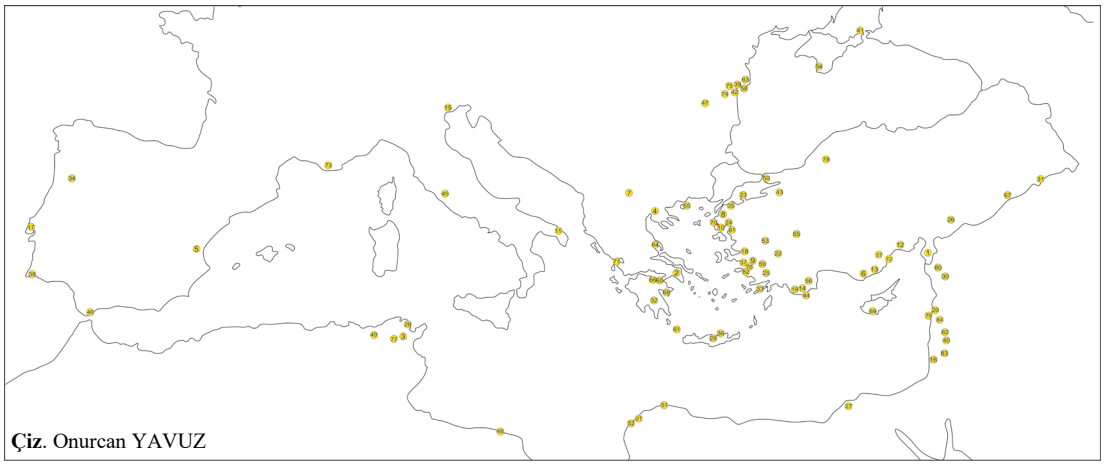

Harita 2.1. Troas Bölgesi ve Önemli Bazı Yerleşim Yerleri

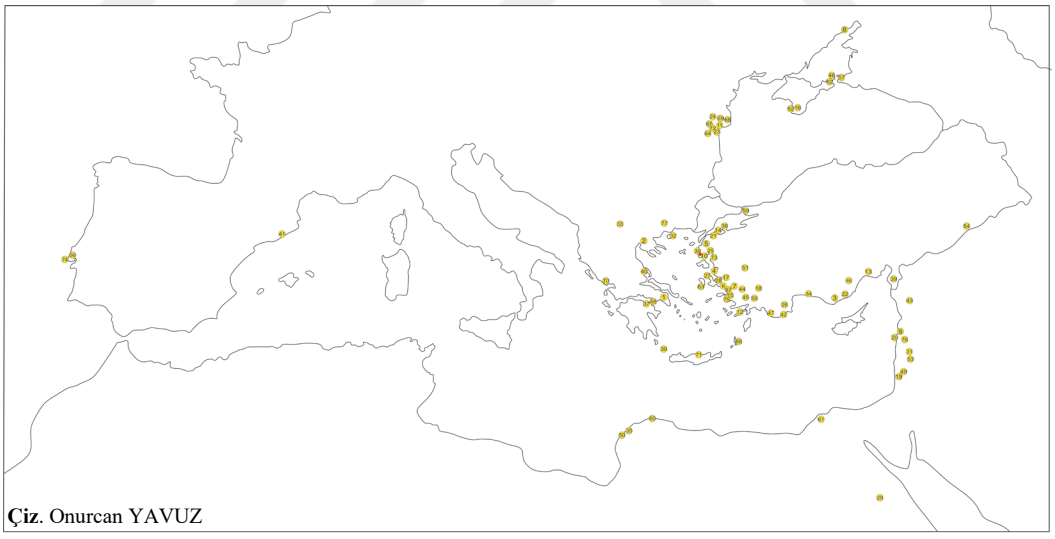
1. Atina Agorası (Yunanistan)
2. Knossos (Yunanistan)
3.Thasos (Yunanistan)
4. Troia (Çanakkale)
5. Assos (Çanakkale)
6. Alexandria Troas (Çanakkale)
7. Knidos (Muğla)
8. Hadrianopolis (Edirne)
9. Smyrna Agorası (İzmir)
10. Patara (Antalya)
11. Parion (Çanakkale)
12. Antandros (Balıkesir)
13. Tekirdağ
14. Metropolis (İzmir)
15. Stobi (Kuzey Makedonya)
16. Ephesos (İzmir)
17. Amphipolis (Yunanistan)
18. İbida (Romanya)
19. Miletos (Aydın)

Harita 5.2. Smintheion Buluntuları Işığında Çandarlı Seramiklerinin Dağılım Alanları

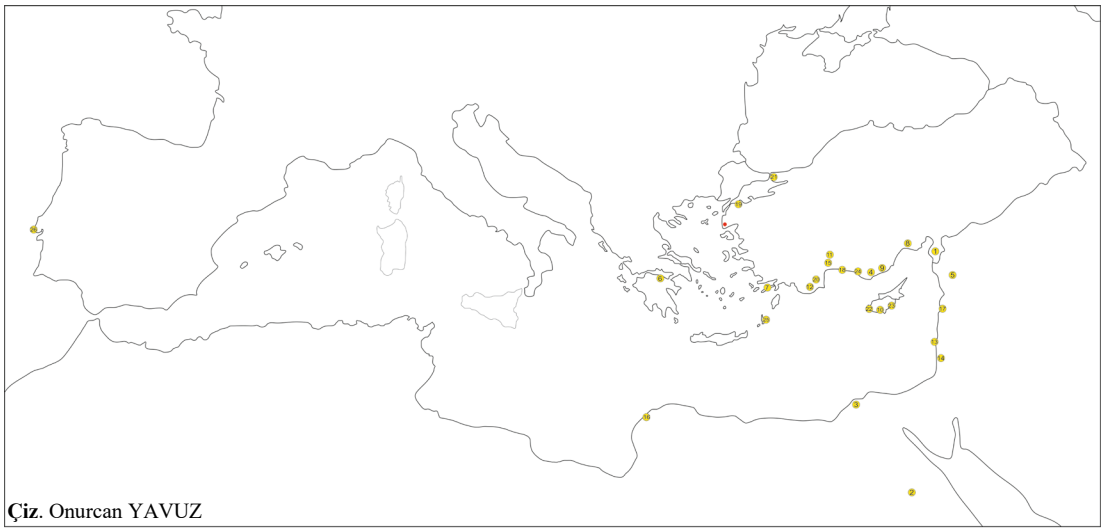
1. Antiocheia (Antakya)
2. Atina Agorası (Yunanistan)
3. Tynus
4. Saloniki (Yunanistan)
5. Valencia (İspanya)
6. Anemurium (Mersin)
7. Stobi (Kuzey Makedonya)
8. Troia (Çanakkale)
9. Magnesia ad Meandrum (Aydın)
10. Assos (Çanakkale)
11. Brindisi (İtalya)
12. Tarsus (Mersin)
13. Kelenderis (Mersin)
14. Demre (Antalya)
15. Venedik (İtalya)
16. Ashkelon (İsrail)
17. Lizbon (Portekiz)
18. Smyrna Agoası (İzmir)
19. Patara (Antalya)
20. Jiyeh ve Chhim (Lübnan)
21. Ptolemais (Libya)
22. Tripolis (Denizli)
23. Zeytinliada (Balıkesir)
24. Antandros (Balıkesir)
25. Labraunda (Muğla)
26. Zeugma
27. Alexandria (Mısır)
28. Carthage (Tunus)
29. Knossos (Yunanistan)
30. Hama (Suriye)
31. Habur (Şırnak)
32.Sparta (Yunanistan)
33. Knidos (Muğla)
34. Balsa (Portekiz)
35. Parion (Çanakkale)
36. Iraklion (Yunanistan)
37. Ephesos (İzmir)
38. Lagos (Portekiz)
39. Scythia Minor (Romanya)
40. Gadara (Ürdün)
41. Bospor (Kerç)
42. Hıstria (Romanya)
43. Nicaeia (Bursa/İznik)
44. Andriake (Antalya)
45. Vatikan
46. Gibraltar/Cebelitarık
47. Ulmetum (Romanya)
48. Leptis Magna (Libya)
49. El Mahrine (Tunus)
50. Saraçhane (İstanbul)
51. Apollonia/Cyrenaica (Libya)
52. Tocra (Libya)
53. Sardeis (Manisa)
54. Chersonesos (Kırım)
55. Akmonia (Uşak)
56. Arykanda (Antalya)
57. Olba (Mersin)
58. Argamum (Romanya)
59. Alabanda (Aydın)
60. Corinth (Yunanistan
61. Antikythera (Yunanistan)
62. Hippos-Susita (Lübnan)
63. Halmyris (Romanya)
64. Demetrias (Yunanistan)
65. Thasos (Yunanistan)
66. Lechaion (Yunanistan
67. Dara/Anastasiopolis (Mardin)
68. Halieis (Yunanistan)
69. Kaurion (Kıbrıs)
70. Alexandria Troas (Çanakkale)
71. Nicapolis (Yunanistan)
72. Sebaste (Mersin)
73. Marsilya (Fıransa)
74. Capidava (Romanya)
75. İbida (Romanya)
76. Kuşadası/Kadıkalesi (Aydın)
77. Thuburbo Majus (Tunus)
78. Hadrianoupolis (Karabük)
79. Beyrut (Lübnan)
80. Apamea (Suriye)
81. Adramyteion Balıkesir)
82. Miletos (Aydın)
83. Eriha (Filistin)
84. Deir Ain (Lübnan)

Harita 5.3. Smintheion Buluntuları Işığında Afrika Seramiklerinin Dağılım Alanları

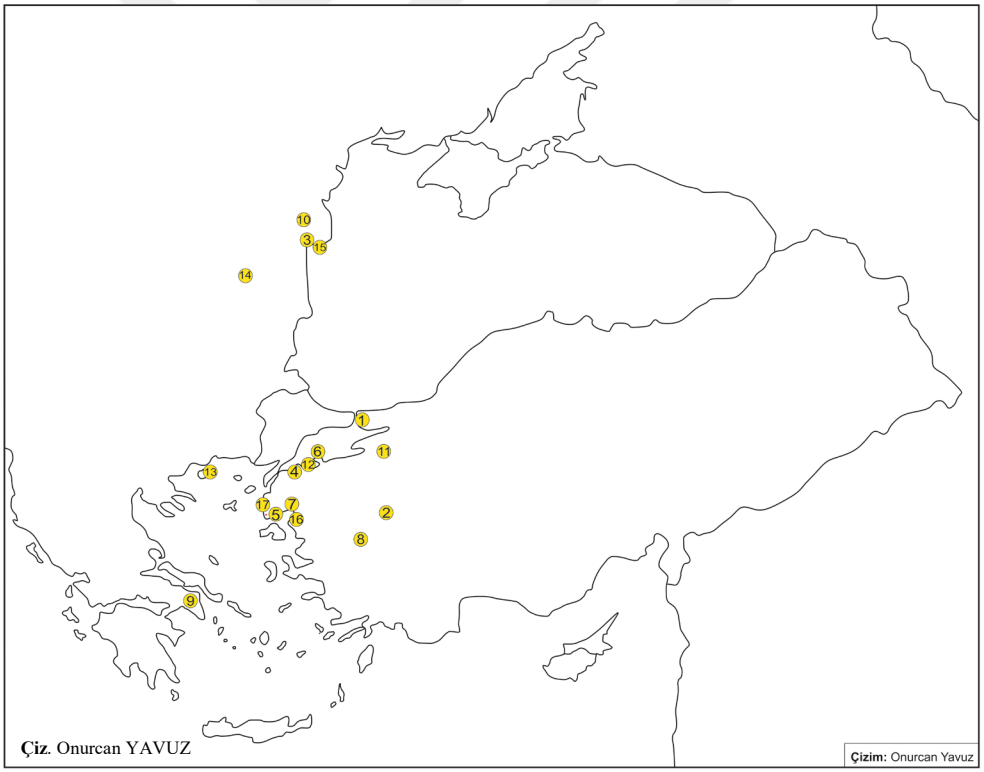
1. Atina Agorası (Yunanistan)
2. Saloniki (Yunanistan)
3. Anemurium (Mersin)
4. Phokaia (İzmir)
5. Troia (Çanakkale)
6. Ephesos (İzmir)
7. Magnesia ad Meandrum (Aydın)
8. Tanais (Ukrayna Rusya)
9. Jiyeh and Chhim (Lübnan)
10. Assos (Çanakkale)
11. Scythia (Romanya)
12. Knidos (Muğla)
13. Tarsus (Mersin)
14. Priapos (Çanakkale)
15. Priene (Aydın)
16. Mangup (Ukrayna-Sevastopol)
17. Smyrna Agoası (İzmir)
18. Aphrodisias (Aydın)
19. Ashkelon (İsrail)
20. Beyrut
21. Parion (Çanakkale)
22. Kelenderis (Mersin)
23. Histria (Romanya)
24. Aegyssus (Romanya)
25. Antandros (Balıkesir)
26. Arykanda (Antalya)
27. İzmir/Karaburun
28. Klazomenai (İzmir)
29. Abu Mena (Mısır)
30. Antikythera (Yunanıstan)
31. Hippos Susita (İsrail)
32. Thasos (Yunanistan)
33. Stobi (Kuzey Makedonya)
34. Side (Antalya)
35. Ptolemais (Libya)
36. Zeytinliada (Balıkesir)
37. Corinth (Yunanistan)
38. Aleksandria Troas (Çanakkale)
39. Antiocheia (Antakya)
40. Demetrias (Yunanistan)
41. İber Yarımadası (Barselona)
42. Myra/Andriake (Antalya)
43. Hama (Suriye)
44. Alabanda (Aydın)
45. Stratonikeia (Muğla)
46. Olba (Mersin)
47. Letoon (Muğla)
48. Bospor (Kerç)
49. Samaria (Batı Şeria)
50. Tocra (Libya)
51. Sardes (Manisa)
52. Chersonesos (Kırım)
53. Gadara (Ürdün)
54. Dara/Anastasiopolis (Mardin)
55. Labraunda (Muğla)
56. Lizbon (Portekiz)
57. Phanagoria (Rusya)
58. Lechaion (Yunanistan)
59. Saraçhane (İstanbul)
60. Cyrenaia (Libya)
61. Alexandria (Mısır)
62. Pontikapaion (Kerç/Kırım)
63. Emporio Chios (Yunanistan)
64. Capidava (Romanya)
65. İbida (Romanya)
66. Karpathos (Yunanistan)
67. Kuşadası Kadıkalesi (Aydın)
68. Halmris (Romanya)
69. Salsovia (Romanya)
70. Nicopolis (Yunanistan)
71. Knossos (Yunanşstan)
72. Ulmetum (Romanya)
73. Adramytteion (Balıkesir)
74. Cascais (Portekiz)
75. Miletos (Aydın)
76. Deir Ain (Lübnan)
77. Philippi (Yunanistan)

Harita 5.4. Smintheion Buluntuları Işığında Phokaia Seramiklerinin Dağılım Alanları

1. Antiocheia (Antakya)
2. Abu Mena (Mısır)
3. Alexandria (Mısır/İskenderiye)
4. Anemurium (Mersin)
5. Hama (Suriye)
6. Corinth (Yunanistan)
7. Knidos (Muğla)
8. Tarsus (Mersin)
9. Kelenderis (Mersin)
10. Kaurion (Kıbrıs)
11. Pednelissos (Antalya)
12. Demre (Antalya)
13. Bat Galim (İsrail)
14. Ashkelon (İsrail)
15. Gebiz (Antalya)
16. Ptolemais (Libya)
17. Jiyeh ve Chhim (Lübnan)
18. Side (Antalya)
19. Parion (Çanakkale)
20. Arykanda (Antalya)
21. Saraçhane (İstanbul)
22. Peyia (Kıbrıs)
23. Kalavasos (Kıbrıs)
24. Alanya/Kadıpaşa
25. Karpathos
26. Cascais (Portekiz)

Harita 5.5. Smintheion Buluntuları Işığında Kıbrıs Seramiklerinin Dağılım Alanları

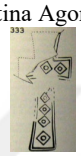
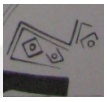
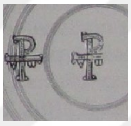

1. Saraçhane (İstanbul)
2. Aizonai (Kütahya)
3. Scyhthia (Romanya)
4. Parion (Çanakkale)
5. Assos (Çanakkale)
6. Zeytinliada (Balıkesir)
7. Antandros (Balıkesir)
8. Sardes (Manisa)
9. Atina Agorası (Yunanistan)
10. Aegyssus (Romanya)
11. Nicaea (İznik)
12. Priapos (Çanakkale)
13. Thasos (Yunanistan)
14. Ulmetum (Romanya)
15. Argamum (Romanya)
16. Adramytteion (Balıkesir)
17. Aleksandria Troas (Çanakkale)

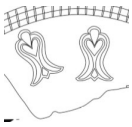
Harita 5.6. Smintheion Buluntuları Işığında Açık Renkli Seramiklerin Dağılım Alanlar

TABLOLAR

Tablo 4.1. Smintheion, Afrika Bitkisel, Hayvan, Haç ve Monogram Damga Bezemeli Örneklerinin Karşılaştırması

Kat. No: 49	El Mahrine	Atina A.	Leodikeia	Antiocheia	Ptolemais	Nicaea
						
Kat. No: 50	Atina Agorası	Anemerium	Ptolemais	Kuzey Tunus	Eriha	
						
Kat. No:51	Parion	Capidava	Eriha	Atina Agorası	İber Y.adası	carthage
						
Kat. No: 52	Atina Agorası	Tunus	Smyrna			
						

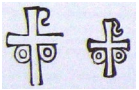
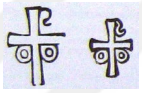
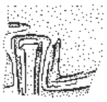
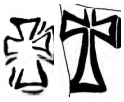
Tablo 4.2. Smintheion, Phokaia Geometrik ve Bitkisel Damga Bezemeli Örneklerinin Karşılaştırması

Kat. No. 163	Atina Agorası	Thasos	Smyrna	Parion	Tarsus	Antandros
						
Kat. No. 164	Atina Agorası	Thasos	Smyrna	Parion	Tarsus	Chersonesos
						
Kat. No. 165	Atina Agorası	Labraunda	Smyrna	Ptolemais	Tarsus	Phokaia
						
Kat.No. 166	Atina Agorası	Halmyris	Smyrna	Ephesos	Tarsus	Chersonesos
						

Tablo 4.3. Smintheion, Phokaia Hayvan Damga Bezemeli Örneklerinin Karşılaştırması

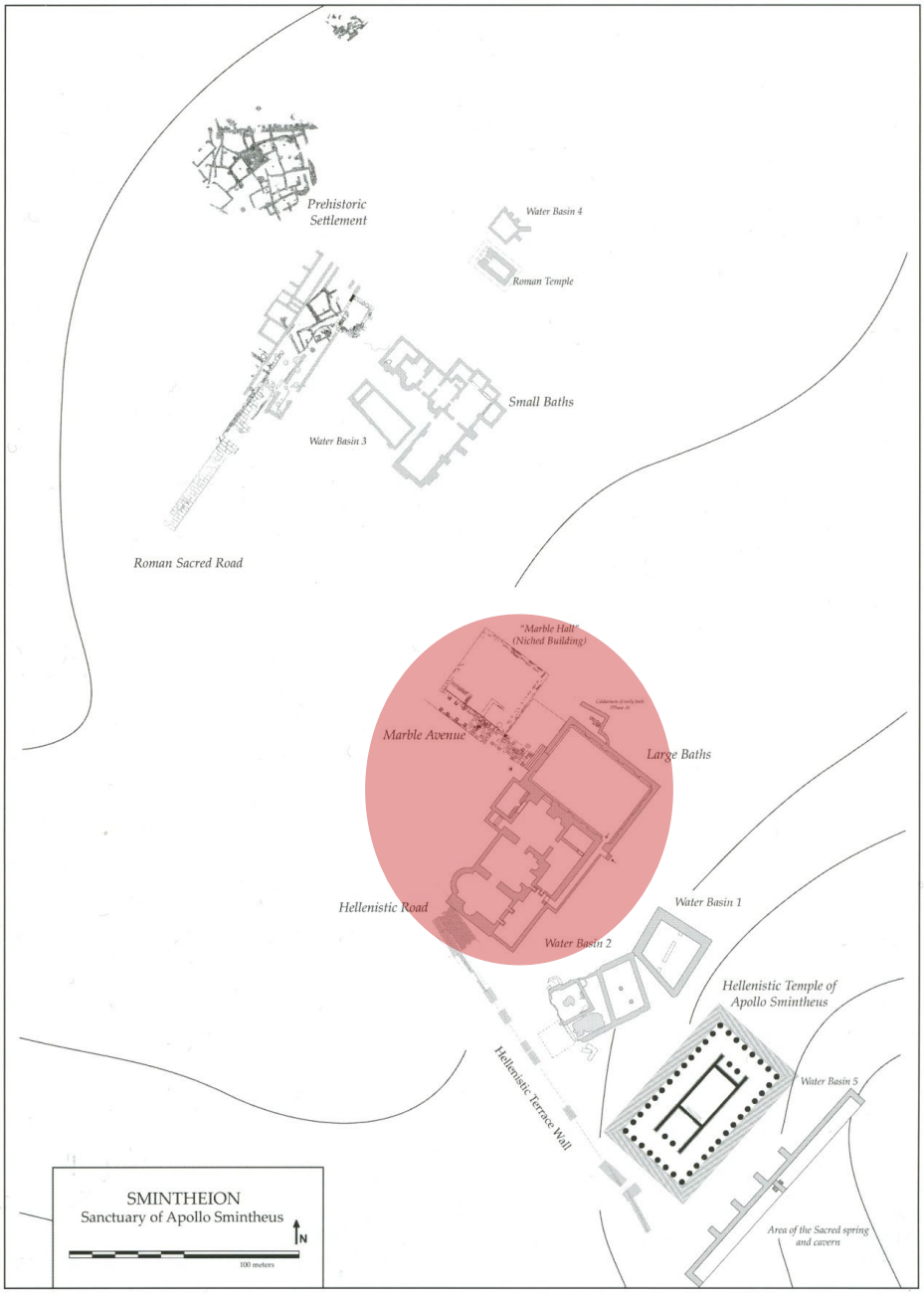
Kat. No. 167 	Parion 	Smyrna 	Atina Agorası 	Halmyris 	Hersonesos 	Zeugma
Kat.No: 168 	Antiocheia 	Smyrna 	Atina Agorası 	Deir Ain Abata 		
Kat.No: 169 	Parion 	Parion 	Atina Agorası 	Antandros 	Tarsus 	Demetrias
Kat. No. 170 	Atina Agorası 	Parion 	Phokaia 	Thasos 	Aegyssus 	Ephesos
Kat.No: 171 	Cersonesos 	Antiocheia 	Smyrna 			
Kat.No: 172 	Atina 	Smyrna 				

Tablo 4.4. Smintheion, Phokaia Haç ve Monogram Damga Bezemeli Örneklerinin Karşılaştırması

Kat.No:173 	Antiocheia 	Parion 	Atina Agorası 	Phokaia 	Beyrut 	Chersonesos
Kat.No:174 	Ashkelon 	Tarsus 	Bosporus 	Thassos 	Smyrna 	Ephesos
	parion 	Antandros 	İbida 	Troia 	Atina Agorası 	Asos
	Myandos 	Antiocheia 	Chhim 	Adramyteion 	Deir Ain 	Cascais
Kat.No:175 	Myandos 	İbida 	Atina Agorası 	Troia 	Antiocheia 	Chhim
	Pontikapaion 	Ephesos 	Smyrna 	Halmyris 	Deir Ain 	Cascais
Kat.No:176 	Atina Agorası 	Karaburun 	Smyrna 	Bosporus 	Parion 	Deir Ain Abata
Kat.No:177 	Thassos 	Atina Agorası 	Bosporus 	Antiocheia 	Chersonesos 	Assos
Kat.No:178 	Atina Agorası 	Antandros 	Antiocheia 	Chersonesos 	Halmyris 	

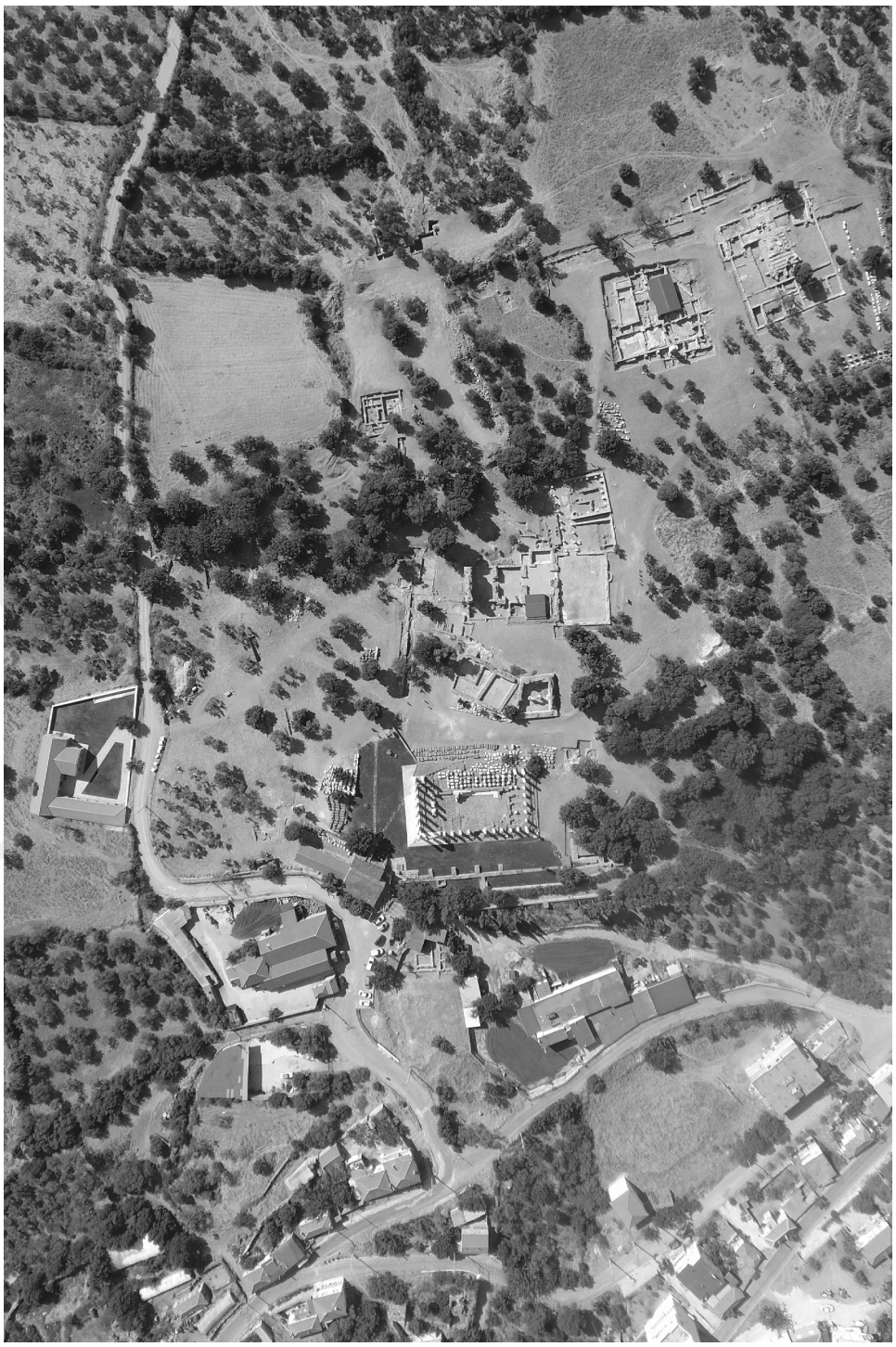
LEVHALAR

LEVHA 1

Apollon Smintheion Kutsal Alanı Planı (Kaplan, 2018: 7, Fig. 1.2)

LEVHA 2

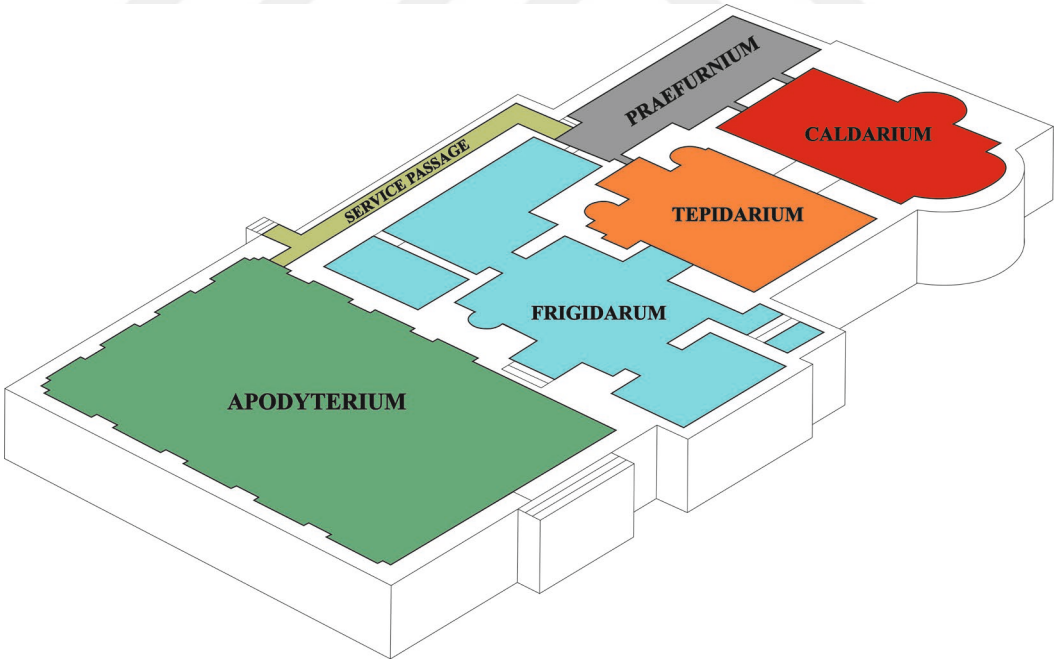

Apollon Smintheion Kutsal Alanı Hava Fotoğrafı (Smintheion 2020 Kazı Arşivi**)**

LEVHA 3

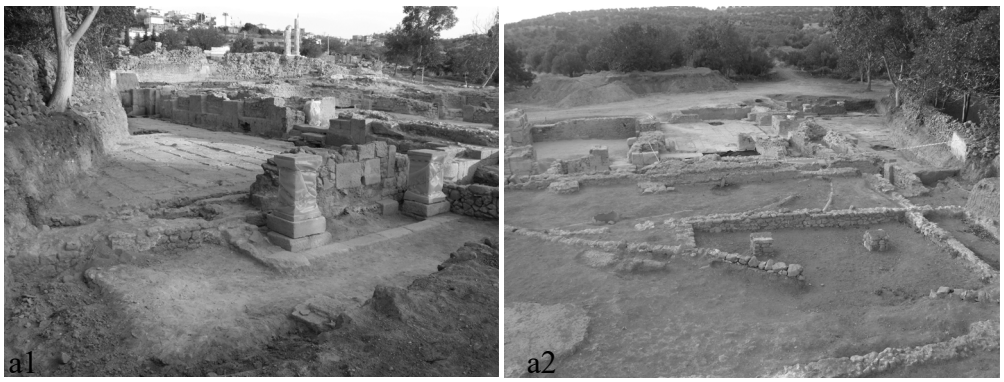

a- Smintheion Büyük Roma Hamamı Hava Fotoğrafı (2017 Smintheion kazı arşivi)

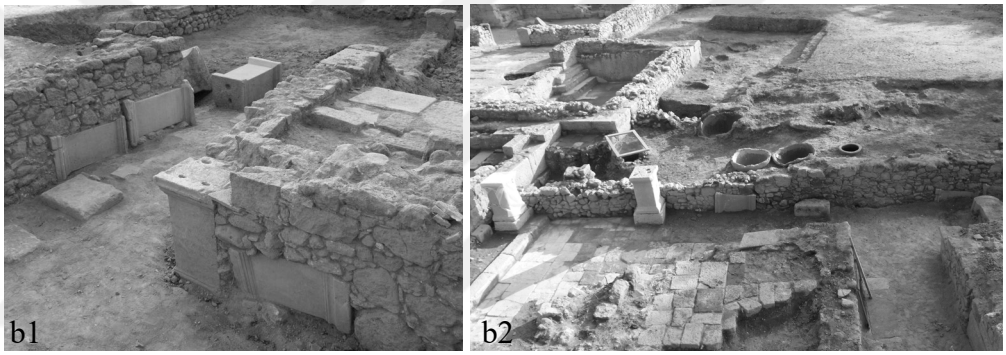

b- Smintheion Büyük Roma Hamamı Planı

LEVHA 4

a- 1-2: Geç Antik Çağ'da *Apodyterium*'un Kapatılan girişi ve Çevresinde Gelişim Gösteren Sivil Yapılaşma (Smintheion Kazı Arşivi)

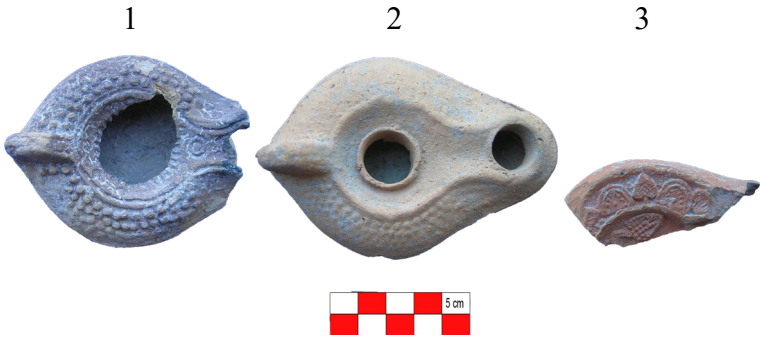

b- 1-2: Büyük Hamam'a Ait Kaidelerin Devşirme Malzeme Olarak Yeniden Kullanılması ve Hamam ve Çevresinin Yeniden Şekillendirilmesi (Smintheion Kazı Arşivi)

c- 1-2: Su Deposu ve Büyük Hamam Arasında Gelişim Gösteren Geç Antik Çağ Mimarisinin İzleri (Smintheion Kazı Arşivi)

LEVHA 5

a- 1-3: 2008 Yılı Büyük Roma Hamamı Çalışmalarında Tespit Edilen Geç Roma Kandilleri (Smintheion Kazı Arşivi)

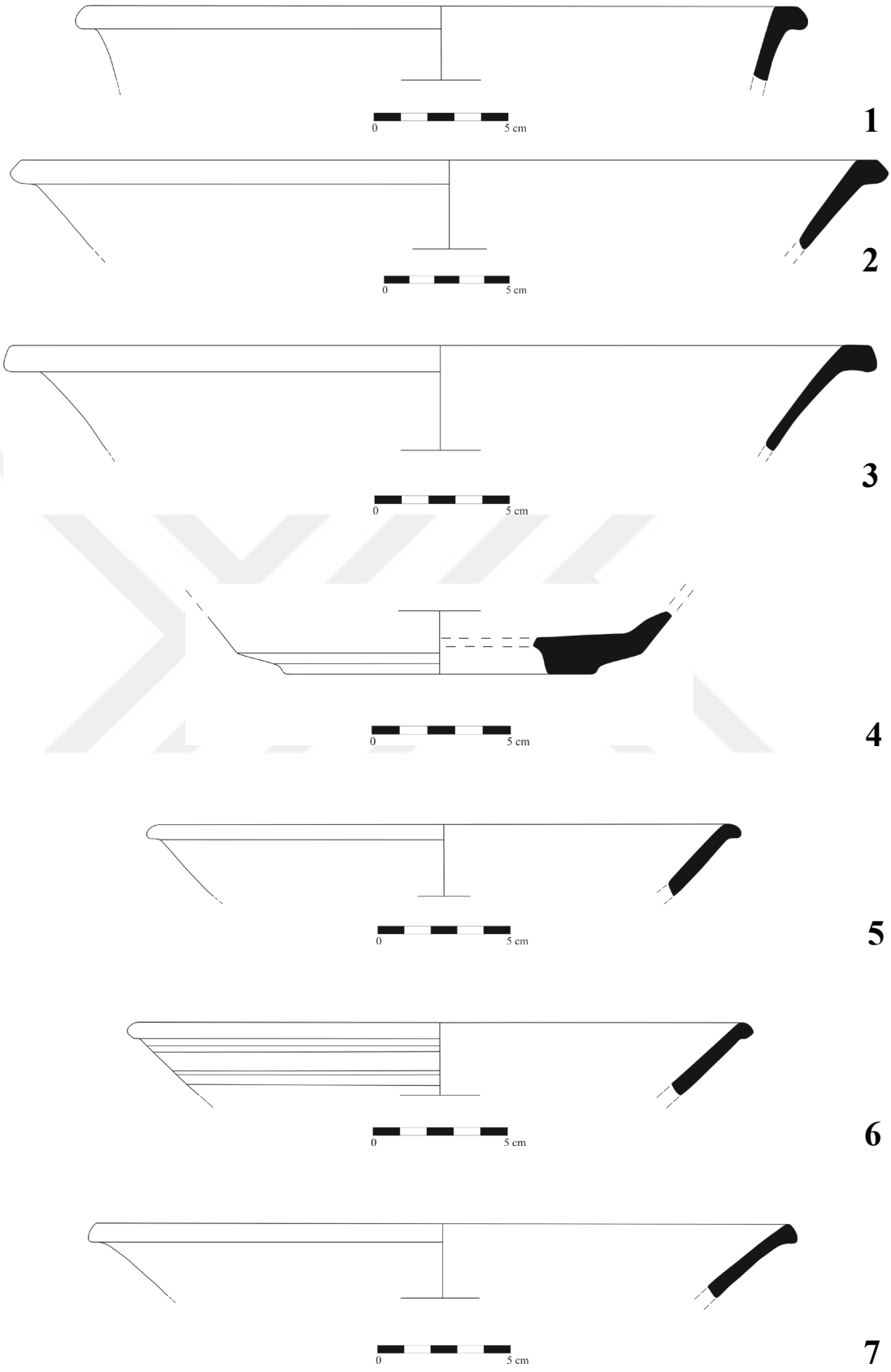
b: 2008 Yılında Büyük Hamam'da Bulunan Ampulla (Smintheion Kazı Arşivi)

LEVHA 6

Kat. No: 1-4, Çandarlı Form 1, Kat. No: 5-7, Çandarlı Form 2

LEVHA 7

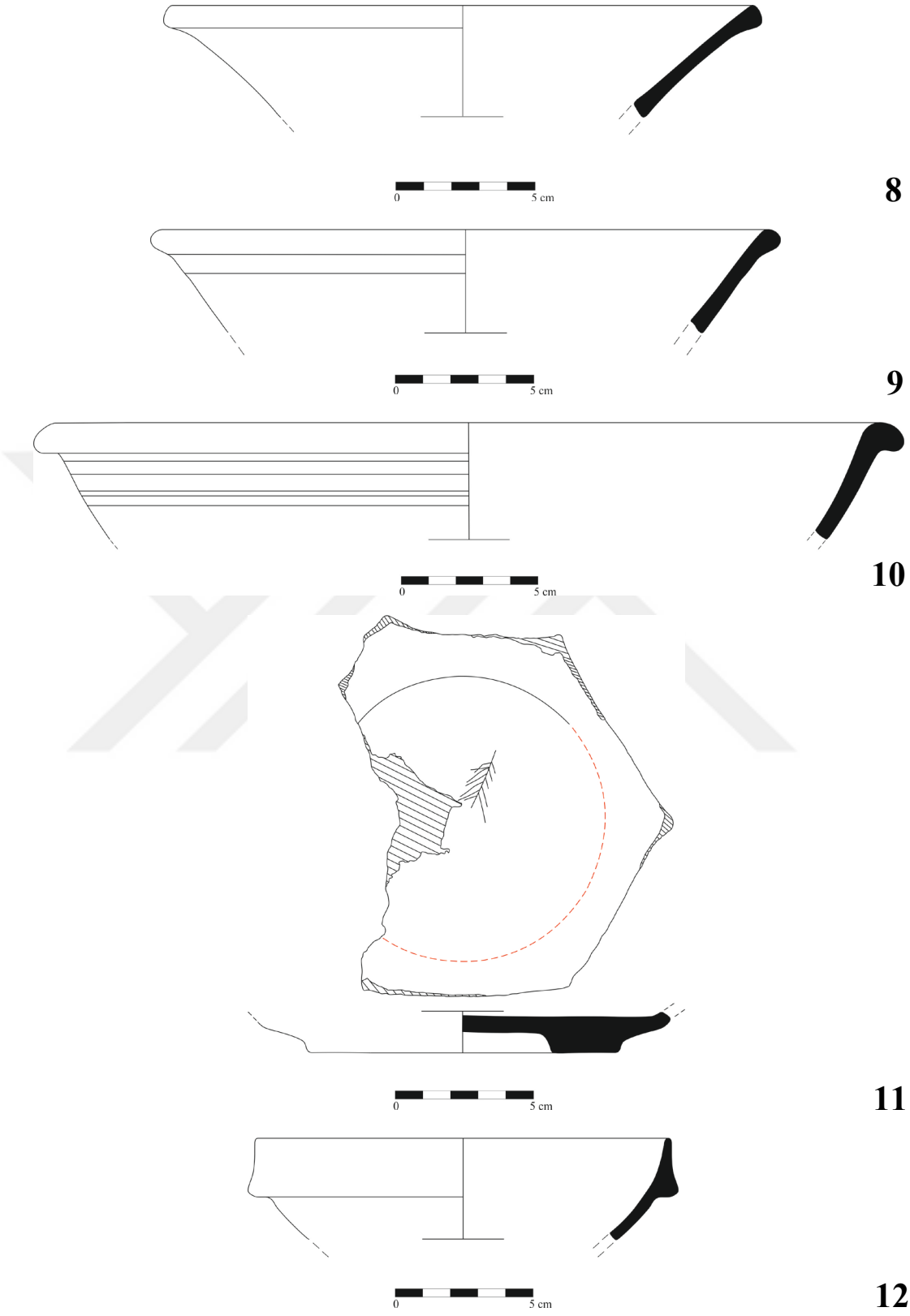
Kat. No: 1-4, Çandarlı Form 1, Kat. No: 5-7, Çandarlı Form 2

LEVHA 8

Kat. No: 8-11, Çandarlı Form 2, Kat. No: 12, Çandarlı Form 3

LEVHA 9

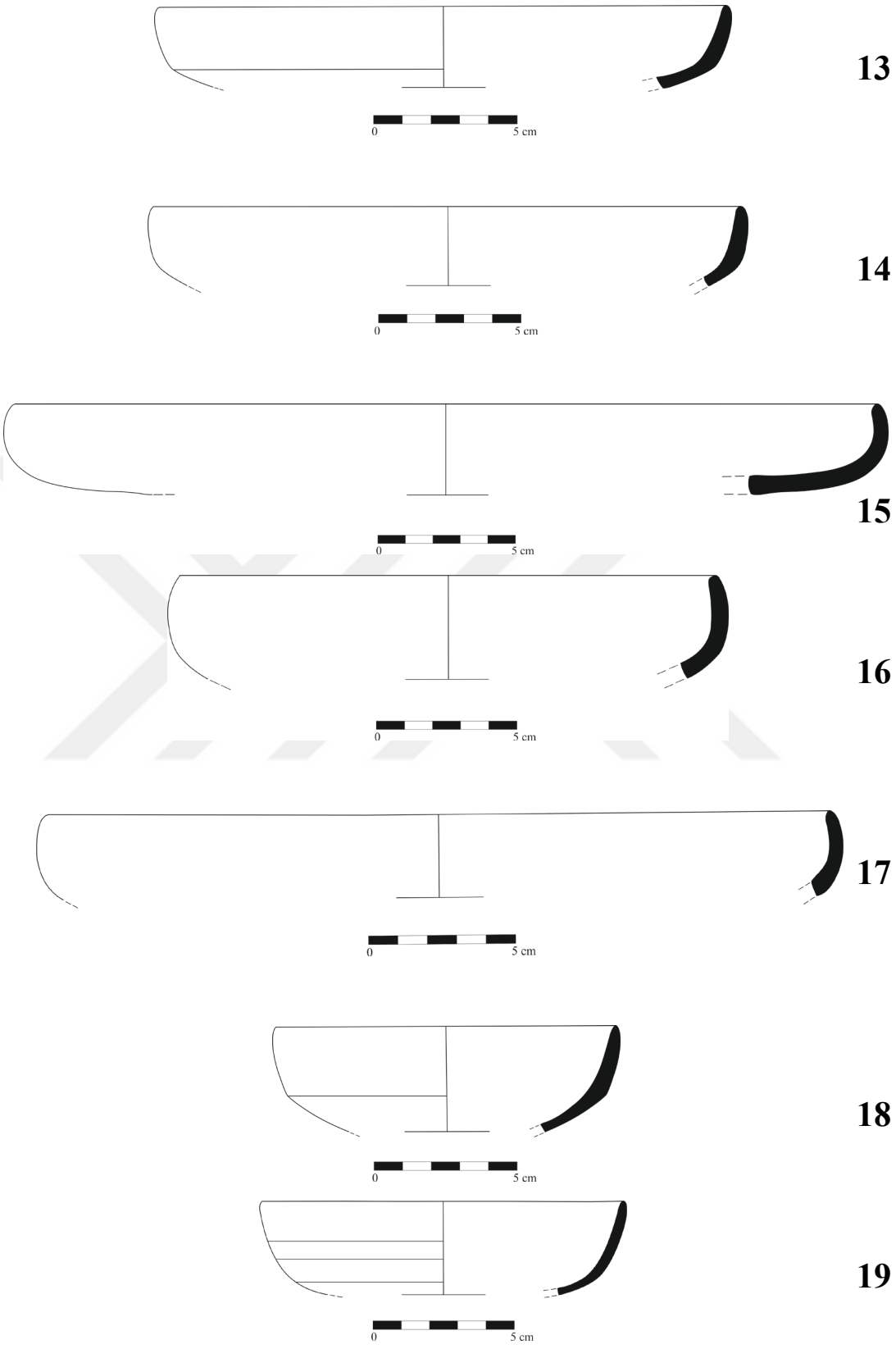
Kat. No: 8-11, Çandarlı Form 2, Kat. No: 12, Çandarlı Form 3

LEVHA 10

Kat. No: 13-17, Çandarlı Form 4, Kat. No: 18-19, Çandarlı Form 5

LEVHA 11

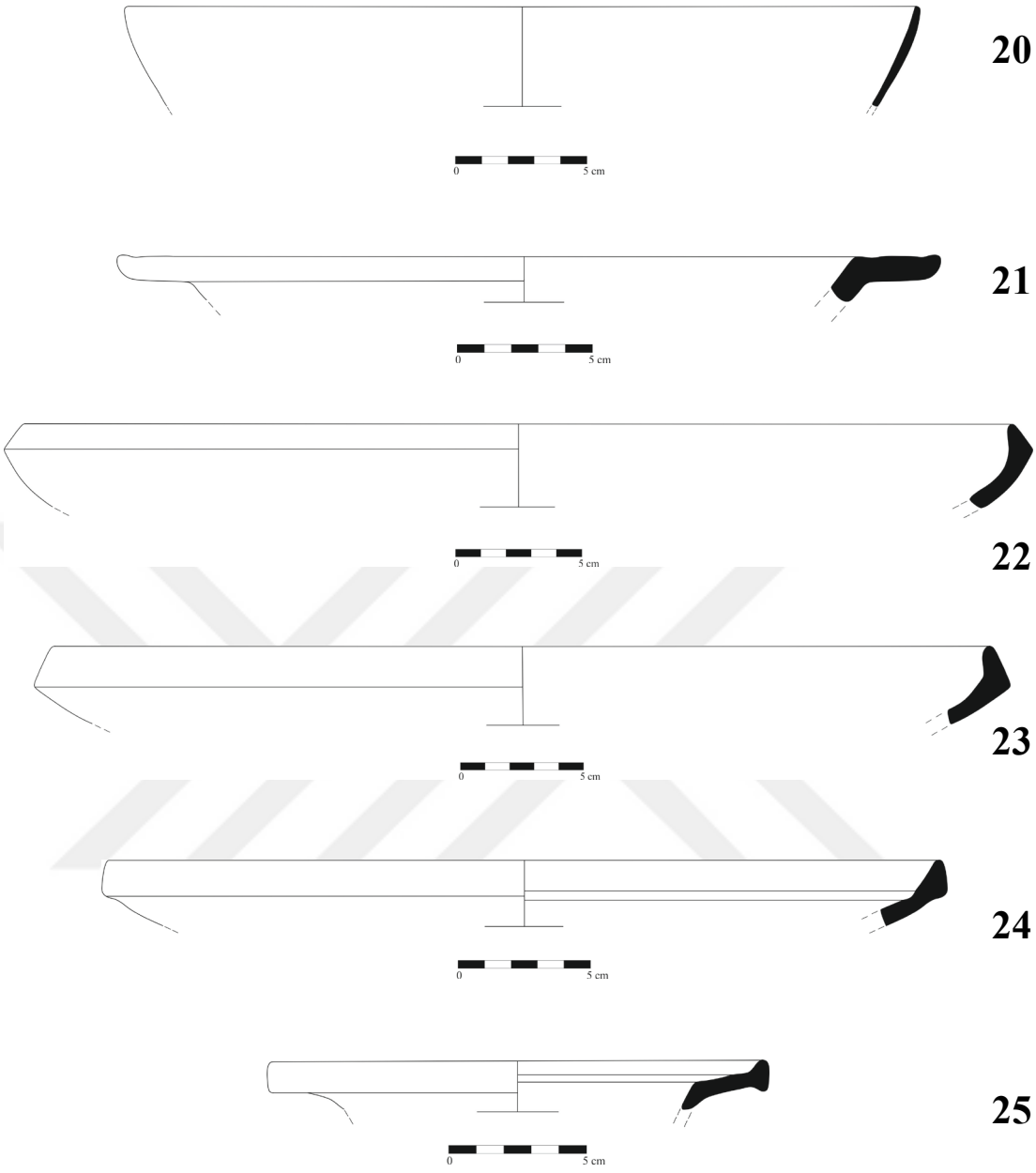
Kat. No: 13-17, Çandarlı Form 4, Kat. No: 18-19, Çandarlı Form 5

LEVHA 12

Kat. No: 20, Afrika Form 50 A/B, Kat. No: 21: Afrika Form 59 B, Kat. No: 22-23, Afrika 61 A, Kat. No: 24, Afrika 61 B, Kat. No: 25, Afrika 73 A

LEVHA 13

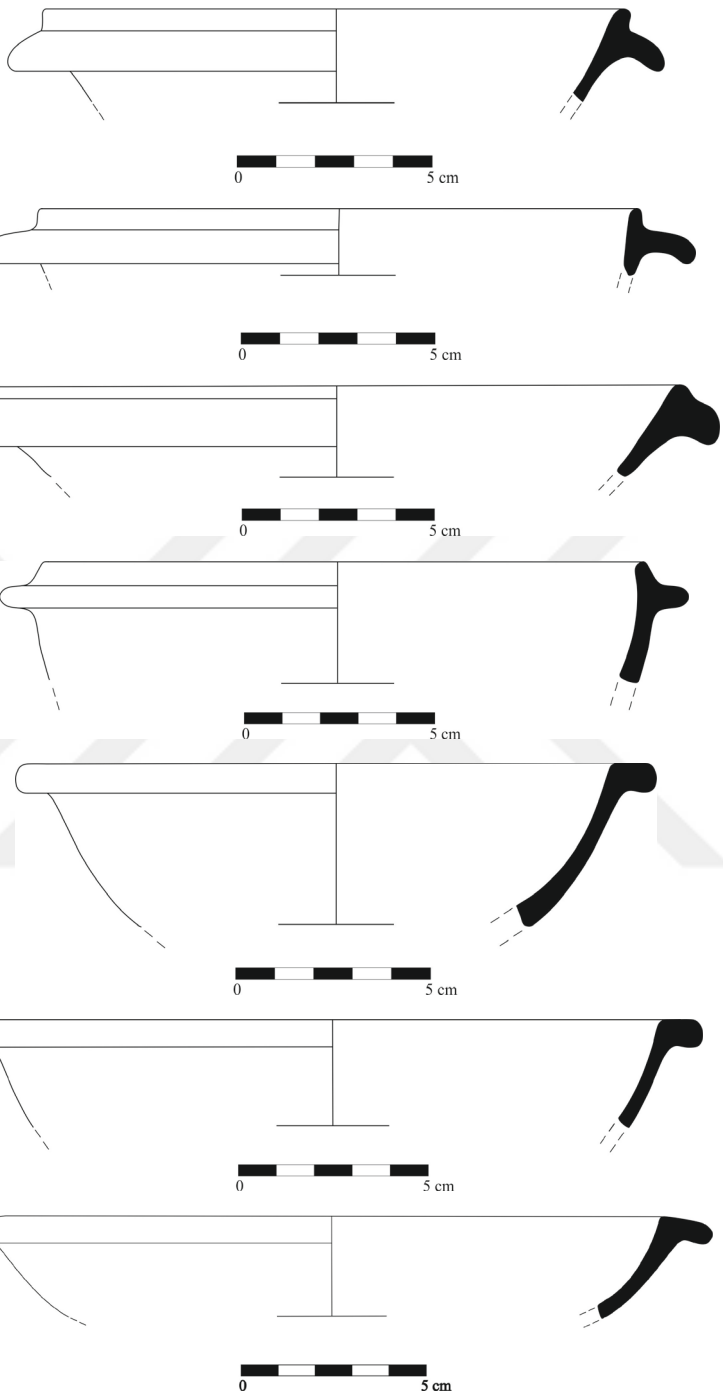
Kat. No: 20, Afrika Form 50 A/B, Kat. No: 21: Afrika Form 59 B, Kat. No: 22-23, Afrika 61 A, Kat. No: 24, Afrika 61 B, Kat. No: 25, Afrika 73 A

LEVHA 14

Kat. No: 26-27, Afrika Form 91 C, Kat. No: 28-29, Afrika Form 91 D, Kat. No: 30-31, Afrika Form 93 B, Kat. No: 32, Afrika Form 94 B

LEVHA 15

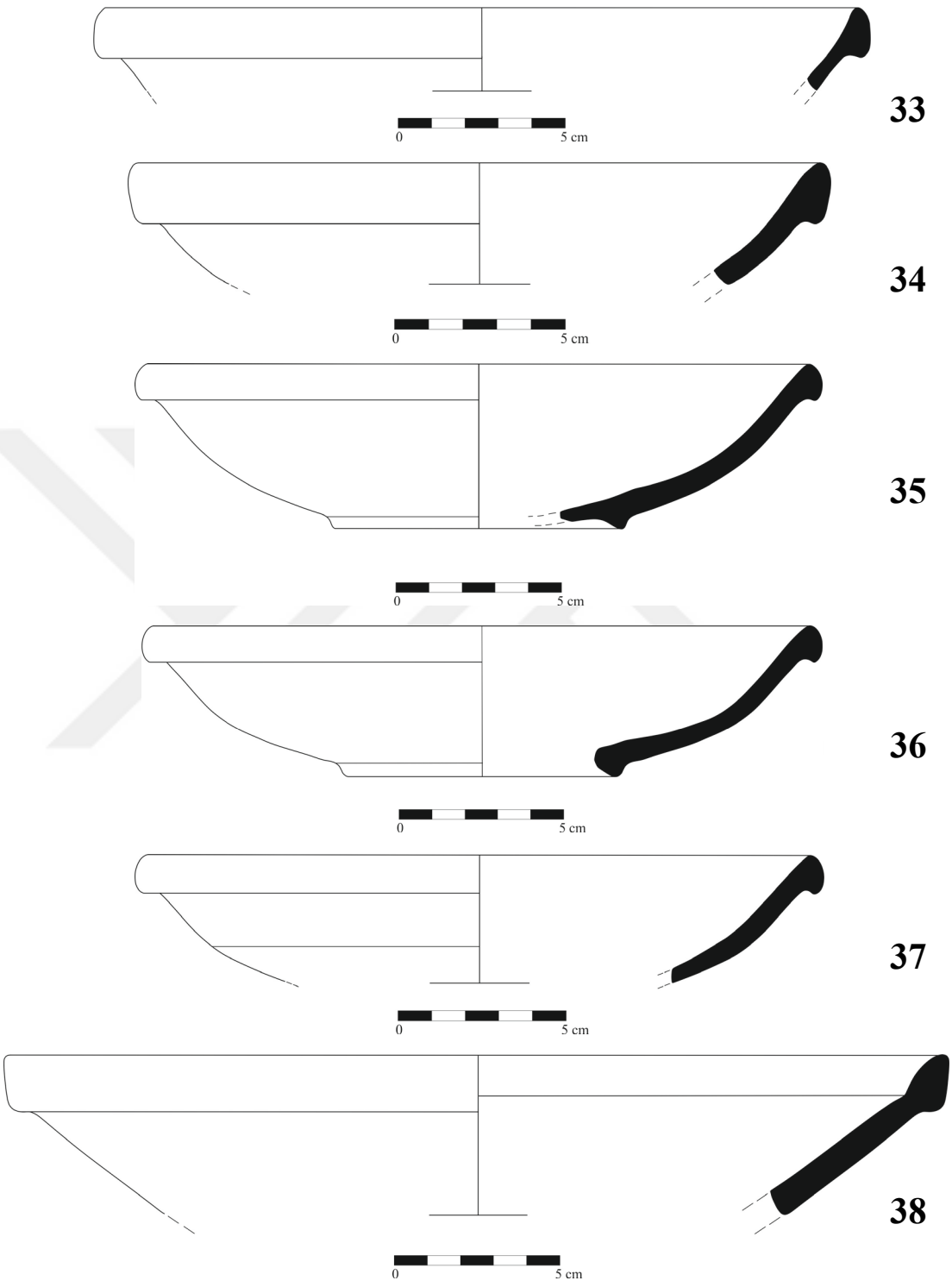
Kat. No: 26-27, Afrika Form 91 C, Kat. No: 28-29, Afrika Form 91 D, Kat. No: 30-31, Afrika Form 93 B, Kat. No: 32, Afrika Form 94 B

LEVHA 16

Kat. No: 33-34, Afrika Form 99 A, Kat. No. 35-37, Afrika Form 99 B, Kat No. 38, Afrika Form 104 A

LEVHA 17

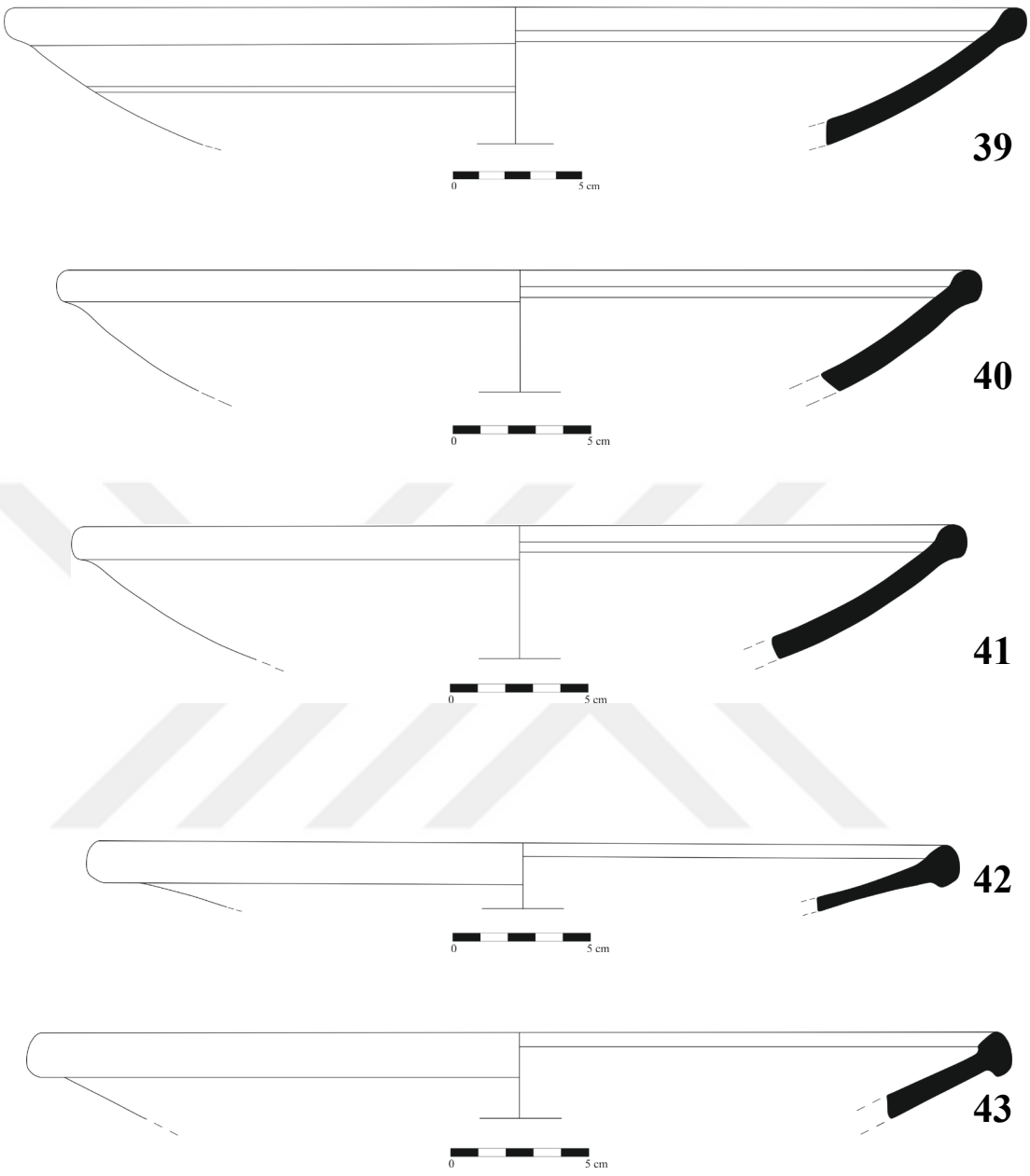
Kat. No: 33-34, Afrika Form 99 A, Kat. No. 35-37, Afrika Form 99 B, Kat No. 38, Afrika Form 104 A

LEVHA 18

Kat. No: 39-41, Afrika Form 104 C, Kat. No: 42-43, Afrika Form 105

LEVHA 19

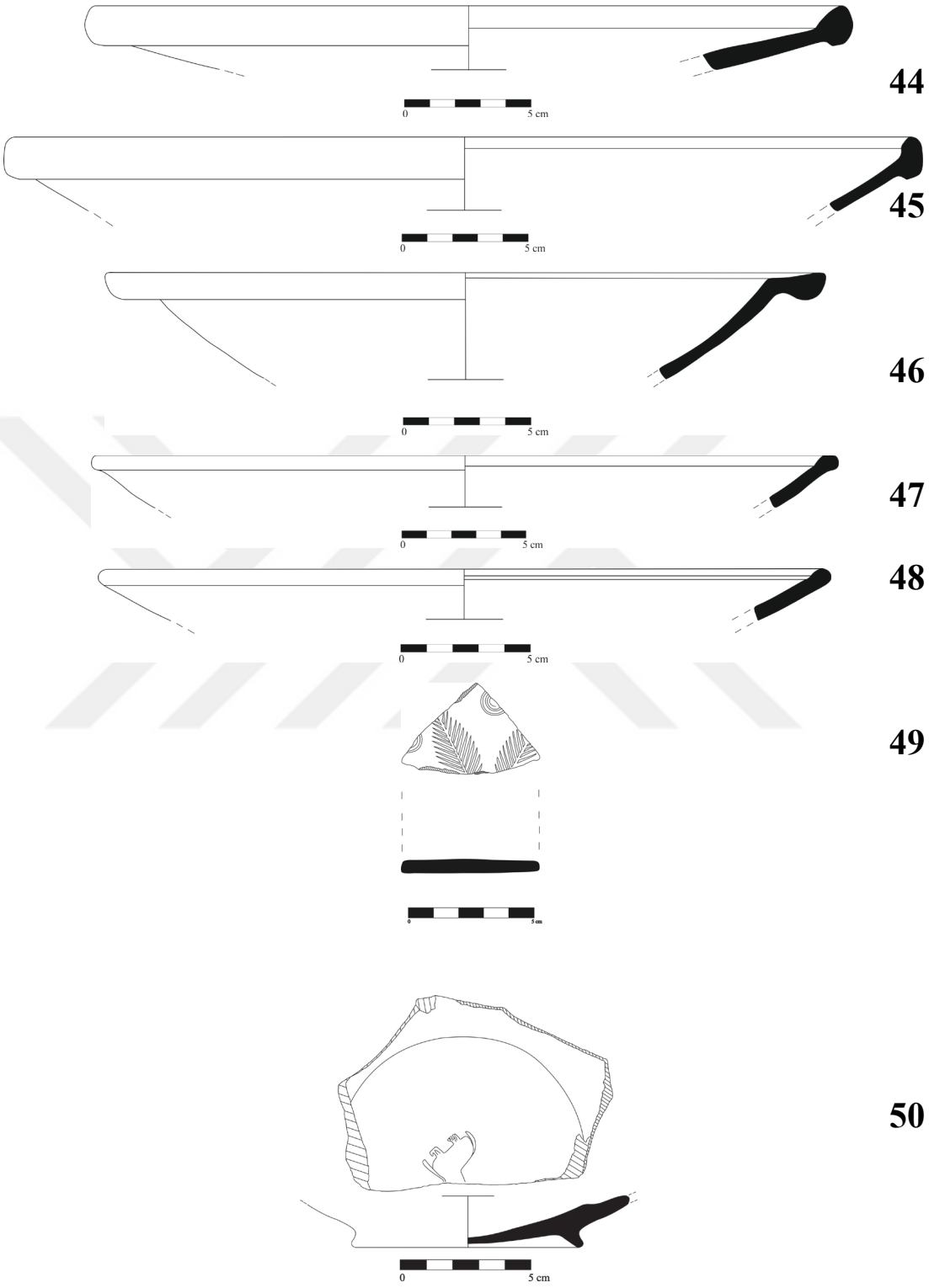
Kat. No: 39-41, Afrika Form 104 C, Kat. No: 42-43, Afrika Form 105

LEVHA 20

Kat. No: 44-45, Afrika Form 105, Kat. No: 46, Afrika Form 107, Kat. No: 47-48, Afrika Form 109, Kat. No: 49, Afrika Bitkisel Damga Bezeme, Kat. No: 50, Afrika Hayvan Damga Bezeme

LEVHA 21

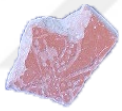

Kat. No: 44-45, Afrika Form 105, Kat. No: 46, Afrika Form 107, Kat. No: 47-48, Afrika Form 109, Kat. No: 49, Afrika Bitkisel Damga Bezeme, Kat. No: 50, Afrika Hayvan Damga Bezeme

LEVHA 22

51

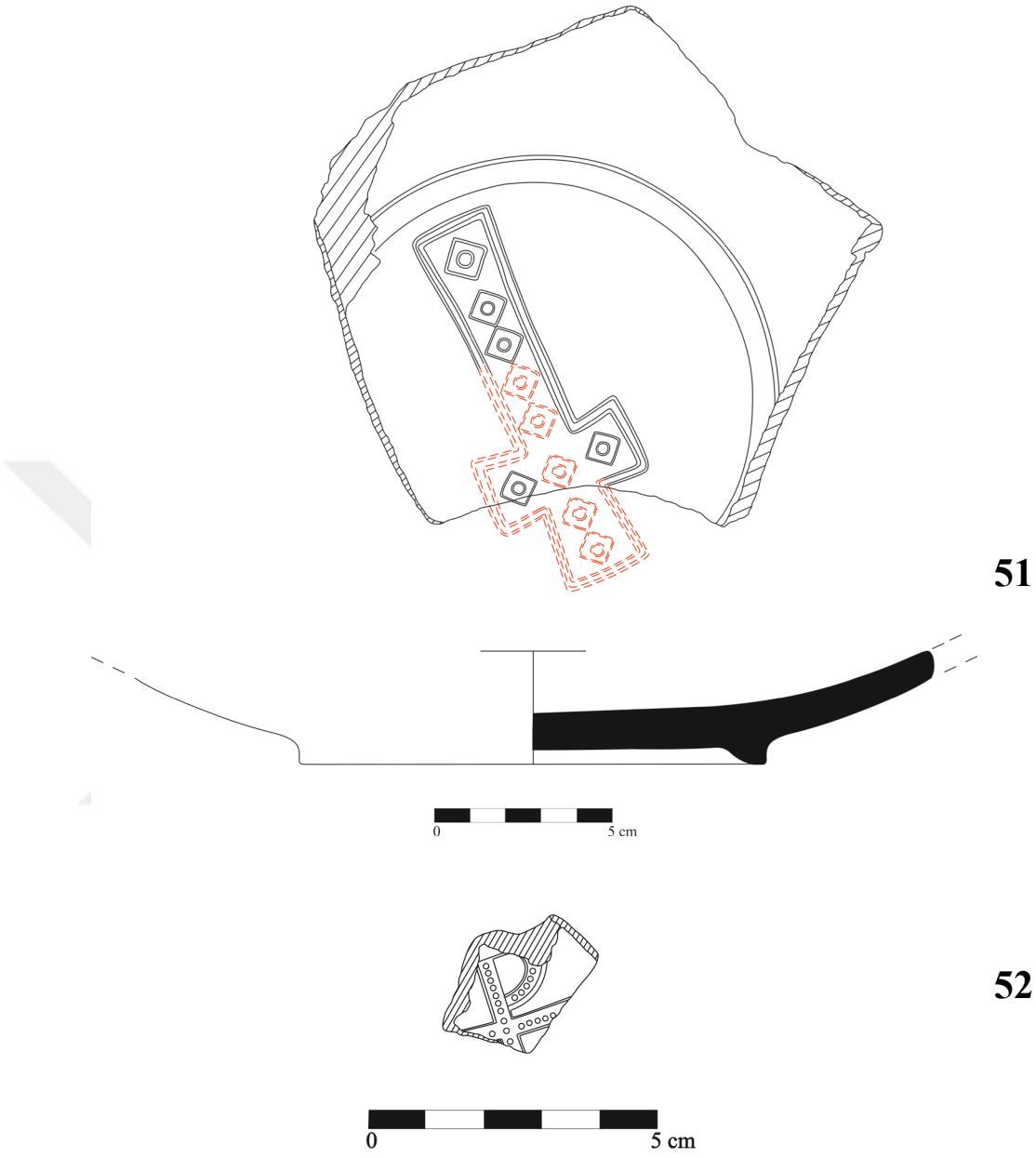

52

Kat. No: 51-52, Afrika Haç ve Monogram Damga Bezemeliler

LEVHA 23

Kat. No: 51-52, Afrika Haç ve Monogram Damga Bezemeliler

LEVHA 24

53

54

55

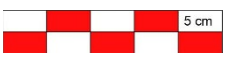
56

57

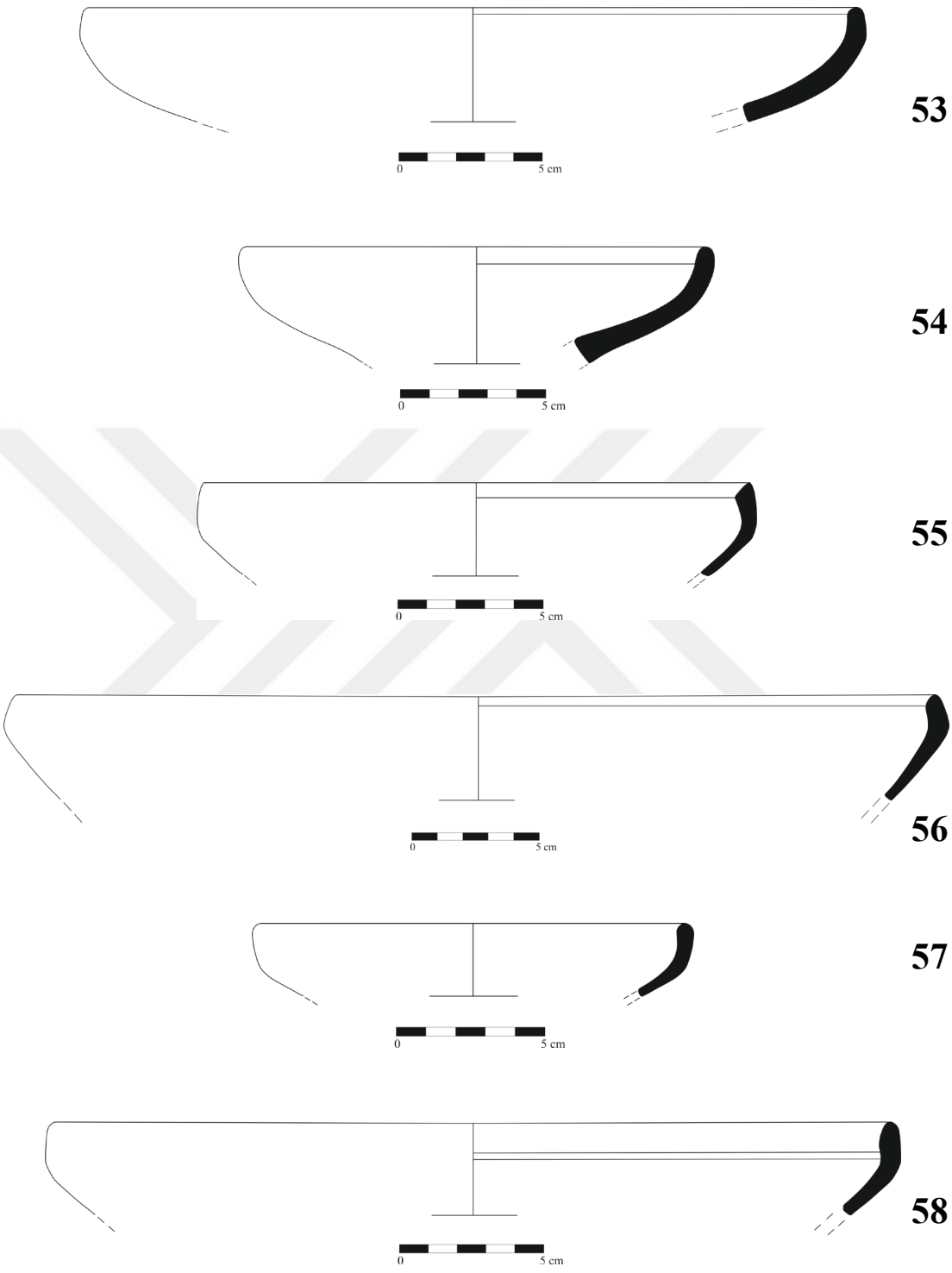

58

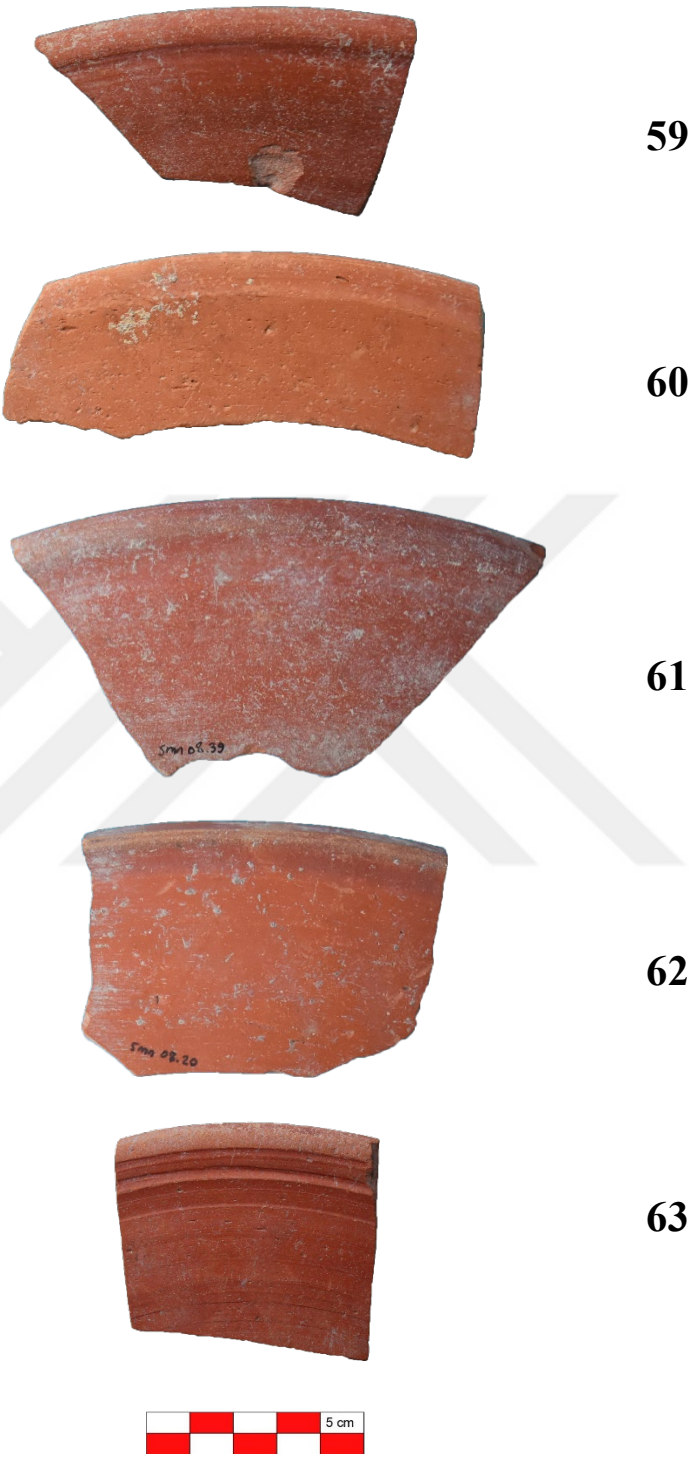
Kat. No: 53-56, Phokaia Form 1 A, Kat. No: 57-58, Phokaia Form 1 B

LEVHA 25

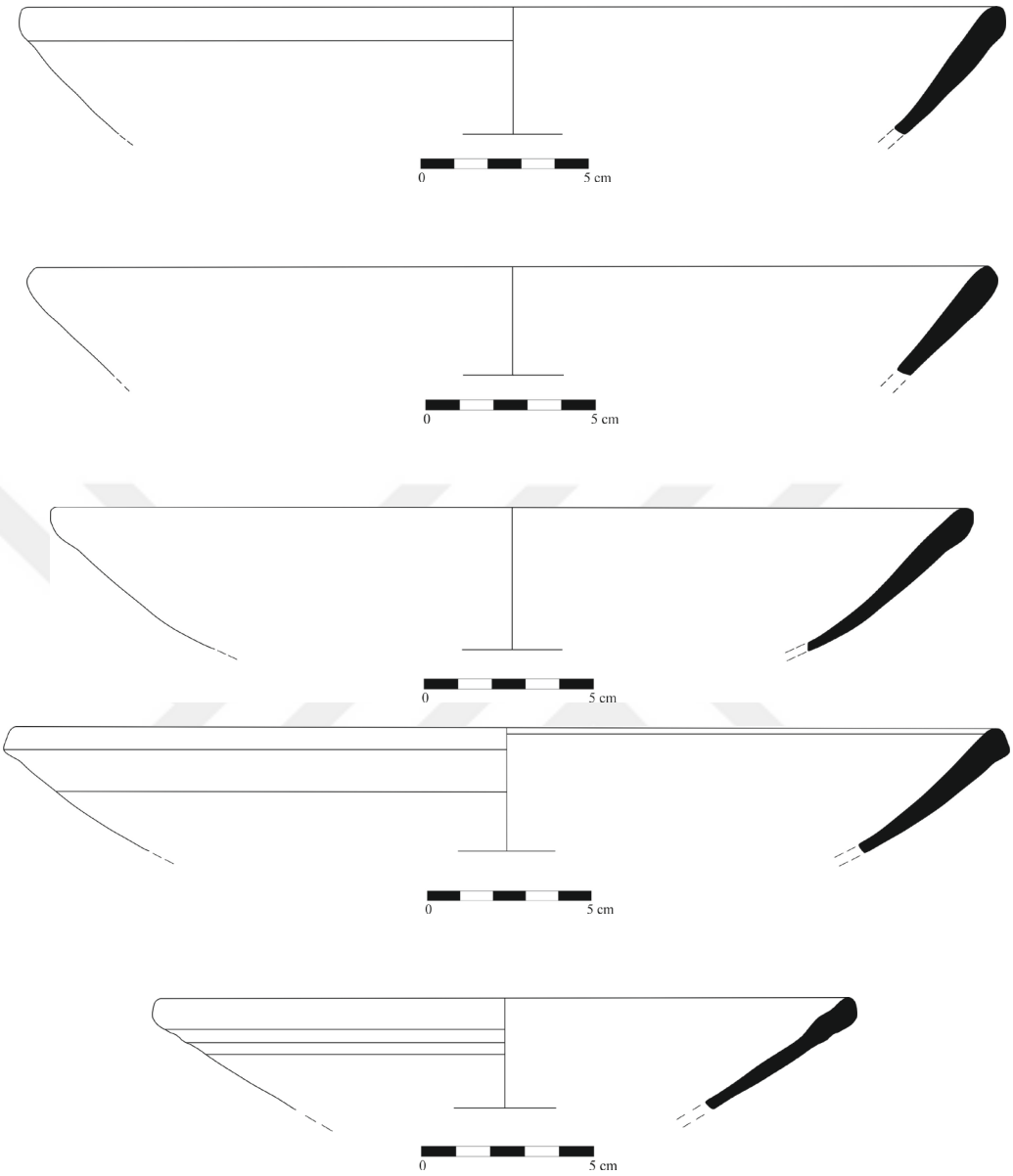
Kat. No: 53-56, Phokaia Form 1 A, Kat. No: 57-58, Phokaia Form 1 B

LEVHA 26

Kat. No: 59-63, Phokaia Form 1D

LEVHA 27

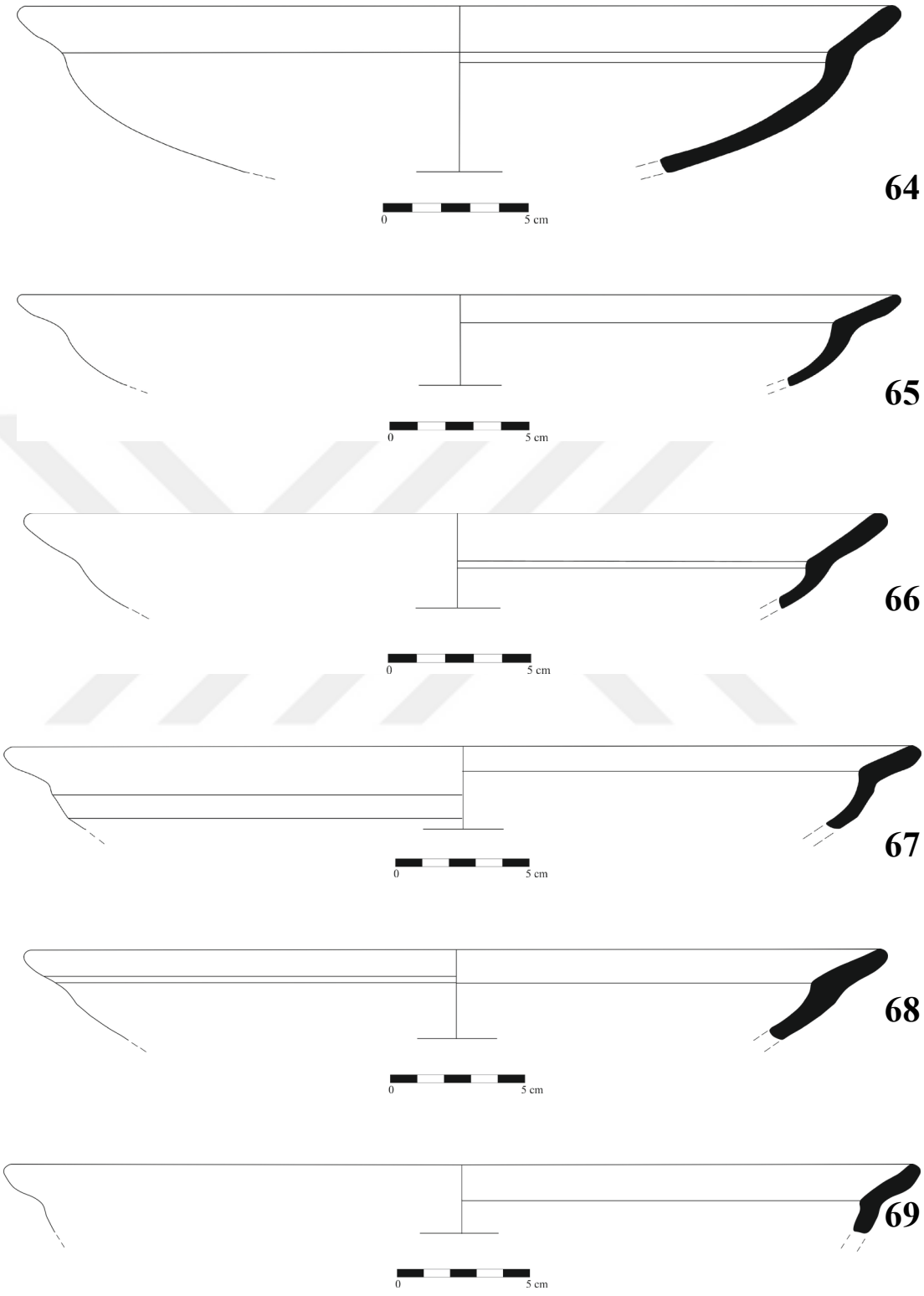
Kat. No: 59-63, Phokaia Form 1D

LEVHA 28

Kat. No: 64-69, Phokaia Form 2 A

LEVHA 29

Kat. No: 64-69, Phokaia Form 2 A

LEVHA 30

70

71

72

73

74

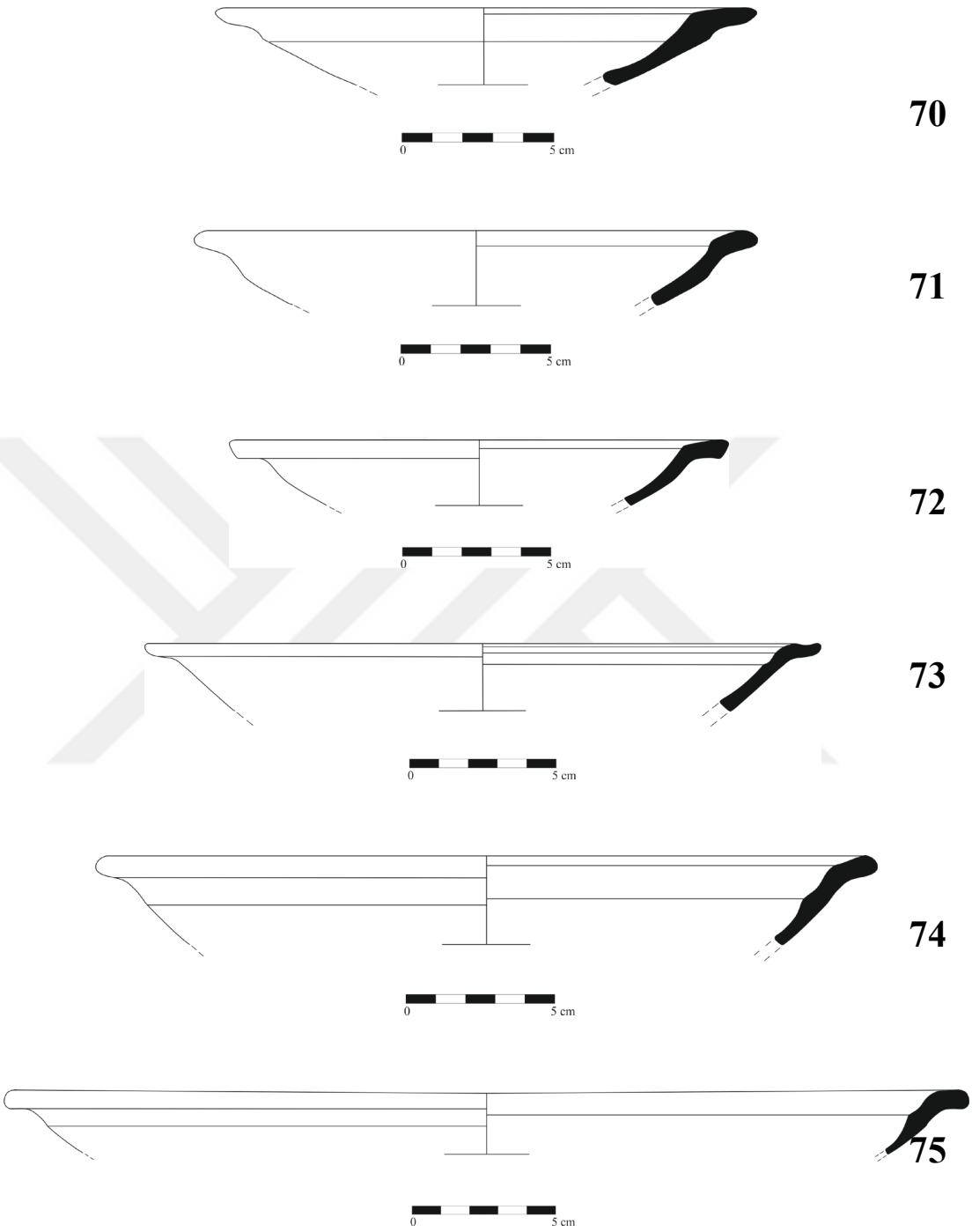

75

Kat. No: 70-72, Phokaia Form 2 B, Kat. No: 73-75, Phokaia Form 2 C

LEVHA 31

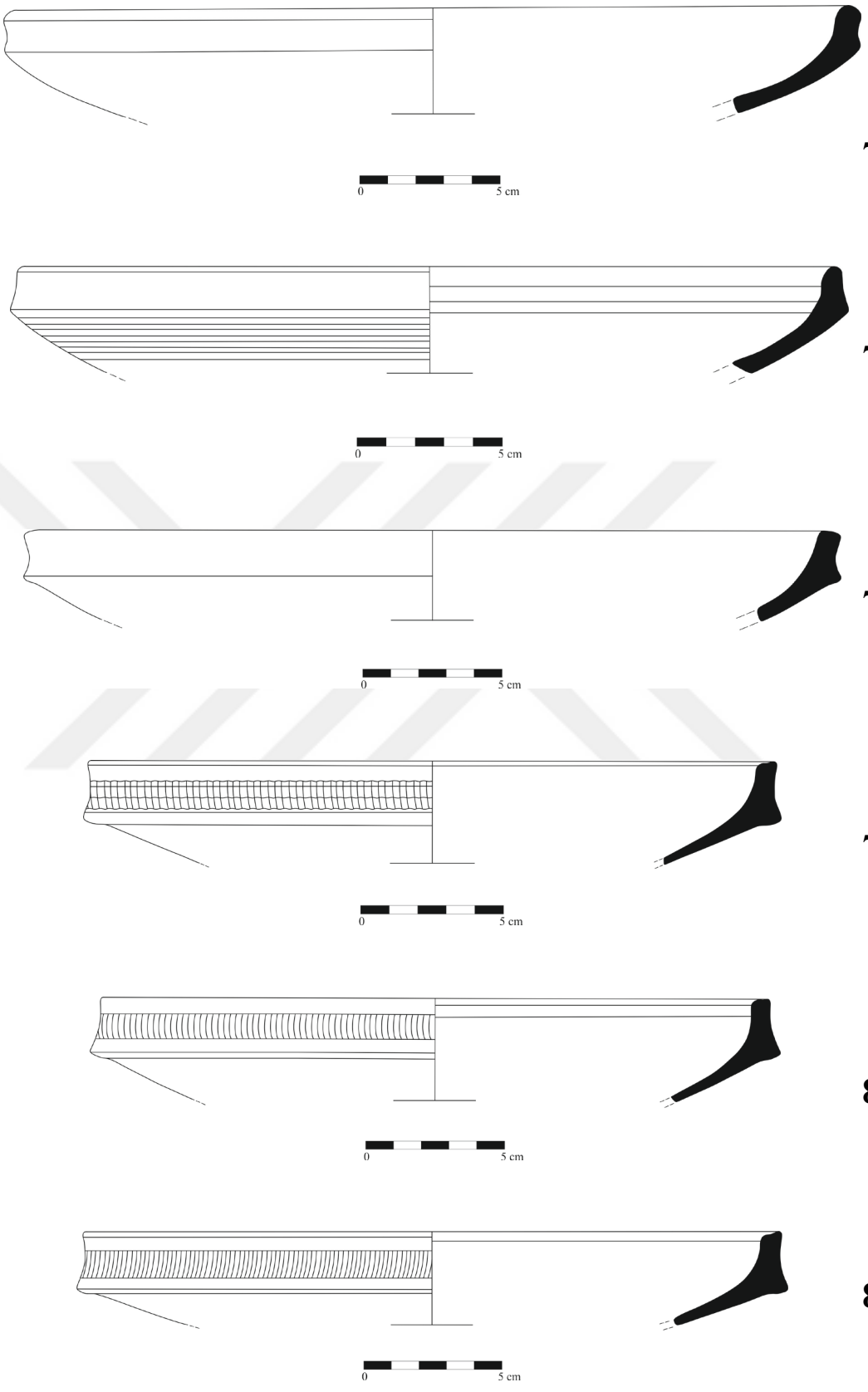
Kat. No: 70-72, Phokaia Form 2 B, Kat. No: 73-75, Phokaia Form 2 C

LEVHA 32

Kat. No: 76-78, Phokaia Form 3 A, Kat. No: 79-81, Phokaia Form 3 B

LEVHA 33

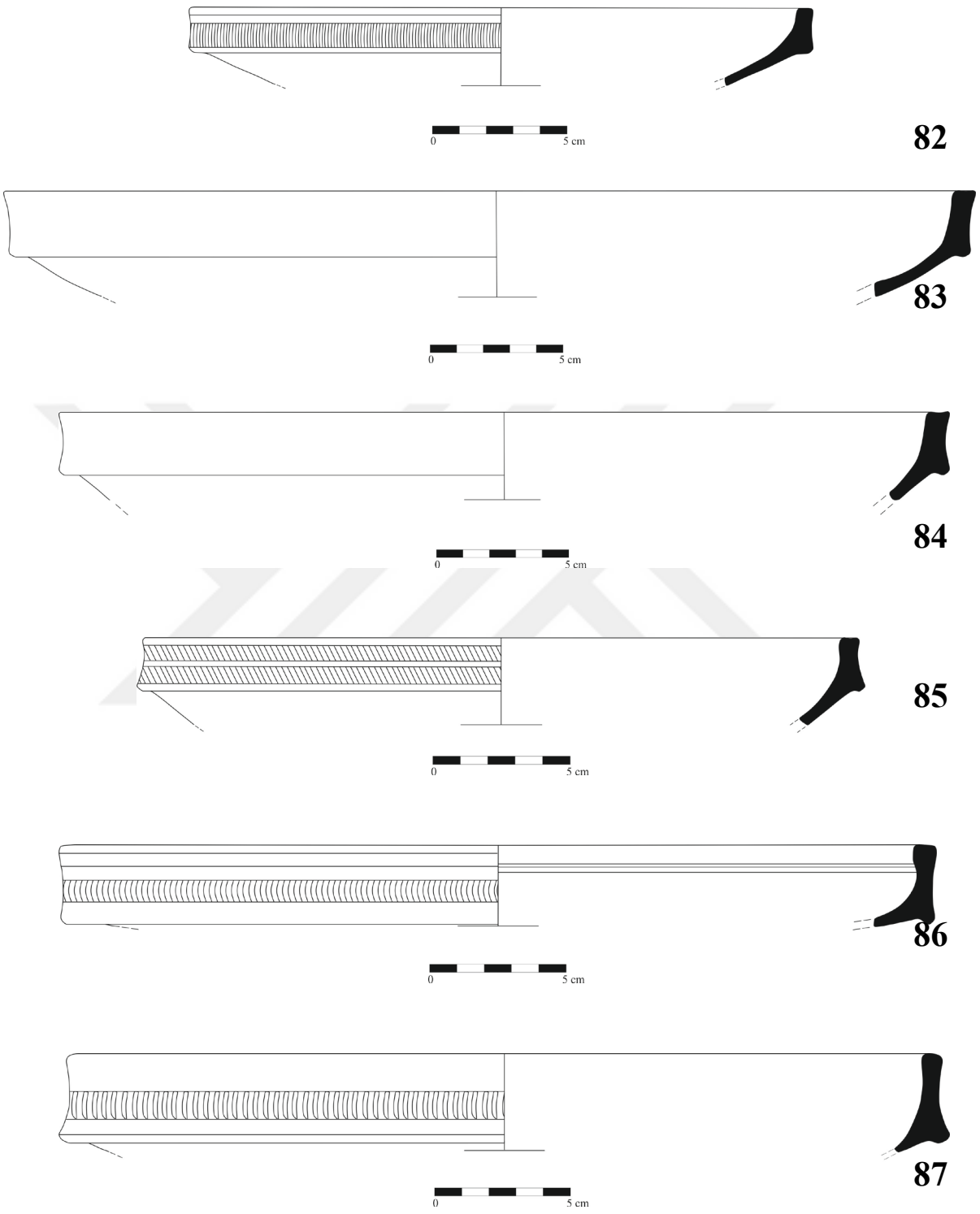
Kat. No: 76-78, Phokaia Form 3 A, Kat. No: 79-81, Phokaia Form 3 B

LEVHA 34

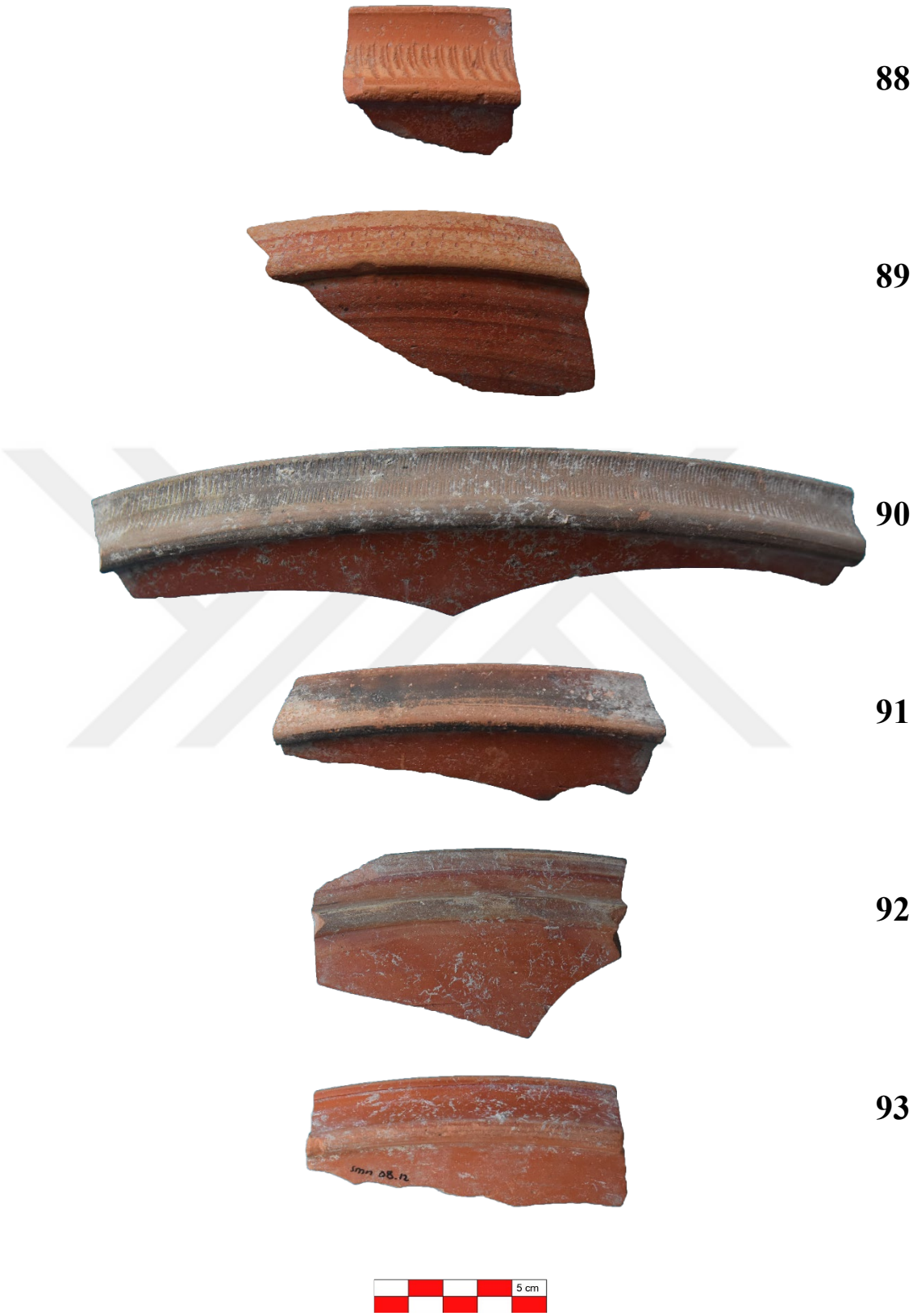
Kat. No: 82-87, Phokaia Form 3 B

LEVHA 35

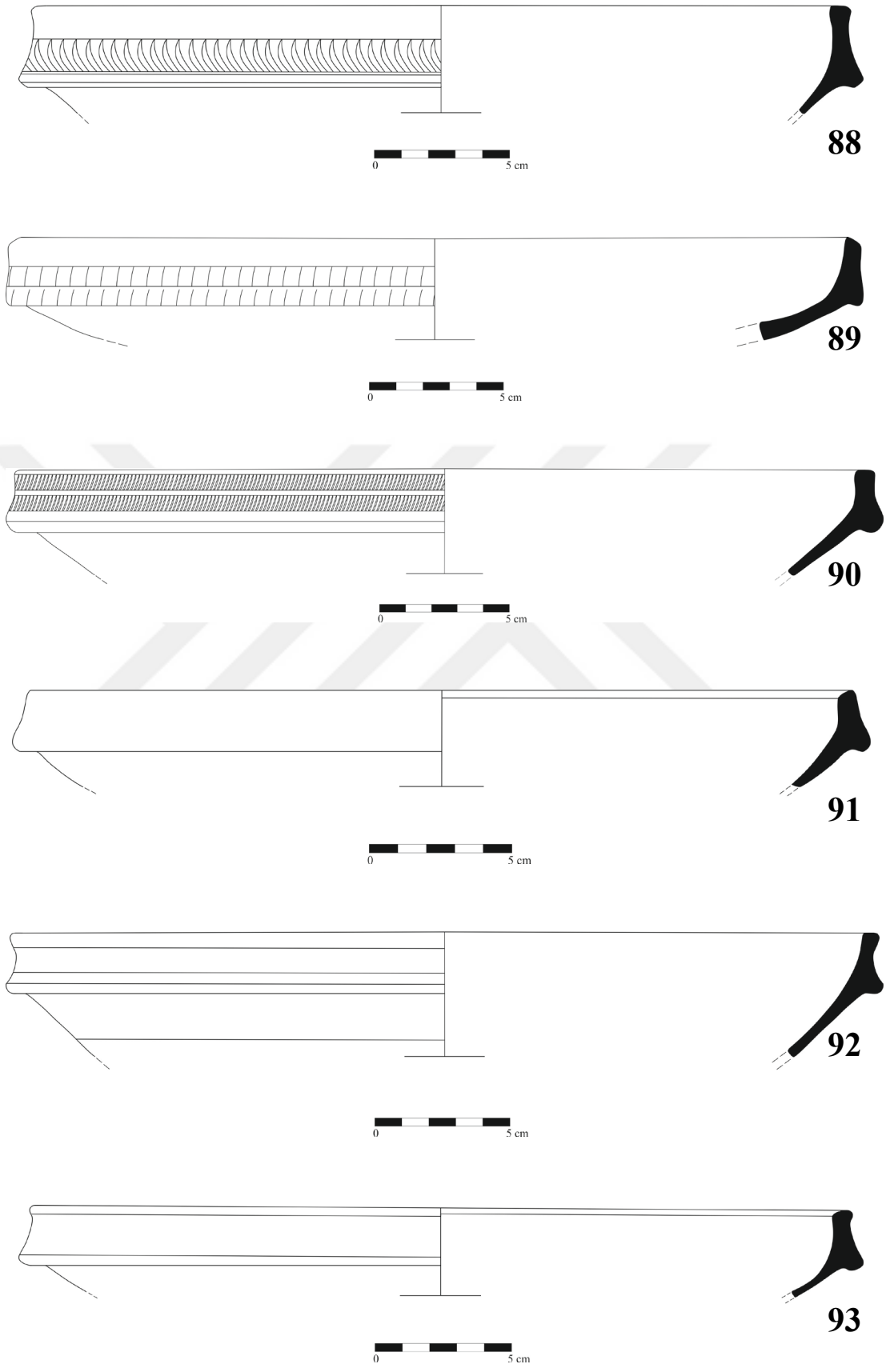
Kat. No: 82-87, Phokaia Form 3 B

LEVHA 36

Kat. No: 88-89, Phokaia Form 3 B, Kat. No: 90-93, Phokaia Form 3 C

LEVHA 37

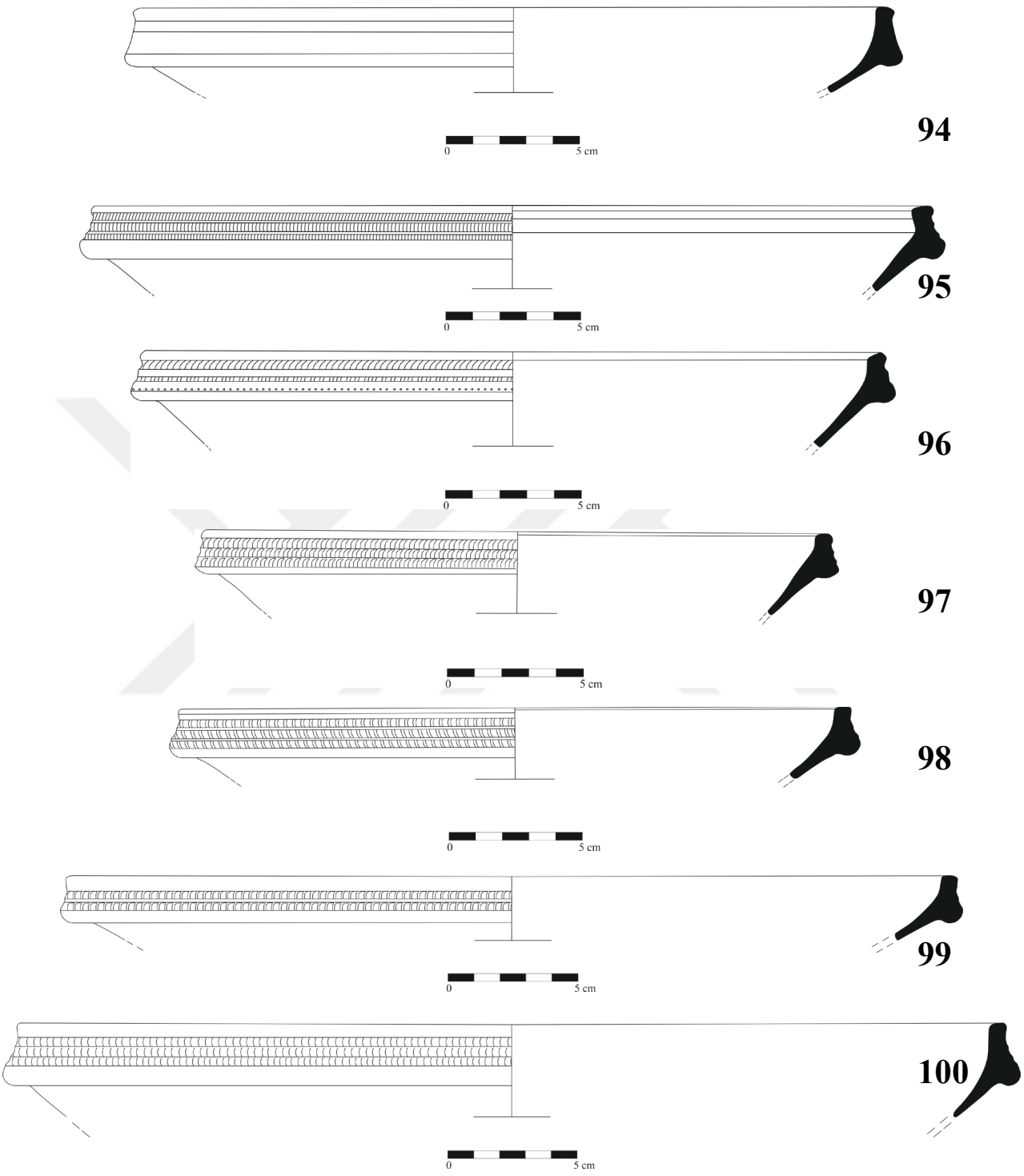
Kat. No: 88-89, Phokaia Form 3 B, Kat. No: 90-93, Phokaia Form 3 C

LEVHA 38

Kat. No: 94, Phokaia Form 3 C, Kat. No. 95-100, Phokaia Form 3 D

LEVHA 39

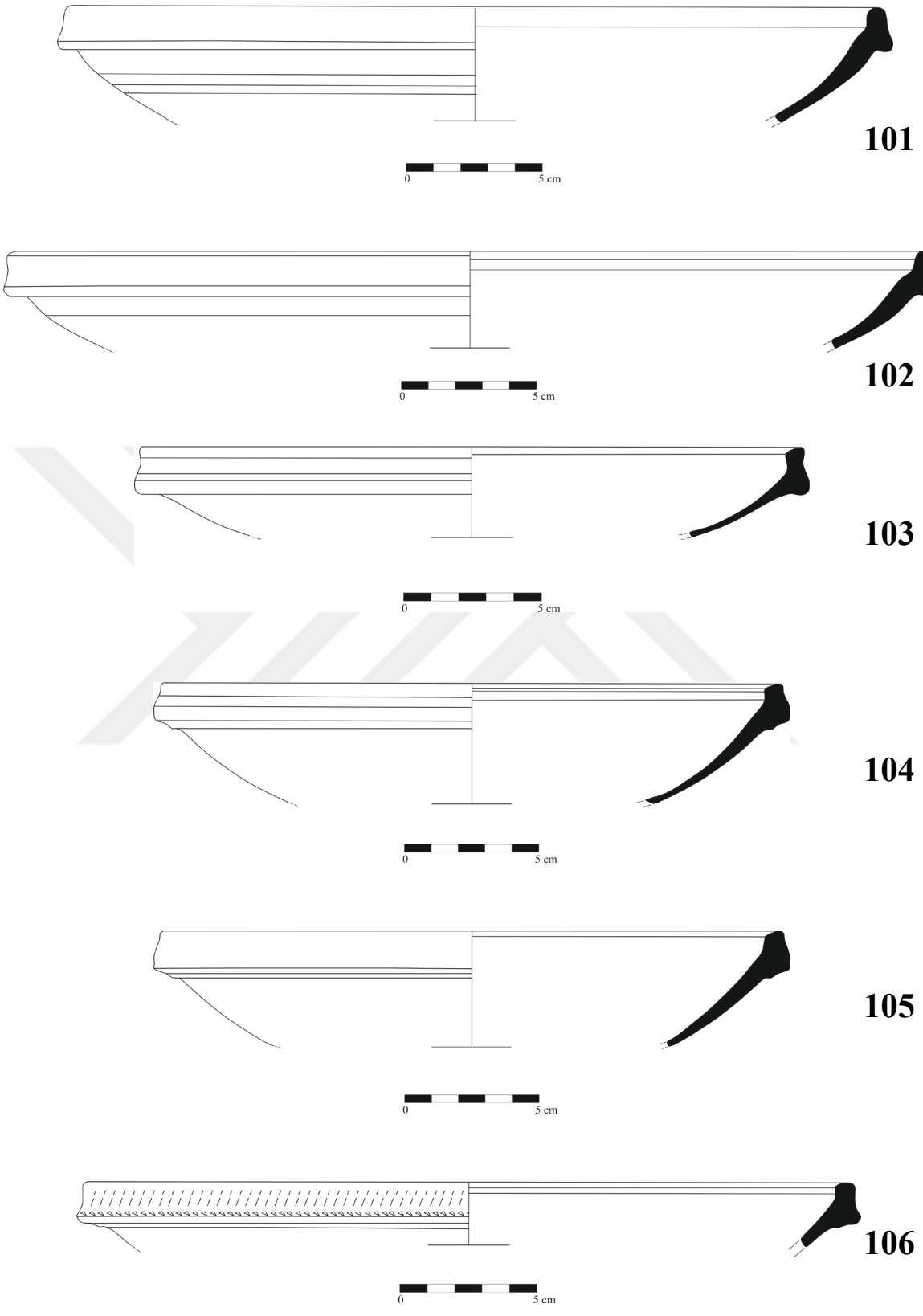
Kat. No: 94, Phokaia Form 3 C, Kat. No. 95-100, Phokaia Form 3 D

LEVHA 40

Kat. No: 101-106, Phokaia Form 3 F

LEVHA 41

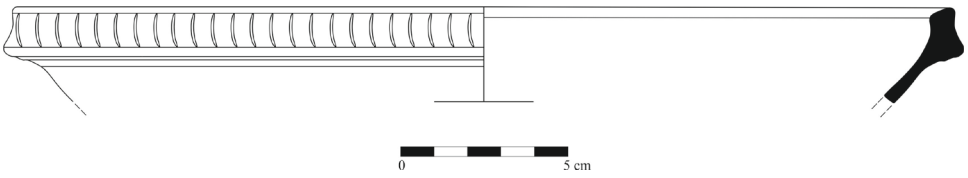
Kat. No: 101-106, Phokaia Form 3 F

LEVHA 42

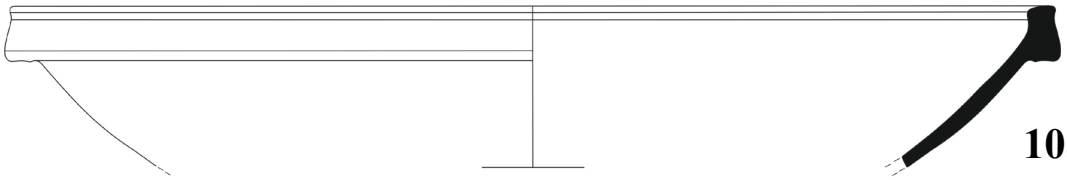

Kat. No: 107-112, Phokaia Form 3 F

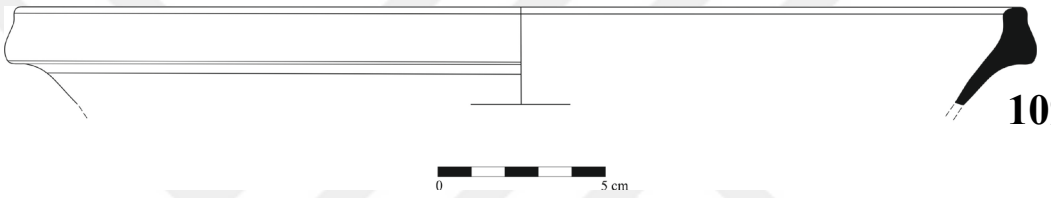
LEVHA 43

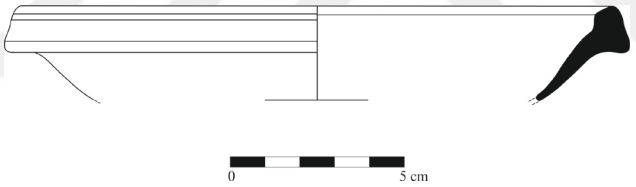
107

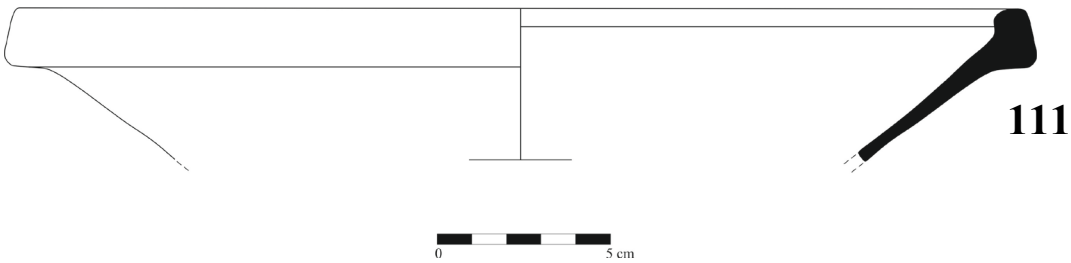
108

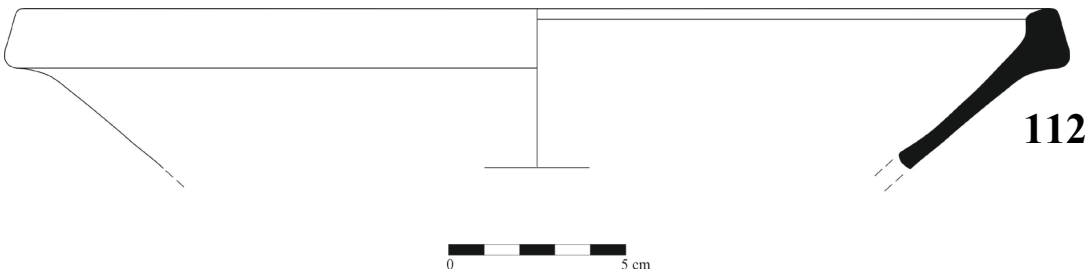
109

110

111

112

Kat. No: 107-112, Phokaia Form 3 F

LEVHA 44

113

114

115

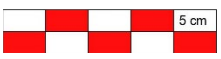
116

117

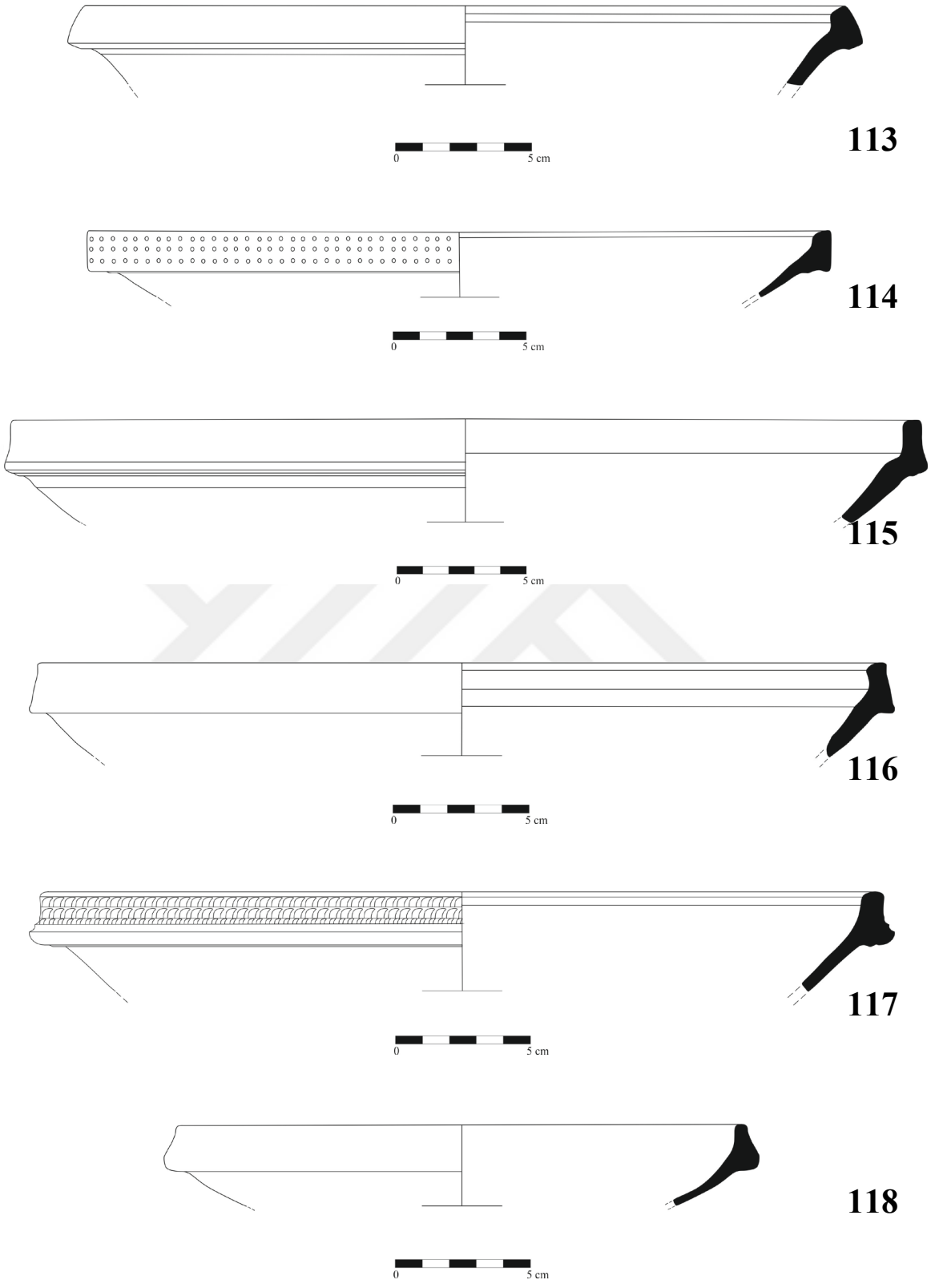

118

Kat. No: 113-118, Phokaia Form 3 F

LEVHA 45

Kat. No: 113-118, Phokaia Form 3 F

LEVHA 46

119

120

121

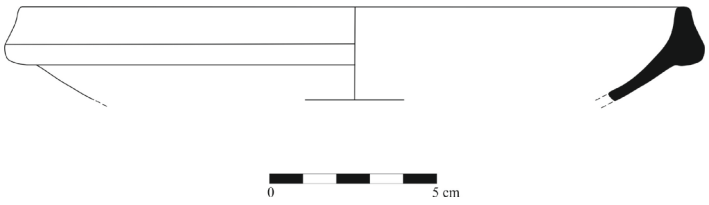

122

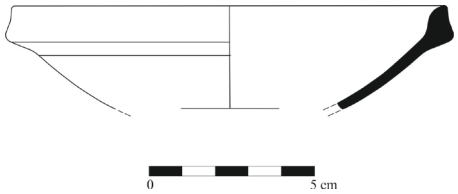

Kat. No: 119, Phokaia Form 3 F, Kat. No: 120-122, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

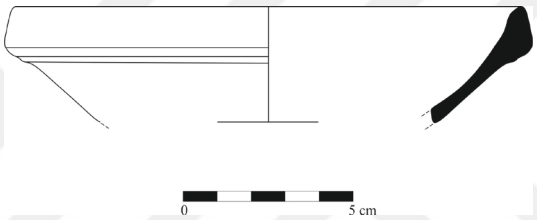
LEVHA 47

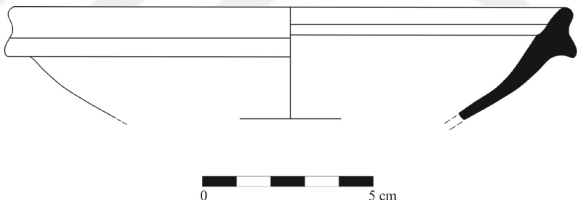
119

120

121

122

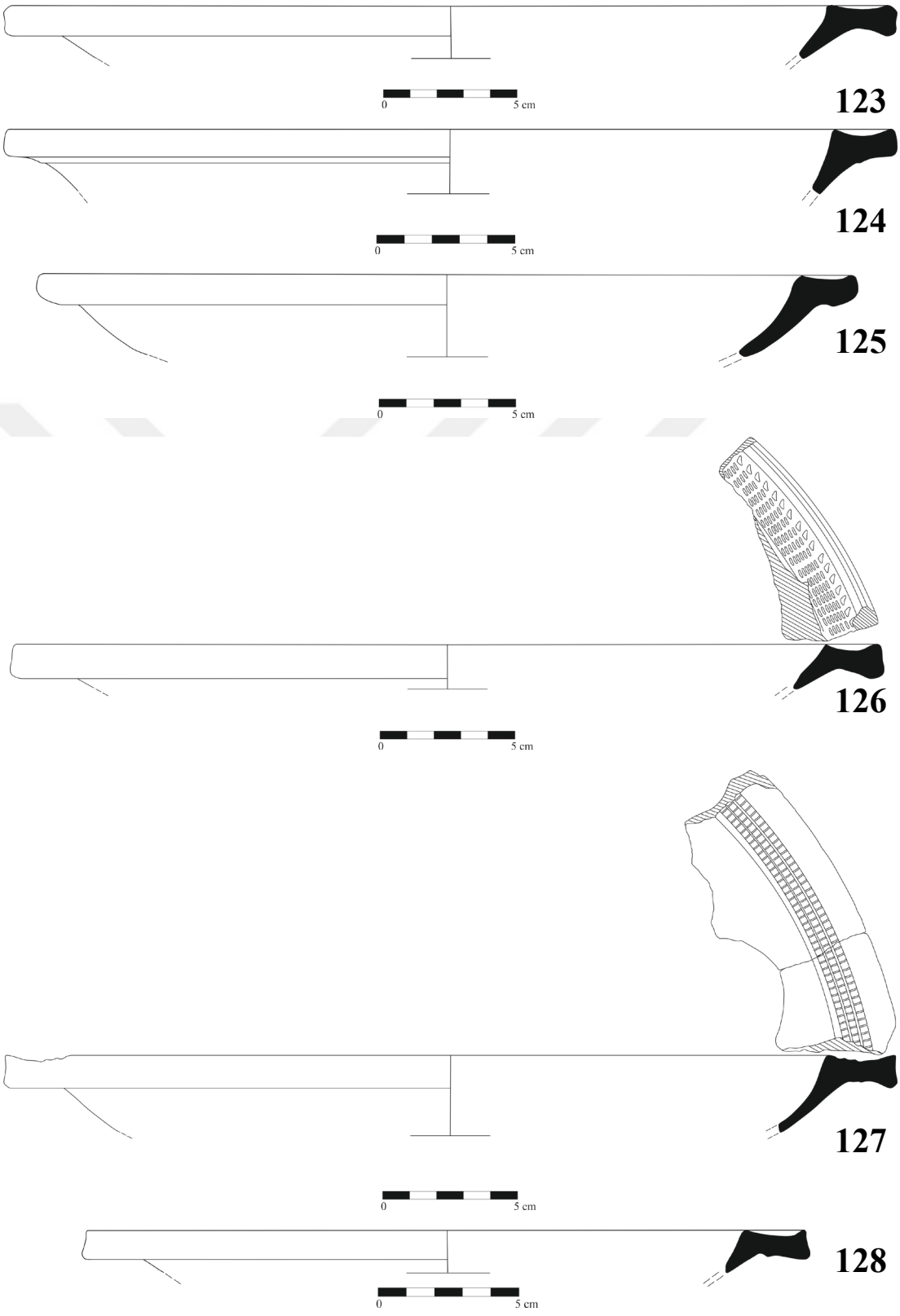
Kat. No: 119, Phokaia Form 3 F, Kat. No: 120-122, Phokaia Form 3 Küçük Versiyon

LEVHA 48

Kat. No: 123-126, Phokaia Form 5 A, Kat. No: 127-128, Phokaia Form 5 B

LEVHA 49

Kat. No: 123-126, Phokaia Form 5 A, Kat. No: 127-128, Phokaia Form 5 B

LEVHA 50

129

130

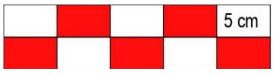
131

132

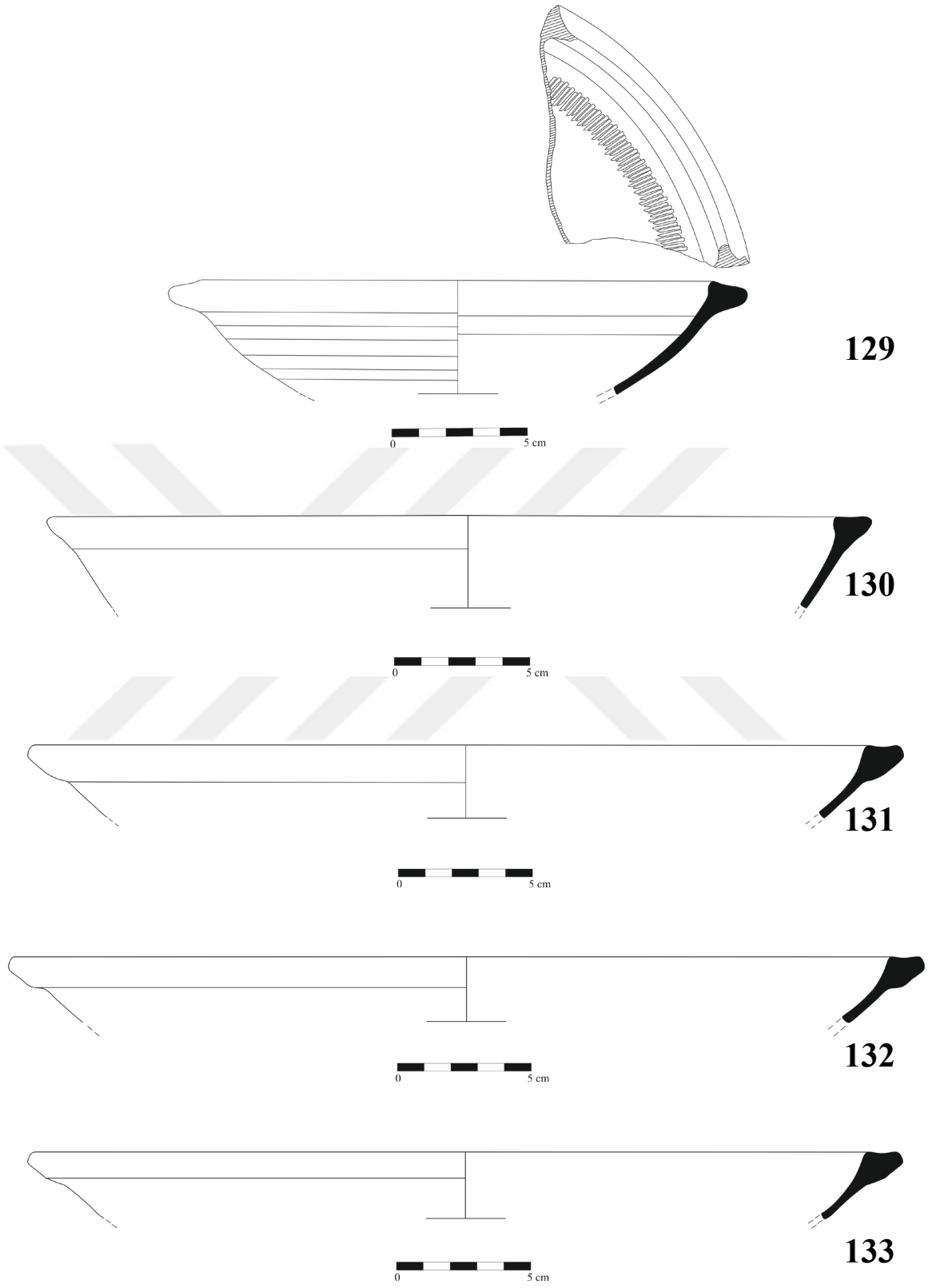

133

Kat. No: 129-133, Phokaia Form 6

LEVHA 51

Kat. No: 129-133, Phokaia Form 6

LEVHA 52

134

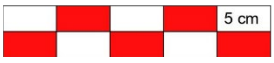
135

136

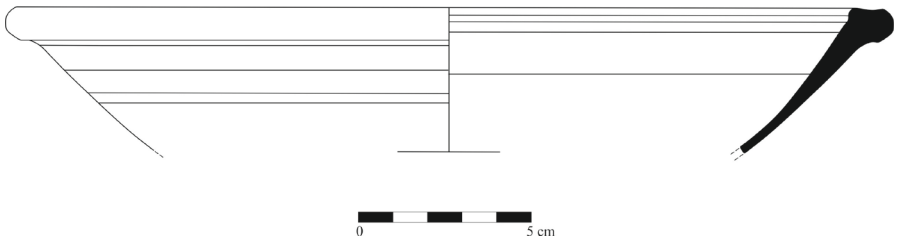

137

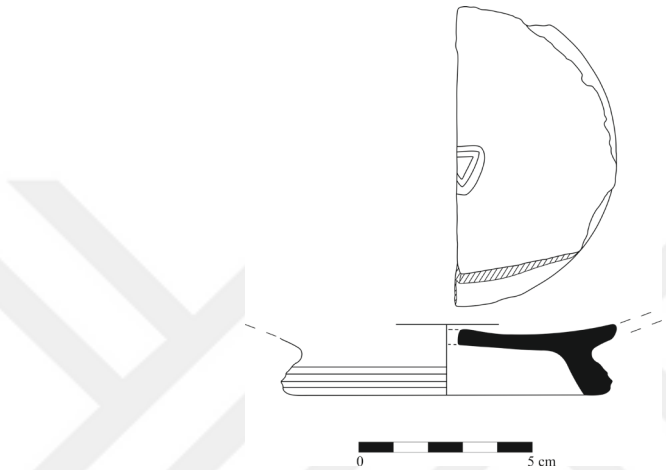

Kat. No: 134-135, Phokaia Form 7, Kat. No: 136-137, Phokaia Form 8

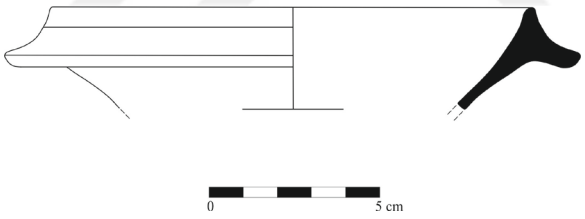
LEVHA 53

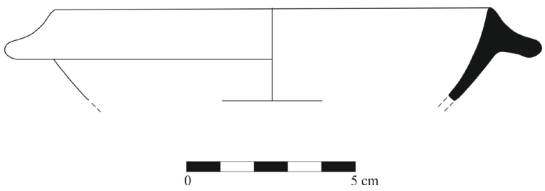
134

135

136

137

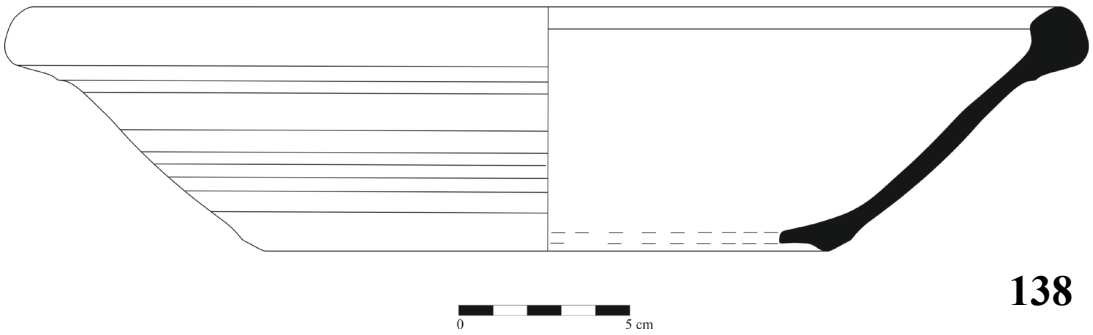
Kat. No: 134-135, Phokaia Form 7, Kat. No: 136-137, Phokaia Form 8

LEVHA 54

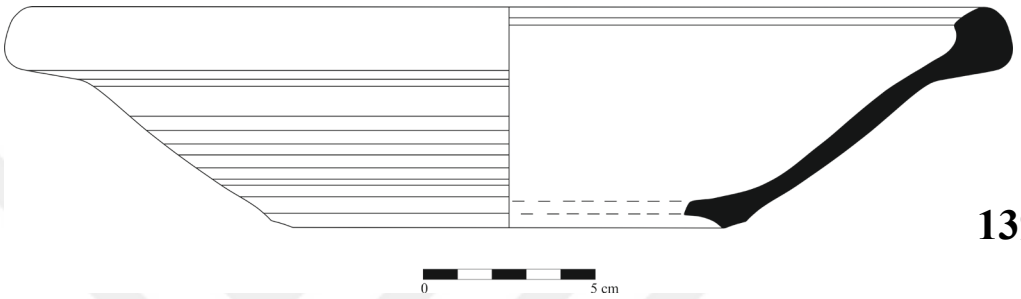

Kat. No: 138-142, Phokaia Form 10 A

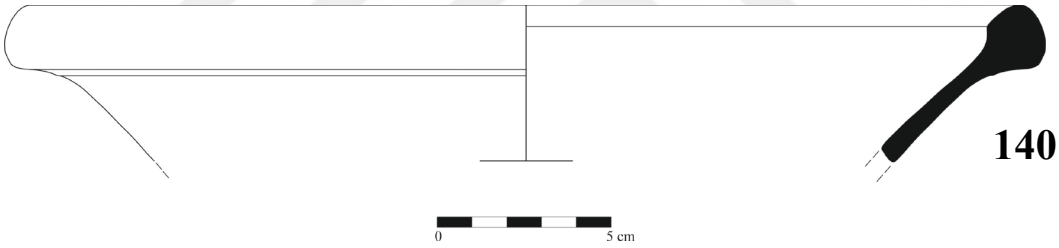
LEVHA 55

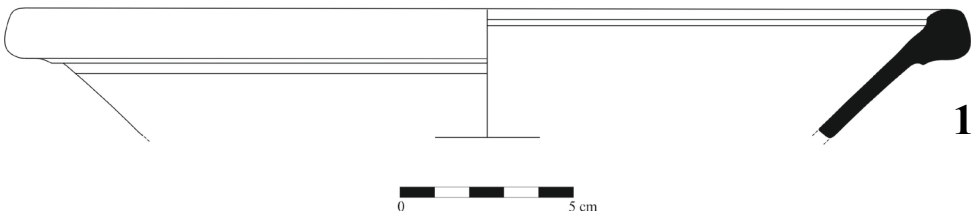
138

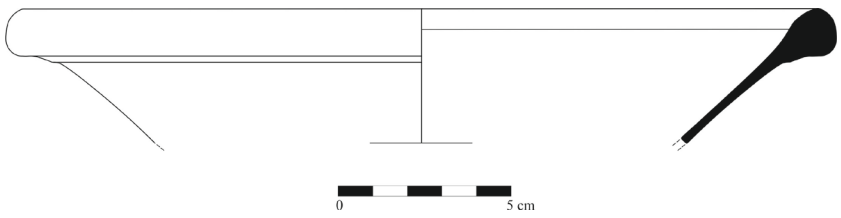
139

140

141

142

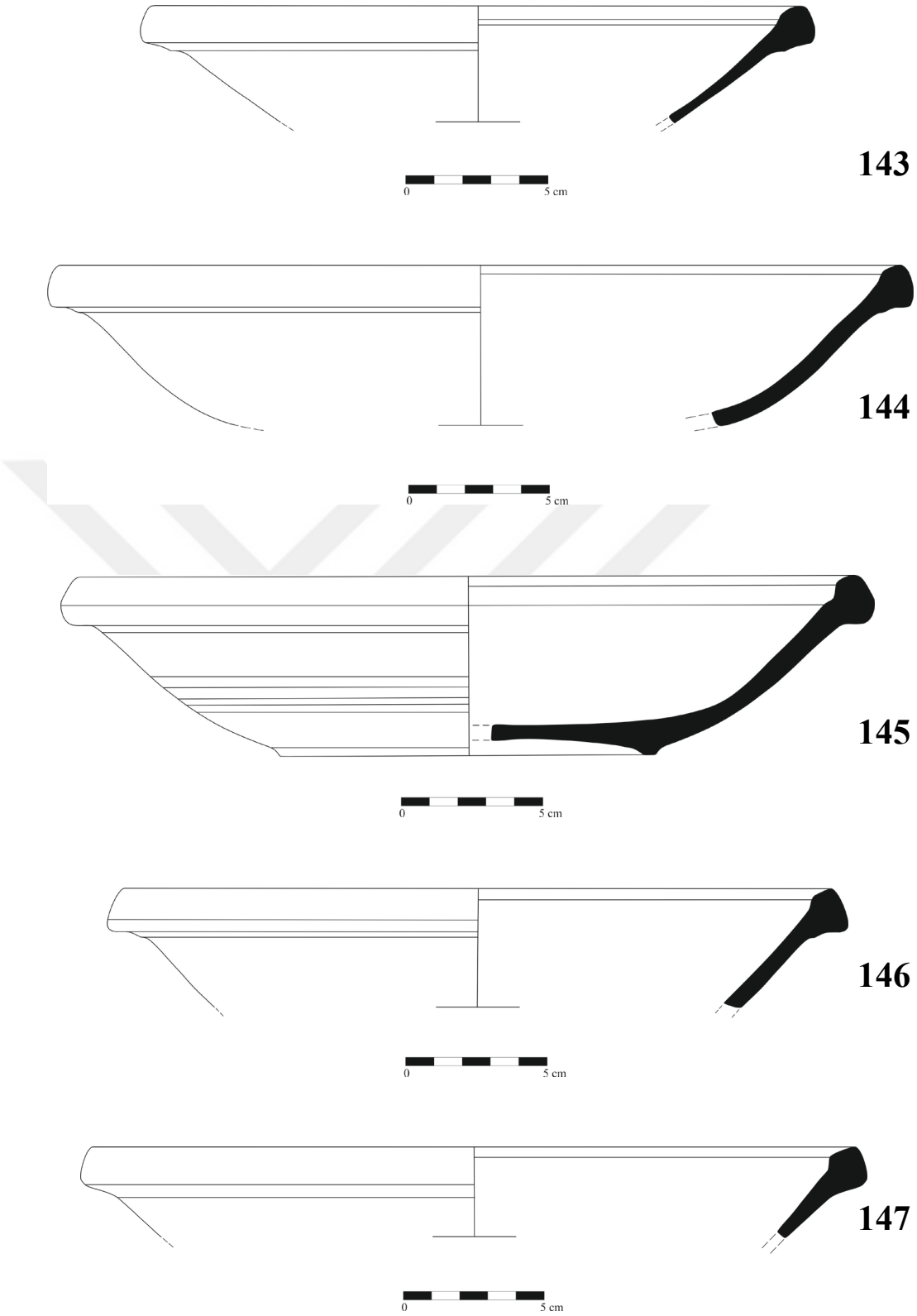
Kat. No: 138-142, Phokaia Form 10 A

LEVHA 56

Kat. No: 143-147, Phokaia Form 10 A

LEVHA 57

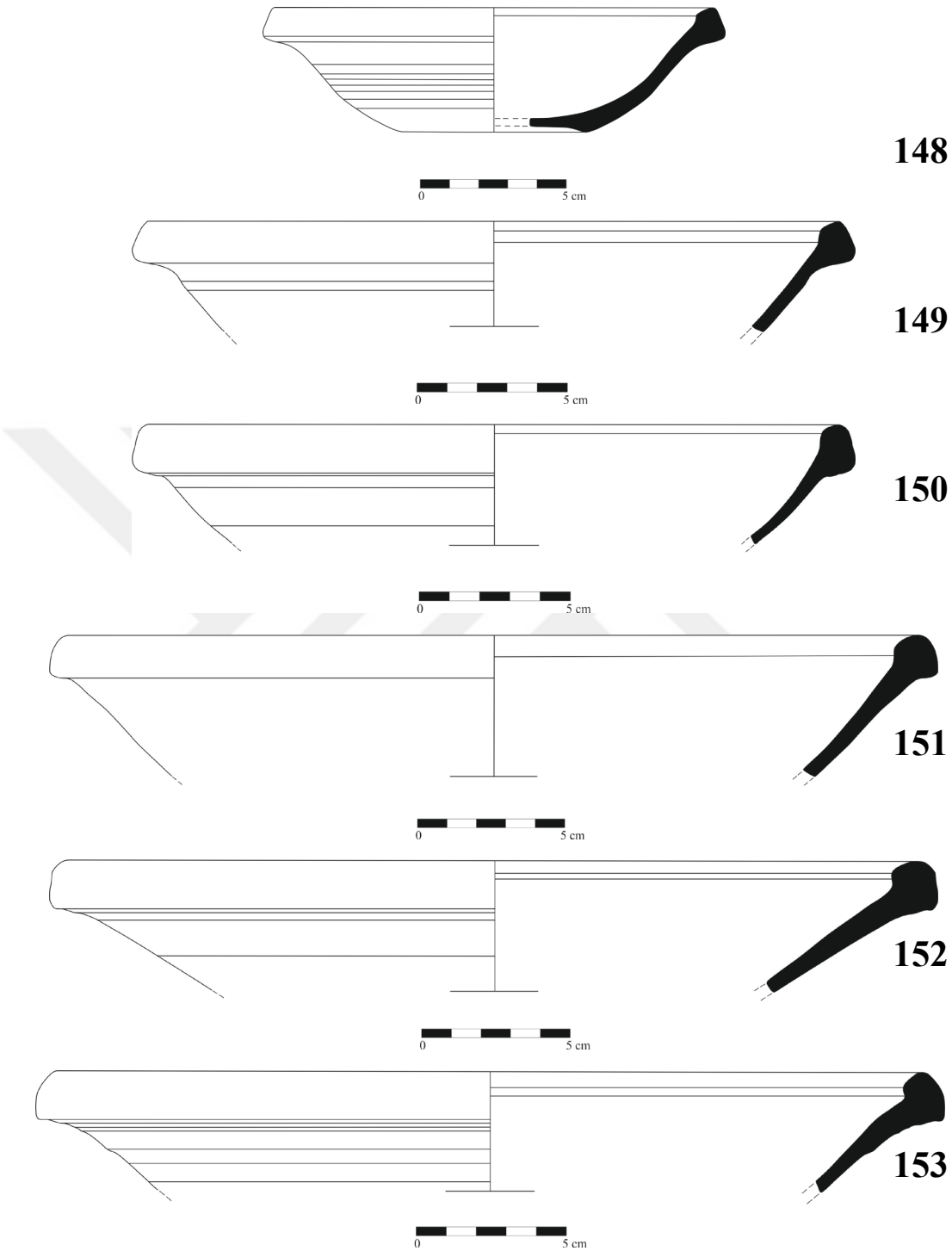
Kat. No: 143-147, Phokaia Form 10 A

LEVHA 58

Kat. No: 148-153, Phokaia Form 10 A

LEVHA 59

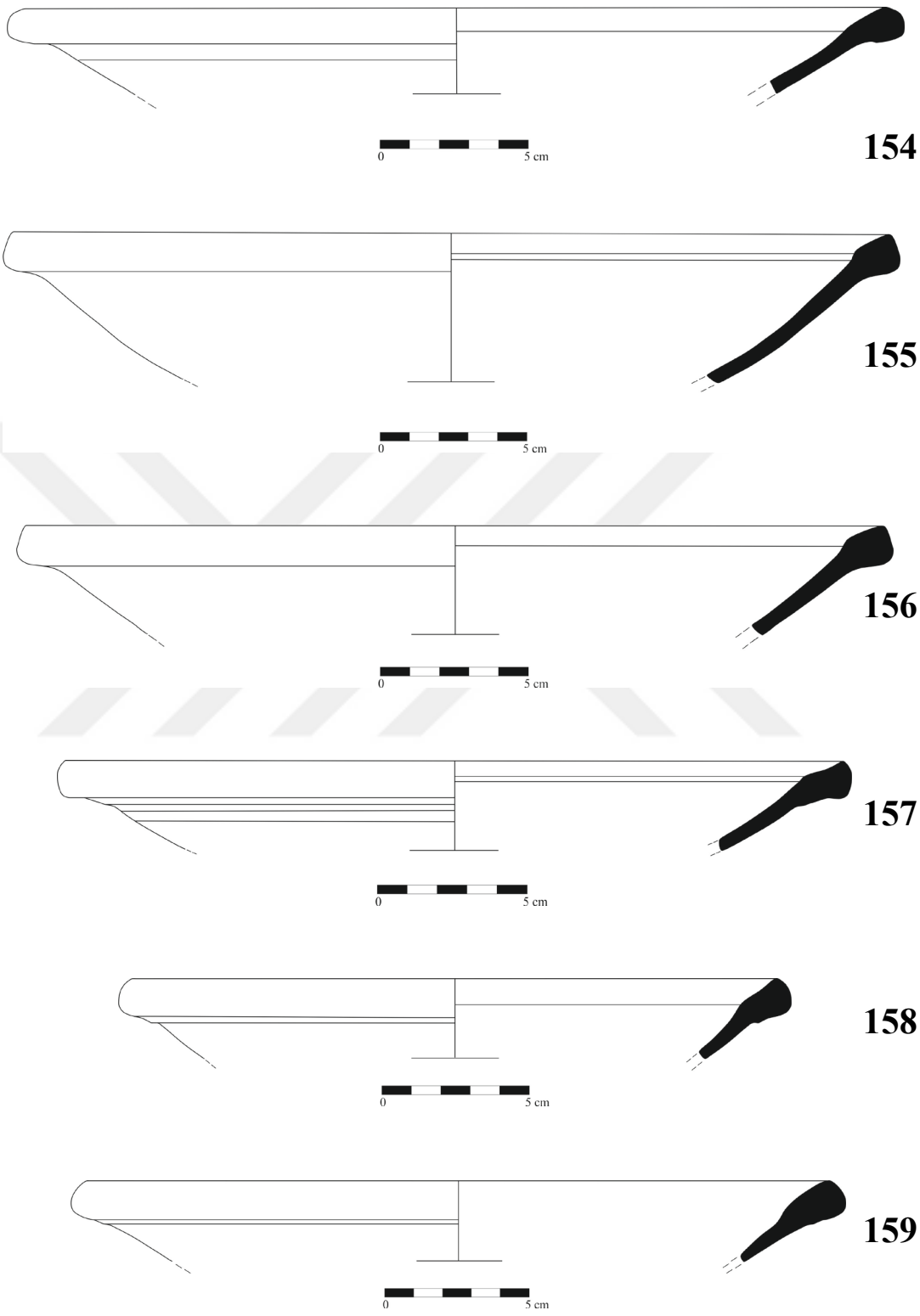
Kat. No: 148-153, Phokaia Form 10 A

LEVHA 60

Kat. No: 154-159, Phokaia Form 10 C

LEVHA 61

Kat. No: 154-159, Phokaia Form 10 C

LEVHA 62

160

161

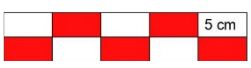
162

163

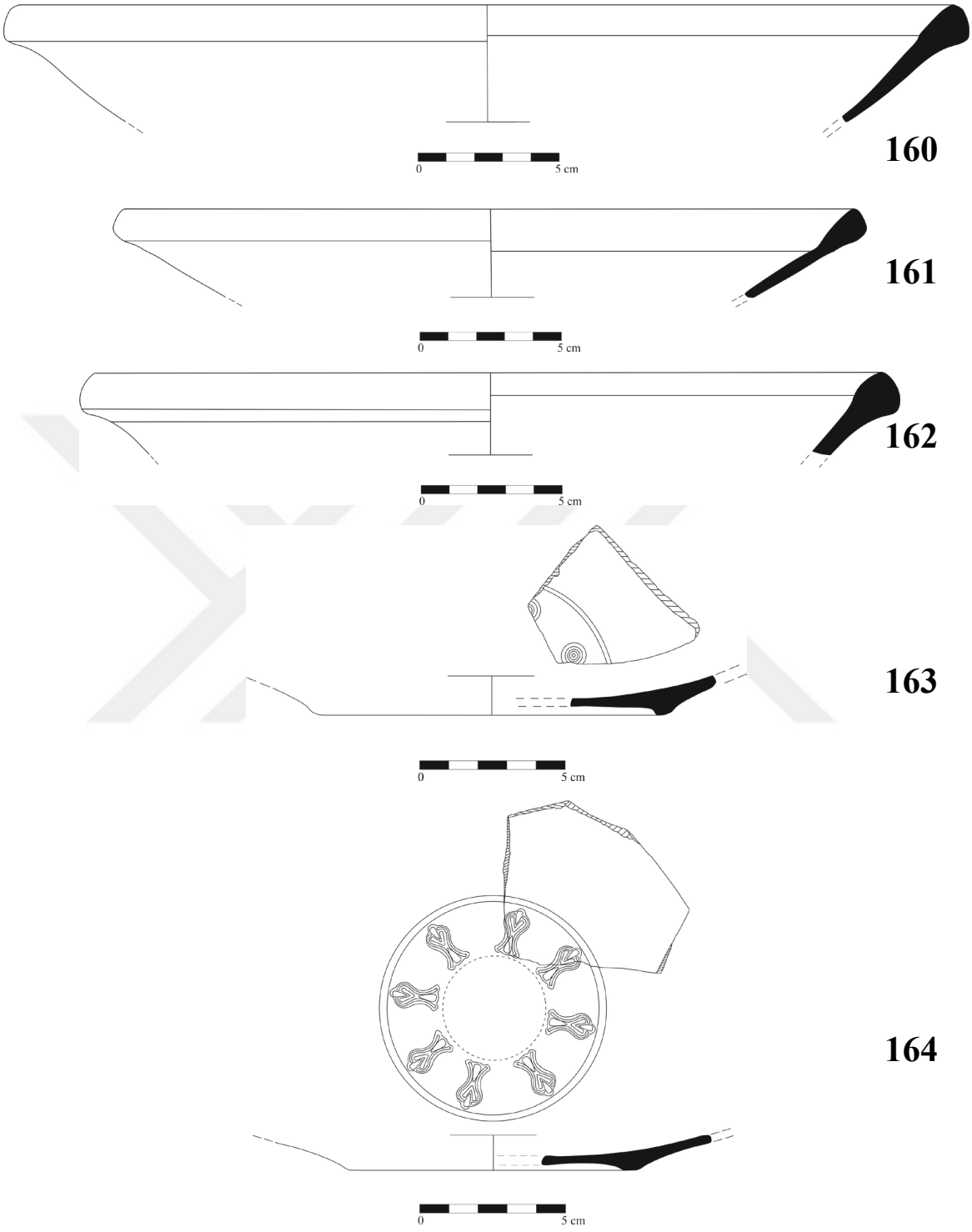

164

Kat. No: 160-162, Phokaia Form 10 C, Kat. No, 163, Phokaia Geometrik, Kat. No, 164: Phokaia Bitkisel Damga Bezeme

LEVHA 63

Kat. No: 160-162, Phokaia Form 10 C, Kat. No, 163, Phokaia Geometrik, Kat. No, 164: Phokaia Bitkisel Damga Bezeme

LEVHA 64

165

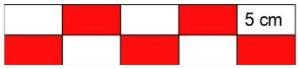
166

167

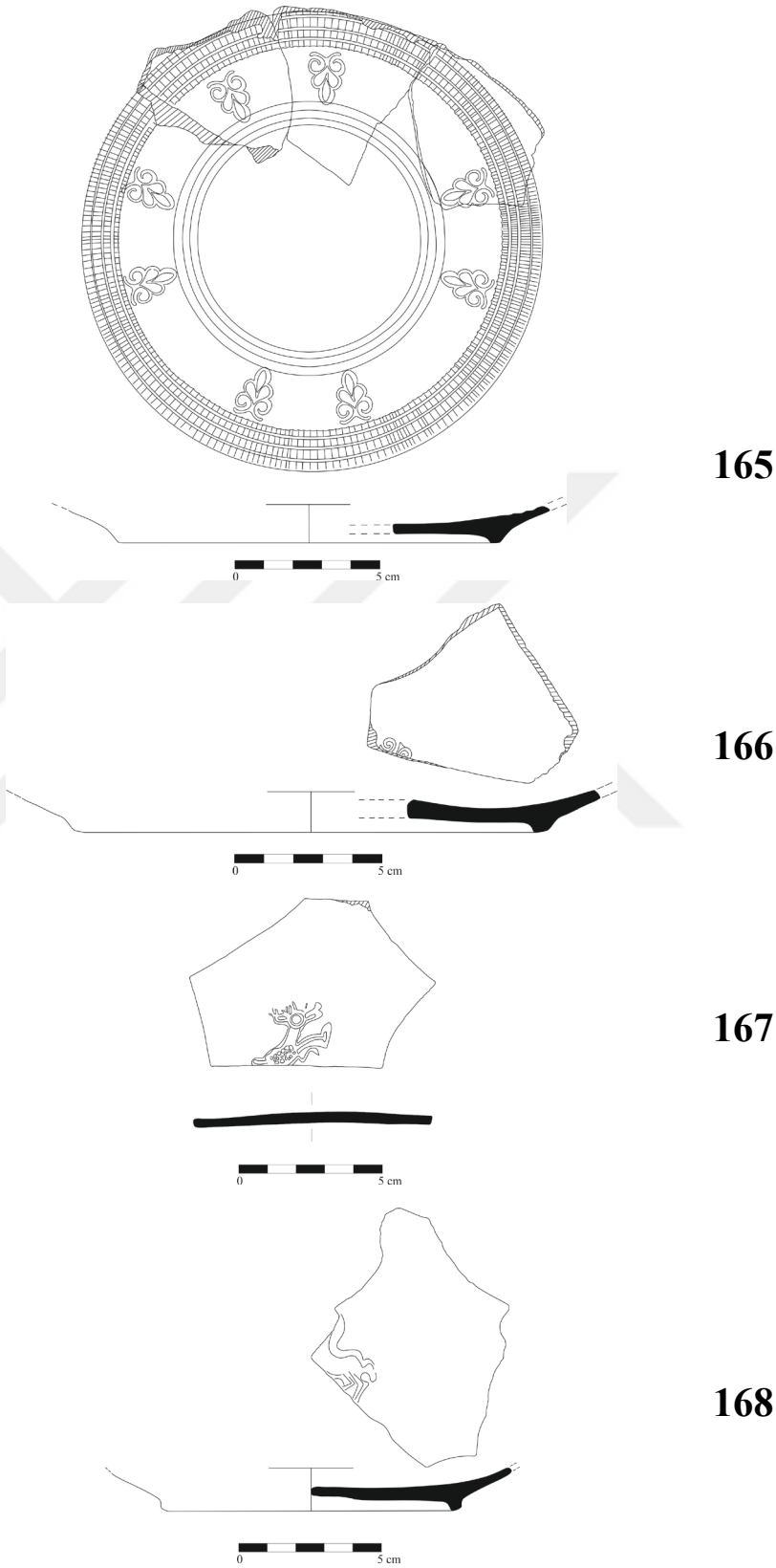

168

Kat. No: 165-166, Phokaia Bitkisel, Kat. No: 167-168, Hayvan Damga Bezeme

LEVHA 65

Kat. No: 165-166, Phokaia Bitkisel, Kat. No: 167-168, Hayvan Damga Bezeme

LEVHA 66

169

170

171

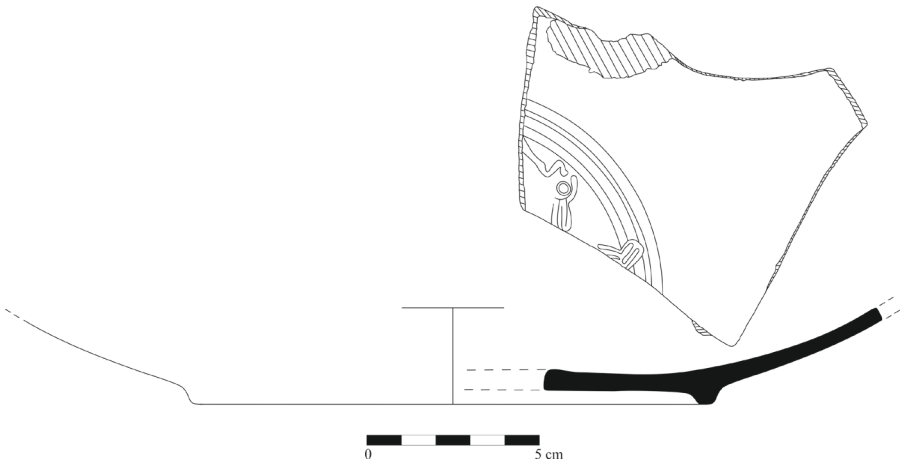

172

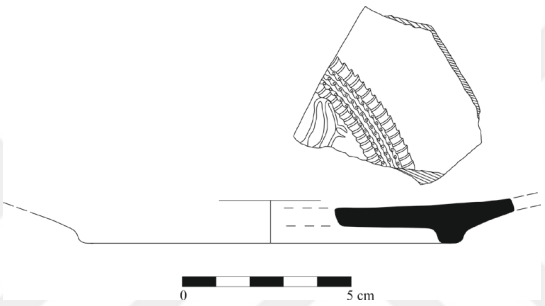

Kat. No: 169-172, Phokaia Hayvan Damga Bezeme

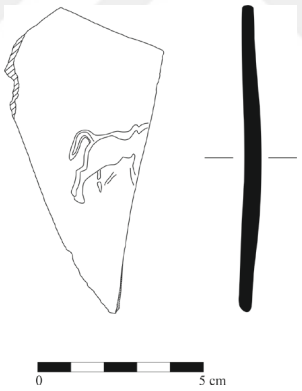
LEVHA 67

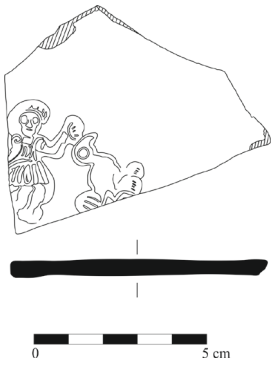
169

170

171

172

Kat. No: 169-172, Phokaia Hayvan Damga Bezeme

LEVHA 68

173

174

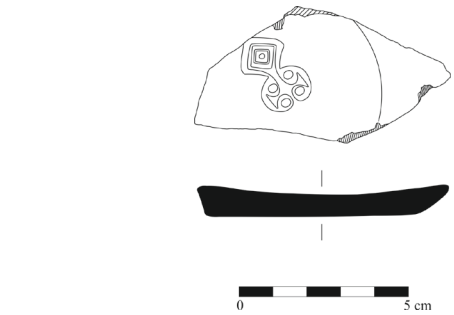
175

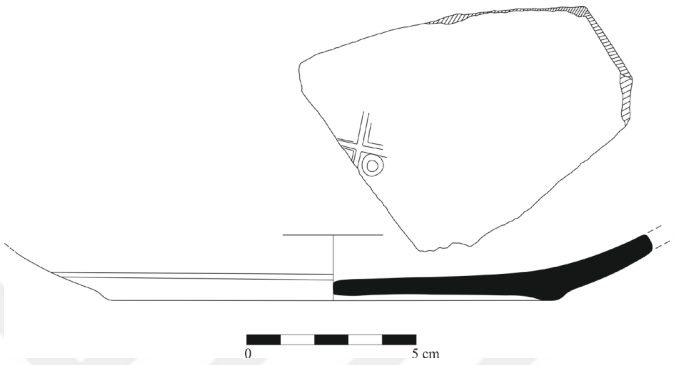
176

Kat. No: 173-176, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler

LEVHA 69

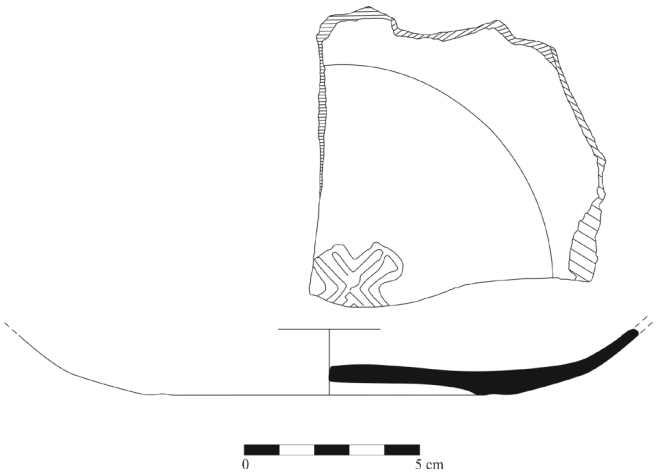
173

174

175

176

Kat. No: 173-176, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler

LEVHA 70

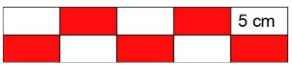
177

178

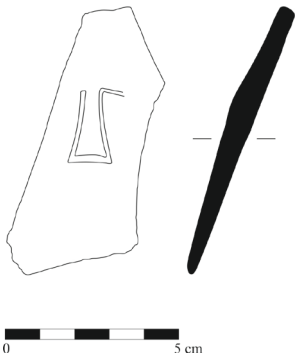

179

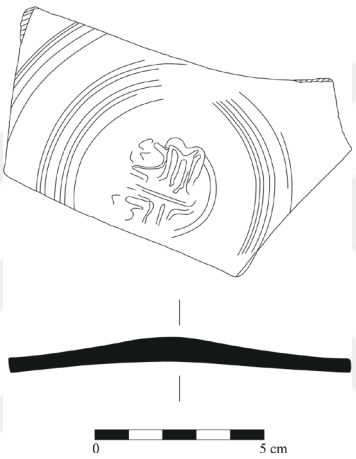

Kat. No: 177-179, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler

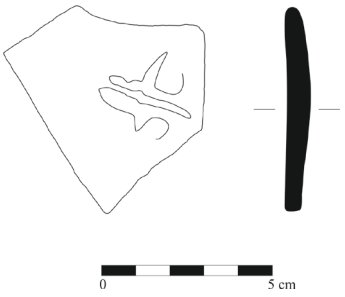
LEVHA 71

177

178

179

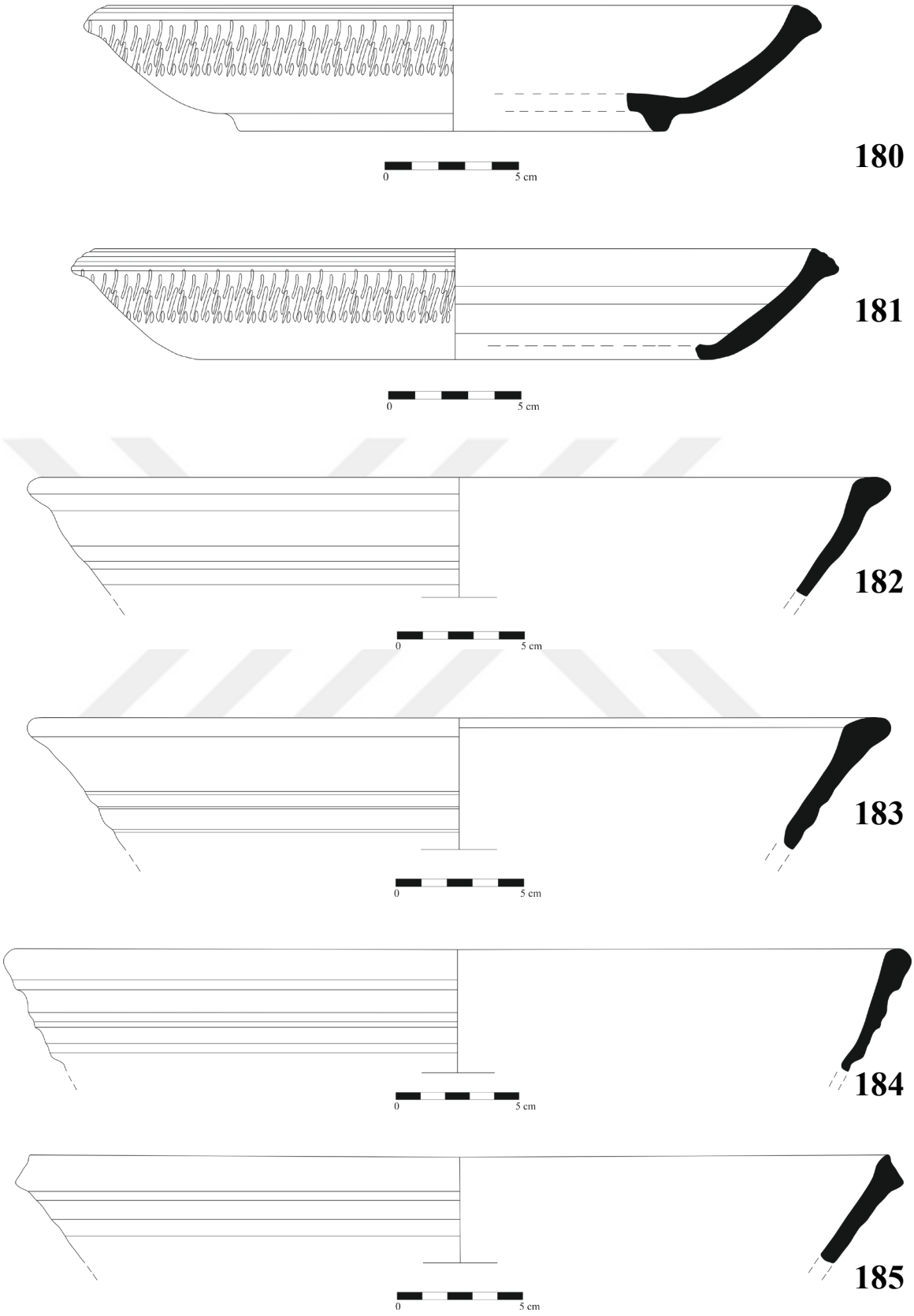
Kat. No: 177-179, Phokaia Haç/Monogram Damga Bezemeliler

LEVHA 72

Kat. No: 180-181, Kıbrıs Form 2, Kat. No: 182-185, Kıbrıs Form 11

LEVHA 73

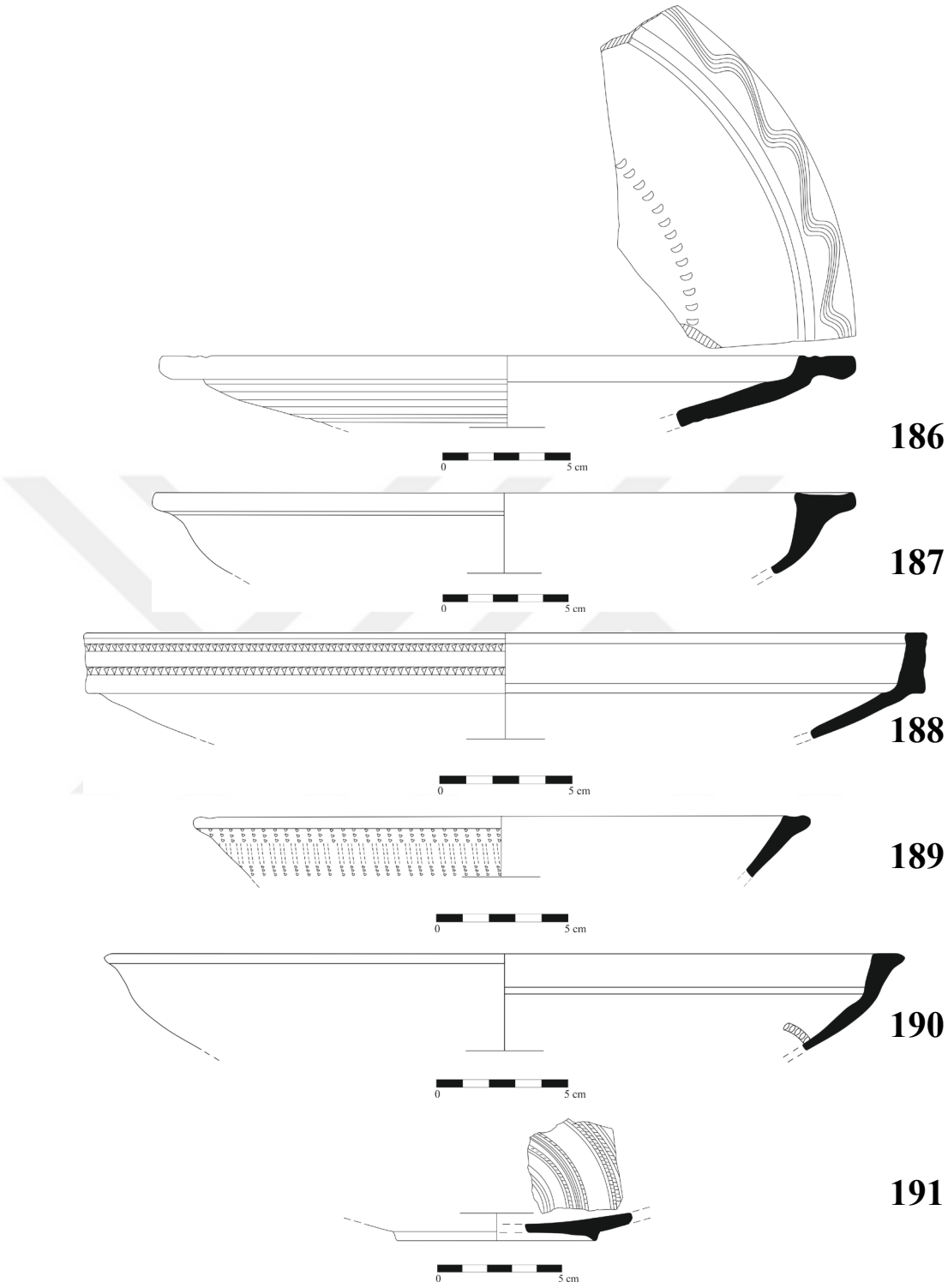
Kat. No: 180-181, Kıbrıs Form 2, Kat. No: 182-185, Kıbrıs Form 11

LEVHA 74

Kat. No: 186, Açık Renk Form 2, 187, Açık Renk Form 3, 188, Açık Renk Form 5, 189, Açık Renk Form 6, 190, Açık Renk Form 11, 191, Açık Renk Kaide

LEVHA 75

Kat. No: 186, Açık Renk Form 2, 187, Açık Renk Form 3, 188, Açık Renk Form 5, 189, Açık Renk Form 6, 190, Açık Renk Form 11, 191, Açık Renk Kaide

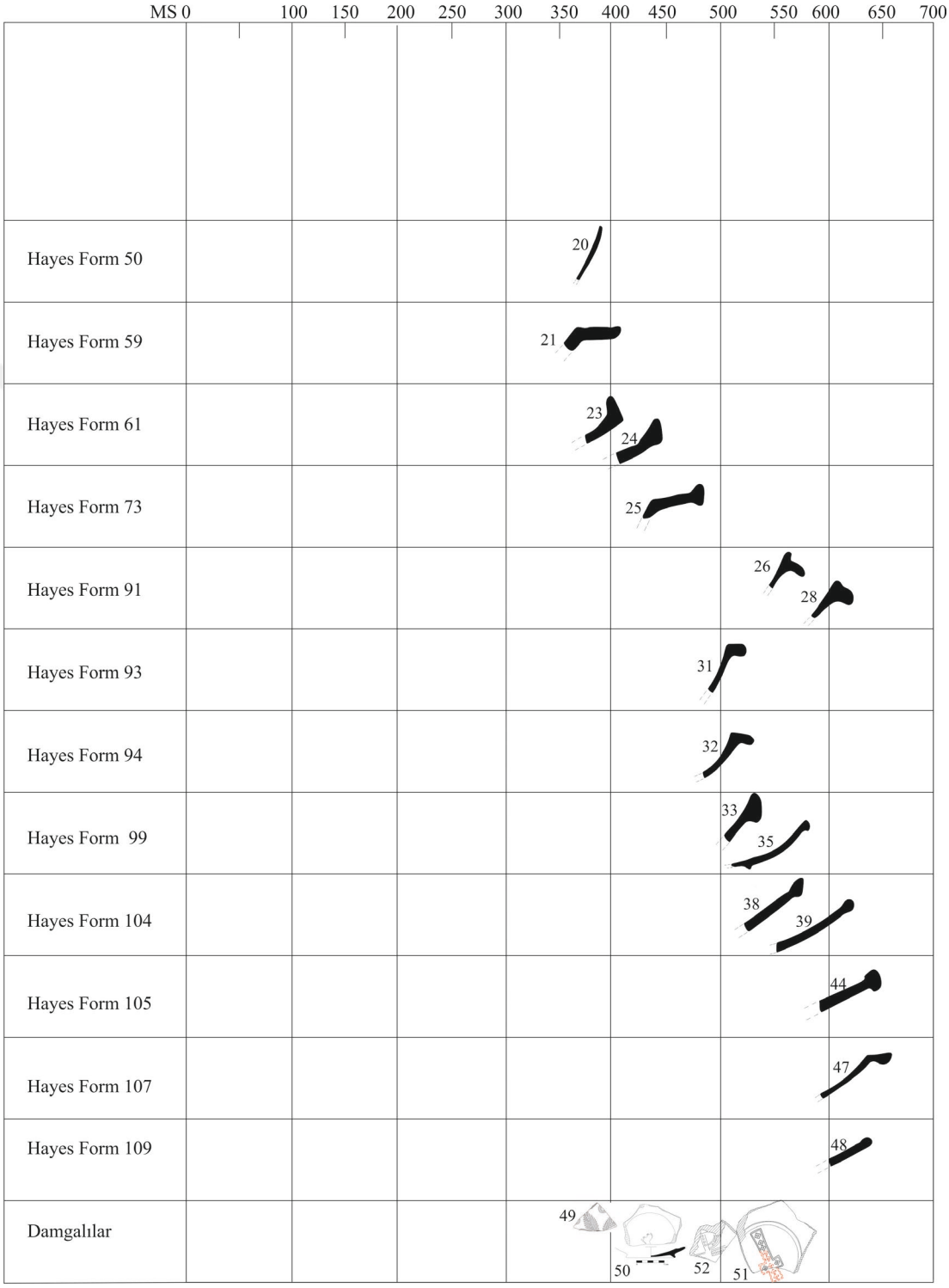
LEVHA 76

ÇANDARLI SERAMİKLERİ KRONOLOJİSİ

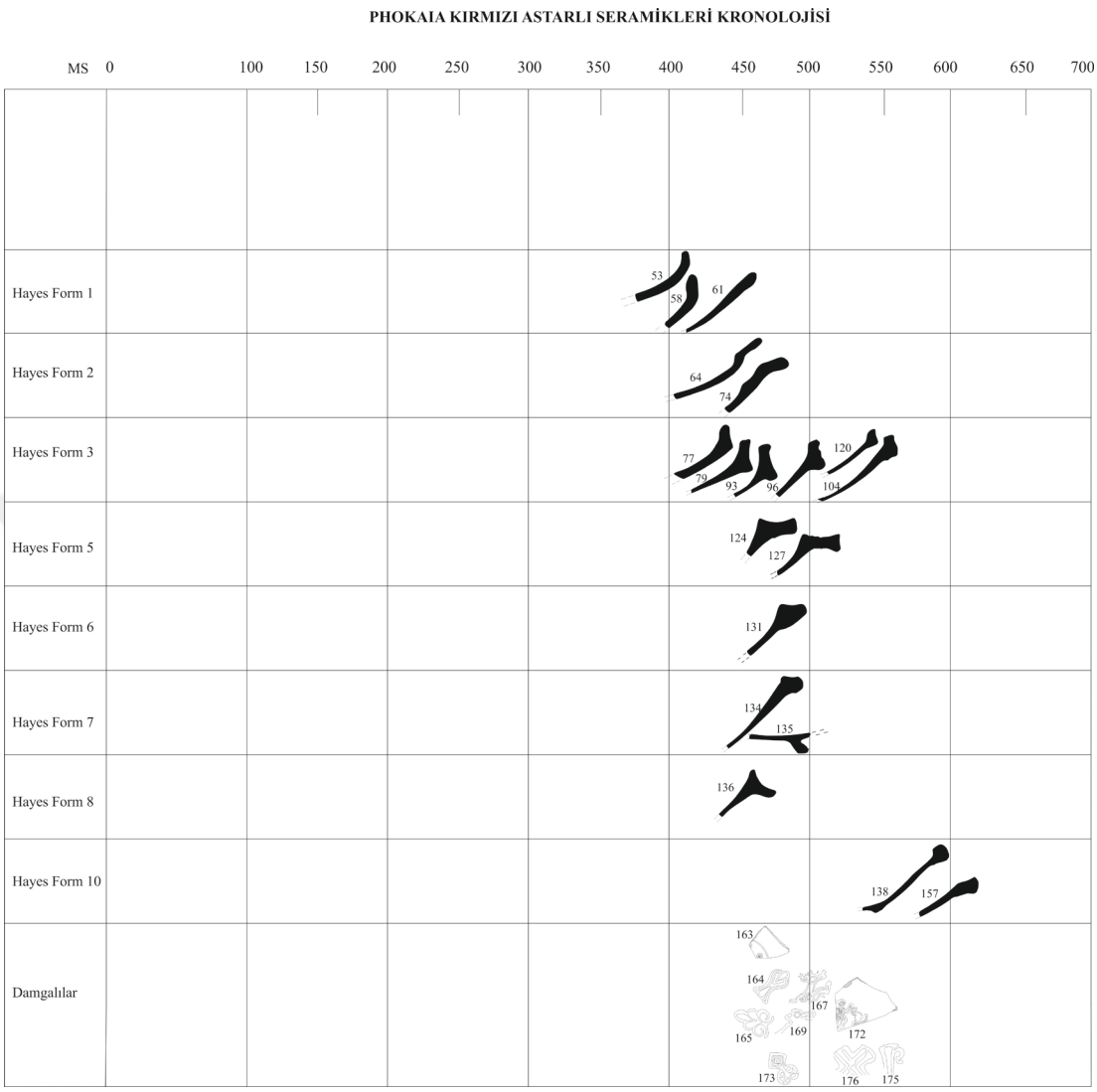

LEVHA 77

AFRİKA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ KRONOLOJİSİ

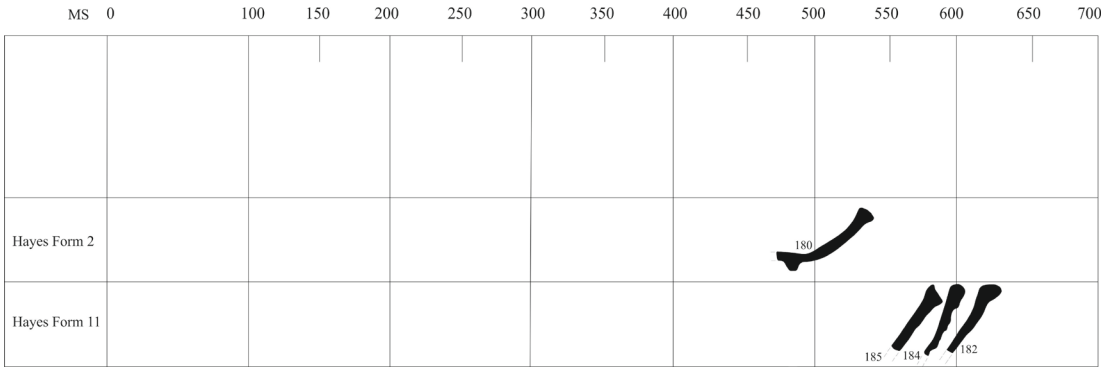

LEVHA 78

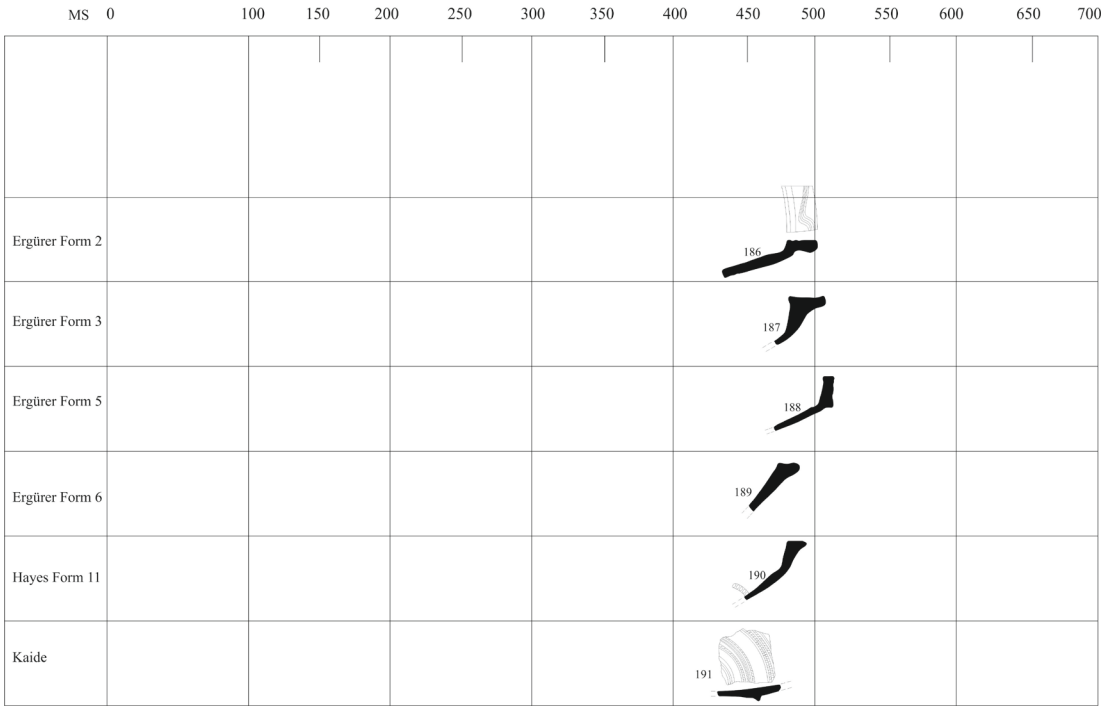

PHOKAIA KIRMIZI ASTARLI SERAMİKLERİ KRONOLOJİSİ
MS
0
100
150
200
250
300
350
400
450
500
550
600
650
700
Hayes Form 1
Hayes Form 2
Hayes Form 3
Hayes Form 5
Hayes Form 6
Hayes Form 7
Hayes Form 8
Hayes Form 10
Damgalılar
53
58
61
64
74
77
79
93
96
104
120
124
127
131
134
135
136
138
157
163
164
165
167
169
172
173
176
175

LEVHA 79

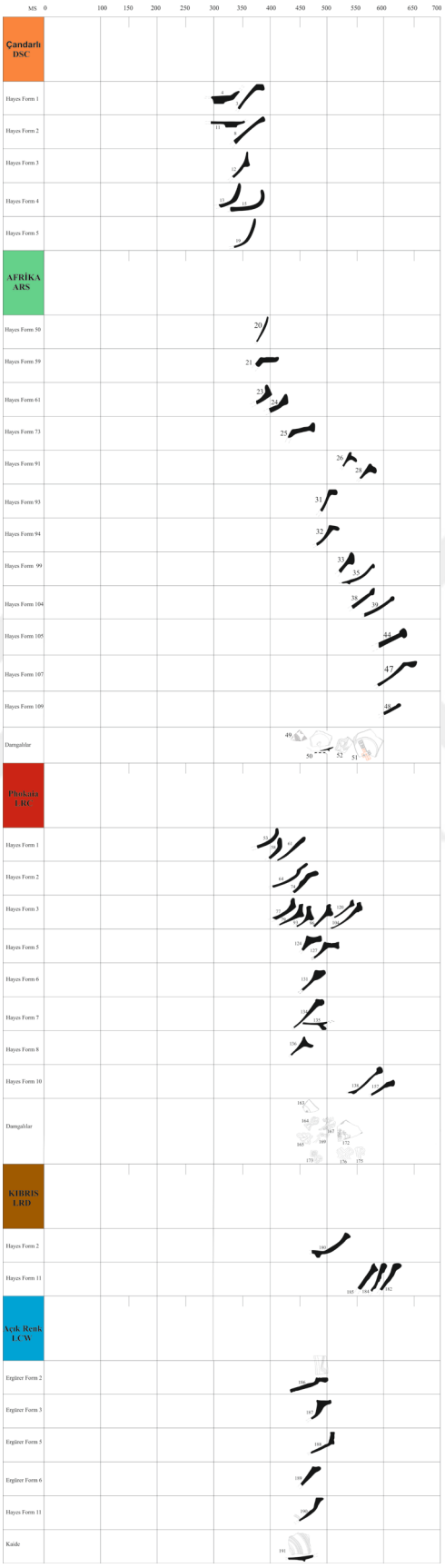
KIBRIS SERAMİKLERİ KRONOLOJİSİ

AÇIK RENKLİ SERAMİKLERİ KRONOLOJİSİ

LEVHA 80

İncelelen Tüm Seramik Gruplarının Kronolojisi

ÖZ GEÇMİŞ

Onurcan YAVUZ, 2014 yılında Samsun Teknik Lisesi'ni bitirdikten sonra 2014 yılında başladığı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nden 2018 yılında birincilik ile mezun oldu. 2019 yılında OMÜ LEE Yüksek Lisans programını girdi. 2017-2021 yılları arasında Apollon Smintheus Kutsal Alanı kazılarına katıldı.

İletişim Bilgileri

E mail: 18230482@stu.omu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-5889-2211

Yayımlanmış Çalışmalar:

1. Yavuz, O . (2020). Smintheion Büyük Roma Hamamı Damga Bezemeli Geç Roma Seramikleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22 (4). 1315-1346.